

TABLETTEKİ SİR

JULIA NAVARRO

"Bir adamı öldüreceğim,
Tanrı beni bağlasın..."

Tabletteki Sır Julia Navarro

Çeviren: A. Cengiz Bükcr

Fermín'e, Alex'e ve daima, düşlenebileceklerin en iyisi dostlarıma.

Taksi San Pietro Meydanı'nda durduğunda Roma'ya yağmur yağıyordu. Saat sabahın onuydu.

Adam yol parasını ödedikten sonra, üstünü beklemeden, koltuğunun altına bir gazete sıkıştırıp canlı adımlarla kiliseye giren ziyaretçilerin kıyafetlerinin uygunluğunun sürekli denetlendiği birinci denetim noktasına yaklaştı. Öyle, şort, mini etek, tops ya da bermuda gibi kılıklara izin verilmezdi.

Tapmağa girince, adam Vatikan'ın hazinesindekiler arasında onu etkileyen tek sanat eserinin Michelangelo'nun Pieta'sının önünde durmadı bile. Yönünü bulmak için birkaç saniye durakladıktan sonra günah çıkarma hücrelerine doğru yürüdü. Farklı ülkelerden rahipler, bu saatte ülkenin dört bir yanından gelen inananları anadillerinde dinlerlerdi.

Ayakta durup, bir sütuna yaslanarak, kendinden önceki adamın günah çıkarmasının bitmesini bekledi. Kalktığını görünce, hücreye doğru ilerledi. Girişte asılı bir tabelada rahibin görevini İtalyanca yürüttüğü yazılıydı.

Tavırları emir vermeye alışanların sabırsızlığıyla dolu, ağarmış saçlarını dikkatle arkaya taramış, iyi kesimli giysiler içindeki adamın cılız gövdesini görünce rahip gülümsemeye çalıştı.

-Ave Maria purissima! - Günahsız doğum yapana. - Aziz Peder, ben bir adamı öldüreceğimi itiraf ediyorum. Tanrı beni bağışlasın! Bu sözleri söyler söylemez, yaşlı adam ayağa kalktı ve rahibin şaşkın bakışları altında, kiliseyi dolduran turist kalabalığının arasında kayboluverdi. Hücrenin yanı başında, yere atılmış buruşuk bir gazete kalmıştı. Din adamının kendini toplaması için birkaç dakika geçmesi gerekti. Bir başkası dizüstü çökmüş sabırsızlıkla soruyordu:

- Peder, Peder... Siz iyi misiniz? - Evet, evet... hayır, hayır... affedersiniz... Hücreden çıkıp yerdeki gazeteyi aldı. Açılmış olan sayfaya göz gezdirdi: Milano'da Rostropoviç'in konseri; dinazorlarla ilgili bir filmin gi

şe başarısı; tanınmış profesör ve arkeologların katılımıyla Roma'da yapılacak olan Arkeoloji Kongresi: Clonay, Miller, Smidt, Arzaga, Polonoski, Tannenberg; sonuncu ad kırmızı kalemle daire içine alınmıştı...

Gazeteyi katladı ve günahlarını ve acılarını dökmek üzere diz çökmüş bekleyen adamın konuşmasına fırsat vermeden çökmüş bakışlarla yerini terk etti.

- Bayan Barreda'yla konuşmak istiyorum. - Kim arıyor diyelim? - Doktor Cipriani. - Bir dakika Doktor. Yaşlı adam bir kapalıyer fobisinin atağını duyarak elini saçlarından geçirdi. Gözlerini son kırk yıl boyunca ona eşlik eden eşyalarda gezdirerek sakinleşmeye çalıştı, derin derin soludu. Odası deri ve pipo tütününü kokuyordu. Masasının üzerindeki çerçevede iki fotoğraf vardı, anne baba ve üç oğlu. Torunlarının resmini de şöminenin rafına yerleştirmişti. Dipte bir kanep ve bir çift berjer koltuk, krem rengi başlığıyla bir lambader; duvarları kaplayan binlerce kitapla dolu maun raflar, İran halıları... kendi odasıydı burası, evindeydi, sakinleşebilirdi.

- Carlo! - Mercedes, Mercedes, bulduk onu! - Ne diyorsun, Carlo? Kadının sesi epeyce gergin olduğunu ele veriyordu. Duyacağı açıklamadan korksa da aynı şiddette istiyor gibiydi.

- İnternete gir, İtalyan basınını ara, herhangi bir gazetenin, kültür sayfasında bulursun. - Emin misin? - Evet, Mercedes, eminim. - Neden kültür sayfası? - Kampta söylenenleri hatırlamıyor musun? - Evet, tabii, evet... Öyleyse o... Bu işi yapacağız. Kaçmayacağını söyle. - Hayır, kaçmam. Sen de kaçma, onlar da kaçmasın, şimdi onları arayacağım. Görüşmeliyiz. - Barselona'ya gelmek istiyor

musunuz? Arabamda herkese yer var... - Fark etmez. Sonra ben seni ararım, şimdi Hans'la ve Bruno'yla konuşmak istiyorum. - Carlo, o mu gerçekten? Emin misin? Kanıtlamalıyız. İzlemeye al, yeniden kaybetmemeliyiz, neye mal olursa olsun. İstersen hemen sana biraz transfer yapabilirim, en iyi adamları tut, kaybetmek yok...

- Her şeyi ayarladım. Kaybetmeyiz, korkma. Seni yine ararım. - Carlo, ben havaalanına gidiyorum, Roma'ya giden ilk uçağa atlayacağım, burada kalamam... Telefonu kadında da fark ettiği sıkıntıyla kapattı. Onu tanıyordu, iki saat sonra ta Fiumicino'dan ararsa şaşmayacaktı. Mercedes sakın sakın bekleyemezdi, hele ki şu anda hiç.

Bonn'dan bir telefon numarası çevirip sabırsızlıkla birinin cevap vermesini bekledi.

- Kim o? - Profesör Hauser, lütfen! - Kim arıyor? - Carlo Cipriani. - Ben Berta! Nasılsınız? - Ah, sevgili Berta, sesini duymak ne güzel! Kocan ve çocukların nasıl? - Çok iyi, teşekkürler, seni yeniden görmek istiyorlar, üç yıl önce Toscana'da evinde geçirdiğimiz tatili unutamıyorlar, ne kadar teşekkür etsem azdır, tam Rudolf yıkılmanın eşliğindeyken bizi davet ettiniz ve... - Tamam, tamam, bana teşekkür etme. Ben de sizleri görmek istiyorum, her zaman davetlisiniz. Berta, baban evde mi? Kadın babasının arkadaşının sesindeki telaşı fark edip biraz kaygılanarak sohbet etmeyi bıraktı.

- Evet, evet, hemen geliyor. Siz iyi misiniz? Bir şey mi oldu? - Hayır, canım, hiçbir şey olmadı, yalnızca biraz sohbet etmek istemiştım de. - Evet, şimdi geliyor. Görüşmek üzere, Carlo. -Ciao, kıymetlim! Birkaç saniye olmamıştı ki Profesör Hausser'in güçlü ve net sesi telefonda kulağına ulaştı.

- Carlo... - Hans, yaşıyor! İkisi de sustu, karşılındakinin soluğundaki gerilimi dinliyorlardı. - Nerede? - Burada, Roma'da. Gazeteyi karıştırırken tesadüfen gördüm. İnternette hoşlanmadığını biliyorum, ama herhangi bir İtalyan gazetesine gir, kültür sayfasına bak, onu orada göreceksin. Yirmi dört saat sürekli izlenmesi için bir dedektif bürosuyla anlaştım. Roma'dan ayrılacak olursa, nereye giderse gitsin peşinden gidecekler. Görüşmeliyiz. Mercedes'le konuştum, şimdi de Bruno'ya telefon edeceğim. - Roma'ya geliyor. - Burada görüşmemiz iyi olur mu bilmem. - Ne fark eder? O oradaysa biz de işimizi yapmalıyız. Ve yapacağız da. - Evet. Dünya üzerinde hiçbir şey bunu yapmamızı engelleyemez. - Biz mi yapacağız?

- Birini bulamazsak evet. Bizzat ben. Hayatım boyunca bunu düşündüm, nasıl olacağını, neler hissedeceğimi... Vicdanım rahat. - Bunu ancak iş bitince anlayacağız, arkadaşım. Tanrı bizi bağışlasın ya da en azından anlasın. - Bekle, beni cepten arıyorlar... Bruno arıyor. Kapat şimdi ben seni yine ararım. - Carlo! - Bruno, şimdi ben de seni arayacaktım... - Mercedes telefon etti de... Doğru mu? - Evet. - Hemen Viyana'dan Roma'ya hareket ediyorum, nerede görüşürüz? - Bruno, bekle... - Hayır, bekleyemem. Bekleyeli yetmiş seneyi geçti, ortaya çıktıysa, bir dakika bile beklemem. Ben de katılmak istiyorum, Carlo, ben yapmak istiyorum... - Yapacağız. Tamam, Roma'ya gelin. Mercedes ile Hans'ı yeniden arayacağım. - Mercedes çoktan havaalanına gitti, benim uçağım da Viyana'dan bir saat sonra kalkıyor. Hans'a haber ver. - Sizi evde bekliyorum. Öğlen vaktiydi. Kliniğe uğrayıp sekreterden bugünden sonraki bütün randevuları iptalini ricaya zamanı olduğunu düşündü. Hastalarının çoğuyla zaten büyük oğlu Antonino ilgilenirdi, ama bazı eski dostlar, sağlık durumları konusunda, son sözü onun söylemesi hususunda ısrarlıydılar. Hâlâ aktif olmasını, her gün insan bedeninin gizemli mekanizmasıyla ilgili bir şeyler okumasını sağladığından o da bundan pek şikâyetçi değildi. Aslında, bir hesabı kapatma arzusunun ona canlılık verdiğini biliyordu. Bu işi bitirmeden ölmeyeceğim diye söz vermişti kendine. Bu sabah Vatikan'da günah çıkarma hücre sine doğru yürürken, bugünü görecek kadar yaşattığı için Tanrı'ya şükrediyordu.

Göğsünde keskin bir ağrı duydu. Yok, bu bir enfarktüs habercisinden çok, inanmadan etse bile dualarını ve sitemlerini duymayan Tanrı'ya karşı yüreğindeki keder ve kızgınlıktı. Kendini yine

Tanrı'yı düşünürken bulunca keyfi daha da kaçtı. Ne işi vardı Tanrı'yla? Tanrı onunla hiç ama hiç ilgilenmemişti. Ona en fazla ihtiyaç duyduğunda onu terk etmişti. O zamanlar, iman etmenin kurtulmak ve dehşetten kaçmak için yeterli olduğuna saf saf inanıyordu. Ne budalaydı! İnsan yetmiş beş yaşında ta içinde hayattan çok ölüme yakın olduğunu bildiğinden, sonsuzluğa giden yolculuğun öncesinde korku dolu telaş başlıyor, artık Tanrı'yı düşünüyordu.

Taksi ücretini ödedi, bu sefer paranın üstünü aldı. Roma'nın Parioli adlı sakin ve zarif bir mahallesindeki klinik, dört katlı bir binaydı. Bu

rada yirmiye yakın uzman hekim çalışırdı, ayrıca on kadar da pratisyen vardı. İş iradenin ve çalışmanın eseri idi. Babası olsa onunla iftihar ederdi, ya annesi... Gözlerinin yaşardığını fark etti. Annesi onu kollarında sıkarak kulağına fısıldamış, iradeyle ulaşamayacağın şey yoktur oğlum, irade her şeyi kazanır... demişti.

- Günaydın, Doktor. Klinik kapıcısının sesi onu gerçeğe döndürdü. Gurur dolu, kararlı adımlarla, birinci kattaki odasına doğru yürüdü. Onu tanıyınca yolunu kesen bir hastasının elini sıkarken diğer hekimleri selamladı. Kızını görünce gülümsedi. Koridorun sonunda kızı Lara'nın zarif silueti belirmişti. Kızı, hasta bir genç kızın elini titreyerek sımsıkı tutan bir kadını sabırla dinliyordu. Genç kıza yaptığı sevgi dolu bir jestle kadından ayrıldı. Babasını görmemişti, babası da kendini fark ettirmek için çaba göstermedi; daha sonra konsültasyonu için ona uğrayacaktı.

Çalışma odasının antresine girdi. Sekreteri Maria, gözlerini bilgisayardan ayırarak:

- Doktor, bugün ne kadar geç geldiniz! Sizi çok arayan oldu, ayrıca Bay Bersini de gelmek üzere; bütün tetkikleri tamamlamışlar ve ona demir gibi sağlam olduğunu söylemişlerse de, sizin görmeniz için ısrar ediyor ve... - Maria, Bay Bersini'yi gelince görürüm, ama ondan sonraki bütün randevuları iptal et. Birkaç gün muayene için burada olmayacağım; şehir dışından eski arkadaşlarım geliyor, onlarla ilgileneceğim... - Pekâlâ, Doktor. Ne kadar süre için yeni randevu almamam gerekiyor? - Bilmiyorum, size söylerim; bir hafta, ya da çok çok iki hafta... Oğlum burada mı? - Evet, kızınız da burada. - Evet, gördüm. Araştırma ve Güvenlik Bürosu başkanından bir telefon bekliyorum, Maria. İçerde Bay Bersini olsa bile telefonu bana bağlayın, anlaşıldı mı? - Anlaşıldı, Doktor, bağlayacağım. Oğlunuzu bağlamamı ister misiniz? - Hayır, hayır, kalsın, muhtemelen ameliyathanededir; daha sonra ararız. Çalışma odasında gazetelerini masanın üzerine düzgünce yerleştirilmiş olarak buldu. Birini alıp son sayfalarını karıştırdı. Başlık şöyleydi: "Roma: Dünya arkeolojisinin başkenti". Haberde insanlığın kökenleri konusunda Unesco'nun desteklediği bir kongre yapılacağı bildiriliyordu. İşte orada, katılanlar listesi içinde, yarım asırdır aradıkları adamın is mi vardı.

Nasıl olur da Roma'da ortaya çıkıverirdi? Daha önce neredeydi? Bir kişi bile mi hatırlamıyordu? Bu adamın Unesco'nun desteklediği böyle dünya çapında kongreye katılmasını akli almıyordu.

Eski hastası Sandro Bersini'yi kabul etti, mızızlanmalarını dinlerken olağanüstü çaba harcadı. Hastasını sapsağlam olduğuna ikna etmeye çalıştı, üstelik doğrudu da, ama sonunda dayanamadı, hayatında ilk kez yalvararak bekleyen başka hastaları olduğu mazeretini ileri sürdü, nazikçe ondan artık gitmesini rica etti.

Telefonun ziliyle yerinden sıçradı. İçgüdüsel bir biçimde arayanın Araştırma ve Güvenlik Bürosu başkanı olduğunu anladı.

Başkan, araştırmanın ilk saatlerinde elde edilen sonuçları ona sade bir dille açıkladı. En iyi altı adamını kongrenin yapıldığı merkezde tutuyordu.

Aktarılan bilgiler Carlo Cipriani'yi şaşırttı. Bir yanlışlık olmalıydı, yoksa... Tabii! Aradıkları adam onlardan daha yaşlıydı, çocukları da olacaktı, torunları da...

Düş kırıklığının ve öfkenin acısını duydu; aldatıldığını hissediyordu. O canavarın yeniden ortaya çıktığını sanmıştı, şimdiyse ortaya çıkanın o olmadığını anlıyordu. Ama sezgileri ona yaklaştıklarını söylüyordu, hem de hiç olmadıkları kadar yaklaştıklarını. Öyle ki Araştırma ve Güvenlik Bürosu başkanına izlemeyi sürdürmesi ricasında bulundu, nereye varırsa varsın neye mal olursa olsun.

- Baba... Antonino'nun odasına girdiğini fark etmemişti. İyi görünmeye çabaladı, çünkü oğlunun kaygıyla onu gözlediğini biliyordu.

- Nasıl gidiyor, oğlum? - İyi, her zamanki gibi. Ne düşünüyordun? Girdiğimi bile fark etmedin. - Hâlâ çocukluğundan kalma kötü alışkanlığını sürdürüyorsun; kapı vurmak yok mu! - Aman, baba, misilleme yapma bana! - Sana ne misillemesi yapıyorum? - Ne söylesem ters anlıyorsun... Seni tanırım; gördüğüm kadarıyla bugün işler umduğun gibi gitmemiş. Ne oldu? - Yanlıyorsun. Her şey yolunda. Ah, bak! Birkaç gün kliniğe gelemeyebilirim; zaten bana pek ihtiyaç olmadığını biliyorum, ama haberin olsun diye söyledim. - Nasıl sana ihtiyaç yok? Of, neyin var bugün! Neden gelemeyeceğini sorabilir miyim? Bir yere mi gidiyorsun? - Mercedes geliyor, Hans ile Bruno da. Antonino yüzünü buruşturdu. Onu hep huzursuz etseler de, bu arkadaşların babası için ne kadar önemli olduğunu biliyordu. Zararsız ihtiyarlanmış gibi görünüyorlardı, ama hiç de öyle değillerdi. En azından onun içine hep bir korku düşürürlerdi.

- Mercedes'le evlensen iyi olur, diye şaka yaptı. - Saçmalama!

- Annem öleli on beş yıl oldu, Mercedes'le de aran sanki iyi gibi, o da yalnız. -Yeter, Antonino.

Ben gidiyorum, oğlum...

- Lara'yı gördün mü? - Çıkmadan önce uğrayacağım.

Mercedes Barreda, altmış beş yaşında, hâlâ eski güzelliğinden izler taşıyan bir kadındı. Uzun boylu, ince ve esmerdi, zarif tavırları, uyumlu jestleri erkekleri etkilerdi. Belki de bu yüzden hiç evlenmemişti. Ölçülerine uygun bir erkekle karşılaşmadığını düşünüyordu.

Bir inşaat firmasının sahibiydi. Hiç şikâyet etmeden durup dinlenmeden çalışarak bir servet yapmıştı. Emrinde çalışanlar onun sert, ama adil olduğunu düşünürlerdi. Bir işçisini yüzüstü bıraktığı görülmemişti. Ödemesi gerekeni kuruşu kuruşuna öderdi, tümü sigortalı olan çalışanlarının, haklarını titizlikle korur, gözetirdi. Sert tanımı ona uysa da, çünkü güldüğünü de hatta gülümsediğini de gören olmamıştı; otoriter davranmakla ya da sesini yükseltmekle de suçlanamazdı. Yine de, onda başkalarını etkileyen bir şey vardı.

Elbisesinin üstüne bej renkli ceket giymiş, bir çift inci küpeden başka takı takmamış olan Mercedes Barreda, Roma Fiumicino Havaalanının sonu gelmez koridorlarını hızlı adımlarla geçiyordu. Hoparlörlerden duyulan bir ses, Bruno'nun bulunduğu Viyana uçağının gelişini bildiriyordu; böylece Carlo'nun evine birlikte gidebileceklerdi. Hans bir saat önce gelmişti.

Mercedes ile Bruno sımsıkı kucaklaştılar. Telefonla sık sık konuşuyor ve internette yazışıyorlarsa da, bir yıldır birbirlerini görmemişlerdi.

- Çocukların nasıl? diye sordu Mercedes. - Sara artık büyükanne oldu. Torunum Elena'nın bir oğlu var. - Yani, şimdi sen büyük büyükbaba oldun. Bir moruk olarak hiç de fena sayılmazsın. Ya oğlun David? - O da senin gibi müzmin bekâr. - Karın nasıl? - Deborah'ı protesto ederken bıraktım. Elli senedir hep aynı kavgayı yapıyoruz. O, unutmamı istiyor; unutamayacağımızı bir türlü anlamıyor. Gelmemi de istemiyordu. Biliyorsun, gerçeği görmek istemiyor, ama aslında korkuyor, çok korkuyor. Mercedes hak verdi. Kocasını gözünün önünden ayırmak istemediği, korktuğu için Deborah'ı suçlamıyordu. Bruno'nun eşine sempati duyuyordu. Nazik, sessiz, her zaman yardıma hazır, iyi bir kadıncağızdı. Deborah ise ona karşı aynı duyguları beslemiyordu. Bir keresinde Bru

no'yu Viyana'da ziyarete gittiğinde, Deborah iyi bir ev sahibesi olarak karşılasa da "o Katalan kadının" - Deborah'ın ondan böyle söz ettiğini biliyordu-onda uyandırdığı korkuyu gizleyememişti.

Aslında Fransız'dı. Babası İspanya İç Savaşı bitmek üzereyken Barselona'dan kaçmıştı. Anarşistti, iyilik ve sevgi dolu bir adamdı. Fransa'daki bütün İspanyollar gibi, Naziler Paris'e girince Direnişçilere katılmıştı; kuryelik yapan Mercedes'in annesiyle tanışmış, birbirlerini sevmişlerdi; kızları Mercedes en kötü dönemde, en kötü yerde doğmuştu.

Bruno Müller yetmişine yeni basmıştı. Kar gibi beyaz saçları ve mavi gözleri vardı. Topallıyordu, bu nedenle sapı gümüşten bir baston kullanırdı. Viyana'da doğmuştu. Müzisyendi. Babası gibi, olağanüstü bir piyanistti. Ailesi müzik için ve müzik yapmak için yaşayan bir aileydi. Gözlerini kapayınca, ablasıyla birlikte dört el piyano çalarken gülümseyen annesini görürdü. Üç yıl önce emekli olmuştu; o zamana kadar Bruno Müller dünyanın en iyi piyanistlerinden biri sayılmıştı. Oğlu David de hem ruhen hem de bedenen kendini müziğe adamıştı; hiç ayrılamadığı şu ince Guarini kemani onun hayatıydı.

Yarım saat önce Hans Hausser, Carlo Cipriani'nin evine gelmişti. Yetmiş yedi yaşındaki

Profesör Hausser boyuyla bosuyla hâlâ etkileyiciydi. Bir doksandan fazlaydı, aşırı inceliği yüzünden nazik bir adam gibi görünüyordu. Ama öyle değildi.

Kırkklı yaşlarının sonuna yaklaşırken Bonn Üniversitesi'nde fizik dersleri veriyordu, maddenin gizemleri konusunda teoriler yapıyor, evrenin sırlarını araştırıyordu.

Carlo gibi o da duldu, tek kızı Berta ona bakıyordu.

Kapıdaki görevli Mercedes ile Bruno'yu doktorun dairesine buyur ettiğinde, iki arkadaş birer fincan kahvenin zevkini çıkarıyorlardı. Formalitelerle vakit kaybetmeden hemen konuya girdiler. Birini öldürmek için toplanmışlardı.

- Pekâlâ, size işlerin nasıl yürüyeceğini anlatacağım, diyerek söze başladı Carlos Cipriani. Bu sabah gazetede Tannenberg soyadıyla karşılaştım. Sizleri aramadan önce, zaman kaybetmemek için, Araştırma ve Güvenlik Bürosu'nu aradım. Geçmişte de bir kez onlara Tannenberg'in izini bulma görevini vermiştim, bilmem hatırlar mısınız? Evet, benim hastam olan başkan, birkaç saat önce arayıp dedi ki, Roma'da, Palazzo Brancaccio'da yapılan Arkeologlar Kongresi'nde gerçekten bir Tannenberg varmış. Ama bu bizim adamımız değil; Irak uyruklu Clara Tannenberg adlı bir kadın. Otuz beş yaşında, Saddam Hüseyin hükümetiyle iyi ilişkileri olan bir Iraklı'yla evli. Arkeolog. Kahire'de ve Amerika Birleşik Devletleri'nde okumuş; Irak'ta hâlâ yürütülen az sayıdaki kazılardan birini genç yaşta yönetiyor olmasını onun gibi arkeolog olan kocasının nüfuzuna borçlu olduğu muhakkak. Kocasını Fransa'da okumuş ve uzun bir

süre kaldığı Amerika Birleşik Devletleri'nde doktorasını yaparken tanışmışlar ve Amerikalıların Saddam'ı şeytanlaştırmaya karar vermesinden hemen önce evlenmişler. Bu onun Avrupa'ya ilk yolculuğu.

- Bizimkiyle bir ilgisi var mı? diye sordu Mercedes. - Tannenberg'le mi? yanıtını verdi Carlo. Olabilir, belki de onun kızıdır. Durum böyleyse kızını izleyerek ona ulaşabileceğimizi umuyorum. Sizler gibi ben de, öldüğünü sanmıyorum, her ne kadar bir mezarlıkta onun ya da anne ve babasının adı yazılı bir mezar taşı olacaksa da. - Hayır, ölmedi, diye doğruladı Mercedes. Ölmediğini biliyorum. Bunca yıl geçti hep o canavarın yaşadığını hissettim. Carlo'nun dediği gibi, bu onun kızı olabilir. - Ya da torunu, diyerek Hans araya girdi. Artık doksanlarındadır. - Ne yapacağız, Carlo? diye sordu Bruno. - Her gittiği yerde onu izleyeceğiz. Bize bir servete mal olsa da, Araştırma ve Güvenlik Bürosu Irak'a birkaç adam gönderebilir. Ama nihayetinde şu deli George Bush Irak'a girerse, kendimize başka bir yardımcı aramak zorunda kalacağımızı da bilelim. - Neden? Mercedes'in ses tonu sabırsızlığını yansıtıyordu. - Haa bak, savaşta bir ülkeye gönderilecek adamların özel dedektiflikten daha başka özellikler taşıması gerekir de ondan. - Haklısın, diyerek doğruladı Hans. Ayrıca, karar vermeliyiz. Clara Tannenberg'in onunla ilgisi olduğu öğrenilirse ne olacak? Size söyleyeyim: Bir profesyonele ihtiyacımız var... öldürmekten kaçınmayacak birine. Hâlâ yaşıyorsa, ölecek, yaşamıyorsa... - Yaşamıyorsa onun oğulları, torunları, onun kanını taşıyan biri ölmeli. Mercedes'in sesi nefret doluydu. En hafif bir acıma duygusuna bile kapalıydı.

- Ben de aynı fikirdeyim, diye tasdik etti Hans. Ya sen Bruno? XX. yüzyılın üçüncü çeyreğinin en çok hayranlık duyulan piyanisti de evet diye yanıtlamakta duraksamadı. - İyi öyleyse. Bu gibi görevleri yüklenmeyi bilen paralı katillerle iş yapan birini tanıyor muyuz? diye sordu Mercedes Carlo'ya dönerek. - Yarın bana iki üç ad verecekler. Arkadaşım, Araştırma ve Güvenlik Bürosu başkanı, SAS elemanlarına ve dünyanın dört bir yanından orduların özel güçlerinde görevli adamlara iş veren birkaç İngiliz şirketinin varlığından emin. Bir Amerikan şirketi de var, çokuluslu güvenlik şirketi, tabii güvenlik lafi kulağa hoş gelsin diye. Emrinde, herhangi bir davaya uğruna herhangi bir yere para karşılığı savaşmaya gönderebileceği paralı askerleri var, adı Global Group sanırım. Yarın anlarız. - Güzel, ama Tannenberglerin ölmesi, kadın, erkek, çocuk fark etmeden ölmesi gerektiği

hepimiz için çok açık mı? dedi Hans sorusunu yineleyerek.

- Uzatma, diyerek Mercedes lafa karıştı. Hayatımız boyunca bu ana

hazırlandık. Onları kendi ellerimle bile öldürürüm, umursamam. İnandılar. Aynı nefreti onlar da duyuyordu. Dördü cehennemde yaşarken, önüne geçilmez bir şiddetle içlerinde büyüyen bir nefret.

- Şimdi sözü Bayan Tannenberg'e veriyorum. "Mezopotamya Kültürü" konusundaki sunumun yönetmeni, salonu, elindeki birkaç yaprak kâğıdı göğsüne bastırarak söze başlamaya hazırlanan ufak tefek ve kararlı kadına bıraktı.

Clara Tannenberg gergin görünüyordu. Nasıl bir kumar oynadığının farkındaydı. İzleyiciler arasında, ona cesaret vermek için gülümseyen kocasını gözleriyle aradı.

Ahmed'in ne kadar yakışıklı olduğu aklına gelince birkaç saniye zihni dağıldı. İnce, uzun boylu, saçları gece gibi siyah gözleriye daha da koyu. Yaşça ondan on beş yaş daha büyüktü, ama ortak bir tutkuyu paylaşıyorlardı; arkeoloji.

- Hanımlar ve Beyler! Bugün benim için çok özel bir gün. Roma'ya sizden yardım istemek için geldim. Sizden Irak üzerinde dolanıp duran felaketin önlenmesi için sesinizi yükseltmenizi rica ediyorum. Salonda bir mırıltı dolaştı. Salondakiler, Hüseyin'in aşiretinin üyelerinden, kazı yöneticisi olan biriyle tesadüfen evli olması dışında özelliği olmayan, tanınmamış bir kadın arkeologdan nasihat dinlemeyi beklemiyorlardı. Mezopotamya sunumunun yönetmeni Ralph Barry'nin yüzünde bir can sıkıntısı çizgisi belirdi. Korktuğu başına gelmiş gibi görünüyordu; Clara Tannenberg ile kocası Ahmed Hüseyini'nin varlığının kongrede sorun çıkaracağına farkındaydı. Önlemek için her çareyi denemişti, kongre masraflarının büyük bölümünü karşılayan Antik Dünya Vakfı'nın yürütme başkanı gibi güçlü bir adam hesabına çalıştığı göz önüne alınırsa çareden yana sıkıntısı yoktu. Amerika Birleşik Devletlerinde arkeolojiye kendini adayanlar arasında şefi Robert Brown'a karşı çıkacak biri yoktu. Ama şu anda Roma'daydılar, burada onun sözü fazla geçmiyordu.

Robert Brown sanat dünyasının "guru"larından biriydi. Dünyanın bütün müzelerine eşi bulunmaz nesnelere sağlamıştı. Vakfın birkaç salonunda sergilenmekte olan Mezopotamya tabletleri koleksiyonu, dünyadaki en iyi koleksiyon kabul ediliyordu.

Brown hayatını ve kayda değer kazancını sanatla kazanmıştı. Ellili yılların sonuna doğru, daha otuz yaşlarında, New York'ta tüccar olarak kendine yol açmaya çalışırken, avangard bir ressamın evinde verilen, her sınıftan insanın katıldığı bir partide, biriyle tanıştı. Ertesi sabah, bu adam ona hayatını değiştiren bir teklif yaptı. Daha kârlı bir ticarete atılmasını sağlayarak iş hayatında yeni bir ufuk açtı; önemli çökuluslu

şirketleri, bütün dünyada yapılan kazı ve araştırmaları finanse edecek özel bir vakfa fon ayırmaya ikna edecekti. Bu yolla çokuluslu şirketler çifte kazanç sağlayacaklardı; hem vergiden düşecekler hem de onlara hep kuşkuyla bakan vatandaşların gözünde biraz olsun saygınlık kazanacaklardı. Washington'da güçlü ve etkili olduğu kadar da zengin bir adam olan "mentor"unun yönlendirmesiyle Antik Dünya Vakfı'nı kurdu. Vakfın bünyesinde bankerlerin ve işadamlarının yer aldığı bir Himaye Kurulu oluşturdu, neticede para koyanlar da onlardı; yılda iki kez toplanırlardı, birincisi bütçeyi onaylamak için, ikincisi de bütçedeki hesaplan ödemek için. Bu eylülün sonunda bir toplantıları vardı. Robert Brown, işlerini yürüten Ralph Barry'yi sağ kolu yapmıştı. Barry'nin akademi dünyasında parlak bir ünü vardı. Saygın bir profesördü. Mentoru olan George Wagner'e gelince, onu en tepeye yükselten bu adama, köpek gibi sadıktı ve adını sır gibi kıskançlıkla saklıyordu. Bütün bu yıllar süresince onun emirlerini itirazsız yerine getirmişti. Yapmayı hiç düşünmediği şeyler yapmıştı. Onun elinde kuklaydı. Ama bundan mutluluk duyuyordu.

Ne olduysa, ne kazandıysa, hepsini ona borçluydu.

Brown, Antik Dünya Vakfı Mezopotamya Bölümü'nün direktörü ve eski bir Harvard profesörü olan Ralph Barry'ye Clara Tannenberg'in ve kocasının kongreye katılmalarını önlemesi, bunu yapamazsa, hiç olmazsa konuşturmaması emrini vermişti.

Brown'ın çifti tanıdığını bildiği için, şefinin bu talimatları Barry'yi şaşırtsa da emrini yerine getirmemeyi bir saniye olsun düşünmedi.

Clara salondaki karşıtlığın farkındaydı. Öfkeden kıpkırmızı kesildi. Robert "Amca" ödüyordu bu kongrenin masraflarını, o da bu paketin içindeydi. Devam etmeden önce yutkundu.

- Beyler, ben buraya politikadan konuşmaya değil, sanattan konuşmaya geldim. Mezopotamya'nın sanat mirasının kurtarılmasını istemek için geldim. İnsanlık tarihi orada başladı ve eğer savaş olursa, bu miras yok olabilir. Üstelik ben sizden para istemeye gelmedim. Ben sizden Barklı bir yardım istiyorum. Esprisine gülen olmayınca, Clara'nın iyice morali bozuldu. Ama salondaki tedirginliği ta iliklerinde hissetse de devam etmeye kararlıydı.

- Yıllar yıllar önce, yarım yüzyıldan daha uzun bir süre önce, Harran yakınlarında arkeolojik bir görevde bulunan büyükbabam, tablet kalıntılarıyla dolu bir kuyu keşfetti. Sizler bunun sık karşılaşılan bir durum olduğunu bilirsiniz. Bugün bile, o bölgede, köylülerin ev yaparken kullandığı tabletler bulunur.

Kuyuyu dolduran tabletler belli alanların yüzölçümünü ve son hasatta elde edilen tahılın miktarını belirliyorlardı. Yüzlerce tablet vardı. İçlerinde iki tanesi öbürleriyle aynı kümeden değilmiş gibiydi. Hem içeri

ği hem de sanki bu yazıları yazanın, tablet üzerine çentikler açarken, kamyş kalemini maharetle kullanamıyormuş gibi görüldüğü yazının çentikleri farklıydı

Clara'nın sesinde heyecan dolu tınılar vardı. Kendini bildi bileli düşlemekten vazgeçmediği, uğrunda arkeolog olduğu, her şeyden, herkesten, hatta Ahmed'den bile önemli olan yaşam sebebini ortaya koymaya hazırdı.

- Altmış yıldan fazla, dedi devamında. Üzerlerine, şüphesiz bir kâtip çırağının, akrabası İbrahim'inl ona anlattığı, dünyanın oluşumunu ve her şeye kadir olan ve her şeyi gören ve bir seferinde de insanlara kızıp yeryüzünü sele boğan Tanrı'nın başka birçok olağanüstü öyküsünü yazdığı bu iki tableti büyükbabam saklamış. Bunun taşıdığı anlamı bir düşünün. Gılgamış'taki Enki'yi, Ninhursaga'yı ya da Tufan'ı anlatan Akad dilindeki Enuma Eliş Yaratılış efsanelerinin keşfinin hem arkeoloji ve tarih açısından, hem de din açısından önemini hepimiz biliriz. Büyükbabamın bulduğu bu tabletlerde de İbrahim Peygamber, şüphesiz cenneti ve Yaradılış'ı anlatan Babil ve Akad şiirlerinden etkilense de, dünyanın yaratılışıyla ilgili özgün görüşlerini de eklemiş.

Bugün yine, arkeoloji ortaya koyduğu için, biliyoruz ki, Kitabı Mukaddes MÖ VII. yüzyılda, İbrani devlet ve din adamlarının Yahudilerin birliğini sağlama ihtiyacı duydukları bir dönemde, birlik ortak bir tarihi, ulusal bir destanı, politik ve dinsel amaçlarına hizmet edebilecek bir belgeyi zorunlu kıldığından yazılmıştır.

Kitabı Mukaddes'te anlatılanların gerçeğe uygunluğunu anlama çabası sırasında, arkeoloji, birçok doğruyla ve birçok yalanla karşılaştı. Bugün bile efsaneyi tarihten ayırmak güçtür, çünkü ikisi birbirine karışmıştır. Ama apaçık görülen odur ki, tüm anlatılanlar yaşanmış bir geçmişin anısıdır, Ur'dan Harran'a göç eden o çobanların daha sonra birlikte Kenan Ülkesi'ne kadar götürdüğü öykülerdir...

Clara, kimi hoşnutsuzlukla kimi de bir tür ilgiyle onu sessizce dinleyen meslektaşlarının tepkisini bekleyerek sustu.

- ... Harran... İbrahim... Kitabı Mukaddes'te "ilk insanların" Âdem'den başlayan, titiz bir

şeceresini buluruz. Bu sıralama Tufan sonrası peygamberlere, Şam'ın oğullarına kadar uzanır. Onun soyundan biri olan Terah'ın üç oğlu olur: Nahor, Haran ve Abram. Abram daha sonra ismini, "bütün kavimlerin atası" anlamındaki, Avraham'a çevirir. Kitabı Mukaddes'te, Tanrı'nın İbrahim'e ülkesini ve evini bırakıp Kenan Ülkesi'ne gitmesi için emir verme öyküsü ince ince anlatıldığı

I. Kitabı Mukaddes'e göre İbrahim Peygamber'in adı Abram karısınınki de Saray'dır, Tanrı onlara soylarının süreceğini söylediğinde adları Avraham ve Sara olarak değişmiştir. Avraham ve Abram aynı adın iki ayrı lehçedeki biçimleridir; Avraham telaffuz benzerliğiyle Ab Hamôn: "Birçok kavmin atası" olarak açıklanır.

halde, Sami halkının, Tanrı tarafından saptanan nihai hedefleri Kenan Ülkesi'ne varmadan önce, Ur'dan Harran'a göç ettikleri gibi bir olay belirtilmemiştir. Tanrı ile İbrahim arasındaki buluşma Harran'da oldu. Kitabı Mukaddes uzmanlarının bir bölümü kavimler atası İbrahim Peygamber'in, babası Terah'ın ölümüne kadar burada yaşadığını ileri sürer.

Kesin olan o ki, Terah, Harran'a göçtüğünde, yanında yalnızca oğlu İbrahim yoktu, İbrahim'in karısı Sara, öbür oğlu Nahor ve Nahor'un karısı Milka da vardı. Oğlu Haran'ın genç yaşta ölen oğlu Lut da onlarla birlikteydi. O dönemde ailelerin, sürüleri ve eşyalarıyla birlikte bir yerden bir yere dolaşıp duran kabileler oluşturduğunu biliyoruz. Bunlar belli aralıklarla, gereksinimlerini karşılamak için işledikleri bir arazi parçasına yerleşirlerdi. Öyle ki, Terah, Harran'a yerleşmek üzere Ur'dan çıktığında, yanında birçok yakını, yakın ve uzak akrabaları vardı. Düşündük ki büyükbabam, babam, eşim Ahmed Hüseyini ve ben, o ki, Terah'm ailesinin kâtip çırağı olduğu muhakkak bir üyesinin, İbrahim'le sıkı fıkı ilişkisi vardı, İbrahim ona dünyanın yaratılışıyla ilgili düşüncelerini, kafasındaki tek Tanrı kavramını ve daha kim bilir neler anlatıyordu. Yıllarca Harran bölgesinde aynı kâtibin başka tabletlerini arayıp durduk. Sonuç sıfır! Büyükbabam hayatını Harran çevresindeki yüz kilometrelik bölgeyi araştırmaya adadı ve hiçbir şey bulamadı. Evet, bulamadı, ama çalışmaları boşa gitmedi: Bağdat Müzesi'nde, Harran Müzesi'nde, Ur Müzesi'nde ve daha pek çok başka müzede, İbrahim Peygamber'in öyküsüyle ilgili başka tablet bulunmuyorsa da ailemin kazılardan çıkardığı, yüzlerce tablet ve nesnelere var.

Bir erkeğin, keyifsiz bir jestle, elini kaldırıp sallaması, Clara Tannenbergin dikkatini dağıttı.

- Evet... bir şey mi söylemek istiyorsunuz? - Hanımefendi, siz İbrahim'in, Kavimlerin Atası İbrahim'in, Kitabı Mukaddes'teki İbrahim'in, uygarlığımızın babasının, kim bilir kime Tanrı konusunda ve dünya konusunda düşüncelerini söylediğini, bu kim bilir kimin de herhangi bir gazeteci gibi bunları yazdığını, hiçbirimizin tanıma zevkine eremediğimiz büyükbabanızın da bu yazı müsvettelerini bulduğunu ve bunları yarım yüzyıldan fazla bir zamandır sakladığını mı iddia ediyorsunuz? - Evet, doğru, tam olarak söylediğim budur. - Ah! Lütfen, söyleyin bana, neden bu güne kadar açıklamadınız? Elbette, büyükbabanızın ve babanızın kim olduğunu açıklama nezaketini gösterirseniz, seviniriz. Kocanızla ilgili bir şeyler biliyoruz. Burada hepimiz birbirimizi tanıyoruz, siz ise, üzülerek söylüyorum, bizim için, girişiminiz yüzünden çocuksu ve hayalci olarak nitelenebilecek şahane bir bilinmeyensiniz. Sözü ettiğiniz tabletler nerede? Otantikliğini kanıtlamak ve ileri sürdüğünüz çağa ait olduklarını kesinleştir

mek için hangi testlere tabi tuttunuz? Hanımefendi, kongrelere çözümlenecek sorunlarla gelinir, aile öyküleriyle, arkeoloji amatörü ailelerin öyküleriyle gelinmez.

Bütün salonda bir uğultu dolaştı. Clara Tannenbergin, öfkeden kıpkırmızı kesilmiş, ne yapacağını bilemiyordu: Koşup dışarı mı çıkmalıydı, yoksa onu gülünç duruma düşüren ve ailesini aşağılayan bu adama hakaret mi etmeliydi? Zaman kazanmak için derin bir nefes aldı ve Ahmed'in öfkeyle ona bakarak ayağa kalktığını gördü.

- Sevgili Profesör Guilles... Uzun yaşamınızda Sorbonne'da öğretim üyesiye binlerce öğrenciniz olduğunu biliyorum. Ben de onlardan biriydim; elbette, meslek hayatım boyunca siz bana hep onur belgesi verdiniz. Aslında, yalnızca sizin dersinizde değil, bütün derslerde onur belgesi almışımdır. Ayrıca hatırlatmak isterim ki, Sorbonne'da "benim durumum" özellikle belirtilmiştir; çünkü ısrar ediyorum, beş yıl boyunca bütün derslerdeki notum onur düzeyinde, mezuniyetim de cum laude2 derecesiyle olmuştur. Sonra, Profesör, Suriye'deki ve Irak'taki kazılarınızda size eşlik etme ayrıcalığına da sahip oldum. Nippur yakınlarında Nabu'ya adanmış bir tapınakta bulduğumuz kanatlı aslanları hatırlıyor musunuz? Ne yazık ki, figürler zarar görmüştü, yine de hiç olmazsa bir Asurbanipal silindir mühürleri koleksiyonuna rastlama şansımız oldu... Sizin kadar tanınmadığımı, sizin kadar meşhur olmadığımı biliyorum, ama bugün ölü bir kurum da olsa, yıllardır Irak Arkeolojik Kazılar Dairesi'ni yönetiyorum; şu anda bir savaşın içindeyiz, bu savaş ilan edilmemiş bir savaştır, ama savaştır. On yıldır süren zalim bir ambargonun acısını çekiyoruz ve gıda için petrol satış izni halk olarak ancak yaşamamıza yetiyor. Iraklı çocuklar ölürken, -çünkü ne hastanelerde ilaç var ne de anneleri onlara mama alabiliyor-geçmişimizi aramaya, aslında uygarlığın geçmişini aramaya, kazılara para ayıramıyoruz. Bütün arkeoloji misyonları daha iyi bir zaman kollamak üzere bizi terk etti. Eşim Clara Tannenberg'e gelince, yıllardır benim yardımcım olarak çalışıyor; kazıları birlikte yaptık. Eşimin büyükbabası ve babası, dönemlerinde bazı arkeolojik kazıları finanse eden, geçmişe karşı tutkulu insanlardı...

- Mezar hırsızları! diye bağırdı izleyicilerden biri. Bu ses ve bazı asistanların sinirli gülüşleri Clara Tannenberg'e bıçak gibi saplandı. Fakat Ahmed Hüseyini hiç tınmadı ve sanki kötü bir söz duymamışçasına konuşmayı sürdürdü.

- Pekâlâ, Clara'nın büyükbabasının sakladığı bu iki tableti yazanın İbrahim'in ona anlattığını belirttiği öyküleri tabletlerin üzerine aktarmayı başardığından eminiz. Gerçekten de, hem arkeoloji tarihinde, hem de dinler tarihinde ve Kitabı Mukaddes geleneğinde aşkın bir buluştan söz ediyor olabiliriz. Doktor Clara Tannenberg'in konuşmasını bitirmesine 2. iftiharla, (ç.n.)

müsaade etmeniz gerektiğini düşünüyorum. Clara, lütfen...

Clara kocasına şükranla baldı, derin bir nefes alıp, ürkek ürkek, sözüne devam etmeye hazırlandı. Bir moruk daha sözünü kesecek ve onu aşağılamaya çalışacak olursa, çılgın atacak ve ona hakaret edecekti, kendini ezdirmeyecekti. Yaşadıkları sahneyi görseydi, büyükbabası aldatıldığını hissederdi. O uluslararası yardım istenmesine karşıydı. "Bir şey bildiğini sanan kibirli orospu çocukları hepsi" diyordu. Babası da Roma'ya gelmesine müsaade etmezdi herhalde, ama babası ölmüştü ve büyükbabası...

- Var olduğuna inandığımız öbür tabletleri ararken yıllarca Harran'a odaklandık. Bir iz bile bulamadık. Özellikle büyükbabamın bulunduğu öbür iki tanesinin üst bölümlerinde Şamas'ın adı vardı. Kimi durumlarda kâtipler adlarını tabletin üst bölümüne yazarlar, böylece tabletin koruyucusu da olurlar. Bu iki tablet de yalnızca Şamas ismi vardı. Şamas kimdir, diye soracaksınız? Irak'a, Amerika Birleşik Devletleri bir numaralı düşmanı ilan ettiğinden bu yana, sık sık hava akınları yapıldı.

Birkaç ay önce Irak üzerinde uçan Kuzey Amerika uçaklarının yerden atılan füzelerle saldırıya uğradığının söylendiğini hatırlayacaksınız, Amerikalılar buna bombalarını boşaltarak karşılık verdiler. İşte bombalanan Basra ile Eski Ur kenti arasındaki bu bölgede, Safran adlı bir köyde, çevre ölçülerini beş yüz metreden fazla olarak hesapladığımız bir yapının kalıntıları ve bazı surlar keşfedilmeyi bekliyor.

Irak'ın koşullarında, bu yapıya hak ettiği dikkat yöneltilemedi; eşim ve ben, küçük bir işçi grubuyla birlikte, isteğimiz kadar güçlü olmayan olanaklarımızla kazıya başladık. Yapının bir tabletlerin saklandığı bir depo ya da bir tapınağın bir uzantısı olabileceğini sanıyoruz. Bu konuda

kesin bilgimiz yok. Tablet kalıntıları bulduk ve asıl şaşırtıcı olanı, bulduğumuz kalıntılar arasındaki bir tabletin üstünde Şamas ismi vardı. Acaba bu İbrahim'in yakını olan aynı Şamas mı?

Bunu bilmiyoruz, ama olabilir. Abram, Kenan Ülkesi'ne yapılan yolculukta babasının kabilesiyle birlikteydi. İnanılır ki, Kavimlerin Atası olan peygamber, babası ölene kadar Harran'da kaldı ve ancak onun ölümünden sonra Vaat Edilen Topraklar'a doğru yola çıktı. Şamas İbrahim Peygamberin kabilesinin bir üyesi miydi? Kenan Ülkesi'ne giderken yanında mıydı?

Dileğim, bize yardım elini uzatmanız, uluslararası arkeolojik araştırma misyonu oluşturmayı düşünüyoruz. Bu tabletleri bulursak... Yıllar var ki ben İbrahim'in çağdaşları gibi çoktanrılı inancını bıraktığı tek Tan-rı'ya inanmayı seçtiği anı düşünüp duruyorum.

Sorbonne'un yaşlı öğretim üyesi, Mezopotamya kültürü üzerine dünyanın en tanınmış uzmanlarından olan Profesör Guilles yeniden elini kaldırdı. Clara Tannenbergin gününü zehir etmeye karar vermişti sanki.

- Hanımefendi, sözünü ettiğiniz tabletleri bize göstermenizde ısrar ediyorum. Aksi takdirde, burada bulunan bizlere tartışma izni veriniz, bizim de ekleyeceklerimiz var. Clara Tannenbergin daha fazla dayanamadı. Mavi gözleri öfke kıvılcımları saçıyordu.

- Ne oldu, Profesör? Sizden başkasının Mezopotamya konusunda bir şeyler bilmesini, hele bir de keşif yapmasını kaldıramıyor musunuz? Egonuz bu kadar mı acı içinde?.. Guilles tamahkâr bir hırsıyla ayağa kalktı ve dış salona yöneldi:

- Siz ne zaman ciddi şeyler anlatmaya başlarsanız, ben de o zaman konferansa dönerim. Ralph Barry müdahale etmek zorunluluğu hissetti. Boğazını temizleyip keyifsizce tanımadıkları meslektaşlarının yarattığı olayları izleyen yirmi kadar arkeologa dönerek.

- Olanlara üzgünüm. Biraz daha alçakgönüllü davranıp Doktor Tannenbergin bize anlattıklarını neden dinlemediğimizi anlayamıyorum. O da bizim gibi arkeolog, neden bu kadar önyargılı oluyoruz ki? Ortaya bir teori atıyor; önce dinleyelim, sonra fikrimizi belirtelim. Ama a priori silip atmak bana pek de bilimsel görünmüyor. Oxford Üniversitesi'nden, güneş yanığı yüzlü, orta yaşlı bir kadın olan Profesör Renh, konuşmak için elini kaldırdı.

- Ralph, burada hepimiz birbirimizi tanıyoruz... Bayan Tannenbergin bize bir fotoğrafını bile göstermediği bazı tabletlerle ilgili bir şeyler anlatarak ortaya çıktı. Aynı kocasının yaptığı gibi, Irak'ın, benim şahsen çok üzüldüğüm, politik durumu konusunda bir savunma söylevi yaptı. Ayrıca da Hazreti İbrahim konusunda, açıkçası bilimsel bir çalışmadan çok bir hayal ürününe benzeyen bir teori ortaya attı. Ama biz burada bir kongrede bulunuyoruz, öbür salonlarda başka dallarda uzman olan meslektaşlarımız araştırmalar ve sonuçlar sunarken, biz... bana öyle geliyor ki, biz burada boşuna zaman kaybediyoruz.

Üzgünüm, ben de aynı Profesör Guilles gibi düşünüyorum. Artık çalışmaya başlarsak sevinirim.

- Bizim yaptığımız da işte bu! diye bağırdı Clara, kırgınlıkla. Ahmed ayağa kalktı, kravatını düzelterek dinleyicilere döndü, özellikle yüzlerine bakmamaya çalışarak konuştu.

- Büyük arkeolojik buluşların dinlemesini bilenlerin ve efsanelerin ateşi arasında aramasını bilenlerin aracılığıyla gerçekleştiğini hatırlatırım. Sizlerse sunmakta olduğumuz bulguları dikkate almak bile istemiyorsunuz. Bekliyorsunuz. Evet, Bush Irak'a saldırdığında ne olacak diye bekliyorsunuz. Sizler "uygar" ülkelerin yüksek öğretim üyeleri, arkeologlarısınız, öyle ki Bush'a karşı az ya da çok sempati duyuyor ve Irak'ın başındaki felaket karşısında, bir arkeolojik projeyi savunmak için kılınızı bile kıpırdatmıyorsunuz. Bunu anlayabiliyorum. Anlayama

dığım, size bizi dinleme ve söylediklerimizde doğru bir şeyler de olabilir mi, diye sorma fırsatı bile tanımayan içine kapalılığınız? Profesör Renh yeniden elini kaldırdı.

- Profesör Hüseyini, tekrar ediyorum, bize söylediklerinizi doğrulayan bir kanıt veriniz, lütfen. Bizi yargılamayı bırakınız, özellikle de bize öğüt vermeyi bırakınız. Hepimiz yaşlı başlı insanlarız ve burada arkeoloji konuşmak için bulunuyoruz, politika konuşmak için değil. Kendinizi kurban gibi göstererek tuzak hazırlamayınız. Öne sürdüğünüz konuda bir delil gösteriniz. Clara Tannenberg ayağa, kalktı, Ahmed'in kadına yanıt vermesine fırsat bırakmadan konuşmaya başladı.

- Tabletler burada değil. Biliyorsunuz ki, Irak'ın içinde bulunduğu durumda, bize onları çıkarttırmazlar. Elimizde birkaç fotoğraf var; iyi kalite fotoğraflar değil, ama en azından tabletlerin varlığını kanıtlayabilirler. Biz sizden yardım istiyoruz, kazı yapmak için yardım istiyoruz. Elimizde kazı yapmak için yeterli gerecimiz yok. Günümüzün Irak'ında arkeoloji en son uğraşılacak konu, ancak geçimimizin derdindeyiz. Bu kez sözleri koyu bir sessizlikle karşılandı. Sonra izleyiciler kalkıp salonu terk ettiler. Ralph Barry, Ahmed'e ve Clara'ya yapmacık bir üzüntüyle yaklaştı.

- Maalesef, elimden ancak bu kadarı geldi, ama kongreye katılmanız için zamanın bence uygun olmadığını size söylemişim. - Siz, biz başarılı olmayalım diye elinizden geleni yaptınız, yanıtını verdi Clara meydan okuyarak. - Bayan Tannenberg, uluslararası konjonktürden hepimiz etkileniyoruz. Biliyorsunuz ki, arkeoloji dünyasında bizler daima politikadan ayrı kalmaya çalışırız. Aksi olsaydı, bazı ülkelerdeki arkeolojik kazıları yürütmeyi düşünemezdik bile. Ahmed, şu sırada yardım bulmanızın olanaksız olduğunu biliyor. İçinde bulunduğumuz politik koşullarda, vakıf Irak'ta bir kazı yapmayı hayal bile edemez. Böyle bir durumda, Vakıf Yönetim Konseyi buna müsaade etmez, başkan reddedilir. Bu ortamda, kongreyle ilişkinizin ketumiyet içinde olmasının en iyisi olacağını size açıklamışım, ama siz tam tersine açıklamakta ısrarcı davrandınız. Sonunda, bu akşam olanların bir skandala dönmemesini umalım... - Politik olarak doğru yolda değiliz ve öyle görünüyor ki, kötülüğümüzü başkalarına da bulaştırıyoruz, dedi Clara öfke dolu bir iğneleyicilikle. - Lütfen! Ben size durumu içtenlikle anlattım; durumu siz de benim kadar biliyorsunuz. Yine de, ümidinizi yitirmeyin. Profesör Yves Pi-cot'nun sizi dikkatle dinlediğini fark ettim, tuhaf bir adam olsa da bu konuda bir otoritedir. Ralph Barry onlara Picot'dan söz ettiğine pişman oldu. Ana doğrudu. Eksantrik bir kişilik olan Profesör Picot, Clara'yı ilgiyle dinlemişti. Pi-cot'nun geçmişine bakılırsa bu ilgisi yalnızca akademik olmayabilirdi de.

Otele döndüklerinde yorgunluktan bitmişlerdi. Kendilerinden de birbirlerinden de rahatsızlık duyuyorlardı. Clara bir fırtınanın yaklaştığını seziyordu. Ahmed onu savunmuştu, evet, ama konunun ortaya konuş biçiminden rahatsız olduğundan emindi. Ondan ne büyükbabasının ne de babasının adını anmamasını, yapılan keşfi, güncel bir olaymış gibi yansıtmasını ciddiyetle rica etmişti; Irak'taki durum nedeniyle söyledikleri araştırılmazdı. Fakat Clara, taparcasına sevdiği ve bildiği her şeyi onlara borçlu olduğu büyükbabasını ve babasını onurlandırmak istemişti. Tabletleri keşfedenin büyükbabası olduğunu söylememek bu şerefi ondan çalmak gibi olurdu.

Odaya girdiklerinde kat hizmetçisi, yatakları topluyordu. Kat hizmetçisinin çıkmasını beklerken tek kelime etmeden sustular.

Ahmed buzdolabında bir bardak aradı, kendine buzlu viski koydu. Clara'ya ikram etmedi, o da gidip bir Campari aldı. Oturup fırtınanın patlamasını bekledi.

- Gülünç oldun, dedi Ahmed sertçe. Babandan, büyükbabandan ve benden bahsetmen çok acıklıydı. Tanrı aşkına, Clara, biz arkeologuz, arkeologculuk oynamıyoruz. Üniversiteyi bitirenlerin, babasının ne iyi bir baba olduğunu anlatıp teşekkür ettikleri mezuniyet partisinde de değildik! Sana büyükbabanın adını hiç anma dedim, tekrar tekrar söyledim, ama sen gönlünün dilediğini yapmakta ısrar ettin, sonunu düşünmeden, neye yol açabileceğini, nasıl bir zincirleme felaketi başlattığını fark etmeden. Ralph Barry bizden ihtiyatlı olmamızı rica etti, "şefi" Robert Brown'in kazı yapmamızı

istediğini, ama bize doğrudan doğruya yardımcı olamayacaklarını, başının derde girebileceğini açıkça söyledi. Yönetim Kurulu'ndaki arkadaşlarına eski bir dostunun torunu, bir Iraklı'yla evli, tanınmamış bir arkeolog hanımla ilgilendiğini ve onlara yardım edeceğini nasıl söylesin! Ralph Barry yüksek sesle apaçık anlattı: Robert Brown mezarını kazmış olur, dedi. Sen ne yapmaya çalışıyordun, Clara? - Büyükbabamın hakkını çalamam! Neden büyükbabamdan, babamdan ve senden söz edemiyorum? Utanacak hiçbir şeyim yok. Onlar antikacıydı, kazılara yardım etmek için servet harcadılar, Irak'ta, Suriye'de, Mısır'da... - Uyan, Clara, gör artık! Senin büyükbaban ve baban basit tüccarlar. Onlar sanat hamisi değiller! Büyü artık, kadın ol, büyükbabasının dizlerine tırmanan çocuk olmaktan vazgeç! Ahmed birdenbire sustu. Üstüne bir yorgunluk çökmüştü.

- Bu Tablet Kitabı Mukaddes, babam böyle derdi. İbrahim Peygamber'in anlattığı Yaradılış... Clara mırıldandı. - Evet, Tablet Kitabı Mukaddes. Papirüse yazılardan bin yıl önce tablete yazılan Kitabı Mukaddes. - İnsanlık için çok önemli, aşkın bir keşif bu. İbrahim Peygamber'in gerçekten var olduğuna bir kanıt daha. Yanılmış olabileceğimizi düşünmüyorsun ya?

- Tablet Kitabı Mukaddes'i bulmayı ben de istiyorum, ama bugün, Clara, bunu yapmak için elimize geçen en iyi fırsatı kaçırdın. Bu insanlar dünya arkeolojisinin elit tabakasının parçaları. Biz ise kimliğimizin hoş görülmesini sağlamak zorundayız. - Biz kimiz, Ahmed? - Yöneticisi artık güçlülerin çıkarlarına hizmet etmediği için mahkûm edilmiş, diktatörlükle yönetilen bir ülkenin Kazılar Dairesi müdürüyle evli tanınmamış bir kadın arkeolog. Yıllar önce ben Amerika'da yaşarken, Iraklı olmak bir handikap oluşturmuyordu, tam tersiydi. Saddam İran'la savaşıyordu, çünkü bu Washington'un çıkarlarına hizmet ediyordu. Amerikalıların ona sattığı silahlarla Kürtleri katlediyordu, Cenevre Konvansiyonu'nun yasakladığı kimyasal silahlarla, şimdi aradıkları silahlarla. Hepsi yalan, Clara, onun için de kurallara uymak gerek. Ama çevrende olup biten hiçbir şey senin umurunda değil; Saddam ya da Bush, ya da bu ikisi yüzünden ölenler senin umurunda değil. Senin dünyanın varsa yoksa büyükbaban, hepsi bu. - Kimin tarafındasın? - Nasıl? - Saddam'ın rejimine saldırıyorsun, Amerikalılara anlayış gösterir gibisin, başka zaman Amerikalılardan nefret eder gibisin... Kimin ya-nındasın? - Hiç kimsenin yanında değilim. Ben yalnızım. Yanıt Clara'yı şaşırttı. Ahmed'in içtenliğinden etkilenirken, kocasının kendini hiçbir yere ait hissetmediğini keşfetmek için sızlattı. Ahmed fazlaca Batılılaşmış bir Iraklı'ydı. Dünyada gezip dolaştıkça köklerinden kopuyordu. Babası diplomattı, Saddam'ın rejimine yürekten bağlı bir adamdı, değişik büyükelçiliklerle ödüllendirilmişti: Paris büyükelçiliği, Brüksel, Londra, Meksika büyükelçilikleri, Washington konsolosluğu... Hüseyini ailesi iyi yaşamıştı, çok iyi yaşamıştı. Büyükelçinin çocukları da tam kozmopolit olmuşlardı: Avrupa'nın en iyi okullarında okumuşlar, birçok dil öğrenmişler ve Amerika'nın en seçkin üniversitelerine gitmişlerdi. Üç kız kardeşi Batılılarla evlenmişler, dönüp Irak'ta yaşamaya dayanamamışlardı. Demokratik ülkelerde özgür büyümüşlerdi. Ahmed'e gelince, babasının gönderildiği her yerde yaşadığı demokratik ortam onu da şımartmıştı, öyle ki, döndüğünde rejimin evlatlarına tanınan ayrıcalıklarla yaşamasına karşın, Irak ona boğucu geliyordu.

İstese Amerika Birleşik Devletleri'ne yerleşebilirdi, ama Clara'yı tanımıştı, büyükbabası ve babası onu yanlarına Irak'a çağırıyorlardı. Bu nedenle dönmeye karar vermişti.

- Şimdi ne yapacağız? diye sordu Clara.

- Hiçbir şey. Artık bir şey yapamayız. Yarın Ralph'e telefon edip yol açtığın olayın boyutlarını anlatmasını isterim. - Bağdat'a dönecek miyiz? - Başka dâhice bir fikrin var mı? - Alay etme! Yapmam gerektiğine inandığım şeyi yaptım, büyükbabama borçluyum. Tamam, o işadamıydı, fakat o Mezopotamya'yı herkesten çok sever, bunu da babama ve bana aşılacaktır. Büyük bir arkeolog olabilirdi, olmamış, olamamış, kendini gönlünün çağrışma adama şanslı olmamış. Ama o iki tableti bulan odur, yarım yüzyıldan fazla onları saklayan odur, Şamas'ın izini bulmak için kazı yapanlara

parasını döken odur, yalnız o... Irak müzelerinin büyükbabamın finanse ettiği kazılardan çıkan figürlerle, sikkelerle ve tabletlerle dolu olduğunu hatırlatırım. Ahmed'in yüz çizgileri bir küçümsemeyle buruştu. Clara irkildi. Kocasını ona bir yabancı gibi görünürdü.

- Büyükbaban hep ketum bir adamdı, Clara, baban da öyle. Bedava kazı hiç yapmadılar. Senin bugünkü davranışın onları düş kırıklığına uğrattı. Sana bunu öğretmediler mi? - Bana arkeoloji aşkını aşıladılar. - Senin kafana Tablet Kitabı Mukaddes sabit fikrini yerleştirdiler, olan budur. Sessizlik oldu. Ahmed viskisini bir yudumda içip gözlerini kapadı. Ne Ahmed ne de Clara konuşmayı sürdürmek istemiyordu. Clara Şamas'ı düşünerek yatağa girdi ve onu elinde ince bir kamışla tablete yazı yazarken hayal etti...

- Keçiye kim yarattı? -O. - Neden keçi yarattı? - Dünyada yaşayan bizim gibi bütün varlıkları neden yarattıysa. Çocuk bu yanıtları biliyordu, ama amcası Abram'ın konuşturmak hoşuna gidiyordu. Abram çok değişmişti. Çoktandır, yalnızlığı arayan, düşüneceğim deyip tek başına uzaklara çekilen garip bir adam olmuştu.

- Ama işte, sebebini anlamıyorum. Neden keçi istesin ki? Biz onlara bakalım diye mi? Ya biz, bizi neden istesin ki? Çalıştırmak için mi? - Seni, öğrenesin diye. Şamas sustu. Amcası ona bu saatte ödevini yapmak için tabletler evinde olması gerektiğini hatırlattı. Yoksa öbür amcası um-mi-a4 yine onu babasına şikâyet eder, babası da onu azarlardı.

3. Şamas ve Peygamber arasındaki konuşmalarda adının ilk biçimi Abram tercih edilmiştir. 4. Üstat.

O sabah tabletler evinin yolunda yeşil otlaklar aramak için keçileri güden amcası Abram'ı görüp arkasından gelmişti. Amcasının yalnız kalmak istediğini ve kimseyle konuşmak istemediğini biliyordu. Ama ona karşı her zaman sabırlı davranırdı. Aslında doğrudan doğruya amcası değildi, anne tarafından uzak bir akrabaydı, aynı kabiledendiler; hepsi Abram'ın babası Terah'a bağlıydı. Oğlunun saygınlığı babasınıninkiyle koşuttu, kabileden pek çok insan danışmak ve öğüt almak için Abram'a geliyordu. Terah buna kızmazdı, çünkü artık yaşlanmıştı ve günün büyük bölümünü uyuklayarak geçiriyordu. O ölünce herkese Abram bakacaktı.

- Canım sıkılıyor, dedi çocuk özür dilercesine. - Ya, öyle mi? Neye canın sıkılıyor? - Bize ders veren dub-sar5 neşeli bir adam değil, besbelli kamışı daha ses-gal'in6 ya da um-mi-a Ur-Nisaba'nın hoşuna gidecek kadar iyi kullanamıyor. Bizimle ilgilenen dub-sar İli, çocukları sevmez, sabırsız, bize aynı tümceleri ona göre tam olana kadar tekrar tekrar yazdırıyor. Sonra da, öğlen vakti bize dersi yüksek sesle okuturken biraz duraklasak kızıyor, bize yazı ve matematik ödevleri verirken hiç acıması yok. Abram gülümsedi. Öğretmeninin sertliği konusunda anlayış gösterirse küçük Şamas'ın daha da efeleneceğini düşünüyor, bunu istemiyordu. Şamas kabilenin en zeki çocuğuydu ve onun görevi ders çalışmak, kâtip ya da rahip olmaktı. Hesapları yapmak, kuru toprağa su getiren kanalları açmak için bilge adamlara gereksinim vardı. Tahıl ambarlarına düzen verebilecek, buğdayın dağıtımını denetleyebilecek, kredi dağıtabilecek; bitkileri ve hayvanları, matematiği bilen, yıldızları okuyabilen, zürriyetine yemek bulmaktan daha fazlasını düşünebilen insanlara da.

Şamas'ın babası büyük bir kâtipti, bir öğretmendi, küçük de, ailesinin birçok üyesi gibi Tanrı vergisi zekâyla onurlandırılmıştı. Zekâsını boşa harcayamazdı, çünkü zekâ, diğer insanların varoluşunu kolaylaştırmak ve zekâsını Kötülük'ün hizmetine sunanlarla savaşmak için, O'nun bazı insanlara bahsettiği bir armağandı.

- Gitmelisin, yoksa seni aramaya başlarlar, annen de merak eder. - Annem senin arkandan geldiğimi gördü. Merak etmez, senin yanında bana bir şey olmayacağını bilir. - Ama bu seni rahatsızlık hissetmekten kurtarmaz, çünkü öğrenme fırsatını kaçıırırsan için rahat etmez. - Amca, dub-sar İli bize hububat tanrıçası Nidaba'ya çağrı yaptırıyor, dua ettiriyor, bize imleri tanımayı onun öğrettiğini söylüyor. -Dub-sar sana ne öğretirse onu öğrenmelisin. - Öyle yapıyorum, ama bize esin verenin Nidaba olduğuna sen inanıyor musun? Abram hiçbir şey söylemedi. Ne küçük çocuğun kafasını karıştır

5. Kâtip. 6. Büyük birader.

mak istiyordu ne de düşündüklerini, hissettiklerini, taptıkları tanrıların ruhu olmayan birer çamur parçasından başka bir şey olmadığını kanıtlamadan söylemek istiyordu. O bunu iyi biliyordu çünkü babası Terah balçığı kalıba döküyor tapınakların ve sarayların eksikliğini kendi elleriyle yaptığı tanrılar ve tanrıçalarla tamamlıyordu.

Bir gün babasının, çevresinde Abram'ın kırıp küçük küçük parçalara ayırdığı, daha tam tanrı olmadan kurumaya başlamış figürlerle, ışikte üzgün üzgün oturuşunu unutamamıştı.

Neden böyle davrandığını bilmiyordu, ama babasının ışığına girince içinde zapt edemediği bir kırıp dökme isteği duymuştu. İnsanların, babasının elinden doğan bu figürlerin kendilerine iyilikleri ve kötülükleri getireceğine inanarak bir budala gibi önünde eğildiği bütün bu çamur parçalarını parçalamak istemişti.

Hepsini yere atıp üstlerine bastı; sonra oturup ne olacak diye bekledi. Figürlerde çıt yoktu. Tanrı olsalardı öfkelerini onun üstüne boşaltmazlar mıydı, onu cezalandırmazlar mıydı! Oysa bütün çalışmalarının un ufak olduğunu gören babasının öfkesi dışında yaptıklarına tepki gösteren olmadı.

Babası onun kutsallığa karşı davranışını kınadı; Abram ise alay ederek, onları sen yaptığına göre, içlerinde çamurdan başka bir şey olmadığını herkesten daha iyi bilirsin diyerek düşünmeye davet etti.

Daha sonra alın terinin ürünlerini kırıp döktüğü için ondan özür diledi, dağılan çamur parçalarını temizledi, hatta oturup çamur yoğurarak babasına yeni tanrılar yapıp satması için yardım etti.

- Şamas, sana İli'nin anlattıklarını öğrenmelisin, çünkü bu bilgiler sana doğruyu eğriden ayırmasını öğretecektir. Günü gelince sen yalnız başına sapı taneden ayırmayı bileceksin, ama o zamana kadar hiçbir bilgiyi küçük görme. - Geçen gün İli'ye O'ndan söz ettim, bana kızdı. İhtar'ı incitmemem gerektiğini söyledi, Sin'i, İnanna'yı... - Peki, neden ona O'ndan söz ettin? - Çünkü söylediklerini düşünmeden duramıyorum. Biliyorsun ki, ben İhtar'ın figürü içinde bir ruh olduğuna inanmıyorum. Oysa O'nu göremem, öyleyse O kesinlikle var. Küçük çocuğun akıl yürütmesi Abram'ı hayrete düşürdü; görmediği bir şeye görmediği için inanıyordu. Abram küçük çocuğun ona hayranlık duyduğunu da biliyordu. Çünkü Terah yaşlı olduğu için, doğal olarak kabilenin şefi oydu ve sözü kanundu.

- Öğren, Şamas, öğren. Okula git ve beni düşüncelerimle baş başa bırak. - O seninle konuşuyor mu? - Konuştuğunu hissediyorum. - Seninle kelimelerle mi konuşuyor; seninle benim gibi?..

- Hayır, öyle konuşmuyor, ama ben onu tıpkı seni işittiğim gibi apaçık işitiyorum. Bunu kimseye söyleme. - Sırrını saklayacağım. - Sır değil, ama hayatta ketum olmasını öğrenmek gerekir. Hadi, okuluna git, İli'yi artık kızdırma. Çocuk üstüne oturduğu taştan kalkarak çevresinde olan bitene ilgisiz, apaçık bir keyifle otlakta sıçrayıp duran ak bir keçinin boynunu okşadı.

Şamas dudağını ısırıp, gülüyormuş gibi yaparak, İbrahim'den bir dilekte bulundu.

- Bizi nasıl yarattığını ve bunu niçin yaptığını anlatsan, çok sevinirim. Sen bana anlattıysan ben de onu yazarım, hem de babamın bana hediye ettiği kemik kalemi kullanmış olurum. Öğretmen bana önemli bir görev verdiğinde onu kullanıyorum... Hem de pratik yapmış olurum... Abram, çocuğun dileğine karşılık vermeden, gözlerini Şamas'a dikti. Kendisine vahyedilen o Tanrı'nın karmaşık varlığını anlayabilecek miydi? Karar verdi.

- İsteddiğini anlatacağım, onu tabletlerine yazıp dikkatlice saklayacaksın. Onları ben söyleyince ortaya çıkaracaksın. Onu baban bilecek, annen de bilecek, ama başkası bilmeyecek. Onlarla konuşacağım. Tek şartım var, okulu bir daha kaytarmayacaksın. Öğretmeninle tartışma, dinle ve öğren. Küçük çocuk sevinçle boyun eğdi ve koşarak çıktı. İli geç kaldığı için ona kızacaktı, ama umurunda değildi. İbrahim ona Tanrısının sırlarını anlatacağı, çamurdan olmayan bir tanrıyı anlatacağı.

İli Şamas'ın koşmaktan ter içinde kalmış, acele acele girdiğini görünce suratını astı.

- Babana söyleyeceğim, diyerek Şamas'a gözdağı verdi. Kâtip dersine devam etti. Çocukları hesap tablasına alıştırmaya uğraşıyordu, özellikle de sayıların büyüsunü ve onlukları yazarken kullanılan kısaltmaları anlasınlar diye çabalıyordu.

Şamas, sonradan babasına anlatmak ve annesini şaşırtmak için, kalemini balçık üzerinde kaydırarak, İli'nin bütün söylediklerini yazıya geçiriyordu.

- Baba, bana kendim için birkaç tablet verebilir misin? diye sordu Şamas. Babası, oğlunun dileğine şaşarak, ellerinin arasında tuttuğu tableten başını kaldırdı. Yıllardan beri gökyüzünde yaptığı gözlemleri not ediyordu. Sekiz çocuğundan en çok Şamas'ı sevse de aşın zekâsı yüzünden en çok da onun için kaygılanırdı. Kuzeni Abram da küçük çocuğu övmüştü.

- İli sana eve ödev mi verdi?

- Hayır. Abram Amca bana O neden dünyayı yaptı onu anlatacak. - Hım! - Bana seninle konuşacağını söyledi... - Daha konuşmadı. - Müsaade edersin değil mi, baba? Adamcağız içini çekti. Abramın öykülerini dinlemesine müsaade etmemesinin bir yararı olmayacağını biliyordu. Oğlu Şamas bu akrabalarına çok düşküdü. Ayrıca da, Abram temiz kalpli bir insandı, bir çamur parçasının tanrı olduğuna inanmayacak kadar da zekiydi. Buna o da inanmıyordu, ama sesini çıkarmıyordu. Geceyi gündüzü incelemek, suyun akışını gözlemlemek, toprağın yoğunluğunu hesaplamak gibi işler ona yetiyordu. Abram her şeyin başı ve sonu olan bir tanrıya inanıyordu. Şamas'ın bu tanrıyı öğrenmesi, bir çamur parçasının kudretli olduğuna inandırarak beynini yıkamalarından daha iyiydi.

- İli'ye söyledin mi? - Hayır. Niçin söyleyeyim ki? Müsaade edecek misin, baba? - Evet. İbrahim sana ne anlattıysa yaz. - Tabletleri saklayabilir miyim? - Onları tabletler evine götürmek istemiyor musun? - Hayır, baba, Abramın bana anlattığını İli anlamaz. - Emin misin? Babası alaylı alaylı sormuştu. İli akıllıdır, öğretmenlik için pek sabırlı olmasa da. Unutma, Şamas, ona saygı göster. - Saygı gösteriyorum, baba. Ama İbrahim bana dedi ki, Tanrı'yı kime anlatacağına ve nasıl anlatacağına karar verecek. - İbrahim'in dediğini yap öyleyse. - Sağol, baba. Annemden benim için

tabletleri pişirmesini ve kimsenin dokunmasına izin vermemesini isteyeceğim. Çocuk, zıplaya zıplaya, evden annesini aramaya çıktı. Daha sonra babasının tabletlerini hazırladığı küçük depoya gidip çamur arayacaktı. Bir an önce başlamak için heyecanlanıyordu. Ertesi gün İbrahim'le buluşacaktı. İbrahim gün uyanmadan keçileriyle yola çıkardı, "Çünkü" demişti, "bu düşünmek için en iyi saattir."

Şamas erken kalkamazdı, ama iş Abram'ı dinlemeye gelince, o başkaydı.

Çocuk işe başlamak için sabırsızlanıyordu, amcasının ona büyük sırları açıklamak üzere olduğuna emindi. Kimi geceler kendine sorduğu sorular yüzünden uyku tutmuyordu: ilk insan nereden çıktı, ilk kadın nasıl oldu, ilk tavuk, ilk boğa nasıl yaratıldılar, ekmeğin sırrını kim vahyetti, kâtipler sayıların büyüsunü nasıl keşfettiler? Sorularına yanıt ararken ümitsizliğe kapılır, yorgun fakat tedirgin uykuya daldı.

İnsanlar Terah'ın evinin kapısında oturmuş umutla bekliyorlardı. Yaşlı adam onları çağırmişti. Aslında aile babalarıyla konuşmak iste

yen İbrahim'di, ama kabilenin şefi, babası Terah olduğu için erkekleri çağırmasını ondan rica etmişti.

- Ur'u terk etmeliyiz, dedi Terah erkeklere. Oğlum Abram size nedenini anlatacak. Gel, Nahor, kardeşin konuşurken yanıma otur. Abram, ayakta, onlara tek tek bakarken mırıltılar kesildi. Sonra heyecanını gizleyemediği bir sesle, Terah'ın onları Tanrı'nın kutsadığı Kenan Ülkesi'ne götüreceğini, oraya yerleşeceklerim ve çocuklarını orada doğuracaklarını, çocuklarının da çocuklarını orada doğuracaklarını söyledi. Hepsini yola çıkmak için hazırlanmaya çağırıldı.

Terah, oğlu Nahor'un başını çektiği insanların endişelerini yatıştırdı. Ur topraklarını terk etmek kolay olmayacaktı. Babaları ve babalarının babaları burada doğmuştu. Sürüleri burada otluyordu, bütün işleri güçleri buradaydı. Kenan Ülkesi onlara çok uzak görünüyordu; yine de, hepsinin içinde, meyveleri bol, otlakları geniş, susuzluklarını giderecek nehirleri taşkın bir ülkede daha iyi bir yaşam ümidi kuvvetle uyandı.

Ur'da Fırat'ın sularının yolunu değiştirmek için kanallar kazarak ve hamurundan ekme yapmak için buğdaylarını versin diye toprağı sulayarak çöle karşı savaş veriyorlardı. Terah'ın kabilesinde insanların bir bölümü kâtipti ve tapınağın ve sarayın korunmasıyla ilgileniyorlardı, ama yaşadıkları hayat onlara sunulmuş bir armağan sayılmazdı. Aralarında iyi zanaatçılar da vardı, sürüleri boldu. Keçiler ve koyunlar onlara süt ve et veriyorlardı, ama yine de zamanlarının çoğunu gökyüzüne bakarak geçiriyorlardı, tanrılar onlara toprağı ıslatacak, sarnıçlarını dolduracak yağmur ihsan etsin diye.

Neleri varsa toplayacak ve sürülerini süre süre Fırat'ın çizgisini izleyerek kuzeye doğru yola koyulacaklardı. Hazırlıklarını tamamlamaları, öbür yakınlarıyla ve dostlarıyla vedalaşmaları günler sürecekti. Hastalar ve yürüyemeyen yaşlılar gibi birçokları, yolculuk yapamayacakları için, ailenin daha genç üyelerinin bakımında kalacaklardı; onlar da gürü gelince Kenan Ülkesi'ne çağrılacaklardı, ama o zamana kadar Ur'da kalacaklardı. Her aile kendi arasında kimin yola çıkacağına kimin kala

cağına karar vermek zorundaydı.

Şamas'ın babası Yadin, eşini, oğullarını, oğullarının eşlerini, amca ve dayılarını, onların oğullarını ve oğullarının oğullarını... böylece ailesir. in bütün üyelerini sabah gün doğarken kendi evinde topladı; orada

onlar güneşte kurutulmuş tuğlalardan yapılmış duvarların arkasında soğuktan korundular.

- Kenan Ülkesi'ne kadar Terah'a eşlik edeceğiz. Bir bölümünüz ırada kalacak, onlara bakacak kimseler bırakacağız; hastalar da sizin bakımınızda kalacaklar. Sen, Hosen, ben yokken ailenin reisi sen olacaksın. Yadin'in küçük erkek kardeşi Hosen, sevinerek kabul etti. Gitmek istemiyordu; tapınakta yaşıyor ve orada mektupları ve ticaret belgele

rini yazıyordu, sayıların ve yıldızların sırlarını çözmeyi sürdürmekten başka bir hırsı yoktu.

- Babamız, Yadin konuşmaya devam etti. Çok yaşlı, bizimle gelemez. Bacakları onu ayakta tutmaya ancak yetiyor, bazı günler gözlerini ufka dikip tek söz söylemeden duruyor. Sen, Hosen, onun bir eksiği kalmamasına dikkat edeceksin; kız kardeşlerimizden de Hamisal burada kalacak, dul olduğu ve çocukları olmadığı için babamıza bakabilir. Şamas büyülenmiş gibi babasının hazırlıklarına bakıyordu. Sabırsızlıktan midesine kramp girdiğini hissediyordu. Ona kalsa, Abram'ın anlattığı toprakları aramak için hemen yola çıkardı. Birden kaygılanıverdi; giderlerse ya Abram'ın ona anlatmaya söz verdiği dünyanın öyküsünü yazamazsa.

- Ne kadar sürede gideriz? Küçük çocuğun sorusu Yadin'i şaşırttı, çünkü bir çocuğun büyüklerin lafına karışmaya cesaret etmesi büyük küstahlıktı. Babanın sert bakışları küçük çocuğun kıpkırmızı kesilmesine, bağışlanma isteğini fisıldayarak yere bakmasına yetti.

Yine de, Yadin, Şamas'ın kaygısını yanıtladı.

- Kenan Ülkesi'ne varmamız ne kadar sürer, başka bir yerde konaklamak zorunda kalır mıyız, bilmem. Bir yolculuğa çıkarken, yolda neler olabileceğini kim bilebilir? Terah hareket işaretini verince hazır olmalıyız. Şamas ufukta Abram'm güçlü silüetinin biçimlendiğini görerek ona doğru koştu. İki gündür amcasıyla karşılaşmayı düşünüyordu, işte şimdi fırsat çıkmıştı.

İbrahim, sıcaktan ve yorgunluktan yüzü kıpkırmızı, koşarak gelen Şamas'ı görünce gülümsedi. Yere sapladığı esasına dayanarak çocuğun ona gelmesini bekledi. Bu arada gözleriyle güneşin son ışınlarından gölgesine sığınacakları bir ağaç arıyordu.

- Dinlen biraz, dedi Şamas'a. Gel, kuyunun yanındaki şu incirin yanına oturalım. - Bana dünyanın öyküsünü anlatmaya ne zaman başlayacaksın? - Ha, senin derdin bu mu? - Gidersek tablet yapmak için çamur pişiremeyiz... Babam gerekenden fazlasını yanıma almama müsaade etmez. - Şamas, Yaratılış'ın öyküsünü yazacaksın, çünkü Rabb'in gözünde hoşsun. Öyleyse, kaygılanma! Nasıl olacağına ve ne zaman olacağına O karar verir. Küçük çocuk düş kırıklığının yüzüne yansımalarını engelleyemedi. Beklemek istemiyordu; bu öyküyü yazmaya, O'nun dünyanın yaratılışını neden böyle karmaşıklığa karar verdiğini anlamaya ihtiyacı vardı. Ne kadar uğraşırsa uğraşsın, bütün bunları neden yarattığını, sonra canı sıkılıp, kardeşlerinin hesaplarla ya da oyuncak bebeklerle

oynadığı gibi insanlarla oynamak istediğini anlamıyordu. Ama şiddetli arzusuna karşın, İbrahim'e bir itirafta bulunmalıydı.

- İli gelecek mi? - Hayır. - Onu özleyeceğim, bazen düşünüyorum da bana kızmakta haklı, çünkü anlattıklarını dinlemiyorum ve... Çocuk devam etmesi mi yoksa devam etmemesi mi gerektiğini bilemiyordu. Abram ona soru sormamış, küçük çocuğun kendi başına karar vermesini beklemişti.

- Yazım, okulun en kötüsü, alıştırma yaptığım tabletler hep hatalı... Bugün bir hesap çalışmasında da yanlış yaptım... Babama ve İli'ye daha iyi çalışacağıma, bir daha beni uyarmalarının gerekmeyeceğine söz verdim, ama sen bunu bilersen iyi olur, çünkü olur ya, dünyanın öyküsünü yazısı daha iyi olan, kalemi ve kamışı yanlışsız kullanan birinin yazmasını istersin... Şamas, İbrahim'in hükmünü bekleyerek sustu. Sinirli sinirli dudağını ısırıyor, daha iyi öğrenci olmayışına hayıflanıyordu. İli ona düşüncelere dalıp saçma sorularla boşa zaman kaybediyorsun diye sitem ediyordu. Babasına şikâyet etmiş, babası da onu azarlamıştı; ama daha fenası ona "Beni düş

kırıklığına uğrattın” demişti. Şimdi de Abram’ı düş kırıklığına uğratmaktan, dünyanın öyküsünü yazma düşünün suya düşmesinden korkuyordu.

- Okulda yeterli çabayı göstermiyorsun. - Hayır, diye korka korka yanıt verdi. - Ama yine de, sana Yaratılış’ın öyküsünü söylersem yanlışsız yazacağına güveniyor musun? - Evet, evet, pekâlâ, en azından deneyeceğim. Sen bana onu azar azar anlattırısın, ben de sonra onu evde, kamışı dikkatli kullanarak yavaş yavaş yazarım diye düşünmüştüm. Her gün yazdıklarımı sana gösteririm, beğenirsen öyküyü anlatmaya devam edersin... İbrahim çocuğa uzun uzun baktı. Ne çocuğun sabırsızlığının yol açacağı tablet üzerindeki yanlışlar ne sorgulayıcı zihninin çocuğa öğretmeni İli’nin yanıtlayamayacağı sorular sordurması ne de Şamas’taki özgürlük arzusu yüzünden kâtibin açıklamalarına dikkatini verememesi onun için önemliydi.

Şamas’m başka meziyetleri vardı, en önemlisi de düşünebilmesiydi. Bir soru sorduğunda mantıklı bir yanıt bekliyordu, çocukların sorduğu sorulara her zaman verilen yanıtlarla yetinmiyordu.

Şamas’m gözleri pırıl pırıldı, İbrahim, bu çocuğun Tanrı’nın amaçladıklarını kabilesindeki bunca insandan daha iyi anlayabileceğini düşündü.

- Sana Yaratılış’ın öyküsünü anlatacağım. O’nun ışığı karanlıklardan ayırmaya karar verdiği günden başlayacağım. Ama şimdi eve dön. Zamanı geldiğinde sana bildiririm.

Dışında cehennemi bir sıcak vardı; bu saatte, Sevilla'da, termometre kırk dereceyi gösteriyordu. Adam, tek tel saç kalmamış başını sıvazladı. Çukura gömülse de çelik gibi sert, pırıltılı mavi gözleri, bilgisayarın ekranına çivilenmişti. Seksenini aştığı halde internetten zevk alıyordu.

Telefonun ziliyle yerinden sıçradı.

- Buyurun. - Enrique, az önce Robert Brown aradı. Korktuğumuz başımıza geldi; kız Roma'da kongrede konuştu. -Ve söyledi...

- Evet... - Frank'la konuştun mu? - Bir dakika önce. - Ne yapacağız, George? - Önceden düşündüğümüzü. Alfred'i uyarmıştık. - Planı yürürlüğe koydun mu? - Evet. - Robert yapabilecek mi? - Robert mi? Hazır, biliyorsun, söz dinler. Emirleri yapar ve soru sormaz. - Çocukken bize Noel'de hediye edilen ipli kuklaları en iyi sen oynatırdın. - İnsanları oynatmak biraz daha zor. - Senin için kolay. Her durumda, son noktayı koyma zamanı geldi. Ya Alfred? Seninle yeniden iletişime geçti mi? - Hayır, geçmedi. - Onunla konuşmalıyız. - Konuşacağız, ama yararı yok; kendi oyununu sürdürmek istiyor, biz buna razı olamayız. Artık torununun eteğine yapışmaktan başka çaremiz yok. Bizim olanın onda kalmasına izin veremeyiz. - Haklısın, ama Alfred'le çatışmamız iyi olmaz, doğru yola gelmesi için bir çare olmalı. - Bunca yıldan sonra tek başına oynamaya karar verdi. Önerdiği ihanetten başka bir şey değil. - Onunla konuşmalıyız. Deneyelim. Telefonu daha yeni kapatmıştı ki telaşlı adımların sesi dikkatini çekti. İnce, uzun boylu, yakışıklı, süvari elbisesi giymiş genç bir adam fırtına gibi odaya girdi.

- Merhaba, büyükbaba, ter içinde kaldım. - Farkındayım, bu sıcakta dışarı çıkıp ata binmen bana pek de akıllıca gelmiyor. - Alvaro yeni satın aldığı genç boğaları görmem için beni davet etti.

- Şiş batırıp durmuyordun, değil mi? - Hayır, büyükbaba, sana bunu yapmayacağıma söz verdim. - Sanki sözünü tutarsın da... Baban nerede? - Çalışma odasında. - Beni bırak da çalışayım. - Ama büyükbaba, artık çalışacak yaşta değilsin! Ne iş yapıyorsan bırak da kulübe öğlen yemeği yemeye gidelim. - Kulüpteki insanlardan nefret ettiğimi biliyorsun. - Aslında sen bütün Sevilla'dan nefret edersin. Hiçbir yere gitmiyorsun, büyükannemin hakkı var, sıkıcı bir insansın. - Büyükanne her zaman haklıdır, ben can sıkıcı bir insanım, ama bütün bu insanlar midemi bulandırıyor. - İngiliz eğitimi gördüğün için. - Ondan herhalde, ama şimdi beni bırak, düşünmem lazım. Kız kardeşin nerede? - Marbella'ya gitti, Khol'ların evine davetli. - Bana veda bile etmedi... Gün geçtikçe terbiyesizleşiyorsunuz. - Ama büyükbaba, eski kafalı olma! Bak, ayrıca, Elena burada, şehir dışında oturmayı sevmiyor. Çiftliği yalnız sen, babam ve ben seviyoruz, ama ne büyükannemin ne annemin ne de Elena'nın hoşuna gidiyor burası. Bunca boğayla bunca at arasında boğuluyorlar. Neyse, sen kulübe geliyor musun, gelmiyor musun? - Hayır. Burada kalıyorum. Bu sıcakta dışarı çıkmayı hiç canım istemiyor. Yaşlı adam yalnız kalınca, kendi kendine gülümsedi. Torunu iyi bir çocuktü, kız kardeşinden daha az kaçık. Kızdığı tek şey her ikisinin de sosyal hayatı çok sevmeleri idi. O, hep olabildiğince az ilişki kurmaya çalışmıştı. Karısı, Rocío, mükemmel bir kadındı. O koşullarda tanışmışlardı birbirlerini... sevişmişler ve Rocío evlenmek konusunda ısrarcı davranmıştı. Babası başlangıçta karşı çıktıysa da, sonradan kaçınılmaz olduğunu anlayıp... sonuçta sağlam kefilleri vardı. İşte, Franco rejiminde, yasadışı ticaret sayesinde savaştan sonra zenginleşen bir taşra milletvekilinin kızıyla evlenmişti. Kayınpederi onu ticarete soktu, daha sonra ithalata ve ihracata yönelerek çok zengin bir adam oldu. Fakat Enrique Gómez Thomson iter zaman içine kapalı olmayı ve çok zaruri durumlar dışında dikkati çekmemeyi yeğlemiştir. Ailesi, Sevilla'nın iyi ilişkiler kurmuş, itibarlı, adı dedikodulara ve skandallara hiç karışmamış saygın bir ailesiydi.

Karısına daima müteşekkik kalacaktı. Onsuz ilerleyemezdi.

Frankie'yi ve George'u düşündü. Onlar da şanslıydı, ama onlara tep

si içinde sunulmamıştı hiçbir şey. Basitçe söylemek gerekirse, başkalarından daha uyanık davranmışlardı.

Robert Brown masaya yumruğunu vurunca elinde keskin bir acı duydu. Bir saatten fazladır telefondaıdı. Önce Ralph arayıp Clara'nın kongreye katıldığını anlatmış, midesine şiddetli bir ağrı saplanmıştı. Daha sonra mentoru George Wagner'e haber vermek zorunda kalmış, Wagner de kızın konuşmasını engelleyemediği için onu azarlamıştı.

Clara kaprisli bir kadındı, daima da öyleydi. Alfred'in nasıl böyle bir torunu olabiliyordu? Helmut bambaşkaıdı; Alfred'e hiç rahatsızlık vermemişti. Ne yazık ki erken ölmüşü.

Alfred'in oğlu akıllı bir adam çıktı; hiçbir zaman ihtiyatsızlık yapmadı, babası ona görünmez olmasını öğretmişü, oğlan da dersini iyi almışü, ama Clara... Clara şımarık bir kız çocuğu gibi davranıyordu. Alfred ona Helmut'tan esirgediği hoşgörüyü göstermişü. Bu melez torununa zaafi vardı.

Helmut simsiyah saçlı, cildi fildişi gibi beyaz bir Iraklı kızla evlenmişü. Alfred, avantajlı bulduğu bu düğünü onaylamışü, çünkü oğlu bu yolla köklü bir Irak ailesine girmiş oluyordu, öyle diyordu. Bağdat'ta, Kahire'de, Amman'da güçlü dostları olan, nüfuzlu ve zengin, çok zengin bir aile. Böylece nereye gitseler sayılıyor, önemseniyorlardı. Ayrıca, Helmut'un eşi Nur'un babası İbrahim, kültürlü ve rafine bir insandı.

Nur'u düşündü. Güzelliği dışında çekici bir yanı yoktu, Helmut ona tutulmuş gibiydi. Belki de, kadın görüldüğünden daha akıllıydı. Bu Müslümanların sağı solu belli olmaz, neye güveneceğini neye güvenmeyeceğini hiç bilemezsin.

Alfred oğlunu ve gelinini Clara ergenlik çağındayken kaybetmiş ve torununu kötü yetiştirmişü. Ondan hiç hoşlanmamışü. Robert Amca demesi sinirlerini bozuyor, güvenliğini sıkıntıya sokuyor, küstahlığı canını sıkıyordu, üstelik de her görüşmelerinde başını şişirdiği budalaca gevezelikleri onu usandırıyordu.

Alfred Clara'yı ABD'ye gönderip de, Robert Brown'dan ona göz kulak olmasını rica ettiğinde, bu görevin ne ağır bir yük olacağını düşünememişü. Robert, Clara'yı hep olabildiğince Washington'dan uzak tutmaya çalıştı. Ama Alfred'e karşı çıkamazdı; ne de olsa hem ortağıydı, hem de mentoru olan George Wagner'in çok özel arkadaşıydı. Clara'yı Kaliforniya'da bir üniversiteye kaydettirdi. Neyse ki, Clara bu Ahmed'e âşık olmuşü. Ahmed arkadaşlık edilebilecek akıllı başında bir adamdı. Clara'nın Ahmed Hüseyini'yle evlenmesi akıllıcaıdı. Hüseyini'yle iş yapılabilirdi. Alfred de Robert de Ahmed'le mükemmel anlaşıyorlardı; sorun Clara'ydı.

Ralph Barry'yle az önce yaptığı konuşma, gününü zehir etmişü. Tam da ikinci başkanla ve Irak'ın ne zaman bombalanacağını merak eden bir grup işadamı arkadaşıyla öğle yemeği yemesinin gerektiği bir sırada; başına şiddetli bir ağrı girmişü. Mentoruyla az önce yaptığı konuşma daha da kötüydü. Adam, durumu kontrol altına alması, başka çare yok

sa işi karıkocaya yardıma kadar vardırması için ısrar ediyordu. Mademki artık Tablet Kitabı Mukaddes'in, varlığı açıklanmışü, onun Alfred'in ve torununun elinde kalmasına müsaade edemezlerdi. Emir kesindi: Tablet Kitabı Mukaddes'i ele geçirmek, ortaya çıkarsa, tabii.

- Smith, beni yeniden Ralph Barry'ye bağla. - Peki, Bay Brown. Senatör Miller'in asistanı olan hanım, senatörün eşinin bu hafta sonu için düzenlediği pikniğe katılacak mısınız katılmayacak mısınız

öğrenmek için az önce telefon etti. Bir budala kadın daha, diye düşündü. Her sene aynı komediyi düzenler: Vermont'taki çiftliğinde kır partisi yapar, yere yayılmış kaşmir örtüler üstünde bizi limonata içip salamlı sandviç yemeye zorlar. Ama gitmek zorunda kalacağını biliyordu, çünkü Frank Miller hem bir senatör hem de petrol sektöründe hisseleri olan bir Teksaslıydı. Bu lanet olası pikniğe savunma bakanı, adalet bakanı, ulusal güvenlik danışmanı olan hanım, CIA direktörü... ve kendi mentoru da katılacaktı. Yüzlerce gözün önünde olacaklarından dikkat çekmeden baş başa konuşmaları için ideal fırsattı bu. Kötü olan tarafı hep birlikte yere upuzun yatıp sandviç yemek ve çok iyi vakit geçiriyormuş gibi yapmaktı.

Telefonun zili ve Ralph Barry'nin sesi Brown'ı daldığı düşüncelerden ayırdı.

- Efendim, Robert... - Ralph, Bayan Tannenberg'le aramızda ilişki kuran var mı? - Hayır, kesinlikle yok. Sana merak etme dedim. Kimi profesörler protesto etse de, katılmalarını önlemek çok zordu. Ahmed Hüseyini yıllarca pek çok arkeologla iş yaptı. O olur demeden Irak'ta kazı yapılamaz. - Evet, böylesi daha iyi, ama gene de önlemler gerekiyordu. - Robert, mümkün değildi. Mezopotamya'yla ilgili bir konferansa katılmaları önlenemezdi, müdahale edilemezdi. Arkeolog hanımı ikna etmenin yolu yoktu. Bana büyükbabasının olurluğunu aldığını ve bunun da senin için yeterli olacağını söyledi. - Alfred bunamış. - Olabilir; ama ne olursa olsun, torunu Tablet Kitabı Mukaddes'e kafayı takmış... Gerçekten var olduğuna inanıyor musun? - Evet. Ama varlığı şimdi açıklanmamalıydı. Kısacası, onu bulacağız ve bizim olacak. - Ama nasıl? - Bulmaları için onlara yardım etmekten başka çaremiz yok, onlar bulunca da... Gidişata bakılırsa, planlarımızı değiştirmekten başka yapılacak bir şey yok. Bu kazının planlarını yapmak için bir arkeologlar grubu kurabilecekler mi, bakalım? Finans için bir yol bulmamız gerekecek. Bir şeyler düşünmeliyiz. - Robert, Irak'taki durum kazı düzenlemeye elverişli değil. Bizim hükümetle birlikte, bütün Avrupa hükümetleri, o bölgeye yolculuk yapma

mayı öneriyorlar. Şimdi oraya gitmek intihar olur. Beklemek zorundayız.

- Sen ne diyorsun, Ralph? Bilesin ki, şimdi Irak'a gitmenin tam zamanı. Oraya gideceğiz, ama bunu benim yöntemimle yapacağız. Irak fırsatlar ülkesi oldu, bunu görmemek budalalıktır. - Clara'nın anlattıklarıyla Profesör Yves Picot'dan başkası ilgilenmedi. Ahmed'le konuşursa memnun olacağını söyledi bana. Ne yapmam gerek? - Konuşsunlar. Ahmed'e güveniyorum. O ne yapacağını bilir, ama önce ona karısını Bağdat'a göndermesini söyle, gidecekse de hepimizi mahvetmeden bir an önce gitsin. Ralph kıs kıs güldü. Robert Brown'ın kadın düşmanlığı hastalık derecesindeydi. Kadınlardan nefret eder, onlardan rahatsız olurdu. Bir kadınla duygusal ilişki kurduğu hiç görülmemiş müzmin bir bekârdı. Hatta arkadaşlarının karılarına nazik davranırken bile zorlanırdı. Çok dil bilen, altmışlık Smith, bütün hayatını Robert Brown'la birlikte geçirdiğinden, başkaları gibi bir sekreteri bile yoktu.

- Tamam, Robert, Clara'nın Bağdat'a dönmesi için ne yapabileceğime bakarım. Ahmed'le konuşurum. Ama kolay bir kadın değil, gururlu ve inatçı. "Babası ve büyükbabası gibi" diye düşündü. "Ama onların zekâsı bunda yok."

Başkanın danışmanı ispanyol yemeklerini sevdiğinden öğle yemeği için onları Capitolium yakınlarında bir İspanyol lokantasına davet etmişti.

İlk gelen Robert Brown'dı. Her zaman aşırı dakikti. Beklemeye de bekletilmeye de tahammülü yoktu. Son anda acil bir durum çıksa da ne olursa olsun başkanın danışmanının gecikmeyeceğine emindi.

Yavaş yavaş bütün davetliler geldi: Dick Garby John Nelly ve Edward Fox. En son gelen Beyaz Saray'ın adamıydı, morali bozuktu.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin Irak'a karşı yapılacak askeri harekâtı onaylaması

konusunda Avrupalılarla pazarlıkların iyice karıştığını anlattı.

- Her taraf budalalarla dolu. Fransızlar her zamanki gibi burnunun dikine gidiyor; hâlâ bir şey olduklarını sanıyorlar, bi' bok bile değiller. Almanları ise ihanet; Almanya ahlaken bizi desteklemek zorundadır, fakat bu yeşil kırmızı hükümet için liberal basından alkış almak sözlerini tutmaktan daha önemli. - Birleşik Krallık'a her zaman güvenebiliriz, dedi Dick Garby. - Evet, ama yeterli değil, yanıtını verdi ciddi bir tavırla Bush'un danışmanı. İtalyanlar, İspanyollar, Portekizliler, Polonyalılar ve daha bilmem

kaç ülke de yanımızda, ama bir ağırlıkları yok, hacim olarak yer tutuyorlar, ama ağırlıkları yok. Meksikalılar da bizi yarı yolda bırakıyor, Ruslar ve Çinliler çektiğimiz sıkıntıyı görüp ellerini ovuşturuyorlar.

- Ne zaman saldırıyoruz? dedi Robert Brown açık açık sorarak. - Hazırlıklar yürüyor. Pentagon'daki çocuklar hazırız deyince, Irak'ı ciddi ciddi bombalayacağız. Beş altı ay içinde işi bitireceğimizi hesaplıyorum. Eylül ayındayız, hadi diyelim bahara doğru. Size haber veririm. - Irak'ın yeniden kurulması için Komite'yi yürürlüğe koymalıyız, dedi Edward Fox. - Evet, onu düşündük. Üç ya da dört gün içinde sizi arayacaklar. Pasta büyük, ama en iyi parçayı kapmak için ilk gelenlerden olmak lazım, yanıtını verdi başkan yardımcısı. Hadi söyleyin ne istiyorsunuz, ona göre ilerleyelim. Dört adam, kuzey bölgesine özgü tipik bir İspanyol yemeği olan fırında morinanın tadına bakarken, gelecekte Irak'ta yapacakları işlerin temellerini oluşturuyorlardı. Hepsi de inşaat, petrol, araç gereçle ilgileniyor; yıkacaklarını ve yapacaklarını hesaplıyorlardı...

Öğle yemeği dördü için de kârlı olmuştu. Hafta sonunda Miller'ların pikniğinde yeniden görüşeceklerdi. Orada, eşleri müsaade ettiğince, görüşmelerine devam edeceklerdi.

Robert Brown, Beyaz Saray'a yakın, çelikten ve kristalden yapılmış bir binadaki vakfa döndü. Manzara hoştu, ama o Washington'u bir türlü sevememişti. New York'u, vakfın koruma altına aldığı Village'teki küçük binayı tercih ederdi. XVIII. yüzyıl sonlarına ait bir konaktı bu; Avrupa'dan ithal ettiği kumaşları satarak zengin olan bir Alman göçmenince inşa ettirilmişti. Vakfın ilk merkeziydi ve şimdi hiçbir işe yaramasa da, oradan ayrılmayı hiç istememişlerdi. New York'ta olduğunda önemli randevularını, Central Park'ın üzerinde harika bir dubleks olan evinde, çalışma odasında kabul ederdi. Alt katı çalışma için düzenlenmişti, üst katta da, yatak odasından başka, bir de salon vardı.

Ralph Barry de Village'teki konağı severdi; New York'a gitmesi gerektiğinde orada çalışırdı. Brown'ın o evi elden çıkarmama bahanelerinden biri de buydu. Ne de olsa, Barry, vakfın itici gücü olarak, ondan sonra gelen ikinci adamdı.

- Smith, Paul Dukais'le konuşmak istiyorum. Şimdi. Bir dakika geçmemişti ki telefonda Dukais'in boğuk sesini duydu. - Paul, arkadaşım, birlikte yemek yiyelim mi? - Elbette, Robert, senin için ne zaman uygun? - Bu gece. - Uf, mümkün değil! Karım beni operaya götürüyor. Yarın olsa olmaz mı?

- Fazla zamanımız kalmadı, Paul. Bir savaşa başlamak üzereyiz, operayı boş ver. - Savaş olsa da olmasa da operaya gitmem lazım. Savaş yapabilmek için evdeki cephede barışa ihtiyacım var, Doris hep benim sosyal olaylara katılmadığımdan şikâyet eder, sosyal etkinliklerin bize saygınlık kazandıracağını söyler. Ona söz verdim, Robert, ona ve kızıma... yani şimdi Üçüncü Cihan Savaşı'nı bile ilan etsek, bu gece operaya gideceğim. Yarın akşam birlikte yemek yiyebiliriz. - Hayır, yemeği boş ver, sabah erkenden görüşeceğiz. Seni evimde kahvaltıya davet ediyorum. Senin ya da benim büroma gitmekten daha iyi. Yedide iyi mi? - Abartma, Robert, saat sekizde sende olacağım. Brown çalışma odasına kapandı. Saat yedi buçukta Smith hafifçe kapısını vurdu.

- Bana ihtiyacınız var mı, Bay Brown? - Hayır, Smith, gidebilirsin. Yarın görüşürüz. Bir süre daha çalıştı. Önümüzdeki aylarda yapacaklarıyla ilgili ayrıntılı bir plan hazırlamıştı. Savaş başlamak

üzereydi ve o, her şeye hazırlıklı olmak istiyordu.

Ralph Barry, Kongre Sarayı önünde, kestane rengi saçlı, zayıf ve sinirli bir genç adamla karşılaştı. Genç adam içeri girebilmek için güvenlik görevlisiyle tartışıyordu.

Gencin direnişi Barry'nin dikkatini çekti. Hayır, arkeolog değildi, gazeteci de değildi, tarihçi de değildi; kısacası kim olduğunu söylemeyi reddediyor, ama girmek için ısrar ediyordu. O sırada çağırdığı taksi geldi, bu yüzden güvenlik görevlisi ile genç adam arasındaki karşılıklı direnişin nasıl sonlandığını göremedi.

Güneşin ışıkları Halk Alanı'ndaki dikilitaşı aydınlatıyordu. Ralph Barry ile Ahmed Hüseyini birlikte La Bolognesa'da öğle yemeği yiyorlardı. Her zamanki gibi, lokanta turistlerle doluydu. Onlar da turisttiler.

- Binanın kalıntılarının bulunduğu yerin konumunu tam olarak anlat. Bay Brown sizin bana bu koordinatları vermeniz konusunda ısrar etti. Bunu yalnız başınıza yaparsanız hangi araçları ayarlayabileceğiniz! de bilmek istiyorum. Biz müdahalede bulunamayız. Irak'ta bir kazı için bir Amerikan vakfının bir tek dolar yatırması bile bir skandal olur. Bir şey daha var, eşiniz, Clara. Onu kontrol edebilecek misiniz? O... kullandığım sıfatı hoşgörün, fakat, fazla boşboğaz. Ahmed, Clara'nın adının geçmesinden rahatsız oldu. Bu konuda o bir Iraklı'ydı. Ona göre kadınlardan konuşulmazdı, hele bu kadın birinin karısıysa hiç...

- Clara büyükbabasıyla gurur duyuyor. - Gerçekten takdire değer, ama büyükbabasına yapabileceği en iyi hizmet onunla ilgili bir açıklamada bulunmamaktır. Alfred Tannenberg işlerindeki başarıyı ketum olmaya borçludur, bu konuda ne kadar dikkatli olduğunu siz çok iyi bilirsiniz. Bu yüzden, şu anda Tablet Kitabı Mukaddes'in var olduğunu ilan etmenin ne işe yaradığını anlamıyoruz. Birkaç ay sonra, ABD'nin Irak'la işi biter bitmez kazı için bir misyon organize edebiliriz. Belki siz Alfred'e Clara'yla konuşmasını, ona bazı şeyleri açıklamasını rica edebilirsiniz... - Alfred hasta. Onun sağlık sorunlarını sayıp dökerek sizi sıkmayacağım; seksen beş yaşında ve karaciğerinde bir tümör buldular. Ne kadar yaşar bilmiyoruz, ne mutlu ki kafası mükemmel çalışıyor. Beyninde binlerce dâhi şeytan var, her şeyi idare ediyor ve işin dizginlerini elinden bırakmıyor. Clara'ya gelince, o onun cici kızı, Clara'nın yaptığı ya da söylediği bir şey ona kötü gelmez. Tablet Kitabı Mukaddes'i gün ışığına çıkarmanın zamanı geldiğine o karar verdi, George Wagner'in ve Robert Brown'ın ilk kez onunla aynı fikirde olmadığını biliyorum, ama onu tanırıyorsunuz, bir şeyi istedi mi fikrini değiştirmek zordur. Ha, Ralph, Irak'ta Amerikan varlığının bir askeri geçit töreni olacağını kafanızdan çıkarın. Hiçbir işe yaramayacak. - Kötümser olmayın. Göreceksiniz işler nasıl değişecek. Saddam herkes için bir sorun. Sizlere bir zarar gelmeyecek; Bay Brown sizin ABD'ye dönebilmeniz işini üslenecek. Alfred'le konuşun. - Faydasız. Neden Bay Wagner ya da Bay Brown konuşmuyorlar? Tannenberg'in onların sözünü dinlemesi dalia kolay. - Bay Brown Irak'la konuşamaz. Biliyorsunuz ki iletişim dinleniyor, Irak'a yapılacak her arama kaydediliyor. George Wagner'e gelince... o tanrıdır ve ben onun gökselliğinin bir parçası değilim. Ben sadece vakfın bir memuruyum. - Öyleyse Clara yüzünden kaygılanmayın, Irak'ta bir sorun çıkarmaz. Gerekeni ona söylerim, ama ülkemde bir ambargo uygulaması varken biz kazılar yapabilecek miyiz merak ediyorum. Saddam'ın çiviyazılı tabletler aramak, bence, en son aklına gelecek şey. Çalışacak yeterli işçi bulamayabiliriz; bulduklarımızın da parasını her gün ödememiz gerekir. - Kaç kişi istediğinizi söyleyin, getirmeye çalışırım. - Biliyorsunuz ki, bizim derdimiz para değil, araçlar. Daha çok arkeologa ihtiyacımız var, aletleri ve gereçleri Alfred satın alabilir, ama uzmanlar Avrupa'da, Amerika'da. Benim ülkem yıkılmış, müzelerimizin mirasını korumada zorluk çekiyoruz, acılar içindeyiz. - Alfred'in bu misyonu finanse etmesine, en azından doğrudan doğruya, finanse etmesine gerek yok. Çok dikkat çeker. Irak'ta

binlerce göz var; bu nedenle finansman için dış kaynak bulmak daha pratik

olur, örneğin bir Avrupa üniversitesi. Profesör Yves Picot sizinle konuşmak istiyor. Kendisi Alsace'lıdır, çok özel bir insandır. Oxford'da dersler vermiş ve...

- Picot'nun kim olduğunu biliyorum; tabii, en sevdiğim arkeolog değil, biraz gelenek dışı bir kişi, kötü niyetli diller bir kız öğrencisiyle aşk ilişkisi nedeniyle Oxford'dan uzaklaştırıldığını söylüyor, böyle bir durum orada kesinlikle yasaktır. Kuralları umursamayan bir insan. - Şu durumda kafanızın kurallarla meşgul olduğunu söylemeyin. Picot'nun onu taparcasına seven eski öğrencilerinin oluşturduğu bir grubu var. Zengin. Babasının Channel Adaları'nda bir bankası var; banka aslında Picot'nun annesinin ailesinindi, Yves'den başka bütün aile orada çalışıyor. Çekilmez bir insan, ukala, despot. Bana sorarsanız şans eseri arkeolog olmuş. Paralı aile ona şans getirmiş. Evet, onun bulunmaz Hint kumaşı olmadığını biliyorum, ama Alfred'in bulduğu o iki tabletle tek ilgilenen o. Siz onunla konuşacak mısınız konuşmayacak mısınız karar verin. Picot Irak'ta kazı yapmaya gidecek kadar kaçık olan tek kişi. - Onunla konuşacağım, ama seçenek olarak pek hoşuma gitmiyor. - Ahmed, sizin başka seçeneğiniz yok. Bunu söylediğim için üzgünüm. Elbette, Robert sizin Alfred'e onun bir mektubunu götürmenizi istiyor. Yarın size gönderirim. O mektubu Washington'dan gelen biri getirecek, onu bana verecek, ben de size iletacağım. Her ikisinin de her zaman kişisel mektuplarla haberleşmeyi tercih ettiklerini biliyorsunuz. Alfred'in cevabını bu kez, Kahire yerine, Amman'dan alacağız. - Bir şey daha: Kendime Alfred'in niçin tam da şimdi o tabletlerin varlığını açıklamayı istediğini; Bay Brown'ın niçin önce çok kızıp da sonra bize yardım etme kararını verdiğini sorup duruyorum. - Bakın, Ahmed! Bunu ben de bilmiyorum, ama onlar hiç yanılmazlar.

- Yesene, Mercedes. - Aç değilim, Carlo. - Olsun, zorla da olsa ye biraz, dedi Carlo ısrar ederek. - Beklemekten bıktım, bir şeyler yapmalıyız! diye karşı çıktı Mercedes. - Sabırsız olmaktan hiç vazgeçmeyeceksin, dedi Hans Hausser. - Öyle mi sanıyorsun, geçen zaman sabırsızlığımı denetlemeyi bana öğretti. Benimle çalışan insanlar benim kaya gibi sağlam olduğumu söylerler, yanıtını verdi Mercedes. - Seni tanımıyorlar da ondan! dedi Bruno Müller gülerek. Dört arkadaş Carlo Cipriani'nin evinde yemek yiyorlardı. Araştırma ve Güvenlik Bürosu başkanının en son haberleri içeren bir dosya göndermesini bekliyorlardı. Çok geçmeden bir zil sesi duydular ve birkaç

saniye sonra Carlo'nun kâhyası yemek odasına girip, sabah gelen Manila kâğıdından bir zarfı sundu. Zarf muhtemelen bir saat önce gelmişti, Mercedes bundan tedirgin oldu.

- Carlo, ona telefon et, belki de bir şey oldu. - Mercedes, hiçbir şey olmadı, bütün gün yaptıkları çalışmayı yazıya dökmüşler, arkadaşım onu bize göndermeden önce bir göz atmak istemiş, hepsi bu. Sonra uzaktan zilin çaldığını ve ayak seslerinin yemek odasına yaklaştığını duydular.

- Yalnız gelmiyor! dedi Mercedes. Üç erkek ona şaşkın şaşkın baktı. İki saniye sonra kapıcı yemek odasının kapısını açıp bir adamı içeri buyur etti.

- Carlo, geciktiğim için özür dilerim, sabrınızın tükendiğinin farkındayım. - Tabii, dedi Mercedes. Sabrımız tükendi. Tanıştığımıza memnun oldum. Mercedes Barreda elini Araştırma ve Güvenlik Bürosu Başkanı Luca Marini'ye uzattı. Zarif giyimli, bileğinde, çelik ve altın bir saatle örtülmeye çalışılmış dövmesi olan, dinç bir altmışlık.

“Elbise biraz dar gelmiş” diye düşündü Mercedes. “Bir beden küçük giyince pek şişman görünmediğini sananlardan. Michelin'leri var.”

- Otur, Luca, yemek yedin mi? diye kibarca sordu Carlo Cipriani. - Hayır, yemedim, bürodan geliyorum. Evet, bir şeyler alırım, ama önce bir kadeh bana iyi gelir. - Çok güzel, bizimle birlikte yersin. Seni arkadaşlarımla tanıştırayım: Profesör Hauser, Profesör Müller... Mercedes kendini takdim etti zaten. - Bay Müller, size böyle söylenmesine alışmış olduğunuzu düşünsem de, ben de sizin büyük bir hayranınızım, dedi Marini. - Teşekkür ederim, dedi Müller tedirginlikle mırıldanarak. Kâhya kadın masaya bir tabak ve servis koyup Luca Marini'ye bir servis tabağı dolusu canelones7 sundu. Marini sarı zarfın içeriğiyle ilgili onlara bilgi verecek yerde, oturup yemek yemeğe koyulduğu için kızgın kızgın bakan Mercedes'in sabırsızlığına aldırmadan, kendine cömertçe servis yaptı.

Mercedes Marini'den hoşlanmadığına karar verdi. Genel olarak sert ve haşın insanlardan hoşlanmazdı, Araştırma ve Güvenlik Bürosu başkanı da öyleydi. Onlar bekleyip dururken yemeye dalması saygısızlığın dik âlâsı gibi geliyordu ona.

Carlo Cipriani zarif bir hoşgörüyü davranıyordu. Genel konulardan konuşarak arkadaşının yemeğini bitirmesini bekledi: Yakındoğu'nun durumu, Parlamento'da Berlusconi ile sol kanat arasındaki dalaşma, havaların güzel gitmesi... gibi.

7. Dolmaya benzeyen italyan yemeği, (ç.n.)

Luca Marini tatlısını da bitirince, Carlo ona bürosunda bir kadeh içki almayı önerdi; orada sükûnet içinde konuşabilirlerdi.

- Seni dinliyoruz, dedi konuşmaya zorlayarak. - Evet, kız bugün kongreye gelmedi. - Hangi kız? Mercedes, Marini'nin kullandığı maço ve pederşahi ses tonundan irkilerek sordu. - Clara Tannenberg, yanıtını verdi Marini de irkilerek. - Ha, Bayan Tannenberg! dedi Mercedes alaylı bir nidayla. - Evet, Bayan Tannenberg bugün kendini alışverişe vermeyi tercih etti. Via Condotti ile Via de la Croce arasında dört bin avrodan fazla para harcadı, kendini tutamayan bir müşteri. Öğle yemeği II Greco Kafe'de, bir sandviç, bir tatlı ve bir kapuçinodan ibaretti. Sonra Vatikan'a gidip kapanışa kadar müzede kaldı. Ben buraya gelirken Excelsior'a girdiğini haber verdiler. Beni aramıyorlarsa, daha oradan çıkmadı demektir. - Ya kocası? Profesör Hauser sormuştu. - Kocası geç vakit otelden çıkıp saat ikiye kadar rasgele Roma sokaklarında dolaştı, La Bolognesa'da öğle yemeği yemek için, arkeoloji dünyacığında nüfuzlu bir kişi olan Antik Dünya Vakfı Direktörü Ralph Barry'yle buluştu. Barry Harvard'da profesörlük yapmıştı, akademik çevrelerde saygınlığı vardır. Her ne kadar bu kongre Unesco'nun himayesinde yapıldıysa da, başka vakıflar ve şirketlerle birlikte, asıl masrafi

üstlenen, Antik Dünya Vakfı'dır. - Bay Barry ile Bay Hüseyini neden birlikte yemek yediler? diye sordu Bruno Müller merakla. - Adamlarımdan iki tanesi yakına oturmayı ve konuşmanın bazı ayrıntılarını duymayı başardılar. Bay Barry, Bayan Clara Tannenberg'in tutumundan rahatsızdı, kocası da buna sinirleniyordu. Yves Picot diye birinden söz ettiler, kongreye katılan profesörlerden biri olmalı, anlaşılan sabahki sunumda adı geçen o iki tabletle ilgileniyor. Fakat Ahmed Hüseyini galiba Picot'ya fazla güvenmiyor. Zarfta o kişinin özgeçmişini ve bazı marifetlerini bulacaksınız. Çapkın ve çok kavgacı. Ahmed Hüseyini Bay Barry'ye para sorunu olmadığını, ama arkeologlara ve çalışacak insanlara ihtiyacı olduğunu anlattı. En ilginç de: Ralph Barry ona yarın ya da öbür gün, görünüşe göre kızın büyükbabası olan Alfred diye birine götürmesi için, Antik Dünya Vakfı Başkanı Robert Brown'dan bir mektup getireceğini söyledi ve sonra...

- Ta kendisi! Mercedes çığlık attı. İşte şimdi elimizde! - Sakin ol, Mercedes, bırak da Bay Marini sözünü bitirsin, sonra konuşuruz. Carlo Cipriani'nin ses tonu itiraza yer bırakmıyordu; Mercedes sustu. Arkadaşının hakkı vardı. Marini gittiğinde konuşurlardı.

- Raporda olanların hepsi bu, ama benim adamlarım bu Alfred'in ve Bay Brown'ın yıllardır araçlarla gönderilen ve alınan mektuplarla ha

berleştikleri sonucunu çıkarmışlar, Alfred'in cevabını da Amman'da alacaklarmış.

Hüseyini yarın Picot'yla birlikte kahvaltı edecek; sonra, değişiklik olmazsa, karıkoca birlikte Amman'a yolculuk edecekler. Akşam saat üçte Ürdün Havayolları'nda rezervasyonları var. Bu uçakla adamlarımı da yollayayım mı, yoksa konuyu kapatalım mı, siz karar verin.

- Devam edin, devam edin, her nereye giderlerse gidin, emrini verdi Cipriani. İyi bir ekip gönder, kaç adamın yeri değişirse değişsin fark etmez, bu Alfred hakkında her şeyi bilmek istiyorum. Clara Tannenberg'in büyükbabası mı, nerede oturuyor, kiminle yaşıyor, ne iş yapıyor. Fotoğraf da isteriz, fotoğraf temin etmen önemli; ayrıca, olabilirse, mümkün olan en net görüneceği bir video. Her şeyi bilmek istiyoruz, Luca - Bu size bir servete mal olacak, dedi Luca Marini. - Sen bizim servetimizi dert etme, yanıtını verdi Mercedes. Clara Tannenberg'i ve kocasını gözden kaçırmamaya çalış. - Lazım olacak her şeyi yap, Luca, ama onları kaybetme. Carlo Cipriani'nin ciddi ses tonu Araştırma ve Güvenlik Bürosu başkanını etkilemişti.

- Belki de oradan adamlar da kiralamam gerekecek, dedi Marini üzerinde durarak. - Ne yapman gerekiyorsa yap, sana söyledik. Şimdi, sevgili dostum, eğer kusura bakmazsan getirdiğin raporu okumak istiyoruz... - Tamam, Carlo, ben gidiyorum. Bir açıklama gerekirse, telefon etmekten çekinme, evde olacağım. Carlo Cipriani, Marini'yi kapıya kadar geçirirken Mercedes, sabırsızlıkla, zarfı açmış, güvenlikçiye güle güle bile demeden okumaya koyulmuştu.

- Elbisesi ve saati ne mal olduğunu gizlemiyor, diye mırıldandı Katalan kadın. - Mercedes, önyargılı olma, dedi Hans Hauser karşı çıkarak. - Önyargı mı? Ismarlama elbise diktiren bir yeni zenginden başka bir şey değil. Besbelli, elbisesi dar geliyor. - Zekidir de, dedi, tam o sırada çalışma odasına dönen Carlo. iyi bir polisti, yıllarını Sicilya'da mafyayla savaşıyor geçirdi, adamlarından ve arkadaşlarından birçoğunun öldürüldüğünü gördü, sonra da karısı ona ültimatı verdi; ya polisliği bırakacak ya da karısı onu bırakacaktı. O da ne yapsın, erken emekliye ayrılıp bu şirketi kurdu, zengin oldu.

- İpekli de giyse maymun yine maymundur... diye ısrar etti Mercedes. - Ne diyorsun? diye sordu Bruno arkadaşının dediğini anlayamamıştı. - Yok bir şey, bu ispanyol deyişidir, iyi elbiseler giymekle beyefendi olunmaz anlamına gelir, çünkü geldiği yer kendini hep belli eder. - Mercedes! Hans'ın sesi sitemliydi. - Peki, artık Luca'dan bahsetmeyelim, diyerek Carlo lafa karıştı, işe

yarıyor ya, önemli olan bu. Bakalım raporda neler var.

Luca Marini her birine birer tane olmak üzere dört kopya hazırlamıştı. Sessizliğe gömülerek Clara Tannenberg ve kocası Ahmed Hüseyini'yle ilgili bütün ayrıntıları tekrar tekrar okumaya koyuldular.

Okurken gömüldükleri derin sessizliği Mercedes bozdu. Sesinde ciddi bir tonda ve heyecan doluydu.

- Ta kendisi. Onu bulduk. - Evet, diye doğruladı Carlos. Ben de bulduğumuza inanıyorum. Bunca yıl sonra neden ortaya çıktığını merak ediyorum doğrusu. - İsteyerek yapmadı, dedi Bruno Müller lafa karışarak. - Bence isteyerek yaptı, dedi düşüncesinde direnerek Carlo. Ne amaçla torunu bu kongreye katılıyor da kazı yapmak için uluslararası yardım talep ediyor? Şimdi dikkatleri üzerine topladı, üstelik adı da Tannenberg. - Sanırım niyeti bu değildi, diyerek Profesör Hausser de söze girdi. - Neden? Mercedes sordu. Torununun ortaya çıkmasına göz yumarak ne yapmayı planlıyor, nasıl bilebiliriz? - Bu rapora göre, Ahmed Hüseyini, Alfred Tannenberg'in torununu taparcasına sevdiğini belirtiyor, yanıtını verdi Müller. Öyleyse onun gün ışığına çıkmasına karışmamasının çok güçlü bir nedeni olmalı. Son elli yıl boyunca hiç ortalıkta görünmemişti. - Evet, bu işi yapmak için bir nedeni olmak, dedi Carlo. Özellikle de şu Robert Brown'la olan ilişkisi beni şaşırtıyor; görünüşe göre pek saygın ve elit tabakaya mensup bir Amerikalı, Bush hükümetinin hemen hemen bütün üyeleriyle kişisel dostluğu var, uluslararası prestiji olan bir vakfın da başkanı. Bilmiyorum, ama mantığa ayları bir şey var bunda. - Tannenberg'in ne iş yaptığını da bilmiyoruz, dedi Müller. - Rapora göre antikacılık yapıyor, dedi Profesör Hausser. - Şurası çok anlamsız bence... Bu kadar çok arkadaşı varsa, bunca yıl nasıl oldu da görünmez kalabildi? dedi Mercedes yüksek sesle kendi kendine sorarak. - Şu Robert Brown konusunda bilgi toplamalıyız. Sanırım Luca bize bunu temin eder. Şimdi biz ne yapacağımıza karar verelim, ne dersiniz? Carlo'ya hak verdiler. Hangi adımları atacaklarına karar vermenin zamanıydı. Mercedes, Hans ve Bruno'nun iki üç gün daha Roma'da kalıp Amman'dan gelecek haberleri beklemesi gerektiği akıllarına geldi. Ayrıca Marini'den, kendi şirketinin ya da tavsiye edeceği başka bir şirketinin, onlar adına Robert Brown'la ilgili iyi bir araştırma yapmasını rica edeceklardı.

- Pekâlâ, diyelim ki Alfred Tannenberg aradığımız adam. Onu nasıl ve ne zaman öldüreceğiz? diye sordu Mercedes. - Luca bana, her türlü işi yapan, bazı şirketlerden bahsetti, size söylemiştim, dedi Carlo.

- İyi öyleyse, onlardan birini arayıp bir adam turalım, diyerek Mercedes ısrar etti. Tannenberg'in kimliğini bize haber vereceklerinde hazır olmalıyız. Ne kadar erken davranırsak, o kadar iyi. Bütün haya

tımızı bu anı bekleyerek geçirdik. Canavar geberdiği gün rahat uyuyabileceğim. - Onu öldüreceğiz, Mercedes, bundan hiç şüphen olmasın, dedi Bruno Müller kesin bir güvence vererek. Ama bu işi doğru dürüst yapmalıyız. Bence bu şirketlere gidip, bir katil kiralamak istiyorum diyerek yapılacak bir iş değil. Bana öyle geliyor ki, Carlo, yine senin Luca Marini'yle olan arkadaşlığını kullanmalıyız; o, katil kiralama konusunda bizi yönlendirir. Sabaha kadar konuştular. Düşünülmedik, yorumlanmadık en ufak bir ayrıntı bırakmadılar. Sona yaklaştıklarını hissediyorlardı; sonuçta yıllar önce ettikleri yemini yerine getireceklerdi. Aralarında intikam için çok geç kaldıklarını düşünen

yoktu. İntikam almak yetiyordu onlara. İşbölümü yaptılar, Luca Marini'ye ve Tannenbergl'i öldürmeyi kabul edecek adama ödenecek para için bir fon ayırmayı kararlaştırdılar.

Via Condotti'deki II Greco Kafe boş sayılırdı. Carlo Cipriani ile Luca Marini birer kapuçino aldılar. Eylül ayına göre hava sıcaktı, turistler henüz Piazza di Spagna'ya doluşmamışlardı. Via Condotti'nin zarif dükkânları da daha kapılarını açmamıştı. Bu saatte Roma hâlâ tembel uykusundaydı.

- Carlo, yıllar önce benim hayatımı kurtardın. Şu tümör... Ne yaparsan yap sana kızmam, ama söyle bana, bütün bunların gerisinde yatan ne? - Dostum, bazı şeyler vardır ki açıklanamaz. Ben yalnızca her türlü işi yapan adamları olan o ajanslardan birinin ismini ve beni onlarla tem. asa geçirmeni istiyorum. - "Her türlü işe" demekle, neyi kastediyorsun? - İsteddiğimiz kendini savunabilecek biri olması, çünkü kafasını kurdun ağzına sokması gerekebilir. Yakındoğu'ya seyahat etmek, şimdi, Euro Disney'e gitmeye benzemiyor artık. İşbirliği yapılacak kişinin kaderi Irak'a gitmek olabilir. Irak'ta bugün insan hayatı kaç para değerindedir sence? - Sen beni aldatıyorsun, bunu seziyorum, ben hâlâ polislikteki koku alma duygumu kaybetmedim. - Luca, sen beni bu ajanslardan biriyle temasa geçir, gerisine karışma. Ha, bir de senden ağzı sıkı olmanı bekliyorum, mesleki sırları saklamayı bileceksin. Savaş olursa adamlarını orada tutamayacağını sen söyledin, o ajanslardan biriyle anlaşmamızı da sen önerdin. - Eski SAS üyelerinden oluşan birkaç ajans var. İngilizler çok pro

fesyonel, onları Amerikalılara tercih ederim. Bana sorarsan, en iyisi Global Group. İşte al, diyerek bir kart uzattı. Adres ve telefonlar burada. Merkezi Londra'dadır. Tom Martin adını ararsın. Çok eskiden tanışıyoruz. İyi adamdır, serttir, inançsızdır, ama iyi adamdır. Ona telefon edip sana dostluk göstermesini söylerim. Çok para alır.

- Sağol, Luca. - Bana teşekkür etme çünkü tedirginim; ne senin ne de arkadaşlarının ne yapmaya çalıştığını biliyorum. Beni en çok korkutan da, Mercedes Barreda denen şu kadın. Gözlerinde merhametin zerresi bile yok. - Onun hakkında yanılıyorsun. Fevkalade bir kadındır. - Başını belaya sokacaksın, seziyorum. Başın belaya girerse, yapabildiğim kadar sana yardım ederim, poliste hâlâ iyi ilişkilerim var. İhtiyatlı ol ve kimseye güvenme. - Arkadaşın Tom Martin'e bile mi? - Kimseye, Carlo, kimseye. - Olur, nasihatini dikkate alacağım. Şimdi senden Robert Brown hakkında bir rapor daha istiyorum, ayrıntılı bir rapor. Bu sanat koruyucusuyla ilgili her şeyi bilmek istiyoruz. - Tamam, sorun yok. Ne zamana istiyorsun? - Hemen. - Anlamıştım zaten. Üç dört günlük zaman koyalım mı, ne dersin? - Başka çaresi yoksa ne yapalım... - Bu en kısa... Aynı saatte, Excelsior Oteli kafeteryasında Ahmed Hüseyini ile Yves Picot da kahvaltı ediyordu. Aşağı yukarı aynı yaşıydılar. Arkeologdular, kozmopolittiler, ama kader onları birer parya yapmıştı.

- Sizin ve eşinizin anlattıkları çok ilginç. - Böyle düşünmenize sevindim. - Bay Hüseyini, ben zaman kaybetmeyi sevmem, sanıyorum ki siz de öyle, hemen sadede geleceğim. Eğer elinizde varsa, sizin ve eşinizin sözünü ettiği şu olağanüstü iki tabletin fotoğrafını gösterin bana. Ahmed eski bir deri cüzdanın içinden çıkardığı fotoğrafları Picot'ya verdi. O da onları tek kelime etmeden uzun uzun inceledi.

- Pekâlâ, ne düşünüyorsunuz? diye sonunda Ahmed sabırsızlanarak sordu. - Enteresan şeyler, ama kesin bir karar vermek için onları görmem lazım. Ne istiyorsunuz? - Uluslararası bir arkeoloji misyonunun, yapının geri kalan bölümünün de kazısını yapmak için, bize yardım etmesini. Bir tapınağın bir bölümü ya da o tapınağa ait bir tabletler evi olabileceğini düşünüyoruz. Modern aletlere ve deneyimli arkeologlara ihtiyacımız var.

- Ve paraya. - Evet, tabii, parasız kazı yapılamayacağını bilirsiniz. - Karşılığı ne? - Neyin karşılığı? - Bir ekibin, gereçlerin ve paranın. - Şan, şöhret, şeref. - Şaka mı yapıyorsunuz? dedi Picot canı sıkılarak. - Hayır, şaka yapmıyorum. İbrahim Peygamberin söyleyip yazdırdığı Yaradılış'ın anlatan tabletleri bulursak, bunun yanında Truva'nın ya da Knossos'un keşfi peçata minuta.9 - Abartmayın. - Bu kıratta bir keşfin nelere yol açacağını siz de benim kadar biliyorsunuz. Hem tarihsel hem dinsel hem de politik bir aşkınlığı olacaktır. - Peki, sizler ne kazanacaksınız? Ülkenizin durumunu hesaba katarsak girişiminiz dikkati çeker. Kısa bir süre sonra bombalanacak bir ülkede kazı yapmayı düşünmeniz fantezi gibi. Ayrıca, şefiniz Saddam yabancı bir arkeoloji misyonunun kazılara başlamasına müsaade etmeye hazır mı, yoksa bizi casuslukla suçlayarak hepimizi tutuklar mı? - Benden iyi bildiğiniz bir şeyi bana tekrar ettirmeyin: Son yüzyılın en önemli arkeolojik buluşu olacak. Saddam'a gelince, Irak'a Avrupalı arkeologların gelmesini engellemeyecek, çünkü bu ona propaganda fırsatı sağlayacak. Sorun çıkmaz. - Yankilerin sizi bombalaması dışında... Ayrıca arkeolojinin onları, yani Amerikalıları pek de ilgilendirdiğini sanmıyorum. Ur nerededir desek, bilmeyeceklerine eminim. - Karar sizin. - Düşüneceğim. Sizi nerede bulabileceğimi söyleyiniz. Ahmed Hüseyini kartını verdi. İki erkek el sıkışarak ayrıldılar. Yandaki masada dalgın dalgın gazetesini okuyarak oturan bir adam bütün konuşmayı teybe kaydetmişti.

Robert Brown yalnız yaşıyordu. Aslında büsbütün yalnız sayılmazdı, çünkü Washington'un dışındaki iki katlı evde Ramón González de oturuyordu.

Ev büyüktü. Beş oda, üç salon, bir yemek odası ve çalışma odası, ayrıca Ramón'un özel dairesinin bulunduğu hizmetkârlar bölümü.

8. Ve Abram yüz üstü düştü ve Allah onunla söyleşip dedi: "Ben ise işte ahdim sizinle ve birçok milletlerin babası olacaksınız. Ve artık adın Abram çağırılmayacak, fakat adın İbrahim olacak, çünkü seni birçok milletlerin babası ettim. 9. "Hiç kalır, hiçbir değeri yoktur" anlamında Latince deyim, (ç.n.)

Kâhya otuz yılı aşkın bir süredir Brown'ın hizmetindeydi. Ağır işler için her gün gelen onun gibi İspanyol kökenli bir kadın ile İtalyan kökenli geveze bahçıvan evde ona yardım ediyorlardı.

Ramón González Dominikli'ydi. Kırk yıl önce kız kardeşiyle birlikte New York'a göçmen olarak gelmişti. Her ikisi de Beşinci Cadde'de bir broker'ın evinde iş bulmuşlar, hizmetkârlığı orada öğrenmişlerdi. Evden eve birkaç işyeri değiştirdikten sonra, Robert Brown'la tanışmışlar ve o günden bu yana da yanından ayrılmamışlardı.

Brown titiz bir başkandı, çok şey istese de zamanın çoğunu evin dışında geçirirdi. Çok az konuşurdu, sıkı bir ketumiyet isterdi, cömert ödeme yapar, onlara bol bol serbest zaman bırakırdı.

González'in ona mutlak sadakati vardı ve yaşlı bekârla ilgilenmekten başka bir işi olmamasının rahatlığından yararlanıyordu. Kahvaltıyı, bu saatte solgun güneş ışınlarının kocaman pencereden süzüldüğü küçük salonda hazırlamıştı.

Brown aşağı inmek üzereydi; sekize iki dakika kalmıştı. Girişteki zil çalınca Ramón González Bay Brown'ın konuğunu karşılamak için acele etti.

- İyi günler, Bay Dukais. - İyi günler, Ramón, biraz serin olsa da. Okkalı bir kahveye ihtiyacım var, koyu olsun, açlıktan ölüyorum; vaktinde gelebilmek için ağzıma bir lokma atmadan evden çıktım. Ramón yorum yapmadı, yanıt olarak gülümser gibi yapmakla yetindi, Paul Dukais'i salona aldı. Robert Brown onu bekliyordu. Ramón kahvaltı servisini yaptıktan sonra, iki erkeğin rahat rahat konuşması için, kapıyı kapatıp çıktı.

Brown zamanını boş yere harcamazdı, hele Dukais gibilerle hiç. Nihayetinde, diğer pek çok şirkette olduğu gibi, Planet Security'de de önemli bir yatırımı vardı. Dukais'i New York rıhtımında yolsuzluğa bulaşmış bir gümrükçüken tanımıştı.

- Irak'a adam göndermen gerekiyor. - Hazır birkaç bin adamım var. Savaş başlayınca, orada güvenliğe gerek duyulacak. Dün Devlet Bakanlığındaki adamım telefon etti; birliklerimiz Bağdat'a ulaştığında adamlarımın belirli bazı noktaları savunması isteniyor. Aylardır adam topluyorum, her yerden. - İşin nasıl yürüdüğünü biliyorum, bana işi anlatma, Paul ve dinle. Birkaç grup göndermeni istiyorum, bir bölümünü Ürdün üzerinden, öbürlerini Kuveyt, Suudi Arabistan ve Türkiye üzerinden. Adamların bir bölümü sınırın farklı noktalarında kalıp emir gelene kadar bekleyecekler. - Ne emri? - Bana aptalca sorular sorma. - Bence şu anda Iraklılar, sınırlarını kapatıyorlardır, onlar kapatmazsa Türkler kapatır ya da Kuveytliler ya da ne bileyim. Sen hem sınırda hem

de Irak'ın içinde adam istiyorsun. Herkes gibi bekleyemez misin?

- Sana onları yarın gönder demiyorum, senden birkaç grup ayarlayıp ben sana emir verene kadar hazır bulundurmanı istiyorum. Oradaki ortama uyacak görünüşte adamlar bul. - Vaktinden önce adam sokmak tehlikeli. Savunma Bakanlığındaki dostlarımız birkaç ay sonrasına, bana dediklerine göre baharda, iyi bir curcuna düzenliyorlar; hata yapmayalım, çünkü hata yaparsak iş bozulur. - Tekrar

ediyorum, gitmekte fazla acele etmesinler; içeri girecekleri kesin tarihi ben sana söylerim. Sonra girdikleri gibi çabucak çıkacaklar; bombardımanlar başladıktan sonra üç ya da dört günden fazla kalmayacaklar. - Ne götüreceğiz? - İnsanlığın tarihini. - Ne saçmalıyorsun? - Adamların onları bekleyen başka adamların emrine girecek. Sorularıyla kafamı şişirme. Robert Brown'ın bakışı Paul Dukais'i korkuttu. Bu adamla oyun oynanmayacağını biliyordu. Onu tanımakta gecikmişti, o zarif tavırlarının gerisinde neler gizlediğini öğrenmekte geç kalmıştı, keşfettiği şey ona korku veriyordu, çok derin bir korku. Bu nedenle onu artık kızdırmamaya karar verdi. Irak'ta ne yapmak istediği onun bileceği şeydi.

- Şimdi Ralph Barry'ye vermek üzere Roma'ya bir mektup götürmeni istiyorum. On beş gün sonra bana cevabı Amman'dan getireceksin. - Tamam. - Paul, hata kaldırmaz, bu bugüne kadar yaptığımız en geniş kapsamlı operasyon. Yegâne fırsatımız bu, sakın hata yapma. - Bugüne kadar hata yaptım mı? - Hayır, yapmadın. Bu yüzden zenginsin. "Hem de hayattayım" diye düşündü. Robert Brown'la ilişkisi konusunda yanılmıyordu, bu adam seçkin tavırlarıyla ve ketumluğuyla her şeyi yapabiliyordu. Onu iyi tanırdı, yıllardır ortaklıklar.

- Planını hazırlayıp adamlarım topladığında bana bildirmeni istiyorum. - Merak etme, bildiririm. - Paul, böyle bir konuşma yapmadık biliyorsun, bunu sana söylememe gerek yok, bu görevi başkalarının bilmesine gerek yok. Vakıf Başkanlığına ve Yönetim Kurulu'na gereken cevabı ben veririm, bu konuda hiçbir şey bilmeseler daha iyi. Sana bunu kurul üyelerinden birine rastlarsın da ağzından kaçırırsın diye söylüyorum. - Sana merak etme dedim.

Yönetim Kurulu toplantısını bitirdi. Öğle yemeği vakti gelmişti bile, o da bundan yararlanarak odasındaki sessizlikte biraz kafasını dinlemek istiyordu. Caddenin gürültüsü imparatorluğunu yönettiği New York'taki binanın yirminci katına kadar ulaşmıyordu. Yıllar iz bırakarak geçiyor, kendini yorgun hissediyordu. Gece iyi uyuyamadığı için erken kalkıyordu, saatlerini okumakla ve Wagner'i dinlemekle geçiriyordu. Öğlenleri kravatını gevşetip, ceketini askıya asıp, kanepeye uzandığında, en iyi o zaman dinlenebiliyordu.

Sekreterine kesinlikle hiçbir telefonu bağlamaması ve ne olursa olsun içeri girip onu rahatsız etmemesi emrini vermişti.

Onu bu dinlendirici uykusundan uyandırabilecek bir tek telefon vardı. Daima üzerinde taşıdığı, şu an olduğu gibi uyumaya hazırlanırken bile yanından ayırmadığı küçük cep telefonu.

Tam dalarken cebinin belli belirsiz titreşimi onu sıçrattı.

- Evet. - George, ben Frankie. Uyumuş muydun? - Uyumak üzereydim, ne oldu? - Enrique'yle konuştum. Onunla birkaç gün Sevilla'ya gidebilir miyiz? Orada kıyıda bir yerde buluşuruz, bizim gibi moruklarla dolu olan Marbella'da mesela. İspanya, eylülde hâlâ sıcaktır. - İspanya'ya mı gideceğiz? Hayır, bence hiç gerek yok. Zaten bir sürü olta attık, bir de biz gidip ağa dolaşmayalım. - Ya Alfred... - İhtiyar bir budalaya dönmüş o, artık hiçbir şeyi kontrol edemiyor. - Haksızlık ediyorsun. Alfred işini bilir. - Hayır, artık bilmiyor. Yediği haltı unutma. Hiç gerekmediği halde ipleri çekmeye çalıştı, şimdi de aynı şeyi yapıyor. - O onun oğluydu, sen de olsan aynı şeyi yapardın. - Benim çocuğum olmadı, onun için bilmiyorum. - Ama benim çocuğum var ve kabullenemeyeceğini biliyorum. - Yapması gerekirdi, her şeyi olduğu gibi kabul etmesi gerekirdi. Helmut'u yeniden hayata döndüremez. Ziyat oldu gitti çocuk. Alfred kuralları bilir, neler olabileceğini de biliyordu. Şimdi de bu kaprisli torununda aynı hatayı tekrarlıyor. - Ben bir tehlike olduğunu sanmıyorum. Alfred neleri riske soktuğunu biliyordur mutlaka, torunu da akıllı bir kadın. - Kafayı yemiş, Alfred de onun yüzünden hatalar yapıyor. Torununa gerçeği anlatmasını söyledik ona. İstemedi, onun önünde pandomima oynamaya devam etmek işine geliyor. Hayır, Frankie, elimiz kolumuz bağlı duramayız. Buraya kadar duygusal bir ihtiyar her şeyi mahvetsin diye gelmedik. - Biz de ihtiyarız. - Ben ihtiyar

olarak yaşamaya devam etmek istiyorum. Yönetim Ku

rule toplantısından henüz çıktım; savaş için hazırlanmalıyız. Para kazanacağız Frankie.

- Ne senin için ne de benim için paranın artık önemi yok, George. - Hayır, sana hak vermiyorum, önemli olan para değil. Önemli olan güç, ipleri elinde tutan olduğumuzu bilmek. Şimdi, kusura bakmazsan, uyumam lazım.

- Ah, unuttuyordum. Gelecek hafta New York'ta olacağım. - Öyleyse, eski dostum, görüşmenin bir yolunu buluruz. - Belki Enrique'ye New York'a gelmesini söyleyebiliriz. - Onunla Sevilla'da görüşmektense New York'ta görüşmeyi yeğlerim. Oraya gitmeyi sevmiyorum, huzurlu olamıyorum. - Hep biraz paranoyaktın, George. - Ben ihtiyatlıyım, onun için de buraya kadar geldik. Sana hata yaparak mahvolan pek çok kişiyi hatırlatırım. Ben de Enrique'yi görmeyi istiyorum, ama bizi tehlikeye atacağı için görmemeyi tercih ederim. - Artık yaşlandık, kimse bilmez ki... - Yeter, kes sesini! Sana ben ihtiyar olarak daha yaşamayı istediğimi söyledim ya. New York'ta görüşebilirsek haber veririm. Frank telefonu kapatırken viskisini kafaya dikti. George, o hep tedbirli olan ve hiç güvenmeyen George, her zaman haklı çıkmıştı. Çalışma odasında masanın üstünde bulunan gümüş çam çaldı, bir saniye sonra beyaz üniformalı bir adam içeri girdi.

- Bir şey mi istediniz efendim? - José, beklediğim beyler geldiler mi? - Henüz gelmediler, efendim. Kontrol kulesi, uçak yaklaşınca bize haber verecek. - İyi, gelince bildir. - Evet, efendim. - Ya karım? - Hanımefendi istirahat ediyorlar; başları ağrıyor. - Ya kızım? - Alma Hanım eşiyile birlikte bu sabah erkenden gittiler. - Doğru... Bana bir viski daha getir, yiyecek bir şeyler de getir. - Baş üstüne, efendim. Uşak sessizce çıktı. Frank José'yi seviyordu. Ketundu, az konuşurdu, iş bitiriciydi. Ona, kaprisli karısının baktığından daha iyi bakıyordu. Emma fazlasıyla zengindi. Frank önce bunu bir avantaj olarak görmüştü, ama bu en büyük kusuru olmuştu. Tabii, güzelliğinin eksikliği de taşıdığı ağır bir yükü.

Şişmanlamaya eğilimli, ufak tefek ve esmer, fazlaca esmer. Emma'nın teni siyaha yakındı, sert ve yağlı bir cildi vardı. Alicia'ya hiç benzemiyordu.

Alicia zenciydi. Simsiyah ve güzeldi, aşın derecede güzeldi. On beş yıl birlikte yaşamışlardı. O Rio Oteli'nin barında ortaklarından birini beklerken tanışmıştı onunla. Kız hemen konuya girip hiçbir kaçamağa sapmadan kendini sunmuştu. Onunla ebediyen anlaşmıştı. Alicia onundu, ona aitti ve onu bir başkasıyla aldatırsa başına ne geleceğini iyi biliyordu.

Frank ihtiyarın biriydi, evet, bunun için de ona çok iyi para ödüyordu. Frank ölünce, Alicia onun miras olarak bırakacağı serveti istediği gibi yiyebilecekti, ayrıca Ipanema'daki güzel çatı katı ve ona hediye edip durduğu mücevherler.

Onu tanıdığı anda Alicia yirmi yaşına yeni basmıştı; henüz uzun bacaklı upuzun boyunlu bir kız çocuğu sayılırdı; Frank'sa yetmiş yaşında yaşlılığını kabul edemeyen bir erkekti. Bazı kadınlarca, hâlâ bir erkek olarak görüldüğü oyununu oynamasına yetecek parası olduğundan, onun gibi bir kızı kendine layık görebiliyordu.

Alicia'yı, hazır olması için arayacak, onu Rîo'da ziyarete gidecekti. Gerçekte, orman sınırlarındaki uçsuz bucaksız çiftliğinden pek çıkmayı sevmiyordu. Orada, çiftlikte, kilometrelerce çapı olan alanda dolaşıp duran adamlarıyla kendini güvende hissediyordu, sofistike bir alarm sistemi vardı, ayrıca içeriye girilmesini ya da dışardan bir saldırıyı olanaksız kılan birçok başka düzenekle de korunuyordu.

Ama Alicia'yı düşünmek onu canlandırmıştı, onun yaşında bunun bedeli ödenemezdi. Ayrıca zaten New York'a gitmek zorundaydı, nasılsa Rio'dan da geçmesi gerekecekti.

Clara Tannenbergl ile Ahmed Hüseyni, Excelsior'un kapısında sabırsızca taksi bekliyorlardı. Kestane rengi saçlı, sinirli, zayıf bir adamın başka bir taksiden inip bir ruh gibi otele girişı ikisinin de dikkatini çekmedi.

Bir dakika sonra taksileri geldi, binerken aynı adamın Excelsior'dan koşarak çıktığını arkalarından bağırdığını da fark etmediler. Onlara yetişemeyen adam yeniden otele girip resepsiyona yöneldi.

- Kaçırdım onları, acaba havaalanına mı gidiyorlar, Roma'dan ayrılıyorlar mı, bir sakınca yoksa bana nereye gittiklerini söyleyebilir misiniz? Adamın görünüşü son derece normaldi, resepsiyon görevlisi yine de ona güvensizlikle baktı. Davranışları nazik, saçları usturayla kesilmiş, spor, fakat zarif giyimli...

- Bayım, ben size bu bilgiyi veremem. - Onlarla konuşmam çok önemli. - Beni anlayın, Bayım, müşterilerimizin otelden çıkınca nereye gittiğini bilmeyiz. - Ama taksi çağırırken nereye gitmek istediklerini söylemiş olmaları

gerekir... Lütfen, rica ediyorum, çok önemli.

- Bakın, ne diyeceğimi bilmiyorum, danışmama müsaade edin... - Sadece bana havaalanına mı gittiler, söylemeniz... Adamın sesindeki ve bakışındaki bir şey emektar resepsiyon görevlisini meslek kuralını ihlale itti.

- Tamam, havaalanına gidiyorlardı. Bu sabah Amman'a uçuş tarihlerini değiştirdiler, uçakları bir saat sonra kalkacak. Geciktiler, hanım gecikti ve... Adam hemen kapıya koşarak gelen ilk taksiye bindi.

- Havaalanına, çabuk! Yaşlı bir Romalı olan, taksi şoförü, dikiz aynasından arkaya baktı. Roma'da müşterilerinin telaşına aldırmayacak tek taksi şoförüydü, müşterisinin yüzüne yansıyan ümitsizliği göre göre Fiumicino'ya kadar cimrice sürdürdü.

Havaalanına varınca, Amman'a giden uçuşları gösteren bir ekran aradı, sonra hızla Ürdün'e giden yolcuların uçağa binmek için gireceği kapıya doğru yöneldi.

Çok geç kalmıştı. Bütün yolcular gümrükten geçmişti ve carabinieri onu içeri almadı.

- Benim arkadaşlarım onlar, vedalaşamadım, sadece bir dakika. Tanrı aşkına, bırak geçeyim! Görevliyi ikna etmek mümkün değildi, gitmesini rica etti. Havaalanında ne yapacağını kime güveneceğini bilemeden rasgele

yürümeye başladı. Tek bildiği, bu kadınla, onu dünyanın sonuna kadar izlemesi gerekse de nerede olursa olsun, neye mal olursa olsun, konuşmak zorundaydı.

Uçağın merdiveninde baharat kokusuyla karışık bir sıcaklık yüzlerine çarptı. Eve dönüyorlardı, Doğu'ya dönüyorlardı.

Ahmed, bir Vuitton çantasını yüklenmiş, Clara'nın önü sıra uçağın merdivenlerinden iniyordu. Arkasından gelen bir adam, görünmemeye çalışarak onu izliyor, gözden kaçırmıyordu.

Gümrükten geçerken bir sorunla karşılaşmadılar. Diplomatik pasaportları onlara bütün kapılan açıyordu, Amman, Washington'a sadakat yemini de etse, yine kendi politikasını yürütüyordu, Washington, Irak diktatörünü ne kadar sevmese de, Saddam'a karşı çıkılmazdı. Doğu Doğu'ydu ve kral ailesi Ürdün'ün büsbütün Batılılaşmış ailesiydi ve ince diplomasi uzmanıydı.

Havaalanının çıkışında Clara ile Ahmed'i bekleyen bir araba onları Maniot'a götürdü. Geç olmuştu, akşam yemeklerini odalarında yediler. Aralarındaki gerilim sürüyordu.

- Büyükbabamı arayacağım. - İyi fikir değil. - Neden? Amman'dayız. - Etrafımız bizi gözetleyen Amerikalılarla dolu. Yarın sınırı geçeceğiz.. Bekleyemez misin? - Bekleyemem; büyükbabamla konuşmak istiyorum. - Biliyor musun? Senin kaprislerinden bıktım. - Büyükbabamla konuşmak istemem kapris mi, sence? - Daha ihtiyatlı olmalısın, Clara. - Niçin? Hayatım boyunca ketum ve ihtiyatlı olmam gerektiğini işittim, peki niçin? - Büyükbabana sor, yanıtını verdi Ahmed, keyfi kaçmıştı. - Sana soruyorum. - Zekisin, Clara, kaprislisin, ama zekisin; yıllar boyunca, büyükbaban sana küçük bir kız çocuğu gibi davransa da, kendince bazı sonuçlar çıkardığını düşünüyorum. Clara sustu. Gerçekten de, sezdiklerinin söylenmesini istiyor mu istemiyor mu, bilemiyordu. Ama o kadar çok çözülmemiş düğüm vardı ki... Bağdat'ta doğmuştu, annesi gibi, çocukluğunu ve gençliğini Kahire ile Bağdat arasında geçirmişti. Her iki şehri de severdi. Tahsilini ABD'de tamamlamaya büyükbabasını ikna etmesi zor olmuştu. Sonunda başarmıştı, ama büyükbabasını epey huzursuz ettiğini biliyordu.

Kaliforniya'da güzel günler geçirmişti, San Francisco ise kadın olduğu şehirdi, fakat yaşamak için orada kalmayacağını hep farkındaydı. Doğu'yu özlüyordu, kokuları, tatları, zaman duygusunu... Arapça konuşmayı... O Arapça düşünür, Arapça hissedirdi. Ahmed'e de bunun için âşık olmuştu. Doğu'da ona kadın olması için yasaklanan her şeyi ona öğretseler de Amerikalı oğlanlar ona tatsız ve yavan geliyordu.

- Ne olursa olsun onu arayacağım. Telefoncu kıza onu Bağdat'a bağlamasını rica etti. Fatima'nın sesini duyuncaya kadar birkaç dakika geçti.

- Fatima, ben Clara! - Yavrucuğum, ne kadar sevindim! Hemen beyefendiye haber vereyim. - Uyumuyor mu? - Hayır, hayır; bürosunda kitap okuyor, sizinle konuşmaktan memnun olur... Telefondan Fatima'nın büyükbabasının uşağı Ali'ye, haber vermesi için seslendiği duyuluyordu.

- Clara, canım... - Büyükbaba... - Amman'da mısınız? - Yeni geldik. Seni görmeyi, evde olmayı canım istiyor. - Neyin var?

- Neden soruyorsun? Seni görmeyi istemem seni şaşırtıyor mu? - Hayır, ama seni tanırım. Çocukken başına bir şey gelince hep koşup bana sığınırdın, ama bana başına geleni anlatmazdın. - Roma işi iyi gitmedi. - Biliyorum. - Biliyor musun? - Evet, Clara, biliyorum. - Ama, nasıl biliyorsun? - Şimdi de soru sormaya mı başladın. - Hayır, ama... Adam bıkkınlıkla içini çekti. - Ahmed nasıl? - O burada. - İyi, eve dönüşünüz için her şeyi hazırladım. Bana kocanı ver. Clara telefonu Ahmed'e uzattı. Ahmed karısının büyükbabasıyla kısa konuştu. Bir an önce Bağdat'a dönmelerini istiyordu. Sabahleyin erkenden, Clara ile Ahmed, lobide, onları Irak'a götürecek olan arabayı bekliyorlardı. Birbirlerini tanımıyormuş gibi görünen dört adam tarafından izlendiklerini ikisi de fark etmedi. Adamlar gece Marini'ye raporlarını göndermişlerdi. Şu ana kadar yeni bir şey yoktu.

Sınırı geçerken Ahmed ve Clara sorunla karşılaşmadı, ama Marini'nin adamları karşılaştı. İkiye ayrıldılar, diğer tarafa geçebilmek için deneyimli şoförlere para verdiler. Kolay olmadı, çünkü normalde Irak'ta ailesi olanlar ya da kaçakçılık yapanlar dışında sınırı geçmek isteyen pek olmazdı.

Önlerinden giden yeşil Toyota'yı gözden kaybetmemek için Amman Otelinden tavsiye edilen şoförlere cömert bir ödeme yaptılar. Bağdat'a kadar karayolunda fazla trafik olmasa da şehre girip çıkanların o yolu kullandığını fark etmeye yetecek kadar trafik vardı.

Bağdat'a ulaştıklarında geceydi. Arabalardan biri Toyota'yı şehrin bir mahallesine kadar izledi, öbür araba Palestina Oteline doğru gitti. Onlara Batılılar çoğunlukla oradadır demişlerdi; işadamı gibi davranıyorlar, politik durumun şu aşamasında Bağdat'ta iş yapmanın şüphe uyandırmaması için

ellerinden geleni yapıyorlardı.

Toyota parmaklıklı bir kapının yanında fren yapıp kapının açılmasını bekledi. Marini'nin adamları durmadılar. Clara Tannenberg'in nerede oturduğunu artık biliyorlardı. Ertesi gün dönüp bakacaklardı.

Görünmeyen silahlı adamların koruduğu iki katlı ev, çok bakımlı bir bahçenin ortasındaydı. Konutlara ayrılmış bir semtteydi, her zaman mükemmel bir biçimde boyandığı sarı rengi yüzünden Sarı Ev olarak tanınırdı. Daha önce bir İngiliz tüccarın konutuydu.

Fatima antrede bir sandalyeye oturmuş uyuklayarak bekliyordu. Kapının gürültüsü onu uyandırdı. Clara koşarak geldi, ona sımsıkı sarıldı.

Şii kadın küçüklüğünden beri ona bakıyordu. Önceleri Fatima'nın kara giysileri Clara'yı korkutsa da zamanla alıştı, daha sonraları onda annesinde eksik olan tatlılığı buldu.

Fatima çok genç yaşta dul kalmıştı. Ne benimsendiği ve ne de hoş tutulduğu kaynanasının evinde yaşamak zorundaydı. Tek kelime söylemeden kaderine razı oldu. Bir yandan da biricik yetim oğlunu büyütüyordu.

Bir gün kaynanası onu bir yabancıнын Mısırlı genç karısı Aliya'yla birlikte oturduğu o eve yolladı. Sonra hep orada kaldı. Alfred Tannenberg ile karısına hizmet etti, çiftin Kahire'deki diğer evlerine taşınmaları sırasında onlara eşlik etti, önce oğullan Helmut'la, sonra da torunları Clara'yla ilgilendi.

Şimdi yaşlıydı, oğlunu o lanet olası İran savaşında yitirmişti. Bir tek Clara kalmıştı.

- Yavrurum, berbat görünüyorsun. - Yorgunum. - Artık gezip dolaşmayı bırakıp çoluk çocuk sahibi olsan iyi olur, bak yaşlanıyorsun. - Hakkın var; Tablet Kitabı Mukaddes'i bulunca dediğini yapacağım, yanıtını verdi gülererek. - Ay, evladım, sakın benim gibi olma! Tek oğlum vardı, onu da kaybedince yalnız kaldım. - Ben varım ya. - Evet, doğru, sen varsın; sen de olmasan yaşamak neye yarar benim için bilmem. - Hadi hadi, Fatima, gelir gelmez acıklı acıklı konuşma. Büyükbabam nasıl? - Dinleniyor. Bugün bütün gün dışardaydı eve yorgun ve düşünceli döndü. • - Bir şey söyledi mi? - Akşam yemek yemek istemediğini söyledi, başka bir şey söylemedi; odasına kapandı, rahatsız etmememizi emretti. - Öyleyse onu yarın görürüm. İki kadın aralarında konuşurken Ahmed odasına yöneldi. Yorgundu. Ertesi gün çalışmak için bakanlığa gidecekti, Roma'daki kongrenin raporunu sunacaktı. Küçük bir başarısızlık raporu! Ama o ayrıcalıklı biriydi. Midesini bulandırsa da görmezden gelemezdi. Yıllardır tedirginlik içindeydi. İlk ailesinin bir dikta rejiminin seçkinlerinden olduğunu keşfetmişti. Ama elindeki bunca ayrıcalığı terk etmeye cesaret edemediği için, sadakatının Saddam'a değil de ailesine olduğunu söyleyerek kendini aldatma yolunu yeğlemişti. Sonra Clara'yı ve Tannenberg'leri tanıyınca hayatı değişmiş, hepten uçuruma yuvarlanmıştı. Aklının almayacağı kadar yolsuzluğa batmıştı. Kabahati Alfred'in üzerine yıkamazdı. Onun çetesine girmeyi ve mirasçısı olmayı, ne anlama gel

diğini bilerek istemişti. Saddam karşısındaki konumu aile ilişkileri nedeniyle sağlam olsa da diktatörün çevresinde güçlü dostları olan Alfred'le de büsbütün dokunulmazlık kazanmıştı.

Fakat korku duymamak, sevdiklerini sevmeyi sürdürebilmek için çevresinde olup bitenlere gözünü kapatıp, bilmemezlikten gelerek yaşamayı yeğleyen Clara gibi bir kadınla yaşamak her geçen gün biraz daha pahalıya mal oluyordu ona.

Clara'yı artık sevmiyordu, belki de gerçekte hiç sevmemişti. San Francisco'da tanıştıklarında bu kızın bir maceraya yatkın olacağını düşünmüştü. Arapça konuşuyorlardı, Bağdat'ta müşterek dostları vardı görüşülme de ailelerini uzaktan tanıyordu.

Onları birleştiren ABD'de göçmen olmalarıydı. Clara lüks içinde yaşayan bir göçmendi, banka hesabında bol parası vardı. Onun durumu da fena değildi, San Francisco Körfezi'nde güneşin doğuşunu gören rahat bir çatı katında yaşamaya yetecek fonlara sahipti.

Birlikte yaşamaya başladılar; paylaştıkları çok şey vardı: her ikisi de Iraklı'ydı, arkeologdu, anadilleri Arapçaydı ve ABD'de aynı özgürlük hissini yaşıyorlar, ülkeleri ve halkları için de aynı özlemi duyuyorlardı.

Babası San Francisco'ya onu görmeye geldiğinde, Clara'yla evlenmesi için onu zorlamıştı. Birçok avantajı olan bir evlilikti bu. Her şeyin değişeceğini hissediyordu. Saddam'ın artık ABD yönetimi için işe yarar bir kukla olmaktan çıktığı besbelliydi. Bu tür haberler diplomatlar arasında yayılıyordu. Bu durumda geleceğini düşünmesi gerekirdi. Böyle diyerek o fazlasıyla zengin, fazlasıyla korunan ve şımartılan alımlı kızla evlenmişti.

Clara odaya girince sıçradı.

- Ah, burada mısm? dedi karısı selam niyetine. Fatima'nın hatırını sormamandan rahatsız oluyorum. Önünden geçtin, yüzüne bue bakmadın. - İyi geceler dedim. Başka söyleyecek bir şeyim yok ki. - Fatima'nın benim için taşıdığı anlamı biliyor musun? - Evet, senin için taşıdığı anlamı biliyorum. Ahmed'in ses tonu Clara'yı şaşırttı, aslında kocası son zamanlarda sürekli sıkıntılıydı, Clara onun için taşınmakta zorlandığı bir yük gibiydi.

- Neyin var, Ahmed? - Benim mi? Sadece yorgunum. - Seni tanırım, sende bir şey var, biliyorum. Ahmed gözlerini dikip ona baktı. İçinden açıkça ve yüksek sesle ona anlamadığını, gerçekte onu hiç tanımadığını, artık ondan da büyükbabasından da bıktığını, kaçmak içinse çok geç olduğunu söylemek geldi. Ama tek kelime bile söylemedi.

- Biraz dinlenelim, Clara. Yarın çalışmak zorundayız. Ben bakanlığa gideceğim, ayrıca kazı için ciddi olarak hazırlanmalıyız. Burada buna inanmak isteyen yoksa da, Roma'da herkes savaş olacağını söylüyor. - Büyükbabam inanıyor.

- Evet, büyükbaban inanıyor. Hadi, yatıp uyuyalım. Bavulları yarın açarız. Alfred Tannenberg ortaklarından biriyle, Mustafa Nâsır'la bürosundaydı. Clara girdiğinde ateşli ateşli tartışıyorlardı.

- Büyükbaba... - Alı, burada mısın? Buyur, kızım, buyur. Tannenberg çelik bakışlarını Nâsır'a dikince, Nâsır da dudaklarına geniş bir gülümseme kondurdu.

- Sevgili yavrum, seni görmeyeli ne çok zaman oldu! Artık Kahire'ye ziyaretimize gelme lütfunda bulunmuyorsun.. Kızlarım hep seni soruyorlar. - Merhaba, Mustafa! Clara'nın sesi pek de dostça değildi, çünkü büyükbabasının Mısırlı'yla nasıl tartıştığını duymuştu. - Clara, çalışıyoruz; bitirince seni çağırırım. - Tamam, büyükbaba, ben alışverişe çıkacağım. - Yanına birilerini al. - Evet, evet; Fatima'yla beraber gidiyorum. Fatima'yla birlikte hem şoförlük hem de koruma görevi yapan bir adamın eşliğinde dışarı çıktı. Yeşil Toyota'ya binip Bağdat'ın merkezine yöneldiler.

Kent dünün solgun bir kopyasıydı. ABD'nin Saddam rejimine koyduğu ambargo Iraklıları fakirleştirmişti, bu da onların yaşama dehasını kıskırtıyordu.

Bazı sivil toplum kuruluşları sayesinde hastaneler hâlâ çalışıyordu, ama ilaç ve besin ihtiyacı her seferinde kendini gösteriyordu.

Clara, onlara yaptıkları yüzünden, içinde Bush'a karşı derin bir nefret duydu. Saddam'ı sevmiyordu, ama onlara bu boğucu ambargoyu uygulayanlardan da nefret ediyordu. Fatima için uygun bir hediye bulana kadar, bütün pazarı dolaştılar, çünkü Fatima'nın doğum günüydü. İki kadın da, o sırada, pazarın dar ve kapalı sokaklarında peşlerini bırakmayan yabancı adamları fark etmediler. Ama koruma görevlisi, dalgın turistlermiş gibi, ikide bir her köşeden çıkan birkaç adamın varlığını sezdi. Ürkütmemek için, kadınlara bir şey söylemedi.

Sarı Ev'e dönünce adam, Clara'dan önce davranıp, Alfred Tannenberg'in yanına gitti. Mustafa Nâsır çıkmıştı.

- İkişer ikişer gezen dört kişiydiler, dedi koruma görevlisi patronuna. Besbelli bizi izliyordular. Ayrıca görünüşleri de onları ele veriyordu. Giyinişleri, yüzlerindeki çizgiler... Iraklı olmadıklarından eminim, Mısırlı da değillerdi, Ürdünlü de değillerdi... İngilizce de konuşmuyorlardı, sanırım İtalyanca konuşuyorlardı.

- Ne istiyorlardı, sence? - Küçükhanımın nerelere gittiğini bilmek istiyorlardı. Ona bir şey yapmaya niyetlendiklerini sanmıyorum, yine de... - Hiç belli olmaz. Dikkat et hiçbir yere yalnız gitmesin, öbür iki adam da hep silahlı olarak eşlik etsinler. Torunuma bir şey olursa hesabını canınızla ödersiniz. Bu tehdide gerek yoktu. Yasir'in Clara'ya bir şey olursa, bunu hayatıyla ödeyeceğinden hiç şüphesi yoktu, Tannenberg'in ölmesini isteyeceği ne ilk adam ne de son adamdı o.

- Evet, efendim. - Evin güvenliğini artır. Giren çıkanların sıkı denetimini istiyorum. Hasta akrabasının yerine gelmiş tanımadığımız bir bahçıvan ya da nazik konuşan seyyar satıcılar istemem. Şahsen izin vermediğim yeni yüz hiç olmayacak. Şimdi şu esrarengiz takipçileri biraz şaşırtalım. Kim olduklarını, kimin gönderdiğini ve niçin gönderdiğini bilmek istiyorum. - Hepsini birden yakalamak zor olacak. - Hepsini istemiyorum, bir tanesi yeter. - Evet, efendim, yalnız bunun için Bayan Clara'nın yeniden dışarı çıkması lazım. - Evet, doğru. Torunum yem olacak. Ama dikkat et o, bunu fark etmesin, özellikle de, başına bir şey gelmemesine dikkat et. Hayatınla ödersin, Yasir. - Biliyorum, efendim. Başına bir şey gelmeyecek. Bana güveniniz. - Ben yalnız kendime güvenirim, Yasir, sakın hata yapma. - Yapmam, efendim. Tannenberg torununu çağırdı. Bir saat boyunca onun Roma'da olan bitenler konusunda şikâyetlerini dinledi. İşlerin iyi gidemeyeceğini zaten biliyordu. Arkadaşları, Eski Ur ile Babil arasında buldukları o yapının kalıntılarını ortaya çıkaracak bir arkeolojik misyon düzenlemek için Saddam'ın düşmesini bekliyorlardı. Tablet Kitabı Mukaddes'in dışında, şüphesiz, kazılan yerden, başka tabletler, belki de heykeller çıkaracak bir misyon. Daha önce finanse ettikleri diğer pek çok misyon gibi. Ama ummuyordu. Yapamayacaktı. Hayatının son günlerini tüketmekte olduğunu biliyordu. Üç, dört ya da olsa olsa altı ayı kalmıştı. Doktorundan ona doğruyu söylemesini rica etmişti. Doğru olansa finalin yaklaşmakta olduğuydu. Seksen beş yaşındaydı ve karaciğeri küçük küçük tümörlerle doluydu. Yaşamsal önemde olan bu organının bir parçasını aldırılı daha iki yıl bile olmamıştı.

Clara hayatının geri kalanını, cebinde ihtiyaç duyacağı parayla, Ah-med'in sorumluluğunda yaşayacaktı. Torununa özellikle vermek istediği bir hediye vardı, ondan erişkin çağından beri istediği hediye: Tablet Kitabı Mukaddes. Onu, bunun için Roma'ya göndermişti; daha gençken bulduğu bu iki tabletin varlığını kamuoyuna duyurması için.

Arkeoloji camiası İbrahim Peygamber'in tabletlerinin öyküsüne istediği kadar gülsün, fantezi

olarak görsün, o bunun somut olduğunu biliyordu. Bu şerefi torununun elinden kimse alamayacaktı. Hiçkimse. Hatta en sevgili yakın arkadaşları bile.

Adamlarından birinin Amman'a götüreceği mektubu hazırlamıştı. Mektubu verdiği adam onu başka bir adama verecek, o da onu alıp Robert Brown'm Washington'daki çalışma odasına kadar elinde taşıyacak, Robert Brown da teslim aldığı mektubu George Wagner'e iletenekti... Ama göndermeden önce, Clara'yı takip edenlerle ilgilenmesi gerekiyordu; belki de mektuba bir şeyler eklemesi gerekebilirdi. Gece boyunca Ahmed'le konuşmayı bekledi. Sabahleyin Brown'ın mektubunu getirdiğinde, biraz gergin görünüyordu.

Ahmed'e güveniyordu, çünkü ebediyen Irak'tan kaçmayı tutkuyla istediğini biliyordu; bunu da ancak onun parasıyla başarabilirdi. Clara'ya kalacak olan parayla. Torununun yanında kaldığı sürece yararlanabileceği parayla.

Marini'nin adamları gündeğumundan beri hazırlanıyordu. Sarı Ev'e bütün giriş çıkışları gözetleyecek iyi bir yer bulmuşlardı; caddenin karşı köşesinde bir kahvehane. Kahvenin sahibi, neden Bağdat'ta kaldığının sorulmasını istemese de cana yakın bir adamdı, Sarı Ev'i bekleyen adamlara görünme tehlikesi olmadan orada oturabiliyorlardı.

Saat sekizde Ahmed'in yeşil Toyota'yla çıktığını gördüler. Arabayı süren Ahmed'di, yanında da durmadan dört bir yanı kolaçan eden bir adam vardı. Ama saat ona kadar, tepeden tırnağa siyahlar giyen o kadınla Clara evden çıkmadı. Çıktıklarındaysa yanlarında yine bir adam vardı, bu kez arazi tipi bir Mercedes'e binmişlerdi.

Marini'nin ekibi ikişer ikişer ayrılmıştı, aralarında walkie-talkie'yle iletişim kuruyorlardı. Kahvedekiler iki sokak yukarıdaki bir kiralık arabadaki arkadaşlarına haber verdiler. İzlemeyi onlar yapacaklardı.

Arazi tipi Mercedes otomobil Bağdat'ın dışına yöneldiğinde Marini'nin adamları hiç kuşkulandıktan onları izliyordu.

Yarım saat süren bir yolculuktan sonra Mercedes araba palmiyelerle örtülü toprak bir yola saptı. Araştırma ve Güvenlik'in adamları önce biraz duraksadılar, sonra devam etmeye karar verdiler. Mercedes araba hızlanınca izleyenler arada tedbir mesafesi bırakarak peşlerinden geldi. Onları fotoğrafını çekecekleri yaşlı adama götüreceği olan kadını gözden kaçırmak istemiyorlardı.

Mercedes birden arkasında kuru bir toz bulutu yükselterek atağa geçti; bir saniye sonra da yan taraftaki yollardan, ilk arabadaki Marini'nin adamlarının yolunu kesecekmiş gibi görünen, arazi tipi arabalar çıktı. Arabaların onları kuşattığını ve fren yapmaya zorladığını geç fark ettiler. Uzaktan izleyen İtalyan araştırmacıların ikinci ara

bası da çaresiz durdu. Silahlan yoktu, arkadaşlarının arabasına yaklaşan silahlı adamlara karşı ellerinden hiçbir şey gelmezdi. Onları arabadan çıkarıp dövmeye başladıklarını gördüler. Ne yapacaklarını bilmiyorlardı; yardıma gitseler onlar da yakalanacaklardı, ayrıca bu

acımasız dayaktan paylarına düşeni almak da istemiyorlardı. Yeniden karayoluna dönüp yardım aramaya karar verdiler, geri vitese taktılar. Kaçmıyoruz deseler de vicdanen biliyorlardı ki, bal gibi de kaçıyorlardı.

Arkadaşlarından birini yere diz çöktürüp ensesine bir kurşun sıktıklarını, öbürününse kustuğunu göremediler. İki dakika sonra her ikisinin ölüsü de yol kenarındaki hendekteydi.

Carlo Cipriani yüzünü elleriyle örttü. Bembeyaz kesilen Mercedes. ses çıkarmadan yanında oturuyordu Luca Marini'nin anlattıklarının dehşeti ve üzüntüsü, Hans Hausser'in ve Bruno Müller'in yüzüne yansımıştı.

Araştırma ve Güvenlik Bürosu başkanının ofisine gelmişlerdi. Marini buraya gelmeleri için

ısrar etmişti. Şirket bütünüyle matemdeydi. Çalışanların sessizliği şüpheye yer bırakmıyordu.

Ertesi gün uçak, Araştırma ve Güvenlik Bürosu'nun iki adamının cesetleriyle geldi. Öldürülmüşlerdi. Acımasızca dövüldükten sonra öldürülmüşlerdi, Arkadaşları ne söylediklerini de kim olduklarını da bilmiyorlardı. Tek

bildikleri on arazi arabasının, beşi bir yandan beşi öbür yandan, onları durdurduğuydu. Nasıl dövüldüklerini görmüşler; daha sonra karayolunda buldukları bir ekiple döndüklerinde arkadaşlarının cesetlerini bulmuşlardı. Soruşturma yapılması için ısrar etmişler, ama baş şüpheliler olarak tutuklanmalarına ramak kalmıştı. Ne gören vardı ne de bilen.

Polis onları alelacele sorgulamıştı, bu sorgunun izleri yüzlerinde, göğüslerinde ve karınlarındaki çürüklerde ve sıyrıklarda görülüyordu. Saatlerce sorgulandıktan sonra, serbest bırakılmışlar bir an önce Irak'tan gitmeleri istenmişti.

İtalya Elçiliği resmi bir protestoda bulundu, büyükelçi de Dışişleri bakanıyla acil görüşme talebinde bulundu. Bakan Bey'in Yemen'de resmi bir ziyarette bulunduğu yanıtını aldılar. Tabii ki, polis, bir soygun çetesinin işine benzeyen bu garip olayı araştıracaktı.

Ölenlerin ceplerinde hiçbir şey bulunamadı: ne belge ne para ne bir paket sigara. Hiçbir şey. Katiller her şeyi götürmüşlerdi. Luca Marini, Sicilya'da mafyayla mücadele eden bir polis şefi ola

rak, arkadaşlarının eşlerine, kocalarının silahlı haydutlar tarafından

öldürüldüğünü bildirmek için telefon ettiğinde hayatının en kötü anlarını yaşamıştı.

Ama o koşullarda en azından resmi bir cenaze töreni olurdu, bakan katılırdı, tabuta bir madalya takılır ve dul eşe devletten cömert bir maaş bağlanırdı. Oysa şimdi madalyasız, özel bir cenaze töreni olacak, bir de basın burnunu sokmasından kaygılanacaklardı.

- Maalesef olanlar tasavvurlarımızı aştı. Sizinle yaptığım kontratı iptal ediyorum. Siz çok okkalı bir işe girmişsiniz, azılı katillerin çalıştığı bir işe. Adamlarımı, aradığınız her kimse, rahat bırakmanızı ihtar etmek için öldürdüler. - Bu iki adamın ailelerine yardım etmek isterdik, dedi Mercedes. Böyle durumlarda uygun olan miktarı söyleyin. Onlara hayatlarını geri veremeyeceğimizi biliyoruz, ama hiç olmazsa bıraktıklarına yardım edebiliriz. Marini Mercedes'e şaşkın şaşkın baktı. Kadın ayrıntılarla uğraşmıyor, dallarda uçmuyordu. Bütün kadınlarda bulunan pratiklik onda da vardı, gözyaşları dökerek zaman yitirmiyordu.

- Bu size bağlı, yanıtını verdi. Francesco Amatore geride bir kadın ve iki yaşında bir kız çocuğu bıraktı. Paolo Silvestre bekârdı, ama anne ve babasının yardıma ihtiyacı olabilir, çünkü bakmak zorunda oldukları başka çocukları var. - Bir milyon avro sizce iyi midir, her aile için yarımşar milyon? diye sordu Mercedes. - Bence cömert bir rakam bu, oldu Luca Marini'nin cevabı. Ama çözmemiz gereken bir sorun daha var. Polis benim iki adamımın niçin Irak'ta olduğunu bilmek istiyor, onları göndermem için kim para verdi ve ne amaçla? Şu ana kadar elimden geldiğince kaçtım, fakat yarın genel müdür beni bekliyor. Cevap istiyor, çünkü bakan da ona soruyor. Eski arkadaşız, bu cevapları ona verirsem bana yardım edecek. Şimdi, söyleyin bana neyi söyleyeyim, neyi söylemeyeyim? Dört arkadaş sessizce birbirlerine baktılar, durumun nazik olduğunu kavıyorlardı. Emekli bir hekimin, bir fizik profesörünün, bir konser piyanistin ve bir inşaat firması sahibinin, araştırma bürosunun hizmetlerini satın almasının ve dört adamın Irak'a gönderilmesinin sebebini polise anlatma işi fazlasıyla karmaşık bir işti.

- Sen söyle bize, en geçerli versiyon hangisi olur, diye sordu Bruno Müller. - Aslında sizler bana ne kız hakkında neden bilgi edinmeyi istediğinizi ne de Irak'ta kimi aradığınızı söylediniz. - Bu kimseyi ilgilendirmeyen bir iş, dedi Mercedes donuk bir sesle. - Hanımefendi, ortada iki ölü var, bu

durumda polis sorularına cevap istiyor bizden.

- Luca, bizim bir dakika yalnız konuşmamıza müsaade eder misin? ricasında bulundu Carlos Cipriani. - Evet, tabii, toplantı salonunu kullanabilirsiniz. Aklınıza bir şey gelirse bana bildirin. Araştırma ve Güvenlik Bürosu başkanı onları bürosunun bitişiğindeki bir salona geçirdi. Dışarı çıkıp kapıyı yavaşça kapadı. İlk konuşan Carlos Cipriani oldu.

- İki seçeneğimiz var: ya gerçeği söyleyeceğiz ya da kabul edilebilir bir bahane bulacağız. - Ortada iki ceset varken, dedi Hans. Üstelik de günahsız iki ceset. Hiç olmazsa onlardan olsalardı... - Gerçeği söylersek her şey biter. Farkında mısınız? Bruno'nun ses tonunda bir keder notası vardı. - Teslim olmaya hazır değilim, bu durumu nasıl göğüsleyeceğimizi düşünmeliyiz. Bu hayatımız boyunca başımıza gelenlerin en ağın değil, sadece bir felaket daha, acı verici ve beklenmedik, ama işte bir felaket sadece. - Tanrım, ne katisin, Mercedes! nidası Carlo'nun ta içinden koptu. - Katı mı? Gerçekten de bana katı diyen sen misin? Carlo, senelerdir hazırlanıyoruz, bütün zorlukları aşabilecek güçteyiz diyen sen değil miydin? Buyurun, işte şimdi fırsat karşımızda. Şimdi ağlaşmak yerine, düşünelim. - Düşünmeye gücüm yok, dedi Hans Hausser alçak sesle. Aklıma hiçbir şey gelmiyor. Mercedes onlara tiksintiyle baktı. Sonra, dimdik durdu ve duruma el koydu.

- Pekâlâ, Carlo, sen ve ben eski arkadaşız; ben Roma'da geçiciyim, seninle konuşup dedim ki, savaşın kaçınılmaz görüldüğüne göre, şirketim yeniden yapılanma pastasından payını alsın. Öyle ki, yaşıma rağmen, durumu yakından görmek ve çıkabilecek ihtiyaçları öğrenmek üzere Bağdat'a gitmek için döne döne imkânlar arıyorum. Sen benim deli bir kocakarı olduğumu söyledin, araştırma şirketlerinin bu iş için var olduğunu söyledin, çatışma bölgesindeki durumu doğru değerlendirecek hazırlıklı insanlar olduklarını söyledin. Beni eski bir dostun olan Luca Marini'yle tanıştırdın. Ben ona güvenemiyordum, bir İspanyol acentesiyle anlaşmayı tercih ediyordum, ama sonunda Araştırma ve Güvenlik'e karar verdik. Iraklıların versiyonunu kabul edelim, Marini'nin adamlarını soydular ve öldürdüler. Irak'taki durum dikkate alınınca şaşılacak bir şey yok. Tabii ki, çok üzüldüm, yıkıldım ve küçük bir tazminatla ailelere yardım etmek istiyorum. Üç adam ona hayranlıkla baktı. Bir saniyede böyle bir açıklamayı tasarlamış olması olağanüstüydü. Polis inanmasa bile, kabul edilir bir açıklamaydı.

- Tamam mı, yoksa aklınıza başka bir şey geliyor mu? Akıllarına başka bir şey gelmiyordu, Mercedes'in açıklamasını kabul ettiler.

Öykülerini ona aktardıklarında Luca Marini düşünceye daldı. Plan pek fena değildi, ama biri çenesini tutamaz da adamlarının Roma'da Clara Tannenberg'i izlediğini söylerse.

- Evet, haklısın, diyerek kabul etti Mercedes. İki olayı birbirine karıştırmamalıyız. Siz iki gün önce Roma'da birini izlettiğinizi anlatmak zorunda değilsiniz. Söz konusu "vaka" bu değil, çünkü Roma'da bir olay olmadı. Sorun Irak. - Orası öyle, diye Marini ısrar etti. Ama "vaka", sizin de söylediğiniz gibi, Roma'da başladı ve bu kadınla da ilgisi var. Ayrıca, adamlarımız ölmeden önce neyi söylediler neyi söylemediler bilmiyoruz. Çok muhtemeldir ki Araştırma ve Güvenlik için çalıştıklarını, Gara Tannenberg'i izleme görevini yaptıklarını ağızlarından kaçırmışlardır. - Kesinlikle hakkınız var, diyerek Hans Hausser söze karıştı. Fakat Irak polisi sizin diğer adamlarınızla ilgili bir şey söylemedi, Büyükelçi de böyle bir şey söylemedi. Üstelik Iraklılar konuyu kapattılar. Burada da konunun kapatılmaması için bir sebep göremiyorum. - Bay Marini, dedi Mercedes çok ciddi bir sesle. Adamlarınızı öldürerek bize bir uyarıda bulundular. Tüyle ürpertici bir uyarıda. Ona ve yakınlarına daha fazla yaklaşırsak hazır olmamız gerekenleri siz söylediniz. - Neden bahsediyorsunuz, Bayan Mercedes? Kimi kastediyorsunuz? Luca Marini merakını gizleyemiyordu. Bu dört ihtiyarın sırlarından da bıkmıştı artık. - Luca, sana söylediğimizden daha iyi bir şey aklımıza

gelmiyor. Bu versiyonun italyan polisini tatmin etmeyeceğine inanıyorsan sen bize yardım et. Carlo Cipriani'nin ses tonundaki ciddiyet Araştırma ve Güvenlik Bürosu başkanını ürküttü. Cipriani onun doktoruydu, başka doktorların ümit kestiği, ameliyat etmeye değmez dediği bir durumda hayatını kurtaran eski bir dosttu. Mercedes Barreda denen bu kadın onu ne kadar sinirlendirirse sinirlendirsin, dostuna yardım edecekti.

- Bana güven, kimi kovaladığınızı ve niçin kovaladığınızı anlat bana. Ne olup bittiğini daha iyi anlayabilirim o zaman. - Hayır, Luca, daha fazlasını söylemeyeceğiz, dedi Carlo. Affedersin, bu güvenmediğimden değil. - Tamam, öyleyse Bayan Barreda'nın açıklamasıyla yetinelim. Umarım polisteki dostlarım merhametli davranırlar da beni gereğinden fazla sıkıştırmazlar. Adamlarımın aileleri çok kederli, ama Irak'taki kaos yüzünden öldüklerini sanıyorlar. Bush, iki İtalyan aileyi "kötülük imparatorluğuna"

karşı verilen savaşta göreve çağırıldı bile. Francesco'nun karısı ve Pa-olo'nun anne ve babasıyla konuştum. Irak'a niçin gittiklerini bilmiyorlar; onlar işlerinin ayrıntısından evde söz etmezlerdi. Yani, büyük bir engel oluşturmazlar, hele de siz onlara şu tazminatı vermeyi düşünüyorsanız...

Pekala.Sizi arayıp polis arkadaşlarımla işin nasıl gittiğini anlatırım.

- Bir kez daha sormamı hoş gör, adamlarına onları tutanın kim olduğunu söylemediğinden eminsin değil mi? - Söylemedim, Carlo. Sen, benden başkasının sizden haberdar olmaması gerektiğini söyledin, ben de söz verdim mi tutarım. | - Sağol, dostum, dedi Carlo alçak sesle. Başka bir şey söylemeden ayrıldılar.

- Bir şeyler içmeye gidelim, diye önerdi Mercedes. Kafam çok yoruldu. Eski bir kafeye oturdular. Güneş Roma'nın üstünde parlıyordu, ama bu dört kişinin ruhlarında huzur yoktu.

-

Bizi keşfetti, dedi Bruno. - Hayır, hayır; keşfetmedi, yanıtını verdi Mercedes. Marini'nin adamları ona bir şey söylemedi, çünkü bir şey bilmiyorlardı. - Gerçeklikten kopmayalım, diyerek uyardı Hans Hausser. Paranoyaya kapılacak kadar çocuk değiliz.

-

Luca'nın bizi arayıp polisle işin nasıl gittiğini anlatmasını bekleyelim bakalım, diye önerdi Carlo. Şimdi, dostlarım, sizden ayrılıp kliniğe geçmek zorundayım; eğer gitmezsem, çocuklarım merak etmeye başlar. Dilerseniz, akşam yemeğinde görüşürüz.

- Carlo! diye seslenerek sözünü kesti Mercedes. İstirahat etmenin bize bir zararı olmaz bence. Yarın görüşelim. - Evet, Mercedes haklı. Hem de düşünmek için birkaç saat birbirimizden ayrı kalmamız iyi olur, aynı şeyi tekrar edip durmayız böylece, diyerek Mercedes'i destekledi Bruno.

-

Nasıl isterseniz. Dört arkadaş kafenin kapısında vedalaştılar. Birkaç saat yalnız, kendi başlarına kalmaya ihtiyaçları vardı.

Tam sekreteriyle selamlaşmıştı ki, Lara babasının odasına girdi.

- Nihayet yüzünü görebiliyorum, baba! Moruk arkadaşlarıyla nereye gittin?

-

Bak, Lara, yaşlı insanlara böyle denir mi, bu nasıl söz...

-

Görünmez oluyorsun, baba, üstelik merak da ettik, değil mi Maria? - Evet, Doktor.

-

Sağ ol, Maria, yarın devam ederiz. Maria Doktor Cipriani'nin dairesinden çıkıp onu kızıyla baş

başına bıraktı.

-
Bu gece geç kalmazsın, umarım, dedi Lara.
-

Bu gece mi?

- Ama baba, Antonino'nun karısının doğum günü olduğunu, hepimizin onun evine yemeğe gideceğimizi unuttum deme sakın bana... - Ha, doğum günü! Hayır, unutmadım, başka bir şey söylüyorsun sandım da. - Berbat bir yalancısın. Ne hediye aldın? Biliyorsun ki, Antonino'nun karısı biraz özeldir. - Şimdi Gucci'ye uğramayı düşünüyordum. - Yine ona eşarp mı hediye edeceksin? - En kullanışlısı o. - Çanta alsan daha iyi olur. Sana eşlik etmemi ister misin? Carlo kızına bakıp gülümsedi. Evet, onunla birlikte biraz gezinti yapmak ve son günlerde klinikte olan bitenler konusunda anlatacaklarını dinlemek hoşuna gidecekti.

Alfred Tannenberg ses çıkarmadan Albay'ı dinliyordu. Uzun yıllardan beri tanışıklardı; Albay'ın hizmetinden her zaman yararlanmıştı. Bu ona pahalıya mal oluyordu, çok pahalıya, ama değiyordu. Albay Saddam'ın aşiretinden, ikisi de Tikritliydi, Devlet Güvenliği Departmanı'ndaki güvenilir gruptan olduğundan Tannenberg her zaman sarayda olup bitenleri bilirdi.

- Hadi, bu adamları kimin gönderdiğini söyle bana, diye Albay ısrarla soruyordu. - Yemin ederim, bilmiyorum. İtalyan'mışlar, Araştırma ve Güvenlik adlı bir şirketten, birileri onları Clara'yı izlemek için tutmuş, hepsi bu, başka bir şey söylememişler, çünkü bilmiyorlarmış. Bilmiş olsaydılar, seni temin ederim konuşurlardı. - Torununa zarar vermek kimin aklına gelir ki. - Bilmiyorum, ama biri ona bir şey yaparsa bu beni cezalandırmak içindir. - Ve sen, eski dostum, senin düşmanın çok. - Evet, dostlarım da çok. Sana güveniyorum. - Güvенеbileceğini biliyorsun, ama bana biraz daha bilgi versen iyi olur, buna ihtiyacım var. Senin güçlü dostların vardır. Onları mı kızdırdın? Alfred oturduğu yerden kıınıldamadı, yüzünün ifadesini de değıştirmede.

- Senin de güçlü dostların var. Buna George Bush bile dahil, o da bize kötülük etmek için buraya marın'lerini10 gönderecek. Albay bir Mısır sigarası yakarken kahaahalarla güldü. Mısır sigarasını kokulu olduğu için severdi.

10. Özel birlikler, (ç.n.)

-Bana biraz daha bilgi versen iyi olur; yoksa, Clara'yı korumak için sana yardım etmem zor.

-Seni temin ederim ki, o iki adamı kimin gönderdiğini bilmiyorum, senden ricam, Sarı Ev'in güvenliğini takviye etmen ve gelebilecek herhangi bir istihbarata dikkat etmen. Bu iki sefil kimin gönderdiğini tahkik etmeni senden ben istiyorum.

-Soruşturacağım, dostum, soruşturacağım. Biliyor musun? Birkaç

gündür merak içindeyim. Sarayda, Bush'un bizi korkutmak için tehdit ettiğine son anda geri adım atacağına inanılıyorsa da, bence savaş olacak. Bana öyle geliyor ki babasının başladığını bitirmeyi deneyecek,

-Bana da öyle geliyor.

- Eşimi ve çocuklarımı kurtarmayı düşünüyorum. İki oğlum orduda, onlar için şimdilik fazla bir şey yapamam, ama kadınları... kaçta mal olur bilemiyorum.

- Masrafi ben yüklenirim. - Çok iyi bir dostsun. - Sen de. Alfred Tannenberg Clara'yı izlemek için adam yollayanın kim olduğunu ve bunu niçin yaptığını bilmiyordu. Görevliler İtalyan'dılar, öyleyse onları tutan Roma'daydı, onlar da Irak'a kadar torununun peşinden gelmişlerdi. Yoksa onu

mu arıyorlardı? Ama, kim? Belki de korkutmak

istiyorlardı, ona kuralları bozmaması gerektiğini ihtar ediyorlardı, Tablet Ki tabı Mukaddes'i torununa vermesine müsaade etmeyeceklerdi. Evet, diye düşündü, "Onlardı" eski arkadaşları. Ama bu kez ele geçiremeyeceklerdi. Torunu Tablet Kitabı Mukaddes'i bulacak ve o şeref onun olacaktı. Clara'nın yoluna çıkılmasına müsaade etmeyecekti.

Midesinin bulandığını hissetti, insanüstü bir çabayla arabaya kadar yürüdü. Adamları onda zayıflık belirtisi görmemeliydiler. Kahire ziyaretini askıya alması gerekecekti. Uzman hekim yeni tahliller yapmak, gerekirse ameliyat etmek için onu bekliyordu. Ama artık kendini cerrahın eline bırakmayacaktı, hele şimdi hiç. isterlerse onu ebediyen uyutabilirlerdi onlar. Bunu, hatta daha fazlasını yapmak ellerindeydi. Onu sevmediklerinden değil; onu seviyorlardı, ama kuralların dışına çıkmıyorlardı. Ayrıca, dedi kendi kendine, doktorların yaşamını daha fazla uzatabileceğini ummanın faydası yoktu. Clara'nın kazılara başlaması planını daha da hızlandırmaktan başka elinden bir şey gelmezdi.

Kendisini Kültür Bakanlığı'na götürmelerini istedi. Ahmed'le konuşması gerekiyordu. Tannenberg bürosuna girdiğinde Ahmed telefonla konuşuyordu; konuşmanın bitmesini sabırsızlıkla bekledi.

- Haberler iyi; arayan Profesör Picot'ydu, dedi Ahmed telefonu kapattıktan sonra. Hiçbir yükümlülüğe girmiyor, ama diyor ki bir bakmak için gelecekmiş. Eğer gördükleri aklına yatarsa, ekibiyle dönüp kazıya başlayabilecekmiş. Clara'ya telefon edeceğim, hazırlanmamız gerekiyor.

- Bu Picot ne zaman geliyor? - Yarın. Paris'ten geliyor. Hemen Safran'a gitmemizi istiyor; iki tableti de görmek istiyor... Ona göstermen gerekecek. - Hayır, ben o Picot'yu görmeyeceğim. Mecbur kalmadıkça kimseyi görmediğimi bilirsin. - Kimleri göreceğinin kimleri görmeyeceğinin ölçütünü hiç bilmedim. - Bu seni ilgilendirmez. Her işi sen yükleneceksin; bu arkeologun bize yardım etmesini istiyorum. Ne lazımsa ver ona. - Alfred, Picot zengin bir adam, ona verecek bir şeyimiz yok. Safran harabelerinin zahmete degeceğine karar verirse, gelecek; yoksa onu ne bir şey ikna edebilir ne de biri. - Iraklı arkeologlar nerede? Onlar ne oldular? - Önemli arkeologlara sahip olmadığımızı biliyorsun; sayımız az, becerebilenler çoktan kaçtı. En iyilerinden ikisi Amerika üniversitelerinde ders veriyorlar, şimdi onlar Özgürlük Anıtı'ndan daha fazla Amerikalı olmuşlar; asla dönmezler. Ayrıca, biz memurların aylardır yarım maaş aldığımızı sana hatırlatırım, burası, arkeolojik misyonları finanse edecek vakıfların, bankaların, şirketlerin bulunduğu Amerika değil. Burası Irak, Alfred, Irak. Burada benden başka arkeolog bulamazsın, bir de güçbela bize yardım edebilecek bir iki kişi daha. - Onlara iyi para öderiz. Bakanla konuşacağım, seni Safran'a götüreceğim bir uçağa ihtiyacın olacak ya da en iyisi bir helikoptere. - Basra'ya gidip oradan geçebiliriz... - Zaman kaybetmeyelim, Ahmed. Bakanla konuşacağım. Picot saat kaçta geliyor? - Yarın akşam. - Onu Palestina Otel'i'ne götürün. - Eve davet edemez miyiz? Otel en iyi döneminde sayılmaz pek. - Irak da en iyi döneminde sayılmaz. Avrupa ölçülerinde medeni olalım, orada kimse kimseyi tanımadan evine sokmaz, biz de Picot'yu tanımıyoruz. Ayrıca, Sarı Ev yolgeçen hanına dönsün istemem. Orada birbirimize rastlarız, oysa sana dediğim gibi Picot için ben yokum. Ahmed, Clara'nın büyükbabasının emirlerine boyun eğdi. O ne derse

o yapılacaktı, her zamanki gibi. Alfred Tannenberg'e karşı çıkılamazdı. - Albay sana Clara'yı izleyen adamlar için bir şey söyledi mi? - Hayır, bizim kadar bile bilmiyor. - Onları öldürmek gerekli miydi? Alfred kaşlarını çattı. Ahmed'in sorusu hoşuna gitmemişti. Aklından geçenleri sözcüklere döktüğüne Ahmed de şaşmıştı.

- Evet, gerekliydi. Onları gönderen şimdi oyunu nasıl oynadığımızı biliyor.

- Seni arıyorlar, değil mi? -Evet. - Tablet Kitabı Mukaddes için mi? - Hâlâ araştırmamız gereken de bu. - Sana hiç sormadım, aslında kimse ondan bahsetmeye cesaret de edemiyor, ama oğlunu öldürdüler mi? - Geçirdikleri bir kazada o ve Nur öldüler. - Onu öldürdüler mi, Alfred? Ahmed yaşlı adama sertçe baktı, ama yaşlı adam onun bakışına dayandı. Helmut ile karısının ölümünün açtığı yaraya dokunulunca kılını bile-kıpırdatmıyordu.

- Helmut ile Nur öldüler. Bilmen gereken başka bir şey yok. iki adam birkaç saniye birbirlerini tarttılar, ama her geçen gün daha da şiddetlenen bir merak duyduğu bu ihtiyarın çelikleşmiş gözlerinin soğukluğuna dayanamayıp bakışlarını kaçırın Ahmed oldu.

- Tereddüdün mü var, Ahmed? - Hayır. - Böylesi daha iyi. Sana karşı elimden geldiğince samimi davrandım, işin doğasını biliyorsun. Bir gün bu işi sen yürütüyor olacaksın, kesinlikle senin düşündüğünden ve benim istediğimden daha önce. Ama beni yargılama; bunu yapma, Ahmed, kimseye boyun eğmem, sana da... Clara'nın kalkanı da seni koruyamaz.

- Biliyorum, Alfred, ne tür bir adam olduğumu biliyorum. Ahmed'in sesinde küçümsemeden çok aynı şeytana hizmet ettiklerinin farkında olduğunun ifadesi vardı.

Saat sabahın dördünde Santa Cruz Mahallesi'nde in cin top oynuyordu. Dar sokakları ve tenha meydanlarıyla Sevilla'nın özünü en iyi özetleyen mahalleydi burası. Gómez ailesinin oturduğu iki katlı evin balkon kepenkleri kapalıydı. Eylül ayının güneşi, havalandırma sistemi şiddetini hafifletse de sıcaklığı kırk dereceye yükseltmişti. Akli başında olan Sevilla'da kepenkleri açık bırakmazdı bu sıcakta, aralık bile bırakmazdı.

Karanlık serinlik veriyordu; ayrıca, şimdi siesta saatiydi.

Özel kurye, bezgin bezgin, üçüncü kez zile bastı. Kapıyı açan kadının keyfi kaçmış gibiydi. Uykuda olduğu ve zilin onu akşamın uyuşukluğundan uyandırdığı anlaşılıyordu.

- Bu zarf Bay Enrique Gómez için. Ona teslim etmemi söylediler. - Bay Enrique istirahat ediyor. Bana bırak, ben ona veririm. - Hayır, bırakamam, Bay Enrique'nin zarfı aldığından emin olmam lazım.

- Bak ben sana ona veririni diyorum. - Ben de size diyorum ki, ya bu zarfı beyefendinin eline veririm ya da geri götürürüm. Ben bir görevliyim, bana söyleneni yaparım. - Bak, lütfen şunu bana ver! - Veremem! Kadın da kurye de seslerini yükseltmişti. Bazı sesler ve bazı telaşlı adımlar duyuldu.

- Ne oluyor, Pepa?1 1 - Bir şey yok, Hanımefendi, kurye, elindeki zarfı bizzat beyefendiye vermesi gerektiğini söylüyor, ben de olmaz diyorum. - Bana ver, dedi kadın kuryeye. - Olmaz, Hanımefendi, size de veremem. Ya zarfı Bay Gómez'e veririm ya da giderim. Rocío Alvarez kapıyı yüzüne kapatmayı düşünerek kuryeyi tepeden tırnağa süzdü. Ama içinden gelen bir ses yüzünden bunu yapmadı. Kocasıyla ilgili işlerde ihtiyatlı olması gerektiğini biliyordu. Bu durumda, alt dudağını ısırarak hiç içinden gelmese de, Pepa'yı kocasına haber vermesi için üst kata yolladı.

Enrique Gómez derhal aşağı indi, bakışlarıyla kuryeye şöyle bir tarttı; bir kuryeden başka bir şey olmadığı kararını verdi.

- Rocío, Pepa, merak etmeyin, ben beyefendiye bakıyorum. Ağzında bir çubukla densiz densiz onu süzen ter içindeki kuryeyi tedirgin etmek için "beyefendi" sözcüğünü uzatarak söyledi.

- Bakın, şefim, sizi uykunuzda rahatsız etmek istemezdim, ben bana emredilene yapıyorum, bana bu zarfı alıcının eline teslim etmemi söylediler. - Kim gönderiyor? - Ah, bak, bunu bilmiyorum! Şirket bunu bana verdi, ben de size getiriyorum. Bir şey sormak isterseniz şirkete telefon ediniz. Gómez yanıt vermeye gerek görmedi. Makbuzu imzaladı, zarfı alıp kapıyı kapadı. Geri dönünce Rocío'yu karşısında buldu, merdivenin dibinde kaygıyla ona bakıyordu.

- Ne oluyor, Enrique? - Ne olsun, kadın? - Bilmem, ama nefesim daraldı, sanki bu zarfta sana kötü haberler varmış gibi. - Neler diyorsun, Rocío! Haberci hayvanın biri, ona zarfı getirip bana vermesini söylemişler, o da inat etti, hepsi bu. Hadi, git de yat, bu sıcakta başka bir şey yapılmaz. Ben de hemen yukarı geliyorum. - Ama ya bir şey varsa... - Ne olabilir ki, kadın! Hadi git, beni bırak. Çalışma masasına oturup merakla dosya büyüklüğündeki şişkin zarfı. Francesca'nın kısaltılmışı, (ç.n.)

fi açtı. Fotoğrafları görünce elinde olmadan sıkıntıyla ve tiksintiyle yüzünü buruşturdu. Zarfta bir mektup aradı ve bir kâğıtta Alfred Tannenberg'in ince yazısını görünce şaşırmadı.

Peki, bu öldürdüğü adamlar kimdi?

Fotoğraflara bir daha göz attı. Dayaktan hurdahaş olmuş yüzleri tanınmaz hale gelmiş iki adamın resminden başka bir şey görmedi. Bir dizi diğer resimlerdeyse kafalarında birer kurşun deliği.

Kâğıtta, yalnız üç kelime: "Bu sefer, hayır."

Kâğıdı küçük küçük parçalara böldü ve daha sonra onları küvete atmak üzere ceketinin cebine koydu. Resimlere gelince, onları ne yapacağını bilmiyordu, şimdilik onları kasaya kilitledi.

Odasına çıktığında karısı tedirgin onu bekliyordu.

- Neymiş, Enrique? - Önemsiz bir şey, Rocío, önemsiz bir şey, kaygılanma. Hadi, dinlenelim; daha saat beş olmadı. Belboy oteldeki barın bir köşesinde kahvaltı ederken neşeli neşeli sohbet eden iki adama yaklaştı, kocaman pencereden Copacabana plajı görünüyordu. Daha yaşlıca olana yöneldi, dosya büyüklüğünde, şişkin bir zarf uzattı.

- Affedersiniz, efendim, bunu şimdi size getirdiler resepsiyonda bana sizi gösterdiler. - Sağol, Tony. - Bir şey değil, efendim. Frank Dos Santos zarfı bir çantaya yerleştirip kaygısızca ortağıyla konuşmaya devam etti. Öğleyin Alicia gelecek ve birlikte yemeğe gideceklerdi; sonra akşamı ve geceyi birlikte geçireceklerdi. Rio'ya gitmeyeli çok uzun zaman olmuştu. Çok uzun bir zaman, diye düşündü. Ormanın kıyısında yaşamak zaman kavramını yitirmesine yol açıyordu.

Saat on iki olmak üzereyken otelde ayrıtılan süitine çıktı. Girişteki aynada, seksen beş yaşında bir erkeğe göre hâlâ havalı görünüyordu. Aslında fark etmezdi, ama Alicia ona sanki Robert Redford'muş gibi davranıyordu, ona bunun için para veriyordu.

Tam özel uçağına binmek üzereydi ki, sekreterlerinden birinin pistte koşarak geldiğini gördü.

- Bay Wagner, bekleyiniz, efendim! - Ne var? - Buyurun, efendim, bu zarf özel kuryeyle geldi. Amman'dan gönde

rilmiş ve galiba çok acele. Hemen elinize geçmesi için ısrar ettiler. George Wagner teşekkür bile etmeden zarfı alıp uçağın merdivenlerini çıktı. Rahat bir koltuğa yerleşti, özel hostesi ona bir viski hazırlarken zarfı yırttı. Fotoğraflara küçümseyerek baldı ve üstünde Alfred'in üç kelimelik el yazısı bulunan kâğıdı öfkeyle buruşturdu: "Bu sefer, hayır." Yerinden kalkıp hostese işaret etti. Hostes şefinin emirlerini almak için koşarak geldi.

- Pilota söyle uçuşu tehir etsin. Büroya dönmem lazım. - Evet, efendim. Yüzünü öfke bürüdü. Özel uçak terminalinin pist yolunu geçerken cep telefonunu çıkarıp kilometrelerce uzağı aradı.

Tanrı'nın cezası Bayan Miller! Robert Brown içinden senatörün karısına lanet okuyordu. Miller'lann konutunun çimenleri üzerinde arkalıksız bir taburede oturmaktan sırtı ağrımıştı. Bu yetmezmiş gibi, mentorunu da görememişti. Piknikte görüşürüz demişti, ama ortaya çıkmamıştı.

Ralph Barry'nin yaklaştığını görünce ferahladı. O onu, ilerde, yani savaştan sonra, ortaya çıkabilecek Iraklı yetimler için okkalı bir bağış koparmaya çalışan senatörün karısının ağır yükünden kurtarırdı.

- Biliyorsunuz, sevgili Bay Brown, savaş arkasında iz bırakacaktır. Ne yazık ki en kötü duruma düşenler çocuklar oluyor, hanım arkadaşlarımla birlikte yetimlere yardım için bir komite kurduk. - Elbette ki benim kişisel katkıma güvenebilirsiniz, Bayan Miller. Siz ne zaman uygun görürseniz, sizin uygun göreceğiniz meblağı nereye aktaracağımı bildirin yeter. - Ah, ne kadar cömertsiniz! Size ne kadar katkı yapacağınızı ben söyleyemem. Onu sizin ölçütlerinize bırakıyorum. - On bin dolar olur mu? - Fevkalade! On bin doların bize büyük faydası dokunacaktır. Ralph Barry yaklaştı. Elinde ona uzattığı şişkin bir zarf vardı. - Şimdi Amman'dan geldi. Kurye acil olduğunu söylüyor. Robert Brown senatörün karısıyla vedalaşıp kalktı ve kuytu bir köşe aramak için eve yöneldi. Barry rahatlamıştı, gülümseyerek ona eşlik ediyordu. Onun gibi eski bir profesör için, Washington sosyetesinin kremasıyla dirsek temasında olmak zirveye çıkmak demektir.

Küçük bir salonda oturacak bir köşe buldular. Brown zarfı açtı ve fotoğrafları çıkardı. Yüzünde duygularını dışa vuran bir mimik belirdi.

- Vay hayvan vay! diye bağırdı. O çocuğu! Sonra el yazısıyla yazılmış üç kelimelik notu okudu: "Bu sefer, hayır."

Ralph Barry şefinin gerginliğinin farkındaydı. Zarftan çıkan resimleri göstermesini bekledi, fakat Brown göstermedi. Öfkesini gizlemeden resimleri yeniden zarfa koydu.

- Bana Paul Dukais'i ara. - Ne oluyor? - Seni ilgilendiren bir şey değil, ama çok iyi düşünülmüş... Sana anlatırım; sorunlarımız var, Alfred'le sorunumuz var. Bu aptal partide fazla kalamam, Paul'le konuşur konuşmaz giderim. Ralph Barry yorum yapmadan Planet Security'nin şefini aramaya gitti.

Helikopter Safran'ı uzaktan seçmeden önce, eski Ur kenti olan Tel el Mukayyer üzerinden uçtu; yere konunca köye ismini veren sarı bir toz bulutunu havaya kaldırdı.

Modern Safran güneşte kurutulmuş tuğladan yapılmış zamana direnen üç düzine evi geçerse de bazı evlerin çatısındaki televizyon antenleri içinde bulunulan zamanı hatırlatıyordu. Bir kilometreye yakın mesafedeki eski Safran "Geçmek Yasaktır" ya da "Devlet Malıdır" gibi tabelalarla sınırı çizilerek kazıklarla ve şeritlerle çevrilmişti.

Safran köylülerini atalarının nasıl yaşadığı pek az ilgilendiriyordu; yaşamlarını sürdürebilmek için yeterince sorunla boğuşuyorlardı. Evet, o lanet olası bomba düştükten soma deliğin hemen yanı başına bir yığın askerin kamp kurmasına şaşırılmışlardı. O delikte eski bir yerleşme yerinin, belki de bir sarayın kalıntıları olduğu söyleniyordu. Belki de bir hazine vardı, ama dört tane askerin orada bulunması caydırıcı oluyordu.

Albay'ın, Ur ile Basra arasında saklı olan bu köye dört adam yerleştirmekten başka bir şey elinden gelmemişti, ama bu kadarı da köylüleri hizaya getirmeye yetmişti. Şimdi o köylüler helikopterin cehennemi gürültüsünden korkarak kaygıyla gökyüzüne bakıyorlardı.

Yves Picot yan gözle Clara Tannenberg'e bakıyordu. Clara'yı egzotik buluyordu. Çelik mavisi gözler, esmer bir yüz, uzun siyah kirpikler. İlk bakışta güzel sayılmazdı; yüz çizgilerinin uyumunu ve huzursuz, zeki bakışlarını fark etmek için uzun uzun incelemek gerekiyordu.

Onu önce kaprisli ve isterik bir kadın olarak görmüştü, bu aceleci yargısında yanılmış da olabilirdi. Yaşamdan istediklerini elde ettiğini anlamak için her gün biraz daha fakirleşen bir Irak'ta nasıl giyindiğine bir göz atmak yeterdi. Ayrıca bir gece önce, otelde akşam yemeği yerken yaptıkları görüşme ve sonra helikopterde bağıra çağıra konuşmaları, Picot'nun Clara'nın kaprisli olmakla beraber, irade sahibi de olduğunu anlamasına yetmişti; yetenekli bir arkeolog gibi görünse de bunu arazide göreceklerdi.

Gerçekten de yetkin olan, besbelli, Ahmed Hüseyini'ydi. Ayrıca, Hüseyini gereksiz tek kelime bile söylemiyordu, Mezopotamya'nın gerçeklerinden derin bir bilgiyle söz ediyordu ve mantıklıydı.

Askeri helikopter Albay'ın dört askerinin nöbet beklediği çadırın yakınına indi. Yüzlerini kapamaya çalışarak helikopterden indiler. Bir saniye soma

o gizemli yerin ince sarı kumunu çiğniyorlardı. Bu sırada kimi meraklı köylüler de gelenlerin kim olduğunu görmek için yaklaşıyorlardı. Köyün muhtarı Ahmed Hüseyini'yi tanıyıp ona doğru yöneldi; sonra Clara'ya dönüp başını eğerek selam verdi.

Köy muhtarının ve askerlerin eşliğinde kazı alanını dolaştılar.

Picot ile Ahmed, iki yüz metrelik çevresi pek derlenip toparlanamadan bırakılmış, bir yapının kalıntılarının şöyle böyle görüldüğü delikten içeri kayarak girdiler. Yves Picot, Ahmed'in açıklamalarını dikkatle dinliyordu, Ahmed de Fransız arkeologun bitmez tükenmez sorularına yanıt veriyordu. Çok sayıda rafların, raflarda da yığın yığın parçalanmış tabletlerin bulunduğu, kare biçimli odadan başka girmedikleri yer kalmamıştı.

Clara yukarıda durup iki adamın heyecanını seyretmeye, Ahmed'in buldukları çok az sayıda el değmemiş tableti Bağdat'a götürüşlerini anlatışını dinlemeye katlanamıyordu. Sabırsızlıkla, askerlerden, iki adamın yanına gitmesi için, deliğe girmesine yardım etmelerini istedi.

Üç saatten fazla bakarak, kazıyarak, ölçerek, içinde ne olduğu pek de okunamayan tabletlerin yerlerini değiştirerek vakit geçirdiler. Tabletler çok küçük parçalara bölünmüşlerdi.

Delikten çıktıklarında sarı kumdan bir örtüyle kaplanmışlardı.

Ahmed ile Picot, Clara'yı fark etmeden, hararetle hararetle konuşuyorlardı. İki adam birbirlerinin konu üzerindeki uzmanlığını teslim ederek, her şeye rağmen kaynaşıyorlardı.

- Kampı köyün yanına kurabiliriz. Buradan birkaç adamı temel görevlerde yardım etmek üzere tutabiliriz. Fakat uzmanlara, binayı darmadağın etmeyecek, yetişmiş insanlara ihtiyacımız var. Ayrıca, sen de gördün, belki başka yapıları da, hatta belki eski Safran'ı da bulabiliriz. Pek rahat olmasalar da, asker çadırları temin edebilirim. Belki de güvenliği sağlamak için birkaç asker daha bulabilirim.

- Askerlerden hoşlanmam, dedi açık açık Picot. - Dünyanın bu bölgesinde onlar gerekli, yanıtını verdi Ahmed. - Ahmed, casus uydular Irak'ı tarıyor, bir askeri kamp yeri bulurlarsa, bombardımana başladıkları gün burayı yerle bir ederler. Bence işleri başka türlü yapmalıyız. Askeri çadır istemez, asker de istemez. En azından bu dört askerden başkası olmasın. Köylünün biri uyanıklık etmek isterse caydırmak için bunlar olsun. Ben kazı yapmaya gelirim, sivil ekipler ve sivil malzeme getiririm.

- Gelecek misiniz? diye sordu Clara biraz kaygıyla. - Henüz bilmiyorum. Bana bahsettiğiniz iki tableti görmek isterim, ayrıca burada bulduğunuzu söylediğiniz, üzerinde şu Şamas'ın imi bulunan öbür tabletleri de. Onları analiz etmeden, daha sağlam fikir yürütemem. Başlangıç olarak konu ilgimi çekiyor; tıpkı kocanız gibi ben de bunun eski bir tapınak saray olduğuna ve tableten başka şeyler de bulabileceğimize inanıyorum. Kesin olarak iddia edemesem de. Bu tür bir kazı için gerekli araçlarla birlikte yirmi otuz kişilik bir ekibi buraya taşımaya değer mi, böyle bir işlem pek de uygun olmayan koşullarda kaç patlar, şu an kafamı kurcalıyor. Bu sıralarda bir gün Sam Amca'nın F-18'leri gözüküp sizi cayır cayır yakıp kavuracak. Irak'ı yerle bir edecekler. Biz burada olursak bizi de önlerine katıp götürmemeleri için bir sebep göremiyorum. İsa'dan şu kadar yüzyıl önceki bir tapınak sarayın harabelerini kurtarmaya çalışmamızı Yankilerin umursayacağından çok şüpheliyim. Bu durumda buraya gelmek lüzumsuz bir riske girmektir. Belki savaştan sonra... -Ama bunu böyle bırakamayız! Harap olur gider! Clara'nın sesinde derin bir üzüntü ve keder vardı.

- Evet, Hanımefendi, şüphesiz haklısınız. F-18'ler sarı kumdan başka bir şey bırakmaz; sorum böyle bir macera için postumu ortaya koyacak mıyım koymayacak mıyım, ayrıca para da var. Ben Indiana Jones değilim, biraz düşünüp analiz yapmam gerekir, yanılma riskini de göze almam gerekir, Yankiler bombalamaya en geç ne zaman başlar, benim bir ekip kurup buraya taşımam ne kadar sürer, elle tutulur bir sonuç almak için ne kadar zaman ayırmak gerekir... Savaş en fazla altı ay ya da sekiz ay sonra patlayacak. Gazeteleri okuyun. Epey önce gazetelerin her şeyi anlattığını keşfettim, ama verilen haberin hacmi ve haberlerin çorbaya çevrilmesi yüzünden apaçık olanı göremiyoruz. Neyse, altı ayda bir şey elde edebilir miyiz? Bence, hayır. Siz de bilirsiniz ki, bu kapsamda bir kazı yıllar ister.

- Öyleyse kararınızı zaten vermişsiniz. Buraya yalnızca merak ettiğiniz için gelmişsiniz, dedi Clara, soru sormak yerine saptama yaparak. - Haklısınız, buraya merak ettiğim için geldim; karara gelince, tam olarak henüz karar vermedim. Şeytanın avukatlığını yapıyorum. - Görmek istediğiniz tabletler Bağdat'ta. Onları orada göreceksiniz. Önce burası hakkında bir fikriniz olsun istedik, diyerek Ahmed söze karıştı. Köy muhtarı onları biraz serinlemeye ve bir fincan çay içip bir şeyler yemeye davet etti. Kabul ettiler, yanlarında getirdikleri yiyecekleri de kattılar. Picot'un Arapça konuştuğunu duymak Ahmed ile Clara için sürpriz olmuştu.

- Arapçayı oldukça iyi konuşuyorsunuz. Nerede öğrendiniz? diye sordu Ahmed.

- Mesleğimin arkeoloji olduğuna karar verdiğim gün Arapça öğrenmeye başladım. Eğer kazı yapmayı istiyorsam, bunun çoğu Arapça konuşulan ülkelerde olacaktı, oldum olası aracından hiç hoşlanmadığım için ben de Arapça öğrenmeye başladım. Her şeyi çok iyi bilmiyorum, ama söyleneni anlamaya ve kendimi anlatmaya yetecek kadar konuşuyorum. - Okuyup yazmayı da biliyor musunuz? dedi Clara merakla. - Evet, okuyup yazarım da. Köy muhtarı bilge bir adam çıktı, kazı yapmaya karar verirlerse köy halkına zenginlik getirecek olan bu ziyaretçilerin orada olmasından sevinç duyuyordu.

Clara ile Ahmed'i tanıyordu, çünkü kazıyı onlar başlatmışlar, araç gereç yokluğundan bırakmak zorunda kalana kadar da sürdürmüşlerdi. Köyden adamlar, ellerindekileri bozmadan onlara yardım edebilecek bilgiye sahip değildi.

- Muhtar geceyi geçirmek için evinde kalmamızı öneriyor bize. Ama istersek helikopterde getirdiğimiz asker çadırını da kullanabiliriz. Yarın arazinin durumunu görmek için bölgeyi dolaşacağız; Ur'a da gidebiliriz, yoksa istersek şimdi Bağdat'a da dönebiliriz. Siz karar verin. Yves Picot bir karar vermekte gecikmedi. Ertesi gün çevreyi gezmek için geceyi Safran'da geçirmeye karar verdi. Bu gezi onun için yeni bir boyut kazanacaktı. Bağdat'tan buraya helikopterle yolculuk, gözler önüne serilen sarı toprakların engin yalnızlığı, macera ögesi olarak da konfor eksikliği. O yerlere belki de bir daha hiç dönemeyeceğini düşündü, üstelik dönse bile en az yirmi kişiyle birlikte dönecekti, onu içine alan sessizliğin bir daha tadına varma fırsatı olmayacaktı.

Ahmed gece orada kalabileceklerini hesaplamıştı. Bunun için Albay askerlere onlar için çadır ve karavana ayarlamaları emrini vermişti, ama o yine de Fatima'dan biraz yiyecek içecek hazırlamasını istemişti. Kadıncağız özenle uğraşıp ayrı ayrı kaplar içinde salatalar, humus, kızarmış tavuk, ayrıca kurabiyeler ve türlü türlü meyveler hazırlamıştı.

Clara yiyeceklerin fazlalığını protesto etmişti, ama Fatima hazırladıklarını almadan gitmelerine razı değildi, yani bayağı tedarikliydiler.

Askerler harabeleri bekleyen dört arkadaşlarının yakınında iki çadır kurdular. Picot onlarla birlikte uyuyabilirdi, öbür çadırda da Ahmed ve Clara. Ama köy muhtarı Ahmed ile Clara'nın evinde uyumaları için ısrar etti, böylece çadırda tek başına yatmak isteyen Picot'un istediği oldu.

Köy muhtarının evine gelenlerle birlikte çay içtiler, fıstık yediler. Köylüler kazıda çalışmayı

öneriyor, her iş günü ellerine geçecek ücreti bilmek istiyorlardı. Picot'dan destek alan Ahmed uzun bir pazarlığa girişti.

Gecenin saat onunda köy sessizliğe gömülmüştü. Köylüler güneşle uyanır, erken yatarlardı. Clara ile Ahmed Picot'yu çadırına kadar geçirdiler. Onlar da güne güneşle başlayacaklardı.

Daha sonra, konuşmadan, onları büyülemiş olan kalıntılara yöneldiler. Bin yıllık sarayın tuğla duvarlarına yaslanarak kumun üstüne oturdular. Ahmed bir sigara Clara'ya, bir sigara da kendine yaktı. Her ikisi de sigara içiyordu. Sözlerini tutamayacaklarını bile bile, her gün bu sonuncusu diye yemin ediyorlardı. Irak'ta sigara içtiğin için ABD'deki gibi yasal haklarından mahrum edilmiyordun. Kadınlar evde ve kapalı yerlerde içiyorlardı, sokakta asla; bu kurala Clara da uyuyordu.

Göğü örten yıldızlar gece daha da parlaklaşıyordu sanki. Clara bu yerlerin iki bin yıl önce nasıl olduğunu hayal etmeye çalışarak uyukluyordu. Bu ıssızlıkta yüzlerce kadın, çocuk, erkek sesi duyuyordu. Köylüler, kâtipler, krallar, hepsi oradaydı; gerçeğe benzemeyen gece kadar gerçek kapalı gözlerinin önünden geçiyorlardı.

Şamas. Şamas nasıldı acaba? Bütün insanların babası olan İbrahim Peygamber'i çadırda yaşayan, keçi ve koyun sürüleriyle çölü geçen, tıpkı şimdiki gibi yıldızlı gecelerde çıplak göğün altında yatan yarı göçebe bir çoban olarak hayal ediyordu.

İbrahim Peygamberin uzun kır sakalı, koyu ve kıvırcık saçları vardı muhtemelen. Uzun boyluydu, evet, onu uzun boylu olarak gözünde canlandırıyor, nereye giderse gitsin saygı uyandıran etkileyici bir havası vardı.

Kitabı Mukaddes'e göre kurnaz ve sert bir adamdı, hem insanların hem sürülerin çobanı.

Peki, Şamas niçin İbrahim Peygamber'in kabilesine Harran'a kadar eşlik etmiş de sonra geri dönmüştü? Orada, Safran'da buldukları tablet kalıntılarında çıkarılabilen buydu.

- Clara, uyan, haydi, geç oldu. - Uyumuyorum. - Bal gibi de uyuyorsun; haydi, gidiyoruz. - Sen git, Ahmed, benim biraz burada kalmama müsaade et, - Geç oldu. - Daha on bir bile değil, zaten yakında askerler var, bana bir şey olmaz. - Clara, lütfen, burada kalma. - Öyleyse sen de yanımda kal, böyle sessizliğe gömülmüş, olduğumuz gibi. Uykun mu var? - Hayır. Ben bir sigara daha içeceğim, sonra gideriz. Tamam mı? Clara yanıt vermedi. Uzun bir süre buradan ayrılmak istemiyordu, pişmiş tuğlanın soğukluğunun kaburgalarına işlediğini daha duymak istiyordu.

İli Şamas'a sarıldı. Çocuk kabilesiyle gidiyor, ferahlamıyor, kederin bıçak gibi kalbine saplandığını duyuyordu. Çocuğu disiplin altına almak imkânsızdı. Zekiydi, evet, ama ilgisini çekmeyen konulara dikkatini veremiyordu. Terah'ın kabilesinin otlak aramaya ya da ticaret amacıyla kuzeye ilk kez gidişi değildi, ama İli'ye çocuğu bir daha göremeyecekmiş gibi geliyordu.

Bazı erkeklerin bu sefer belki de, Asur'a ve oradan da Harran'a ulaşmak için Dicle kıyılarına kadar yol alacaklarını söylediklerini duymuştu. Nereye giderlerse gitsinler, durum öyleydi ki, geri dönüp de, birbirlerini yeniden görünceye kadar aradan çok uzun zaman geçecekti.

- Bana bütün öğrettiklerini hatırlayacağım, diyerek söz verdi Şamas, hocasına. İli ona inanmadı. Öğrettiklerinden çoğunun bir kulağından girip bir kulağından çıktığını biliyordu, çünkü derslerde çoğunlukla Şamas onu dinlemezdi bile. Eliyle sırtını sıvazlayıp ona birkaç kamaş, birkaç da kemik kalem verdi. Ona yaşattığı tatlı ve acı günler yüzünden unutamayacağı bir öğrenciye hediyesiydi bu.

Gün doğmak üzereydi ve Terah'ın kabilesi Kenan Ülkesi topraklarına kadar sürecektir uzun bir yolculuğa başlamak için hazırlanıyordu. Elli kişiden fazla insan, eşyaları ve hayvanlarıyla birlikte, yürümeye koyuldular.

Şamas, babası Yadin'le ve kabilenin diğer erkekleriyle birlikte başta giden Abram'ı aradı. Çocuk kimsenin dikkatini çekmeyi başaramadı. Erkekler henüz izlenecek yol konusunda anlaşmaya varamamışlardı; Terah, yorgundu, Fırat'tan ayrılmayacaklarını, Kenan Ülkesi'ne ulaşmak için Mari'den ve Babil yakınından geçeceklerini, oradan da Harran'a gideceklerini söyleyerek tartışmaya son verdi.

Çocuk, Abram'dan Yaratılış öyküsünü anlatmaya başlamasını istemek için birkaç gün daha beklemesi gerektiğini anladı. Başka pek çok sefer yapmış olsalar da, önce yürüyüşün düzenine alışmaları gerekecekti. İlk günlerde hep çatışmalar olurdu, bu çatışmalar taraflardan birinin koyunları ve keçileri alıp, gök kubbe altında, otlamaya çıkana, kadar sürerdi.

Bir akşamüstü Şamas, kadınlar Fırat'tan su alır, erkeklerse sürüyü sayarken, Abram'ın nehre yakın bir patikada yürüyerek uzaklaştığını görüp peşine düştü.

Abram epeyce yürüdükten sonra, nehir kenarında yassı uzun bir taşın üstüne oturdu, kıyıda yakında bulduğu çakıl taşlarını dalgın dalgın nehre atıyordu.

Şamas onun düşünceli olduğunu fark etti, rahatsız etmemek için kendini göstermedi. Konuşmak için kampa dönmesini bekleyecekti.

Bir süre sonra Abram'ın ona seslendiğini duydu.

- Gel, otur, dedi çocuğa yakınlarda bir taş göstererek. - Nerede olduğumu biliyor muydun? - Evet, kamptan beri peşimdesin, ama daldığım düşüncelerden sıyrılmaya kadar rahatsız etmeyeceğini biliyordum. - O'nunla konuştun mu? - Hayır, bugün benimle konuşmak istemedi. O'nu aradım, ama onun varlığını hissedemedim. - Belki de yakınında olduğum için, yanıtını verdi çocuk üzülerek. - Belki. Belki de bana söyleyecek bir şeyi yoktu. Şamas bu yanıtla sakinleşti; Tann'ın sırf konuşmuş olmak için konuşmamasını çok doğal karşıladı.

- Kalemler getirdim, İli bana hediye etti. - Sonunda barıştınız mı? - Daha iyi bir öğrenci olmaya çalışacağım, ama üstüme düşenleri herkesin istediği gibi yerine getiremediğimi biliyorum. Öğrenmek istemediğimden değil, elbette ki istiyorum, ama... - Kabileye eşlik etmeyi tercih eder misin? - Her zaman mı? - Evet, her zaman. - Bir yerden bir yere giderken, İli'nin bildiği her şeyi öğrenebilir miyim? - Eğitilebileceğin başka yerler de var. Şimdi İli geride kaldı, başka şeyler düşünsen iyi olur.

- Evet, bu yüzden peşinden geldim, bana O'nun dünyayı nasıl var ettiğini, niçin var ettiğini anlatmanı isteyecektim senden. - Anlatacağım. - Ama, ne zaman? - Yarın başlayabiliriz. - Neden şimdi başlamıyoruz? - Çünkü hava kararıyor, annen senin nerede olduğunu bilmezse merak eder. - Haklısın, yarın ne zaman? - Ben sana söylerim. Hadi, artık daha fazla geç kalmayalım. Fakat ne ertesi gün başlayabildiler ne bir sonraki gün, ne de ondan sonraki gün. Uzun yürüyüşler, hayvanların bakımı, konakladıkları yerlerdeki insanlarla aralarında çıkan şu ya da bu olay, Abram'm Şamas'a O'nun dünyayı niçin yarattığını açıklaması için gereken sükûnete erişmesini engelliyordu. Ama çocuk Enlil'den, Ninurta'dan ve hatta Mar-duk'tan bile daha güçlü olan bu tanrıyı Abram'a sormaktan vazgeçmiyordu; Harran'a kadar yürüdükleri bu uzun yolda Şamas, Abram'm kendisine O'ndan başka tanrı olmadığını ve öbürlerinin sadece çamurdan figürler olduğunu anlatmasını dinledi.

- Öyleyse, Marduk, Tiamat'la savaş mavaş yapmadı, öyle mi? - Kaos tanrıçası Tiamat... Abram gülümseyerek yanıtlıyordu. Sen kaosla ilgilenen bir tanrı olduğuna, bir başkasının suya hükmettiğine, birinin hububatla, birinin koyunlarla, birinin de keçilerle uğraştığına inanıyor musun? - Bunu İli bana öğretti. Bak, Marduk Tiamat'la savaştı, onu iki parçaya böldü, biriyle göğü öbürüyle de yeri yaptı. Dicle ve Fırat onun gözlerinden fişkırdı, tanrıçanın kocası olan Tanrı Kingu'nun kanıyla da insanı biçimlendirdi. Marduk, Ea'ya dedi ki: "Kandan hamur gibi yoğurup kemik yapacağım. Adı 'insan' olan bir canavar yaratacağım. Tanrılar memnun olsunlar diye tanrıların kültürüyle ilgilenecek insanı yaratacağım." Şamas kaç kez İli'den dinlediği sözleri tekrarladı; İli öğrencilerin Enuma Eliş destanını, insanın yaratılışını anlatan şiiri öğrenmeleri için ısrar ederdi.

- Bak sen! Anlaşılan İli'nin anlattıklarından bir şeyler öğrenmişsin. - Evet, ama bana gerçeği söyle, Marduk var mı? - Hayır, yok. - Yalnız senin tanrın mı var? - Yalnız Tamı var. - Öyleyse, senden başka bütün insanlar yanılıyorlar, öyle mi? - İnsanlar olanları açıklamaya çalışıyorlar, gökyüzüne bakıp orada her iş için başka başka tanrılar bulunduğunu sanıyorlar. Kalplerine baksalar, cevabı orada bulabilirler. - Biliyor musun? Ben de senin bana söylediğin gibi kalbime bakmaya çalışıyorum, ama hiçbir şey bulamıyorum. - Tabii, tabii ki buluyorsun, mademki O'nu soruyorsun ve O'nu bulmayı istiyorsun, işte Tanrı'ya giden yolu buldun demektir. - Terah'ın tanrı figürlerine biçim verdiği işliği kırıp döktüğün doğru mu? - İşliği kırıp dökmedim, yalnızca onların çamur olduğunu, bu çamurun içinde de hiçbir şey olmadığını göstermek istedim. Tanrıları babam yapıyordu. Terah tanrı mı? Çocuk içinden gelerek güldü. Hayır, gerçekten de Terah tanrı değildi. Abram'ın bol sakallı yaşlı babası hiç de tanrıya benzemiyordu. Güneşin yaktığı saatlerde dinlenmesine müsaade etmeyen çocuklara bağıyor, gün doğarken keçileri sağıyordu. Tanrılar keçi sağmaz, diyordu Şamas.

Kuzeye yaklaştıkça iklim hissettirmeden değişiyordu. Bir akşam gökyüzü gri renge büründü, sonra da milyonlarca yağmur damlasını Terah'm kampının üstüne boşalttı.

Kadınlar günün son yemeğini hazırlarken, erkekler çadırlarda giyinmiş kuşanmış sohbet ediyor, çocuklar da deri çadırların güvenliğinden kaçma oyunu oynuyorlardı. İhtiyar adamlardan biri Harran çayırlarına yakın olduklarını bildirdi. Bunun üzerine Terah bir süre orada konakla

yıp dinleneceklerini söyleyerek doğruladı; çünkü o topraklarda oturan akrabaları vardı, Terah'ın doğduğu yer de orasıydı.

Şamas sevindi. Camı bir yere çöküp oturmak istiyordu. Bir yerden bir yere göçmek onun hoşuna gitmiyordu. İli'nin ona ders verdiği tabletler evini de özliyordu. Yalnız Abram'la sohbet edebiliyordu, kabilede hayvanların sağlığından ve günlük olaylardan başka konularla ilgilenen yoktu.

O gece yağmurun altında, Terah, Harran'da kalacaklarını açıklarken, Şamas babasından derslerine devam edeceği başka bir tabletler evi bulabilecek mi öğrenmek istedi.

Yadin, oğlunun böyle bir soru sormasına şaşıtı.

- Okula gitmek senin için bir ceza gibiydi ya da ben öyle sanıyordum. - Yanılmışım, baba, öğrenmek yürümekten daha iyi. - Biz böyle yaşarız, Şamas. Neysek oyuz, bunu küçümsememelisin. - Hayır, baba, küçümsemiyorum. Yıldızlara bakarak uyumak, gün doğarken kalkıp oyun oynamak hoşuma gidiyor. Keçilerimize koyunlarımıza birer isim taktım, süt sağmayı öğrendim. Ama yeni bilgiler öğrenmeyi de özlüyorum. Şamas'ın babası düşünceli düşünceli durdu. Oğlunun zekâsını biliyordu, kuzeye yaptıkları bu yolculuk onun gözlerini açmış, bir şeyler öğrenmeyi özleyivermişti.

Çocuğun kaderini belirlemek için Terah'la ve Abram'la konuşacaktı.

Kabile Harran'ın surlarının dışında konakladı. Terah oğulları Abram ve Nahor'un yardımlarıyla çamurdan yeni modeller yapacaktı. Bir tanrıya şekil vermeyi bilen elleriyle, tuğlalar ve işlenmiş kaplar da yapabiliyordu. Böylece koyun, keçi sürüleri ve yük taşıyan eşekler dışında nafakalarını çıkartabilecekleri başka olanakları da vardı.

Yadin, Terah'tan, Şamas'ın eğitiminin sürmesi için bir yol bulmasını istedi.

Bir akşamüstü, güneş batınca, Abram Şamas'ı aradı. Onu başka çocuklarla oyun oynarken buldu, ama küçük çocuğun yüzünde bir hüznün bulutu vardı.

- Şamas, diye seslendi. Çocuk çabucak koşup geldi. - Düşündüm de, belki, vakti geldi, artık sana dünyanın öyküsünü anlatabilirim. Çamurları tablet yapmak için pişirebiliriz, sonra da mademki kalemlerin var, Tanrı'nın bizi niçin var ettiğini yazabilirsin. Biliyor musun? Gözümüzle gördüklerimizden, ancak yazdıklarımız kalacaktır. - O mu söyledi? - Ben içimde hissettim. Çocuklarımızın çocukları tanrıların öykülerini gerçek olarak kabul edeceklerdir, çünkü başka insanlar bu öyküleri hep pişmiş toprağa yazıp bıraktılar. Öyleyse O'nu tanımaları ve O'nun yaptıklarını öğrenmeleri için, sen ve ben, Şamas, biz bunu anlatacağız.

- Biz mi? - Evet, ben sana anlatacağım, sen de yazacaksın; Ur'dan çıkmadan önce bunu öneren sen değil miydin? - Bunu yapacağız, yanıtını verdi çocuk, yeni sorumluluğunun bilincinde, coşkuyla. Ne zaman başlıyoruz? - Yarın günbatımına birkaç tablet hazırlarsın. Sen ve ben çadırlarımızın yakınındaki hurmalıkta buluşuruz; orada sana dünyanın öyküsünü anlatmaya başlarım. Şamas koşarak çadırına gitti, kaygılıydı. Çok zamandır kalemim çamurda kaydırmıyordu, unutmuş olabilir miydi? Hemen anne ve babasından üzerinde çalışmak için birkaç tablet yapma izni istedi. Abram'ı düş kırıklığına uğratmak istemiyordu, daha çok da kendini düş kırıklığına uğratmak istemiyordu.

Tabletler hazır olunca, İli'nin öğrettiği biçimde en başa kendi adını yazdı: Şamas. "Dünyanın öyküsünü yazacağım. Abram bana anlatacak. Böylece insanlar O'nu niye yarattığını bilecekler."

Şamas tablete baktı ve sonuçtan memnun kalmadı. Kamış kalemi gevşek tutmayı unutmuştu ve imler çarpık görünüyordular. Yazdığını beğenene kadar alıştırmaya karar verdi.

"Marduk sadece çamurdan bir figür. Çamur tanrılar sadece çamurdur. Abram'ın tanrısı görünmez, onun için tanrıdır. Ona şekil veremezler, onu kıramazlar."

Çocuk tablete eleştirel gözle bir daha baktı. Babası onun omzunun üstünden bir göz atıp sordu.

- Şamas, ne yazıyorsun? - Sadece alıştırmaya yapıyorum, baba. - Kendini çok yorma, dedi Yadin sevgiyle. - Benim bile okuyamadığım bu çarpık çurpuk harflerle dünyanın öyküsünü yazamam ki, dedi şikâyet ederek çocuk. - Sabırlı ol, başarısın. "Tanrı birdir, göklerde ve yerde hüküm sürer, gücünü kimseyle paylaşmaz." Şamas yazmaya devam etti, ta ufukta güneşin ışığı kaybolana kadar, ondan sonra uyumaktan başka bir şey yapacak hali kalmamıştı.

Sabah, daha güneş yeni doğmuştu ki Şamas babasından, yazısını güzelleştirebilmesi için, ona yeni tabletler yapmasını rica ediyordu. Söylediklerini yazdığında Abram'ın ondan utanmasını istemiyordu.

Yadin, hayvanlara bakmaya gitmeden önce, birkaç tablet hazırlaması için çocuğa yardım etti.

Daha sonra şehre gidip rahiplerle konuşacak ve Şamas'ın eğitiminin tamamlanmasıyla onları görevlendirecekti. Terah, kentte tanınan biri olduğu için, ona eşlik etmeye söz vermişti.

“Tanrı’yla konuşmak için onu kalbimizde aramalıyız. Abram diyor ki, O sözcüklerle konuşmaz, ama insanlara yapmalarını istediğini his

settirir. Ben de O’nu içimde arıyorum, ama henüz onu işitmeye layık değilim. Aramızda yalnızca Abram’ı seçmiş olduğuna inanıyorum.”

Şamas bütün gün böyle yazmaya devam etti, ta ki güneş ufukta alçalmaya başlayana kadar, sonra aceleyle Abram’ın onu beklediği huralığa yöneldi.

Şamas Abram’a tabletleri gösterdi, o da ne beğendiğini ne de beğen

mediğini belirtti.

- Çaba göstermiş olman yetişir, Şamas. - Daha iyi yapmaya çalışacağım. - Biliyorum. Çocuk sırtını bir hurma ağacına yaslayıp tableti bacaklarının üstüne kamış kalemi de sol eline alarak oturdu, çünkü solaktı. Abram konuşmaya başladı, sözleri göğün derinliklerinden geliyor gibiydi:

Başlangıçta Allah gökleri ve yeri yarattı. Ve yer ıssız ve boştu ve engi

nin yüzü üzerinde karanlık vardı ve Allah’ın Ruhu suların yüzü üzerinde hareket ediyordu. Ve Allah dedi: “Işık olsun” ve ışık oldu. Ve Allah ışığın iyi olduğunu gördü ve Allah ışığı karanlıktan ayırdı. Ve Allah ışığa Gün

düz ve karanlığa Gece dedi. Ve akşam oldu ve sabah oldu: bir gün.

Ve Allah dedi: “Suların ortasında kubbe olsun ve suları sulardan ayır

sın.” Ve Allah kubbeyi yaptı, ve kubbe altında olan suları, kubbe üzerin

de olan sulardan ayırdı; ve böyle oldu. Ve Allah kubbeye Gök, dedi. Ve akşam oldu ve sabah oldu: ikinci gün.

Ve Allah dedi: “Gök altındaki sular bir yere biriksin, ve kuru toprak görünsün” ve böyle oldu. Ve Allah kuru toprağa Yer dedi, ve suların biri

kintisine Denizler, dedi, ve Allah iyi olduğunu gördü.

Ve Allah dedi: “Yer ot, tohum veren sebze, ve yer üzerinde tohumu kendisinde olup cinslerine göre meyve veren ağaçlar hasıl etsin” ve böy

le oldu. Ve yer ot cinslerine göre tohum veren sebze ve tohumu kendisin

de olup cinslerine göre meyve veren ağaçlar çıkardı. Ve Allah iyi olduğu

nu gördü. Ve akşam oldu ve sabah oldu, üçüncü gün.

Ve Allah dedi: “Gündüzü geceden ayırmak için gök kubbesinde ışıklar olsun; ve alametler için ve vakitler için ve günler ve seneler için olsun

lar; ve yer üzerine ışık vermek için gök kubbesinde ışıklar olarak bulun

sunlar” ve böyle oldu. Ve Allah daha büyük olan ışık gündüze hükmetmek için, ve küçüğünü geceye hükmetmek için iki büyük ışık yaptı; yıldızları da yaptı. Ve yer üzerine ışık vermek ve gündüze ve geceye hükmetmek ve ışığı karanlıktan ayırmak için, Allah onları göklerin kubbesine koydu; ve Allah iyi olduğunu gördü. Ve akşam oldu ve sabah oldu, dördüncü gün.

Ve Allah dedi: “Sular canlı mahlukların sürüleriyle kaynaşsın ve yerin üstünde, gökler kubbesinin yüzünde kuşlar uçsunlar.” Ve Allah büyük

deniz canavarlarını, ve suların kendileriyle kaynaştığı cinslerine göre hareket eden her canlı mahluku ve cinsine göre her kanatlı kuşu yarattı; ve Allah iyi olduğunu gördü. Ve Allah: “Semereli olun ve çoğalın ve denizlerde suları doldurun ve karada kuşlar çoğalsın” diyerek onları mübarek kıldı. Ve akşam ve sabah oldu, beşinci gün.

Ve Allah dedi: “Yer, cinslerine göre canlı mahlukları, sığırları ve sürünen şeyleri ve cinslerine göre yerin hayvanlarını çıkarsın” ve böyle oldu. Ve Allah yerin hayvanlarını cinslerine göre ve sığırları cinslerine göre ve toprakta sürünen her şeyi cinsine göre yaptı; ve Allah iyi olduğunu gördü. Ve Allah dedi: “Suretimizde, benzeyişimize göre insan yapalım; ve denizin balıklarına ve göklerin kuşlarına ve sığırlara ve bütün yeryüzüne ve yerde sürünen her şeye hâkim olsun.” Ve Allah insanı kendi suretinde yarattı, onu Allah’ın suretinde yarattı; onları erkek ve dişi olarak yarattı. Ve onları mübarek kıldı; ve Allah onlara dedi: “Semereli olun ve çoğalın ve yeryüzünü doldurun ve onu tabi kılın; ve denizin balıklarına ve göklerin kuşlarına ve yer üzerinde hareket eden her canlı şeye hâkim olun.” Ve Allah dedi: “İşte bütün yeryüzü üzerinde olup tohum veren her sebze ve kendisinde ağaç meyvesi olup tohum veren her ağacı size verdim; size yiyecek olacaktır ve yerin her hayvanına ve göklerin her kuşuna ve kendisinde hayat nefesi olup yeryüzünde sürünen her şeye, bütün yeşil otu yiyecek olarak verdim” ve böyle oldu. Ve Allah yaptığı her şeyi gördü ve işte çok iyi idi. Ve akşam oldu ve sabah oldu, altıncı gün.

Ve gökler ve yer ve onların bütün orduları itmam olundu. Ve Allah yaptığı işi yedinci günde bitirdi; ve yaptığı bütün işten yedinci günde istirahat etti. Ve Allah yedinci günü mübarek kıldı ve onu takdis etti; çünkü Allah yaratıp yaptığı bütün işten o günde istirahat etti.

Rab Allah yeri ve gökleri yaptığı günde, yaratıldıkları zaman, göklerin ve yerin asılları bunlardır.12

Şamas ona anlattıklarını yazmayı bitirirken Abram sessizce durup bekledi. Çocuk tableten başını kaldırmamıştı ve Abram onun her satı

rı dikey sütunlara yerleştirirken hata yapmamak için nasıl çabaladığını görüyordu. Şamas tabletleri Abram’a uzattı. Okunması zor olan harfler vardı, fakat genel olarak çocuk dünyanın doğuşunu yazma sınavını başarıyla geçmişti.

- Gayet iyi anlaşılıyor. Şimdi bu tabletleri güvenli bir yerde sakla, kardeşlerinin bulup da kırmayacağı, annenin rahatsız olmayacağı bir yerde. Babana sor, o sana nereye koyacağını gösterir. Ve evet, sana anlattıklarım hakkında ne düşünüyorsun? - Düşünüyorum da... - Söyle, söyle, neden korkuyorsun? 12. Kitabı Mukaddes Tekvin bölümü, 1-2.

- Seni darıltmak istemem, Abram, ama dünyanın Tanrı tarafından yaratılışı tıpkı dünyanın tanrılar tarafından yaratılışına benziyor. - Evet, ama bazı farklar var. - Hangileri? - Mesela, İli'nin sana öğrettiği Enuma Eliş destanında Marduk insanı yaratırken Tiamat'ı ve onun kocası Tanrı Kingu'yu öldürüyor. Ama Marduk'u da birileri yaratmış. Tanrılar hiçbir şey yaratmazlar, insanı var olan nesnelere içinde yaparlar, fakat var olanı kim yaratmış? Tanrı yaratıyor, çünkü öyle karar veriyor ve hiçten yaratıyor, çünkü yaratmak için hiçbir şeye ihtiyaç yoktur. - Senin anlattığınla İli'nin anlattıkları bir yerde birbirine benziyor. - Bir yerde, evet. Yaratıcı bir ilkeyi sezen ve açıklamak için tanrılarla ilgili öyküler kurgulayan insanlar vardır. - Neden onlar O'nu işitmeyi bilemediler? - Çünkü O'nu işitmek kolay değildir. Çok fazla kendimizi düşünmeye kaptırıyoruz. Tanrı bize ceza verdi, bütün insanlara ceza verdi, ilk olanlara da bizden sonra gelecek olanlara da, çalışarak nafakasını çıkarma cezası verdi, acılar ve hastalıklar çekme cezası verdi, yeryüzünde dolaşıp durma cezası verdi, bu yüzden insan Tanrı'yı aramaya çok az vakit buluyor. - Peki, neden bize ceza verdi? Neden bütün insanlara? Ben daha hiçbir şey yapmadım, en azından ciddi bir şey yapmadım. - Haklısın, ama ilk annemiz ve babamız günah işlediler ve hepimiz mahkûm edildik. - Bana adil gelmiyor. - Sen kimsin ki Tanrı'yı yargılıyorsun? - Ama işlemediğim bir suçtu neden kabul edeyim? - Yarın anlatırım. Tabletleri ve kalemleri getir. Işık yok denecek kadar azalmıştı. Abram ve Şamas kabilenin uzun ve yorucu bir günden sonra dinlendiği kampa yürüyerek gittiler. Yadin Abram'a işaret etti. Onunla yalnız konuşmak istiyordu.

- Oğlum mutlu değil. - Biliyorum. - Ur'u özlüyor, İli'yi de. Öğrenmek istiyor. Terah'la birlikte tapınağa gittim; onu oraya alacaklar, ama ben senin anlattıklarından söz etmesinden, başımıza iş açmasından korkuyorum. Ona söyle de yalnızca bir tek tanrı vardır demesin, yoksa kralın kulağına giderse sonuçta hepimiz zarar görürüz. - Yadin, sen inanıyor musun? - Evet, Abram, ama ihtiyatlı olmalıyız. Baban da seninle konuşacak. Kabile Kenan Ülkesi'ne doğru yola devam etmeden önce bir süre Harran'da konaklayacaktı. Bu nedenle erkekler yola çıkma vakti gele

ne kadar oturmak için ailelere saman ve tuğladan evler yaptılar. Yadin, tabletlerini koymak için Şamas'a bir oyuk gösterdi. Abram'm söylediklerini yanlışsız geçirmek için uğraşıp didinerek yazdığı değerli tabletlerini burada saklayacaktı.

Her gün Şamas, hurmalıkta Abram'la oturacakları saati beklerken sabırsızlıkla yanıp tutuşuyordu.

Artık Tanrı'nın insanları neden cezalandırdığını biliyordu. Adem'in yaptığı aptallık affedilir gibi değil, diyordu kendi kendine. Tanrı ona yaşaması için cenneti yaratmıştı, orada yemek için her türlü güzel ağaç vardı, bahçenin ortasına da İyilik ve Kötülük bilgisi ağacını yerleştirmişti, yaklaşmaması gereken tek ağaç buydu, onun meyvelerinden yerse ölürdü.

- Anlamıyorum neden yediler, diye soruyordu Şamas. - Çünkü Tanrı bizi karar vermekte özgür kıldı. Söyle bana, Şamas, İli'nin okulun penceresinden atlamanızı yasakladığını, hatırlıyor musun, çünkü bir yerinizi incitebilirdiniz? - Evet. - Kaç kişi atladı? - Tabii, ben atladım. - Sen ve arkadaşların atladı, yanlış hatırlamıyorsam, biri bir kemiğini kırmıştı. Şimdi atlamadan önceki gibi yürüyemeyen arkadaşların da var. Bunun olacağını biliyordunuz, değil nü? - Evet. - Ama yine de yaptınız. - Ama kemiğini kırmakla ölmek bir değil, diyerek Şamas ısrar etti. - Hayır, ikisi bir değil. Ama Âdem ile Havva sandılar ki bu ağacın meyvesini yemek onları tanrı yapacaktı, bir kere tatma isteğine karşı koyamadılar. Siz pencereden atlarken kendinize vereceğiniz zararı düşünmüyordunuz;

Adem ile Havva da bunu düşünmediler. - Dün fark ettim ki Havva'nın yaratılışı Enki ile Ninhursag öyküsünü andırıyor. - Neden? diye Abram sordu bu kez, Şamas'm harika belleğine şaşarak; bu öyküleri tabletler evinde öğretmeninin ağzından çok küçükken dinlemişti. - Enki de cennette yaşıyordu, dedi Şamas ilahiyi okuyarak. Orada "karga karga sesi çıkarmaz, ittidu kuşu ittidu kuşunun çığlığını çıkarmaz, aslan öldürmez, kurt hırsızlık yapmaz...". Elbette, sen bunu benden iyi bilirsin. O cennette acı da yoktur ve Ninhursag, bedeninde acı olmadan, dünyaya başka tanrıçalar getirir durur. Ninhursag sekiz bitki yarattı, Enki de bu bitkilerin meyvesini yedi, Ninhursag buna kızıp Enki'yi ölüme mahkûm etti. Sonra onun acı çeldiğini görünce, onun hastalıklarını iyileştirmeleri için başka tanrısal varlıklar yarattı. O şiiri hatırlar mısın? Ninhursag, Enki'ye şöyle der: "Kardeşim, neren ağrıyor? p>

Dişim ağrıyor. Senin için tanrıça Ninsutu'yu yarattım." Sonra onun bedeninin o bölümünü iyileştirmesi için "kaburga tanrıçası" Ninti'yi yaratır. Enki yememesi gereken bitkileri yediği için ceza olarak hastalanıyor; Âdem ile Havva İyilik ve Kötülük bilgisi ağacından yiyorlar ve o andan sonra ölüme yargılı oluyorlar. Onlar ve biz.p>

- Sen bilge bir adam olacaksın, Şamas, tek dileğim bilgiyi O'na ulaşmak için kullanmayı bilmen, akıl, yolunu şaşırtmamalı. - Nasıl olur da, akıl beni Tanrı'dan ayırabilir ki? - Çünkü her şeyi anlayabildiğini sanabilirsin, her şeyi bildiğin vehmine kapılabilirsin. Bizler Tanrı'nın birer yansıması olduğumuz için, bu senin başına gelebilir. - Tanrı niçin Aden bahçesinin girişine titreyen kılıçlarıyla kerubileri koydu? - Sana söyledim: İnsanın hayat ağacından yiyip yeniden ölümsüzlüğe kavuşmasını önlemek için. - Ölümsüzlüğün ne olduğunu nasıl biliyoruz? - Çünkü anısını yüreğimizde yazılı olarak taşıyoruz.

Kestane rengi saçlı, ince, uzun boylu, sinirli bir rahip San Pietro Bazilikası'nda dolaşıyor, çekilebileceği, kendini vererek diz çöküp dua edebileceği bir yer arıyordu. Bu bazilika ona garip bir duygu veriyor, gözüne Tanrı'nın evi olmaktan çok insanların güç ve kibir anıtı gibi görünüyordu. İki kez Michelangelo'nun Pieta 'sının önünden geçti, yalnızca mermerin saf çizgileri onda tanrısallık duygusu uyandırıyor.

Gerçekte birkaç gündür ne ne kadar dua edeceği ne de umutsuzluğunun nereye varacağı önemliydi: Tanrı onunla değildi, bir amacı olmadan oradan oraya dolaşıp dururken onu vicdaniyla baş başa bırakmıştı.

Yeniden San Pietro Meydanı'na çıktı, eylül güneşi bile içini ısıtamıyordu sanki.

Tannenbergl'i bulamamıştı. Önce Roma'nın cehennemi trafiğinde bir taksiye binip kayboluveren, sonra da, havaalanına vardığında, Amman uçağına binip gitmiş olan o kadını yakalayıp konuşmak için koşmuş, ama zamanında yetişememişti.

Ürdün'ün başkentine gitmek için yola çıkan bir sonraki uçağına bilet almak için karşı konulmaz bir istek duymuştu, ama oraya gittiğinde onu bulabilecek miydi?

Elinden bir şey gelmiyor, hiçbir şey yapmadan oradan oraya dolanıp duruyordu. Babası bu sabah telefonla aramıştı, ama o yok dedirtmişti. Kimseyle konuşacak durumda değildi, hele babasıyla hiç.

- Gian Maria...

Genç adam birden sıçradı. Peder Francesco'mm tok sesi onu irkiltmişti.

- Peder... - Bir süredir seni izliyorum; sanki acı çekiyor gibisin, ne oldu? Peder Francesco otuz senedir Vatikan'da günah çıkartırdı. İnsanların bağışlanma arayarak o duvarlar arasında anlattığı her türlü sefilliği dinlemiş ve affetmişti. Üç ay önce bazilikada onun gibi günah çıkartıcı olarak çalışmaya başlayan bu genç rahibe değer veriyordu. Gian Carlo da aynı yerde ümit ve hoşgörü dağıtıyordu, sonuçta genç adamın sağlam imanını tazeliyordu.

Peder Francesco son birkaç gündür onu görmediği için meraklanmıştı. Soruşturduğunda ona genç adamın "iyi olmadığını" söylemişlerdi, şimdi onu görünce hastalığının bedeninden çok acı çeken ruhunda olduğunu anladı.

- Peder Francesco, ben... ben size söyleyemem. - Neden? Belki yardım edebilirim. - Günah çıkarmanın sırdaşlığını bozamam. Yaşlı rahip ses çıkarmadı. Sonra, kolundan tutup çekti, birlikte turist kalabalığından sıyrılarak, San Pietro'dan çıktılar.

- Sana bir kahve ısmarlayayım. Gian Maria direnmek istedi, fakat Peder Francesco ona itiraz hakkı tanımadı.

- Günah çıkarmanın sırdaşlığı kutsaldır, öyleyse dünyada hiçbir şey yüzünden senden onu bozmanı isteyemem, ama belki yüzüne yansıdığını gördüğüm bir sürü dert için çıkış yolu bulmana yardımcı olabilirim. Vatikan dışında bir kahveye girdiler; bu saatte buralarda çok insan bulunmazdı.

Peder Francesco, alışık olduğu üzere konuşmayı Gian Maria'nın sırrını ortaya dökmeyeceği konularda sürdürüyor, genç rahibin kafasını meşgul eden trajedinin çevresinde dolaşıp duruyordu. Bir saate yakın sohbet ettikten sonra, Gian Maria pedere doğrudan bir soru sordu.

- Peder Francesco, siz birinin çok kötü bir şey yapacağını bilerseniz, ona engel olmaya çalışır mıydınız? - Elbette. Biz rahiplerin aynı zamanda kötülüğe engel olma görevimiz de vardır. - Ama bunu yapmam için buradan uzaklara gitmem gerekiyor, üstelik gitsem de istediğimi elde edebilir

miyim bilmiyorum... - Denemelisin. - Nereden başlayacağımı bilmiyorum. - Zekisin, Gian Maria, bir karar vermen gerektiğini biliyorsun, birkere karar verdin mi, engel olmak istediğin bu kötülüğe nasıl karşı çıkacağını net bir biçimde görebilirsin.

- Başrahip gitmeme müsaade eder mi dersiniz? Ne zaman geri döneceğimi bile bilmiyorum... - Peder Pio'yla konuşurum. Eski dostumdur, ruhban okulunda birlikte eğitim gördük. Sana gidebilmen için muafiyet tanınmasını rica ederim. - Teşekkürler, Peder. Sahiden bunu yapar mısınız? Sizinle konuşunca her şey gözüme daha kolay görünüyor. - Hayır, huzurunu kaçırın şey, mutlaka kolayca üstesinden gelinemeyecek bir şey, ama en azından deneyebilirsin. Önce sakinleş, sonra da düşünüp... Yarım saat sonra Peder Francesco, Vatikan'daki günah çıkarma hüccesine dönmüştü, Gian Maria da düşünceli düşünceli geziniyordu.

Arkeologlar kongresi bitmişti, o kadın hakkında toplayabildiği istihbarat azdı. Onun hakkında bir şey bilen yoktu sanki, meçhul bir kadın da dediler, hiç kimse de, buna benzer şeyler de söylediler. Ahmed Hüseyini adındaki kocası yüzünden Irak'ta bulunuyordu. Birden zihninde bir şimşek çaktı, kocasını kolaylıkla bulabileceğini fark etti. Hep o bir türlü göremediği kadını düşünmeye kendini öylesine kaptırmıştı ki, aslında yerini bildiğini algılayamamıştı.

Hem aptallığının sınırsız olduğunu hissetti hem de sevinç duydu. Evet, büyük bir sevinç duyuyordu içinde. Neden daha önce bunu görmemişti ki?

San Pietro Meydanı'nın devasa sütunlarından birine yaslandı. Karar vermesi gerektiğini biliyordu ne bir şey yapmadan durabilirdi ne de sözünden dönebilirdi.

Kocasını, demişlerdi, Irak'ta Kazılar Dairesi şefidir. Demek ki, o kadını bulmak için Bağdat'a gitmesi lazımdı. Yolculuk ona çekilmez bir çile gibi göründü. Ama bunu yapması gerekiyordu, buna mecburdu.

Yürüye yürüye Vatikan'a yakın bir seyahat acentesine gidip, ürkek bir tavırla Bağdat'a uçak bileti sordu.

Hayır, Bağdat'a bilet yoktu; Irak'a gitmek kolay değildi. Ayrıca da, ne amaçla Bağdat'a gitmek istiyordu ki? Bu sorulara ne yanıt vereceğini bilemedi, bir yalan uydurdu: orada bir sivil toplum örgütünde çalışan arkadaşları vardı onlara yardıma gitmek istiyordu. Bu, acentedekilerin az da olsa şüpheyi yaklaştırmaktan vazgeçmelerine yol açtı, ellerinden geldiğince araştıracaklarına söz verdiler.

İki saat sonra elinde Amman'a bir uçak biletiyle acenteden çıktı. Ürdün'ün başkentine kadar uçakla gidecek, bir gece orada uyuduktan sonra Bağdat'a aktarma yapacaktı, bir kez Bağdat'a vardı mı... sonra Tanrı yardımcısı olsun!

Eve dönünce içeri gizlice girdi. Kimseyle konuşmak, açıklama yapmak istemiyordu. Peder Francesco'nun başrahiple konuşmasını bekleyecekti. Ailesine gelince, ablası merak ederdi, bundan emindi, ama onunla vedalaşmak istemiyordu, çünkü ablası onu konuşmaya zorlar,

güç durumda bırakırdı. Her şey düşündüğü gibi olacaktı.

Odasına kapandı, yemeğe çağırdıklarında, karnım aç değil, yorgunum, diyerek özür diledi. Üstelemediler. Odasının sessizliğinde ailesine bir mektup yazıp, dinlenmek ve düşünmek için kısa bir izin aldığını anlattı. Bu onların hiç de hoşuna gitmeyecekti, ama başka ne yapabilirdi ki! İyi olduğunu bildirmek için ara sıra telefon ederdi gittiği yerden.

Sabahın ilk ışıklarıyla uyandı. Perdeleri kapatmamıştı. Gözlerini açınca, yapmayı düşündükleri aklına geldi ve sessizce ağlamaya başladı. Önceki gün her şey öyle kolay görünüyordu ki gözüne... Ama yeni günün ışığında bitmez tükenmez kuşkların üstüne çullandığını hissetti. Pencereden gökyüzüne baktı ve kendine ilk kez Tanrı'nın nerede olduğunu sordu.

Helikopter Bağdat'a yakın bir hava üssünde yere indiğinde gece oluyordu.

- Yorgun musunuz, yoksa birlikte yemek yiyelim, ister misiniz? diye sordu Ahmed. - Yorgunum, ama birlikte akşam yemeği yiyebiliriz. Bu gece bana tabletleri gösterebilecek misiniz? - Yarın büroma gelmenizin daha iyi olacağını düşünüyorum. Orada onları istediğiniz kadar inceleyebilirsiniz. - Tamam, yarın büronuza geleceğim. Nerede yemek yiyoruz? - İsterseniz, bir saat sonra gelip sizi alırım. Ambargoya rağmen, Bağdat'ta hâlâ yemek yenebilen lokantalar var. Clara kocasının bürosuna gitmedi. Sezgisi ona Ahmed ile Picot arasında bir yakınlık ve saygı doğduğunu söylüyordu, aralarına girip bunu bozmanın bir anlamı yoktu. Bu durumda sabahı çarşının dar sokaklarında Fatima'yla alışveriş yaparak geçirmeye karar verdi. İki kadın onları bir an bile gözden kaçırmayan dört silahlı erkeğin koruması altında geziyorlardı.

Fatima, Clara'ya, çocuk yapmamakta direndiği için sitem ediyordu.

- Kocan zamanla seni bırakır ya da eve ona çocuk yapsın diye başka kadın alır getirir. - Dünya değişti, Fatima, erkekler şimdi çocuktan başka şeyler de istiyor, ben de şimdi bir rüyaya elimle dokunacak kadar yaklaştım. Şimdi gebe kalırsam kazı yapamam. - Yıllardır hep aynı şeyi söylüyorsun, anne olmak için uygun zamanı bir türlü bulamadın. Kızım, erkekler erkektir, ister tahsilli olsun ister tahsilsiz, yaradılışları farklı değildir; başka ülkelerde başka geleneklerle de yaşasalar fark etmez. Kana kan ister, hayat vermek için olsun, oç almak

için olsun, ölüm için olsun, kanın çağrısını hepimiz buramızda duyarız. Fatima eliyle karnını gösterirken Clara gülerek ona bakıyordu.

- Evet, kızım, aklından ne geçtiğini biliyorum, ben senin gidip gördüğün başka dünyaları hiç bilmeyen cahil bir kocakarıyım, ama oradakilerin farklı olduklarını sanma. Üstelik, senin kocan Iraklı. - Ahmed başkadır, o burada okumadı. - Ama Iraklı, sen de Iraklısın. Büyükbaban ve baban nereden gelmiş olursa olsun. Sen burada doğdun, büyükannen ile annen Mısırlı da olsa. Öğlene doğru, Fatima alışveriş çantalarını yüklenip San Eve dönerken, Clara Kültür Bakanlığı'na gitti. Kocasının bürosuna vardığında Ahmed ile Picot çıkmak üzereydiler.

- Oo... bakıyorum beni beklemeden gidiyorsunuz? - Yok yok, doğruca lokantaya gel demek için sana telefon açacaktık, dedi Ahmed. Clara, Profesör Picot'ya kararının ne olduğunu sormaya cesaret edemiyordu. Kocasıyla görüştüktan sonra Fransız'ın neye karar verdiğini tahmin edemiyordu, lokantada servis başlayana kadar sabırla bekledi.

- Bu Şark'ta bulacağınız en iyi humustur, dedi Ahmed Picot'ya. - Evet, gerçekten çok iyi, dedi onaylayarak Picot. İki adam humusun faydalarından konuşmaya devam ettiler, tabletlere ya da Picot'nun kararına değinmediler bile.

- Tabletleri nasıl buldunuz, Profesör? Clara'nın hiçbir giriş yapmadan pat diye sorduğu bu soruya, Picot hazırlıksız yakalanmadı; aslında o bu soruyu bekliyordu.

- Olağanüstü. Kitabı Mukaddes'teki İbrahim Peygamber ile Şamas adlı kâtip arasında bir bağlantı kurmak mantıksız sayılmaz. Önemli bilimsel ve dinsel sonuçlara yol açan bir keşif olacaktır. Gerçekten de, riske girmeye değer. - Öyleyse geliyor musunuz? diye sordu ürkek ürkek Clara. - Gelme kararını vermeme yetecek önemde argümanlar buldum, diyebiliriz. Kocanıza söylediğim gibi size en geç bir hafta içinde cevap vereceğim. Yarın buradan gidiyorum, ama sizi aramakta gecikmem. Bu akşam tabletlerin fotoğraflarını çekeceğiz. Uzun uzun incelemek için resimleri birlikte götürmek istiyorum. Büyükbabanızla tanışmadan gittiğime de üzülüyorum. - Büyükbabam hasta, kimseyi kabul edecek dununda değil. Ya hastanede ya da evde, yatıyor. Üzgünüm, çünkü o da sizinle tanışmaktan memnun olurdu. - Bu ilk tabletleri nasıl ve hangi şartlarda bulduğunu anlatabilse, çok ilginç olurdu. - Biz size anlattık, yanıtını verdi Clara ihtiyatla. - Evet, ama aynı şey değil; ısrar ettiğim için kusura bakmayın, yine de iyileştiğinde onunla görüşmek isterim.

- Ona söyleriz, yanıtını verdi Ahmed. Ona ve bu konuda asıl kararı verecek olan doktorlarına. Yves Picot Clara'nın büyükbabasını tanıma isteği duyuyordu. Yaşlı adamla görüşürmemek için bahaneler ileri sürdükleri izlenimini edinmişti, bu da onun merakını iyice tahrik ediyordu. Gelmeye karar verirse, büyükbabayla tanışmakta ısrar edecekti, şimdilik yapılan açıklamalarla yetinmek durumundaydı.

Ahmed tabletleri dikkatle paketleyip sardı. Sarı Eve dönünce Tannenberg'in ona kızacağını biliyordu. Yaşlı adam bu tabletlerden hiç ayrılmazdı, öyle ki onları saklamak için yatak odasına çelik kasa yerleştirtmişti. Tannenberg'in odasına girebilen tek kişi Fatima'ydı, yalnız ona güvenirdi. Yıllar önce, Sarı Ev'e çalışmaya yeni giren acemi bir uşak yanlışlıkla Tannenberg'in odasına girdiği için feci bir dayak yemişti. Adamcağızın itiraf edecek bir şeyi yoktu, yediği onca dayaktan sonra bile hiçbir şey söyleyememişti, yine de gözünün yaşına bakmadan işten çıkardılar.

Tabletler Tannenberg için bir tılsım gibiydi. Takıntı haline getirmiş, bu takıntıyı Clara'ya da bulaştırmıştı. Tabletleri sardıktan sonra, taşımak için özel olarak onlara uygun yapılmış metal kasaya koydu.

- Neden Picot bu gece bizimle yemek yemek istemedi acaba? dedi Clara kocasından çok kendine sorarak. - Sabah erkenden gidiyor. Yorgun olur. - Döneceğini düşünüyor musun? - Bilmem; onun yerinde olsam ben dönmezdim. Clara'nın şaşkınlığı yüzüne yansdı. Sanki tokat yemiş gibiydi. - Ne diyorsun? Böyle bir şeyi nasıl söylersin? - Gerçek bu. Tablet aramak için, kuşatılmış bir ülkeye gelmeye değer mi sence? - Konu tablet aramak değil, konu İbrahim Peygamber'in anlattığı Yaradılış öyküsünü bulmak. Sanki birinin Schliemann'a Truva'yı aramaya değmeyeceğini ya da Evans'a Knossos'u bulmaya çalışmaktan vazgeçmesini söylemesi gibi bir şey. Senin neyin var, Ahmed? - Görmüyor musun, Clara? Bu ülkeye ne olduğunu görmüyor musun? Sen acı çekmiyorsun diye, başkalarının çektiği açlığı görmezden geliyorsun. Büyükbaban ilaçsız kalmadığı için, ilaç yokluğundan oğullarını ya da kocalarını kaybeden annelerin üzüntüsünü görmüyorsun? Sarı Ev'de sanki zaman işlemiyor. - Bize ne oluyor, Ahmed? Neden bana böyle sitem ediyorsun? Roma'da başladın böyle davranmaya, döndüğümüzden beri seni her geçen gün benimle olmaktan daha mutsuz ve rahatsız görüyorum. Neden? Aralarında ne zaman ve ne sebeple geliştiğini bilmedikleri uyumsuz

luğu belki değiştirebiliriz ümidiyle, birbirlerini tartarak bakıştılar.

- Konuşuruz. Şimdi bence konuşmak için en uygun zaman değil. - Evet, haklısın, gidelim. Bürodan çıktılar. Büronun girişinde dört silahlı adam bekliyordu, nereye giderse gitsin Clara'ya refakat eden dört adam. Sarı Ev'e varınca ikisi de birbirinden ayrı kalabilecekleri yerleri aradı. Clara, Fatima'yı bulmak için mutfığa gitti. Ahmed odasına kapandı. Müzik setine Beethoven'in Eroica'sını koyup, kendine bir buzlu viski hazırladı, bir koltuğa oturdu, gözlerini kapadı, kafasındaki karışıklığı düzene sokmaya çalıştı. Tek çözüm vardı: Ya Sarı Ev'i ebediyen terk edip sürgüne gidecek ya da içten içe yavaş yavaş ölmeyi sürdürecekti. Burada kalırsa, Clara'yla uğraşması gerekecekti; Clara hiçbir şeyi yarım kabul etmiyordu, hele duyguları asla, bütünüyle ona teslim olmasını istiyordu. Hiçbir şey olmamış gibi, ona hiçbir şey olmuyormuş gibi, onunla yaşamaya devam edebilecek miydi?

Gözlerini açınca Alfred Tannenberg'i dimdik kendisine bakar buldu. Yaşlı adamın bakışı acımasız ve vahşiydi.

- Evet, Alfred. - Ne oluyor? - Ne oluyor? Ne demek istiyorsun? - Tablet kasası nerede? - Ha, kasa! Hemen getiremediğim için özür dilerim. Doğru odama geldim, başım ağrıyor ve yorgunum. - Bakanlıkta sorun mu var? - Ülkede sorun var, Alfred. Şu anda Kültür Bakanlığı'nda olanların bir önemi yok. Ama hayır, sorun yok; aslında, işsizim. Her ne kadar her şey normalmiş oyununu oynasak

da gerçekte yapacak hiçbir işim yok - Şimdi Saddam'ı mı eleştireceksin? - Eleştirsem ne olur ki! Biri beni ihbar ederse hapse girerim, o kadar. - Saddam'ın öldürülmesi işimize gelmez. İşlerin böyle gitmesi işimize yarar. - Bu imkânsız, Alfred, tarihin akışını sen bile değiştiremeyeceksin. Amerika Irak'ı işgal edecek ve ülkeyi alacak; Amerikalılar için de aynı şey geçerli Irak işlerine yarıyor. - Bunu yapmazlar, Bush enerjisini tehditlerle tüketen kabadayının biri. Saddam'ı Körfez Savaşı sırasında öldürtebilirlerdi, ama öldürtmediler. - Öldürtmediler ya da öldürtmek istemediler. Ama o zaman ne yaptıklarının bir önemi yok, şimdi saldıracaklar. - Sana saldırmayacaklarını söyledim, dedi Tannenberglükle. - Saldıracaklar, evet. Ve bizi yerle bir edecekler. Biz önce onlarla savaşacağız, sonra birbirimize düşeceğiz, Sünniler Şiilerle dövüşecek, Şiiler Kürtlerle dövüşecek, Kürtler bölünüp birbirlerine düşecek, ne fark eder. Biz çoktan mahkûm olmuşuz.

- Bu saçmalıkları söylemeye nasıl cesaret ediyorsun! diye bağırdı Tannenberglük. Anlaşılan peygamberlik var sende, geleceği görüp hepimizi mahkûm ediyorsun. - Sen benden daha iyi biliyorsun. Bilmesen, Safran kazısını zorlamazdın. Yaptığını bildiğin hataları yapmazdın, böyle orta yere çıkmazdın. Her zaman zekâna ve soğukkanlılığına güvenmişimdir; bu yine politik bir bunalımdır deyip de, hiçbir şey olmayacak deyip de beni kandırma. - Kes sesini! - Hayır, konuşmamız daha iyi, düşünmeye bile cesaret edemediğimiz şeyleri yüksek sesle söyleyelim, çünkü ancak böylece gereğinden çok hatadan kaçınabiliriz. Birbirimize karşı açık sözlü olmaya ihtiyacımız var. - Benimle böyle konuşmaya nasıl cesaret ediyorsun? Sen bir hiçsin, sen olmanı istediğim şeyden başka bir şey değilsin. - Evet, kısmen haklısın. Ben senin olmamı istediğim şeyim, olmak istediğim şey değilim. Ama ikimiz de aynı gemideyiz. Seni temin ederim ki, bu yolculukta seninle birlikte seyretmek hoşuma gitmiyor, ama mademki başka çarem yok, en azından geminin batmasını önlemeye çalışıyorum. - Söyleyecek neyin varsa, söyle. Bu senin bu evde söyleyeceğin son söz olabilir. - Yaptığın planları bilmek istiyorum. Senin her zaman bir kaçış yolun vardır. Ne düşündüğünü anlamıyorum. Picot'nun kazı yapmaya gelmesi konusunda da öyle, altı ayımız ya var ya yok, bu kadar zamanda sonuç almak olanaksız. Bunu sen de benim kadar biliyorsun. - Clara'yı koruyorum, onun hayatını kurtarıyorum, ona gelecekte bir yer veriyorum. Bunu yapmakla iyi ediyorum, çünkü senin onu koruyabilecek erkek olmadığını görüyorum. - Clara'nın korunmaya ihtiyacı yok. Torunun kabule yanaştığından daha değerli. Bana ihtiyacı yok, ne bana ne de başkasına; senden, benden, hepimizden kurtulmaktan, bu delikten çıkmaktan başka bir şeye ihtiyacı yok. - Sen aklını kaçırmışsın. Tannenberglükün sesi buz gibiydi. - Hayır, her zamankinden daha akıllıyım. Tıpkı benim gibi sen de, doğru dürüst bir ülke olarak var olması için, bizim bildiğimiz Irak olarak var olması için Irak'ın çok az zamanı kaldığını, geleceğin -hadi iyi bir sıfat kullanayım-belirsiz olacağını bildiğin için işleri zorluyorsun, seziyorum. Bunun için Kahire'ye dönmeye hazırlanıyorsun. Bombalamaya başladıklarında, Amerikalılar Saddam'ın dostlarını "yoklama"ya başlayınca burada kalmayacaksın. Ama bu sırada, bir Tablet Kitabı Mukaddes duyurusu yaparak bir hayır işi düzenledin. - Clara'nın mirası o. Eğer Tablet Kitabı Mukaddes'i bulursa hayatının geri kalanında hiç sorunu olmayacak. Uluslararası ünü olacak, her zaman olmak istediği arkeolog olacak. - Ya kendine ayarladığın rol ne?

- Ben ölüyorum. Pekâlâ biliyorsun. Karaciğerimi kemiren bir ur var. Artık ne kazanacak ne de kaybedecek bir şeyim var. Kahire'de öleceğim, belki de altı ay sonra, belki de daha önce. Doktorlardan bana gerçeği söylemelerini istedim; evet, gerçek şu ki ben ölüyorum. Bu da pek "yeni haber" sayılmaz, çünkü seksen yedi yaşına bastım. Ama Tablet, Kitabı Mukaddes'i bulmadan ölmeyeceğim. Bu ülke savaşa girse de girmese de, kime rüşvet vermek gerekirse vereceğim, gece gündüz Safran'da çalışacak adamlar tutacağım. Aradığımız tabletleri bulmadan yorulmak yok. - Ya öyle bir şey yoksa? - Var, biliyorum. - Ya parçalayıp un ufak ettilerse? Ne yaparsın o zaman? Tannenberglük Ahmed'e karşı duymaya başladığı ölçüsüz nefreti saklamadan sustu.

- Ne yapacağımı söyleyeceğim sana: Clara'yı koruyacağım. Sana güvenmiyorum. Yaşlı adam sırtını dönüp odadan çıktı. Ahmed eliyle alnını sildi. Terliyordu. Clara'nın büyükbabasıyla tartışırken yorgun düşmüştü. Kadehine bir viski daha koydu ve bir dikişte içti. Bir tane daha doldurdu, ama bunu yavaş yavaş içmeye karar verdi, düşünerek.

Enrique Gómez yüzyıllık ağaçların gölgesinden ayrılmadan María Luisa Parkı'nda dolaşıyordu. Boğazında bir düğüm vardı, şu iki talihsiz polisin infazını gösteren fotoğrafları aldığından beri kurtulamadığı bir düğüm.

Frankie görüşmeleri için ısrar etmiş, George da istemeye istemeye kabul etmek zorunda kalmıştı. Altmış sene önce birbirlerinden ayrıldıklarından bu yana, pek az bir araya gelme fırsatı çıkmıştı. Yaşları göz önüne alındığında bu kez belki de son olacaktı. Sevilla'da buluşmalarını George'un sonunda kabul etmesi şaşırtıcı olmuştu. George, elinden geldiğince karşı çıksa da Frankie, Sevilla'da fark edilmelerinin daha güç olacağına sonunda onu ikna etmişti.

George birkaç gündür Marbella'da golf oynayarak vakit geçiriyordu. Frankie, Barselona'daydı. Bir saat sonra üç arkadaş XIII. Alfonso Oteli'nin barında buluşacaklardı.

Frankie'nin karısı Emma, Sevilla'nın en simgesel oteline yerleşmek için uğraşmıştı, kaldığı otelde hep Gotta'da ya da moda dergilerinin kuşe kâğıtlı sayfalarında boy gösterenler misafir edilirdi.

Rocío huzursuzdu. Enrique'yi bir türlü yanıt alamadığı sorularla kaç gündür sıkıştırıp duruyordu. Neyse ki bu akşam yeğenin gelinlik provasına katılmak için kız kardeşinin evine gitmişti. Enrique ona akşa

müzeri, XIII. Alfonso'ya bir buluşmaya gideceğini söylememişti.

George arabasıyla gelecekti ve sonra Marbella'ya dönecekti. Frankie, Sevilla'ya geçerken uğramış herhangi bir milyoner turist gibi, birkaç gün burada kalacaktı. Ancak gerektiğinde görüşeceklerdi. Ancak bir, iki ya da üç saat.

Evden aceleyle çıkmıştı, çünkü nefes almaya ihtiyacı vardı. Boğazında şu lanet düğümü hissediyordu.

Enrique, karısı Rocío ve oğlu José'yle öğle yemeği yemişti; torunları Borja ve Estrella, Endülüs'te eylüle kadar uzayan yazın son günlerini geçirmek için Marbella'daydılar. Oğlu José onu biraz kaygılı gördüğünü söyledi, bu da karısı Rocío 'nun korkularını doğruluyordu.

Siesta zamanı onu yalnız bıraktılar; uyumaya çalıştı, ama başaramadı, kalktı ve Rocío'nun evden çıktığını duyar duymaz, o da çıktı. Kadim dostlarıyla buluşma saatini bekleyerek, hiçbir rotası olmadan parkta rasgele dolaşmak için Santa Cruz Mahallesi'nin daracık sokaklarını ve tenha meydanlarını geride bıraktı.

George barın kuytu bir köşesinde bir masada oturuyordu. Enrique ona doğru yöneldi. İkisinin de gözleri parlıyordu. Yeniden buluşmanın heyecanı doluydular. Ama kucaklaşmadılar, sadece el sıkıştılar. Dikkat çekmemeleri gerektiğini biliyorlardı.

- Seni iyi görüyorum. - Ben de seni. - Yaşlandı; sen benden daha gençsin. - Bir yaş, yalnızca bir yaş. - Ya Frankie? - Her an ortaya çıkabilir; buraya yerleşmiş sanırım. - Evet, bana öyle söyledi, Emma ısrar etmişmiş. - İyi ya, nasıl olsa şöyle ya da böyle bir yerde görüşmemiz gerekiyordu... Ne düşünüyorsun? - Alfred hasta, öleceğini biliyor, ay sayıyor; artık hiçbir şeye de aldırıyor, tek kaygısı torunu. Onun için de deli gibi davranıyor, sonuçlarını hesaplamadan iş yapıyor. - Ben de tıpkı senin gibi düşünüyorum. Amacı nedir, sence? - Torununun Tablet Kitabı Mukaddes'i bulmasını istiyor. Bulursa onun olacak, yalnızca onun. - Şu Picot denen adam, o ne yapmak istiyor? - Bu özellikleri taşıyan bir kazıya profesyonel elemanlar olmadan, gerçek arkeologlar olmadan girişilemez. Alfred gerektiği kadar işçi tutabilir, ama ona arkeolog lazım ve Irak'ta arkeolog yok.

Frank Dos Santos gözleriyle onları arayarak bara girdi. Fazla dikkati çekecek jest yapmadan onlara doğru yürüdü. Elini bile uzatmadı, oturdu, ne içmek istersiniz diye sormaya gelen garsona işaret etti.

- Sizi gördüğüme sevindim. Pekâlâ, görüyorum ki çok değişmişiz, altmış yıl daha yaşlıyız o kadar, diyerek bıyık altından güldü Dos Santos. - İyi ya, kendimizi altmış yıl önceki gibi iyi hissediyoruz diyerek teselli bulabiliriz, yaşımız kaçsa kaç, işin sonundayız, diyerek sözünü kesti George Wagner. Alfred'in yaptıklarına ne diyorsun? - Ha, Alfred! Ümitsizliğe kapılan bir adam ne yaparsa onu yapıyor. Onun Pentagon'daki dostları Saddam'ı tavada kızartacaklar. Birkaç ay sonra dünyada Irak diye bir yer olacak mı olmayacak mı bilmiyoruz. Yani, başka seçeneği yok: Tablet Kitabı Mukaddes'i ya şimdi bulur ya da artık asla onun olamaz, dedi Frank Dos Santos. - Savaştan sonra onu arayabilirdik, diyerek George fikir yürüttü. - Savaşların nasıl başlayacağı bilinir de, nasıl biteceği bilinmez. Enrique Gómez'in söylediği çok çarpıcıydı; iki arkadaşı onu tasdik ettiler.

- Ne zaman bombalayacaklar? diye sordu Sevillalı. - En geç maıtta, dedi George. - Şimdi eylüldeyiz, diyerek Frank söze karıştı. Bu durumda çok çok altı ay var, Tablet Kitabı Mukaddes'i bulmak için altı ay. - Eğer Amerikalılar iki ay önce Tel el Mukayyer ile Basra arasını bombalamasaldı, yapı bulunamazdı; kader şimdi olmasını istemiş, dedi Gómez inanarak. Pekâlâ, ne yapıyoruz? - Eğer tabletleri sağlam bulursa ya da en azından tamir edilebilir durumda bulursa, arkeolojik keşifler yıllığına girer. Tabletlerin pazarda hangi değerde olacağını söylemeye gerek yok. Bu daha Vatikan'ın onları ele geçirmek için yapacağı baskılar hesaba katılmadan. Çünkü Vatikan onların Kavimler Atası İbrahim Peygamber'e inen vahiylerin delili olacağını düşünecektir. İbrahim Peygamberin ağzından anlatılan Yaratılış Öyküsü olağanüstü bir keşiftir. Bush denen budala iyi niyet jesti olarak onları Vatikan'a hediye bile edebilir, biliyorsun papa savaşa karşı. George'un akıl yürütmesi iki arkadaşı düşündürdü.

- Alfred onları bulursa, Frank söze karıştı. Onları Bush'a vermek için bulmaz herhalde, öyleyse... - Öyleyse elinde kalan az zamanı değerlendirmek için imkânsız olanı yapacak, dedi George. Ama bu buluşu acaba niçin torunu aracılığıyla yapıyor? Yanıtı veren yine Enrique Gómez oldu.

- Tabletleri kimse kapmasın diye. Şimdi dünyanın bütün arkeologları Irak'ta Ahmed Hüseyini ile onun aşkın taşkın karısının başını çektiği yerel bir ekibin bir tapınağın ya da sarayın kalıntılarını keşfettiğini, orada İbrahim Peygamberin bizzat söyleyip yazdırdığı tabletlerin bulunabileceğini biliyor. Ne olursa olsun, bu kadar gafil olunamaz. Bunun sonucunda da Roma'daki o tiyatro.

- Büyük risk, dedi Frank. - Evet, ama adam ölüyor, onun için fazla alternatifi yok, diyerek düşüncesinde diretti Gómez. Pekâlâ, George, adamların şu İtalyanları kimin tuttuğunu biliyor mu? Başımı hayır dercesine salladı.

- Hayır, kim olduğunu bulamadık. Araştırma ve Güvenlik adlı bir şirketin adamları olduklarını biliyoruz. Biri Clara Tannenberg'i izletmek için bu şirketi kiralamış. Ama adamlarım Araştırma ve Güvenlik'in dosyalarında bir şey bulamadı, ne bir sayfa belge ne de bir referans. Hiçbir şey. Kontrat ya başkanın aracılığıyla yapılmış ya da yönetimden birinin, yani açıklama yapmak zorunda olmayan, yalnızca emir veren birinin. Ama şimdilik daha fazla burnumuzu bu işe sokamayız. Araştırma ve Güvenlik şirketinin sahibi, mafyayla mücadele eden eski bir polis, birçok madalyası ve polis örgütünün her kademesinde arkadaşı var. Öyle ki, bir hata yaparsak, İtalyan polisini karşımızda buluruz. - Ama bu adamları kimin tuttuğunu ve niçin tuttuğunu bilmek zorundayız. İşin içinde ortaya çıkaramadığımız bir taraf var, dedi Frank ısrar ederek. - Evet, var; işte bunun için de dedim ki güvenlik tedbirlerini artırmalıyız ve hata yapmamalıyız. Ya bir yerlerde sızıntı var ya da Alfred ortaklarından bazılarını öylesine aldatmış ki, ortakları ona bir ders vermek istiyor, dedi George. -

Göremediğimiz bir kara delik var. Enrique Gómez endişesini gizleyemiyordu, bu endişe boğazında geçmek bilmeyen bir düğüm biçiminde ortaya çıkıyordu.

- Haklısın, dedi George. Bir kara delik var ve biz onu bulmak zorundayız. İlk kez denetleyemediğimiz bir olayla karşı karşıyayız. Alfred işi öyle değil; onu denetleyebiliyoruz ve denetleyeceğiz de. Bir de, torununun kocası Ahmed Hüseyini'ye güvенеbileceğimize inanıyor musunuz? Bu adam bence bir anahtar. Oradaki adamlarımız Hüseyini'nin Alfred'den ve karısından bıkip usandığını bildirdiler, Hüseyini bizim eski dostumuzun gözünde saygınlığını kaybetmiş, birkaç gün önce de bağrışıp tartışıklarını işitmişler. Clara'nın kocası cesur ve zeki bir adam. - Vicdanının işe karışmasından endişe duyuyorum, dedi Frank ve ekledi. Sarı Ev'de son günlerde olan bitenlerden hepimizin haberi olduğu gelen bilgilerden anlaşılıyor. Son dakikalarında namuslu olmaya karar verenlerden daha tehlikelisi yoktur. Geçmişteki hatalarını düzeltmeye çalışırken yapamayacağı şey yoktur. - Öyleyse ona güvenemeyiz; onu ancak kullanırız, dedi George çekinmeden. Pekâlâ, şimdi yapmamız gerekenler konusunda düşündüklerimizi dinlemenizi istiyorum. Dostlarını, bu şüphesiz son görüşmemiz olacak, öyleyse atılacak her adım için anlaşmalıyız. Tehlikeye attığımız çok şey var.

- Ecelimiz geldiğinde evimizde sakın sakın ölmeyi riske atıyoruz, yanıtını verdi Frank. Enrique Gómez boğazındaki düğümün büyüdüğünü hissetti.

Üç adam konuşmaya devam etti. George her birine içinde kâğıtlar bulunan birer dosya verdi.

Görüşme sona erdiğinde saat gecenin on buçuğunu geçmişti. Tako ve jambon eşliğinde epey viski içmişlerdi. Enrique'yi karısı Rocío sabırsızlıkla iki kez aramış, "Neredesin, akşam yemeğine gelmiyor musun?" diye sormuştu. Frank birlikte İspanya turuna çıktıkları turist grubuyla geziye devam etmesini ve gösteride onlara ayrılan masaya oturmasını söyledi.

"Hesap vermek zorunda olduğum kimse yok" diye düşündü George. Kimseye ihtiyaç duymadan, kendi başına geçinip gitmekten mutluluk duydu. Saçlarındaki aklar onun servetine ve pozisyonuna sahip bir erkekte olması beklenen saygınlığı garantiliyordu. Yalnızlığını savunup saklamak ona pahalıya mal olmuştu. Özellikle, ille de bir çift oluşturması, evliliğe sığınması için ısrar eden arkadaşlarının uyarılarına güçlü bir şekilde direnmiş ve kazanmıştı. Rutin hayatını hiç değiştirmeden sessizce ona hizmet eden bir hizmetkâr ekibiyle yaşıyordu. Daha ne isterdi?

İlk çıkan ve Marbella'da kiraladığı arabasına yönelen o oldu. Ehliyetini teslim ettiğinde ilerlemiş yaşı yüzünden sorun çıkarmışlardı, ama paranın çözemeyeceği şey yoktur, hele de Marbella gibi bir kentte. Kolayca konforlu bir son model Mercedes Benz kiralayivermişti, işte. Alman teknolojisi hâlâ en iyisiydi.

Santa Cruz Mahallesi'ndeki evine yürüyerek dönmeye karar veren Enrique Gómez gecenin sıcağına çıkarken, Frank resepsiyondan bir taksi çağırttı.

Boğazındaki düğüm o kadar rahatsız ediciydi ki, bazen nefes alamayacak gibi oluyordu. Eski arkadaşlarıyla buluşmak bile onu sakinleştirmemişti. Tam tersine, geçmişiyile yeniden karşı karşıya gelmişti. Onlar gerçeğin aynasıydılar, oğlu José'nin ve budala torunlarının bu gerçekten haberi yoktu. Ama karısı Rocío'nun vardı. Bu yüzden karısını asla aldatamayacağını biliyordu. Karısı onu tanıyordu, kim olduğunu herkesten iyi biliyordu.

Cario Cipriani, Mercedes'in bekleme salonundaki sonu gelmez gidip gelmelerine sinirlenmemek için elindeki gazeteyi, başını kaldırmadan tekrar tekrar okuyordu.

Hans Hausser yıllanmış piposunu yalanış, bakışlarım sanki düşüncelerinde kaybolan duman kıvrımlarına dikmişti. Bu esnada Bruno Müller ar

kadaşlarının bir tekinin bile yüzüne bakmadan öylece oturuyordu.

Luca Marini onlara saat birde randevu vermişti; saat bir buçuktu ve sekreteri de bir açıklama yapmıyordu, Luca ofiste miydi değil miydi onu bile söylemiyordu.

Eski polis salona girdiğinde saat ikiye çeyrek kalayı biraz geçmişti, ciddi bir ifadeyle onları bürosuna buyur etti.

- Emniyet genel müdürüyle toplantıdaydım. Bu toplantıda bulunmamayı tercih ederdim, ilk sözleri bunlar oldu. - Ne oldu? diye Carlo sordu. - Hükümet, bize uyan Irak versiyonunu kabul etmek istemiyor, italyanları Saddam'ın bir canavar olduğuna iyice ikna edebilmek işine geldiğinden daha başka şeylere ihtiyacı var. Yani, hükümet, Irak'a birlikler göndermeye karar verirse, kamuoyu desteği yaratmaya çalışıyor. Hükümetin işine gelen şu: Kanal açık olsun ve televizyonda yayınlansın. - Üzgünüm, arkadaşım, dedi Carlo Cipriani hemen karşı çıkarak, senin başını büyük derde sokmuşuz. - Gerçeği söyleyebilseydik... diye Luca üsteleyerek. Bana bütün bunların altında yatanı söyleseydiniz. - Lütfen, ısrar etme, diye rica etti, Cipriani sinirlenerek. - iyi n'apalım, bakın, size anlatacağım. Emniyet genel müdürünü görmeden önce, bölümdeki öbür arkadaşlarımla konuştum. Benden, benim sizden istediğimi istediler; beni koruyabilmek için onlara gerçeği söylememi istediler. Ben onlara sizin karar verdiğiniz versiyonu anlattım, bana onlarla alay ediyormuşum gibi baktılar. Bana baskı yaptılar, tabii, ama ben söylediğimin arkasında durdum; üstelik onlara dedim ki, size ne kadar saçma görünürse görünsün gerçek bu. Bilmem sizi ararlar mı, Bayan Mercedes, belki bunu yaparlar, en azından siz yaşta birinin Irak'a dedektifler yollamasının onlarda uyandırdığı merakı gidermek için. Sana gelince Carlo, Emniyet genel müdürü seni gıyaben tanıyor, yani seni rahatsız edeceklerini sanmıyorum. - Biz bir suç işlemedik, dedi Mercedes kızgın bir tavırla. - Elbette işlemediniz, ne siz ne ben, ama elimizde iki ölü var ve neden öldükleri bilinmiyor. Tabii, siz bunu ya biliyorsunuz ya da en azından bir fikriniz var. Şüphesiz benim İtalyan Emniyeti'ndeki arkadaşlarım İspanyol meslektaşlarından sizleri soracaklar. Sanıyorum İspanya'dan sizin kusursuz olduğunuz yanıtı gelecek, onlar da bizi rahat bırakacaklar. Ama, size söyleyeyim, bunu yapacaklarına da güvenmiyorum, çünkü Emniyet genel müdürü bana bakanlığın her şeyi öğrenmek konusunda bastırıldığını söyledi; bayağı sarsılmış. Ben şahsen bir soruşturmadan böyle sarsılan politikacı hiç görmemiştim, onlara düşüncelerimi şöyle açıkladım: Politik çıkar sağlayacağına inananlar olduğundan bir hikâyeye ihtiyaçları var. - Bu hikâyeyi biz sana ne olursa olsun veremeyiz, dedi Profesör Hausser.

- Sanırım en iyisi eve dönmemiz, önerisinde bulundu Bruno Müller. - Evet, en iyisi, diye doğruladı Luca. Çünkü hepimizi izlediklerinden en küçük bir şüphem yok. Yani buradan birlikte çıkmayın, teker teker, bir süre bekleyerek çıkın. Maalesef, sizlerden biri burada kalıp toplantı salonunda öğle yemeği yemek zorunda kalacak, ama böyle de olsa... - Kime güvenmiyorsunuz? diye sordu Mercedes. - Ezeli kadın sezgisi! İlke olarak adamlarıma güveniyorum; çoğu Sicilya'da benimle çalıştı, öbürleri de genç adamlar, iyi yetişmiş, tek tek kendim seçtim. Ama bu işin nasıl olduğunu bilirim. Hepimiz birbirimizi tanırız ve benim kadim meslektaşlarım adamlarımı tanır. Birbirleriyle arkadaşlık derecelerini bilemem, yeni her zaman bir sızma olabilir. Ne olursa olsun, bunun çaresi yoktur. - Şimdi ne yapmamızı öneriyorsunuz? Durumun Bruno Müller'i rahatsız ettiği belli oluyordu. - Bay Müller, yanıtını verdi Marini. En iyisi doğal davranmaktır. Hiçbir şey yapmadık demiyor muydunuz? Tamam, hiçbir şey yapmadığımıza inanalım, yani özel bir şey yapmayalım. - Vedalaşmak için eve akşam yemeğine gelerseniz memnun olurum, dedi Carlo. - Dostum, ben akşam yemeğine kalırım. Profesör Hausser ile Bay Müller evlerine gitmek zorundalar. Bayan Barreda'ya gelince, bu durumda bence senin evine akşam yemeğine gitse iyi olur, ayrıca gelmişken birkaç gün de kalmalı. Söyle bana, Mercedes, İspanya'dakiler seninle ilgili ne söyleyecekler? - Egzantrik bir kocakarı olduğumu. Yapı iskelelerine tırmanan ve işçilerini kişisel olarak tek tek tanıyan bir kadın müteahhit. Kimseyle hiç sorunum olmadı, trafik sorunum bile. - Kusursuz bir kişilik, diye mırıldandı Luca Marini. - Kesinlikle kusursuzum. - Kusursuz insanlardan hep korkmuşumdur, diye belirtti eski polis. - Neden? dedi Profesör Hausser merakla. - Çünkü hep bir şey saklarlar, yüreklerinin en kuytu yerinde de olsa. Birkaç saniye, herkes düşüncelerine gömülerek, sustu. Sonra Profesör Hausser duruma el koydu.

- Mademki durum böyle, en iyisi bu durumla yüzleşmektir. Siz, Bay Marini, doğruyu söylemeyi sürdüreceksiniz, çünkü, bilmem farkında mısınız, şu ana kadar hep bunu yaptınız. - Hayır, bütün gerçeği anlatmadım, diyerek karşı çıktı Marini. - Evet, bildiklerinizi anlattınız; bilmediklerinizi anlatamazsınız zaten, dedi profesör. Bize gelince, ayrılmadan önce konuşmamız lazım. Sanıyorum ki, Bruno, sen hepimiz eve dönmeliyiz derken biraz abartıyorsun. Tabii dönmeliyiz, ama hemen şimdi değil, kaçır gibi değil. Hepimiz saygıdeğer yaşlı insanlarız, eski dostlarız. Bu şu demek ki, Carlo, ben senin

evine yemeğe davetini memnuniyetle kabul ediyorum, hatta bence hepimiz birlikte bu davete gitmeliyiz. Polis bizimle konuşmak isterse gerçeği söyleriz, Roma'da buluşan bir grup arkadaş olduğumuzu, çok cesur bir işkadını olan Mercedes'in de Irak'ın iş yapmak için iyi bir yer olduğuna karar verdiğini, çünkü savaş bitince Amerikalıların yıktıklarını yeniden yapmak gerekeceğini düşündüğünü söyleriz. Bir inşaat şirketinin sahibesi olan Mercedes'in bu pastadan bir pay kapmak istemesinde kötü bir şey yok. Bildiğim kadarıyla, savaşa karşı pankartlar taşıyarak gösteri yapan bir grubun başını çekmedi, yoksa çektin mi, canım?

- Hayır, şimdilik hayır, ama aslında ben de Barselona'da düzenleyecekleri gösteri yürüyüşüne gitmeyi istiyordum, dedi Mercedes. - İyi, artık yapamayacaksın, dedi Profesör Hausser; hevesini bir dahaki sefere sakla. - Beni şaşırtıyorsunuz, Profesör, dedi Luca. Galiba beni duymadınız: Emniyet genel müdürü olay olmasını istiyor, çünkü yukarıdakiler olay olmasını istiyorlar. - İtalya bir hukuk devletidir, yani bir olay yoksa, durup dururken olay yaratamazlar, dedi üstelerek Profesör Hausser. - Ama ortada elimizde iki cesedin olduğu bir olay var, yanıtını verdi Marini kızarak. - Yeter! Carlo Cipriani bağırdı Ben de Hans'la aynı fikirdeyim; suçlu gibi davranmamıza gerek yok, çünkü hiçbir

şey yapmadık. Kimseyi öldürmedik. Gerekirse, hükümetten hastam olan bazı arkadaşlarla da konuşurum. Ama kaçarak ya da buradan dışarı ayrı ayrı çıkarak, suçluymuşuz gibi davranmayacağız. Hayır, suçluluk duygusuna kapılmayı reddediyorum. Ya sen, Bruno... - Evet, haklısın, gerçi onu ben hiç söküp atamadım içimden... - Kendinizden çok emin olduğunuzu görüyorum... Peki, böylesi daha iyi. Benim için olay kapanmıştır, ya eski meslektaşlarım beni arayacaklar ya da hepimiz televizyona çıkacağız. Bir şey olursa sizi ararım. Başka bir şey söylemeden ayrıldılar. Caddeye çıkınca, Carlo onlara evine öğlen yemeğine gelmelerini önerdi.

- Telefon ederim, bir şeyler hazırlarlar. Evde daha rahat konuşuruz. Yemeklerini sessizce yediler, Carlo Cipriani'nin kâhyası acele hazırladığı öğlen yemeğini servis yaparken tek tük birkaç genel söz söylediler birbirlerine.

Kahve içmek için salona geçince, Carlo kapıyı kapadı ve rahatsız edilmemelerini tembih etti.

- Bir karar vermek zorundayız, dedi Cipriani. - Karar verildi bile, diye hatırlattı Mercedes. Yapmamız gereken şey, bahsettiğimiz o şirketlerden biriyle anlaşma profesyoneli gereğini yerine getirmesi için oraya göndermek. Hepsi bu. - Bu konuda hepimiz hâlâ aynı fikirde miyiz? diye Cipriani sordu.

Üç arkadaşından da olumlu yanıt gelmesini beklemedi.

- Bir şirketin telefonu var bende, Global Group. Sahibi Tom Martin, Luca'nın arkadaşı. Luca adını verebileceğimi söyledi bana. - Carlo, bilmem Luca'yı hâlâ bu işin içinde tutmak iyi bir fikir mi? - Haklı olabilirsin, Mercedes, ama bu işlerle ilgili tanıdığımız başka biri yok, onun için ben bu Tom Martin'i aramaktan yanayım; umarım Luca beni affeder. - Tom Martin'e telefon edeceğini Luca'ya bildirmelisin. Eğer ona telefon etme derse, başkasını ararız. Luca senin dostun, onu zor duruma düşürme. - Haklısın, Hans; ona sorarım. Hemen şimdi. - Budalalık etmeyin, dedi Mercedes sözünü keserek. Luca'yı rahat bırakalım, bizimle yeterince uğraştı. O şirketi Luca'nın adını vermeden de arayabiliriz, onu karıştırmadan. Luca sana bu şirketin bizim istediğimiz iş için uygun olduğunu söylediye, daha fazla düşünmemize gerek yok. - Aslında tam olarak ne istediğimizi bilmiyor, dedi Carlo. - Evet, düşünüyorum da, ona adam öldürmek istediğimizi söylememişsindir. Canlanalım, bir tepki verelim, lütfen. Hepimiz şu iki çocuğun öldürülmesinden dolayı bunalıma girdik, biliyorum. Ama burnumuzu soktuğumuz bu işin kolay olmadığını, bu yolda insanların ölebileceğinin, hatta bizi öldürebileceklerinin hep farkındaydık. Bütün hayatımızı bu ana hazırlanarak geçirdik. Olabilecek binlerce şey düşünsek de hiçbiri şimdi yaşadıklarımıza benzemiyordu, bunu biliyorum, ama bunu da göğüsleyebilecek güçte olduğumuzu biliyorum. Tom Martin'i aramayı kararlaştırdılar. Bu işi Hans Hausser yapacaktı. Ondan bir randevu isteyip, görüşmek için Londra'ya gidecekti. Ona verecekleri görev basitti: Irak'a bir adam gönderecekti; artık Clara Tannenbergin nerede yaşadığını biliyorlardı, yani onu izleyerek er ya

da geç Alfred'e ulaşacaktı. Ondan sonra, onu öldürmek için en iyi zamanı kollayacaktı. Profesyonel biri için bu sorun olmazdı. Bruno, bir an önce Viyana'ya dönmeyi istediğini yineledi. Roma'da bir türlü huzur bulamıyordu.

- Konuşmalarımızı dinleyebilirler, onun için her sefer başka telefon kullanmalıyız, önerisini yaptı Profesör Hausser. Bir kez kullanmak üzere, kartlı cep telefonları satın alabiliriz. - Peki, numarayı nasıl vereceğiz birbirimize? diye sordu Mercedes. Paranoyaklaşmayalım, lütfen. - Hans haklı, dedi Carlo. Dikkatli olmalıyız. Bir adam öldüreceğiz. - Bir domuz öldüreceğiz, diye bağırdı Mercedes öfkeyle. - Ne olursa olsun cep telefonu fikri bana fena görünmüyor. Numarayı vermek için de bir yol buluruz, belki e-posta, dedi Carlo direterek. - Ama telefonlarımızı dinleyen elektronik postaya da bakabilir. Bir sırrı saklamak için en az güvenilecek yer internet.

- Aman, Bruno, bu kadar kötümser olma! diyerek çıkıştı Mercedes. Bildiğim kadarıyla,

internette sahte hesaplar açılabilir. Microsoft'un parasız postası Hotmail buna olanak veriyor. Hepimiz Hotmail'de birer hesap açarız ve bu adresten telefon numaralarını göndeririz, böylece iletişim kurarız. Ama bunu yaparken dikkatli olmalıyız, çünkü Hotmail fazla güvenilir değil, başka biri haberleşmemize girebilir, onun için birbirimize mesaj atarken şifreli yazmalıyız. Akşam saatlerinin bir bölümünü internette kullanacakları adları kararlaştırmakla geçirdiler. Profesör Hans Hausser bir şifre icat etti, buna göre harfler sayı yerine geçecek, satın alıp bir kez kullandıktan sonra atacakları cep telefonu numaralarını iletirken kullanacaklardı.

Dört kafadar uzun uzun kucaklaşarak geç vakit birbirlerinden ayrıldılar. Bruno ile Hans, ertesi gün Roma'dan ayrılacaktı. Mercedes, eğer polis izliyorsa, kaçıyormuş gibi görünmemek için, iki gün daha kalacaktı.

Robert Brown sabırsızlıkla Ralph Barry'nin telefon konuşmasının bitmesini bekliyordu. Kapatınca hemen sordu:

- Ya şimdi, Picot ne yapacak? - Konuştuğum adam Picot'nun Irak'tan etkilenerek döndüğünü söylüyor, şu sırada kazı için oralara gitmenin delilik olacağını söylemekten başka bir şey yapmıyormuş, yeterince zaman yok diyormuş, altı yedi ay içinde hiçbir şey elde edilemez diyormuş; Bush'a ve Saddam'a sövüp sayıyor, söylemediğini bırakmıyormuş. - Bana cevap vermedin, Ralph, gidecek mi gitmeyecek mi onu bilmek istiyorum. - Söylememiş, ama bu işten vazgeçeceğe benzemiyormuş. Telaşla Madrid'e gitmiş. - Hâlâ cevap vermedin. - Hâlâ ne yapacağını bilmiyorum. - Dukais'in adamlarını bu misyonda çalıştıralım mı? - Dukais'in gorillerinin kendilerini arkeoloji öğrencisi olarak yutturabileceklerine inanıyor musun? Hadi, Robert, düşün bir! - Elbette düşünüyorum! Bu kazıda adama ihtiyacım var. Dukais bize eli yüzü düzgün birilerini bulsun. - Aynı zamanda tarih, coğrafya, jeoloji vesaire vesaire bilecek. Hiç aklım yatmıyor, Robert, hiç. Goriller Mezopotamya'nın nerede olduğunu bile bilmez. - Öyleyse, onlara hızlı bir kurs veririz, gece gündüz ders çalışırlar, öğrenirler. Kendilerini öğrenci ya da öğretim üyesi olarak yutturmaya becerirlerse prim alırlar. - Dikkat et, Robert! Biliyorsun ki üniversite dünyasında herkes bir

birini tanır. Bir gorili profesör diye yutturamazsın, anlarlar. Robert Brown büronun kapısını açarak şık ve ölçülü sekreterini şaşırttı.

- Bir şey mi oldu. Bay Brown? diye sordu Smith. - Dukais gelmedi mi? - Hayır, efendim; gelseydi size bildirirdim. - Ona saat kaçta randevu vermiştiniz? - Sizin söylediğiniz gibi efendim; saat dörtte. - Saat dördü on geçiyor. - Evet, efendim, trafik nedeniyle gecikti herhalde. - Bu Dukais budalanın biri. - Evet, efendim. Robert Brown odasına dönmeden Paul Dukais'in heybetli görünüşü Smith'in bölümünün eşliğinde belirdi.

- Tam zamanında! - Robert, Washington trafiği bu saatlerde felaket oluyor; herkesin eve dönüş zamanı. - Daha önce çıkmam gerekirdi. - Artık kendini denetleyemiyorsun, yanıtını verdi Planet Security başkanı soğuk soğuk. Brown'ın odasına girip de viskilerini alınca, Ralph Barry iki adam arasındaki gerilimi azaltmaya çalıştı.

- Paul, bizim Robert, Yves Picot'nun hazırlamakta olduğu arkeolojik misyon için adam istiyor. Sana Picot'yla ilgili bilmen gereken her şeyi içeren bir dosya göndereceğim, şimdilik sana Fransız olduğunu, zengin olduğunu, eski Oxford öğretim üyesi olduğunu, çapkın ve maceracı olduğunu söyleyebilirim, ama mesleğini ve bu meslekte olanları iyi bilir. - Benden imkânsız istiyorsun. - Evet, çünkü okuma yazmadan fazla bilgisi olan insanlara ihtiyacımız var; üniversiteli olmalı, okuma fırsatı buldukları kampüsten rahatlıkla söz edebilen insanlar olmalı. Amerikalı olamaz, bu adanılan Avrupa'dan bulmalısın, bir Arap ülkesi olabilir belki, ama buralı olmasın. - Bir de üstüne meslekten anlayacak ve marifetli olacak, öyle mi? diye Dukais alaylı alaylı sordu. - Tam üstüne bastın, Robert'in ses tonundan kızdığı anlaşılıyordu. - Elbette, Robert, Irak'ın uzak sınırlarına yollamak için

istediğin ekipler elimde hazır. Ne zaman tamam dersin, orada olurlar. - Biraz daha bekleyecekler; çok değil, ama bekleyecekler. Şimdi bu sorunu nasıl çözeceğimizi düşünüyorum. - Bilmiyorum, Robert, bilmiyorum, boş zamanlarında paralı askercilik oynayan üniversiteli tanımıyorum. Eski Yugoslavya'da bakacağım, orada bir şey bulabilirim belki. - iyi fikir! Orada çocukluktan başlayarak adam öldürdüler; şu ya da

bu çetenin militan üyesi olmuş, para kazanmak isteyen üniversiteliler vardır.

- Evet, Robert, vardır. Ralph Barry onları hayranlık ve tiksinti karışımı bir duyguyla dinliyordu. Vicdanını çok yüksek değerlere sattığı zamanlar olmuştu. Artık duydukları onu şaşırtmıyordu, ama Robert onu hep şaşırtıyordu. O iki çehreli Tanrı İanus'tu. İki çehreli olduğunu pek az insan bilirdi. Sıradan bir insan onu eğitilmiş, zarif, kültürlü ve ince, yükümlülüklerinin bilincinde, kurallara uyan, kırmızı ışıktan geçmekten âciz biri olarak tanımlardı. Ama Ralph'in tanıdığı, zalim, kural tanımayan, bazen kaba, paraya ve sınırsız güce tapan başka bir Brown daha vardı. Bir tek mentorunun kim olduğunu keşfetmeyi başaramamıştı. Robert ara sıra ondan "benim Mentor" diye söz ederdi, ama kim olduğunu, ne iş yaptığını asla söylemezdi. Adını hiç söylemese de, onun George Wagner olduğunu sanıyordu, çünkü o Brown'ın önünde titrediği tek adamdı. Hiç sormamıştı; böyle bir soruya yanıt alamayacağını biliyordu. Robert ağzı sıkılığa çok değer verirdi.

Paul'un uygun adamları araması, bulur bulmaz da onlara haber vermesi konusunda anlaşılabilir.

Picot tabletlerin diyapozitiflerini bir kez daha duvara yansıttı, eleştirel bir gözle inceledi. Fabiân, onu gözucuyla izliyordu. Picot'nun hiç de doğru olmayacak bir karara varmak üzere olduğunu biliyordu, ama arkadaşı böyleydi işte. Yves Picot'yla Oxford'da ders verdiği yıllarda tanışmışlardı, o sırada Fabiân çivi yazısı üzerine doktora yapıyordu. O çok eski üniversitede iki yabancı gibi durduklarından, hemen kaynaşmışlardı.

Picot misafir profesördü. Fabiân ise, önemli uzmanların çalıştığı bir alanda doktora yapmaya İngiltere'ye giden nitelikli bir araştırmacıydı. İngiliz sömürgeciliğinin gayretiyle ve lütfuyla yoktan var edilerek Irak diye bir yer olan Mezopotamya'ya duydukları aşk ikisinin de ortak noktasıydı.

Fabiân, ilk kez Louvre'da gördüğü Hammurabi Yasaları'ndan etkilenişini unutamıyordu. On yaşındaydı ve Paris'e ilk geliyordu. Babasının yaptığı açıklamaları dikkatle dinliyordu. Gördüğü bunca harikadan sonra, Mezopotamya salonlarına girdiklerinde, Fabiân hiç beklenmedik bir ilginin içinde uyandığını hissetti. Onu ağzı açık bırakan şey bu bazalt taş parçasında, kısas anlayışına dayanan, en eski yasaların yazılı olduğunu işitmesiydi. Babası ona Yasa'daki 196 sayılı kuralın şöyle dediğini anlatmıştı: "Bir adam bir adamın gözünü çıkarırsa, onun da gözünü çıkarsınlar..." işte o gün arkeolog olmaya ve yitik krallıkları keşfetmeye Mezopotamya'ya gitmeye karar vermişti.

- Karar verdin mi, vermedin mi?

- Bu bir çılgınlık, dedi Picot. - Kesinlikle, ama ya şimdi ya hiç. Bakalım savaştan sonra geriye ne kalacak? - Bush'a inanırsak, Irak bir Arkadia olacak, oraya gezmeye gider gibi gidip kazi yapabileceğiz. - Ne sen Bush'a inanıyorsun ne de ben. Bu savaşın Irak'ı Lübnanlaştıracığına eminim. Doğu'yu tanıyorsun, neler olduğunu biliyorsun, omzu kalabalık çocukların Irak'a muzaffer bir giriş yapacağını sanma. Iraklılar Saddam'dan nefret ederler, ama Amerikalılardan da nefret ederler; aslında Doğu'da hepimizden nefret ederler, pek haksız da değillerdir. Onlara hiçbir şey vermedik, yolsuzluk rejimlerini destekledik, onlara ihtiyaçları olmayan şeyleri sattık, orta tabakanın ve aydınların yaratılmasını sağlayamadık, her seferinde daha fakir ve daha başarısız oldular. Dinci yobazların durumu çok iyi; en fakir olan mahallelere yardım ediyorlar, medreselerde parasız ders veriyorlar, doktor ve ilaç parası veremeyenlere bakmak için hastaneler kurdular... Doğu patlamak üzere. - Evet, ama bu senin dediğin Irak'ın tümü için geçerli değil. Saddam'ın bir tür laikliği yerleştirdiğini hatırlatırım. Sorun petrol; ABD enerji kaynaklarını denetlemek zorunda, bunun için de

gereken bütün Frankenstein'ları harekete getirecektir, sonradan da onları yok etmek üzere. - Doğu her gün biraz daha fakirleşiyor. - Fabián, solcu çocuk olmaktan hiç vazgeçmeyeceksin. - Artık çocuk denecek yaşta değilim; solculuk işine gelince, haklı olabilirsin... Şüphesiz, evimin en rahat kanepesinde de otursam, gerçeklere gözlerimi hiç kapamayacağım. - Sen benim yerimde olsan ne yapardın? - Saçma sapan da olsa içinden geleni yap; git. Ne olacaksa olur. - Bombalarlarsa bizi kızartma yaparlar. - Evet, olabilir; biz bombalama işinden beş dakika önce kaçabilir miyiz, kaçamaz mıyız, soru bu. - Kiminle yapacağız bu işi? - Her şeyi kendi başımıza yapmak zorunda kalacağız. Ne benim üniversitem ne de başka bir üniversite Irak'a gitmemiz için bize tek kuruş vermez. İspanya'da çoğunluk savaşa karşıyız dese de Irak'ta bir kazıyı akıllı bir karış havada davranmak, parayı sokağa atmak olarak görür. - Yani parayı ben mi koyacağım? - Ben de ekibi kurmana yardım ederim. Complutense Üniversitesinde bir kazıya katılabilmek için her şeyi göze alacak bir sürü son sınıf öğrencisi var, Irak'ta bile olsa. - Bana hep İspanya'da fazla Mezopotamya uzmanı olmadığını söylersin... - Evet, yok, ama arkeolog oldum diyebilmeye can atan birçok öğrencimiz var. Senin de adamların var.

- Bu macerada bize eşlik etmeyi isteyecek birilerini bulabilir miyim bilmiyorum. Sen bir ders yıl izin mi isteyeceksin? - Ben senin gibi zengin değilim, ay sonu maaşa ihtiyacım var, dekanla konuşup bu sene durumu nasıl ayarlayabileceğime bakarım. Ne zaman gidiyoruz? - Hemen. - Ne zaman hemen? - Gelecek hafta ya da daha iyisi bir sonraki hafta. Zaman yok. - Bu kadar kapsamlı bir arkeolojik ekibi iki haftada harekete geçirebilir miyiz? - Şüphesiz geçiremeyiz, bu bir çılgınlık... - İyi öyleyse, biz de cesurların çılgınlığıyla yaparız, bakalım ne olur? Bir kahkaha patlatıp, iki kafadar, basketbolcuların yaptığı gibi, avuçlarını birbirine vurup çak yaptılar. Sonra da, öğrencilerin, sanatçıların, yazarların, ressamların yerleştikleri ve Madrid'in gün doğana dek uyumadığı mahalle olan Edebiyat Mahallesi şerefine kadeh kaldırıp kutlama yaptılar.

Geceyi uyumadan geçirdiler. Önce barlarda dedikodu yaptılar, sonra kahvelerde müzik dinlediler, kokteyl salonlarında içki içtiler, gecenin içinde güneşin ilk ışıklarıyla yok oluverecek tür arkadaşlığın yaratıldığı, sonra herkesin kendi yoluna gittiği yerlerde kimi buldularsa konuştular, hep birlikte güldüler.

Yves, Fabiân'dan önce kalktı. Arkadaşının, en son barda rastladığı, ara sıra görüştüğü türden bir genç kızın kollarında uyuyacağını tahmin etti. Kız şeytana pabucu ters giydiren bir yaradılıştaki gibiydi; arkadaşını

o gece söz verdiği halde niye aramadı diye şiddetle azarlamıştı, ama sonunda barışmışlardı ve işte orada Fabiân kollarında uyuyordu. Yves hep Fabiân'ın bekâr evinde kalırdı. Terastan kentin bütün çatıları görünürdü. Fabiân'ın evi Madrid'e gelip giden arkadaşlarının misafirhanesi gibiydi, Yves de bu daireyi biraz kendinin sayardı, çünkü ne zaman vakti olsa, kapısı hep açık duran, hep neşe dolu olan ve kimsenin kimseye nereden gelip nereye gittiğini sormadığı bu daireye kaçırdı.

Arkadaşının odasında masaya oturup Irak'a telefon açmayı denedi. Ahmed Hüseyini'yle bağlantı için bir süre bekledi.

- Ahmed? - Kim arıyor? - Picot. - A, Picot! Nasılsınız? - Karar verdim, geliyorum; sizin de harekete geçmenizi istiyorum, çünkü kaybedecek zaman yok. Nelere ihtiyacım olduğunu size söyleyeceğim. İstediklerimi bulamayacak olursanız, bildiriniz. İki adam yarım saat kazıyı yürütmek için nelerin gerekeceğini konuştular. Ahmed ona içini dökerek Irak'ta neyi bulabileceğini neyi bu

lamayacağını açıkça belirtti. Picot'yu özellikle etkinliğin bir bölümünü finanse etmeyi önermesi şaşırttı.

- Para yatırmak mı istiyorsunuz? - Ben istemiyorum, masrafların kabasını karşılayalım istiyoruz, misyonu biz finanse edelim, siz de personeli ve gereçleri getirin, anlaşma böyle. - Parayı nereden bulacaksınız, sormamı patavatsızlık saymazsanız? - Elimizden geleni yapacağız, çünkü bu misyon Irak için şu an özel önem taşıyor. - Yapma, Ahmed, ben buna inanmıyorum. - İnanın, inanın. - İçimden bir ses diyor ki, sizin şefiniz olan Saddam, tablet mablet aramak için bir dolar bile harcamaz, ne kadar önemli olursa olsun, ödemeyi kimin yaptığını bilmek isterim, yoksa gelmem. - Bir bölümünü bakanlık, bir bölümünü de Clara. Onun kişisel serveti var, babasından kalan. O tek kız evlat. - Yani, Tablet Kitabı Mukaddes için eşinizle çatışmam gerekecek. - Açıkça anlaşalım, eğer Kitabı Mukaddes'i bulursak o Clara'nındır; kitabın varlığını bilen o, ilk iki tablet de onun elinde, kazı için gereken parayı, kaç para olursa olsun, yatırmak isteyen de o. - Ülkesi bu durumdayken parayı kazıda harcaması acı bir alay gibi. - Bay Picot, burada kimsenin ahlakını yargılayacak değiliz. Siz bizim ahlakımızı yargılamaktan uzak durursanız, biz de sizin ahlakınızı yargılamayı düşünmeyiz. Kitabı

Mukaddes Clara'nındır, ama siz birlikte yapılan bir arkeolojik kazıda bulunmuş olduğunuzu açıklayabilirsiniz. Roma'da herkes Clara'nın tabletlerden söz ettiğini duydu. - Vay vay, şimdi de şartlar koşuyorsunuz. Ben olmasam arkeolojik misyon olmaz. - Biz olmadan da olmaz. - Saddam düşene kadar beklerim, ondan sonra... - Ondan sonra hiçbir şey kalmayacak. - Irak'tayken bu koşulları ileri sürmemiş olmanız beni şaşırtıyor. - Açık söylemek gerekirse, kabul edeceğinizi sanmıyordum. - Pekâlâ, sözleşme imzalamamızı ister misiniz? Her şeyin paylaşımını açık açık gösteren bir belge? - İyi fikir. Siz mi yazarsınız, ben mi size göndereyim? - Siz hazırlayın, ben de neyin değişmesi gerektiğini söylerim. Ne zaman yollarsınız? - Yarın olur mu? - Hayır, olmaz.' Çeyrek saat içinde size vereceğim e-postaya göndeririz. Ya da şimdi bir anlaşmaya varırız biter. - e-postanızı verin. Sabahın geri kalanı e-posta yoluyla ve telefonla tartışmakla geçti, fa

kat saat birde anlaşmaya vardılar. Fabiân üniversiteye gitmişti, kız da daha uyanmamıştı.

Belgede, eski bir tapınak saray kazısı için bir arkeolojik çalışmanın başlatıldığı, Clara Tannenberg'in bu yapı içinde Harran'da yıllar önce başka bir arkeolojik misyonda bulunan ve Şamas imzasını atan bir kâtibin İbrahim Peygamber'in ona dünyanın öyküsünü anlattığını belirttiği tabletlerin geri kalanını bulacağını düşündüğü, Profesör Picot'nun da bu çalışmaya katıldığı açıkça belirtiliyordu.

Ahmed, Picot'ya karısının, kazanılacak utkunun onurunu kimseye kaptırmayacağını iyice anlattı.

Fabiân üniversitedeki odasından Picot'yu aradı, öğlen yemeğini birlikte yemeğe karar verdiler. Geceki kız arkadaşı hâlâ uyuyordu, bu da Picot'yu bayağı şaşırttı.

- Başına bir iş gelmiş olmasın? diye sordu Fabiân'a. - Merak etme, çok uyucudur. Yemekten sonra Fabiân'ın odasına gittiler. Fabiân en iyi talebeleriyle ve başka öğretim üyeleriyle çoktan konuşmuş, önerilerini sunmuştu. Toplanan yirmiye yakın kişiden sekiz talebe yazıldılar, birkaç öğretim üyesi de gidebilmeleri için dekanla konuşacaklarına söz verdiler. Ayrıntıları tamamlamak için ertesi gün yeniden toplanmayı kararlaştırdılar.

Yalnız kaldıklarında, ikisi de telefonun başına geçti, diğer ülkelerdeki meslektaşlarını aramaya girişti. Çoğunluğu, siz delisiniz, dese de düşünelim diyen birkaç kişi de oldu. Hepsi de zaman istedi.

Picot, bazı arkadaşlarıyla özel olarak görüşmek için, ertesi gün Londra'ya Oxford'a gitmeye karar verdi, oradan da Paris'e ve Berlin'e geçecekti. Fabiân, Roma'ya ve Atina'ya gitme işini üstlenecekti, orada tanıdığı birkaç profesör vardı.

Günlerden salıydı. Pazar günü yeniden Madrid'de buluşacaklar ve toparlayabildikleri arasında yetenekli olanlara bakacaklardı. Hedef, en geç 1 ekimde Irak'ta olmaktı.

s-; >!: #

Ralph Barry gülümseyerek Robert Brown'ın odasına girdi.

- İyi haberlerim var. - Neymiş bakalım! - Berlin'de bir meslektaşla az önce konuştum, Picot orada Irak'a gidecek öğretim üyeleri ve öğrenciler topluyor. Dukais'e söyle; belki de onun oğlanlardan biri kaynak yapıp araya sızmayı başanr, böyle birini bulduysa, tabii. Londra'ya da, Paris'e de gitmiş ve akademik camiada bayağı karıştırmış ortalığı. Herkes ona deli diyor, fakat gidip Irak'ta ne

J 25

ler olduğunu görmek için çılgınca merak kapılanlar da var.

Gerçekten ağırlığı olan elemanları bulup yanında götürmeyi başaracağını sanmıyorum, fakat birkaç öğretim üyesi ile birkaç öğrencinin ona katılmasını sağlayabilir. Oluşmakta olan ekip son derece heterojen, öyle ki oraya varınca ne yapabilecekler bilmiyorum. Belli bir çalışma planı yok, bir ön projeleri de yok, ne gibi kaynakların gerekeceğini inceleyen bir araştırmaları da yok. Görünüşe göre Picot'nun en büyük desteği, Madrid Complutense Üniversitesi'nden bir öğretim üyesi; Fabiân Tíldela. Mezopotamya uzmanı, doktorasını Oxford'da yapmış ve Yakındoğu'da çeşitli kazılarda çalışmış. Picot'nun en iyi arkadaşı olmanın dışında, işinin de uzmanı.

- Sonunda karar verildi... - Evet. Öyle bir tip için bu iş fazlasıyla çekici. Fakat bir şey başarabileceklerinden şüpheliyim. Altı ay arkeoloji için çok kısa bir süredir. - Evet, öyledir, ama ola ki şans yüzlerine güler. İnşallah! - Her halükârda, harekete geçtiler. - Güzel, elinden geldiğince izlemeye devam et. Ha! Dukais'e de telefon et. Picot'nun nereye gittiğini ve kiminle gittiğini ona

anlat. Bu iş için birkaç adam bulabileceğini umuyorum. - Kolay olmayacak; bir gorilden bir öğrenci yapamazsın. - Sen yine de konuş onunla. Robert Brown, yalnız kalınca, bir numara çevirip sabırsızlıkla yanıt bekledi. Mentorunun sesini duyunca rahatladı.

- Rahatsız ettiğim için özür dilerim, fakat Yves Picot'nun Irak'a gitmek için bir ekip hazırladığını bilmeni istedim. - Ah, Picot! Buna dayanamayacağını biliyordum. Her şeyi sana söylediğim gibi ayarlıyor musun? - Evet, ayarlıyorum. - Hata olamaz. - Olmayacak. Brown sormaya cesaret etmeden önce biraz duraksadı: - İtalyanlar kimin gönderdiğini bulabildin mi? Mentorunun suskunluğu azarlamasından daha kötüydü. Antik Dünya Vakfı yürütme başkanı sorusunun yersizliğini anlayıp terlemeye başladı.

- İşlerin öngördüğümüz gibi gitmesine göz kulak ol. Bu sözlerle mentor konuşmayı bitirdi. Paul Dukais, telefonda Ralph Barry'nin anlattıklarını not ediyordu. - Ya da, şimdi Berlin'de, diyordu sormaktan çok bildiriyordu Planet Security başkanı. - Evet, Paris'e de gitti; daha sonra Madrid'e dönmeden önce Londra'ya gidecek. Şimdi eylül ayındayız, senin gorillerden birkaçını şu üniversitelerden birine kaydettirirsin belki, gönüllü yazılabilmeleri için. - Az önce sen bana, son sınıftan öğrenciler aradıklarını söylemedin

mi? Yeni kaydolana biri son sınıfta nasıl olacak? Benim adamlarımın bu arkeolojik kazıya katılmaları için neden bu kadar uğraşyoruz bilmem. Orada bulunmaları için başka bir bahane bulabilirim.

- Şefin emri böyle. - Robert çok zor bir adam. - Robert sinirli. Değeri milyonlarca dolar olacak tabletler söz konusu. Aslında, gerçekten de İbrahim Peygamber'in sözleri olduğu kanıtlanırsa o tabletlere değer biçilemez Tablet Kitabı Mukaddes, devrim yaratacak bir buluş; İbrahim Peygamber'in ağzından yazılmış Tevrat'taki Yaratılış öyküsü. - Heyecanlanma, Ralph. - Heyecanlanmamak elimde değil. - Sen bir işadamsın. - Ama tarihe olan aşkımdan da vazgeçemem. Gerçekten de benim tek hırslım bu. - Hassaslaşma, sana yakışmıyor. Bir şey bulursam, ararım. Benim işim var. ^•>!

Mercedes, Piazza di Spagna'ya açılan caddelerde hedefsizce gezip dolaşıyordu. Via Condotti'nin, Via de la Croce'nin, Via Frattina'nın... lüks butiklerinde biraz alışveriş yapmıştı. Bir çift çanta, ipek başörtüsü, ceketli bir takım, bir bluz, ayakkabı. Canı sıkılıyordu. Giyim kuşamına çok dikkat ederdi, ama alışverişe çıkmayı hiç sevmezdi. Arkadaşları zarif olduğunu söylerlerdi, ama o bilirdi ki, hata yapmanın yolu klasik elbiseleri tercih etmektir.

İspanya'ya dönmeyi çok istiyordu, Barselona'ya, işinin başına dönmek; inşaattan gezmek, onu deli bir kocakarı olarak gören ustabaşlıkların korku dolu bakışları arasında iskelelere tırmanmak.

Sürekli çalışmak, o anda elinde olan işten başka hiçbir şey düşünmemek onu yaşatıyordu. Bütün yaşamını kendi başına kalmaktan kaçınarak geçirmişti, yalnızlığı seçmiş olsa da. Evlenmemişti, çocuğu olmamıştı, ne kardeşi ne yeğeni ne de yaşayan bir akrabası vardı. Büyükannesi, babasının annesi, yıllar önce ölmüştü. Taş sertliğinde bir anarşistti, Franco'nun hapishanelerini tanımıştı. Ayaklarının yere basmasını, insan içine karışmasını ve daha birçok şey olmasını sağlayan tek insan büyükannesiydi. Çünkü büyükannesi hayatlarının olağanüstülüğünü masallaştırmayı reddediyordu. "Faşistler faşisttir" derdi, "ne yaparlarsa yapsınlar bizi şaşırtmamalı." İçindeki karabasanları böyle sustururdu, olan bitenlerin böyle olması gerektiği için olduğuna onu ikna etmeye çalışırdı, "çünkü" derdi, "kötülük mührünü elinde tutan insanların davranış biçimine böylesi uyar."

Hayatı yüz yüze gelerek göğüslemeyi öğretecek kadar yaşamıştı. Barselona'da bu saatlerde yapılarından birinin mimarıyla konuşur, projeleri tartışır, bir sonraki binayı planlardı. Öğle yemeklerini odasında yalnız yer, akşam yemeğini de, evinde televizyonun karşısında yerdi.

Şimdi oturup dinlenecek ve bir şeyler yiyecek bir yer araması gerekiyordu, karnı acıkmıştı. Sonra otele yürüyerek dönecek ve valizlerini hazırlayacaktı. Ertesi gün ilk uçakla dönüyordu. Carlo geçerken otele uğramış, birlikte yakın bir lokantada akşam yemeği yemek ve vedalaşmak için anlaşmışlardı.

Cipriani, lobiden odasına telefon açtı. Onu bekliyordu. İnince kucaklaştılar. Baskısını hissettikleri duygu fırtınasından kurtulmanın bir yoluydu bu.

- Hans'la ve Bruno'yla konuştun mu? - Evet, gelir gelmez beni aradılar. İyiler. Hans, Berta gibi bir kızı olduğu için çok şanslı, çok bambaşka bir kadın Berta. - Senin çocukların da fevkalade. - Evet, öyle, ama benim üç çocuğum var, Hans'ın bir tane, bu yüzden Berta'nın iyiliği büyük şans. Ona bakıyor ve onu çocuk gibi şımartıyor. - Bruno da iyi miydi? Kaygılanıyorum, olan bitenlere biraz üzüldüğünü fark ettim, sanki korkuyor gibiydi. - Ben de korkuyorum, Mercedes. Sanırım sen de. Gerekeni yapmamız cezalandırılmayacağız demek değil. - İnsan olmanın trajedisi bu işte, Yaptıklarının bedelini ödemekten kimse kurtulamaz. Tanrı'nın Adem ile Havva'yı cennetten kovuşunun laneti işte bu. - Kesinlikle, Bruno'yu aradığımda Deborah'ın protesto ettiğini duydum. Arkadaşımız bana Deborah'ın kaygılandığını, hatta bizimle bir daha görüşmemesini istediğini söyledi. Tartıştılar. Ve Bruno ondan ayrılmayı tercih edeceğini söyledi. Bizimle bağıni hiçbir şeyin ve kimsenin koparamayacağını söyledi. - Zavallı Deborah! Çektiklerini anlıyorum. - Senden hiç hoşlanmadı. - Benden kimse hoşlanmaz. - Aslında sen senden hoşlanılmaması için uğraşıyorsun, bu bir güvensizlik semptomu. Biliyorsun, değil mi? - Benimle doktor olarak mı konuşuyorsun, arkadaş olarak mı? - Arkadaş olarak, ama doktor olarak da. - Sen bedenleri tedavi edebilirsin, ama insanın içindeki canın şifası yoktur. - Biliyorum, ama en azından çevrendekileri başka renkte görmek için biraz çabalasan iyi olur.

- Çabalıyorum. Bunca yıl nasıl yaşayabildim sanıyorsun? Biliyor musun, benim sizlerden başka kimsem yok. Büyükannem öldüğünden beri beni hayata bağlayan tek şey sizlerin varlığı. Sizler ve... - Evet, öç de nefret de tarihin itici gücü olmuşlardır, kişisel yaşamların da öyle. Geçen yıllara karşın hâlâ büyükanneni hatırlıyorum. Olağanüstü değerli bir kadındı. - Benim gibi felaketleri atlatmış bir varlık olmaya boyun eğmedi; her şeye ve herkese kafa tuttu. Hapishaneden çıkınca eğilmedi, anarşist olmaya devam etti, gizli toplantılar yaptı, Franco karşıtı propagandaları İspanya'ya taşımak ve eski sığınmacılarla buluşmak için Fransa sınırını geçti. Sana bir şey anlatacağım: Ellili atmışlı yıllarda, bütün İspanya sinemalarında film başlamadan önce Franco'yla ve bakanlarıyla yapılan röportajlar gösterilirdi. Biz Barselona'ya yakın bir kent olan Matarö'da oturuyorduk, orada bir yazlık sinema vardı, biz çocuklar çekirdek çitleyerek orada açık havada film seyrederdik. Franco'nun görüntüsü çıkar çıkmaz büyükannem öksürerek boğazını temizlemeye başlar, yere tükürür ve alçak sesle mırıldanırdı: "Bizi yendiklerini sanıyorlar, ama çok yanılıyorlar; biz düşünebildiğimiz sürece özgüz." Soma kafasını gösterip: "Buraya hükmedemezler" derdi. Ben ona bakar ve çok korkardım, bizi tutuklayacaklarını sanırdım. Hiçbir şey olmazdı. - Her zaman bizi sevgiyle karşılardı ve seni görmeye geldiğimizde hiçbir şey sormazdı. Onu hep siyah giysileriyle hatırlarım, başının üstünde saçlarını topuz yapmış, yüzü kırışıklarla dolu. Çok onurluydu... - Nelerden konuştuğumuzu, neler düşündüğümüzü bilirdi, varacağımız yargıyı da bilirdi. Bana hiç kızmazdı, sitem etmezdi; tersine, yalnızca yapmamız gerekeni yaparken aklımızı kullanarak yapmamızı, öfkeye kapılmamamızı öğütlerdi. - Başarabilecek miyiz bilmem. - Tam oradayız, Carlo, tam oradayız. Tannenberg'e yaklaşırken, bence sona yaklaşıyoruz. - Bunca sene sonra neden ortaya çıktı dersin? Bunu kendime sormadan edemiyorum. Mercedes, bu sorunun cevabını bulamıyorum. - Canavarların da duyguları vardır. Bu kadın onun kızı olabilir ya da torunu ya da yeğeni, sen tahmin et artık. Marini'nin raporundan, kongrede sözünü ettiği tabletleri bulmalarına yardım etsinler diye kızı Roma'ya

gönderdiğini çıkarıyorum. Onlara göre bu tabletler çok önemli, o kadar önemli ki ortaya çıkma riskini bile göze aldı. - Sen canavarların da duyguları olacağına inanıyor musun? - Çevrene bak, yakın tarihe bak, bütün diktatörlerin çevresinde ailesi var, torunları kucağında, kedisini seviyor. Uzağa gitme, Saddam, umursamadan Kürt köylerini bombalıyor, kadınları, çocukları, yaşlıları öldürtüyor ya da rejimine karşı çıkanları yok ediyor, ama bak çocukları için neler anlatıyorlar. Onlar da tam onun gibi çıktı, ama onlar

ne yaparsa yapsın bir şey demiyor, iki canavarına sanki harika çocuklarmış gibi bakıyor. Ya Çavuşesku ya Stalin ya Mussolini ya Franco ya yavrularının ağzının içine bakan bütün o diktatörler.

- Her şeyi birbirine karıştırıyorsun, Mercedes, diye güldü Carlo. Hepsini aynı kaba koyuyorsun. Sen de anarşistin tekisin! - Büyükannem anarşistti, büyükbabam da. Babam da anarşistti. Hâlâ kanayan yaralarını deşmekten kaçınarak, bir süre sustular. - Hans şu Tom Martin'e telefon etti mi? diye sordu Mercedes, konuyu değiştirmek için. - Hayır, ama randevuyu alır almaz bizi arayacağını söyledi. Bir şey yapmadan önce iki üç gün bekleyecek sanırım. Daha yeni evine gitti, hemen çıkarsa kızı Berta telaşlanır. - Ben bu işi üstlenebilirim. Sonuçta ailem yok, benden nereye gidiyorsun kimi arıyorsun diye sorup açıklama isteyecek kimse yok. - Bırakalım da Hans bu işi yapsın. - Ya arkadaşın Luca? - Sen onu sevmedin, biliyorum, ama o iyi bir insan ve bize yardım etti, bize yardım etmeye de devam ediyor. Buraya gelmek için çıkarken beni aradı. Bana yeni bir şey olmadığını, şimdilik eski meslektaşlarının hiçbir şeyi yerinden oynatmadıklarını söyledi. Telaş etmemi istemedi, ama olan biteni öğrenmek için birinin arşivleri karıştırdığını sanıyor. Hiçbir şey bulamadılar, çünkü o bir açık vermedi. Olayı doğrudan bizzat takip ediyordu, adamlarına müşterinin kim olduğunu söylemeden emirler veriyordu. Odasını da aradıklarına inanıyor. Mikrofon falan varsa diye her yeri aramış hiçbir şey bulamamış; ama yine de bana bir kabinden telefon etti. Yarın görüşeceğiz. Kliniğe uğrayacak. - Ya Tannenberg? - Ya o ya polis ya da sen bilirsin kim olduğunu. - Ya odur ya da polis; olan bitenle ilgilenecek başka kimse yok. - Haklısın. Geç vakte kadar sohbet etmeye devam ettiler. Tekrar görüşünceye kadar epey bir süre beklemeleri gerekecekti.

- Paul, sana işine yarayacak adamlar buldum. İstedığın özellikleri taşıyorlar. Zaman verirsen, daha da bulurum. - Bende olmayan tek şey zaman. Şu baş belası savaşın patlaması için, neredeyse geriye sayını başladı artık. - Şikâyet etme, bu savaş sayesinde çok para kazanacağız. - Evet, Tom, savaşlar kıyak işlere dönüştü. Savaştan sonra Irak'a

göndermek üzere pek çok adamla sözleşme imzaladım. Sanırım sen de öyle.

- Evet, sana birlikte yapabileceğimiz bir iş önermek istiyorum. Kaç adamın var? - Şu anda sözleşmeli on binden fazla - Aman oğlum, bu ne başarı! Ben o sayıya ulaşamadım, sonra öyle işini doğru düzgün yapmayanları da istemiyorum, az çok deneyimli adamlar istiyorum. - Burada bulmak zor değil. Ben Asyalılarla sözleşme yapmaya başlıyorum. - Nereli olursa olsun fark etmez! Yeter ki savaşmaya hazır olsunlar. Eski Yugoslavyalıları güveniyorum: Suplar, Hırvatlar, Boşnaklar... Sert tipler, tetiği çekmekten zevk alanlar. Sana tuttuğum ikisi biraz dikkat istiyor, bence bir kontrolden geçersen iyi olur. Genç, ama çılgın çocuklar. Çok adam öldürmüşler, hatırlayabileceklerinden daha çok. - Yaşları kaç? - Biri yirmi dört yaşında, öbürü yirmi yedi. Biri Boşnak, öbürü Hırvat. Yugoslavya'da insanlar birbirlerini öldürmeye başlamadan önce üniversitede okuyorlarmış. Bu savaşta ailelerinin yarısını kaybetmişler, onlar sağ kalanlardan. Hırvat olan iyi nişancı. Parayı seviyor. Üniversitede bilişim okuyor, sanırım biraz akıllı, bilgisayardan iyi anlıyor. Boşnak olan da öğretmen. - Aralarında ne tarih ne de arkeoloji okuyan var, desene! - Hayır, kendini tarihe adayan paralı asker bulamazsın. Bunlar genç oldukları için senin işine yarar, hem İngilizce de biliyorlar. Biliyorsun Avrupalılar eski Yugoslavyalıları burslar verip beyinlerini yıkıyorlar, biraz acele edersen Berlin ya da Paris üniversitelerinde işine yarayacak bir bölüme kaydettirebilirsin, sonra da orada Picot'nun çevresine yaklaşmalarını sağlayacak birini bulursun. - Yahu, sen de hiç benim işimi kolaylaştırmıyorsun! - Hadi, Paul, düşün bir, iyi para verirsen bu iki oğlan her şeyi yapar. Yaşamak için öldürmeye alışmışlar. Berlin'e ya da Madrid'e kaydettirelim. İspanya insanlara yeni kimlik bulmak için iyi bir kaynak yapma yeri. Öyle bir yer ki, kendilerine acıklı bir öykü anlatan bütün idealistler orada kalabilirler. İşte bunların da acıklı öyküsü var. Picot'nun koordinatlarını ver bana, ben de onları onun çevresine sızdırayım. Götüreceği öğrencilere para ödeyecek herhalde, öyleyse bu ikisi okumak için paraya ihtiyacımız var deyip onun ekibine katılabilirler. - Ama Picot'nun bir bilgisayarıcı ile bir öğretmeni tutmasını nasıl beklersin? Ona arkeologlar, tarihçiler lazım. - Peki, arkadaş, karar senin, elimdekiler bu. - Adamlarımdan birini göndereyim de onları bir görsün, onlara ne istediğimizi anlatsın. Yarın orada olur. Faturayı bana yolla.

- Olur, yollarım. Londra'ya ne zaman geliyorsun? - Bir hafta sonra, bazı müşterilerle randevum var, onları seninle paylaşabiliriz. - İyi iyi. Konuşuruz. Tom Martin telefonu kapattı. Paul Dukais'le arası iyiydi. İkisinin de işi aynıydı; birilerinin güvenliğini sağlamak, bazen de birilerini öldürmek. İşleri genişliyordu, bu da küreselleşmenin iyi tarafıydı. Elbette, Irak işi iyi iş olacağına benziyordu. Milyonluk dört sözleşme imzalamıştı, daha da imzalayacağını umuyordu.

Global Group nasıl Avrupa'nın en büyük güvenlik firmasıysa Paul Dukais'in Planet Security'si de Amerika'nın en büyüğüydü. İki firma bütün dünyada işin yüzde yetmiş beşinden fazlasını denetliyordu, yanlarındaki başka firmalar onlara göre karınca gibiydiler. Ama Irak pastası hepsine yeterdi. Birçok misyon Global'in ya da Planet'in adamları olarak onlarla birlikte çalışmak zorunda kalacaktı; Paul'le bunu konuşmak istiyordu.

Onu akşam yemeğine davet edecek ve daha önce de hep olduğu gibi çantada keklik olarak gördükleri anlaşmayı yapınca da kutlamak için birkaç kadeh atacaklardı.

Akşam yemeği sessizlik içinde geçiyordu. Alfred Tannenberk yüzünü Ahmed'e çevirmekten kaçınıyordu. Ahmed'in de onunla konuşmaya pek hevesi yoktu. Bu durumda da her şey yolundaymış havası yaratma görevi Clara'ya düşüyordu.

Yemeği henüz bitirmişlerdi ki, Clara büyükbabasına dinlenmek için çekilmemesini rica etti.

- İstediyin nedir? - Konuşmak istiyorum. Ahmed'le aranda gerginlik olmasına dayanamıyorum, neler geçtiğini bana da söylemeniz iyi olur. İki erkek nasıl bir tavır takınacaklarını bilemeden birbirlerine baktılar; sessizliği bozan Ahmed oldu.

- Büyükbabanla ölçütlerimiz farklı. - Ah! Demek ki bu yüzden konuşmamaya karar verdiniz, öyle mi? Arkeolojik kazının yükünü siz taşıyacaksınız! Evde cenazedeymiş gibi olursak, hiçbir şeye başlayamayız. Neler oluyor? Aranızdaki bu korkunç ölçüt farla neymiş ki, birbirinizin üstüne atlayacak gibi bakışıyorsunuz? Alfred Tannenberk ne torununun gözünde saygınlığını yitirmeye hazırды ne de torununun kocasının gözünde. Bu konuşmayı gurur kırıcı buluyordu, onun için kesti.

- Clara, bu konuşmayı yapmayacağım. Kazıyı düzenlemekle uğraş,

bütün sorumluluk senin olacak. Tablet Kitabı Mukaddes senindir, onu bulacak, özellikle de onu saklayacak olan sensin. Yapmak istediklerimizin dışındakiler önemsiz. Tabii, sana söylemedim, ama birkaç günlüğüne Kahire'ye gideceğim. Gitmeden önce sana yeterince para bırakacağım, dolar olarak, kazı işini karşılayabilmen için. O parayı yanında taşıman ve idare etmen gerekiyor. Ha, Fatima'nın da yanında olmasını istiyorum.

- Fatima mı? Ama, büyükbaba, Fatima'yı bir arkeolojik çalışmaya nasıl götürebilirim? Orada ne yapar o? - Sana bakar. Tannenberk bir isteğini söyledi mi, kimse karşı çıkmaya cesaret edemezdi, Clara bile.

- Tamam, büyükbaba, ama benim hatırım için Ahmed'le sen barışamaz mısınız? Böyle bir durumda kendimi çok huzursuz hissediyorum... - Bebeğim, sen karışma, ne olursa olur. Ahmed tek kelime bile söylememişti. Clara'nın büyükbabası çıkınca, öfkeyle Clara'ya baktı.

- Bu küçük numarayı yapmasan olmaz mıydı? Her zaman Noel olmaz ya. - Bak, Ahmed, büyükbabama ve sana ne oluyor bilmiyorum, ama herkese karşı saldırgan ve hoşla gitmeyen bir tutumun var biliyorum, özellikle de bana karşı. Neden? - Yorgunum, Clara, yaşadığımız hayat hoşuma gitmiyor. - Nasıl yaşıyoruz ki? - Sarı Ev'e hapsolmuşuz, büyükbabanın keyfine bağımlıyız. Varlığımızı o yönlendiriyor, ne yapmamız gerektiğini söyleyerek bütün günümüzü dolduruyor, hata yapmaya hakkımız yok. Ben burada kendimi mahkûm gibi hissediyorum. - Neden çekip gitmiyorsun? Seni kalmaya zorlayamam, kalman için de yalvarmayacağım. Bu hayatı sevmiyorsan, kendine göre başka bir hayat yaşamak hakkına sahipsin. - Çekip gitmemi mi öneriyorsun? Birlikte çekip gidebileceğimiz hiç aklına gelmiyor mu? - Ben Sarı Ev'in bir parçasıyım, kendimden kaçamam. Ayrıca, Ahmed, ben burada mutluyum. - Hâlâ San Francisco'da yaşıyor olmayı isterdim. Orada mutluyduk. - Ben burada mutluyum, ben Iraklı'yım. - Hayır, Iraklı değilsin, yalnızca burada doğmuşsun. - Nereli olduğumu söyleyebilir misin? Tabii, burada doğdum, burada okudum, burada mutlu oldum, bundan sonra da burada mutlu olmak istiyorum. Mutlu olmak için gitmeyi istediğim bir yer yok, istediğim her şey burada var. - Bense istediklerimden hiçbirini bulamıyorum burada; istedikleri

min, bu evde de bu ülkede de olmadığını elbette biliyorum. Irak'ın geleceği yok, onu mahvediyorlar.

- Ne yapmak istiyorsun, Ahmed? - Gitmek istiyorum, Clara, çekip gitmek. - Öyleyse git, Ahmed, seni durdurmak için hiçbir şey yapmayacağım. Seni çok seviyorum, burada kalıp mutsuz olmanı istemeyecek kadar çok. Elimden ne gelir? Ahmed, Clara'nın tepkisine şaşıtı. Ayrıca onurunun kırıldığını da hissetti. Karısı ona ihtiyaç duymuyordu, onu seviyordu, ama ona ihtiyacı yoktu, gitmek isterse onu tutmak için bir şey yapmayacağını, tersine gidişini kolaylaştıracağını açıkça söylüyordu.

-Tablet Kitabı Mukaddes'i bulmana yardım edeceğim. Yardıma ihtiyacın olacağını sanıyorum, hele de büyükbaban Kahire'ye giderse. Sonra, herkes gittiğinde, ben de onlarla birlikte çekip giderim. ABD'ye gidemem, ama Fransa'ya sığınmaya çalışırım ya da İngiltere'ye; sonra biz Iraklılara artık vebalı gibi bakılmadığı ana kadar bekler, San Francisco'ya dönerim. - Kalmana gerek yok, Ahmed. Bana yardım etmeyi istediğin için teşekkür ederim, ama gelecek aylarda sonunda gideceğini bile bile hiçbir şey olmamış gibi yaşamamız aklına yatıyor mu? - Sen gelmeyecek misin? - Hayır, gelmeyeceğim, ben Irak'ta kalacağım. Burada yaşamak istiyorum. Amerika'yı seviyordum, orada mutluyduk. Ben Doğu'nun dışına hiç çıkmamıştım. Büyükbabam hiç müsaade etmemişti. Hayatım Irak, Mısır, Ürdün, Suriye arasında geçiyordu, hepsi bu. Bir gün New York'a ya da San Francisco'ya gitmek hoşuma gider, ama ziyaretçi olarak. Tekrar söylüyorum, ben hep burada yaşayacağım. - Bunun ayrılışımızın başlangıcı olduğunun farkında mısın? - Evet. Üzgünüm, üzgünüm çünkü seni seviyorum, ama senin de benim de kendimizden feragat etmememizin iyi olacağını düşünüyorum, çünkü feragat edersek birbirimize saygımız kalmaz ve sonunda birbirimizden nefret ederiz. -Tablet Kitabı Mukaddes'i bulmana yardım edebilmem için kalmamı istemiyorsan, Irak'tan çıkmanın bir yolunu bulmaya çalışacağım. - Büyükbabam sana yardım eder. - Sanmam. - İnan bana, eder. - Ne olursa olsun, teklifimi düşün; birkaç ay fazla kalmak benim için fark etmez. Sana yararlı olabileceğimi biliyorum, gitmeyi istesem de, sana yardım etmek hoşuma gider. - Bu gece yeterince konuştuk, Ahmed, yarına kadar düşünmeme müsaade et. Nerede yatacaksın? - Odamdaki kanepede.

- İyi, boşanmanın ayrıntılarını konuşmamız gerek, ama sence sakıncası yoksa bunu yarın yapalım. - Teşekkürler, Clara. - Seni seviyorum, Alımed. - Ben de seni seviyorum, Clara. - Hayır, Alımed, beni sevmiyorsun, aslında uzun bir süredir sevmiyorsun beni. İyi geceler. Kahvaltı ederken sessizliğe gömülmüşlerdi. Fatima acele acele Ahmed'i arayarak yemek odasına girdi.

- Bay Picot sizi arıyor. Acil olduğunu söylüyor. Ahmed kalktı ve telefon için odadan çıktı. - Ben Ahmed. - Picot. Arkeolojik çalışmaya katılacak insanların bir ön listesi var elimde. Bir an önce vize işini halletmeniz için, az önce e-postayla yolladım. Ayrıca araç gerecin bir bölümüyle birlikte, monte etmeye başlamaları için önden iki kişi yollamaya karar verdim. Geri kalanlar geldiğinde, bir an önce çalışmaya başlamamız için, temel altyapının kurulmuş olmasını istiyorum. Kâğıtları çabucak hazırlarsanız iyi olur, gümrükte sorun çıkıp adamlarımı üzmesinler.

- Güvenebilirsiniz. Neler gönderiyorsunuz? - Çadırlar, bozulmayan yiyecekler, arkeolojik araç gereç... Geldiğimizde kalacağımız çadırların hazırlanmış olmasını isterim, işçiler de seçilmiş olmalı. Her şeyi üstleniyor musunuz? - Vakit bulduğum oranda her şeyi. Bakın, bu çalışmada ben olmayacağım. - Ne diyorsunuz? - Sakin olun, bir şey yok. Clara her şeyi üstlenecek. Ama merak etmeyin, bu ilk işlere hâlâ ben bakıyorum. - Dinleyin, ne oluyor? Bu kazı için oluk oluk para yatırıyoruz; bir öğrenci ve arkeolog ekibi kurmak ve onları Irak'a gelmeye ikna etmek bana neye mal oldu farkında mısınız, şimdi diyorsunuz ki ben yokum. Bu ne biçim şaka? - Şaka değil. Kazıya

katılmamam anlaştığımız şartları değiştirmez. Benim olmamam önemli değil, gerekenler yapılacak. İnanın, Clara çok yetenekli bir arkeologdur, görevi yürütmek için benim yardımına ihtiyacı yok, sizin de öyle. - Bu sürpriz hiç hoşuma gitmedi. - Ben de sürprizleri sevmem, ama yaşam bu, dostum. Her ne olursa olsun şimdi sizin e-postanızı okuyup istediklerinizi yerine getireceğim. Clara'yla konuşmak ister misiniz? - Hayır, şimdi istemem, sonra.

Clara onu kapının aralığından gözlüyordu. Konuşmanın bir bölümünü duymuştu.

- Picot bana güvenmiyor. - Picot seni tanımıyor. Kafasındaki tiplere göre davranıyor, yani sen Iraklı'ysan, bu demektir ki sen peçelisin ve kocan olmadan bir adım bile atamazsın. Batı'da Doğu için kafalarda olan imaj bu. Fikrini değiştirecektir. - Senin bulunmamandan kaygılanıyor mu? - Evet, kaygılanıyor. Ama sen merak etme. Aslında bana hiç ihtiyacın yok. Clara, yapmamız gereken her şeyi fazlasıyla yaptık. Safran'ı benden iyi biliyorsun, Mezopotamya arkeolojisi konusunda kimse sana ders veremez. Dahası, düşündüm ki Kerim'i yanına yardımcı alabilirsin. Oldukça yetenekli bir tarihçidir. Öte yandan, Albay'ın yeğeni; arkeolojik bir çalışmaya katılmaya bayılacaktır. - Ya sen, ne diyeceksin ona? Bulunmamamı nasıl açıklayacaksın? - Bakarız, Clara, nasıl ve ne zaman ayrılacağımızı kararlaştırmalıyız, konuştuğumuz gibi, daha sonra ne yapacağımızı da. Olabilecek en iyi biçimde yapmalıyız bunu, senin için, benim için, herkes için. Clara tasdik etti. Başladıkları gibi kolay ayrılabilmelerini içtenlikle istiyordu; sitemler, çatışmalar olmadan, tiyatro sahneleri yaratmadan. Ama bastırdıkları duyguları ne zaman ve nasıl bir sebeple dışa vuracaklarını soruyordu kendine.

- Picot senden ne istedi? - Büroya gidip e-postayı okuyalım. Sonra çalışmaya koyuluruz. Kaybedecek vakit yok. Albay'a telefon etmeliyim. Picot gereçlerin bir bölümünü önceden gönderiyor ve gümrükte sorun çıkmasını istemiyor. Şimdiye kadar yaptığımız çalışmanın planı var mı sende? - Büyükbabamda var, bakması için ona vermiştim. - Tamam, git onu ara, hazır olunca, benimle birlikte bakanlığa gelirsin, çalışma programını hazırlarız. Safran'a insanlar göndermeye başlamak lazım. İkimizden birinin önceden gitmesi gerekebilir. Alfred Tannenberg hâlâ yemek odasında oturuyordu ve Clara içeri girince kızgınlığını gizlemedi.

- Ne zamandan beri beni masada önüme konmuş tabakla bırakıp gidecek kadar saygısızlaştın? Neler olduğunu öğrenebilir miyim? - Picot'ydu. - Picot olduğunu duydum. Picot telefon edince dünya duracak mı? - Affedersin, büyükbaba, ama biliyorsun ki amacımıza ulaşmak için önemli. O geldiğinde her şeyin hazırlanması ve hemen çalışmaya başlayabilmemiz için, gereçleri ve çalışacak adamlardan bir bölümünü önceden yolluyormuş da, onu haber vermek için aramış. Gümrük sorunu

nu çözmemiz gerekiyor. Ahmed, Albay'la konuşacak. Gereçler gelmeye başladığında her şeyin yolunda olması için birimiz Safran'a gidecek. İşçilerin seçimini yapmalıyız, köy muhtarına konuştuğumuz ücreti bir kez daha hatırlatmalıyız... Kısacası, bir dolu iş.

- Tamam, ama bir daha beni masada bırakıp gitme. Asla. - Kızma, lütfen; rüyana ulaşmamıza bu kadar yaklaşmışken... - Rüya değil, Clara, Tablet Kitabı Mukaddes gerçekten var, orada duruyor, tek yapacağın şey onu bulmak. - Bulacağım. - İyi, onları bulunca da hemen alıp mümkün olabilecek en kısa zamanda dön. - Onlara bir şey olmayacak, emin ol. - Bana söz ver, hiç kimse, hiç kimse, onlara sahip çıkmasın. - Sana söz veriyorum. - Şimdi çalışmaya git. - Buraya aslında, Ahmed'le yaptığımız planın bulunduğu kâğıtları bana geri vermeni istemek için gelmiştim. - Odamdaki masanın üzerinde, oradan al. Ahmed'e gelince, ne kadar erken çekip giderse o kadar iyi. Clara ona şaşkınlıkla baktı. Büyükbabası Ahmed'le arasında geçenleri nasıl bilebiliyordu?

- Büyükbaba... - Def olsun gitsin, Clara, ona ne senin ne de benim ihtiyacım var. Biz olmadan kötü duruma düşer, çünkü biz olmadan o bir hiç. - Ahmed'in gideceğini nereden biliyorsun? - Ben Sarı Ev'de olan biten her şeyi bilirim. Evimde neler olduğunu bilmeseydim, budalanın biri olurum. - Ben onu seviyorum, ona zarar vermeme rica ediyorum senden; ona bir kötülük edersen seni

affetmem. - Clara, bu evde hepinizin adına karar veren benim. Bana neyi yapabileceğimi, neyi yapamayacağımı söyleme. - Evet, büyükbaba, sana neyi yapamayacağımı söylerim. Eğer Ahmed'e bir şey yaparsan, ben de çeker giderim. Clara'nın sesinin tonu şüpheye yer bırakmıyordu. Alfred Tannenberg torununun uyarısının gerçek olduğunun farkına vardı.

Kocasının arazi arabasına bindiğinde Clara'nın gerginliği yüzünden anlaşılıyordu.

- Ne oldu? diye sordu Ahmed. - Ayrıldığımızı biliyor. - Beni neyle tehdit etti? Clara dünyada en çok sevdiği bu iki erkeğin onu nasıl parçaladığını ta içinde hissetti. Aralarındaki çekişmeye dayanamıyordu.

- Aman, Ahmed, büyükbabam sana hep iyi davrandı, ona böyle söyleme. - Onu iyi tanıyorum, Clara, onun için ondan korkuyorum. - Ondan korkuyor musun? O sana yardım etmek için kendini parladı, sen isteyip de onun sana vermediği bir şey yok, niçin ondan korktuğunu anlamıyorum. Ahmed sustu. Clara'ya büyükbabasının işlerinin kara yüzünü açıklamak istemiyordu, onun da hırsla katıldığı işlerin.

- Büyükbaban cömert bir insan, şüphesiz, ama ben yanında sadakatle çalıştım, ne yaptığımı hiç sormadan. - Büyükbabamın ne yaptığımı niçin sorasın ki? diye sordu Clara kızarak. - Boş ver, Clara, büyükbaban yüzünden her şeyi berbat etmeyelim. Her şey iyi gidiyor sayılır. - Birbirinize dayanamadığınızın farkındayım. Ne zamandan beri bu böyle? Ne geçti? Ben niçin farkına varmadım - Bu kadar çok soru sorma. Aile içinde, iş hayatında, dostlar arasında böyle şeyler geçer. Bir gün gelir anlayamazsın, her şey biter. - Bu kadar basit mi? - Karmaşık olmasını mı istiyorsun? - İkinizin de bu işleri daha karmaşıklaştırmamanızı istiyorum, beni rahat bırakın, aranızdaki çatışmaya beni karıştırmayın. Ahmed başını salladı. Arabayı sürerken Clara'nın yüzünü görmüyordu, ama aralarındaki her zamanki uyumun kırılmak üzere olduğunu fark ediyordu.

- Ben kendi hesabıma işleri basitleştirmeye çalışacağım. Sana zarar vermeyi hiç istemem. Sen buna layık değilsin. - Elbette layık değilim! Öyleyse canımı sıkmayın. - İyi, büyükbabana ne söyledin? - Hiçbir şey, sadece ayrılacağımızı inkâr etmedim. Senin bir an önce gitmeni istiyor. - Bunda onunla hemfikirim. Sarı Ev'den çıkacağım. Ablamın evine gidebilirim. Birden Clara göğsünde keskin bir acı duydu. Soyut olarak ayrılmaktan konuşmak başka şeydi, ayrılığın somutlaştığını görmek başka şey.

- Nasıl uygun görürsen öyle yap, senin için hangisi iyi olacaksa. - İkimiz için de Clara, ikimiz için de. Clara, Ahmed'e ayrılmayı istemediğini, şimdi onun gitmesiyle içine sürüklendiği acıdan korkmaya başladığını söylemek üzereydi. Ama söylemedi, onurlu davranmaya çabalamayı tercih ediyordu.

- Göreceksin, Ahmed, tek istediğim birbirimize karşı üzücü sahneler yaratmayalım. Özellikle senden büyükbabamla çatışmamamı rica ediyorum. Ben büyükbabamı seviyorum.

- Biliyorum, Clara, onu ne kadar çok sevdiğini biliyorum. Senin hatırın için onunla çatışmayacağım, en azından çatışmamaya çalışacağım. Bakanlığa girdiklerinde konuyu çoktan değiştirmişlerdi. Safran'a kimin gideceğini konuşuyorlardı.

- Ben gidiyorum, Ahmed, sonra sen olmayacaksın ve ben başından başlayarak her şeyin nasıl düzenlendiğini bilmeyi, işçileri kendim seçmeyi tercih ederim. Giderse içinde duymaya başladığı kederi söküp atabileceğini ise söylemedi.

- Tamam, belki de haklısın. Ben burada kalır, sana Bağdat'tan yardımcı olurum. Böylece, bu arada, çıkışımı da ayarlarım. - Nasıl çekip gideceksin? - Bilmiyorum. - Seni hainlikle suçlarlar, Saddam seni öldürmek için birini gönderir. - Evet, göze almam gereken bir risk bu. Sabahın geri kalanını telefonda geçirdiler, kâğıtları ve izinleri ayarladılar. Öğleyin, Ahmed yemeğe Albayla birlikte çıktı, Clara da Sarı Ev'e döndü.

- Öğle yemeğine tam vaktinde geldin, dedi Fatima. Büyükbaban bir ziyaretçisiyle odasında. Clara, Fatima'ya büyükbabası yemeğe inince kendisine haber vermesini tembih edip, serinlemek için odasına geçti.

Tannenberk konuştuğu kişinin bekleyen bakışları altında son sayfayı okumayı bitirdi. Sonra dikkatlice kâğıtları bir evrak çantasının içine yerleştirdi, çantayı odasındaki masanın en üst gözüne koyup çelik gözlerini Yasir'e dikti.

- Kahire'ye gideceğim. Robert Brown'la bir görüşme ayarla, telefonunun dinlenmeyeceği bir yere gitsin. - İmkânsız. Amerikan uyduları bütün konuşmaları kaydediyor, özellikle de ABD ile dünyanın bu zavallı köşesi arasında olanları. - Ayrıntılarla uğraşmayı bırak, Yasir, ben Robert'la konuşmak istiyorum. - Mümkün değil. - Mümkün olacak. Onunla konuşmak istiyorum, onunla ve öbür arkadaşlarla. Ya konuşmanın bir yolunu bulurlar ya da doğrudan doğruya bürolarını ararım. Bana yolladıkları planı tartışmamız lazım, saçmaladıklarının farkında değiller. Nasıl planlarsa planlasınlar, bir felaket. Ayrıca, emirleri ben vereceğim, her zamanki gibi. Operasyonu yönetmek için başka birini yollamalarını kabul etmem. Niçin mi? Çünkü bu bölgede benim borum öter, burası benim alanım, beni buradan çıkaramazlar. - Kimsenin seni bir yerden çıkarmak istediği yok. Senin sağlığının iyi olmadığını bildikleri için sana destek yolluyorlar.

- Beni hafife almaya kalkışma, Yasir, sakın sen de bir hata yapma. - Clara'nın Roma'da yaptıklarına kızmış olabilirler, çünkü sen Tablet Kitabı Mukaddes 'ten bahsetmekle varlığını ilan ettin. - Bu onların işi değil. Söyle onlara doğrudan onlarla konuşmak istiyorum; yoksa operasyon olmaz. - Ne diyorsun? Hepimizi mahvetmek mi istiyorsun? - Hayır, ne olacağını ve ne zaman olacağını tam olarak bilmek istiyorum. Dikkatlice organize etmeliyiz. Paul Dukais'in bir adamının gelip benimle konuşmasını istiyorum. Ben ona gerekenleri nasıl yapacağımızı anlatırım. Paul'ün bir hayvanat bahçesi var, ama goriller her zaman işe yaramaz. Ben operasyonu kendi usulümce yöneteceğim. Paul'ün adamları ben ne dersem onu yapacak, ne zaman dersem o zaman yapacak, nerede dersem orada yapacak. Yoksa seni temin ederim, bir şey yapamayacaklar, özel bir savaş istiyorlarsa o başka. - Sana ne oluyor, Alfred? Sanki aklını kaybetmiş gibisin. Yaşlı adam ayağa kalktı, görüşmeyi yaptığı adama doğru yürüyüp onu tokatladı.

- Yasir, benimle tanıştığın gün bıraktın deve boku yemeyi. Bunu unutma. Adamın kara gözleri nefretle parıldadı. Tanışalı bir ömür olmuştu, fakat bu hakareti bağışlamayacaktı.

- Def ol ve sana ne diyorsam onu yap. Yasir arkasına bakmadan odadan çıkarken, Alfred'in avucunu hâlâ yanağında hissediyordu.

Yaşlı adam Clara'yı yalnız, palmyelerin gölgesinde masada oturmuş, havuzdaki suyun şırıltısını dinlerken buldu. Clara ayağa kalkıp yaşlı adamın güzelce tıraş edilmiş yüzüne hafif bir öpücük kondurdu. Büyükbabasından yayılan tütün kokusunu seviyordu.

- Acıktım, sen geç kaldın büyükbaba! diyerek onu karşıladı. - Otur, Clara, yalnız olduğumuza seviniyorum, konuşmamız gerekiyor. Fatima, et yemeğinin yanında yemek üzere birkaç tür salata ve pilav tabağını masaya yerleştirdikten sonra onları yalnız bırakıp çıktı.

- Ne yapmayı düşünüyorsun? diye sordu Tannenber. - Neyi kastettiğini bilmiyorum... - Ahmed gidiyor. Sen ne yapacaksın? - Ben Irak'ta kalıyorum. Burası benim ülkem, benim hayatım burada. Sarı Ev benim evim. Bir sürgüne dönüşmek hevesinde değilim. - Saddam düşerse durumumuz kötü olur. Biz de gitmek zorunda kalırız. Amerikalılar gelirse burada duramayız. - Gelecekler mi? - Az önce kararın verilmiş olduğunu bildiren bir rapor aldım. Böyle olmayacağına güveniyordum, Bush'un kabadayılık yaptığını sanıyor

dum, ama görünüşe göre, savaş için ciddi hazırlıklar yürüyor. D gününe karar vermişler bile. Hazırlanmaya başlamalıyız. Ben Kahire'ye gidiyorum, bazı işleri organize etmem ve oradaki dostlarımla görüşmem gerekiyor.

- Sen bir işadamsın, Saddam'la anlaşıyordun, bu doğru, ama Sad-dam'la anlaşan başkaları da var. Bu rejimle iyi geçinmiş olan bütün Iraklılara misilleme yapamazlar. - Eğer gelirlerse, ne isterlerse yaparlar. Savaşı kazanan bir ordu istediği her şeyi yapar. - Irak'tan gitmek istemiyorum. - Evet, ama gitmek zorunda kalacağız, en azından ne olacağını anlayana kadar. - Öyleyse, kazıyı niye başlatıyoruz? - Çünkü Tablet Kitabı Mukaddes'i ya şimdi buluruz ya da ebediyen yok olur. Bu bizim son şansımız. Şamas'ın Ur'a döndüğünü hiç sanmıyorum. - Yani Safran'a. - Bu bir yana, çok başka şeyler de var. Peygamberler göçebeydiler, hayvanlarıyla birlikte oradan oraya giderlerdi, bir yerde geçici olarak kalırlardı. Harran'a tek sefer gitmemişlerdi herhalde, Ur'a dönüşleri de ilk sefer değildi. Fakat hep, eğer Tablet Kitabı Mukaddes varsa ya Harran'da ya da Filistin'de olacağını düşündüm, çünkü İbrahim Peygamber Kenan Ülkesi'ne doğru gidiyordu. - Kahire'ye ne zaman gidiyorsun? - Yarın erkenden. - Ben Safran'a gideceğim. - Ya Ahmed? Torununa kocasını sorarken sesi yansızdı. - Irak'tan gitmek için bir bahaneye ihtiyacı var. Ona yardım eder misin? - Hayır, etmem. Bitirecek işlerimiz var. Onları tamamlayınca, bence cehenneme kadar yolu var. Ama önce işlerini bitirsin. İmzaladığı işleri bitirmeden bir yere gidemez. - Ne işi bu? - Sanat, benim işim bu. - Bunu biliyorum, ama Ahmed'in kalması neden gerekiyor? - Bitirmek üzere olduğum işin yolunda gitmesi için. - Bir an önce gitmesini istediğini sanıyordum. - Fikrimi değiştirdim. - Onunla konuşmalısın. Sarı Ev'den çıkıp ablasının evine taşınmasını kararlaştırdık. - Nerede oturduğu umurumda değil, benim istediğim Amerikalılar gelene kadar burada kalması. - İstemeyecektir.

- Bunu yapacaktır, inan. - Onu tehdit etme. - Onu tehdit etmiyorum! Biz işadamıyız. O şimdi kaçamaz. Şimdi olmaz. Senin kocan benim sayemde çok para kazandı, buradan gitmek için de bana ihtiyacı var.

- Kalmak istemezse ona yardım etmeyecek misin? - Hayır, etmeyeceğim, senin hatırın için bile olsa etmeyeceğim. Clara. Ahmed bütün bir hayatın işini batıramaz. - Bizim için gerekli olup da ondan başkasının yapamayacağı ne var, bilmek istiyorum. - Seni işlerime hiç karıştırmadım, şimdi de karıştırmam. Yani, Ahmed'i görürsen ona de ki... Onunla konuşmak istediğimi söyle. - Eşyalarını almak için bu gece gelecek. - Beni görmeden gitmesin. - Bize güvenmiyor. George Wagner'in sesinden duyguları anlaşılmayınca, bilenler bunun arkasından bir fırtına geleceğini anlardı. Enrique Gómez de onu iyi tanırdı, öyle ki, şimdi şunca kilometre uzaktan telefonla konuşurken bile arkadaşının dudaklarının bittiği yerde meydana gelen gergin kasılmayı ve sağ gözünün kapağındaki tiki gözünde canlandırması zor olmuyordu.

- İtalyanlarla ve torunuyla ilgili olayı bizim işimiz sanıyor, yanıtını verdi Gómez. - Evet, öyle sanıyor; işin kötüsü onları kimin gönderdiğini biz de bilmiyoruz. Yasir bize haber gönderdi, Alfred hepimizle konuşmak istiyormuş; eğer operasyonu o yönetmezse operasyon olmazmış; işlerin nasıl yürütüleceğini tartışması için Dukais'in, adamlarından birini göndermesini istiyormuş; onun istediği gibi olmazsa operasyon olmaz diye tehdit ediyormuş. - O araziyi tanıyor, George, bu konuda haklı. Operasyonu yalnız Dukais'in eline bırakmak çılgınlık olur. Alfred'siz olmaz. - Evet, ama Alfred bizi tehdit edemez, şartlar koyamaz. - Biz Tablet Kitabı Mukaddes'i bir müzede sergilemek için istemiyoruz, o ise torunu için istiyor, tamam, bir uyuşmazlığımız var, ama Alfred'e güvenmekten vazgeçemeyiz, ya da kim kime üstün gelecek diye her şeyi kaldırıp atamayız. Aramızda bir savaş başlatırsak yanılma riskini göze almış oluruz. Buraya kadar geldikse, hep, bir orkestra gibi uyumlu çalışarak geldik, herkes kendi rolünü oynadı. - Alfred akordu bozmaya karar verene kadar. - Abartmayalım, George, Tablet Kitabı Mukaddes'i torunu için istemesini de anlayışla karşılayalım.

- Şu budala karı! - Hadi hadi, budala mudala değil, onun torunu. Sen anlamıyorsun, çünkü senin ailen yok. - Bizim ailemiz biziz, biz, yalnız biz, yoksa unuttun mu, Enrique? Enrique Gómez sessiz kaldı, Rocío'yu düşündü, oğlu José'yi düşündü, torunlarını düşündü.

- George, bazılarımız başka aile kurdu, onlar da bizim ailemiz. - Sen o kurduğun aile uğruna bizi feda eder miydin? - Bana bu soruyu sorma, çünkü cevabı yok. Ben ailemi seviyorum, size gelince... Siz benim kolum, gözüm, bacaklarım gibisiniz... Biz dördümüz neyiz bunun tanımını yok. Kimi daha çok seviyorsun, anneni mi babanı mı, diye çocukça sorular sormayalım. Alfred torununu seviyor, ona karşı zaafi var, Tablet Kitabı Mukaddes'i ona sunmak istiyor. Kitap onun değil, onun kadar bize de ait. Pekâlâ, bunu önleyelim, ama dramatize etmeden, ona güvenelim, her zamanki gibi, öbür operasyonu yapmak için. Ona savaş ilan edersek o da savaşır, hepimiz mahvoluruz. - Bize hiçbir zarar veremez. - Evet, George, verebilir; biliyorsun, sıkıştırırsak yapacağını yapar, onu da biliyorsun. - Sen ne öneriyorsun öyleyse? - İki operasyon düzenlemeni. Biri, önceden hazırladığımız gibi, Alfred'in başında olduğu. Öteki de, Tablet Kitabı Mukaddes için, ayrıca. - Baştan beri yaptığım da bu. Paul, Picot'nun ekibine sızmak için iki adam ayarladı. - Güzel, konu bu, Alfred'in torununun yanından ayrılmayacak biri bulunsun, kitap bulunduğu, onunla olsun. Zarar görmek isteyen yok. - Kızın onu kaptıracağını sanıyor musun? Alfred'in bütün işleri kitabı elinden almamız için hazırladığını mı sanıyorsun? - Evet, yapacağımız planı sezdi herhalde, çünkü bizi tanıyor, ama biz de onu tanıyoruz. Yani, kedi fare oyunu oynayacağız, ama eğer Paul'ün gönderdiği adamlar uyanıklarsa, kitabı alıp kaçmayı becerirler. - Sen hiç uyanık goril tanıyor musun? - Vardır, vardır, George, var olmalı. Her halükârda, kuvvet kullanmayı son seçenek olarak düşünmeliyiz; son seçenek olarak, ilk değil. - Arazide işlerin nasıl olduğunu bilirsin... Durumu değerlendirmek için orada olmayacağız, kararı goriller verecek. Kıza zarar da verebilirler. - En azından onlara açık açık tembih ederiz, ilk günden bir çuval inciri mahvetmesinler diye. - Frank'a danışacağım, tamam derse öyle yaparız. Belki sana hak verir; onun da ailesi var.

- Senin de bir ailen olmalıydı, George. - İhtiyacım olmadı. - En iyisi budur diye konuşmuştuk.

- Evet, sizler için öyle oldu, ama ben bir kadının ve çocukların yükünü taşımak istemedim. Kendimi bundan korudum. - Ailesi olmak o kadar kötü değil, George. - İnsanı yumuşak ve kırılğan yapar. - Başka seçeneğimiz yoktu. - Biliyorum, öyle karar verdik, bunu artık tartışmayalım. Frank'ı arayacağım. - Dukais, Alfred'le konuşmak için akıllı bir adam göndersin bari. - Umarım öyle yapar. - Alfred ona adam gönderilmesine hiç dayanamaz, bilirsin. - Biliyorum. - Eh, işleri güzelce yürütelim. Alfred'e bir şey olsun istemiyorum, anlıyor musun, George? Ona bir şey olmasın. Tablet Kitabı Mukaddes'i ona bırakalım; o onun kendisine ait olmadığını biliyor, istemese de gerçeği anlayacak. - Sırf kız bize onu vermeyecek diye Tablet Kitabı Mukaddes'ten vazgeçemeyiz. - Vazgeçelim

demedim, sadece zarar vermeden alalım elinden diyorum. -Ama...

- Sen beni anlıyorsun, George, uzatmaya gerek yok. Gereken neyse yapalım, ama yalnızca gerekeni yapalım.

Dukais gibi aşağılık bir adamın bu kadar önemli olması Yasir'i şaşırtıyordu. Ama öyleydi ve o da bunu biliyordu.

Gürültüyle çiklet çiğniyordu. Ayakkabılarını çıkarmış, terden ayağına yapışmış çoraplarını göstermekten çekinmeden, ayaklarını masanın üstüne uzatmıştı.

- Karımın hediye ettiği ayakkabılar ayağımı sıkıyor, dedi özür dilercesine. Yasir koltuğuna geriye yaslanarak yerleşti, Dukais'in çoraplı ayaklarından rahatsız olduğunu saklayamıyordu. Ayrıca çok da yorgundu. İki gündür Washington'daydı ve bu kent onu geriyordu; sanki bu yetmezmiş gibi, şehirde Araplara karşı beliren yabancı düşmanlığını hissediyordu. Otelden iş ilişkileri dışında hemen hemen hiç çıkmamıştı.

Amerikalıların cahilliği onu irkiliyordu. Mısır'ın nerede olduğunu bile bilmiyorlardı, Doğu'da olup bitenlerdense haberleri bile yoktu. Anlamayı istemiyorlardı, çünkü onları sevmiyorlardı. Dünyanın iplerini elinde tutan böylesine iyi yetişmiş elit insanların bulunduğu, Amerika gibi zengin

bir ülkenin, böylesine cahil kitlelere sahip olmasına şaşıyordu.

O bir işadamıydı, dini imanı paraydı, yine de ABD'ye gelince içinde bir tür milliyetçilik duygusu uyanıyordu. Amerikalıların küçük görmesine dayanamıyordu.

“Mısır mı?” “Türkiye'nin komşusu değil mi?” “Denizi var mı?” “Firavunlar mı var sizde?” İşte ona, ne bir kez ne iki kez; hep bu tür somlar sormuşlardı.

Onun ülkesi fakirdi; daha doğrusu, gelip geçen birçok yolsuzluk rejimi, yerküreyi yalnızca üzerinde türlü türlü oyunların oynandığı bir satranç tahtası olarak gören güçlerin paha biçilmez yardımlarıyla, ülkesini fakirleştirip durmuştu yıllar boyu. Mısır önceleri Sovyetler Birliği'nin etkisi altındaydı, şimdiyse Amerika'nın; babası Abu'nun dediği gibi: “Ne işimize yaradı ki? Bize hiç ihtiyacımız olmayan şeyleri altın fiyatına satıyorlar, böylece her zaman borçlu oluyoruz.”

Köktenci oluşu yüzünden babasıyla hep tartışıyorlardı. Hiçbir şeyi eksik olmayan oğlunun, bütün sorunların çözümünün İslam'da olduğunu sanan o fanatik çetelerle dostluk kurmaktan neden bu kadar hoşlandığını anlayamıyordu babası.

Sakal bırakmaya başladığı için Washington uçağına binmeden önce Abu'yla tartışmışlardı. Birçok Mısırlı genç için sakal bir isyan simgesine dönüşmüştü.

- Operasyonu Alfred yürütecek, dedi Dukais Yasir'e. Böylesi daha iyi. Aslında, o Irak'ı tanıyor, biz tanımıyoruz, bu nedenle adamlar onun emrine girecek. Kahire'ye döndüğünde adamlarımdan biri seninle gelecek, yeşil berelilerin eski albayıdır. İspanyol kökenli olduğu için, sizler gibi esmerdir, bu yüzden fazla dikkati çekmez. Ayrıca, biraz Arapça da bilir. Çocuklarla o ilgilenecek, böylece Alfred'i tanıyıp işlerin nasıl yapılacağını ondan öğrenmesi dalia iyi olur. Adı Mike Fernândeş. İyi çocuktur. Öldürme işi dışında kafası da çalışır. Ben ona devletin verdiği için daha fazla çok daha fazla para verdiğim için ordudan ayrıldı. Dukais gümüşten bir kutuyu açıp içinden bir Havana purosunu çıkarırken güldü. Bir tane de Yasir'e uzattı, ama Mısırlı reddetti.

- Sadece kendi odamda tütün içebilirim. Evde bana müsaade etmiyorlar, lokantada müsaade etmiyorlar, arkadaşların evine gidince onların isterik karıları da müsaade etmiyor, aynı benim karım gibi. Bir gün gelip tümünden buraya yerleşeceğim. - Alfred çok hasta, ne kadar daha yaşar bilmem. - Doktoru hâlâ senin bacanak mı? - Benim bacanak onun tümörünün tedavi edildiği hastanenin müdürü. Onu orada ameliyat ettiler, karaciğerinin bir bölümünü aldılar, ama son çekilen ekolarda küçük parçalar buldular; yani, karaciğeri onu yavaş yavaş öldüren tümörlerle dolu.

- Altı ay yaşar mı? - Bacanak “yaşayabilir” diyor, ama emin değil. Alfred’in şikâyeti vok, her zamanki hayatını yaşıyor. Öleceğini biliyor ve... -Ve?

- Torunu dışında önem verdiği bir şey yok. - Desene, tam anlamıyla yıkılmış bir adam. - Hayır, yıkılmış değil, sadece zamanının azaldığını biliyor, ne birinden ne de bir şeyden korkuyor. - Bu fena, her zaman birinden korkmak gerekir, dedi Dukais mırıldanarak. - Torunundan başka bir şeye önem vermiyor. Ona büyük bir servet bırakmayı yeterli bulmuyor. Yıllardır aradığınız Tablet Kitabı Mukaddes’i o bulsun istiyor. Bu onun mirası olacakmış, öyle diyor. Paul Dukais, ayaklarını masanın üstüne koymamak gibi en temel görgü kurallarını bile bilmiyor olabilirdi, ama son derece zekiymiş, bu nedenle zirveye çıkmıştı. Alfred Tannenberg’in neden böyle davrandığını anlamakta zorlanmıyordu.

- Kız onun durumuyla ilgili bir şey bilmiyor, dedi Dukais. Ama büyükbabası ölünce gerçekte karşılaşmak zorunda kalacak; kızın büyükbabasının yaptıklarıyla lekelenmesini önlemenin tek yolu onu uluslararası saygınlığı olan bir arkeolog yapmak. Onun için Picot’ya ihtiyaç duyuyorlar; onlara sahip olmadıkları bir saygınlık yıldızı versin diye. Tablet Kitabı Mukaddes’i tek başlarına da arayabilirlerdi, ama bu Clara’yı lekelenmekten kurtaramazdı. İyi öyleyse, şimdi, uluslararası bir arkeolojik kazı sırasında bulurlarsa, her şey farklı olacak. Kızın hiçbir şey bilmemesi beni hep şaşırtmıştır. - Clara çok akıllıdır. Sadece büyükbabasıyla ilişkisini karartacak şeyleri ne bilmek istiyor, ne görmek ne de duymak. Onu sakın küçümseme. - Doğrusu, onu tanımıyorum. Onun hakkında birkaç sayfalık bir dosya var elimde, neden hoşlanır, neden hoşlanmaz, San Francisco’dayken neler yapmış, akademik dereceleri, falan filan... Ama bütün bunlar bir insanı gerçekten tanımak için yeterli değil. Bu işleri yaparken raporların insanların ruhunu göstermeyeceğini öğrendim. Dukais’in düşünceleri Yasir’i etkilemişti. Planet Security başkanının görünmekten hoşlandığı kadar basit olmadığını düşündü. Bazı değerlere saygısı vardı, ayaklarını masanın üstüne koymasına ne kadar kızsarsa kızsın...

- Arkadaşlarımla konuşup, Alfred’e götüreceğin birkaç sayfa mektubu hazırlamam için bana bir iki saat zaman ver. Adamım seninle gelecek. Ona bu akşam seni aramasını söyleyeceğim, böylece birbirinizi tanımış olursunuz. Adının Mike Fernândeز olduğunu söylemiş miydin? İyi iyi, fark etmez, seni arayacak... Gidip yolculuğa hazırlanın. Ona karşısına çıkacak insanlar hakkında bir iki ders verirsen fena olmaz.

- Hiç gitmemiş mi oraya? - Gitmiş, Körfez Savaşı’nda. Fakat bu gerçek bir savaş değildi, hepimiz biliyoruz. Yalnızca bir şovdan ibaretti, Saddam’ı korkutmak için askeri bir gösteriydi, biraz da Pentagon’daki çocukların sponsor hesabıyla satın aldığı birkaç oyuncağın denemesi. Mısır’a da gitmiş, ama bildiğim kadarıyla, tatil için gitmiş, piramitleri görmeye, anlarsın ya. Yasir çıkınca, Paul Dukais, Robert Brown’i aradı. Robert Brown yerinde yoktu. Cep telefonundan bulabileceğini söylediler. Çeşitli Amerikan üniversitelerinden gelen rektörlerle öğle yemeğindeydi, hep birlikte gelecek ders yılı için bir dizi kapsamlı kültürel etkinlik hazırlıyorlardı.

Onu daha sonra aramaya karar verdi.

>Jî % İfi

Fabian sinirliydi. Yves alelacele Irak’a gitmeye ikna etmişti onu, o da büyük bir hevesle kabul etmişti, ama aradan günler geçmişti, Yves ne hazırlıklarına ne de Irak’a varmadan önce duracakları yerler için gereken vizeleri çıkarmasına destek oluyordu.

Yirmi kişilik bir ekip toplamayı başarmıştı. Bu kadarı yeterli olmasa da savaş arifesinde Irak’a gelip de postunu riske atmaya istekli başka kimse bulamamışlardı. O bile buna delilik diyordu, ama

yaşamının rutinine bu delilik damlalarını damlatmaya ihtiyacı vardı.

Az önce beşinci sınıf öğrencilerinden Noel'e kadar birkaç aylığına katılacak bir kız telefon etmişti. Arkadaşının arkadaşı olan bir oğlanı görmesini istiyordu. Bu çocuğun Boşnak olduğunu, okumak için Madrid'e yerleşmiş olduğunu söylüyordu. Bosnalı oğlanın tek kuruşu yoktu, bazı çalgınların Irak'a gittiğini, iyi de para verildiğini haber alınca, ne isterlerse yaparım diyerek yolculuğa katılmayı istiyordu.

Fakat, mesleği öğretmenlik olan ve üniversitede İspanyolca iki kurs görmek için Madrid'e gelen bir genç ne yapabilirdi ki? Hiçbir şey için söz vermemişti; önce Picot'yla konuşması gerekiyordu. Ayrıca, gezide bir de Hırvat vardı, Picot söylemişti. Onu bir Alman profesör tavsiye etmişti; görünüşe bakılırsa, çocuk Almanya'da bilgisayar eğitimi görüyordu. "Savaştan sağ çıkan ve şiddetten nefret eden biri" demişlerdi, ama yine de, birkaç kuruş kazanmak için kuşatma altında olan bir ülkeye gitmekten çekinmiyordu. Berlin çok pahalı bir kentti.

İlk günden başlayıp arazi çalışmasını programlaması için bir bilgisayarıcıdan destek almak Picot'ya pek de kötü bir fikir gibi görünmemişti. Öyleyse onlarla gelecekti. Şimdi, bunun üstüne ayrıca bir Bosnalı'yı işe almak belki aşırıya kaçmak olurdu. Dört günden beri kendilerini paralıyorlardı, çalışma sırasında gerilim çıkmasına hiç gerek yoktu. Ayrıca bir öğretmenin ne işlerine yarayacağını da düşünüyordu.

Picot ıslık çalarak Fabiân'ın çatı katına girdi. Memnun olduğu anlaşılıyordu.

- Merhaba, evde misin? - Odamdayım! diye seslendi Fabiân. - Amma da günmüş, dedi Picot. Bugün her işim rast gitti. - Neyse ki, yanıtını verdi Fabiân. Çünkü ben gümrük formalitelerine takıldım. Yani sanki kamp çadırı değil de tank götürüyoruz. Hele vizeler beni çıldırttı. - Boş ver, üzülme. Düzeler, her şey düzeler. - Seni çok iyimser görüyorum. Ne oldu? - Bilimsel Arkeoloji dergisiyle İngilizce, Fransızca, Yunanca, İspanyolca bütün baskılarında çalışmamızın sonuçlarını yayımlamaları için anlaştım. Yılın sonunda bir sonuca ulaşabileceğimizi umuyorum. Alanımızın en saygın dergisinin yayın desteğini almak bana önemli görünüyor. Yazdığımız açıklayıcı makaleleri göndereceğiz onlara. Biliyorum bu kadar iş arasında fazladan yük olacak, ama bizim için yararlı. - Evet, çok yararlı. Bunu nasıl basardın? - Beni Londra editörü aradı, yapılacak çalışmayla ilgilenmiş. Roma'daki kongrede Clara Tannenberg'in İbrahim Peygamber'in Yaratılış öyküsünü bir kâtime yazdırdığını bildiren sunumunu işitmiş. İşin içinde ben olunca, işin ciddiyet kazanabileceğini düşünmüş de ayrıcalıklı olmak istemiş; ne yaparsak, ne bulursak yayımlayacak. - Basının nefesini enseme duyarak çalışmak hoşuma gider mi bilmem. - Benim de, ama bu koşullarda böylesi en iyisi. Ne türlü bir işe girdiğimizi tam olarak bilmiyoruz. - Şimdi lafı çevirme! - Bu insanlara güvenmiyorum. Bu işte bir gariplik var, benim tam kavrayamadığım bir şey var, ama ne olduğunu bilmiyorum. - Neyi kastettiğini anlamadım? - Clara Tannenberg'in şu esrarengiz büyükbabasıyla tanışmadım. Şu iki gizemli tabletin hangi arkeoloji çalışmasında ve hangi yılda bulunduğunu da söylemediler. Garip bir karıkoca. - Kimler? Şu Clara ile kocası mı? - Evet. Kocası bana işbitirici biri gibi görünüyor, elindeki cevheri biliyor. - Sen o kızdaki ilk günden beri hoşlanmadın. - Hayır, konu bu değil, ama bu kadında tuhaf bir şey var, bilmiyorum nedir? - Onunla tanışmayı çok çok istiyorum. Senin söylediğinden çok daha ilginç bir kadın olduğuna eminim. - Evet, fakat diyorum ki onda bir gariplik var. Neyse, gidince onunla anlaşmak zorunda kalacaksın, çünkü biliyorsun, kocası kazı çalışmala

rına katılmayacağını söyledi. Niçin olduğunu bilmiyorum.

- Bu benim kafamı karıştırıyor; tam da şu sırada gemiyi terk etmesi. - Bilmem ki. - Ah,

unutuyordum! Magda aradı, yazılan öğrencilerden bir kız, şu öğrenci bulurken bize yardım eden. Ona Boşnak bir oğlanı önermişler, Complutense Üniversitesi'ne yabancılara İspanyolca kursu için gelmişmiş. Sanırım parası yok, bize katılıp ne hizmet istenirse yapacak. İngilizce biliyor. - Ya İspanyolca kursu ne olacak? - Fikrim yok. Sana söylüyorum, çünkü bu işimize yarar mı yaramaz mı bilmem ama, fazla adamımız da yok. - İdari işlerde yardımcı olur belki, ama bilmiyorum, biraz düşünelim bakalım. Bize somut bir işte yarar sağlamayan kuru kalabalık insanları taşımak da istemeyiz. Hırvat çocuğun durumu başka, bilgisayarıcı işimize yarar. - Ayrıca düşündüm de bir Hırvat ile bir Boşnak'ın yan yana olması da sorun çıkarabilir. - Bu da işin başka yanı, çünkü daha iki gün öncesine kadar birbirlerini öldürüyorlardı. Bilmem, düşüneneğim, ama bana iyi bir fikir gibi gelmedi. - Ben de pek tutmadım, ama Magda'ya düşünürüz diye söz verdim. - İyi, bizimle gelenlerden, iyi fotoğrafçı olan biri var mı? - Ne için? - Dergi işi için? Onlar fotoğrafçı falan göndermeyecekler. - Çok ilgilendiler dememiş miydin, peki? - Evet, ama sana söyledim ya, bütün zahmeti biz çekeceğiz. Riske girmek istemiyorlar, Irak'ın durumundaki bir ülkeye ekip mekip göndermek istemiyorlar. Arkeoloji dergisi gibi bir dergi aktüalite dergisi değildir. - Sanki yeterince işimiz yokmuş gibi! - Hadi hadi, itiraz etme, söyle ne zaman gidiyorsun? - Bir devlet memuruyla daha tartışmazsam, üç gün sonra. Ama hâlâ eksik birkaç kâğıt var, yani daha kesin değil. - Yardımcın olarak seninle kim gitmeye karar verdi? - Marta. - Vay vay! - Bana bak, Marta'yla aramda hiçbir şey yok. - Ama olsa hoşuna gider, benim de hoşuma gider, herkesin hoşuna gider. - Yanılıyorsun. Marta'nın yalnızca arkadaşım olduğunu hiç anlamadın, sadece arkadaş. Üniversiteden beri tanıyoruz biz, ister inan ister inanma, aramızda hiçbir şey geçmedi. - İyi de, senin çevrende dolaşan kadınlardan en ilginç de o. - Kesinlikle öyle, ama o benim arkadaşım; en iyi arkadaşım, senin benimle arkadaş olduğun gibi bir arkadaş. Bildiğim kadarıyla, seninle yatmıyorum.

- Tamam, Marta bana zeki ve yetenekli bir kadın gibi geliyor. - Öyledir, üstelik bir özelliği var: Herkesle anlaşmayı bilir, ister bir bakan olsun isterse bir eskici. - Ama bu Irak. - Marta Irak'a gitmiş. Ülkeyi tanıyor, birkaç yıl önce bir banka vakfının maddi desteğini alan bir grup profesörle birlikte davetli arkeolog olarak gitti. Birkaç ay kaldılar. Ayrıca, Arapça da bilir. Gümrük görevlileriyle, köyün muhtarıyla, işçilerle, kim olursa anlaşabilir. - Sen de Arapça gevelersin biraz. - Tam senin dediğin gibi gevelerim. Marta ile sen Arapça konuşuyorsunuz, ama ben geveliyorum. Benim Marta'nın kriterlerine güvenim var; yalnız zeki değil, sezgileri de var, sorunlara her zaman çözüm bulur. - Peki, öyleyse, bence de iyi. Onun değerli bir kadın olduğu konusunda seninle aynı fikirdeyim. Arkeolog olarak tanımıyorum, ama mademki sen iyi diyorsun... - Öyledir, son yıllarda Suriye'de ve Ürdün'de arkeolojik çalışmalara katıldı, eski Harran bölgesini tanıyor, senin şu gizemli büyükbabanın tabletleri bulduğunu söylediğin yer, yapılacak çalışma için ondan daha uygunu olamaz.

- Fabián, Marta'nın seninle gelmesi bence iyi, inan buna. Bizimki gibi bir çalışmada ekip oluşturmak ve uyum içinde çalışmak önemlidir, orada da işler pek kolay yürümeyecek zaten. - Şimdi gelecek. - Çok iyi, bitirmemiz gereken yığınla iş var.

Robert Brown, meşeler ve kayınlarla dolu bir parka gizlenmiş, neoklasik stilde konuta girdi.

Yağmur çiseliyordu; arabadan indiğinde, açılmış bir şemsiyeyle bir kâhya onu bekliyordu. İlk gelen o değildi: içerden kahkahayla karışık mırıltılar ve kadeh sesleri evin kapısına çıkan merdivenlere kadar geliyordu.

Mentoru evin girişinde davetlileri karşılıyordu.

İnce, uzun boyluydu; buz gibi soğuk mavi gözleri, bir zamanlar altın rengi olan ak saçlarıyla etkileyici bir görünüşü vardı. Bu adamın bu ileri yaşında elinde büyük bir gücü tuttuğu kimsenin aklına gelmezdi. Brown kaç yaşlarında olabileceğini düşündü. Sekseni aşalı çok olmuştu herhalde.

Tamamına yakını Beyaz Saray'da staff konumundaki birçok devlet bakanı, senatörler, kongre üyeleri, savcılar, yargıçlar, bankacılar, ulus

lararası şirket başkanları, petrolcüler ve broker'lar duvarlarında büyük ressamların tabloları asılı zarifçe döşenmiş salonlarda neşe içinde sohbet ediyorlardı.

Brown'm en beğendiği resim pembe dönemden bir Picasso'ydu, hem trajik hem alaycı bir Arlecchino büyük salonun şöminesi üstünde asılı dururdu; ayrıca hoşuna giden bir Manet ile bir Gauguin de vardı.

Öbür salonda, bir Caravaggio'nun yanında Quattrocento'dan üç tablo bulunuyordu.

Konut küçük bir müzeydi. Büyük empresyonist ressamların tabloları, El Greco, Raffaello'yla ya da Giotto'yla karışmış durumdaydı. Babil İmparatorluğu'nun tabletleriyle birlikte küçük fildişi figürler, Yeni İmparatorluk döneminden iki Mısır alçakkabartması, bir Asur kanatlı aslanı...

Nereye bakılsa ev sahibinin zevkini belirten bir sanat eseri görülüyordu. Paul Dukais, elinde bir şampanya kadehi Robert Brown'a yaklaştı.

- Ooo, hepimiz buradayız! - Merhaba, Paul. - Ne parti ama! Çok uzun süredir bu kadar çok, güçlü adamı bir araya toplamayı başaran olmamıştı. Bu gece dünyanın iplerini ellerinde tutanların neredeyse hepsi burada. Bir tek başkan eksik. - Pek anlaşılıyor. - Konuşabilir miyiz? - Burası konuşacak en iyi yer. Kimse bize bakmaz, herkes konuşuyor, iş yürütüyor. Yeter ki bir kadeh bulup elinde tut... Garsona seslendiler, Robert bir viski soda istedi; sonra herkesin gözü önünde konuşacak bir köşe aradılar, iki samimi dost gibi.

- Alfred başımıza iş açacak, dedi Dukais. - Başka haber yok mu? - Benden istediğini yaptım. En iyi adamlarımdan biri, yeşil berelilerden ayrılmış bir eski albay, Mike Fernândeز, Yasir'le birlikte Alfred'le buluşmak için Kahire'ye gidiyor. Mike'a güvenirim, kafalı adamdır. - İspanyol kökenli... - Orduda Anglosakson kökenli Amerikalı bulunmaz ki zaten. Bizim için savaşanlar zenciler ve İspanyol kökenliler. İçlerinde akıllı adamlar da bulunur, bu rütbelere ulaşmak için çok savaştılar, herkesi küçümseme. - Küçümsemiyorum. Bir İspanyol, Alfred'le anlaşabilir mi, diye düşündüm sadece. Çünkü o yalnız kendisine benzer. - Anlaşmak zorunda kalacaktır. Bu işin Mike'a uyacağına eminim. - Bu Mike, Dominikli mi, Portorikolu mu, Meksikalı mı? - Üçüncü kuşak Amerikalı, burada doğmuş, anne ve babası da buralı. Rio Grande Nehri'ni geçen büyükbabasıymış. Korkacak bir şey yok. - Bir türlü sevemedim şu İspanyol kökenlileri - Sen süt gibi bembeyaz olmayanı sevemezsin zaten.

- Saçmalama! Çok iyi Arap arkadaşlarım var. - Evet, sana göre Araplar başka, neden bilmem ama öyle, şimdi onlarla arkadaşlık etmen politik olarak pek doğru olmasa da... - Benim dostlarım pazarlarda ucuz mal satmaz. - Pekâlâ, saçmalayarak zaman kaybetmeyelim. Söyle, Mike nereye kadar gider Alfred'le? - Ne demek istiyorsun? - Alfred işbirliği yapmazsa, eğer temiz oynamazsa, ne

yaparız? - Bu yüzden, hele bir tanışsınlar, operasyonu yürürlüğe koysunlar da görelim bakalım adamın bize ne anlatır, ama en başta Yasir ne diyor, onu bilmek istiyorum. - Ya torun ne olacak? - Eğer Tablet Kitabı Mukaddes'i bulursa tabletlere bir zarar gelmeden alın elinden. Bu tabletler ne Alfred'e aittir ne de onun torununa. Görev onları almak ve dokunmadan buraya getirmektir. - Ya kız işbirliğine yanaşmazsa? - Paul, eğer Clara işbirliğine yanaşmazsa, ona yazık olur. Senin adamların sana ne dedimse onu yapmak zorunda; iyi ya da kötü. - Diğer operasyonu yürürlüğe koyamadan tabletleri bulurlarsa, Alfred'le karşı karşıya kalırız. - İşte bunun için tabletler için başka çare kalmadıkça Clara'ya karşı aşırı yöntemler kullanmaktan kaçınmalıyız. Böyle bir şey olursa, Alfred'i hesaba katmadan girişimlerimizi sürdürebilmemiz için bir plan hazırlasan iyi edersin. Nasıl olur, kiminle olur, Yasir sana anlatacaktır. Mentor sinsice iki adama yaklaştı, öyle ki onu yanlarında görüverince sıçradılar, yüzlerine sahte bir gülümseme kondurdular.

- İş mi bitiriyorsunuz? - Operasyonun küçük ayrıntılarını ayarlıyoruz. Paul, Alfred'le ve torunuyla nereye kadar gidileceğini bilmek istiyor. - Dengeyi bulmak zordur, dedi mentor bakmadan. - Evet, onun için kesin talimat istiyorum, sonra sitem ve azar işitmek hoşuma gitmez, dedi Dukais. Yanlış anlamalar da. Sınırımın ne olduğunu söyleyebileceğiniz için burada olmanıza sevindim. Yaşlı adam onu tepeden tırnağa süzdü. Bakışlarından Dukais'e karşı duyduğu küçümseme anlaşılıyordu.

- Savaşta sınır yoktur, arkadaşım, sadece zaferin değeri vardır. Sırtını dönüp, başka bir misafir kümesinin söyleşisinde kayboluverdi. - Hep benden hoşlanmadığı izlenimine kapılıyorum, dedi Dukais pek de üzülmeden. - O kimseden hoşlanmaz, ama kime ihtiyacı olduğunu kime ihtiyacı olmadığını iyi bilir. - Şimdi bize ihtiyacı var. - Kesinlikle... Onu duydun: Savaşta sınır yok, her şey mubah.

Frank Dos Santos ile George Wagner abartıya kaçmadan el sıkıştılar. Parti en canlı anlarındaydı, bir telli çalgılar orkestrası konukların konuşmalarını ezgileriyle süslüyordu.

- Bir tek Enrique yok, dedi George. - Ahmed de yok. Gel, ona karşı bu kadar sert olma. - Bize ihanet etti. - Alfred böyle görmüyor. - Nasıl görüyor öyleyse? Onunla konuştun mu? - Evet. Üç gün önce bana Rio'ya telefon etti. - Ne ihtiyatsızlık. - Gerekli bütün güvenlik tedbirlerini aldığına eminim. Oteldeydim, telefonu alınca şaşırımdım. - Sana ne söyledi? - Niyetinin bize ihanet etmek olmadığını, aramızda bir savaşı kışkırtmayı da istemediğini söyledi. Teklifini tekrarlıyor: Yürürlüğe koyduğumuz operasyonu yönetmek ve başarı kazanmasını sağlamak, Tablet Kitabı Mukaddes karşılığında kendi payından vazgeçmek... Cömert bir teklif. - Sen buna cömert mi diyorsun? Eğer bulursa, bu tabletlerin değerinin ne olacağını biliyor musun? Ona sahip olanın eline geçecek olan gücü biliyor musun? Haydi, Frankie, umarım aldanıp oyuna gelmezsin. Enrique'nin ve senin Alfred'in önerisini tartışma eğilimde olmanızdan kaygı duyuyorum. O bize ihanet etti. - Tam olarak değil. Torunu Roma'ya gitmeden önce, eğer bulursa, öbür işin bütün kârı karşılığında, Tablet Kitabı Mukaddes'i ona bırakmaya bizi ikna etmeye uğraştı. - Biz kabul etmedik, o da kendi hesabına iş yapmaya karar verdi. - Evet, hata etti. Şimdi torununu bizim takip ettirdiğimizi sanarak bize kızıyor. - Biz değildik ki? - İşte, kim olduğunu ve bunu niçin yaptığını öğrenmek zorundayız. Bunu açığa çıkaramazsak rahatlayamayacağım. - Yani ne istiyorsun? İtalyan Emniyet müdürünü mü kaçıralım, bize bu işi kimin yaptığını söylesin diye? Bu çılgınlık olur, böyle bir hata yapamayız. - Seni anlamıyorum, bu olayı neden önemsemediğini anlayamıyorum. Clara izleniyordu, bu normal değil. - Clara, Saddam'ın bir memuruyla evli, Ahmed Hüseyini'nin bir casus olduğu düşünülmüş olamaz mı? Saddam Irak'tan çıkılmasına izin vermiyor, ama Hüseyini canı istediğinde girip çıkıyor. Bunun nasıl olduğunu öğrenmek isteyenler çıkabilir. İtalyan gizli şemplerinin işi bile olabilir ya da NATO'nun, kim bilir. Herhangi biri Hüseyini'yi izlemek isteyebilir. - Hüseyini'yi izlemiyorlardı, Clara'yı izliyorlardı.

- Bunu bilmiyoruz. - Evet, biliyoruz, tersini kanıtlamaya çalışma. - Burada da orada da

gözlerimizi açık tutmalıyız, merak edecek bir şey yok. - Seni anlamıyorum, George... - Her zamanki gibi bana güvenseniz olmaz mı? - Sana güveniyoruz, ama Enrique ile benim içimde Alfred'in bize kızgın olduğuna dair bir önsezi var. - Kızgın olan benim! Bize ihanet etti! Bu tabletleri alıp gidemez, onlar ona ait değil! Ahmed'in yaptığına ne anlama geldiğini göremiyor musunuz? Hiçbirimiz kendi çıkarlarımıza ve işimize geldiği gibi karar veremeyiz, hiçbirimiz. Dördümüz aramızda anlaşırız. Alfred bizi soymak istiyor. - Nereye kadar gideceksin bakalım? - Ben mi yoksa biz mi? - Biz, George, nereye kadar gideceğiz? - İhanete af yok. - Onu öldürmeye adam mı göndereceksin? - Hepimizin olan bir şeyi bizden çalmasına razı olamam. Clara elinde bir çanta taşıyordu. Odasına, bir şey unuttuğunu düşünerek son kez baktı, ama hatırlamaya çalışmaktan vazgeçti. Ahmed arabasıyla onu askeri üsse götürmek için kapıda bekliyordu. Oradan bir helikopter onu Tel el Mukayyer'e götürecekti; oradan da Safran'a bir arazi arabasıyla gidecekti.

Ahmed'in eşlik etme teklifini reddetmişti. Bu sefer Fatima'mın yanında gelmesini de istememişti. Büyükbabasının gözlerini ondan ayırmamalarını emrettiği dört adamı vardı yanında, bu da ona yeterdi.

Ahmed artık Sarı Ev'de oturmuyordu. Birkaç gün önce ablasının evine yerleşmişti. Büyükbabasının Kahire'ye doğru yola çıkmadan önce kocasıyla uzun uzun görüştüğünü biliyordu.

İkisi de ne konuştuklarını ona anlatmayı istememişlerdi. Yalnızca Ahmed, savaş patlak verene kadar Irak'tan çıkmayı erteleyebileceğini söylemişti. Bu da kesin değildi. Nedenini açıklasın diye çok ısrar etmişti, ama kocası katı tutumunu değiştirmemişti.

Büyükbabasını da bir daha görememişti.

- Varır varmaz beni ara, iyi olduğunu bilmek isterim, dedi Ahmed. - İyi olacağım, merak etme; hepsi hepsi birkaç gün. - Evet de, İngilizler bu bölgeyi özellikle bombalamaya pek hevesli. - Lütfen, merak etme. Hiçbir şey olmayacak.

Helikoptere tırmanıp pervanenin gürültüsünden korunmak için başına kaskı geçirdi. Öğlen vakti Safran'da olacaklardı, oradaki sükûnetten yararlanmak istiyordu.

Ahmed helikopterin gökyüzünde kaydığını gördü, içinde bir özgürlük duygusu kabardı. Birkaç gün kendini rahat hissedecekti, Clara'yla birlikteyken bir türlü kurtulamadığı suçluluğu duymayacaktı. Duygularının denetimini yitirmemek için kendini ne kadar sıktığının, en küçük bir tepkisini dışı vurmamak için, ne büyük bir çaba harcadığının bilincindeydi. Clara onun işini kolaylaştırmıştı, çok kolaylaştırmıştı, geri adım atmasına meydan bırakmamıştı.

Zor bir karar verecekti: ya Clara'nın büyükbabasının şantajına boyun eğip artık yürürlüğe girmiş olan son operasyona katılacaktı ya da çekip gitmeye çalışacaktı, Irak'tan kaçmaya çalışacaktı.

Albay'ın nefesini ensesinde hissediyordu. Alfred'in onu izletmesi için Albay'ı uyardığını biliyordu, bu yüzden Irak'tan kaçması bayağı karmaşık olacaktı. Kalırsa zengin olacaktı, Alfred ona bu son operasyona katılması karşılığı cömertçe ödeme yapacağına söz vermişti, ayrıca, ülkeden çıkmasına da yardım edecekti.

Clara'nın büyükbabasından başkası onun kaçışını temin edemezdi, ama güvenebilir miydi ona? Onu kullanıp son anda, öldürülmesi için emir veremez miydi? Bunu bilemezdi; işin içinde Alfred varken emin olunamazdı.

Ablasıyla konuşmuştu, Bağdat'ta yaşayan tek kardeşi oydu, o da, Ahmed gibi, buralardan gitmeyi düşünüyordu; bir yıl kadar önce dönmüştü, italyan diplomat olan kocasını Bağdat'a tayin etmişlerdi, savaş boruları çalar çalmaz Irak'tan çıkarılacaklarına güveniyordu.

Bunun için onu evlerine almışlardı; geniş daireleri, şehirde pek çok Batılı diplomatın oturduğu bir yerleşim bölgesindeydi. Ahmed yeğeninini kaldığı en küçük odayı almıştı, yeğeni de ağabeyiyle aynı odayı paylaşıyordu.

Ablası "politik sığınma hakkı iste" diyordu, ama o italyan Elçiliği'ne gidip sığınma hakkı istediğinde eniştesini müşkül durumda bırakacağını biliyordu. Diplomatik bir olay yaratmış olurdu, hatta belki de, italyanlar ona ne kadar korunma sağlarsa sağlasın, Saddam gitmesini engelleyebilirdi.

Hayır, çözüm bu olamazdı. Kendi olanaklarıyla kaçmalıydı, kimseyi zan altında bırakmadan, hele ailesini hiç.

Helikopter Tel el Mukayyer yakınlarında bir üsse indiğinde, Clara kafasını patlayacakmış gibi hissediyordu. Şakakları ağrıyordu, çünkü koruyucu kask pervanenin gürültüsünü engelleyememişti.

Irak harp gereçlerinin büyük bölümü hurdadan ibaretti, tıpkı onu buraya getiren bu helikopter gibi. Albay ellerinde bulunan tek heli

kopterin bu olduğunu söyleyip onu uyarmıştı.

Bir çift askerle ve arkalarından gelen büyükbabasının dört adamıyla birlikte arazi arabasına geçince, kendini biraz daha iyi hissetmeye başladı.

Hava sıcaktı, öyle kuru bir sıcaktı ki, arabayla geçerken sarı tozdan bir bulut kalkıyor ne yaparlarsa yapsınlar ağızlarına doluyordu. Kum çiğniyorlardı.

Köy muhtarı onu evinin kapısında karşılayıp çaya davet etti. Nezaket formalitelerini tamamlayıp, resmiyet süresi bitince, Clara niçin geldiğini ve ne istediğini anlattı.

Adam gülümseyerek Clara'yı dikkatle dinledi, Ahmed'in telefonda verdiği direktiflerle her şeyi hazırladığını söyledi. Birkaç kerpiç ev yapılmaya başlanmıştı bile, hammaddesi "çamur" bölgede bolca bulunuyordu; üç bin sene önce olduğu gibi, önce içindeki yabancı cisimleri temizliyorlar, suyla karıştırıp yoğuruyorlar, sonra içine taneli saman, kum, çakıl ya da kül katıyorlardı. İnşaat tekniği basitti; duvarları evre evre yükseltiyorlardı, bir kat yapıp kurumasını bekledikten sonra üstüne bir kat daha ekliyorlardı. Yağmur geçirmez yapmak için onları yeniden samanla ve palmiye yapraklarıyla kaplıyorlardı.

Yarım düzmesini bitirmişlerdi, bu hızla giderlerse, hafta sonu gelmeden kalan altı tanesi de hazır olacak gibiydi.

Evlerin içi son derece sadeydi ve fazla geniş değildi; ayrıca Ahmed duşların ve temel sağlık gereçlerinin yapılması konusuna da önem vermişti.

Bu kadar kısa sürede başardığı işten gururlanan köyün muhtarı kazı için gereken adamları bizzat seçtiğini özellikle belirtiyordu.

Clara teşekkür etti ve incitmemek için lafi evirip çevirerek, ona köyün adamlarıyla bir toplantı yapmak istediğini açıkladı, çünkü alınacak olan işçilerin belli bazı özellikleri olmalıydı. Onun çok iyi seçim yaptığına inanıyor, fakat müsaade ederse, arkeolojik kazıda çalıştırılacak özellikteki adamları bir de kendisi görmek istiyordu.

Uzun süren bir çekişmeden soma, Clara bitmeyen pazarlığa son vermek için, bir punduna getirip, Albay'ın adını anmak zorunda kaldı, çünkü köy muhtarı adamları yalnız onun seçebileceğinde inat ediyordu.

Albay'ın adını duyunca, köy muhtarı Clara'nın ricasını kabul etmek zorunda kaldı. Yarın, dedi, dilediğiniz insanları toplayabilirsiniz. Yabancılar kazıda çalışırlarken onların çadırlarının temizliğinde çalışmayı isteyen kadınlar da vardı.

Clara muhtara, kazı personeli gelene kadar, karısı ve kızlarıyla birlikte evinde kalması için muhtarın yaptığı daveti kabul ettiğinde akşam oluyordu. Fakat önce harabelere kadar yürümek ve yapacakları çalışmayı düşünerek, biraz orada kalmak istediğini söyledi. Adam razı oldu. Biliyordu ki, Clara canı ne isterse yapar, ayrıca da, ona düşen bir so

rumluluğu da yoktu zaten, çünkü konuğu Bağdat'tan yanında onu koruyan adamlarla gelmişti.

Clara, köyün adını, toprağın rengine, her şeyi kaplayan sarı toza, kayaların saman rengine borçlu olduğunu düşündü. Kadim Ur kentine böylesine yakın olan şu yitik yeri, asker üniforması gibi tek tip yapmaya çalışan bu rengi seviyordu.

Adamlardan belli bir uzaklıkta durmalarını rica etti. Attığı her adımda onların varlığını hissetmeden, biraz yalnız kalmak istiyordu. Bunu yapmayı reddettiler, çünkü Alfred'in bu konuda talimatı kesindi; onu gözden kaybetmelerine izin yoktu ve eğer ona zarar vermeye niyetlenen olursa onu öldürmek zorundaydılar, eğer vakit kalır da, öldürmeden önce, ondan kim olduğunu ve kimin hesabına çalıştığını sorabilirlerse ne âlâ. Clara'ya zarar vermeyi ancak hayatlarıyla ödemeyi göze alarak düşünebilirlerdi.

Yaptığı itirazlar işe yaramadı; en fazla adamların, onu hep görebilecekleri biçimde ihtiyatlı bir uzaklıkta durmaya razı olmalarını sağlayabildi.

Bu gizemli yapının yükseldiği kayalardan geriye kalanları elleriyle okşadı, temizlenip boşaltılmış olan çevresini dolaştı. Yapıyı bütün açılardan gözlemledi, taşlara yapışan çamuru eliyle temizleyip, küçük tablet parçacıklarını dikkatle sakladığı branda bezinden yapılmış bir çantaya koydu. Sonra yere oturdu ve taş duvara dayanarak, düşlerinin şamas'ı arayarak orada rasgele dolaşmasına bıraktı kendini.

- Ama, Abram, bana anlattıkların Gılgamış destanında da geçiyor, diye karşı çıktı Şamas. - Emin misin? - Nasıl emin olman? Onu İli okuttu ezberletti bize. - Sana söylemişim, bazen insanlar olan bitenleri masallar ve şiirler yoluyla anlatmayı denerler. - Peki öyleyse, devam et bu Nuh Peygamber'in öyküsüne. - Aslında Nuh'un öyküsü değil, Tanrı'nın, yaptıklarından yüzünden insanlara duyduğu öfkenin öyküsü bu. Tanrı dünyada kötülükten başka bir şey görmüyordu, onun için yarattığı ve en çok sevdiği insanı yok etmeye karar verdi. Ama Tanrı, her zaman merhametli olan Tanrı, Nuh'un iyiliğini beğenerek onu kurtarmaya karar verdi.

- Bunun için reçineli tahtadan bir gemi yapmasını emretti, evet, onu daha önce yazmıştım, yanıtını verdi Şamas, hurmalara dayanıp kule gibi yükselen tabletleri yeniden okuyarak. Geminin ölçülerini de yazmıştım: uzunluk üç yüz arşın, genişliği elli ve yüksekliği otuz arşın. Geminin kapısı bir yandaydı, Tanrı onu üç katlı yapmasını emretti.

- Görüyorum ki söylediğim her şeyi yazmışsın. - Tabii. Bu öykü, benim diğeri kadar, "dünyanın yaratılışı" öyküsü kadar hoşuma gitmese de. - Niye hoşuna gitmiyor? - Âdem ile Havva'yı çok düşündüm, kendilerini çıplak hissederek utanıp, Tanrı'ya görünmemek için saklanmaları. Tanrı'nın, Havva'yı söz dinlememeye iten yılanın laneti. - Şamas, yalnız senin hoşuna gideni yazarsan olmaz. Sen benden dünyanın öyküsünü anlatmamı istedin. Eh, pekâlâ, bilmelisin ki, "O" insanları cezalandırmak istedi, bunun için de dünyaya tufanı gönderdi. Ama devam etmek istemiyorsan... - Yok yok, tabii ki istiyorum. Yalnızca, birden, Gılgamış destanını hatırladım da... Çocuk Abram'ı kızdırmış olabileceğinden korkarak dudağını ısırırdı. Lütfen, devam et, kusuruma bakma! - Ne diyordum? Şamas tablete son yazdığı satırları yeniden yüksek sesle okudu: "Ve Rab Nuh'a dedi: Sen bütün evindekilerle gemiye gir; çünkü seni önümde bu nesil içinde salih gördüm. (...) kendine her temiz hayvandan, erkek ve onun dişisi olarak yedişer; ve temiz olmayan hayvanlardan erkek ve onun dişisi olarak ikişer"

- Yaz, diyerek Abram, Şamas'ı korkuttu. Göklerin kuşlarından da erkek ve dişi olarak yedişer yedişer alacaksın. Çünkü ben yedi gün soma, yeryüzü üzerine kırk gün kırk gece yağmur yağdıracağım; yapmış olduğum her yaşayan şeyi toprağın yüzü üzerinden sileceğim. Ve Nuh RABBİN kendisine bütün emrettiğine göre yaptı.

Ve yeryüzü üzerinde sular tufanı olduğu zaman Nuh altı yüz yaşında idi. Ve tufanın suları yüzünden, Nuh ve oğulları ve karısı ve oğullarının karıları kendisiyle gemiye girdiler. Allah'ın Nuh'a emretmiş olduğuna göre temiz hayvanlardan ve temiz olmayan hayvanlardan ve kuşlardan ve toprak üzerinde sürünenlerin hepsinden, erkek ve dişi olarak ikişer ikişer gemiye Nuh'un yanına girdiler. Ve vaki oldu ki o yedi günden sonra tufanın suları yeryüzü üzerinde idi.

Nuh'un ömrünün altı yüzüncü senesinde, ikinci ayda, ayın on yedinci gününde, o günde büyük enginin bütün kaynakları yarıldılar ve göklerin pencereleri açıldılar. Ve yeryüzü üzerine kırk gün kırk gece yağmur yağdı.

Ve Rab onun üzerine kapıyı kapadı.

Çocuk tabletin üzerinde kamaş kalemini koşturuyordu, gökte kapıların açılmasından bu kapılardan Tanrı'nın seller boşaltmasını gözlerinin önünde canlandırırken etkilenmişti. Kırılan ve tüm suları boşalıtıveren

bir su küpü düşündü. Şamas, başını kaldırmadan, Abram ne söylüyorsa yazmayı sürdürdü:

Ve yer üzerinde sular pek çok yükseldiler; ve bütün gökler altında olan bütün yüksek dağlar

örtüldüler. Ve adamdan sığırlara kadar, sürünenlere kadar ve göklerin kuşlarına kadar, yeryüzü üzerinde yaşayan her şey silindi ve yeryüzünden silindiler...

Ve Allah Nuh'u ve onunla beraber gemide olan bütün hayvanları ve bütün sığırları hatırladı; ve Allah yerin üzerinden bir rüzgâr geçirdi ve sular alçaldı; ve enginin kaynakları ile göklerin pencereleri kapandılar ve göklerden yağmurun ardı kesildi; ve gittikçe sular yerden çekildiler; ve yüz elli gün bittikten sonra sular azaldılar. Ve gemi yedinci ayda, ayın on yedinci gününde Ararat dağları üzerine oturdu. Ve sular onuncu aya kadar gittikçe azaldılar; onuncu ayda, ayın birinde dağların başları göründüler.¹³

Abram sustu ve gözlerini kıstı. Şamas dinlenmek için bu kısa arayı fırsat bildi. Tabletlerin her iki yüzünü de kullanıyordu; kolay bir iş değildi, ama doğrusunu yapmaya çalışıyordu. Abram ona Nuh'un öyküsünü anlatmayı bitirince, o da ona, uykularında ona eziyet eden düşlerinden söz etmek istedi. Ur'a dönmek istiyordu, Harran'da kendini yabancı hissediyordu. Anası, babası ve kardeşleri de ordaydı, ama bu kente geldiklerinden beri mutluluk evlerinden uçup gitmişti. Babasını pek az görüyordu, annesininse yüzü hiç gülmüyordu. Hepsi de babasının Ur'un kapılarında kendi elleriyle inşa ettiği evin serinliğini özleyorlardı. Eskiden olduğu gibi bir yerden bir yere gitmek hoşlarına gitmiyordu.

- Ne düşünüyorsun, Şamas? - Ur'u düşünüyorum. - Ur'un nesini düşünüyorsun? - Büyükanmemin yanında olmak isterdim, bir de İli'nin okuluna gitmek. - Harran'ı sevmiyor musun? Burada da öğreniyorsun. - Evet, doğru, ama aynı şey değil. Ne güneş ne geceler ne insanların konuşmaları ne de incirlerin tadı aym. - Ah, anladım, sıla hasreti çekiyorsun? - Sıla hasreti ne demek? - Kaybettiklerini hatırlarsın, bazen de hiç bilmediğin bir şeydir bu. - Kableden ayrılmak istemiyorum, ama burada yaşamak hoşuma gitmiyor. - Burada çok kalmayacağız. - Biliyorum, Terah yaşlı, o olmasaydı sen bizi Kenan Ülkesi'ne götürecektin, ama ben Kenan Ülkesi'ne gitmeyi istiyor muyum istemiyor muyum bunu bilmiyorum. Annem de geri dönmek istiyor. I 3. Kitabı Mukaddes Tekvin bölümü (7:19; 7:23; 8:1 -5).

Şamas sustu, yüreğini fazla açtığı için pişmanlık duyuyordu. Abram gidip babasına söyleser diye korkuyordu. Babası onun mutlu olmadığını öğrenince üzülürdü. Abram onun düşüncelerini okumuştur sanki.

- Merak etme, kimseye söylemem, ama senin yeniden mutlu olman için bir şeyler yapsak iyi olur. Çocuk başını salladı, ferahlamıştı, bu arada Abram'ın anlattıklarını yazmak için kalemi yeniden eline aldı. Böylece öğrendi ki, Nuh, toprağın kuruyup kurumadığını anlamak için, ilkönce bir karga gönderdi, daha sonra bir güvercin, sonra ikinci bir güvercin, ta ki bir daha dönmeyen üçüncü güvercine kadar. Ve Rab yüreğinde dedi: “Adamın yüzünden artık toprağı tekrar lanetlemeyeceğim, ve artık her yaşayan şeyi, ettiğim gibi tekrar vurmayacağım.”

Abram anlattı Şamas'a, “Ve Allah Nuh'u ve oğullarını mübarek kılıp onlara dedi: “Semereli olun ve çoğalın ve yeryüzünü doldurun. Hareket eden her hayvan size yiyecek olacaktır, yeşil ot gibi size hepsini verdim. Fakat eti onun canı olan kam ile yemeyeceksiniz. Ve gerçek sizin kanınızı, canlarınız için arayacağım ve insanın elinden, yani her adamın kardeşinin elinden, insan canını arayacağım.”

- Yani insanların tekrar cennete dönmelerine izin mi verdi? diye sordu Şamas. - Tam olarak değil, ama Tanrı bizi affetti ve yeryüzü üstünde yarattığı her şeyi bize vermekle, insanı Yaratılış'ın en önemli varlığı yaptı; aradaki fark o ki, burada hiçbir şey karşılıksız bir armağan değil; insanlar da hayvanlar da yaşamak için savaşmak zorunda; toprağın tohumunu elde etmek için çalışmalıyız, kadınlar soyumuzu sürdürmek için acı çekerler. Hayır, Tanrı bizi cennete tekrar almıyor, yalnızca bizi yeryüzünden silmeyeceğine söz veriyor. Göğün kapıları bir daha hiç açılmayacak, üstümüze yok edici yağmurlar ve seller dökülmeyecek. Burada bırakalım, bak, güneş gizleniyor. Yarın sana niçin bütün insanların aynı dili konuşmadığını ve kimi zaman birbirini anlamadığını anlatacağım.

Çocuk şaşkınlıkla gözlerini açtı. Abram'm hakkı vardı, havanın karanlığında gözleri zor görüyordu, ama o devam etmek isterdi. Annesi şimdi onu arıyordu mutlaka, babası da onun bugün kâtipler okulunda ne öğrendiğini görmek isteyecekti. Bir sıçrayışta yerinden kildi, tabletleri dikkatle topladı ve ailesinin pişmiş tuğladan yapılmış evine doğru koştu.

Ertesi gün Abram, Şamas'la buluşmaya gelmedi. İçinde Tanrı'nın seslenişini duyduğu için yalnız kalmak istiyordu. 0 gece, içinde bir sıkıntıyla ter içinde uyanmıştı.

Kalkınca, Harran'dan dışarı çıktı, saatlerce amaçsız dolaştı, akşam olunca çimenlerin yakınında bir hurmalığa gidip dinlenmek için oturdu. Rabbinden bir işaret bekliyordu.

Gözlerini kapadı ve yüreğinin yakınında bir batma hissi duydu, o anda apaçık O'nun kutlu sesini işitti.

Abram, memleketinden ve akrabanın yanından ve babanın evinden sana göstereceğim memlekete git; ve seni büyük millet edeceğim ve seni mübarek kılacağım ve senin adını büyük edeceğim; ve bereketli ol; ve seni mübarek kılanları mübarek kılacağım ve sana lanet edene lanet edeceğim; ve yeryüzünün bütün kabileleri sende mübarek olacaktır.14

Rabb'i görebilmek ümidiyle gözlerini açtı, ama hurmalık gecenin gölgeleri doldurmuştu, yalnızca kızılımsı ay ışığı ve küçük noktacıklar gibi gök kubbede ışıldayan binlerce yıldız vardı.

İçini yine huzursuzluk kaplamıştı. Tanrı apaçık konuşmuştu, sözcüklerinin gücünün hâlâ içinde gümbürdediğini hissedebiliyordu.

Rabb'in istediği gibi Kenan Ülkesi'ne doğru yola koyulması gerektiğini biliyordu. Daha Ur'dan çıkmadan önce "O", varılacak hedefi göstermişti, bu gidişi Terah yaşlı olduğundan ve atalarının toprağı Harran'da kalıp dinlenmek istediğinden erteletmişti.

Günler geceler geçiyor kavim Harran'dan kıpırdamıyordu, orada iyi çayırklar ve ticaret yapacak zengin bir şehir bulmuşlardı. Abram bu kalışın geçici olduğunu hep bilse de, Terah'ın gönlüne uyup oraya yerleşmişlerdi. Abram Rabb'in dileklerini yerine getirmek için bir uyarı gelmesini beklemişti.

İşte o gün gelmişti, Tanrı'ya itaat ederse Terah'ı üzeceğini bildiği için çok sıkıntı duyuyordu.

Gözü dumanlanmış, yürüyüşü zorlaşmış olan yaşlı babası, günün büyük bölümünü uyuklayarak geçiriyor, daha ötelerin korkusuyla anılarının diyarında kayboluyordu.

Ayrılmaları gerektiğini Terah'a nasıl söyleyecekti? Keder göğsünü sıkıştırıyor ve gözlerinden akan yaşları tutamıyordu.

Babasını seviyordu, babası ona hayatı boyunca rehber olmuştu. Bütün bildiklerini ondan öğrenmişti, onun heykelcikler yapan becerikli ellerini gözlemleye gözlemleye anlamıştı Tanrı'nın elle yapılamayacağını.

Terah ona inanıyordu, kavimdekilerin gönlüne de Tanrı'yı sokmayı başarmıştı, bugün hâlâ tapınakları süslü püslü çamurdan tanrı figürleriyle onurlandırarak işe yarıyordu.

Hafif adımlarla yürüyordu Abram. Babasının evine gitmek zorun

daydı. Orada Sara, güneş batalı epey zaman olduğu halde onu uyuma

dan bekliyordu mutlaka.

Adımlarını sıklaştırma gereğini hissetti, çünkü Terah'ın onu bekledi

ğini biliyordu. Babasının sıkıntısı vardı, onu çağırıyordu.

Harran'a yaklaştığında kavminden bir adam çıktı karşısına, çabucak

14. Kitabı Mukaddes, Tekvin bölümü (12:1-3).

İSÎ

babasının yanına götürmek için onu bekliyordu. Akşam, Terah'ın yere düştüğünü, kimsenin uyandıramadığı bir uykuya daldığını, hiç durmadan Abram'ın ismini sayıkladığını söyledi Abram'a.

Eve girince kadınlara babasının yanından çıkmalarını emretti, kardeşi Nahor'dan babasını uyandırmak için müsaade istedi. Nahor, uzun bir günün yorgunluğuyla tükenmiş, Abram'ı Terah'la ilgilenmesi için bırakarak gecenin serinliğini solumak için dışarı çıktı. Evde bulunanlar Abram'ın

boğuk, sönük mırıltılarını iştirken, ihtiyar adamın yorgun sesini duyduklarını da sandılar.

Gündoğumunda Terah'm ölümüyle şaşırıldılar. Abram'ın karısı Sara'nın cariyesi Şamas'ın babası Yadin'e haber vermek için çadırına yaklaştı, Yadin aceleyle kendi evinden birkaç adım ötede olan Terah'ın evine koştu. Abram ve kardeşi Nahor, eşleri Sara ve Milka ve yeğeni Lot'la birlikteydiler.

Kadınlar ağlaşıyor, saçlarını başlarını yoluyorlardı, erkeklerse bir söz söyleyemeyecek kadar büyük bir keder içindeydiler.

Yadin duruma el koydu, karısını çağırıp ondan, başka kadınların da yardımıyla, Terah'ın cenazesini yıkamalarını ve onu Harran toprağındaki sonsuz uykusu için hazırlamalarını istedi.

Terah başka yerlerden daha fazla sevdiği bir yerde, sürülerine çayır ve tahıl ararken gidiş gelişlerde yolu düştüğü Harran'da ölmüştü; tıpkı Ur gibi atalarından çoğunun doğduğu yerd burası.

Kabile Terah'ın bedenini yılın bu döneminde kuru ve kırılğan olan toprağa vermeden önce matem zamanını bekledi.

Abram'ın yüzünden yetimliğin acısı okunuyordu. Terah onun hem babası hem de yol göstericisi olmuştu, bildiği her şeyi ona o öğretmişti. Tanrı'yı bulmasına yardım etmiş; soylu beyler ya da bizzat kral için çamurdan biçimlendirdiği tanrı figürlerine güldüğünde hiç darılmamıştı.

Terah Tanrı'yı yüreğinde hissetmişti, tıpkı Abram'm hissettiği gibi. Şimdi kavmini yönlendirerek korkusuz yaşayabilecekleri, yeşil otlakların bulunduğu topraklara, Tanrı'nın vaat ettiği topraklara götürmek ona düşüyordu.

- Kenan Ülkesi'ne gideceğiz, diye bildirdi Abram. Yola çıkmak için hazırlanalım. Erkekler izleyecekleri yolu tartıştılar. Bir bölümü Harran'da yerleşmeyi yeğliyordu, bir bölümü de Ur'a dönmeyi öneriyordu, geri kalanlar ise nereye giderse Abram'ı izleyecekti.

Yadin artık kavmin reisi olan akrabasıyla görüştü.

- Abram, seninle Kenan Ülkesi'ne gelmeyeceğiz. - Biliyorum. - Biliyor musun? Nasıl olur, düne kadar ben bile bilmiyordum. - Benimle gelmeyeceğiniz ailenin bakışlarından anlaşılıyordu. Şamas

Ur'a dönmenin düşünüyör, karın ailesinin kaldığı o şehri özlüyor, üstelik sen de aileni yiyecek için çayır ve ekin bulmaya Ur'dan Harran'a gidip gelirken bizzat yönetmek istiyorsun. Hayır, sana küsmem için hiçbir neden yok. Kararını anlıyorum, Şamas için de seviniyorum.

- Bana dönme kararını verdiren elbette ki oğlumun gözlerinde okuduğum özlem. - Şamas yazılarıyla ebedi olacak. İyi bir kâtip olacak. Doğru ve bilge bir adam olacak. Onun kaderi çobanlık yapmak değil. - Kavminle ne zaman ayrılacaksın? - Bir aydan önce olmaz. Yapacak işlerim var, özellikle de Şamas'a anlattığım öyküyü bitirmeden gidemem. Ur'da kalanlarımıza ve ömür boyu rastladıklarına, kim olduğumuzu, nereden geldiğimizi, Tanrı'nın ne istediğini anlatsın. Rabb'in bizi neden yarattığını anlamazsak, ilk erkek ile ilk kadının yaptığı hatayı anlamazsak, neden acıya dayanmamız gerektiğini de anlayamayız. Yalnız yazılı olan kalır, ben de ayrılmadan önce Şamas'ın ona söyleyeceklerimin tümünü yazmasını istiyorum.

- Öyle olsun. Oğluma söyleyeyim de seni arasın, ona yeteri kadar tablet hazırlayayım ki anlatacağın her şeyi sığdırsın. Abram onu Harran'ın dışında, her zamanki yerde bekliyordu. Terah'ın ölümünden bu yana neredeyse hiç konuşmamışlardı. Çocuk ihtiyatla yaklaştı. Yaşlı adamın yokluğunu ve Abram'ın acısını paylaştığını anlatan sözcükler bulmaya çalışıyordu. Ama bir şey söylemesine gerek yoktu, Abram sevgiyle omzunu okşayrp yanına oturttu.

- Seni çok özleyeceğim, dedi Abram. - Ur'a hiç dönmeyecek misin ya da en azından Harran'a? diye sordu Şamas kaygıyla. - Hayır. Yola çıktığım gün gidişim geriye dönüp bakmadığım son gidiş olacak. Bir daha görüşmeyeceğiz, Şamas, seni hep gönlümde hissedeceğim, umarım sen de beni unutmazsın. Dünyanın tarihini anlatan tabletleri saklayacak, sana öğrettiklerimi bizimkilere

anlatacaksın. Gerçeği öğrensinler, erguvan rengine ya da altın rengine boyanmış çamur figürlere tapmasınlar, Şamas, biraz sıkılsa da, Abram'ın yüklediği bu göreve boyun eğdi, bu ona duyduğu güveni gösteriyordu. Çekingen çekingen, ” ‘O’ yine seninle konuştu mu?” diye sordu.

- Evet, Terah'ı yeniden ilk insanı yarattığı toprağa döndürmeye hazırlandığı gün konuştu benimle. Bana verdiği buyruğu yerine getirmeliyim. Bilmelisin ki, Şamas, benim soyum dünyanın her köşesinde bana kavimlerin atası diyecek. - O zaman adın İbrahim olacak, dedi çocuk yüzünde şaşkın bir gülüşle, çünkü Abram'ın karısı Sara'nın ona çocuk vermediğini biliyordu.

- Bunu sen söyledin, çocuklarımdan çocukları ve onların çocuklarının çocukları ve onların çocuklarının çocukları beni böyle tanıyacak, onlara tanrılar olmadığını yalnızca tek tanrının olduğunu söylerken yalan söylemediğimi bilecekler. - Herkese seni İbrahim diye çağırılmalarını söyleyeceğim. - Öyle olacak. Şimdi hazırlan bakalım, çünkü yazman gerekiyor. Ayrılmadan önce öğrenmen gereken çok şey var. Şamas kalemini çıkardı ve tabletlerini dizinin üstüne yerleştirdi, İbrahim'in bütün anlattıklarını yazmaya hazırды.

- “Ve Nuh'un bütün günleri dokuz yüz elli yıldız ve üç oğlu oldu: Sam, Ham ve Yafet. Ve tufandan sonra yeryüzünde milletler bunlardan ayrıldılar. Ve bütün dünyanın dili bir ve sözü birdi. Ve vaki oldu ki şarkta göçtükleri zaman, Şinar diyarında bir ova buldular ve orada oturdular. Ve birbirlerine dediler: Gelin kerpiç yapalım ve onları iyice pişirelim. Ve onların taş yerine kerpiçleri ve harç yerine ziftleri vardı. Ve dediler: Bütün yeryüzü üzerine dağılmayalım diye, gelin kendimize bir şehir ve başı göklere erişecek bir kule bina edelim ve kendimize bir nam yapalım. Ve Ademoğullarının yapmakta oldukları şehri ve kuleyi görmek için Rab indi.” Onların kibirliliğini görünce üzülen dördü ve yeniden onları cezalandırdı. - Ama, neden? diye sormaya cesaret etti Şamas. Göğe yükselmeyi istemenin neresinde kötülük var, anlamıyorum. Ur'da rahipler yıldızları inceler, bunun için de gök kubbeye yaklaşmaya çalışırlar. Ur'da kral, Safran yakınında bir ziggurat kurmayı düşünüyordu, rahipler Güneş'in ve Ay'ın gizemlerini çözsünler, yıldızların görünüp kaybolmasının hikmetini anlasınlar, ölçüleri tartıları öğrensinler diye. Biliyoruz ki, Yer yuvarlaktır, çünkü rahipler gökyüzünü gözlemleyerek böyle hesapladılar... - Sus, sus! diye İbrahim onu azarladı. Sen benim söylediğimi yaz, Tanrı'yla tartışmaya girme. Şamas, sesini çıkarmadı. Tanrı'dan korkuyordu, İbrahim'in Tanrısı, İbrahim'in kavminin Tanrısı, dolayısıyla da kendi Tanrısı... Bu Tanrı'dan korkuyordu. Bu Tanrı insanların yüreklerini okuyor ve zaman zaman onlara kızıyordu. Adaletsiz olduğunu düşündüğü için ona da ceza verir miydi acaba?

- O insanlar, diye sürdürdü İbrahim. Rabb'in kudretine kafa tutmak istediler, böyle yüksek bir kule yapıp “O” yeniden yeryüzüne tufanda olduğu gibi korkunç bir ceza verecek olursa sığınıp kaçmayı düşündüler. Bu kez insanların dillerini birbirine karıştırmaya karar verdi, aralarında anlaşmasınlar diye. O gün bu gün her kavmin kendi dili var. Kuzey kavimleri Güney kavimlerinin dillerini anlamaz, Doğulular da Batılıların dillerini anlamaz. Böylece bir şehrin içinde bile birbirlerinin dilini bilmeyen insanlara rastlarız, çünkü bir bölümün geldiği yer başkadır, öbür bölümün geldiği yer başka.

Rab yaratıklarında ne gururu ne de kibri hoş görür. Rabb'e kafa tutulamaz. Gök ile Yer arasına çizdiği sınırlara yaklaşılmaya çalışılmaz.

Bir kez daha güneşin batışıyla ayın görünmesi şaşırttı onları ve Harran'a doğru yürüdüler. İbrahim tabletleri taşımada Şamas'a yardım ediyordu. Kapının önünde Yadin'e rastladılar; Yadin akrabasını bir parça ekmek ile sütü paylaşmak üzere evine davet etti.

İki erkek farklı yönere yapacakları yolculuktan konuştular; yeniden buluşmaları olasılığının çok az olduğunu biliyorlardı.

Yadin çobanlık yapmayı bırakıp temelli Ur'a yerleşmek istiyordu, orada Şamas sarayın hizmetinde bir kâtip olacaktı. İli ona bulla'ları ve calculus'lan kullanmayı öğretmiş olacaktı. Harran'da gördüğü bu derslerde Şamas, hep sivrilmişti.

Son yıllarda, Şamas olgunlaşmış, artık bir yetişkin olmuştu, öğrenmenin özveri gerektirdiğinin bilincindeydi. Ayrıca, Harran'daki kâtipler de ona karşı, Ur'daki öğretmeni gibi sabırlı ve gözlemci değillerdi; Şamas da onların, öğrenmek için ciddi çaba göstermezse öğretmeyi bırakacakları tehdidi karşısında bayağı sıkı çalışmak zorunda kalmıştı.

Ama dub-sar (kâtip) olabilmek için daha edinmesi gereken çok bilgi vardı. Uzun yular kâtiplik yaptıktan sonra ses-gal (büyük birader) derecesine yükselecek ve ömrünü bir um-mi-a (üstat) olarak tamamlayacaktı.

Şamas babası ile İbrahim arasındaki konuşmayı, iki erkeğin birbirlerine verdiği öğütleri sessizce dinliyordu.

Kış artık yenilmişti, toprağın rengine yeşil bir ton ekleyen, gökyüzünü koyu maviye boyayan ilkbahar belirmektedir. Yolculuk için uygun zamandı.

İbrahim ve Yadin, Rabb'in hoşuna gideceğini düşünüp bir koyun kurban ederek ayrılığı andılar.

- Baba, biz ne zaman gideceğiz? diye sordu çocuk İbrahim evden çıkar çıkmaz. - Konuştuklarımızı işittin, bir ay içinde buradan gitmiş olacağız. Yalnız biz değiliz giden, kavmin öbür üyeleri de bizimle Ur'a dönecekler. İbrahim'le birlikte gitmediğine pişman olacak mısın? - Hayır, baba, ben evimize dönmek istiyorum. - Burası senin evin. - İçimden sanki evim Ur'da büyüdüğüm yermiş gibi geliyor. İbrahim'i unutmayacağım, ama o bana dedi ki herkes kendi yolunu izlemeli dedi. O Rabb'in ona buyurduğu görevleri yapmalıdır, bana öyle geliyor ki, "O" benden de atalarımızın topraklarına dönmeme bekliyor. Orada bizimkilere bildiğim kadar dünyanın öyküsünü anlatacağım, İbrahim'in bana emanet ettiği tabletleri saklayacağım. - Sen yazgını seçmişsin. - Hayır, baba, Rabb'in onu benim için seçtiğine inanıyorum. İbrahim bana içimde ne hissettiğimi sordu, benim içimden gelen de dönmek.

- Ben de öyle hissediyorum, oğlum, annen de. Annenin kalbi özlemlerle dolu, Ur şehrine yaklaştığımızda yüzü yeniden gülecek. Atalarının yaşadığı ve öldüğü yerde ölmek istiyor. Burası bizim evimiz, ama burada yabancılık duyuyoruz. Evet, buradan gitmemiz lazım. Şamas sevinçle doğruladı babasını. Yolculuk beklentisiyle içi kıpır kıpırdı. Monotonluğu kırmak onun için yaşamsal bir gereksinimdi. Gündüzleri yürüyecekler, akşamları konaklayacaklar, kadınlar yemeğin yanına ekmek pişireceklerdi.

Daha şimdiden Fırat Nehri'ne yapacağı dalışların ve ateşin çevresindeki sohbetlerin tadını hissetti.

Bıçak gibi saplanan bir kederle İbrahim'i düşündü. Onu özleyecekti. Bu akrabasının özel biri olduğunu biliyordu, Tanrı'nın pek çok kavmin atası olmak üzere seçtiği biri. Bunun nasıl olacağını

bilmiyordu, çünkü Sara ona çocuk vermemişti, ama eğer Tamı ona söz verdiyse, öyle olacaktı; Şamas kendi kendine böyle dedi.

Dünyanın öyküsünü yazmıştı. İbrahim'e göre Evren'in Yaratılışını. Bunun böyle olduğundan şüphesi de yoktu.

Tanrıyla ilişkisi ise kolay olmuyordu. Bazen yaşamın gizemini tam anlayacakmış gibi oluyordu, tam bu gizeme ulaşacakken, zihni bulutlanıveriyor, düşünemiyordu.

Başka zamanlarda da Tanrı'nın eylemlerini anlayamıyordu, öfkesini ve insanlara ceza verirkenki katılığını anlayamıyordu. İtaatsizliğe Rabb'in bu kadar hoşgörüsüz oluşunu anlayamıyordu.

Tanrı'yı anlamamak ve vicdanında O'nun insanlara karşı aldığı bazı kararları benimseyememek O'na olan inancını azaltmıyordu.

İçindeki iman sonsuzluğa kadar toprağa gömülmüş bir kaya gibiydi.

Babası sıkı sıkı Ur'a vardıklarında ihtiyatlı olmasını tembihlemişti. Bütün Tanrıların Babası olan Enlil'i ya da Marduk'u ya da Tiamat'ı ya da bir dolu başka kutlu varlıkları sorgulamaya kalkmamalıydı.

Şamas yüzü görülmeyen bir tanrıdan söz etmenin güçlüğünü biliyordu, gözle görülmeyen ama gönülde hissedilen bir tanrı. Onun için O'ndan söz ederken dikkatli olacaktı, O'nu başka tanrıların yerine koymaya çalışmayacaktı. Onu dinleyecek olanların yüreğine tohum ekmesi ve bu tohumdan O'nun fişkırmasını beklemesi gerekecekti.

Vedalaşma günü geldi çattı. Gün doğarken, şafağın serinliğinde İbrahim ile kavmi ve Yadin ile yoldaşları yola çıkmaya hazırlanıyorlardı. Kadınlar eşekleri yüklüyor, çocuklar da çapaklı gözlerle çevrede koşuşup annelerinin işlerine engel oluyorlardı.

Şamas ümitle İbrahim'in ona bakmasını bekliyordu, ona elini sallayıp yanına çağırınca sevinç duydu.

- Gel, bizimkiler yol hazırlığını tamamlarken daha konuşacak zamanımız var, dedi İbrahim.

- Sen şimdi gidiyorsun, ben seni hep hatırlayacağım, dedi Şamas. - Evet, sen beni ben seni ikimiz birbirimizi unutmayacağız. Sana bir görev vermek istiyorum, aslında günlerce önce söylemişim bunu sana: Yaratılış öyküsünü sakın kaybetme. Tıpkı benim sana anlattığım gibi, Tanrı her şeyi tıpkı öyle yaptı. Biz insanlar onun nefesinden yalnızca bir zerre olduğumuzu unutuyoruz ve O'na ihtiyacımız olmadığını sanma eğilimi duyuyoruz ya da kimi zaman ihtiyacımız varken bize yardıma gelmediği için ona sitem ediyoruz.

- Evet, ben de kendime bunun niçin böyle olduğunu soruyorum. - Tanrı'yı nasıl anlayabiliriz ki? Biz çamurdan yaratıldık, tıpkı Terah'ın ve benim birlikte elimizle yaptığımız tanrılar gibi. Biz yürüyoruz, konuşuyoruz, hissediyoruz, çünkü O bize hayat üfledi. Ne zaman isterse bunu bizden alır. Tıpkı benim, başkalarının tanrı diye taptığı kanatlı boğaları kırdığım gibi. Onlar benim elimle yaptığım tanrılar, elimin gücüyle tanrılıkları biter. Hayır, biz O'nu anlayamayız, anlamayı deneyemeyiz bile, hele onun eylemlerini yargılamaya hiç gücümüz yetmez. Ben senin sorularına cevap veremiyorum, çünkü cevabım yok. Tek bildiğim o ki, Tanrı tektir, başlangıç O'dur, son O'dur, bütün var olanların yaratıcısıdır, bizi de o yapmıştır ve bize, seçim şansı vermek için, ölümlü yapmıştır.

- Sen nereye gidersen git, Tanrı hep seninle olacak, İbrahim. - Seninle de, hepimizle de. O her şeyi görür, her şeyi duyar. - Kiminle Tanrı'dan konuşabilirim? - Baban Yadin'le, çünkü Tanrı onun yüreğindedir. İhtiyar Hoab'la, Sabulon'la, yolculuğa birlikte çıktığın bütün akrabalarınla, Ur'da kalanların birçoqlarıyla. - Kim bana yol gösterecek? - Hayatta öyle bir an gelir ki, vereceğimiz kararı içimizde aramamız gerekir. Baban var, onun sevgisine ve bilgeliğine güvenebilirsin. Ona güven, o sana yardım etmeyi, gönlünü doyuracak yanıtlar bulmayı bilecektir. Vedalaşmak için seslenen Yadin'in sesini duydular. Şamas boğazında bir düğüm hissediyor, ağlamamak için kendini zor tutuyordu. Ağlarsa ona güleceklerini sanıyordu, çünkü artık erkek olmak üzereydi.

İbrahim ile Yadin duygularla dolup taşarak kucaklaştılar. Birbirlerini bir daha hiç göremeyeceklerini biliyorlardı. Birbirlerine son öğütlerini verdiler, gelecek için birbirlerine iyi dilekler dilediler.

İbrahim, Şamas'ı kucakladı, çocuk gözünden akan bir damla yaşı tutamadı, sonra hemen yumruğuyla sildi.

- Sevdiğin ve seni seven kimselerden ayrılırken acı duymaktan utanma. Benim de gözümde yaş var, ama akıtmıyorum. Seni hep hatırlayacağım, Şamas ve bil ki, ben de Adem gibi insanların atası olunca, senin

sayende insanlar dünyanın öyküsünü bilecekler, onu çocuklarına anlatacaklar, onlar da kendi çocuklarına ve zamanın sonuna kadar böyle gidecek.

İbrahim ayrılış işaretini verdi ve kavmi yürümeye başladı. Eşzamanlı olarak da Yadin elini kaldırıp beraberindekilere yola koyulma işaretini vermişti. Her iki aile birbirlerinin tam tersi yönde gidiyordu; kimileri başını çevirip elini sallayarak birbirlerine son selamlarını gönderiyorlardı. Şamas, İbrahim'e doğru bakıyor, onun gözlerini kendisine çevirmesini bekliyordu, ama İbrahim geriye bakmadan dimdik yürüyordu. Yalnızca hurmalığın hizasına gelince, orada nice akşamlar Şamas'la birlikte oturduğunu hatırlayarak birkaç saniye duraklayıp hurmalığa baktı. Uzaktan Şamas'ın baktığını duyumsayıp döndü, çocuğun bu son selamlaşmayı beklediğini biliyordu. Birbirlerini göremediler, ama her ikisi de birbirlerine baktıklarını biliyorlardı.

Güneş yükselmişti, sonsuzluktan bir gün daha dönüş yolundaydı.

- Hanımefendi! Hanımefendi! Clara ona eşlik eden adamlardan birinin bağırışıyla daldığı uyusukluktan sıyrıldı.

- Ne oluyor, Ali? - Hanımefendi, gece oldu, köy muhtarı kızıyor. Kadınlar sizi yemeğe bekliyorlar. - Hemen geliyorum, bir saniye bile geç kalmam. Üstüne başına ve derisine yapışan sarı tozu silkerek doğruldu. Canı kimseyle konuşmak istemiyordu, hele köy muhtarıyla ve onun ailesiyle hiç. Bu yerin pek yakında yitip gidecek olan dinginlik dolu sessizliğinden yararlanmak istiyordu.

Hayalinde Şamas'ı canlandırıyor, ona düşsel bir yüz vermişti ve sesinin tınısını duyar gibiydi, adımlarını bile sezebiliyordu.

Yeni yeni öğrenen bir kâtip çırağıydı muhtemelen o, bu nedenle yazısı pek okunaklı olmasa da özellikleri olan birine benziyordu. Yetenekli biri, özellikle de İbrahim Peygamber'e çok yakın biri, öyle yakın ki İbrahim Peygamber ona Yaratılış'ı anlatmış.

Fakat, İbrahim Yaratılışla ilgili ne biliyordu ki? Eski Mezopotamya efsanelerinin tekrarı mıydı bu?

İbrahim bir göçmendi, kavminin reisiydi. Bütün göçmen kavimlerin kendi gelenekleri, kendi anlatıları vardır, ama sürekli gidişgelişlerinde başka kavimlerle, başka kültürlerden insanlarla da ilişkileri oluyordu, onlardan yeni âdetler, alışkanlıklar, gelenekler, efsaneler öğreniyor, tanrılar ediniyorlardı.

Yahudilerin Tevrat'ta nesilden nesile aktardığı Tufan söylencesinin besbelli ki Gılgamış Destanı'yla ilintisi vardı.

Köy muhtarının evine vardığında, muhtar onu kapıda bekliyordu, yüzünde buz gibi bir gülümseme vardı, Clara fark etti ama aldırmadı. İkram edilen yemeği övdü, onları onurlandırdı, sonra evin kızlarından biriyle birlikte bir yatak seriverdikleri odasına çekildi.

Yorgundu, yatar yatmaz uyudu, Ahmed, Sarı Ev'den gittiğinden beri böyle uyumamıştı.

Alfred Tannenberg'in Kahire'deki evi, rejimin yüksek kademeli insanların oturduğu yerleşim yeri Heliopolis'teydi. Odasının pencerelerinden, evin çevresini gözleyen birkaç adamdan başka bir dizi de ağaç görünüyordu.

Yaşının ilerlemesi onu gençliğinde olduğundan daha şüpheli yapmıştı. Ayrıca, artık arkadaşlarına da güvenmiyordu; önceleri, onların da onun için canlarını vereceğine inanarak uğrunda ölebileceği düşündüğü insanlara bile güvenmiyordu.

Niçin Tablet Kitabı Mukaddese ele geçirmeye böyle kafayı takıyorlardı? Bu tabletler karşılığı onlara elinde olan her şeyi sunuyordu işte. Bu tabletler torununun geleceğinin simgesiydiler. Konu para değildi; Clara'nın, hayatının geri kalanında sıkıntı çekmeden yaşamasına yetecek kadar parası vardı. Saygınlıktı onun Clara için istediği; çünkü içinde yaşadıkları dünya yıkılmak üzereydi, bunu söyleyenlere ne kadar kızmış olursa olsun kendini aldatamazdı. Gerçekte, bir yıldır George'un ona gönderdiği raporlar şüpheye yer bırakmıyordu. 2001 yılı 11 Eylülünden beri dünya çıldırmıştı.

ABD enerji kaynaklarını denetlemek için bir düşman tanımlama gereğini duyuyordu, Araplarsa sefaletten çıkmak ve dünyanın gözünde saygınlık kazanabilmek için güç kullanmak zorunda olduklarına inanıyorlardı, iki tarafın çıkarları birbirini tamamlıyordu. Savaş istiyorlardı ve başka bir şey düşünemiyorlardı. Onu da kaç kez yaptığı gibi iş çevirmeye hazırlanırken yakalamışlardı. Bu seferkinin farklı tarafı yaşayacak çok az süresi kalmasıydı ve o torununun geleceği için kaygılanıyordu. Gelecek ne Bağdat'tan ne de Kahire'den geçiyordu. Clara'nın kocası Ahmed bunu

biliyor, onun için de kaçmaya çalışıyordu. Alfred torununun dünyanın her yerinde, Iraklı olduğu için seilmeyen ve kimliğinden dolayı kötü gözle bakılan bir sığınmacı olmasını istemiyordu, çünkü er ya da geç onun kim olduğunu öğreneceklerdi. Onu kurtarmanın tek yolu mesleğinde saygınlık kazandırmaktı, bunu ona verebilecek tek şey Tablet Kitabı Mukaddes'ti. Ama George bunu kabul etmek istemiyordu. Frankie ile Enrique'nin çoluk çocuğu vardı, ama onlar da anlar görünmüyorlardı.

Yalnızdı, herkese karşı tek başınaydı, buna bir de yaşayacak çok az

zamanı kalmış olması gibi bir olumsuzluk ekleniyordu.

Doktorun raporunu yeniden gözden geçirdi. Yeniden ameliyat etmek, karaciğerini ele geçiren tümörü almak istiyorlardı. Bir karar vermesi gerekiyordu, aslında bu kararı çoktan almıştı. Ameliyat masasına bir daha yatmayacaktı, üstelik de rapora göre, bu ameliyattan sonra yaşayacağı garanti değildi. Eğer kalbi ona kötü bir oyun oynamaya kalkarsa masada da kalabilirdi. Son zamanlardaki taşıkardi atakları ve yüksek tansiyon sağlığını tehdit ediyordu. Amerikalılar bombardımana başlamadan önce Clara'nın Safran'da kazı yapmasına yetecek süre hayatta kalmaktan başka bir şey düşünmüyordu.

Odasının kapısına hafifçe vurulunca, kapıyı vuranın içeri girmesini bekleyerek bakışlarını rapordan kaldırdı. Bir hizmetkâr Yasir'le birlikte öbür adamın, Mike Fernâdez'in geldiğini bildiriyordu.

Onları bekliyordu; hizmetkâra adamları içeri almasını söyledi.

Ayağa kalkıp ziyaretçilerini karşılamak üzere odasının kapısına yöneldi. Yasir hafifçe başını eğerek selam verdi, daha çok sırtıtmaya benzeyen yarım bir gülümsemeye. Son buluşmalarında attığı tokadı affetmemişti. Alfred özür dilemek niyetinde değildi, böylesine ağır bir hakareten sonra özür dilemenin işe yaramayacağını bildiğinden aklına bile gelmezdi. Yasir, ellerindeki iş biter bitmez, eline geçecek en küçük fırsatta ona ihanet edecekti. Gelebilecek darbeyi elini kaldırmasına fırsat bırakmadan durdurabilmek için dikkatli olmalıydı.

Mike Fernâdez selamlaşırken ihtiyarı bakışlarıyla tarttı. Alfred'in güçlü bir şekilde elini sıkmasına sasırsa da sezgileri ona hasta bir adamın karşısında olduğunu söylüyordu. Neden olduğunu bilmesede de yüreğinde bunu hissediyordu; o kesinlikle aziz sayılmazdı; Dukais'in emrinde kirli işlere bulaşalı uzun bir zaman olmuştu, öyle şeyler yapmıştı ki, annesi yaşıyor olup da duysa utanırdı; ama olup bitenlere karşın son yıllarda iyiyi kötüden ayırt edebilir olmuştu, bu yaşlı adamsa o kadar kötüydü ki her yanından kötülük akıyordu.

Hizmetkâr elinde su ve serinletici içecekler dolu bir tepsiyle içeri girdi, tepsiyi çevresine oturdukları alçak sehpanın üstüne bıraktı. Hizmetkâr odadan çıkınca Alfred nezaket cümleleriyle zaman kaybetmeden doğruca Fernâdez'e döndü.

- Planın nedir? - Kuveyt'in Irak sınırına bir göz atmak hoşuma gider, ayrıca Ürdün ve Türkiye sınırlarında da bazı noktaları incelemek istiyorum. Adamlarımızı yerleştireceğimiz farklı bölgelerde hangi altyapıya güvenebileceğimizi bilmem de iyi olur, özellikle de kaçış yollarını... Düşünüyorum, pamuk ihraç eden bir firmayı kullanarak iyi bir kamuflej sağlayabiliriz, büyük pamuk balyaları, Mısır'dan Avrupa'ya. - Başka? diye sordu soğuk bir tavırla yaşlı adam.

- Sonrası sizin bana söyleyecekleriniz ve yapacağınız açıklamalar. Siz operasyonu yönetiyorsunuz, ben yeraltında olacağım; onun için nerelerde nasıl hareket etmem gerektiğini bilmek isterim. - Adamların Irak'a girecekleri ve çıkacakları noktalan ben sana söylerim. Senelerdir ülkeye girip çıkıyoruz; ne Iraklıların ne Türklerin ne Ürdünlülerin ne de Kuveytliilerin haberi oluyor. Araziyi avucumuzun içi gibi biliriz. Siz adamlarınızla meşgul olun, ama yeraltı operasyon dünyasında benim adamlarım olacak, Irak'a girip çıkanlar da onlar olacak. - Öngörülen bu değil. - Öngörülen, giriş çıkışları, olabilecek en kısa zamanda ve fark edilmeden yapmaktır. Sizlerin genel manzara içerisinde kaybolabilemenizin zor olacağını düşünüyorum, hele de Paul'ün gönderdiği adamların bunu becerebileceğinden çok şüpheliyim. Senin buralı olmadığın ta uzaktan belli. Seni tutuklarsa operasyon zorlaşır. Oysa biz kolaylıkla girip çıkabiliriz, çünkü buralıyız, biz araziye uyarız. Sizse

Amerika'daki Özgürlük Heykeli gibi meydandasınız. Benim size göstereceğim birkaç stratejik noktada birkaç adamınız olması bence yeterlidir. Şu pamuk firması işine gelince, ben o firmayı tanırım, o benim firmam, ama o bu iş için en iyisi değil. Bize lazım olan Washington'daki arkadaşlarımızın Kuveyt'teki ve Türkiye'deki üslerde bulundurulmuş ve Avrupa'daki havalimanlarına uğrayan askeri uçaklarını kullanmamıza izin vermeleri; bir kere oraya vardık mı, geri kalanı biz hallederiz. Bu uçaklarda seninle birlikte uçacak olanlar senin adamların, oraya benimkiler girmese iyi olur. Her horoz kendi çöplüğünde ötecek. - Hangi çöplük kimin; buna da siz karar vereceksiniz. - Biliyor musun? Çölde yolculuğa çıkarsan, Bedeviler seni hep şaşırır. Yalnız olduğuna iyice inanmışken birdenbire, başını kaldırıncaya bir de bakarsın ki karşında. Ne zaman gelmişler, ne zamandan beri arkandalar, asla bilemezsin. Onlar çöldeki kumun bir parçasıdır. Onlar seni kilometrelerce uzaktan görür, ama sen onları beş metre yakınındayken bile göremezsin.

- Adamlarınız Bedevi mi? - Adamlarım burada, bu kumlarda doğmuştur ve görünmezdir. Ne yapmaları, nereye gitmeleri, hangi yoldan gitmeleri gerektiğini bilirler. Ne Bağdat'ta ne Basra'da ne Musul'da ne Kayra'da ne de Tikrit'te göze çarparlar. Evine girip çıktığın gibi, sessizce girip çıkarlar. Biz bunu hep böyle yaptık, burası benim arazimdir, işleri yürütmenin yöntemini değiştirmeyi kabul etmem. Yoksa Washington'dakiler akıllarını mı oynattılar? - Hayır, akıllarını oynatmadılar, yalnızca operasyonu denetlemek istiyorlar. - Denetlemek mi? Bu operasyonu ben denetliyorum. - Siz yönetiyorsunuz, evet, ama onlar adamlarından birkaçının burada olmasını istiyorlar.

- Benim dediğim gibi yapılmazsa, operasyonun olacağından şüpheliyim. Washington'da siz, bir tek sınırı bile geçemeyeceğinizi biliyorsunuz. - Dukais'le konuşacağım. - İşte telefon. Mike Fernâdez yerinden kalkmadı bile. Durumu zorlaştırmasının nedeni basitti, yaşlı adamın planlarında sadece bir figüran olmak istemiyordu. Telefon ederse Dukais'in kızacağını biliyordu, çünkü emirler kesindi: Alfred ne derse onu yapacaktı.

- Sonra konuşurum, dedi Mike Fernâdez, yaşlı adamın inatçılığına şaşarak. - Canın ne isterse onu yap, ama bil ki, ben nabız yoklamalarından hoşlanmam, benimle kim bilek güreşi yaparsa kaybeder. Bu hep böyle oldu, öleceğim güne kadar da böyle olacak. Fernâdez sustu. Birbirlerini tartmışlardı ve besbelliydi ki Alfred kumanda kolunu biraz olsun paylaşmaya yanaşmayacaktı.

En akıllıcası durumu kabullenmek diye düşündü. Ne de olsa sonuçta haklıydı Tannenberg; burası onun sahası değildi, üstelik de savaş patlamak üzereydi. Onu ya da adamlarından birini durdurmaya kalkarlarsa operasyon tümüyle bozulurdu. Riske girenin başkası olması hiç de fena olmazdı.

Sonraki saatte Tannenberg ona askeri bir taktik ve strateji dersi verdi. Yayıdığı bir harita üzerinde Mike'ın kuvvetlerinin nereye yerleştirilmesi gerekeceğini ve Kuveyt'teki ve Türkiye'deki Amerikan üslerine hangi yoldan nasıl sevk edileceklerini, Amman'a giden yolu, ayrıca da Mısır'a ulaşan alternatif bir yol gösterdi.

- Sizin adamlarınız nereden girecekler, Bay Tannenberg? - Bunu size söylemem. Bunu size söylemek internette yayın yapmak gibi olur. - Bana güvenmiyor musunuz? diye sordu Mike Fernâdez. - Ben kimseye güvenmem, fakat bu durumda konu ne güvenmek ne de güvenmemek. Siz planı Paul Dukais'e anlatacaksınız; size adamlarımın nereden gireceğini söylersem elbette bu bilgiyi ona da söyleyeceksiniz. Bu bilginin birilerinin eline geçmesine izin vermeye hiç niyetim yok. Bu iş benim işim, dostum, Yakındoğu'nun sınırlarından kimsenin haberi olmadan girip çıkmak benim işim. Size anlattığım size yeter, daha fazla bilmenize gerek yok. Mike bu yanıtı bekliyordu; ihtiyarın hiç bükülmeyeceğini ve ondan hiçbir şey çekip çıkaramayacağını biliyordu, ama yine de ısrar etti.

- Öyle de olsa siz bana adamlarımın nerede bekleyeceğinin koordinatlarını verdiniz. - Aynen öyle, ama bu koordinatlardan sonuç çıkarmaya çalışırsanız yanılırsınız, yani hiç niyetlenmeyin.

- Tamam, Bay Tannenberg, görüyorum ki, sizinle anlaşmak kolay olmayacak. - Yanılıyorsun, çok

kolay, ben sadece herkesin kendi yapacağı işi bilmesini istiyorum. Siz görevinizi yapacaksınız, ben de benimkini, hepsi bu. Bu dostluklar kurmak için yapılan turistik bir gezi değil, onun için de bana şeflerinin Pentagon'un adamlarını uçakları bize ödünç vermeleri için nasıl ikna edeceklerini anlatmak zorunda değilsiniz, ben de kaç adamımın bu operasyonda görev alacağını ve nereden girip nereden çıkacağını anlatmayacağım. Ama size hangi adamlar lazım olacağını söyleyeceğim. - Bana mı söyleyeceksiniz? diye alaylı alaylı sordu eski albay Fernândeş. - Evet size söyleyeceğim, çünkü söylediğim noktalardan Amerikan üslerine nasıl ulaşacağınızı bilmiyorsunuz. Öyle ki, adamlarınıza benim bazı adamlarım eşlik edecekler, özellikle herkesin tam yerine gittiğinden emin olmak için. - Kaç adam getirmem gerek? - Yirmiye geçmesin, bir de mümkünse İngilizceden başka bir dil de bilsinler. - Arapça mı demek istiyorsunuz? - Arapça demek istiyorum. - Bu konuda sizi memnun edebileceğimizi sanmıyorum... - Gayret ediniz. - Bunu Bay Dukais'e söylerim. - Bu görev için adamların nasıl olması gerektiğini o zaten bilir, sizi onun için seçti. Uçağın merdivenlerinden inerlerken çölün kuru sıcağı yüzlerine vurdu. Marta mutlulukla gülümsedi. Doğu'yu seviyordu. Havasızlıktan bunalan Fabiân'sa, Amman Havaalanı terminal yolunu hızlı adımlarla geçti.

Döner bandın önünde bagajlarını bekliyordlardı. Uzun boylu, esmer bir adam onlara doğru geldi, mükemmelden daha iyi İspanyolca konuşuyordu.

- Bay Tudela? - Evet, benim... Adam elini uzatarak kuvvetle ve hararetle sıktı. - Ben Haydar Annasir. Beni Ahmed Hüseyini gönderdi. - Ah! Fabiân'ın tek söyleyebildiği bu oldu. Marta. Haydar'ın onu selamlamamasını önemsemeden, Haydar'ı şaşırtmak pahasına elini uzattı.

- Ben Profesör Gomez, nasılsınız?

- Hoş geldiniz, Sayın Profesör, yanıtını verdi Haydar Annasir, Marta'nın elini sıkarken hafifçe eğilerek. - Bayan Tannenberg gelmedi mi? diye sordu Marta. - Hayır, Bayan Tannenberg şu anda Safran'da, sizi orada bekliyor. Ama önce bütün eşyalarınızı gümrükten çıkarmamız lazım. Makbuzları bana verirseniz, bütün yükleri toplayıp kamyonu taşımak işiyle ben ilgilenirim, dedi Annasir. - Doğruca Safran'a mı gideceğiz? diye sordu Fabian. - Hayır. Size bu gece dinlenmeniz için Marriot'da yer ayırttık, yarın Irak sınırını geçip Bağdat'a gideceğiz, oradan da helikopterle bizi Safran'a götürecekler. İki gün sonra Bayan Tannenberg'le buluşacağınızı umuyorum, oldu, Haydar Annasir'in yanıtı. Gümrük işlemleri sorun çıkmadan tamamlandı, Haydar'ın orada bulunması gümrük memurlarının pürüz çıkarmamasına yetiyordu. Konteynırların doğruca havaalanı yükleme bölgesinde bekleyen üç kamyonu yerleştirildiğini gördüler. Sonra otele gittiler. Haydar onlara eşlik etmek için akşam yemeği vaktinde geri döneceğini söyledi. O arada, isterlerse, istirahat edebilirlerdi. Ertesi gün sabah erkenden saat beş gibi yola çıkacaklardı.

- Adamı nasıl buldun? diye sordu Fabian, Marta'ya barda birer kadeh alırlarken. - Nazik ve becerikli. - Hem de mükemmel İspanyolca konuşuyor. - Evet, herhalde İspanya'da okumuş; hangi üniversiteye gittiğini, ne tahsili yaptığını bu gece bize anlatır. - Başlangıçta seni fark etmedi bile. - Evet, dosdoğru sana yöneldi; sen erkek olduğun için seninle konuşması gerekir diye düşündü. Zamanla düzelir. - Valla, seni böyle küçük gördüğü için ona ters bir laf etmemene şaştım doğrusu. - Kötü niyeti yoktu. Aldığı eğitim böyle. Sizler sanki ondan daha mı iyisiniz, yanıtını verdi gülerek Marta. - İyi iyi, biz yeniden eğittik kendimizi, kızların düzeyine yükselmek için büyük çaba harcadık, çünkü sizlerin üstün insanlar olduğunuzu biliyoruz. - Elbette, Nietzsche bile üstün insan teorisini kurarken kız kardeşini düşünmüştür. Neyse ciddi olalım, ben çalışmak için Doğu'ya her gelişimde bu durumla karşılaşmaya alışkınım. Birkaç gün içinde durumu anlar ve burada şefin ben olduğumu öğrenir. - Vay vay, iktidarı ele aldın yani, bunu bana söylediğin için teşekkür ederim. Buzlu viskiyi yudumlayıp Haydar Annasir'i beklerken bir süre böyle şakalaştılar. Haydar, söylediği gibi, tam sekiz buçukta görüldü.

“Fena değil” diye düşündü Marta, barın önünden geçip onlara doğru yürüyen Haydar’ı yan gözle inceleyerek.

Haydar’ın üzerinde iyi kesimli lacivert bir elbise vardı, kravatı Hermés markaydı, üzerinde fil resimleri vardı.

“Fiili kravat biraz eski moda, ama hoş” dedi Marta kendi kendine, bu iki yabancıyla nasıl bir toprağa bastığını bilmeyen o uyuşuk adamın aklını karıştırmamak için hafifçe gülümsemekten bile kaçınırken.

Onları Amman’ın daha çok Batılıların konutlarının bulunduğu bölümündeki bir lokantaya götürdü. Ürdünlü işadamları ve politikacılarla sofralarını paylaşan yolu Haşimi krallığının başkentine düşmüş işadamlarının gittiği bir yer.

Fabián’la Marta, maître’e 15 yemek siparişlerini verme işini Haydar’a bıraktılar, Arapça bildiklerini hiç belli etmediler.

- İspanyolcayı nerede öğrendiğinizi merak ediyorum, diye sordu Fabián. Haydar sorudan rahatsız olmuş görünse de terbiyeli terbiyeli yanıt verdi.

- Madrid Complutense Üniversitesi’nde ekonomi okudum. İspanya hükümeti her zaman, ülkenizde öğrenim gören Ürdünlü talebelere cömert bir burs politikası uygulamıştır. Madrid’de altı yıl kaldım. - Hangi yıllarda kaldınız? diye sordu. - Seksenden seksen altıya kadar. - Çok ilginç bir dönem, dedi Marta, Haydar’ı konuşturmak için lafi uzatarak. - Evet, sizin geçiş döneminizin sonu ve ilk sosyalist hükümet dönemi. - Nasıl da gençtik o zamanlar! diye bağırdı Fabián. - Söyleyiniz, lütfen, siz Bayan Tannenbergl’le mi çalışıyorsunuz? Marta lafi dolandırmadan soruvermişti. - Hayır, pek sayılmaz. Büyükbabası için çalışıyorum. Bay Tannenbergl’in Amman’daki bürolarını yönetiyorum, yanıtını verdi Haydar, biraz da canının sıkıldığını belli ederek. - Bay Tannenbergl arkeolog mudur? diye sordu Marta, Haydar’ın apaçık olan rahatsızlığını fark etmemiş gibi yaparak. - İşadamıdır. - Ha! Yıllar önce Harran’da bulunduğunu söylediler sanırım, orada arkeoloji dünyasında önemli yankı uyandıran tabletler bulmuş, dedi Fabián. - Özür dilerim, bu konuda bir şey bilmiyorum. Bay Tannenbergl’le çalışıyorum, ama şimdiki işleri dışındaki etkinlikleri konusunda bilgim yok, diyerek kaçamak konuşmayı sürdürdü Haydar. - Bay Tannenbergl’in şimdi ne tür işler yaptığını sorsak fazla mı özel konulara girmiş oluruz? 15. Fransızca “şef garson”, (ç.n.)

Marta’nın sorusu, ona bu tür sorular sormaya cesaret edeceklerini sanmayan Haydar’ı hazırlıksız yakalamıştı.

- Bay Tannenbergl değişik türde işler yapan, saygın ve itibarlı bir adamdır, en sevdiği şeyse ketumluktur, yanıtını verdi Haydar, biraz da kızarak. - Torunu Irak’ta tanınmış bir arkeolog mudur? dedi Marta üzerinde durarak. - Bayan Tannenbergl’i çok az tanıyorum; işinde başarılı biri olduğunu biliyorum, Bağdat Üniversitesi’nin tanınmış bir profesörüyle evlidir. Fakat eminim ki, bütün bu soruları Safran’a ulaştığımızda ona da sorabilirsiniz. Fabián ile Marta birbirine bakarak sessizce artık soru sormamaya karar verdiler. Onlara ev sahipliği yapan bu adama karşı davranışları nezaket sınırını aşmıştı. Burası Doğu’ydu ve Doğu’da incitmeyi göze almadan kimse kimseye dolambaçsız soru sormazdı.

- Siz bizimle Safran’da kalacak mısınız? dedi Fabián. - Kazı süresince hizmetinizde olacağım. Hep Safran’da mı yoksa Bağdat’ta mı kalmam gerekecek bilmiyorum. Nerede bana ihtiyaç olduğu düşünülürse orada olacağım. Onları otelin kapısına bıraktığında, ertesi sabah saat beşte almaya geleceğini hatırlattı. Kamyonlar yükleriyle Safran yoluna çıkmışlardı bile.

- Adamcağızın başını ağrıttık, dedi Fabiân, asansörün kapısında vedalaşırken. - Evet, canını sıktık. Olsun, bana ne. Bu Tannenberg'in nasıl ve ne zaman Harran'da kazı yaptığını aklım ermiyor, biliyorsun ki ben de bu bölgede kazılar yaptım. Yola çıkmadan önce Harran'da yapılan bütün arkeolojik kazıları inceledim hiçbirinde Tannenberg adı geçmiyor. - İncele bakalım bu gizemli büyükbaba evinin bahçesi dışında bir yerde hiç kazı yapmış mı? Belki de bu tabletleri bir hırsızdan satın almıştır. - Evet, bunu da düşündüm. Ama ben de, aynı senin arkadaşın Yves gibiyim: Clara Tannenberg'in büyükbabası kafamı karıştırıyor. Bağdat'a yolculuk hava sıcaklığı yüzünden çok yorucu geçti. Şehir yaşadığı kuşatmanın izlerini taşıyordu. Sanki bir gecede, zengin Iraklı orta sınıf uçup gitmişçesine, fakirlik çırılçıplak sırtıyordu.

Marta'yı helikopter tuttu, Fabiân'ın tüm ricalarına ve yardımlarına karşın kusmamayı başaramadı.

Safran'a vardıklarında yüzü kâğıt gibi bembeyazdı, bitkin olduğunu hissediyordu, ama yıkılmamak için çabalaması gerektiğini biliyordu, çünkü dinlenme olanağı bulana kadar daha epey saati böyle geçireceklerdi.

Clara Tannenberg'i görmek Marta'yı şaşırttı: esmerdi, orta boyluydu,

tarçın rengi derisi çelik mavisi gözleri vardı. Güzeldi. Epey güzeldi.

Clara da Marta'yı inceleyerek süzdü. Kırkını geçmiş olabileceğini düşündü. Daha çok kırk beşine yakındı. Batılı kadınlardaki kendine güven, başkalarından emir almadan kendi düşündüğünü yapma ve kendisi olma çabası anlaşılıyordu. Clara da Marta'nın çekici bir kadın olduğu kanısına varmıştı. Siyah saçlı, uzun boylu, kestane rengi gözleri olan bir kadın. Düz yarım bir kâkülü vardı, tırnakları bakımlıydı.

Kadınlara hep ellerine dikkat ederdi. Hangi sınıftan bir kadınla görüştüğünü tırnaklarına bakınca anlarsın, diyen büyükannesinden öğrenmişti bunu; aldığı öğüt boşa gitmemişti. Eller kadının ruhunu gösterir, bir de toplumsal konumunu. Marta'nın elleri ince, uzun ve kemikliydi, yeni yapılmış manikürü ve ince, saydam, yalnızca parlaklık veren bir cilayla kaplanmış tırnakları.

Resmi selamlaşma faslı bittikten sonra, kamyonların Safran'a ulaştığını bildirdi, ama henüz yüklerini boşaltmaya vakit olmamıştı.

- Köylülerden herhangi birinin evinde ya da dilerseniz, kurduğumuz çadırlarda uyuyabilirsiniz. Basit birkaç kerpiç ev yapmaya başladık, asırlar önce Mezopotamya'da yaptıkları gibi. Günümüzde de köylüler hâlâ aynı yöntemi kullanır. Birkaç tanesi hazır, ama Bağdat'tan gelecek şilteler ve sair gereçler hâlâ eksik; bir iki günde hepsi tamam olur. Herkesi yatırmaya yeter mi bilmem, ama çalışmada yer alanların çoğunu alır. Fazla lüksümüz olmayacak, umarım rahat edersiniz. - Çevreye bir göz atabilir miyiz? diye sordu Fabiân. - Yapıyı bulduğumuz yeri görmek ister misiniz? dedi Clara. - Evet, görmek isterim, yanıtını verdi Fabiân gülümsemelerinin en güzeliyle. - İyi, öteberinizi yerleşeceğiniz yere taşımalarını söylerim, biz de yürüyerek saraya gidelim. Uzak değil, bugün çok da sıcak yok, Clara'nın yanıtı böyle oldu. - Sakıncası yoksa, diye lafa karıştı Marta, arabayla gitmeyi tercih ederim. Gelirken beni helikopter tuttu, kendimi pek de iyi hissetmiyorum. - Bir şey ister misiniz? Burada kalmayı mı tercih edersiniz? dedi Clara. - Yok yok, tek istediğim biraz su içip serinlemek, bir de mümkünse yürümek istemiyorum, diyerek rica etti Marta. Clara'nın verdiği birkaç emirle Marta'nın hafif bagajları muhtarın evine çoktan yerleşmişti bile, Fabiân'sa yakınlarda bir evde oturan bir ailenin yanına götürülmüştü.

Marta'ya su içmesi ve kendini toplaması için rica ettiği birkaç dakikayı verdiler. Daha sonra hep beraber bir cipe binip gelecek aylarda bütün vakitlerini geçirecekleri yere gittiler.

Fabiân onu götüren asker daha arabayı tam durdurmadan atladı. Aceleci adımlarla buldukları yeri arşınlamaya başladı, patlayıp dört

yanı tahrip eden bombanın açtığı deliğin parametrelerini gözlemliyordu. Burada keşif yapacaklardı.

- Görüyorum ki bölgeyi yağma etmişler, dedi Fabián. - Evet, sanıyorum ki bir yapının çatısında, bu açılan ağızdan bakınca gördüğümüz yer, tabletlerin yığıldığı depo bölümü olmalı, oradan çok sayıda eser çıkardık. Anlaşılan burası, kesinlikle, bir tapınak saraydı, karşılığını verdi Clara. - Ur şehrine bu kadar yakın bir tapınak bulunduğuna ilişkin kayıtlara geçmiş hiç bilgi yok, dedi Fabián. - Hayır, hiçbir kayıt yok, ama Profesör, hatırlayınız ki, keşfetmenin asıl değeri buradadır; varlığına ilişkin hiçbir işaret bulunmayan bir şeyi bulmak. Irak'ı baştan başa enine ve boyuna kazsaydık, herhalde onlarca tapınak saray bulurduk, çünkü tapınak saraylar geniş bölgelerin yönetim merkezleridir, diyerek açıklama yaptı Clara. Bu arada Marta belli bir perspektiften bakabileceği bir yer aramak için onlardan uzaklaşmıştı. Fabián ve Clara kadını rahat bıraktılar, gidip gelmesine karışmadılar.

- Eşiniz midir? diye sordu Clara. - Marta mı? Hayır, değil. Benim çalıştığım üniversitede, Madrid Complutense Üniversitesi'nde, arkeoloji profesörüdür. Kamp çalışmalarında çok tecrübesi var. Gerçekten de yıllarca Harran yakınlarında bulundu, sizin büyükbabanızın o gizemli tabletleri bulunduğu yerde. Clara sessizce başını salladı. Büyükbabası ondan söz edilmesini kesinlikle yasaklamıştı. Fazladan bir kelime bile söylememesi gerekiyordu. Oysa ikide birde ne zaman Harran'a gitti, niye gitti diye ayrıntıları sorup duruyorlardı. Konuyu değiştirmeye karar verdi.

- Bugünkü koşullarda Irak'a gelmekle doğrusu büyük cesaret gösterdiniz. - Her şeyin iyi gitmesini umalım. Vaktin azlığı yüzünden çalışmak kolay olmayacak. - Evet, biz Iraklılar Bush'un Saddam'ı korkutmaya çalıştığını düşünüyoruz. - Valla, bilmem, dikkatli olun, yanılabilirsiniz. Size savaş ilan etti, hazırlıkları bitince saldıracak. Altı yedi ayı geçireceklerini sanmıyorum. - İspanya niçin Irak'a karşı Bush'u destekliyor? - İspanya ile şimdiki hükümeti karıştırmamalısınız. İspanyolların çoğunluğu savaşa karşı, Bush'un savaş sebebi olarak ileri sürdüğü görüşlere katılmıyoruz. - Öyleyse, neden karşı çıkmıyorsunuz? Fabián bir kahkaha attı. - Siz kendiniz Saddam'ın çizmesi altında yaşarken, bize neden hükümete karşı çıkmıyorsunuz diye sormanız ne garip! Bakın ben Irak'a karşı ABD'yi destekleme konusunda hükümetimle aynı görüşte değil

lim, birçok başka konuda da böyle, ama benimki demokratik bir hükümet. Yani seçimlerde oylarımızla onu başımızdan atabiliriz.

- Iraklılar Saddam'ı seviyor, dedi Clara. - Hayır, sevmiyorlar, o yıkıldığı gün, ki yıkılacaktır, onun rejiminden çıkarı olan pek az kişi dışında onu savunan olmayacaktır. Diktatörlere katlanılır, ama onları seven yoldur; emrinde tek kelime etmeden yaşayanlar bile sevmez. Saddam'dan geriye yalnızca rezaletlerinin hatırası kalacak. Bakın, her şeyi açık konuşalım, savaşa karşı olmamız Saddam'ı desteklediğimiz anlamına gelmez. Saddam demokrat bir insanın nefret ettiği her şeyin temsilcisi; elleri karşı çıkmaya cesaret eden Iraklıların ve kitle halinde katlettiği Kürtlerin kanıyla kirlenmiş kanlı bir diktatör. Ne Saddam ne de başına gelecekler, bizim için bir anlam taşıyor. Biz savaşa karşıyız, çünkü bir tek kişiden kurtulmak için, pek çok insanın ölmesini istemiyoruz, özellikle de bu kirli çıkarlar için, Irak'ın petrollerine konmak için yapılan bir savaşa. Amerika enerji kaynaklarının denetimine göz koyuyor, çünkü Çin devirtin nefesini ensesinde hissediyor! Ama tekrar ediyorum; hataya düşmeyin, biz savaş karşıtları Saddam'dan nefret ediyoruz.

- Bana Saddam yanlısı mıyım, değil miyim diye sormadınız, dedi Clara sitem ederek. - Ne olursa olsun umurumda değil. Ne yapacağımız ki? Beni tutuklasınlar diye şu askerlere ihbar mı edeceksiniz? Düşünüyorum da siz hiçbir eksiğiniz olmadan Irak'ta yaşıyorsunuz, demek ki Saddam rejimini tutuyorsunuz. Kendimizi aldatmayalım, eğer büyükbabanız güçlü biri olmasaydı bu koşullarda burada kazı yapamazdık. Şu da var ki, biz buraya geldiysek ne Saddam'ın önünde başımızı eğmeye ne de bu rejimin güzelliklerini anlatmaya geldik. O bir diktatör ve tiksiniyoruz ondan. - Ama yine de kazı yapmaya geliyorsunuz. - Politik karşıtlıklardan kaçınabildiğimiz kadar kazı yapacağız. Bizim için güç olan şartlarda geliyoruz, bu kararı vermek kolay oldu sanmayın. Buraya gelmemizi bazıları biz sanki Saddam'ı destekliyormuşuz gibi göstererek manipüle edebilir, bu hiç de önemsiz değil. Sizin Roma'da anlattıklarınızın dayandığı tutarlı bir temel var mı yok mu meydana çıkarma fırsatıyla karşı karşıyayız. Durup dinlenmeden ve zamanla yarışarak çalışacağız. Amaca ulaşamazsak, en azından denemiş olacağız. Arkeolog olarak bu fırsatı reddedemedik. - Siz Yves Picot'nun arkadaşı mısınız? - Evet, çok uzun süredir arkadaşıyız. O bir heterodokstur ama en iyisinden, elbette ki yalnızca onun gibi biri bizi buraya gelip postu deldirme riskini göze almaya ikna edebilir, dedi Fabiân uygun bir zamanı kollayarak Marta'yı bulmak için bakındı. - Göreve kaç arkeolog katılacak? - Ne yazık ki, gerekenden az. Yapmaya kalkışacağımız çalışma için

ekibimiz yeterli değil. Manyetik prospeksiyon için iki uzman, bir arkeozooloji profesörü, bir Anadolu uzmanı, Marta'dan Yves'den ve benden başka yedi Mezopotamya arkeolojisi uzmanı, birkaç tane de arkeoloji son sınıf öğrencisi. Toplam olarak, otuz beş kişi kadar olacağız.

Clara düş kırıklığıyla elinde olmadan yüzünü buruşturdu. Picot'nun bu çalışma için daha fazla uzman bulabileceğini umuyordu. Fabiân bunu fark edince biraz canı sıkıldı.

- İspanyolcada "buna da şükür" anlamına gelen bu durumlarda kullandığımız "dişleriyle bile şarkı söylemek" lafı vardır. Otuz beş kişinin buraya çalışmaya gelmesi bile bir mucize, bunu da Yves'e borçluyuz. Bu arkeolojik macera da değil, ülkenizde onun başının etini yiyecekler; ama yine de Yves bizi ikna etti ve elimizdeki işleri bıraktık, fakülte dekanına tam da eylül ayında, dersler başlarken bunu söylemenin kolay olduğunu sanmayın. Buraya gelenlerin hepsi kendi çapında özveride bulundu. Gerçekten de zahmetimize degecek, zamanımızı ve mesleki saygınlığımızı ortaya koymamızı haklı gösterecek bir şeyi bulmanın zor olduğunu bile bile. - Durumu sanki bana bir lütufta bulunuyormuşsunuz gibi göstermeyiniz! yanıtını verdi Clara öfkeyle. Geliyorsanız, bir şey elde

edeceğinize inanarak geliyorsunuz, yoksa burada olmazdınız! Marta onlara yaklaşmış ve konuşmanın bu son bölümünü işitmişti.

- Ne oldu? diye sordu - Görüş alışverişi, yanıtını verdi Fabiân. Clara hiçbir şey söylemedi, bakışlarını yere indirdi ve sakinleşmek için derin bir soluk aldı. Hırçın yaratılışının anlaşılmasına müsaade edemezdi, hele çalışma tam başlayacakken. Ahmed'i özlemişti; o işbitiriciydi, herkesle nasıl konuşacağını bilir ve düşündüğünü incitmeden, ama fikrinden de vazgeçmeden söylemeyi becerirdi.

- Pekâlâ, dedi Marta. Bir göz attım. İlginç görünüyor. Kaç işçimiz olacak? - Yüz kadar. Burada Safran'da da elli kişi kadar var, geri kalan da yakın köylerden gelir. - Daha fazlası lazım. Yeterince insanımız olmazsa bütün bu kumu nasıl kaldırırız! Şunlar ekip için inşa edilen evler mi? Karşılığın göstererek sormuştu. - Evet. Kazı yerine üç yüz metre ya var ya yok, daha uzak değil. Böylece çalışma alanına yakın oturacağız, araç ihtiyacımız olmayacak, dedi Clara. - Yanımızda havalandırması iyi olan çadırlarımız var. Bana sorarsanız, işçiler yarıda bırakmamak için başladıklarını bitirsinler, ama bir an önce işe girişsinler. Marta'nın sesi duraksamaya yer bırakmayacak kesinlikteydi.

- Hemen mi? Ekibin geri kalanı gelmeden önce mi? diye sordu Fabiân şaşkınlıkla.

- Evet. Kaybedecek zaman yok. İçtenlikle söylüyorum, işi bu kadar kısa sürede bitirebileceğimizi aklım kesmiyor, onun için hemen başlamalıyız. Yarın işe başlıyoruz. İsterseniz, şimdi köye dönünce adamlarla bir araya gelip onlara yapacakları işlerle ilgili bazı ayrıntıları anlatalım, Yves ve ekibin geri kalanı gelene kadar bölgenin olabilecek en geniş ölçüde taranmasına çalışmalıyız. Olur mu? - Emir sende, yanıtını verdi Fabiân. - Bence de tamam, dedi Clara. - Güzel, size hemen uygulamaya başlamayı düşündüğüm çalışma planını anlatacağım.

Hans Hausser Londra'nın göbeğindeki modern binanın devasa girişine kararlı adımlarla girdi. Bir panel, bu cam ve çelik canavarının içinde bulunan düzinelerle firmanın adını duyuruyordu. Yedinci katta olduğunu zaten biliyordu, ama yine de bakışlarıyla Global Group adını aradı. Gerginlikten midesine kramp girerek asansöre yöneldi.

Parlak bir kuvantum fiziği profesörü, bir adamı ve tüm ailesini kim olursa olsun, kaç kişi olursa olsun öldürtmek için kontrat yapmaya gidiyordu. Yüreğinde acıma duygusu yoktu, ama görüşeceği adam gibi bir adamla iş yapabilecek mi yapamayacak mı bilememenin sıkıntısı vardı.

Global Group büroları çokuluslu şirketlerin bürolarına benziyordu; açık gri renkli duvarlar, beyaz çatılar, modern mobilyalar, hatırlanması zor adı olan ressamların değerli soyut tabloları, ölçülü zarif ve nâzik sekreterler.

Tom Martin onu bekletmedi. Dairenin kapısında elini uzattı, dört duvarı kaplayan açık renk muhteşem bir kitaplıkla süslenmiş ferah dairede Thames'in sakin sakin aktığı tarihi Londra'nın gözler önüne serildiği çok büyük bir pencere, deri koltuklar vardı, kişisel hiçbir nesne yoktu. Ne bir fotoğraf ne bir süs ne de bir hatıra eşyası; kocaman kristal ve çelik masada bir tek kâğıt yoktu; yalnızca sofistike bir telefon ve bir dizüstü bilgisayar.

Önlerinde birer fincan kahveyle koltuklara yerleştikten sonra, Tom Martin karşısında dalgın dalgın oturan ihtiyarı apaçık bir merakla dinlemeye hazırlandı.

- Pekâlâ, buyurun söyleyin, size nasıl yardım edebilirim... - Fazla zamanınızı almayacağım. İşinizin çatışma olan bölgelere adam göndermek olduğunu biliyorum. İrili ufaklı gruplar halinde ya da tek tek gidip gelen adamlardan yapılmış küçük bir orduya sahipsiniz. İşinizin güvenlik sağlamak olduğunu biliyorum, ama süslü laflan bir tarafa bırakırsak, işinizde adam öldürmek de var. Adamlarınız onları tutanları ko

rumak için ya da onların, binalar gibi, madenler gibi, petrol arazileri gibi... maddi çıkarlarını savunmak için başkalarını öldürürler. Tom Martin yaşlı adamı biraz şaşırarak biraz eğlenerek dinliyordu; nereye varmak istiyordu bu adam acaba?

-Bay Martin, sizin adamlarınızdan birini bir adamı öldürtmek için tutmak istiyorum. Evet, gerçekte birden fazla kişiyi öldürecek, şu anda kaç kişi olacağını bilmiyorum, iki olabilir ya da üç ya da beş, bilmiyorum.

Global Group'un sahibi, tanımadığı bu adamdan gelen talep karşısında şaşırıldığını gizleyemedi. Saygın görünümlü bir ihtiyar ona Bay Burton adını vererek, haftalar öncesinden bir randevu almıştı, şimdi karşısında sakın sakın oturup ondan bir katil bulmasını istiyordu. Bu kadar basit.

- Affedersiniz, Bay Burton, adınız Burton'dı değil mi? - Öyle deyiniz, dedi Profesör Hausser. - Ya da, adınız Burton değil... Yani, ben müşterilerimin kim olduğunu bilmek isterim... - Size para vereceklerini hem de iyi para vereceklerini bilerseniz yeter. Ben sizin hakkınızı cömertçe ödeyeceğim. - Sizi iyi anladım, birini öldürtmek istiyorsunuz. Niçin? - Bu sizi ilgilendirmiyor. Diyelim ki çıkarları benim çıkarlarımla ve bazı dostlarımla çatışan ve bize karşı "çabuk-iş-bitiren" yöntemler kullanmakta sakınca görmeyen biri var. Onu ortadan kaldırmak istiyoruz. - Ya ortadan kaldırmak istediğiniz öbürleri? - Aile üyeleri. Bulabildiğimiz kadarı. Tom Martin sustu, uysal ve sevimli görünümlü bu adamın ondan birkaç cinayet talep ederkenki sakinliğinden etkilenmişti. Ondan bunu, sanki bir barda kahve ister gibi ya da sabahları kapıcıyı selamlar gibi istemişti; nazikçe, önemsemeden.

- Bu adamın ne kötülük yaptığını ve neden ailesinin de cezalandırılması gerektiğini bana söyleyebilir misiniz? - Söyleyemem. Siz bana görevi kabul ediyor musunuz, etmiyor musunuz ve ne kadar istiyorsunuz onu söyleyin. - Şunu anlamalısınız ki, ben bir cinayet ajansı değilim, yani... - Hadi hadi, Bay Martin, ben sizin kim olduğunuzu biliyorum! Sizin mesleğinizin insanları ketum olmayı en büyük erdem sayar. Bana sizinle açık konuşmamı tavsiye ettiler, ben de bunu yapıyorum. -Şirketimi kimden duyduğunuzu bilmek isterdim.

- Bir ortak dostumuz diyelim. Sizi tanıyan ve sizinle yaptığı işbirliğinden memnun kalan biri. - Bu şahıs size benim şirketimin bir katiller şirketi olduğunu mu söyledi? - Bay Martin, siz beni tanımiyorsunuz, bu yüzden de güvenmiyorsa

nuz. Bunu anlıyorum. Ama, adamlarınızın elmas madenlerinde güvenlik çitine fazla yaklaştı diye zavallı bir zenciye kurşuna dizerken yaptıklarına ne ad veriyorsunuz? Şu şeflerinin bir işaretiyle gözünü kırpmadan tetiğe basan, işadamlarının korumaları hakkında ne söyleyebilirsiniz?

- Sizin kim olduğunuzu bilmeliyim, bir referans... - Referans yok, üzgünüm. Bir serseri olmamdan korkuyorsanız, korkmayın. Yaşlıyım, fazla bir ömrüm kalmadı, kalan zamanımı eski bir hesabın kapatılmasında kullanmak istiyorum. Bunun için adamlarınızın bir adamı benim için öldürmeleri gerekiyor. Tom Martin sustu, böylesine bir ciddiyetle hiç lafi dolandırmadan ondan bir adamın öldürmesini talep eden ihtiyarı inceliyordu. Hayır, polis değildi, bundan emindi. Merakı galip geldi ve güvenlik kurallarını hiçe sayarak riske girmeye karar verdi.

- Öldürtmek istediğiniz adam kimdir? - İşi alıyor musunuz? - Söyleyin kimdir ve nerededir? - Kaç para? - Başlangıçta bir arazi incelemesi yapacağız, nasıl olacağına ve ne zaman olacağına sonra karar vereceğiz; bu çok paraya mal olur. - Adam için bir milyon avro, bir milyon da ailesi için. Global Group başkanı etkilenmişti. Ya bu ihtiyar onu parayla tahrik ediyordu ya da piyasadaki fiyatları bilmiyordu.

- Bu kadar paranız var mı? - Şu anda üstümde üç yüz bin avro var. Anlaşırsak onu size vereceğim. Geri kalanını, görevin uygulanmasına göre. - Kimi öldürtmek istiyorsunuz, Saddam Hüseyin'i mi? - Hayır. - Kim bu adam? Yakın zamanda çekilmiş fotoğrafı var mı? - Hayır, onun fotoğrafı bende yok. O da artık bir ihtiyar olmalı, benden büyük, doksan yaşlarında. Irak'ta yaşıyor. - Irak'ta mı? Martin'in şaşkınlığı artıyordu. - Evet, sanırım Irak'ta; en azından orada onun bir yakınının evi var. Evin fotoğraflarına bakabilirsiniz. Orada oturuyor mu oturmuyor mu bilmiyorum, ama orada oturan onun bir yakını, bir kadın ve onun da ölmesi gerekiyor, ama önce bizi hedefimize götürecektir ancak ondan sonra. Tom Martin, Luca Marini'nin yolladığı adamların çektiği Sarı Ev'in resimlerini eline aldı. Dikkatle inceledi. Ev bir sömürge konağıydı, makinelerin çektiği görüntülerden iyi korunduğu anlaşılıyordu.

Bazı fotoğraflarda, Batılılar gibi giyinmiş çekici bir kadın görünüyordu, yanında da baştan ayağa örtülü yaşlı bir kadın vardı.

- Burası Bağdat mı? diye sordu. - Evet, Bağdat.

- Bu da o kadın... Başka bir resme bakan Martin soru sormaktan çok bilgi verir gibiydi. - Evet, sanıyorum ölmesi gereken adamın ailesi bu. Soyadları aynı. O sizi adama götürür.

-

Soyadı nedir?

-

Tannenberg. Global Group başkanı birkaç saniye konuşmadı. Bu ismi ilk kez duymuyordu. Arkadaşı Paul Dukais'in, bu kadının düzenlediği arkeolojik bir çalışmaya sızmak için adamlar istemesinin üzerinden çok kısa bir süre geçmişti. Anlaşılan bu Tannenberg ona ait olmayan ya da en azından yalnızca onun olmayan bir şeyi ele geçirmeye kalkışmıştı.

Gördüklerine bakılırsa, bu Tannenberglerin hiç düşünmeden onları ortadan kaldırmaya hazır düşmanları vardı her tarafta. Önünde duran bu adam Dukais'in istediğini mi istiyordu, yoksa onun davası başka mıydı?

- İşi alıyor musunuz? - Evet. - İyi, bir sözleşme imzalayalım. - Bay... Bay Burton, sözleşme böyle imzalanmaz.

-

Sözleşme olmazsa size bir avro bile vermem. - Genel bir sözleşme yapalım, belli bir yerdeki belli bir kişinin araştırılmasıyla ilgili... - Evet, ama kişinin adı olmayacak; ketumiyet istiyorum.

-

Çok şey istiyorsunuz... - Çok da para ödüyorum. Size verdiğim paranın bu tür görevler için aldığımızın üstünde olduğunu biliyorum. İki milyon avro karşılığında her şeyi istediğim gibi yapacaksınız. - Elbette öyle yapacağım. - Bir şey daha var, Bay Martin, biliyorum ki siz en iyisisiniz ya da en azından öyle söylüyorlar. Hata ya da ihanet istemediğim için size bu kadar cömertçe ödeme yapıyorum. Eğer bana ihanet ederseniz, arkadaşlarınızı ve ben gerekirse her taşın altına arayıp sizi bulacak paraya sahibiz. Her zaman işi yapacak biri bulunur, sizin firmanızda bile. - Beni tehdit etmenize tahammül gösteremem. Hakkımda yanlış fikirleriniz varsa, bu konuşma burada biter, yanıtını verdi Martin büyük bir ciddiyetle. - Hayır, tehdit değil. Yalnızca her şeyin en baştan bilinmesini istiyorum. Benim yaşımda elimdeki parayı ne harcayabilirim ne de mezara götürebilirim. Onu son dileğimi, ben hayattayken yerine getirmek için harcıyorum, yaptığım bu.

-

Bay Burton ya da adınız her neyse, mesleğimde müşterilerimize ihanete yer yoktur. Bunu yapan kepenkleri kapatmak zorunda kalır. Hans Hausser bildiği her şeyi anlattı. Fazla bir bildiği yoktu, çünkü

Tannenberg, Marini'nin adamlarını yakalamıştı. Marini'nin adamları sarıya boyalı bu evde kadın, kocası ve birkaç hizmetçi dışında kimin oturduğuna dair ayrıntılı bilgi göndermeye vakit bulamamışlardı.

İki saat sonra profesör, Global Group'tan çıkıyordu. Memnundu, çünkü öğ alma saatinin yaklaştığını seziyordu.

Bir hedefi olmadan dolaştı, Martin'in onu takip ettirdiğinden emindi. Claridge Oteli'ne girip lokantasına yöneldi, öğle yemeğini yerken pek de iştahlı değildi. Sonra lobiye çıktı, asansörleri aradı. Onu izleyenlerin otelde kaldığını sanacaklarını hesaplayarak dördüncü kat düğmesine bastı. Dördüncü katta inip merdivenlerden ikinci kata indi. İkinci kattan yeniden asansörü çağırıp garaj düğmesine bastı.

Şaşkın bir belboy ona arabasının nerede olduğunu sordu, bu soruya yanıt bile vermedi, hiçbir şey anlamıyormuş gibi sıırıttı. Bu yaşta zararsız görünüyordu. Garajı bir uçtan bir uca geçti, bir süre sonra arabaların rampasından yürüyerek çıktı. İlk köşeden döndü ve otelden uzaklaşıp bir taksi aradı, az sonra bir taksi buldu, şoföre havaalanına gitmesini söyledi. Uçağı saatler sonra Hamburg yolundaydı. Oradan başka bir uçakla Berlin'e geçti, oradan da Bonn'daki evine. Tom Martin'i şaşırtmayı başarmış mıydı bilmiyordu, ama en azından işini zorlaştırmıştı.

- Benim. Cario Cipriani arkadaşının sesini tanıdı. Telefon edeceğini biliyordu, çünkü şifreli bir e-posta almış, cep telefonunun numarasıyla da yanıt vermişti, böylece o numarayı aramasını belirtmiş oluyordu, bu cep telefonu bir kez kullanılıp çöpe atılacaktı. Kartı da Tiber Nehri'ne atmayı düşünüyordu.

- Her şey iyi gitti. İş ald. Hemen harekete geçecek. - Zorluk çıkarmadı mı? - Şaşırdı, ama Bay Burton yeterince ikna ediciydi. Hans Hausser dişlerinin arasından güldü. - Ne zaman sana bir haber verecek? - Bir iki hafta içinde. Bir ekip kurması lazım, sonra da göndermesi... Bu zaman alır. - İnşallah doğru yapmışızdır! yanıtını verdi Carlo. - Yapmamız gerekeni yapıyoruz, hata yapsak da önemli olan ilerlemek, durmamak. Telefonda gelen mekanik bir ses Berlin uçuşunun yolcularına sesleniyordu.

- Bir şey öğrenirsem seni ararım. Öbürleriyle temasa geç. - Olur, dedi Cipriani. Hans Hausser Hamburg Havaalanı'nda konuştuğu umumi telefonun ahizesini yerine koydu. Berlin uçuşunu haber vermişlerdi. Oradan Berta'yı arayacaktı. Kızı

: “5

onun gidiş gelişlerinden kaygılanıyordu. Neler olduğunu anlatması için ona baskı yapmaya da başlamıştı. Onun gibi emekli profesörlerle buluşmak için seyahate çıktığını söyleyerek yalana başvuruyordu, ama Berta ona inanmıyordu. Elbette babasının adam öldürmek için katil tuttuğu aklına bile gelmezdi. Babasının barışsever bir insan olduğuna yemin ederdi; üniversitede, savaş karşıtı ya da nereden gelirse gelsin her türlü şiddete karşı protestolarda başı o çekmişti. Bundan başka, tam bir insan hakları şövalyesiydi, öğrencileri onu taparcasına severdi, hatta emekli olduktan sonra onursal profesör olarak derslere girerken bile bu böyleydi. Hans Hausser'in tümüyle emekli olması istenmezdi.

Mercedes Barreda yatak odasına koştu. Arkadaşlarından birinin arayacağı cep telefonu olan çantayı yatağının üstünde unutmuştu Telefonun zilin her an durabileceğinden korkarak aceleyle çantasını açtı. Carlo'nun, tek kelime söylemesine fırsat bırakmadan:

- Telaşlanma, dediğini duydu. - Koştuğum geldim. - Sakin ol, her şey yolunda. - İşler iyi gitti mi? - Sorun yok. Birkaç ay içinde daha fazla bilgi alacağız. - O kadar sürecektir mi? - Sabırsızlanma. - Sabırsızlanıyorum, her zaman sabırsız olmuşumdur... - İstediklerimiz şey kolay değil... - Biliyorum, ama bazen başaramadan ölmekten korkuyorum... Biliyorsun. - Evet, bu korku bende de var, ama şimdi işin sonuna yaklaşmış durumdayız. Konuşmaları bitince Mercedes kanepeye yığıldı. Yorgundu. Firmasının yürüttüğü inşaatlardan birkaçını gezmiş, sonra firmada çalışan mimarların ve ustabaşlarının bir kısmıyla toplantı yapmıştı.

Yıllardır biriktiremediği paraları harcayacağı bundan daha iyi bir amaç olamayacağını düşündü, çünkü hepsini Tannenbergl'i öldürmek için paralı katillere yatırıyordu.

Parayla hiç ilgilenmemişti. Evet, çalışıyor ve kazanıyordu, ama bir gayesi yoktu. Vasiyetini hazırlamıştı: ölünce bütün varlığı çeşitli sivil toplum kuruluşlarının, bir de hayvanlara yardım örgütünün olacaktı ve firmasının hisse senetleri yıllardan beri onun yanında çalışan işçiler arasında eşit olarak paylaşılacaktı. Fikrini değiştirebileceği için bunu kimseye söylememiş, kendine saklamıştı, ama şu an için öyleydi.

Yardımcısı olan hanım, Mercedes'in salata ile börek gibi sarılmış tavuk filetosundan oluşan yemeğini hazırlayıp mutfak masasının üstüne bırakmıştı. Tepsisini alıp televizyonun karşısına geçti oturdu. Büyükan

nesi öldüğünden beri geceleri hep aynıydı, yıllar hep böyle geçmişti. Hans, Carlo ve Bruno'dan başka dostu yoktu ve onlardan başkasını davet etmediği evi, onun sığınağıydı.

Bruno öğle yemeğini bitirmek üzereyken ceketinin cebinde taşıdığı telefonun çalmasıyla yerinden sıçradı. Karısı Deborah dikkat kesildi. Roma'dan döndüğünden beri kocasının durmadan yeni yeni telefonlar satın aldığı ve sonra onları bozup çöpe attığının farkındaydı. Neden böyle yaptığını açıklamıyordu. Açıklaması da gerekmezdi. Deborah biliyordu ki, mazi hep Bruno'nun hayatında canlı kalmıştı. Ne çocukları ne de torunları geçmişinin izlerini silememişti. Bruno Müller'in hayatında ve ruhunda altmış yıl önce yaşanan olaylardan daha önemli bir şey yoktu.

Deborah ağzından bir sitem çıkmaması için dudağını ısırды, hem de Sara ile Daniel'in akşam yemeğini evde yediği bu gece. Daniel en iyi orkestraların eşliğinde kemanıyla sürekli dünyanın bir yerinden bir yerine seyahat ettiği için, hep uzaklarda olur, iki çocuğu bir araya pek sık gelmezdi.

- Beni bir saniye affedin... dedi Bruno yemek odasından çıkıp çalışma odasına giderken. - Babam amma da gizemli olmuş, dedi Sara. - Başkalarının özeline saygı gösteremez misin? yanıtını verdi Daniel. - Hadi hadi, kızmayalım, yalnızca bir telefon, diyerek lafa karıştı anneleri, Bruno gelene kadar onları oyalayacak bir sohbet konusu bulmaya çalıştı. - Her şey tamam, dedi Carlo. - Ah, neyse, üstümden bir yük kalktı, yanıtını verdi Bruno, kaygılıydı. - Şimdi yoldayım, eve gidiyorum, iki hafta içinde bize haber verecek. - Peki, işi kabul etti mi? - Evet, biliyorsun, cömert bir öneri sundum, böyle bir öneriye hayır demek zordur. - Görüşecek miyiz? - İlerde, somut bir şey öğrenirsek belki. Şimdi bence gerekli değil. - Haklısın. Onunla konuştun mu? - Az önce. O iyi, bizim kadar sabırsız. - O kadar çok bekledik ki... - Sona yaklaşıyoruz. - Haklısın. Bruno telefonu kapar kapamaz kartı cep telefonundan çıkarıp parçalara böldü; sonra tuvalete gidip klozete attı, Roma'dan döndü döneli arkadaşlarıyla her konuşmasından sonra bunu yapıyordu.

Luca Marini, Carlo Cipriani'ye haber verilmesini bekliyordu. Sabahtan beri arkadaşının kliniğindeydi, yıllık çekap kontrollerini yaptırıyordu. Besbelli birkaç gün sonraya kadar, Carlo'nun oğlu Antonino, babası

nın önce baktığı sonuçları, besbelli, ona vermeyecekti. Şimdi Carlo'yla öğle yemeği yemeye gidiyordu, öyle kararlaştırmışlardı. Carlo oğlunun muayene odasına girip arkadaşını kucakladı.

- Bana sapaşğlam olduğunu söylediler, öyle mi, Antonino? - Öyle gözüküyor, yanıtını verdi Antonino. Testlere göre korkacak bir şey yok, ama henüz hepsini bitirmedik. - Ya bu takatsizlik? diye sordu Marini kaygılıydı. - Nüfus cüzdanın eskidiği için olmasın sakın? diyerek takıldı Carlo. Ben şikâyet edince Antonino bana böyle söylüyor. Lokantaya varınca Carlos Cipriani arkadaşına neden endişelendiğini dosdoğru sordu.

- Eski polis meslektaşlarından haber mi aldın? - Birkaç gün önce onlardan birkaçıyla birlikte akşam yemeğindeydim, bir arkadaşımızın jübilesi için. Lafın gelişi sordum, bana dosyayı arşive koymadıklarını söylediler. Öylesine bir yana bırakmışlar. İlk birkaç günden sonra kovuşturmayı sürdürmeleri için onlara baskı yapılmamış, araştırmayı yürüten arkadaş da hepsini bir kutuya koymuş. Baskı gelirse, inceliyorum diyecekmiş. - Hepsi bu mu? - Bu kadarı bile çok, Carlo, onlardan en çok bunu isteyebilirim. Bana kıyak yapıyorlar. Üzerlerine baskı gelirse, bana bildirecekler; ama her durumda biliyorlar ki ben onlara gerçeği söylemedikçe, kolay kolay ne tarafa yöneleceklerini bilemeyecekler. - Onlara Irak'taki durum hakkında bilgi isteyen o olduğunu söylediğin için Mercedes'le konuşmak isteyebilirler. - Evet, ama Irak'ta ne olup bittiğini öğrenmeyi istemek suç

değil ki. Şüphesiz yutması güç bir lokma: bir Katalan firması, daha başlamamış olan savaş bitince iş yapma imkânı çıkar mı çıkmaz mı öğrenmek için Irak'taki koşullarla ilgili bilgi toplamak üzere İtalyan dedektif ajansı ile anlaşma yapıyor, hepsi de bir dostun tavsiyesiyle oluyor. - Fazla yakıştırma kokuyor... diye mırıldandı Carlo. - Bu da hikâyeyi inandırıcı yapıyor, yanıtını verdi Marini. Ayrıca, ben usta bir aktörüm, diyerek şaka yaptı. - İyi arkadaşların var, bu bizim lehimize. - Elbette iyi arkadaşlarım var, sen de onlardan birisin. Ama şimdi bana sorarsan sana şu Mercedes Barreda'nın korkulacak bir kadın olduğunu söylemek isterim. - Aslında öyle değildir, olağanüstü bir insandır... Çok değerlidir, hayal bile edemeyeceğin kadar değerlidir... Tanıdığım en yiğit insandır. - Onu gerçekten beğeniyorsun, demek. - Onu çok severim. - Neden onunla evlenmiyorsun? - Çok sevdiğim bir arkadaşımıdır, hepsi bu.

- Üstelik hayranlık da duyduğun bir arkadaş. Birlikte olduğunuzda, aranızda özel bir iletişim olduğu görülüyor. - Hayır, olmayan bir şeyi görme, olur mu? Benim için Mercedes ailemden biri olmaktan daha ileridir. Onu her zaman kalbimde taşıırım, ama Bruno ile Hans'ı da öyle. - Onlar senin gönül arkadaşların. Ne zamandan beri tanışıyorsunuz? - O kadar eski ki, hatırlayınca ne kadar ihtiyarlamış olduğumu fark ediyorum. Carlo konuşmanın rotasını ustaca değiştirdi. Arkadaşları hakkında asla tek kelime söylemezdi, hele onları iyinin de kötünün de üstünde birbirlerine bağlayan ortak geçmişleri hakkında hiç konuşmazdı.

Birbirinden farklı insanlardan oluşan grubu yönettiği her halinden anlaşılıyordu. Uzun boylu, yüz hatları sert, koyu kızıl saçlı adamın, döner banttan çantalarını almak için beklesen, katlandıkları bu uzun işkence sırasında bile gülüp şakalaşmaktan hiç vazgeçmeyen, kadın erkek bütün bu insanların lideri olduğunu fark etmek için fazla açığöz olmaya gerek yoktu. Ondan bir önceki uçakla gelmişlerdi, görünüşe göre hepsinin de bagaj fazlası vardı. Arkeoloji üzerine tartıştıklarını duyunca yerinden sıçradı. Irak'a kazı yapmaya gidiyorlardı ve Gian Maria bir kez daha dünyada tesadüflerin olmadığını ve eğer o Irak'a giden bir arkeolog grubuna rastladyysa kaderinin bunun böyle olmasını istediğini düşündü.

Bağdat'a gittiklerini işitti, sınırı aşmadan önce geceyi Amman'da geçireceklerdi. Rahip, çekingenliğini yenip havaalanından ayrılmadan grubun şefiyle konuşmak için neredeyse insanüstü bir çaba harcadı.

- Affedersiniz, sizinle konuşabilir miyim? Yves Picot, yanına yaklaşan, sıkıntıdan pancar gibi kıpkırmızı kesilmiş yüzüyle, korka korka, vereceği olumlu ya da olumsuz yanıtı bekleyen adama baktı.

- Evet, buyurun... - Bağdat'a gittiğinizi duydum... - Evet, öyle. - Sizinle gelebilir miyim? - Bizimle gelmek mi? Ama, siz kimsiniz? Genç adam daha da kızardı. Yalan söylemek istemiyordu, yalan söyleyemezdi, ama bütün gerçeği de söyleyemezdi.

- Adım Gian Maria, ne yapabileceğimi görmek için Irak'a gidiyorum. - Nasıl ne yapabileceğinizi görmek? Kafanızda ne var?

- Başka şeyler yanında... yardım etmek... Orada bir sivil toplum örgütünde çalışan arkadaşlarım var, Bağdat'ın fakir mahallelerindeki çocuklara yardım ediyorlar, bazı hastanelere ilaç tedarik ediyorlar. Ambargo nedeniyle her şeyden mahrum olduklarını biliyorsunuz... halk enfeksiyonlarla mücadelede gerekli antibiyotik yokluğundan ölüyor ve... - Tamam tamam, Irak'taki durumu biliyorum, talihinizi mi deneyeceksiniz? - Dostlarıma geleceğimi bildirdim, ama Amman'a beni almaya gelemiyorlar ve ben... aslında bu işlere alışkın değilim... sizlerle birlikte Bağdat'a kadar gelebilseydim... Ne tür bir katkı isterseniz yaparım. Yves Picot bir kahkaha patlattı. Azıcık konuşmakla yüzü domates rengine dönen bu ürkek adam hoşuna gitmişti.

- Hangi otelde kalıyorsunuz? diye sordu. -Hiçbir otelde kalmıyorum... - Nasıl gitmeyi düşünüyorsunuz Bağdat'a? - Nasıl gideceğimi bilmiyorum... Düşündüm ki... burada bana söylerler... - Sabah saat beşte Marriot'dan yola çıkacağız. Orada olursanız, bizimle gelirsiniz. Beni arayın, adım Yves Picot. Arkasını döndü, teşekkür etme fırsatı bile bırakmadan genç adamı şaşkın bırakıp gitti. Gian Maria ferahlayıp bir nefes aldı. içinde pek az eşya bulunan küçük siyah valizini yüklenip, taksi aramak için havaalanından çıktı. Marriot'a gidip, orada yatacak bir yer bulmak için şansını deneyecekti; arkeologlardan pek uzak olmamak istiyordu.

Taksi onu otelin kapısında bıraktı, Gian Maria kararlı adımlarla lobiye girdi, lobinin kliması insanı dışarıdaki bunaltıcı sıcaktan kurtarıyordu. Picot'nun grubu resepsiyonda adlarını yazdırmaktaydı. Rahatsız edici olmak istemedi, kuytu bir köşe bulup resepsiyonun boşalmasını bekledi. Yaklaşmayı bile denemeden, sabırla, en az yirmi dakika orada oturdu.

Resepsiyon görevlisi, kusursuz bir İngilizceyle, tek kişilik hiçbir odaları kalmadığını anlattı; ellerinde yalnızca bir tane çift kişilik odaları vardı, onu da, herhalde istemezdi.

Gian Maria birkaç saniye duraksadı. Parası fazla değildi, şimdi eğer çift kişilik oda parası öderse daha da azalacaktı, ama sonunda yine de en iyisi böyle diye karar verdi. Beş dakika sonra rahat bir odaya yerleşmişti, ertesi güne kadar odasından hiç çıkmayacaktı. Riske girip de tanımadığı

bir şehirde kaybolmak istemiyordu. Üstelik istirahata ihtiyacı vardı. Roma'dan şüpheyi çekmeden çıkmak için bunca gün uğraşırken çektiği üzüntüden sonra dinlenmeye gerçekten de ihtiyacı vardı.

Roma'ya telefon edip başrahibe Amman'a geldiğini, yeni bir gelişme olmadığını ve yarın Bağdat sınırını geçeceğini bildirdi.

Daha sonra, yatağa uzanmış, elinde bir kitap, uyuyakaldı. Sıçrayarak uyandığında daha sabahın üçü bile değildi. Arkeologların otelden çıkmasına iki saatten fazla zaman vardı. Uyuyakalırım korkusuyla resepsiyona telefon edip kendisini saat dörtte uyandırmaları için not bıraktı. Ama yatınca yeniden uykuya dalamadı, şef olduğu anlaşılan bu adama, yani Picot'ya, Clara Tannenberg'i sorsam mı sormasam mı diye geçiriyordu içinden. Olur ya, belki tanırdı ya da en azından nerede bulunduğunu bilirdi. Irak'a gidiyorlarsa ve o kadın da Irak'taysa... Tam sormaya karar verirken, fikrini değiştiriyor, sormamaya karar veriyordu. Hayır, hiçbir yabancıya güvenmemeliydi. Picot'ya sorsa, kim olduğunu öğrenecek şayet tanıyorsa, onu telaşlandıracaktı. Irak'a ne niçin gittiğini ne de ne yapmaya gittiğini kimseye söyleyemezdi. Susmak yüklerin en ağırı da olsa susmalıydı.

Yves Picot'nun keyfi yerinde değildi. Geç yatmıştı, başı ağrıyordu ve uykusu vardı. Canı konuşmak istemiyordu. Lobide havaalanındaki genç adam karşısına çıkınca, neredeyse ona Bağdat'a gitmek için başka bir yol bul diyecekti, ama adamcağızın acıklı bakışı onu hiç de içinden gelmeyen bir cömertlikle davranmaya itti.

- Şu Land Rover'a bin ve kimseyi rahatsız etme. Tek söylediği bu oldu. Gian Maria sesini çıkarmadı, gösterilen Land Rover'a bindi, şoför payına düşenlerin gelip araca binmesini bekliyordu.

Bir dakika sonra üç genç kız geldi; yirmi iki yirmi üç yaşından daha büyük görünmüyorlardı.

- Sen şu havaalanındaki adamsın! diyerek çığlık attı, yeşil gözlü, sarışın, kısa boylu ve zayıf kız. - Ben mi? Gian Maria şaşırarak sormuştu. - Evet, bagajları beklerken seni fark ettik, hep bize bakıyordun, öyle değil mi, kızlar? Gian Maria kızardığını hissederken, öbür iki kız gülüyordu.

- Benim adım Magda, diyerek yeşil gözlü sarışın kendini tanıttı. Bu iki yosma da Lola ile Marisa. El sıkılmak yerine ona birer öpücük verip yanına oturdular, çeneleri hiç durmuyordu. Gian Maria hiç lafa karışmadan onları dinliyordu. Yalnızca ara sıra bir şey sorarlarsa yanıt veriyor, tek kelime fazla konuşmamaya dikkat ediyordu. Sınırı sorunsuzca geçtiler, Bağdat'a vardıklarında daha saat on bile değildi.

Yves Picot'nun Ahmed Hüseyini'yle bakanlıkta bir randevusu vardı. Gezi grubu, geceyi geçirmek için kendilerine ayrılmış odaların olduğu Palestina Oteli'ne yerleşti. Gian Maria onlarla birlikte otele girdi, onu bekleyen sivil toplum örgütünün yerini öğrendi.

- Mesleğin nedir? diye soruverdi Magda. - Benim mi? yanıtını verdi Gian Maria şaşkındı. - Evet, tabii senin. Bizim mesleğimiz belli. - Siz arkeolog hanımlarsınız, değil mi? diye çekine çekine sordu. - Hayır, daha arkeolog olamadık, yanıtını verdi Marisa, kestane rengi saçları olan kaba saba kız. - Son sınıftayız, diye açıkladı Lola. Bu yıl okulu bitireceğiz Buraya ele geçmez bir fırsat diye geldik, ilerde özgeçmişimize katkı olur... Yves Picot'nun emrinde, Fabiân Tudela'yla ve Marta Gomez'le birlikte kazı yapmak önemli bir deneyim. - İnşallah bize bir belge verirler, dedi Magda gülerek, çünkü şu titiz Gomez karısı sinamekinin tekidir. Geçen sene beni sınıfta bıraktı. - Beni de zorla geçirdi, tam sineması çekilecek bir sınav yaptı, diye yakındı Marisa. Bu karıya kalsa asla yeterince bilmiyoruz. - Bir sevgili bulsa da sakinleşse, dedi Lola bir kahkaha atarak. Buradaki erkekler havalı. - Ben Gomez'in çevresinde heriflerin eksik olacağını sanmıyorum, bak bak öteki profesörler nasıl gözlerini ona dikmiş bakıyor yanıtını verdi Marisa. - Bizim oğlanlar da öyle, diye ekledi Magda. Hepsi kafayı ona takmış. - Sen İtalyan mısın? diye sordu Lola. - Evet. - Ama

İspanyolca konuşuyorsun? diye üsteledi. - Biraz... çok iyi değil, dedi Gian Maria, kızların sorularından sıkılmıştı. - İyi iyi, peki ne iş yaparsın? diye Magda yine sordu. - Ben Ölü Diller Bölümü'nden mezun oldum, dedi Gian Maria, içinden artık sormasalar diye dua ederek. - Ölü Diller Bölümü'nde okumak kimin aklına gelir ki! Bi' boka yaramaz! Aman benden uzak olsun, diyerek kabaca bağırarak çıkıştı genç adama Magda. - Yani şimdi sen İbranice, Aramice falan mı biliyorsun... diye sordu Lola. - Aynı zamanda Akadca, Hurrice... diyerek ekledi Gian Maria. - Kaç yaşındasın ki? Marisa'nın sorusundan rahatsız oldu. - Otuz beş, yanıtını verdi. - Hadi yaa, biz de seni bizim gibi sanmıştık! diye şaşarak geveledi Marisa. - Yirmi beşten fazla sanmıyorduk, dedi Lola. - İş aramıyor musun? diye sordu Magda. - Ben mi? - Evet, sen, dedi Magda üsteleyerek. Yves'e söyledim... adama ihtiyacımız var.

- Ben sizin yanınızda ne iş yapabilirim? - Safran'da kazı yapacağız, Tel el Mukayyer yakınlarında bir yer, eski Ur kenti, diye açıkladı Magda. Duruma bakılırsa, bu göreve katılmak isteyen zaten pek çıkmadı. - Gerçekte epey tartışmalı bir görev bu, çünkü birçok arkeolog ve profesör şu sırada Irak'a gelinir mi, keşke gelmeseydik diyor, bu işi neredeyse bir hoppalık olarak görüyorlar, dedi Lola. - Biraz da haklılar yani, çünkü birkaç ay içinde Bush Irak'ı bombalayacak, binlerce insan ölecek, bizler de o sırada tablet aramakta olacağız, sanki her şey normalmiş gibi, oysa hiç de normal değil, dedi Marisa açıklayarak. - Ben bir sivil toplum örgütünde çalışmaya gidiyorum, diyerek Gian Maria özür diledi. Fakir mahallelerde çalışıyorlar; yiyecek, ilaç dağıtıyorlar... - iyi de, bu senin gelip bize de biraz yardım etmene engel olmaz, yani. Picot'ya söyleyeceğim; ayrıca, bu çalışmada iyi para veriyorlar, yani parasız falan kalırsan... diye akıl verdi Magda yine. Palestina Otelinin kapısında arabadan indiğinde, Picot'nun keyfi henüz yerine gelmemişti. Canı şöyle okkalı bir kahve istiyordu. Otel resepsiyon görevlisiyle anlaşmaya çalışan hareket sorumlusu Albert Anglade'yi orada bıraktı.

- Hocam, hocam! diye seslendi Magda. Yves bu kızın saçmalamalarını dinlemenin hiç hoşuna gitmediğini düşündü; her ne kadar Complutense'den epey erkek öğrencinin katılmasında ikna edici rol oynasa da...

- Efendim... - Biliyor musunuz? Gian Maria ölü diller uzmanıymış... Belki işimize yarar, dedi Magda. - Kimdir bu Gian Maria? diye sordu Picot keyifsizce. - Hani şu sizin arabaya, bizim yanımıza yerleştirdiğiniz çocuk, hani aynı uçaktaydık. - Ha! Bize adam önermekte işe yaramasa da gerçekten çok beceriklisiniz, yanıtını verdi Picot keyifsizce. - Evet, anlıyorum, Bosnalı öğretmeni getirmeyi pek istemiyordunuz, ama bu seferki bir ölü diller uzmanı... Akadca biliyor, diyerek ısrar etti Magda. - Pekâlâ, sor bakalım Bağdat'ta nerede olacak ihtiyacımız olursa onu ararız, dedi yumuşayarak Picot. - Aaa, elbette ki ihtiyacımız var! Deşifre etmemiz gereken tabletlerin sayısını biliyor musunuz? dedi Magda üsteleyerek. - Küçükhanım, sizi temin ederim ki ilk kez arkeolojik kazıya katılmıyorum. Size dedim ki, bu genç adama nerede bulunacağını sorun ve... neyse en iyisi onu bana bana gönder. Ben konuşurum.

- Harikaa! Magda koşarak otelin lobisine yöneldi, Gian Maria'nın kaçıp gitmiş olmasından korkuyordu. Çocuk hoşuna gitmişti, sebebini bilmiyordu, belki de o kimsesiz, gariban halinden etkilenmişti.

- Gian Maria! diye çığlık çığlığa bağırdı onu görünce. - Evet! dedi Gian Maria, herkesin ona baktığını hissedip kızarak. - Patron seninle konuşmak istiyor, seni barda bekliyor. İnanasım gelmiyor buna. Bizimle gel, hadi! - Ama, Magda, verilmiş sözüm var benim, ben yardım etmeye geldim, buradaki insanlar çok kötü günler geçiriyorlar, özür dileyerek karşı çıktı. - Eminim ki Safran'dakiler de kötü durumdadırlar, boş zamanlarında kendini köyün insanlarına yardım etmeye adarsın. Magda'nın canlılığı Gian Maria'yı şaşırtıyordu. Kız iyi niyetle doluydu, ama her şeyi

deviren bir deprem gibi gürültüydü. Picot'yu barda bir fincan kahve içerken yakaladı.

- Beni Bağdat'a getirdiğiniz için teşekkür ederim, diyerek selam verdi. - Bir şey değil. Magda sizin ölü diller uzmanı olduğunuzu söylüyor. - Evet. - Nerede okudunuz? - Roma'da. - Niçin ölü diller? - Niçin mi? - Evet, niçin? - Ee, çünkü... çünkü seviyorum. - Arkeoloji sizi ilgilendirir mi? - Tabii... - Bize katılmak ister misiniz? Çok uzmanımız yok. Akadcaı iyi bilir misiniz? - Evet. - İyi, öyleyse... - Hayır, yapamam. Buraya bir sivil toplum örgütüne yardım için geldiğimi size söylemişim. - Karar sizin. Fikrinizi değiştirirseniz, bizi Safran'da bulursunuz. Tel el Mukayyer ile Basra arasında kaybolmuş bir köy bu. - Magda söyledi. - Irak'ta bir yerden bir yere kımıldamak kolay değil, bu nedenle size bir telefon numarası vereceğim, ilişki kurmak için: Arkeolojik Kazılar Dairesi direktörü Ahmed Hüseyini'nin telefonu; bizimle gelmeye karar verirseniz, o size kolaylık gösterir. Gian Maria sustu. Ahmed Hüseyini'nin adını işitmenin sarsıntısı gözlerine yansıdı. Roma'da Tannenberg hakkında bilgi sormak için Arkeoloji Kongresi'nin merkezine girmeye başardığında, Tannenberg soya

dinin bir kadına ait olduğunu, onun da kocası Ahmed Hüseyini'yle birlikte kongreye katılan Clara Tannenberg olduğunu söylemişlerdi.

- Ne oldu? Ahmed'i tanıyor musunuz? dedi Picot merakla sorarak. - Hayır, kim olduğunu bilmiyorum. Sizin teklifiniz aklımı karıştırdı, üstelik biraz da yorgunum, ben... Ben Iraklılara yardım etmeye geldim ve... - Karar sizin. Ben size iş teklif ediyorum, iyi para veririz... Şimdi, müsaade ederseniz, Hüseyini'yle görüşmeye gitmeden önce, her şeyin ne durumda olduğunu gözden geçirmem lazım. Onu barın ortasında şaşkın bırakıp gitti. Birkaç saniye sonra Magda içeri girdi, gözleriyle onu arayıp buldu.

- Karar verdin mi? - Şey, henüz, bilmem ki... - Vicdan sorunları mı? - Sanırım öyle. - Boş ver, benim de vicdan sorunlarım var; Marisa'nın söylediklerinin hepsi gerçek; bu durum hepimizin içinde vicdan sorunları yaratıyor, ama işte elde olan bu! İdeal bir durum sayılmaz. - Bu olabileceğin en kötüsü, dedi Gian Maria düşüncesini belirterek. - Evet, öyle. Birkaç ay sonra binlerce Iraklı ölecek... Biz de, bu arada, kuma gömülmüş kentler arayacağız, bombardımanın başlamasından beş dakika önce buradan gideceğimizi bilerek. Fazla düşünürsek, buradan koşarak kaçarız, yani... - Yani düşünmemeye karar verdin. - Daha fazla ısrar etmeyeceğim, Gian Maria. İstersen, bizi nerede bulacağım biliyorsun. Kararsız adımlarla otelin çıkışma yürüdü. Başına gelenler mucizeydi sanki. Saman yığını içinde iğne bulur gibi bulmuştu. Picot, Clara Tannenberg'in kocasını tanıyordu, oysa bu seyahati onu bulmak için yapmıştı. Kocası Bağdat'taysa, karısını bulmak zor olmayacaktı.

Devam etmeden önce düşüncelerini bir düzene koymasına gerekiyordu.

Ahmed Hüseyini'ye takdim edilmek için duyduğu heyecanı belli etmemeliydi. Onunla temasa geçmeyi denemeden önce bir iki gün ya da üç gün beklemeye karar verdi. Ona ne diyeceğini, nasıl söyleyeceğini de düşünmesi gerekiyordu. Amacı Clara Tannenberg'e ulaşmaktı, sorun kocasını yanına götürmesi için ikna etmekte.

Caddede bir taksi bulup elindeki adres yazılı kâğıt parçasını gösterdi. Şoför gülümsedi ve ona İngilizce olarak, nereli olduğunu sordu.

- İtalyan'ım, dedi Gian Maria. İtalya hükümet başkanı Silvio Berlusconi Bush'u desteklediği için, böyle söylemesi iyi mi oldu, kötü mü oldu bilemeden yanıt vermişti. Ama taksici nereli olduğunu önemsemez görünerek, sorularla yüklü sohbetine devam etti.

- Durumumuz kötü, çok açlık var, önceleri böyle değildi. Gian Maria ağzını açmadan kafa sallıyor, taksiciyi kızdıracak bir şey söylerim diye korkuyordu.

- Siz Çocuklara Yardım Kurumu'na mı gidiyorsunuz? - Evet, yardıma katkı yapmak için geliyorum. - İyi insanlarsınız, bizim çocuklarımıza yardım ediyorsunuz. Iraklı çocuklar artık gülmüyorlar, açlık içinde ağlıyorlar. Birçoğu ilaçsızlıktan ölüyor. Sonunda gönüllü olarak yazıldığı sivil toplum örgütünün bürosunun bulunduğu adrese vardılar.

Taksicinin parasını verip, elinde siyah çantasıyla kir içinde kalmış bir kapıdan girdi. Hem Arapça hem İngilizce bir tabela Çocuklara Yardım Kurumu'nun merkezinin birinci katta bulunduğunu gösteriyordu. Bu, çatışma olan ülkelerde yaşayan çocuklarla ilgilenen bir sivil toplum örgütüydü.

Bir arkadaşının bu sivil toplum örgütünün Roma'daki yönetiminde yakını vardı, ısrar edince onu Bağdat'a göndermeleri için aracılık etmişti. Bu tür sivil toplum örgütleri, normalde hevesli gönüllüler yerine maddi yardımları tercih ederler, çünkü böyle gönüllüler yardım etmekten çok işi bozarlar, ama arkadaşının amcası aracı olunca onu kabul etmişlerdi.

Bağdat'a gitmek için ısrar etmesini, ihtiyacı en çok olanlara yardım etme gereği olarak açıklamıştı, Iraklıları saran bu trajediye kollarını kavuşturup seyirci kalamayacağını söylemişti.

Ailesini ikna etmek de zor olmuştu, ama kararının kesinliğini ve çeldiği acının yüzüne yansıdığını görünce dayanamayıp, isteksizce de olsa, gitmesine izin vermişlerdi. Bağdat'taki Çocuklara Yardım Kurumu temsilcisi Irak'a gelmesine razı olana kadar bin türlü güçlük çıkarmıştı.

Kapı açıktı, eteklerine yapışmış çocuklarıyla orada duran birkaç kadın, biri onlara ilgi göstereceğini diye sıkıntıyla bekliyorlardı.

Gençten bir kız onlara sabırlı olmalarını söylüyordu, doktor çocuklarına bakacaktı, bunun için beklemeleri gerekiyordu. Gian Maria kızın telefon konuşmasını bitirmesini bekledi. Kız telefonu kapatınca, dönüp onu tepeden tırnağa süzdü.

- Siz ne istiyorsunuz? diye İngilizce sordu. - Bakın, Roma'dan geliyorum, Bay Baretto'yu görmek istiyorum, adım Gian Maria... - Ha, sizsiniz! Sizi bekliyorduk. Şimdi Luigi'ye haber veririm. Genç kız doğal bir şekilde Italyancaya geçmişti. Yerinden kalkıp pek çok kapı görünen koridor boyunca yürüdü. Üçüncü kapıya girdi ve birkaç saniye sonra dışarı çıkıp eliyle, Gian Maria'ya yaklaşmasını istedi.

- Buyurun, dedi genç kız bir yandan da elini uzatarak. Ben Alia. Luigi Baretto elli yaşlarında vardı. Başlı kelleşmek üzereydi, birkaç

kilo fazlası vardı, enerjik ve zaman kaybetmeyi sevmeyen biri gibi görünüyordu.

- Gelmek için herkesin başına ekşidiniz, bu dünyada arkası olmak önemli olduğu için de başardınız. Gian Maria utandı. Bu karşılama ona aşağılayıcı gelmişti, ona ağzının payını verecek bir cümle söylemek çok hoşuna giderdi, ama sustu.

- Buyurun oturun, dedi Baretto davet etmekten ziyade emrederek. Pek terbiyeli olmadığını düşünüyorsunuz sanırım, ama kibarlık için zamanım yok. Bu hafta ilaç yokluğundan kaç tane çocuk öldü biliyor musunuz? Size söyleyeyim: Bizde üç çocuk öldü. Bağdat'ın geri kalanında kaç tanesinin öldüğünü düşünmek bile istemiyorum. Sizin ruhsal bir bunalımınız var ve onu çözümleyebilmek için Bağdat'a geliyorsunuz. Bana ilaç lazım, yiyecek lazım, hekimler, hemşireler lazım, para lazım... sefaleti bir süre yakından seyredip de -vicdanını temizlemek, sonra da Roma'daki ya da işte her

nereli iseniz oradaki rahat yaşamına dönmek isteyen insanlara ihtiyacım yok. - Bitti mi? dedi ilk sarsıntıyı atlatan Gian Maria. - Ne dediniz? - Hoşnutsuzluğunuzu anlatmayı bitirdiniz mi, yoksa hakaret etmeye devam mı edeceksiniz dedim. - Ben size hakaret etmedim. - Ya, öyle mi? Karşılamanızdan çok duygulandım. Teşekkür ederim, siz olağanüstü bir insansınız. Luigi Baretti sustu. Yüzü kızaran bir adamdan bu karşı çıkışı beklemiyordu.

- Buyurun oturun, bana ne istediğinizi söyleyin. - Ben hekim değilim, hastabakıcı da değilim, param da yok, yani size göre bir işe yaramam. - Taştım artık, burama geldi, dedi Çocuklara Yardım Kurumu temsilcisi özür dilercesine. - Evet, görüyorum. Koşulların baskısına dayanamadığınıza göre belki de yerinizi başka birine bırakacağınız bir sırada geldim. Luigi Baretti'nin gözleri büyük bir öfkeyle parladı. Şu fasulye sırtığı herif onun kurumu yönetme kapasitesini mi sorguluyordu, burası onun hayatıydı! Sekiz senedir Bağdat'taydı, aynı karmaşanın içinde olan daha kötü bölgelerde bulduktan sonra gelmişti buraya. Biraz daha ihtiyatlı olmaya karar verdi, bu genç adamın arkasında onu destekleyen birileri vardı mutlaka. Burada olması da bunu gösteriyordu, kim bilir onun yerine geçmek için bile gelmiş olabilirdi.

Gian Maria kendine şaşıyordu, Baretti'ye karşı böyle konuşabilme gücünü nereden aldığını kendi de bilmiyordu.

- Şüphesiz yardımcı olabilirsiniz, dedi Çocuklara Yardım Kurumu temsilcisi. Araba kullanmayı bilir misiniz? Araba kullanmayı bilen ve gerektiğinde çocukları yakın bir hastaneye götürecek ya da evine nakledecek ya da Roma'dan ve başka yerlerden bize yollanan paketleri almak üzere havaalanına gidecek birine ihtiyacımız var. Elbette yardımcıya ihtiyacımız var.

- Yararlı olmaya çalışacağım, dedi Gian Maria. - Yatacak yeriniz var mı? - Hayır, pahalı olmayan bir yer biliyor musunuz diye soracaktım. - En iyisi Iraklı bir ailenin evinde oda tutunuz. Hem ucuza gelir, hem de onlar biraz para görürler. Alia'dan sorabiliriz. Ne zaman çalışmaya başlamak istiyorsunuz? - Yarın olur mu? - Bana göre iyi. Bugün yerleşin, Alia size buradaki düzenimizi anlatsın. - Geldim iyiyim demek için Roma'ya telefon etmemin bir sakıncası var mı? - Hayır, hiçbir sakıncası yok. Ben Alia'yla konuşurken siz benim telefonumu kullanabilirsiniz. Gian Maria, böyle yerine getiremeyeceği görevleri yine niçin yüklendiğini sordu kendine. Irak'a o kadını, Clara Tannenberg'i bulmak için gelmişti, ama amacından sapıyordu.

“Ben ne yapıyorum? Neden yaptıklarımı kontrol etmiyorum? Benim adımlarımı kim yönlendiriyor ya da yönünden saptırıyor?”

Yirmi dört saati biraz geçmişti, bu sürede ne kadar değiştiğini fark ediyordu. Dış dünyayla temas onda şok etkisi yapmıştı. En fazla özdenetimini yitirmekten rahatsızdı.

Alia, Gian Maria'ya Çocuklara Yardım Kurumu'yla işbirliği yapan Iraklı hekimlerden birinin evinde boş bir oda olduğunu, onu kiralayabileceğini söyledi, birlikte hastaneye gidip soracaklardı, giderken de bu sabah Hollanda'dan gelen bir kutu antibiyotiği ve bandajı götüreceklerdi.

Gian Maria, Alia'yla birlikte eski bir Renault'ya yerleşti. Kız arabayı çok süratli kullanıyor, Bağdat'ın kaotik trafiğinde usta bir boğa güreşçisi gibi engelleri aşıyordu.

Hastaneye varmaları beş dakikadan fazla sürmedi, çünkü hastane yakındı. Alia onu kararlı adımlarla ağlama seslerinin plazma kokuları ve hasta yakınmalarıyla karıştığı koridorlardan geçirdi.

Yüzleri kaygılı doktor ve hemşireler olanak yokluğundan yakınarak yanlarından geçiyordu; hastalarının öldüğünü görüyorlar, ama ilaç bulamadıkları için ellerinden bir şey gelmiyordu.

Pediyatri bölümüne ulaştılar, orada Doktor Faysal el Bitar'ı sordular. Bir hemşire yorgun bir tavırla ameliyathanenin kapısını işaret etti. Doktor ameliyathaneden çıkana kadar epeyce beklediler.

Öfkesi yüzüne yansıyordu.

- Kurtaramadığım bir çocuk daha, dedi acıyla kimsenin yüzüne bakmadan.

- Faysal, diye seslendi Alia. - Hah! Burada mısınız? Antibiyotikler geldi mi? - Evet, sana bu kutuyu getirdim. - Hepsi bu mu? - Hepsi bu, gümrükte neler döndüğünü biliyorsun... Doktor acı dolu gözlerini Gian Maria'ya dikip, Alia onları tanıştırsın diye bekledi.

- Bu Gian Maria, Roma'dan yeni geldi, yardımcı olacağım. - Hekim misiniz? - Hayır. - Ne iş yaparsınız? - Yardım etmeye geldim, bir şeye yararım elbette... - Oda arıyor, diye Alia lafa karıştı. Bana boş bir odan olduğunu söylemiştin, ona kiraya vermen iyi olur diye düşündüm. Faysal, Gian Maria'ya bakıp, daha çok yüzü kasılıyormuş izlenimi uyandıran bir gülümsemeyle elini uzattı.

- İşimi bitirmem için biraz beklerseniz birlikte eve gideriz, size odayı gösteririm. Çok büyük değil, ama belki işinizi görür. Eşim ve üç çocuğumla yaşıyorum. İki kız bir oğlan. Annem yanımdaydı, ama birkaç ay önce öldü, onun için bir oda boş. - Herhalde iyi olur, dedi Gian Maria. - Eşim öğretmendir, diye açıklama yaptı Faysal. Hem de iyi bir aşçıdır, eğer bizim yemeklerimizi severseniz. - Evet, tabii tabii. Gian Maria'nın yanıtı teşekkür doluydu. - Çocuklara Yardım Kurumu'nda çalışacaksanız, bu hastaneyi de tanımanız iyi olur. Alia sizi gezdirir. Genç kız Gian Maria'ya koridorları ve muayene odalarını gezdirdi, arada sırada karşılaştıkları doktorları ve hemşireleri selamlamak için duruyordu. Herkes hastalarının acılarını dindirecek gereç ve ilaç yokluğundan ümitsiz ve üzgün görünüyordu.

Bir saat sonra hastanenin kapısında Alia'ya veda etmiş, Faysal'la birlikte eve gidiyordu. Başka bir külüstür Renault olan Faysal'ın arabasının içi dışı pırıl pırıl parlıyordu.

- El Ganir'de oturuyorum; gitmek isterseniz yakında bir kilise var. Birçok İtalyan bu kiliseye gelir. - Katolik kilisesi mi? - Kalde Katolikliği kilisesi, hemen hemen aynı, değil mi? - Evet, tabii tabii. - Karım Katolik'tir. - Eşiniz mi? - Evet, eşim. Irak'ta hep barış içinde yaşamış önemli bir Hıristiyan cemaati vardır. Şimdi ne olur bilmem.

- Siz de Hıristiyan mısınız? - Evet, resmen öyle, ama uygulamıyorum. - Nasıl uygulamıyorsunuz? - Kiliseye gitmiyorum, ayin yapmıyorum. Çok zamandır Tanrı'nın yolunu unuttum; küçük masum bir insanın hayatını kurtarmayı başaramadığım günlerden biri, gözümün önünde ölüp gitti, hem de acı çekerek. Bunun neden böyle olması gerektiğini anlamıyorum. Bana Tanrı'nın iradesinden söz etmeyin lütfen, ne de O'nun bu iradesini kabul etmemiz için bize gösterdiği delillerden. Şu küçük varlık lösemi hastasıydı, iki yıl övülecek bir ruh gücüyle yaşama savaşı verdi. Yedi yaşındaydı. Kimseye kötülük etmemişti, Tanrı'nın onu bir tek deneme şansı vermeden cezalandırması için hiçbir görünür sebep yok. Eğer Tanrı varsa, zalimliğinin sonu yok. Gian Maria haç çıkarmadan yapamadı, Faysal'a acıyla baktı, ama onun çektiği acı doktorun ıstıرابı ve öfkesiyle karşılaştırılmazdı.

- Siz insanların başına gelenler için Tanrı'yı suçluyorsunuz. - Ben çocuklara olanlar için Tanrı'yı suçluyorum, günahsız ve savunmasız varlıklar. Biz büyüklerin nasıl olduğumuz, ne yaptığımız, ne düşündüğümüz, konusunda az çok sorumluluğumuz var, ama yenidoğanın ne suçu var? Ya üç yaşındaki, on yaşındaki, on iki yaşındaki çocukların? Bu yaratıklar büyük acılar içinde ölmeyi hak etmek için ne yaptılar? Ben başlangıçtaki günahın söz etmiyorum, ama bana budalaca açıklamalarla gelmenizi kabul edemem. Zavallı Tanrı işlenmemiş bir günahı milyonlarca masuma yüklüyor. - Ateist mi oldunuz? dedi Gian Maria, alacağı yanıtı korkarak. - Eğer Tanrı varsa, burada yok, dedi Faysal hükmünü vermiş. Faysal'ın, üç katlı bir binanın en üst katındaki evine gelene kadar sustular. Hekim kapıyı açarken kavga eden çocuk sesleri duydular.

- Ne oluyor? dedi Faysal geniş bir salonun ortasında saç saça baş başa kavga eden su damlası gibi birbirine benzeyen iki kız çocuğuna. - O benim bebeğimi aldı, dedi çocuklardan biri öbürünü göstererek. - Doğru değil, yanıtını verdi suçlanan. Bu bebek benimki, ama ikisi birbirine benziyor. -

Demek ki ikizinin de bebekleri birbirinin aynı, dedi Faysal ve onları yerden kaldırıp öptü. Küçük kızlar Gian Maria'ya bakmadan babalarını öptüler.

- Bunlar ikizler, dedi Faysal. Sana Rania ile Leyla'yı tanıtayım. Beş yaşındalar ve şeytan gibi yaramazlar. Saçları atkuyruğu biçiminde toplanmış ve ceketli bir kıyafet giymiş esmer bir kadın kollarında bir bebekle salona girdi.

- Nur, seni Gian Maria'yla tanıştırayım. Gian Maria, Nur benim eşim; bu da Hadi, ailenin en küçüğü. Bir buçuk yaşında.

Nur çocuğu yere bırakıp elini gülümseyerek Gian Maria'ya uzattı.

- Evimize hoş geldin. Faysal sizin, odayı beğenirseniz, bizim yanımıza yerleşmeye geleceğinizi bana telefonla bildirmişti. - Elbette beğenirim! yanıtını verdi Gian Maria içinden gelivererek. - Burada oturacak mısınız? diye sordu ikizlerden biri. - Evet, Rama, isterse, evet, diyerek çocuğun sorusunu annesi yanıtladı, Gian Maria'nın birini öbüründen nasıl ayırt ettiğine şaşmasına gülerken. Faysal ile Nur, Gian Maria'yı odasına götürdüler. Caddeye bakan bir penceresi vardı; çok büyük değildi, ama rahat görünüyordu; açık renkli tahta başlığı olan bir yatak, bir küçük masa, bir köşede iki sandalyesi olan yuvarlak bir masa ve bir dolap mobilyayı oluşturuyordu.

- Bence çok güzel, dedi Gian Maria. Fakat hâlâ kaç para olduğunu söylemediniz... - Ayda üç yüz dolar iyi mi sizce? - Tabii. - Yemek dahil... diye Nur, sanki özür diler gibi, ekledi. - Gerçekten çok iyi benim için, teşekkür ederim. - Çocuk sever misiniz, çocuğunuz var mı? diye sordu. - Hayır, çocuğum yok, ama çocukları çok severim. Üç yeğenim var. - Olsun, daha gençsiniz, ilerde olur, dedi Nur. Şimdi eğer yerleşmek isterseniz... Gian Maria başını salladı. İki dakika sonra üç beş parça eşyasını dolaba asıyordu, dolapta bir yığın havlu ve çarşaf da bulmuştu.

- Sadece bir tuvaletimiz ve küçük bir duş alma yerimiz var. Duşu kullanmak isterseniz sizin için daha rahat olur; üç tane çocuk olunca bazen lavaboya girmek zor oluyor, dedi Nur. - Benim için sorun olmaz. Teşekkür ediyorum size. Ödemeyi şimdi yapmak isterim. - Şimdi mi? Ama daha yeni geldiniz! Bekleyin bakalım hele yanımızda kendinizi rahat hissedecek misiniz? dedi Nur itiraz ederek. - Hayır, şimdi ve her ay peşin ödemeyi tercih ederim. - Mademki ısrar ediyorsunuz... - Evet, gerçekten. Bu arada Faysal, doğrudan salona açılan küçük bir çalışma odasında kendini işine vermişti bile. Burası aslında salonun bir parçasıydı, ama bir kitaplığı enine yerleştirmekle, kısmen bağımsız bir bölüm elde etmişlerdi.

Ev genişti. Salondan başka, bir mutfak, kiraladığı odadan başka da iki oda daha vardı.

- Rahatça girip çıkabilmeniz için size evin anahtarlarını vereceğim, ama yine de burasının çocuklu bir ev olduğunu unutmamalısınız ve... - Çok rica ederim, bir şey söylemek zorunda değilsiniz! Rahatsızlık vermemeye gayret edeceğim. Aile içinde yaşamak ne demektir bilirim.

- İşten buraya nasıl geleceksiniz? diye sordu Faysal. - Bunu ayarlarım. Öğrenmem gerekecek. - Tabii tabii, biraz Arapça biliyor musunuz? - Biraz, derdimi anlatacak kadar. - Bu iyi. Ama yine de, bir şey için yardıma ihtiyacınız olursa söylemekten çekinmeyin. - Teşekkür ederim. Faysal bakışlarını okuduğu kâğıtlara indirdi, Gian Maria da anladı ki, aile hayatına uyması için onların günlük işlerine karışması gerekmiyordu, sokağa çıkmaya karar verdi. Mahalleye alışmak ve biraz düşünmek istiyordu. Düşünmeye ihtiyacı vardı ve evde oturmak yerine sokakta dolaşarak daha iyi düşünebilirdi.

- Biraz dolaşacağım, bir şey almamı ister misiniz? dedi Nur'a. - Hayır, çok teşekkür ederiz. Akşam yemeğini bizimle yer misiniz? - Rahatsız etmezsem... - Hayır, hiç rahatsız olmayız, birazdan yiyeceğiz, saat sekizde. - Burada olacağım. Mahallede bir tur attı. Meraklı bazı gözler ona şaşkınlıkla baktı, ama bu bakışlarda bir düşmanlık yoktu. Kadınlar Batı'da olduğu gibi giyiniyorlardı, birçok kız blucinlerle ve rock gruplarının adları yazılı tişörtlerle geziyordu.

Yaşlı bir adamın birkaç sebze ve bir sepet portakal yaydığı bir serginin önünde durdu. Nur ile

Faysal'ın evine götürmek için bir şeyler satın almaya karar verdi. Adamın küçük bahçemden topladım dediği birkaç biber, domates, soğan, üç küçük kabak ve portakal seçti. Kilise nerede diye sorunca adam nasıl gideceğini ona tarif etti. Yalnızca iki blok daha gidip sola dönmesi yetiyordu.

Gian Maria biraz duraksadı, sonra kiliseye gitmeye karar verdi; taşıdığı iki poşet çok ağır değildi.

Kiliseye girince bir huzur dalgası yüzüne çarptı. Bir grup kadın dua ediyor, mırıltıları sessizliği bozuyordu. Bir köşe bulup diz çöktü. Gözlerini kapayıp içinden Tanrı'ya seslenecek sözler aradı, O'ndan, şu ana kadar hep yaptığı gibi, kendisine yol göstermesini diledi. Başına gelenler Tanrı'nın yardımının eseri idi: Amman Havaalanı'nda bir grup arkeologla karşılaşması, çekingenliğini yenip şeflerine gitmesi, Profesör Pi-cot'nun onu Bağdat'a götürmeyi kabul etmesi, konuşurken tesadüfen Ahmed Hüseyini'nin adının geçmesi, onun Bağdat'ta bulunuşu ve böylece artık Clara Tannenberg'e nasıl ulaşacağını biliyor olması.

Hayır, bunların hiçbiri tesadüf değildi. Görevini tamamlaması için onu koruyarak, ona yardım ederek adımlarına yol göstermeyi isteyen Tanrı'ydı.

Tanrı her zaman onun yanındaydı, her türlü trajedinin ortasında bile, yalnızca onu hissetmeye hazır olması yeterdi. Ah keşke Faysal'ı ik

na edebilseydi... Doktor için dua etti, o başkalarının acısını içinde duyarak Tanrı'dan uzaklaşmıştı. Kiliseden çıktığında saat yediyi geçiyordu, adımlarını hızlandırdı. Geç kalıp Nur ile Faysal üzerinde kötü izlenim bırakmak istemiyordu. Vardığında, kapıdan ikizlerin gülüştüğünü ve küçük Hadi'nin ağladığını işitti.

- Merhaba! dedi girince, çocukların gürültüsüne aldırmandan çalışmayı sürdüren Faysal'a seslenerek. - Hah, geldin mi! oldu doktorun yanıtı. - Evet, hem de bir şeyler getirdim... - Sağol, zahmet etmeseydin. - Zahmet değil. Portakallar gözüme güzel göründü. - Nur mutfakta... - İyi, paketleri ona götüreyim. Nur, küçük Hadi'ye zorla koyu bir lapa yedirmeye çalışıyordu, çocuk yemek istemiyor, tekmeler atıyor, annesi kaşığı her yaklaştırdığında ağzını kapatıyordu.

- Çare yok, hiç yemek yemiyor, diye yakındı annesi. - Ne veriyorsunuz? - Yumurtalı sebze püresi. - Uf, hiç şaşmam! Çocukken ben de sebzeden nefret ederdim. - Burada yiyecek fazla bir şey bulunmuyor. Biz yine talihliyiz, çünkü satın alacak biraz paramız var. Ama size doğrusunu söylememi isterseniz, sizin bu odayı kiralamanız bizim için çok iyi oldu. Aylar var ki maaşımı tam alamıyorum, Faysal da öyle. Bu poşetlerde ne var? - Birkaç biber, kabak, domates, soğan, portakal. Alacak başka pek bir şey yoktu. - İlle de bir şeyler almanız gerekmezdi ki! - Burada oturacaksam, elimden geldiğince katkıda bulunmak hoşuma gider. - Teşekkür ederiz, yiyeceklere her zaman kapımız açık, çünkü az yiyeceğimiz var. - Gördüm. Kiliseye de gittim. - Siz dindar mısınız? - Evet, emin olun ki hayatım boyunca Tanrı'nın izini kaybettiğim hiç olmadı. - Şanslısınız yani. Biz çok uzun zamandır Tanrı'nın izini kaybettik. - Siz de mi inancınızı yitirdiniz? - Ben kaybetmemeye çalışıyorum. Ama doğruyu söylemem gerekirse; evet, imanım çok azaldı. Ben her gün kocamın hastanede gördüklerini görmüyorum, ama antibiyotik yokluğu yüzünden kurtarabilecekleri bir çocuğun ölümüne seyirci kaldıklarını bana anlatınca, işte o zaman ben de Tanrı nerede diye soruyorum.

MS

Nur bıkkın bir tavırla yerinden kalktı, Hadi'nin lapasını: için uğraşmaktan vazgeçmişti. Kucağında çocukla salona yöneldi.

- Rania, Leyla, buraya gelin de ben sofrayı hazırlarken kardeşinize göz kulak olun. - Olmaz, dedi ikizlerden biri. - Nasıl olmaz? dedi sinirlenerek Nur. - Ben oyun oynuyorum, dedi küçük kız. Annesi karşılık vermedi, bebeği halının üstüne oyuncaklarının yanına bırakıp mutfaka döndü. Gian Maria kadının arkasından gitti, ne yapacağını pek bilmiyordu.

- Yardım edebilir miyim? - Evet, tabii. Masayı kurun. Şu etajerde bir örtü bulacaksınız, bardaklar, tabaklar da orada. Çatal bıçak öbür çekmecedeki. Akşam yemeğinden sonra, Nur tabakları bulaşık makinesine koyarken Faysal ile Gian Maria masayı toplamaya yardım ettiler. Sonra Faysal kızlarını yatağa yatırdı, Nur sürekli itiraz eden Hadi'yi uyuttu,

Gian Maria iyi geceler dedi, yorucu bir iş gününden sonra bu anın karakocanın biraz huzurlu sohbet edebileceği tek an olduğunun farkındaydı.

Ayrıca, hâlâ Ahmed Hüseyini'ye nasıl ulaşacağım düşünmek zorundaydı. Yves Picot ona bu kapıyı açabilirdi, ama Ahmed'e bu arkeolog aracılığıyla yaklaşması doğru olur muydu, emin değildi.

Çok yorgundu. Yoğun bir gün olmuştu, Bağdat'a geleli daha yirmi dört saat olmamıştı, ama ona aylar geçmiş gibi geliyordu. Dua etmeye vakit bulamadan uyudu kaldı.

Robert Brown, Paul Dukais'le tartışıyordu. Robert'in çalışma odasında yalnızdılar.

- Ama nasıl sadece bir adamın olur? diye bağırdı Brown. - Sana anlattım. Picot, Boşnak'ı reddetti, ama Hırvat'ı kabul etti. Böylece, grupta şimdi tek adamımız var, bağırmayı kesersen sana bilgi verebilirim. - Alfred'e karşı tek adam! Sen ıldırılmışsın. - Tek adamla Alfred'in karşıısına çıkmaya zerrece niyetim yok, ama belki de en akıllıcası bu. Tek adam dikkati çekmez; birkaç tanenin gazeteye ilan vermekten farkı yok. - Hırvat ne yapacağını iyi biliyor mu? diye sordu Brown sesini alçaltarak. - Evet. Ona çok sıkı eğitim verildi. Pek yakında Clara hakkında ayrıntılı bir gözlem yapacak. Ekibin rutin çalışma programını öğrenecek,

net bir fikir sahibi olunca bana bir aksiyon planı hazırlayacak. Ama beni biraz dinlesen sana ayrıca başka bir iki adam daha gönderebileceğimizi söyleyeceğim, ambargoya meydan okuyan işadamları görünümünde. Çok uyanık ve becerikli tipler.

- A, öyle mi? İki işadamı Irak'ın güneyinde kaybolup gitmiş bir köyde ne yapacak? - Beni aptal yerine koyma, Robert. Bu işte geçirilmiş senelerim var. Adamlarıma uygun bahaneler bulma becerime güven. Ayrıntılarla kafanı şişirmeme gerek yok. - Yok, şişirmezsün; bana soru sorduklarında, ne cevap vereceğimi bilmek isterim. - Tamam, anlatacağım, ama önce şunu bil ki, bence Hırvat'ın yapacakları bize yeter, öbürleri gerekirse işe karışacak. - Gerekecektir. - Hayır, gerekmeyecek... Hırvat işini zevkle yapan bir katil. Öldürdüğü adamların sayısını hatırlamıyor. Hem müthiş bir keskin nişancı hem de bıçağı bir cerrah gibi kullanmayı biliyor. Clara'nın, tabletleri ona bırakması için bu kadar yeter, tabii eğer bulurlarsa. - Peki, oradan nasıl çıkacak, ıslık çalarak mı? - Çıkacak. Hem de belki de ıslık çalarak çıkacak. Bir süre daha tartıştılar. Dukais, Brown'i sakinleştiremedi, aslında son gün odasına girip de tabletleri ona teslim edinceye kadar da sakinleşmeyeceğini biliyordu.

Robert Brown yalnız kalınca mentoruna telefon açtı. Mentorunu onu akşam yemeğine davet etti. Evinde hiçbir tanık olmadan sakin sakin konuşabilirlerdi.

:|: >; >);

Enrique Gómez oğlu José'yi bekliyordu. Birkaç dakika önce George onu Washington'dan aramıştı. Operasyon yürüyordu. Clara Tannenberg'e yapışmış, gerekeni yapmaya hazır adamları vardı.

Alfred'e bir kötülük yapmamaları konusunda George'ı bir kez daha sıkıştırdı, biliyordu ki torununa vuracakları en küçük bir fiske ona ölmekten daha fazla acı verirdi. Duruma göre, kurtarılabilir ne varsa kurtarılmaya çalışılmalıydı, o Alfred'e oynuyordu. George ne kadar kızarsa kızsın, onlar ebediyen birleşmek üzere yemin etmişlerdi. Yine biliyordu ki, Clara'nın yanına yerleştirdikleri adam, işin gidişatına göre karar verecek, birinin hayatını kurtarmak uğruna işi riske atmayacaktı. Ona verilen emir açıktı; iyi ya da kötü neye mal olursa olsun Tablet Kitabı Mukaddes'i ele geçirip, ona gösterilen ilişki kanalıyla, hemen Irak'tan çıkmak. Yapabileceklerine özgeçmişinin kefil olduğu Hırvat'ın görevi buydu.

José odaya girip babasını öpmek için yaklaştı.

- Nasılsın? - İyiyim, oğlum, iyiyim. Ya sen? - Çalışmaktan biletim. Bütün gün hiç durmadım. - Her şey yolunda, değil mi? - Evet, ama şu iki kurumun birleşmesi işini bitiremedik. Tam da bir anlaşmaya varmış gibi göründükleri anda, ya bu tarafın ya da öte tarafın avukatlarından biri bir pürüz çıkarıveriyor. - Artık alıştın, biliyorsun, sonunda imzalayacaklar. - Sanırım öyle. Operasyonu hazırlama bağlayalım diye bizi telefonla aradılar, anlaşmaya varmalarını sağlamaktan başka çaremiz yok. - Ümidini kesme. Konuşma telefonun çalmasıyla kesildi, Enrique aceleyle açtı. - Dinliyorum. - Enrique, sen misin? Ben Frankie... - Nasılsın? Az önce George'la konuştum. - Grubun içinde bir adamımız olduğunu söyledi mi sana? Bir Hırvat... - Evet, biliyorum. - Az önce Alfred telefon etti, sinirliydi. Bizi tehdit etti. - Neyle? - Tam net söylemedi, sadece dedi ki, öldürerek ölmem gerekirse bunu yaparım dedi. Bizi tanıyor ve Tablet Kitabı Mukaddes'i elinden almaya çalışacağımızı biliyor. - Tabii bulursa... - Bizden biri o, nasıl davranacağımızı kestirmesi onun için zor olmaz. İçeriye adam sızdırdığımızdan emin olduğunu, onları bulup öldüreceğini söyledi; ayrıca da, eğer tabletlerin Clara'ya kalmasına müsaade etmezsek işin bütün katakullilerini açığa çıkarırım

dedi. Diyor ki, “Bu önümüzdeki aylarda ölecek olursam doğal yolla mı yoksa zehirlenerek mi öldüğümün anlaşılması için otopsi yaptırılmasını güvenilir adamlarım yoluyla temin ettim” diyor; “Beni sıkıştırsanız hiç aklınıza gelmeyecek birinin elinde olan bir memorandumu ortaya çıkarırım diyor.” Anlaşılan bu memorandumda her şeyi anlatmış. - Deli bu herif! - Bence deli değil, sadece tedbirini alıyor. - Teklifi nedir? - Eski söylediklerinin aynısı: Tablet Kitabı Mukaddes’i Clara’ya bırakacağız, karşılığında da o da şimdi yürüttüğümüz operasyonu başarıyla sona erdirecek. - Ama sözümüzü tutacağımıza güvenmiyor... - Hayır, güvenmiyor. - Onun olmayan bir şeye sahip çıkıyor. George haklı...

- Bence, tam intiharın eşiğindeyiz. - Aman, ne diyorsun? - Midemde bir sıkıntı var, içimde uçuruma yuvarlanmaktan kurtulamayacağız gibi bir his. - Mantıksız olma. - Mantıksız değilim, inan bana. Onunla konuşacağım. - İspanya'dan araman biraz riskli olmaz mı? - Herhalde olur, ama başka çare yok, konuşsam iyi olacak onunla. Bir iş seyahati yapmam gerekecek; gittiğim yerden ne yapabilirim bakalım. - Bana haber ver. Telefonu kapatıp yumruklarını sıktı. Oğlu sessizce onu seyrediyordu. Babasının yüzünde gördüğü bu sıkıntı ve öfke ifadesi onu kaygılandırıyor.

- Ne oluyor, baba? - Seni ilgilendiren bir şey değil. - Bu ne biçim cevap! - Biraz kaba davrandım galiba, özür dilerim, ama benim işlerime burnunu sokman hoşuma gitmiyor, bu senin için yeni sayılmaz. - Yok, yeni değil. Kendimi bildim bileli sana soru sormam da işlerine karışmam da yasak. Ne işi olduğunu bilmiyorum, ama bilmemizi istemediğin gizli saklı işler çevirdiğini biliyorum. - Tamamen öyle; hep böyle oldu böyle de olacak. Şimdi beni yalnız bıraksan iyi olur, birkaç telefonum var. - Gideceğim dedin... Nereye? - Bir iki gün için. - Evet, ama nereye, ne yapmaya? Enrique yerinden kalkıp masaya bir yumruk attı. Doksanına yaklaşan yaşlı bir adam olsa da yüzünde beliren öfke öylesine şiddetliydi ki José geri çekildi.

- İşlerime burnunu sokma, bana da ihtiyar muamelesi yapma! Henüz bunamadım! Def ol! Beni yalnız bırak! Enrique yerine oturdu. Bir çekmeceyi açıp bir cam kutu aradı, içinden iki hap aldı. Kafası çatlayacak gibiydi. Doktora, sinirlenmemesi için, onu kaç kez uyarmıştı. Yıllar önce enfarktüs geçirmişti, gerçi izi kalmamıştı, ama yaşı artık belliydi.

Alfred'e lanet etti, sonra George'la aralarına girdiği için kendine lanet etti. Niye Alfred de herkes gibi üstüne düşen rolü oynamıyordu ki? Niye senaryonun dışına çıkıyordu ki?

Masanın altındaki bir zile bastı, birkaç saniye sonra kapının hafif hafif vurulduğu duyuldu.

- Geliniz! Bembeyaz önlüklü, siyah elbise giymiş, saçı fileli bir hizmetçi kadın kapıda Enrique'nin emirlerini bekliyordu.

- Bana bir bardak soğuk su getirin ve Bayan Rocío'ya onu görmek islediğimi söyleyin. - Baş üstüne, efendim. Rocío elinde su bardağıyla kocasının odasına girdi; kocasının halini I rünce korktu. Daha önce de ara sıra gördüğü korkunç bir yüz, buz gibi bir bakan ve o anda her şeyi yapabilecekmış gibi görünen, garip bir yaratığın yüzü vardı karşısında.

- Enrique, neyin var? Hasta mısın? - Gir içeri, konuşmamız lazım. Kadın boyun eğdi, bardağı masanın üstüne koydu ve masanın karşısındaki bir koltuğa oturdu. Kocasını konuşmaya başlamadan önce tek kelime bile söylememesi gerektiğini biliyordu. Dizlerini daha da kapatarak eteğini çekiştirdi, sanki böyle yapmakla odanın loşluğunda patla

ağmı bildiği fırtınadan korunabilecekti.

- Bu çekmecedede... Masanın birinci çekmecesini eliyle gösterdi. Bir anahtar saklıyorum, bankadaki kasanın anahtarı. Tehlikeli hiçbir kâğıdı saklamadım, ama işlerimle ilgili olanlar var. Ben öldüğüm gün bankaya gidip onları yok etmeni istiyorum. José o kâğıtları asla görmemeli. Ona geçmişimizden bahsetmeni de istemiyorum. - Hiç etmem ki zaten! Gözlerini dikip, ruhundaki en gizli yerleri incelemeye çalışan sabit bir bakışla karısına baktı.

- Bilmiyorum, Rocío, bilmiyorum. Şimdiye kadar bunu yapmadın, ama ben buradaydım ve bunu engelliyordum. Ama artık ben burada olmadığım gün... - Ne şikâyetine ne de güvensizliğine meydan verecek bir şey yaptım... - Haklısın. Ama şimdi sana dediklerimi yapacağına yemin et. Bunu kendim için istemiyorum, bunu José için rica ediyorum senden. Bırak onu olduğu gibi kalsın. Bil ki bu kâğıtlar ortaya çıkarsa... Arkadaşlarım t unu haber alır ve er ya da geç bir kötülük yaparlar. - Ne yaparlar ki bize? diye sordu kadın korkuyla. - Ne yapacaklarını hayal bile edemezsin. Kurallarımız, yasalarımız f*ar ve onlara uymak zorundayız. - Bu kâğıtları sen neden yok etmiyorsun? Bulmamızı istemediğin şeyleri neden ortadan kaldırmıyorsun? - Sen ben ne söylersem onu yapacaksın. Yaşadığım sürece kaybetlineyi göze alamayacağım şeyler var, ama ben ölünce onlar kimseyi ilgilendirmeyecek.

- Ay, inşallah ben senden önce ölürüm! - Buna bir itirazım olmaz, ama n'olur n'olmaz elini Kitabı Mukaddes'e basıp söylediğimi yapacağına yemin et. Enrique masanın üstüne bir Kitabı Mukaddes koydu ve elini üstüne koyması için karısını zorladı.

Rocío dehşete kapılmıştı. Kocasının ricasında büyük bir tehdit de olduğunu hissediyordu.

Elini Kitabı Mukaddes'in üstüne koyup Enrique'nin bütün söylediklerini yapacağına yemin etti; sonra kocasının emirlerini dinledi. Kocasını, bankada kıskançlıkla sakladığı kâğıtlardan başka odasında bir tablonun arkasında gizli bir kasada bulunan her şeyi de yok etmesi gerektiğini anlattı.

Dalia sonra, Enrique, yeniden yalnız kalınca, George'u aradı.

- Evet. - Benim. - Yeni bir haber mi var? - Haklısın. Alfred'e karşı zayıf olmamalıyız. O her şeyi mahvedebilir. - Bizi de mahvedecek. Kuralları bozan o oldu. Onu ben de seviyorum, ama şimdi, ya o ya biz. -Biz.

- Sevindim. jR îfc

Helikopterler Cumhuriyet Muhafızlarının sıkı sıkı koruduğu askeri üste sıraya dizilmiş bekliyorlardı. Alımed Hüseyini, üssün komutanına Safran arkeolojik kazısının Irak için taşıdığı önemi anlatıyordu. Görev başarıyla tamamlanmalıydı. Komutan onu can sıkıntısıyla dinliyordu. Bu

yabancıları ve onların çok miktardaki eşyasının Safran'a taşınması için Albay'm kesin emri vardı; bunun için Eski Mezopotamya konusunda ders almasına gerek yoktu.

Yves Picot, yardımcısı Albert Anglade, askerlerin gülüşüp fıkırdaşarak dikizlediği kadınlar da dahil ekibin diğer üyeleri, askerlerin malzeme dolu kutuları yerleştirmelerine yardım ediyorlardı.

Picot kadınlara pantolonlar, botlar ve geniş gömlekler almalarını tembihlemiş, şort ya da dar gömlek giymemeleri konusunda kesin direktifler vermişti. Yine de askerler Safran'a sağ salim ulaşmaktan başka düşünceleri yok gibi görünen bu Batılı kadınlara gözlerini dikmeden duramıyorlardı.

Her şeyin yüklenmesi bitip de ekibin üyeleri geriye kalan iki helikoptere dağılınca, Yves Picot gözleriyle Ahmed'i aradı.

- Bize eşlik etmediğinize üzülüyorum, dedi vedalaşırken. - Size dün Safran'a geleceğimi söyledim. Çok kalamayacağım, faka: iki haftada bir gelip duruma bir göz atmaya çalışacağım. Her durumda Bağdat'ta olacağım, herhangi bir sorun çıkacak olursa büromdan çözüm bulmam daha kolay olur. - İyi. Umarım sorun çıkmaz da, sizi rahatsız etmek zorunda kalmayız. - Başarılar dilerim. Ha, Clara'ya güvenin! Çok yetenekli bir arke

ologdur ve önemli olanı sezen altıncı hisse sahiptir.

- Ona güveneceğim. - Şansınız açık olsun! El sıkıştılar ve Yves helikoptere bindi. Birkaç dakika sonra uçan makineler ufuk çizgisinde kayboluyorlardı. Ahmed içini çekti. Bir kez daha hayatının dizginlerini elinden kaçırmıştı, bir kez daha Alfred Tannenberg'in eline düşmüştü. İhtiyar şüpheye yer bırakmamıştı: ya o da işe katılacaktı ya da Alfred onu öldürecek. Ya da öldürmekten daha kötüsü, onu Saddam'ın gizli polisine hain diye yakalatacaktı.

Ahmed kimsenin içinden sağ çıkmadığı Saddam'ın zindanlarından birinde hepten kaybolmasını sağlamanın Alfred için hiç sorun olmayacağını biliyordu.

Alfred ona küçümseyerek, "Eğer" demişti, "operasyon iyi sonuçlanırsa ve Clara tabletleri bulursa, nereye istersen gidebilirsin." Böyle demişti. Kaçmasına yardım etmeyecekti, ama engel de olmayacaktı.

Tannenberg'in gece gündüz onu izlettirdiğinden emindi. O, Alfred'in adamlarını ya da belki Albay'm adamlarını görmüyordu, ama onlar onu görüyorlardı.

Bakanlığa döndü. Yapacak çok işi vardı. Alfred'in ondan istediğini bulmak kolay değildi, ama bu bilgiye ondan başkası da ulaşamazdı.

Helikopterlerin sesini duyunca Clara'mn içini bir heyecan kapladı. Picot geldiğinde onların çoktan kazıya başladıklarını görüp şaşacaktı. Fabiân ile Marta Clara'mn yanına geldiler. Onlar da gerçekleştirdikleri işten gurur duyuyorlardı. Picot ayağını yere basınca Fabiân ona koştu, kucaklaştılar.

- Seni özlemişim, dedi Picot. - Ben de, yanıtını verdi Fabiân güler. Marta ile Clara, bembeyaz kesilmiş bir yüzle helikopterden henüz inen Albert Anglade'yi kendine getirmeye uğraşıyorlardı. Clara'mn bir işaretiyle elinde bir şişe su ile bir plastik bardak olan bir köylü görüldü.

- İçin, iyi gelir. - İçebileceğimi sanmıyorum, diye inliyor, içmemek için direniyordu. - Hadi hadi, geçer; bak helikopter beni de tuttu, diyerek onu teselli ediyordu Marta. - İnan ki bu berbat şeylere bir daha hayatta binmem, diyordu Albert. Bağdat'a arabayla döneceğim. - Ben de, ben de yanıtını verdi Marta bir yandan da gülüyordu. Ama gel sen şu suyu iç. Clara haklı, iyi gelir. Fabiân gururlanarak kampı Yves'e gösterdi, laboratuvarları monte edecekleri ve bulunan tabletleri ya da başka objeleri tasnif edecekleri evleri, bilgisayarları bağlayacakları yerleri, konuşmak ve yapılan işleri tartışmak için toplanacakları tek bölümlü evi, duşları, helaları, sonraki aylarda

ekipten, kimi köylülerin kiraya vermek istedikleri odaları tutmak istemeyen bir bölümünün, oturacağı, su geçirmezleştirilmiş çadırları.

Evlerden birine girdiler, orada Fabiân bir çalışma odası hazırlamıştı, "Burası kaptan köprüsü olacak" diyordu. Güçbela arkalarından gelen Albert küt diye bir sandalyeye çöktü, o sırada Marta ile Clara "ille su iç" diye ısrar ediyor, bu arada Picot'ya da bir bardak su uzatıyorlardı.

- Üstesinden iyi gelmişsiniz, dedi Yves Picot. Sizin hep önden gideceğinizi biliyordum zaten. - Aslında daha çalışmaya yeni başladık, dedi Marta. Birkaç gündür bölgeyi açıyor ve işçilerin becerikliliklerini deniyoruz. Her türlü var, ama fena insanlar değil, sıkı çalışacaklarına eminim. - Bundan başka, sana danışmadıysa da, Marta'yı işçibaşı olarak atadım, eline de bir kamçı verdim, dedi Fabiân güler. Hepimizi düzene soktu, yani aslında bizi asker gibi hizaya getirdi. Ama işçiler çok etkilendiler, ona sormadan kımıldamıyorlar bile. - İyi bir işçibaşı her zaman lazım, dedi Picot şakayı sürdürerek. İşin kötü tarafı işimi elimden alıp beni işsiz bırakmış. Clara eğlenerek onları

izliyor, ama lafa karışmaya cesaret edemiyordu. Geçen günler içinde Fabiân ile Marta arasında yalnızca sağlam bir dostluk olduğunu fark etmişti. Aralarındaki işbirliği fark ediliyordu, bakışarak anlaşıyorlardı. Fabiân ile Picot arasında da böyle bir bağ olmalıydı, bunu seziyordu.

- Biz nerede yatacağız? diye sordu Albert, hâlâ midesi bulanıyordu. - Yanı başımızdaki eve senin için bir oda hazırladım, bir oda da Yves'e, bir de bana. Dört bölümlü bir ev bu, üçümüz sığarız. Ya da dersen, evlerinde kiralık oda teklif eden köylülerin listesini gözden geçiririm... dedi Fabiân. - Hayır, bence böylesi iyi, sakıncası yoksa biraz kendimi yatağa atacağım, derken Albert neredeyse yalvarıyordu. - Seninle gelip yerini göstereyim, diye önerdi Clara. Clara ile Albert çıkınca Yves, Fabiân'a döndü. - Sorun var mı? - Hiçbir sorun yok. Burada herkes Clara'ya taparcasına saygı duyuyor. Clara hiçbir şeye itiraz etmedi, bütün önerilerimizi kabul etti; evet, daha doğrusu, Marta'nın emirlerini demeliyim... Fikrini söylüyor, ama biz beğenmezsek tartışmayla vakit kaybetmiyoruz. Burada herkesin ona tabi olduğu doğru, yani bir karışıklık çıkarsa ona soracaklar ve ona itaat edecekler. Ama çok zeki, dizginleri elinde tuttuğunu ilan etmiyor. - Ona anne gibi bakan bir kadın var, Fatima. Bazen kazı yerine kadar onunla geliyor. Clara'dan gece gündüz hiç ayrılmayan dört de adanı var, diyerek Marta bilgi verdi. - Evet, Bağdat'tayken de fark etmiştim, o hep koruma altında, Irak'taki durum göz önüne alınırsa pek de şaşılacak şey değil. Ayrıca

“Eğel^hjfır “Eğel^hjfır kocası rejimin önemli bir adamı, dedi Yves doğruları

- Yok, yalnızca ülkenin durumundan değil, dedil rek. Geçen gün korumaları onu gözden kaçırdılar tutmamıştı, gün doğmadan kalkmış, gezmeye çıkmışft^5pBizi bulduk^ rında çıldırılmış gibiydiler; içlerinden biri Clara'yı: olursa büyükbaban hepimizi öldürür” diyerek uyardı, sonra bazı İtalyanlarla ilgili imalarda bulundu; Clara bana bakıp onları susturdu. - Yani, kızın düşmanları var... dedi Picot alçak sesle. - Hayal âleminde uçmasak, diyerek lafa karıştı Fabiân. Korumalarının hangi olayı kastettiğini bilmiyoruz. - Adamlar dehşet içindeydi, inan bana, dedi Marta üsteleyerek. Bir şey olacak diye korkuyorlardı, Clara'nın büyükbabasının gözlerini iyice korkuttuğu belli. - Bunu öğrenenleyiz, diyerek sızlandı Yves. - Clara konuşmak istemeyeceğine göre... dedi Marta. - Büyükbabasının ne zaman Harran'da bulunduğunu, ne yaptığını bize anlatması için uğraşalım, ama ne yapsak boş, ağzından tek söz kaçırmıyor, sorulara dolambaçlı cevaplar veriyor. Neyse, sana kampın gei kalan taraflarını gösterelim, dedi Fabiân.

Yves onları içtenlikle kutladı, sonra Fabiân'ı bu maceraya yanında katılmaya ikna edebildiği için kendini de kutladı. Marta'nın çalışmasını da takdir etti. Marta düzen kurmaya doğuştan yetenekli bir kadındı.

- Çalışmak için ve materyali yerleştirmek için kullanacağımız evlere birer isim taktım, dedi Marta. Şimdi bulunduğumuz yer “genel karartabletleri yerleştireceğimiz yer mantıksal olarak “tabletler evi”, ılsigisayarları oraya yerleştireceğiz, diyerek evlerden birini eliyle gösrdi. Ona kısaca “iletişim” diyeceğiz. Depoları da her zamanki gibi yalzca numaralarla göstereceğiz.

Köy muhtarı bir hoş geldin resepsiyonu düzenlemişti; öğle yemeğini unla yediler, yanlarında köyün kimi önemli adamları da vardı. İşçileşefi olarak seçtikleri adanı Yves'in çok hoşuna gidiyordu; nedenini miyordu, güvenilir ve nazik bir adama benziyordu, ama diğerleri gibi

11 bir köylü olmadığı izlenimi uyandıran bir havası vardı,

•yed Sahadi, uzun boylu, adaleli bir adamdı. Teni, oranın yerlilerijnden daha açık renkti. Görünüşü ve davranışı asker gibiydi, emir neye alışkın olduğu fark ediliyordu, ngilizce konuşuyordu, bu da Yves'i şaşırtıyordu.

^- Bağdat'ta çalıştım, orada öğrendim, demişti sadece. onu tanıyormuş gibiydi, tanıdık biri gibi davransa da o aralayı saygılı bir mesafe bırakıyordu, nlar ona çit çıkarmadan boyun eğiyorlardı,

dahası köy muhtarı ın yanında ürkekti.

- Bu Ayed nereden çıktı? Yves Picot merak etmişti. - Bizden birkaç; gün sonra geldi. Glara “onu bekliyordum” diyor, çünkü daha önce ‘kocasıyla ve onunla birlikte çalışmışmış. Ne diyeyim bilmem, askere benziyor, dedi Fabiân. - Evet, bana da öyle geldi; Saddam’ın bir casusu olabilir, dedi Yves. - Tabii, bizi gözetlediklerini kabul etmeliyiz, içtiğimiz çorbaya kadar her yerde casus var. Burası bir diktatörlük, üstelik de savaş arifesindeyiz, bu Ayed’in casus olmasına şaşmamalıyız, dedi Marta büyük bir doğallıkla karşılıyarak. - Yine de hoşuma gidiyor, dedi Yves sızlanarak. - Bakalım davranışları nasıl olacak, dedi Marta. O akşam, bütün ekip yerleştikten sonra, Yves çalışma planını açıklamak için hepsini bir araya topladı. Hepsi de profesyoneldiler, eşlik eden öğrenciler de son sınıftaydılar, kimileri başka kazılara katılmışlardı, böylece Yves uzun uzun konuşarak zaman yitirmedi.

Sabah saat dörtte ayakta olacaklardı. Saat dört ile beşe çeyrek kala arası herkes duşunu almış, kahvaltısını etmiş olacaktı; sonra hemen, saat beşten önce kazı yerinde olacaklardı. Saat onda, on beş dakikalık kısa bir dinlenme aralığı verecekler, sonra saat ikiye kadar çalışacaklardı. Saat ikiden dörde kadar öğle yemeği yiyecekler ve dinlenmeye zaman ayıracaklardı; saat dörtten sonra yeniden çalışmaya başlayacaklar, güneş batana kadar çalışacaklardı.

Kimseden çıt çıkmadı, ne Yves’in kurduğu ekipten ne de köyden tutulan yardımcı işçilerden. Köylüler maaşlarını dolar olarak alacaklardı, alacakları para kazı yokken kazandıklarının on katıydı, onun için ne kadar gerekirse o kadar çalışmaya hazırdılar.

Toplantı bitince orta boylu, gözlüklü, hayatında tabak bile kırmamış gibi görünen genç bir adam, Yves Picot’ya yanaştı.

- Bilgisayarların kurulumunda sorunum var. Elektrik akımı çok zayıf, aletlerse çok güçlü... - Ayed Sahadi’yle konuşun; o size ne yapacağınızı söyler, oldu Pi-cot’nun yanıtı. - Hoşlanmadın sen ondan... diyen Marta’nın eleştirisi Yves Picot’yu şaşırttı. - Neden öyle diyorsun ki? - Çünkü fark ediliyor. Aslında Ante Plaskiç’ten kimse hoşlanmıyor. Onu neden gruba kattın bilmiyorum. - Onu bana Berlin Üniversitesi’nden bir arkadaş tavsiye etti. - Sanırım herkesin kendine göre önyargıları var, Boşnakların Sırp ve Hırvatlar tarafından öldürüldüğü o katliamı düşünmemek elde değil, bu Ante de bir Hırvat. - Arkadaşım bana onun sağ kalanlardan biri olduğunu söyledi, onla

nr. köyünün de soydaşlarının yaptığı bir katliama misilleme olarak Boşnaklar tarafından saldırıya uğradığını anlattı. Bilmiyorum... O lanetli savaşta acı çeken ve en büyük kötülüğe uğrayan Boşnaklar oldu,

: ı haklı olabilirsin, istemesem de önyargılar beni etkiliyor.

- Bazen çok basit şemalarla hareket ederiz; bu iyidir bu kötüdür gibi, İMinlerin hepsi iyidir bunların hepsi kötüdür deriz ve nüanslara zaman anırmayız. Ante gerçekten de savaşın kurbanlarından biri olabilir pekâlâ. - Ya da cellatlarından biri. - Çok küçüktü, diye üsteledi Marta, çünkü şeytanın avukatı rolünü oynamak hoşuna gidiyordu. - O kadar da küçük değildi. Şimdi otuzuna yakın herhalde, değil mi? - Sanırım yirmi yedi var. - Yugoslav iç savaşında adam öldüren on dört on beş yaşında çocuklar vardı. - Onu geri gönder. - Hayır... dediğin gibi, adil olmaz. - Ben böyle bir şey demedim, diyerek Marta itiraz etti. - Deneyelim bakalım, onu her görüşümde bu rahatsızlığı hissetmeye devam edersem, senin dediğini dinleyip onu geri yollarım. Fabiân, Picot’nun yardımcısı Albert Anglade’yle birlikte göründü.

- Sizi düşünceli görüyorum, ne var? - Ante’den konuşuyoruz, dedi Marta. - Yves’in zerre kadar hoşuna gitmiyor, onu getirdiğine pişman, yanılıyor muyum? Yves Picot bir kahkaha patlattı. Albert’in yorumunu gülünç bulmuştu. Albert onu iyi tanırdı, yıllarca birlikte çalışmışlardı, onun kiminle

geçineceğini kiminle geçinemeyeceğini, kime ilgisiz kalacağını önceden sezerdi.

- Onda insanı rahatsız eden bir şey var, diyerek sürdürdü konuşmasını Albert. Benim de hoşuma gitmiyor. - Hırvat olduğu için, sırf bunun için, dedi Marta. - Çocuklar, bunlar ırkçı önyargılar. Fabiân'ın yorumu inançlarının en derinine inen bir darbe oldu, ırkçı fikirlerden hepsi nefret ediyordu, herhangi bir insana karşı ırkçılığın en ufak bir iması bile onları irkiliyordu.

- Bel altından vuruyorsun, diye yakındı Yves. - Bu konuşmayı yok sayalım, dedi Fabiân çok ciddi bir tavırla. Ülkesinde ya da toplumunda başkalarının yaptıklarından dolayı bir insanı suçlayamayız. - Haklısın, ama gerçekten de onu pekiyi tanımıyoruz, diyerek Yves'e bir destek atışıyla Albert söze karıştı. - İyi iyi, konuyu değiştirelim. Clara nerede? diye sordu Marta. - Ayed Sahadi'nin yanında. İşçilerle konuşmaya kaldılar. Sonra, biz

den bir göz atmak isteyenlerle birlikte kazı yerine gideceğini söyledi sanıyorum, yanıtını verdi Fabian.

Ayed Sahadi ne görünüyorsa oydu, yani askerdi, Irak Karşıcasusluk Servisi üyesiydi, Albay tarafından korunuyordu.

Alfred Tannenberg, arkadaşından Ayed'i Safran'a göndermesini rica etmişti; Albay'm da katıldığı bazı işlerde birlikte çalıştığı için onu tanıyordu.

Kumandan Sahadi sadistliğiyle ünlüydü. Saddam'm düşmanlarından biri onun eline düşmeyegörsün, bir an önce ölmek için dua ederdi, çünkü ortada kurbanlarına yaptığı korkunç uzun, can çekişme hikâyeleri dolaşıyordu.

Safran'daki görevi, Clara'nın hayatını korumaktan başka, Alfred Tannenberg'in Tablet Kitabı Mukaddes'i ele geçirmek için arkadaşlarının göndereceğinden emin olduğu adamları keşfetmeye çalışmaktı.

Sahadi kimi adamlarını kazı için tutulan işçiler arasına yerleştirmişti. Onlar da onun gibi askerdi, karşıcasusluk işi içinde yoğrulmuşlardı, bu özel görevde başarılı olurlarsa yüklüce bir ödülü dolar olarak alacaklardı.

Clara birçok kez Ayed'i Sarı Ev'de Albay'a eşlik ederken görmüştü, oradan tanıyordu. Büyükbabası ona Ayed'in onun gölgesi olacağını söylemiş, bu fikri kafasına iyice yerleştirmişti. Ne yapıp ecüp işçilerin başı olmasını sağlaması gerekiyordu, Haydar Annasir'in Ahmed'le ve onunla birlikte Bağdat'ta koordinasyon görevinde yer alması için ısrar etmişti.

Clara, büyükbabasının arzularına karşı çıkmanın yararı olmayacağını bildiği için, bütün bunları dişlerini sıkarak da olsa kabul etmişti. ‘

Kampananın çalması arkeoloji ekibinin uyuyan üyelerini uyandırdı.

Tuğla evlerden birinde bir köşeyi mutfak yapan köyün kadınlarından bazıları tereyağı ve marmelatla birlikte kahve ve fırından yeni çıkmış ekmek dağıtıyorlardı, taze meyve de vardı.

Yves Picot erken kalkmaktan nefret ederdi, ama sabah saatin üçünden beri ayaktaydı, çünkü bütün geceyi horlayarak geçiren Fabian ile Albert yüzünden gözünü kırpmamıştı.

Marta'nın da keyfi yerinde görünmüyordu, sessiz sessiz kahvaltısını yapıyor, soru soranlara tek heceli sözcüklerle yanıt veriyordu. Mutlu görünen tek kişi Clara'ydı. Picot onu yan gözle izliyor, sabahın bu erken saatinde nasıl böyle konuşkan olabildiğine şaşırıyordu.

Çalışmaya başladıklarında saat sabahın beşi bile değildi. Herkes ne yapacağını biliyordu; her arkeolog bir grup işçiyi yönetiyor, onlara kesin emirler veriyordu.

Ante Plaskiç kampta kalmıştı, bilgisayar düzeneğini kurduğu evde uyuyabileceği çekyatlı bir odası vardı. Burayı yalnız ona bırakmaları bü

yık şans olmuştu. Ekipte ona karşı içten içe gelişen düşmanlığın farkını(Baydı, ama bu soğuk

davranışları görmezden gelmeye kararlıydı. Birkaç tableti ele geçirmek için oradaydı bunu kim engelleyecek olursa olsun öldürecekti; ayrıca da, başkalarının kabul edilmeyi isteme duygusunu ireli uzun zaman olmuştu; insanlığın geri kalanı olmadan da yaşayabilirdi; ona kalsa, ekibin bütün üyelerini teker teker öldürürdü. Kaldığı yere Ayed Sahadi'nin girdiğini görünce şaşırды, çünkü onu işçilerin geri kalanlarıyla birlikte kazı bölgesinde sanıyordu.

- Günaydın. - Günaydın. - Bir şey lazım mı, yoksa her şey yolunda mı? diye sordu Ayed. - Şimdilik her şey yolunda, bu takım taklavatm işleyeceğini umuyorum. İşlemeleri gerek, çünkü hepsi piyasada bulunanların en iyisi. - Güzel, çünkü gibi bir sorun çıkarsa, beni arayın ya da Haydar Anmasir'e sorun; o Bağdat'a telefon eder, onlar da size ne lazımsa göndermeye çalışırlar. - Tamam, öyle yaparım. Yine de bir süre sonra gidip işçilerin çalıştığı yere bakacağım; burada henüz yapacak fazla bir şey yok. - Ne zaman isterseniz. Ayed Sahadi bilgisayarıcıyı düşünerek evden çıktı. Bunda bir şey var, diyordu, çocuksu yüzünde, entel gözlüklerinde, bir dalavere çevirdiği duygusu uyandırıyor insanda; sonra, başkalarının bilerek ya da bilmeyerek üzerinde uyandırdığı belirsizliği dikkate alarak hayaletler görmeye başlamamasının daha iyi olacağını düşündü. Bu Hırvat'tan o da hoşlanmıyordu, Müslüman kardeşlerini öldürdüğü besbelliydi ona göre, pek dindar bir Müslüman olmasa da, Boşnakları bizinkiler olarak gördüğü için yakınlık duyuyordu.

Kraterin ve harap binanın çevresinde çılgınca bir çalışma vardı, neredeyse hayal meyal eskiden birinin birkaç yüz tableti tuğla raflarda sıraya dizmiş olduğu bir kitaplığın izi görünüyordu. Öyle seyirci kalmayıp biraz çalışmaya katkı yapmaya karar verdi, Clara'nm yanına gitti.

- Söyleyin nasıl yardım edebilirim, dedi. Clara tekrar söylemesine fırsat bırakmadan çizilmiş bir dairenin içini tozdan topraktan temizlemesini rica etti.

Tom Martin karar verirken güçlük çekmişti. Normalde hangi iş için hangi adamın en uygun olduğunu hemen görürdü, ama bu sefer içgüdüleri ona sahte Bay Burton'm ondan istediği şeyin alışılmıştan daha tehlikeli olduğunu söylüyordu.

Bu nedenle, hangi yaşta olursa olsun, yoluna çıkacak bütün Tannen

berg'leri ortadan kaldırması için Irak'a göndereceği adamı bulma işinde bir hafta gecikti. Konu şuydu: Önce Saddam'm ülkesinde bir yerde Tannenberg adlı bir ihtiyar var mı yok mu öğrenmek, sonra onu ve soyunu ortadan kaldırmak. Onunla sözleşme yapan kişi, öğlen güneşi gibi apaçık konuşmuştu; hiçbir Tannenberg yaşamamalıydı, hangi yaşta olursa olsun.

Bir kişiden fazla görevli gönderme konusunda çok kafa yormuş, sonra yine bir kişi göndermeyi yeğlemişti; takviye gerekirse yollardı. Kendilerini adam öldürme işine adanmış tiplerin bu işi yaparken yanlarında bir suç ortağı bulunmasından hoşlanmadıklarını bilirdi. Her birinin kendi yöntemleri, kendi takıntıları olurdu, çok özel insanlardı onlar.

Görevden, Planet Security başkanı arkadaşı Paul Dukais'e söz etmek ile etmemek arasında kararsız kalmış, kıvranıp durmuştu. Yani, Dukais şu Clara Tannenberg'in de katıldığı bir arkeolojik kazıda bir adamı kamufle etmek için ondan yardım istemişti, aranan birkaç tablet bulunursa, adam onları Clara'nm elinden alacaktı, bunun için gerekirse Clara'yı öldürecekti... Sonunda Paul'e bir şey söylememeye karar verdi. Dukais'e tavsiye ettiği Hırvat'ın, işini başaracağından emindi, kendi adamı da kendi işini yapacaktı. Böylece bir avantajı oluyordu: Tannenberg'lerin pek çok insanı, ellerindeki parayı onları öldürme girişimine harcayacak kadar kızdırmış olduklarını bilmenin avantajı.

Lion Doyle, Tom Martin'in odasına girdi ve Tom Martin ona otur diyene kadar ayakta bekledi.

- Otur, Lion. Nasılsın? - İyiyim, tatilden yeni döndüm. - Aman ne iyi, böylece sana vereceğim görev için dinlenmişsin demektir. Bir saat boyunca iki adam bildikleri her şeyi birbirlerine aktardılar. Global Group binasından çıkmadan önce Tom Martin'in fotoğrafını çektiği gizemli Bay Burton'la ilgili konular da dahil.

- Onun hakkında hiçbir şey bulamadım. İngilizcesi mükemmel, ama kesinlikle İngiliz değil, Scotland Yard'daki arkadaşların fişlerinde de bu yüze ait bir kayıt yok. Interpol'de de bir şey bulamadım. - Sonuçta vergilerini ödeyen ve hiçbir polis arşivinde görünecek bir özelliği olmayan sıradan ve namuslu bir vatandaş, diye yorumladı Doyle. - Evet, fakat namuslu vatandaşlar katil kiralamazlar; ayrıca, ben birinci şahıs olarak konuşurken hep "biz" diyor; siparişi yapan birden fazla kişi var, yalnız değil. - Gördüğüm kadarıyla, bu Tannenbergler pek ünlü değiller. Düşmanları var, tehlikeli bir işle uğraşıyorlar. Sözleşmeyi yapanlar geçmişte kötü oyun oynadıkları, aldattıkları birileri olmalı. - Evet, mutlaka öyle, içimden bir ses burada gözümden kaçan bir noktanın olduğunu söylüyor.

- Ne kadar, Martin? - Ne kadar ne? - Bu görev için bana ne kadar vereceksin. Bir Tannenberg mi yoksa dört Tannenberg mi öldüreceğim, bilmiyorsun; eğer bu kadından ve bir de şu görünmeyen ihtiyar Tannenberg'den başkası varsa... çocuklar dahil... Ben çocuk öldürmeyi sevmem. - Bir milyon avro... Bunu alacaksın. Vergisiz ve tertemiz bir milyon avro. - İşe başlamadan önce yarısını isterim. - Bu mümkün olur mu bilemem; müşteri daha tamamını cebinden boşaltmadı. - İyi, ona de ki, ben yarım milyon istiyorum. Bu kadar basit. - Tamam. - Bana ödemeyi nasıl yapacağını biliyorsun. Üç gün içinde para elime geçerse Irak'a giderim. - Bir paravana ihtiyacın var mı? - Evet, ne öneriyorsun? - Sen söyle, neyi tercih edersin... - Sakıncası yoksa, ben paravanımı bulurum; ihtiyacım olursa, sana söylerim. Düşünecek üç günüm var... Seni ararım. Lion Doyle, Global Group'tan çıkınca, arabasını bıraktığı park yerine yöneldi, steysin vagon, gri bir aile otomobili. Takip eden olursa diye, Londra Caddesi'nde kayıtsız bir tavırla biraz dolaştı; sonra Galler otoyolunun trafiğine girdi, bütün bir kayıp hayatın sonunda oraya dönmüştü.

Eski bir çiftlik satın almış, onu yeniden canlandırmış ve Cardiff Üniversitesi'nden bir filoloji profesörüyle evlenmişti. Profesör unvanını alana kadar akademik basamakları teker teker tırmanmaya kendini adadığı için kırk beş yaşına kadar bekâr kalmış muhteşem bir kadın.

Marian'ın açık kestane saçları, yeşil gözleri vardı; uzun boylu, balıketindeydi. Kadın tanışır tanışmaz, Lion'a âşık olmuştu. Esmer, kestane rengi gözleri, güçlü bir yüzü olan Lion, Marian'a dürüstlük ve güven telkin ediyordu.

Lion karısına orduda bulunduğunu söylemişti, ama artık sağlam bir yuva sahibi olmamaktan bıktığı için güvenlik danışmanlığına geçmişti, bu işte başarılı olmuş ve biraz para kazanmıştı, bir çiftlik almaya ve onu işletip yuva haline getirmeye yetecek kadar.

Çocuk yapma düşleri kurmak için çok geçti, ikisi birbirine bağlanıp ihtiyarlık gelip çatana kadar güzel anlar yaşamak konusunda anlaştılar.

Eğer Marian kocasının Man Adası'nda gizli bir hesabı olduğunu, bu hesapta hayatının sonuna kadar çalışmasını gerektirmeyecek, hatta birkaç kaprisine bile yetecek miktarda parası olduğunu bilseydi, buna

çok şaşardı. Aralarında hiçbir sır olmadığına inanmıştı; her ne kadar durumları iyiye gidiye de saçıp savurmamaya dikkat etmemeleri gerektiğini düşünüyordu.

Bu sebeple Marian çiftliğe haftada üç gün bir kadının gelip temizlik yapmasını, bir bahçıvanın da ara sıra uğrayıp, Lion'un evde olduğu zamanlar şahsen uğraşmaktan zevk aldığı bahçenin işlerine yardım etmesini yeterli buluyordu.

Kocasını sık sık çeker gider, haftalarca dışarıda kalırdı, ama bu onun işiydi, Marian bunu ses çıkarmadan kabul ediyordu. Bazen telefon etmeyi unuttur, Marian onu cep telefonundan aradığında da kapalı bulurdu. Ama her seferinde eve sevgiyle ve bir hediyeyle dönerdi, ya bir çanta, küpe, bir eşarp... onu hatırladığını gösteren küçük armağanlar. Marian, Lion'un daima evine döneceğinden emindi.

Sabah saat sekiz buçukta Hans Hausser üniversitedeki odasında olurdu. Öğrenciler gelmeden önceki sessizlikten yararlanarak internete girip elektronik posta adresine bakmaktan hoşlanırdı. Haberleşmek için Tom Martin'e özel bir e-posta adresi vermişti. Bay Burton adına, Hong Kong'a kayıtlı bir adrestir bu.

Tom Martin'in gönderdiği ileti yalın ve gösterişsizdi: "Beni arayın" diyordu sadece.

Hausser, onu öğlen yemeğine de akşam yemeğine de beklememesini söylemek için kızı Berta'ya telefon açtı; Bonn dışına çıkması gerekiyordu, belki de yarına kadar dönmezdi.

Berta meraklandı. Son günlerde babasının yaptığı işler aklını karıştırıyordu. Profesör kampüsten çıkıp şehir merkezine giden bir otobüse bindi. Orada otobüs değiştirerek istasyona gidip, Berlin'e bir bilet aldı. Akşamın ilk saatlerinde gideceği yere vardı. İstasyondan çıkınca yine bir otobüs bulup şehir merkezine gitti.

Berlin insan kaynıyordu. İnsanlar hızlı bir tempoyla gidip geliyorlardı. Herkesin acelesi vardı, kimse kimseyi görmüyordu. Şehir denen bu "insanat bahçesinde" dikkati çekmek gerçekten de zordu.

Profesör Hausser bir telefon kabini aradı ve kart parası önceden ödenmiş bir hazırkartlı cep telefonu satın aldı. Dükkân çok kalabalıktı, tezgâhtar kız işe yetişemiyordu; müşterilere yüzlerine bile bakmadan veriyordu istediklerini.

Telefonu cebine koyup, şehrin ana caddelerinden birinde yürümeye başladı. Bir köşede durdu ve Tom Martin'in kişisel numarasını çevirdi. Telefona Martin çıktı.

- Ah, siz misiniz! Ne iyi, beni aradığınıza sevindim. Size sadece uygun insanı bulduğumu haber vermek istemiştin, ama kendisi biraz avans istiyor.

- Ne kadar? - Yarısının yarısı. -Anladım... Peki, olmazsa? - İş almıyor. İş zor, nazik... sanatçı işi. Aslında, istediğiniz hizmetin oldukça karışık olduğunu biliyorsunuz... - Ne zamana lazım? - En geç üç gün. - Tamam. Hans Hausser telefonu kapadı. Bir buçuk dakika konuşmuşlardı. Yeniden bir dükkân arayıp bir cep telefonu daha satın aldı. İkinci adım arkadaşlarıyla görüşmekti. Bir internet kafe aradı, bir saatlik internet ücreti ödedi. O kadar zaman gerekmezdi, ama öyle de olsa acele etmemek iyiydi.

Önce Carlo'ya bir e-posta attı, sonra Mercedes'e daha sonra da Bruno'ya. Her üçüne de son satın aldığı cep telefonunun numarasını yolluyordu, ama bir şifreyle... Ayrıca onlara, eğer Bay Burton kanalıyla konuşmak isterlerse, yarım saat daha bilgisayarın başında oturacağını ya da isterlerse verecekleri yeni numaradan onları arayabileceğini bildiriyordu.

Hemen yanıt vermeleri kolay değildi, ama n'olur n'olmaz diye bekledi. İlk e-posta gönderen Bruno oldu, hemen ona yanıt verdi.

Sonra internet kafeden çıktı, bir taksi durdurdu, havaalanına gitmek istediğini söyledi. Havaalanında bir telefon kabininden Mercedes'in cebini aradı.

Konuşma bir dakika ya sürdü ya sürmedi. Kapattıklarında Mercedes sekreterine "Eve gidiyorum" deyip, bürosundan çıktı, Las Ramblas Caddesi'nde bir internet kafe aradı. Bulunca, kuytu bir köşedeki bilgisayarı seçti, yalnızca arkadaşlarıyla görüşürken kullandığı adresini açtı. Hans'ın gönderdiği mesajdan başka, Bruno da aynı konuda bilgi veriyordu ve az önce profesörün telefon ettiği Carlo da ileti göndermişti.

Arkasından bir telefon kabini aradı Mercedes ve ertesi gün için sabah erkenden Paris'e uçmak için bir uçak bileti ayırttı.

Aynı anda, Roma'da, Carlo Cipriani hemen o gece Fransa'nın başkentine uçacak olan uçakta yer ayırtmıştı. Bruno Müller de tıpkı Mercedes gibi ertesi güne kadar yola çıkamayacaktı.

Hans Hausser'in Paris'e karşı zaafi vardı. Taksi şoförü gevezelik edip zihnini karıştırıyordu, Carlo Cipriano de, kaba davranmamak için, gözleri Sen Nehri kıyılarına dalmış, tek heceli kelimelerle yanıt veriyordu.

Berlin Havaalanı'nda bir el çantası, bir gömlek, iç çamaşırı ve başka birkaç kişisel eşya satın aldı. Du Louvre Oteli'nin resepsiyon görevlisi,

elbette ki, telefonla yer ayırtan ve şimdi de otele gelen bu ak saçlı saygıdeğer beyefendinin

halinde hiçbir gariplik sezmedi. Beyefendinin otele yerleştikten bir saat sonra çıkmasında da bir tuhaflık görmedi.

Opera Meydanı'na doğru yürüdü, bir kafede oturdu. Bir kadeh şarap söyledi. Karnı acıkmıştı; bütün gün tek lokma yiyecek vakti olmamıştı ki. Yarım saat sonra aynı yaşlarda bir başka beyefendi aynı kafeye girerken Hans'a bir işaret çaktı. Hans ayağa kalktı, iki ihtiyar kucaklaştılar.

- Seni gördüğüme çok sevindim, Carlo. - Ben de. Ne macera ama! Çocuklar beni rahat bıraksın diye ne numara icat ettim, biliyor musun. Eve seyahate çıktığımı onlara söylemesinler diye tembih ettim. İçimde izinsiz evden kaçmış gibi bir his var, sanki küçük bir çocuk gibi... - Ben de aynı. Berta'yı aradım, çıldırdı; ona kızdım ve artık kendi kendimi kontrol edecek kadar büyüdüm, dedim. Hoşuna gitmediğini bilmek canımı sıkıyor. Hadi akşam yemeği yiyelim. Karnım aç. - Tamam. Buraya yakın bir bistro biliyorum, yemekleri hiç de fena değil. Hans Hausser arkadaşına e-postada söylediğini bir de yüz yüze anlattı: Tom Martin'le yaptığı kısa konuşmayı, onun nasıl pat diye yarım milyon istediğini... Sözleşmeyi imzaladıkları gün ona üç yüz bin vermişti zaten, operasyonun tamamı iki milyon olacaktı; şimdi ona yarım milyon verirlerse, yansına yakını peşin ödemiş olacaktı.

- Ödeyeceğiz, başka çare yok. Ona güvenmek zorundayız. Luca bana dedi ki, bu işte en namuslusu oymuş, işinin ne olduğuna bakarsan, yani... Yani, bizi dolandırmayacağını sanıyorum. Yanımda para getirdim, Mercedes ile Bruno da getirecekler. Hepimiz neyi planladıkça onu yaptık, bankaya gidip deste deste para çektik, şimdiki gibi acil durumlar için evde yastık altında tuttuk. Yemekten sonra iki arkadaş vedalaştılar. Cario da Hans'inkinder uzak olmayan bir otelde, Hotel d'Horse'da yer ayırtmıştı.

Sabah saat on birde Café de la Paix pek kalabalık değildi. Paris her şeyin içine işleyen ve trafiği daha da ağırlaştıran ince bir yağmurun yağdığı gri bir havada uyanmıştı.

Mercedes üşüyordu. Barselona'da hava günlük güneşlikti, üstünde rutubetten ne de yağmurdan korumayan hafif bir ceket vardı sadec-Daha ihtiyatlı olan, Bruno Müller, bir trençkotla kendini sağlama almışa.,

Dört arkadaş, tadına vara vara, birer fincan kahve yudumluyorlardı.

- Saat ikide benim Londra uçağım kalkıyor, dedi Hans Hausser. Eve dönünce sizi ararım. - Hayır, yarına kadar bekleyemeyiz, diyerek lafa karıştı. Ben sabırsızlıktan ölebilirim. Her şeyin yolunda gittiğini bilmek istiyoruz; lütfen bizi daha önce ara. - Elimden geleni yaparım, Mercedes, ama size telefon edeceğim di

ye iki ayağımı bir pabuca sokmak istemiyorum. Ben çocuk değilim, reflekslerim de pek iyi değil, Tom Martin'in adamlarına izimi kaybettirirken yeterince zorlanıyorum, çünkü şu esrarengiz Bay Burton'ın kim olduğunu, yani benim kim olduğumu öğrenmek için beni takip edeceklerinden eminim.

- Hans haklı, dedi Bruno. Sabırlı olmamız gerekecek. - Ve dua etmemiz, diyerek son noktayı koydu Carlo. - Dua etmeyi bilen etsin! oldu Mercedes'in tersleyen yanıtı. Hans Hausser Galleries Lafayette'den aldığı çantayla kafeden çıktı, çantanın içinde bir süveterin altına arkadaşlarının ona verdiği zarfları yerleştirmişti: Tom Martin'e vereceği toplam yarım milyon avro.

Hans'tan sonra Mercedes çıktı, refakat etmelerini ısrarla reddetmişti. Bir taksi çevirip şoföre doğruca havaalanına götürmesini söyledi. Carlo ile Bruno, Paris'ten ayrılmadan önce birlikte bir öğle yemeği yemeye karar verdiler.

Londra'ya Paris'ten daha çok yağmur yağıyordu. Hans Hausser, Charles de Gaulle Havaalanı'ndayken bir yağmurluk satın almış olduğu için kendini tebrik etti. Cepte para olduktan sonra bagaj magaj taşımadan her yere gidilebilir, diye düşündü.

Yorgundu, son yirmi dört saatin stresini hissediyordu içinde, ama biraz şansla, sabah erken evinde olabilecekti.

Berta'ya telefon edince kızı nerede olduğunu söylemesini rica etti. Ona hayatına karışmaya devam ederse artık aynı çatı altında oturamayacaklarını söylerken, kendini tanıyamadı. Zavallı Berta telefonu kapatırken hıçkırıklara boğulmuştu.

Taksi onu Global Group'dan üç blok ötede bıraktı. Yorgun bacaklarının müsaade ettiği ölçüde çabuk adımlarla binaya doğru yürüdü. Tom Martin resepsiyondan Bay Burton'm geldiğini ve kabul edilmeyi beklediğini anons ettiklerinde şaşırılmıştı.

- Beni şaşırtıyorsunuz, dedi Global Group'un başkanı elini uzatırken. - Neden? diye kuru bir sesle sordu sözde Bay Burton. - Böyle haber vermeden ortaya çıkıvereceğiniz aklıma bile gelmezdi. Havaleyle gönderebilirdiniz... - Böylesi herkes için daha kolay... Bana yarım milyon avro aldığınıza ilişkin bir makbuz hazırlayınız, böylece iş bitsin. Adamınız ne zaman Irak'a yola çıkacak? - Parasını alır almaz. - Size üç yüz milyon peşin vermiştim... - Kesinlikle, ama sizin işinizi yapacak olan profesyonel peşin olarak alacağı belli bir meblağla kendini güvenceye almak istedi. Hayatını ortaya koyuyor, bu kadar basit. - İlk kez olmayacaktır.

- Hayır, ilk kez değil. Ama bu seferki çok özel bir durum, kaç kişi öldüreceğimiz belli değil, yaşı ve durumu ne olursa olsun... Hem bir de, şimdi kim Irak'a girerse fişleniyor, üstelik fişleyen yalnız Saddam'ın polisi de değil, Amerikalıların da gözü üstümüzde, eski dostlarımız MI5'in de... - Demek siz MI5 için çalıştınız. - Bilmiyor muydunuz? Hakkımda her şeyi bildiğinizi sanıyordum. - Geçmişiniz beni ilgilendirmiyor, şimdi ne yaptığımız önemli, şimdi sunduğunuz hizmetler beni ilgilendiriyor. - Evet, doğru, Majesteleri için çalıştım, ama günlerden bir gün patronlar, Soğuk Savaş sırasında birlikte çalıştığımız insanları emekliye ayırmak gerektiğine karar verdi. Biz artık demode olmuştuk, düşman değişmişti, öyle söylediler... Yeni bir düşman imal etmekteydiler: Araplar... Çünkü Çinlilerden korkuyorlar, Araplar fakir, yönetimleri petrolden dolayı zengin, ama geniş kitleler fakirin fakiri, dikta rejimleri altında inliyorlar, biriken acılar ve hoşnutsuzluklar nedeniyle toplumsal patlamaları manipüle etmek kolay... Duvar'ın arkasında binlerce müşteri olduğu ve bunların mükemmel tüketici olabilecekleri anlaşılınca, Batı'nın yeni bir düşmana ihtiyacı doğdu... - Lütfen kısa kesiniz. - Pekâlâ, kısa keseceğim. Tom Martin yarım milyon avroyu aldığına ilişkin makbuzu eliyle yazıp imzaladı ve Global Group damgasını bastı. Sonra bunu sözde Bay Burton'a verdi.

- Bana ne zaman haber vereceksiniz? diye sordu Profesör Hausser. - Ne zaman haber olursa. Adamını yarın parasını alacak, öbür gün yola çıkacak. Irak'ta kendine bir kimlik bulması gerekiyor, bir kere girdikten sonra, önce sizin yok etmek istediğiniz aileyi bulmaya çalışacak... Sabırlı olun, bu işler hemen olmaz. - İyi, şu telefon numarasını not ediniz. Bu bir cep telefonudur. Bir şey öğrenince beni arayın. - İnternet daha güvenli. - Bence değil. Bu sefer bu telefonla arayın. - Tamam... Siz garip bir insansınız, Bay Burton. - Sanırım bütün müşterileriniz böyledir. - Tabii, Bay Burton. Adınız bu değil, değil mi? - Bay Martin, sizin için benim Bay Burton olmanı yeterli olsa daha iyi olmaz mı? Bu yüzden iki milyon avro var işin içinde. Ayrıca, meraklılardan nefret ederim. - İşimde sırları ben saklarım, Bay Burton, benim için kimliğinizi bilmek önemsiz bir mesele küçük bir iş değil. Benim büroma gelip bizden, diyelim, nazik bir iş isteyen sizsiniz. Benim kapımı siz çaldınız, ben sizin kapınızı çalmadım. - Sizin işinizde, Bay Martin, ketumluk hayati önemdedir. İçtenlikle

söylüyorum, meraklılığınız beni şaşırtıyor, ayrıca bana pek profesyonelce gelmiyor. Beni takip ettirerek adamlarınızın vaktini ziyan etmeyin. Yaptığımız anlaşmaya saygı gösterin, bunun için size para ödüyorum. Şimdi, kusura bakmayın, gitmem lazım.

- Nasıl isterseniz, Bay Burton... Hans Hausser, Tom Martinin elini sıkıp bürodan çıktı, onun yine peşine adam takacağından emindi. Bu kez otel hilesi tutmayacaktı, Global Group'un adamlarından kaçmanın kolay olmayacağını biliyordu.

Caddeye çıkınca bir taksi görünceye kadar yürüdü, taksiye işaret etti ve onu Merkez Hastanesi'ne götürmesini rica etti. Yaptıklarına kendi de şaşıyordu. Aslında izleyicilerini atlatmada kullandığı fikirleri, severek okuduğu thriller'lardan alıyordu. İnşallah bu bir hata olmaz. Kimi zaman böyle davrandığı için kendini gülünç buluyordu ve bir tanıdıkla karşılaşp da ünlü kuvantum fiziği profesörü kimliğinin ortaya çıkmasından korkuyordu.

Taksi onu hastanenin ana kapısında bıraktı. Emin adımlarla hastanenin geniş antresine girip asansörlere yöneldi. Kendisini takip eden var mı, yok mu bilmiyordu. Katta duran ilk asansöre bindi. Hiçbir katın düğmesine basmadı. Asansör duruyor kalkıyor, insanlar iniyor biniyordu, bu arada da o kendisini takip eden kim olabilir diye dikkatle inceliyordu. Hastalıklı görünen iki kadın, genç bir kadının sürdüğü tekerlekli sandalyede yaşlı bir kadın ve dağınık görünümlü bir delikanlıyla birlikte sondan bir önceki katta indi.

Bunlardan birinin Global Group'un görevlisi olabileceğini düşündü. Herkes yürüyüp giderken o yerinde kaldı. Kimse başını çevirip ona bakmadı. Hausser bir sonraki asansöre girdi. Bu kez yine hiçbir düğmeye basmadı üçüncü katta inip aynı operasyona yeniden başladı. Bir saat böyle geçti. Sonunda hastaneden görünmeden çıkmayı denemeye karar verdi; içinde olduğu asansör boşalana kadar bekledi, bodrum kata bastı. İnce acil yazılı tabelayı buldu, kararlı adımlarla bir koridora girdi, koridorda başka bir tabelada açıkça "Hastane görevlileri dışındakiler buradan geçemez" yazılıydı. Arkasından gelen yoktu, yürümeyi sürdürüp bir salona geldi, burada birkaç yatak vardı, yataklarda hastanenin acil ambulansıyla gelen hastalar bulunuyordu. Dipte sedyelerin girip çıktığı bir kapı gördü, hemen oraya yöneldi.

- Siz burada ne yapıyorsunuz? Konuşan doktorun yüzü hiç de dostça değildi, Hans Hausser korktu. Suçüstü yakalanmış bir çocuk gibi hissetti kendini.

- Bu bölgeye hasta yakınları giremez; dışarı çıkıp herkes gibi orada bekleyin, size orada hastanızla ilgili bilgi veririz. Hans Hausser bembeyaz kesilmişti, bir taşikardi atağının başladığını hissetti. Adamın kendini iyi hissetmediğini gören doktor:

- Ne oldu, neyiniz var? diye sordu. - Bir arkadaşım beni acile getirdi, kendimi iyi hissetmiyorum, nefes alamıyorum, sağ kolum ağrıyor, çarpıntım var, Londra'da geçici olarak bulunuyorum... diyerek Hans Hausser anlatmaya çalıştı, bir yandan da sağlığıyla ilgili yalan söylediği için Tanrı'dan af diliyor, dua ediyordu. - Şu salona geçin, dedi doktor. Üç dakika sonra elektrokardiyogramını çekiyorlardı; ondan kan da aldılar, bir de göğüs filmini çektiler. Sonra onu acil servis salonunda bir sedye üzerinde bırakarak gözlem altında tuttular.

Acildeki hekimler bu adamda hiçbir kalp sorunu olmadığına, çarpıntının kesinlikle hava değişimiyle ilgili olduğuna karar verdiğinde saat sabahın yedisiydi.

O hâlâ kendini iyi hissetmediğini söyleyerek yakınıyordu, bunun üzerine hastane personeli onu bir cankurtaranla havaalanına götürmeye karar verdi, tabii parasını cepten ödeyecekti. Yolda bir şey

olur da sonra ailesi hakkını ararsa diye risk almaktan çekmiyorlardı.

Hans Hausser hastanede geçirdiği gecenin hesabını trink para olarak ödedi. Tekerlekli sandalyeyle bir cankurtaran arabasına bindirdiler. Yolda giderken, arabadaki telefonla, Berlin'e dokuz uçağına bilet rezervasyonu yaptı. O, telefonda konuşurken, hemşire, ambulansla ve tekerlekli sandalyeyle geldiğini havaalanı görevlilerine bildirmesi gerektiğini ona hatırlattı.

Havaalanına varınca hemşire ona kalkış kontuarına kadar eşlik etti, görevlilere Bay Hausser'in seyahate çıkabileceğini, fakat kriz geçirebileceği için personelin özellikle dikkatli olması gerektiğini anlattı. Bir hostes tekerlekli sandalyeyi sürerek kısa bir süre bekletildiği salona kadar götürdü, sonra hiçbir kontrolden geçirmeden doğruca uçağına bindirdiler.

Berlin'de bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Kibar bir hostese, artık tekerlekli sandalyeye ihtiyacı olmadığını ve eve gitmek için taksiye bineceğini anlatmakta epey güçlük çekti. Sonunda havaalanından çıkıp istasyon yönüne bir taksi tutmayı başardı. Şansı vardı, çünkü istasyona vardığında Bonn'a giden trenin kapılarının kapanmasına yalnızca beş dakika kalmıştı.

Trenden Berta'ya telefon edip, akşama doğru evde olacağını bildirdi. Bruno'yu da arayıp iyi olduğunu söyledi. O, Carlo'ya ve Mercedes'e haber verirdi artık. Hausser kendini yorgun ve gülünç hissediyordu.

Berta babasını saatler sonra eve girerken gördüğünde duyduğu kaygıyı saklayamıyordu. Hans Hausser'in görünüşü pek iyi değildi, hasta bir ihtiyara dönmüştü, Berta babasının itirazlarını dinlemeden doktora telefon etti, hemen koşup gelen eski bir dost, Berta'nın, babam hasta, diye üstelemesine karşın, muayenede hiçbir şey bulamadı.

Sonunda onu yalnız bıraktılar da, asıl ihtiyacı olan şeye kavuştu; bir duş alıp yatağına uzanmak.

Paul Dukais Ante Plaskiç'in kendisine ulaştırdığı raporu tekrar oku

du. Bu Hırvat'ı seçmesi pek isabetli olmuştu, Tom Martin'e onu önerdi

ği için teşekkür edecekti. Birkaç yapraktan oluşan raporda, okunaklı bir yazıyla ve anlaşılır bir İngilizceyle, Ante Plaskiç, kazıda işlerin nasıl gittiğini ve görevinde karşı

laşmak zorunda kalacağı güçlükleri ayrıntılı bir biçimde anlatıyordu:

Ayed Sahadi'ye güvenmiyorum, o da bana güvenmiyor. Sahadi burada amelebaşı, kazının iyi yürümesi sorumluluğı onun üzerinde, işçilerle temasta, çalışma nöbetlerini o belirliyor.

Bence Ayed Sahadi amelebaşından fazla bir şey; ya casus ya da polis olabilir. Görevi bana göre belli: Clara Tannenberg'i korumak.

Onu gözden kaçırmamaya çalışıyor. Clara Tannenberg'in kendi korumasından başka, daima ona yakın olan üç dört adam var. Bu adamlardan birinin tabancasına hedef olmadan Clara'ya yaklaşmak zor.

Ne var ki, koruyucuları görmeden ortadan kaybolmak Clara Tannenberg'in hoşuna gidiyor, birkaç kez gözden kaybettikleri için büyük gürültü koptu, iki kez gün doğarken. Birincisinde Bayan Gomez'le birlikte Fırat'a gidip yıkanmak için, başka bir gün de çalışanlardan birkaç kadınla birlikte gizli bir kaçış düzenlemiş. Kimsenin haberi olmadı, Picot'nun bile.

Başka bir sefer geceyi harabelerin yanında geçirmeye karar vermiş, bir battaniye götürüp gökyüzüne baka baka yatmış. Onu kollayan adamları bir daha şaşırtması mümkün değil artık, iki adam onun geceyi geçirdiği evin birkaç metre yakınında yere yatıp uyuyorlar.

Bir tür yönetici var, Haydar Annasir diye biri, adamlara parasını veren o, Profesör Picot'ya ne

lazım olursa Ayed Sahadi ondan istiyor. Clara'yla çatıştı. Büyükbabasına telefon etmekle tehdit etti. Üstelik sahiden telefon etti, çünkü Clara ona hep kin dolu bakıyor, ayrıca bir manga asker geldi, Bağdat'tan bir grup silahlı adam da gelip kampa yakın konuşlandılar.

Picot daha fazla adam istemişti, Ayed Sahadi ile Haydar Annasir yüz işi daha buldular. Çalışma ritmi dayanılır gibi değil, hemen hemen hiç dinlenmek yok, yalnızca geceleri birkaç saat... Ekipte gerginlik çıkmaya başlıyor. Picot'ya eşlik eden profesörlerden birkaçı, çalışma yöntemi sorunlarıyla ilgili olarak Picot'yla çatıştı, öğrenciler sömürüldüklerinden dert yanıyorlar, işçilerse ellerinin soyulduğundan çalışamaz duruma düşüyor.

Fakat işçilerin ve ekiptekilerin yorgun oluşuna ne Profesör Picot ne de Clara Tannenberg aldırıyor.

Picot, ateş söndürücü görevini yapan, Fabiân Tudela adlı bir arkeologa güveniyor, her şey patlayacak hale geldiğinde ortalığı yalnızca o yatıştırabiliyor. Ama bir patlama olacak, bu patlamadan kaçınılamaz; çünkü günde on dört saatten fazla çalışıyoruz.

Bulduk dedikleri tapınağın üst katını, Amerikan bombalarından biri ortaya çıkarmış. Orada bir kitaplığın bulunduğunu söylüyorlar, bu kitaplıkta çok sayıda tablet varmış. Daha şimdiden üç salonu taradılar, bazı "niş"lerden ve duvar oyuklarından sıraya dizilmiş durumda, iki binden fazla tablet topladılar.

Dört profesörün gözetimi altında çalışan talebeler, tabletleri önce temizliyorlar sonra sınıflandırıyorlar. Görünüşe göre tabletlerde esas olarak sarayın yönetimine ilişkin öyküler var, ama şu sıra salonda madenler ve hayvanlarla ilgili ayrıntılı bilgilerin anlatıldığı tabletleri tarayıp ayıklıyorlar.

Şu ana kadar bulunan salonlar 5,30'a 3,60 metre boyutlarda, dediklerine göre daha geniş yerler de bulacakmışız.

Üst bölümlerinde kâtibin ismi olan tabletler buldular, anlaşılan bu o zamanın bir âdetiymiş; görünüşe bakılırsa şu Şamas'a dedikleri isme ait olan ve florayı anlatan tabletler var. Ama şu ana kadar epik şiirler ya da tarihsel olaylar konusundaki tabletlerden bir iz bulunamadı, bu da her geçen gün Tannenberg'in daha gergin olmasına yol açıyor, Picot da suratını asıyor ve "zaman kaybediyoruz" diye söylenip duruyor.

Birkaç gün önce, bulunanların değerlendirilmesi için bütün ekibin katıldığı bir toplantı vardı. Picot'nun sunumu karamsardı, fakat Fabiân Tudela, Profesör Gomez ve başka arkeologlar dediler ki, asrımızın en önemli arkeolojik kalıntılarından birinin karşısında bulduklarını söylediler, "Çünkü" dediler, "bu saray hakkında daha önce hiçbir referans yoktu." Genel kaniya göre de özellikle antik Ur şehri yakınında bulunmuş olması nedeniyle özel bir anlam ve değer taşıyor dediler. Görünüşe göre sarayın oranları fazla büyük değil, fakat içinde depolanmış önemli bir kitap hazinesi buldurmaya yeterli; bu da, söylediklerine göre, tam bulduğumuz şey, çünkü üst katlardayız.

Profesör Gömez kazıyı tapınağın çevrelediği perimetrik ölçülerden daha öteye genişletmek tarafı, duvarların ve evlerin yerini belirlemek için. Bunu yapsınlar mı yapmasınlar mı karar vermek için üç saat tartıştılar, sonunda Marta Gomez'in ölçütleri kazandı, çünkü Fabiân Tudela ve bizzat Clara Tannenberg onu desteklediler. Bu durumda birçok yeni işçiyle sözleşme yapma ve başka işçiler de arama kararını verdiler.

Bu zamanda adam bulmak kolay değil, çünkü ülke alarm durumunda, ama fakirlik çok büyük ve Tannenbergler öylesine nüfuzlular ki herhalde birkaç gün içinde ülkenin başka bölgelerinden grup grup insan kazıya katılmaya gelecek.

Benim görevim bütün bulguları bilgisayara aktarmak, her şeyi tek tek değişik açılardan

fotoğraflıyorlar, içindeki her şeyi ayrıntılarıyla yazıyorlar.

Bunu yaparken üç öğrenci bana yardım ediyor.

Bilgisayar odasına bütün arkeologlar bizim onların işini nasıl siste

matize ettiğimizi görmek ve talimatlar vermek için geliyor, ama bizi asıl denetleyen Profesör Gomez, çok bilgili ve titiz bir kadın, bu hali de doğrusu çekilmez. Rapor göndermem için bulduğunuz aracı, yakın köylere yiyecek bulmak için gidip gelen kılavuzlardan biri olan köy muhtarının damadı burada birine güvenmek ihtiyatsızlık sayılsa da anlaşılan Ayed Sahadi'nin güvenini kazanmış, tabii bu adam güvenmek nedir biliyorsa.

Eğer sonunda aradıkları tabletleri bulurlarsa onları ellerinden almak kolay olmayacak, hele buradan çıkarmak hiç kolay olmayacak. Parayla insan satın alınabilir, ama korkarım ki, burada yapılabilecek en yüksek teklifi aşmaya hazır her zaman birileri var, öyle ki ihanete uğrarsam şaşmam, sadece durumumla ilgili olarak şunu söyleyebilirim, bana buradan çıkmama yardım etme teklifiyle eşit değerde bir teklif sunan çıkmaz...

Smith, yanında Ralph Barry'yle ve Robert Brown'la çalışma odasının kapısını açtı.

- Efendim... - Ah, geldiniz mi! Buyurun. Kapı kapanıp da hepsi eline viski bardaklarını aldıklarında, Dukais onlara raporun birer fotokopisini verdi.

- Ben orijinalini isterim, dedi Robert Brown. - Elbette, o senin; parayı veren sensin. Ayrıca, bu herif, olan biteni anlatmakta çok yetenekli. Okumaktan keyif aldığım ilk rapor bu. - İyi mi bari? diye sordu Brown. - İyi mi bari ne? - İşler nasıl, yani görünüşe göre daha bir şey bulamamışlar. İşe bak, şu lanet Tablet Kitabı Mukaddes ortada yok, bilmem kaç tepeleme dolu tablet kurtardılar, bunların değerini sizler bilirsiniz artık. - Ondan şüphelenen var mı? - Ayed Sahadi diye biri var, amelebaşı. Hırvat onun amelebaşından daha fazla bir şey olduğunu düşünüyor. Tannenberg'in, torununu korumakla görevlendirdiği bir adamı olmalı. - Tannenberg her tarafa adamlarını yerleştirmiştir, diyerek bir uyarıda bulundu Ralph Barry. - Evet, aynen öyle, diyerek onayladı Dukais. Ama bir görünüşe göre, özel biri. Yasir bize bunun aslını söyler. - Yasir'e güvенеcek olmamız iyi oldu, dedi Robert Brown. - Alfred ona öyle ağır hakaret etmiş ki Yasir ona ettiği yemini yerine getirmek zorunda olmadığını düşünüyor. - Alfred'i hafife almasan iyi olur; o Yasir'in ona ihanet edeceğini bili

yor ve eminim ki onu izletiyor. Alfred, Yasir'den daha kurnazdır... Senden de, dedi Brown küstahça.

- Deme yaa... dedi Dukais kızarak. - Kavga etmenize gerek yok... diyerek duruma el koydu Ralph Barry. - Yasir'in arkeoloji ekibinin içine sızan en az bir düzine adamı var, ayrıca Hırvat'tan da doğrudan doğruya haber alıyor, diyerek hiçbir şey olmamış gibi devam etti Dukais. Eğer bu Ayed Sahadi görüldüğünden fazla bir şeyse, Yasir bunu bilir. Robert Brown, Dukais'in bürosundan çıktığında, şoföründen onu George Wagner'in evine götürmesini istedi. Hırvat'ın raporunu kendi eliyle vermeli ve verilecek emirleri beklemeliydi. Mentoruyla ilişkisinin nasıl olacağı hiç belli olmazdı; gözlerinin çelik bebeğinde öfke yansısa da, buz gibi soğuk olurdu o. Böyle olduğunda, Robert Brown tir tir titrerdi.

Gian Maria depresyon belirtilerini gizleyemiyordu. Kendini tümüyle yararsız hissediyordu. Bu uzun yolculuğu göze alarak Irak'a gelmesinin sebebi elinden kaçıyor, aslında hayatının dizginleri elinden kaçmıştı ve artık neden orada bulunduğunu bile bilmiyordu.

Hiç dinlenemiyordu. Luigi Baretti, Bağdat'a gelip işine burnunu sokmasının acısını onu terleterek çıkarmakta kararlıydı, Gian Maria'nın günlük çalışma programı sabah saat altıda başlıyor akşam saat dokuzdan ondan önce asla bitmiyordu.

Faysal'ın ve Nur'un evine bitkin geliyordu, ne ikizlerle ne de küçük Hadi'yle ilgilenmek içinden geliyordu.

Normalde akşam yemeklerinde yalnızdı. Nur'un bir tepsi içinde mutfak masasına bıraktığı yemeğini oturup tek başına yiyor, sonra da gidip yorgun ve bitkin durumda yatağına yatıyordu.

O sabah, Başrahip Pio onu Roma'dan aramıştı. Ne zaman dönmeyi düşünüyordu? Ruhsal bunalımını aşabilmiş miydi? Bu iki somya da verecek yanıtı yoktu, ama ileri doğru atılma heyecanının onu bir yere götürmediğini biliyordu.

Clara Tannenberg'i bulmaya çalışmış, başaramamıştı. Birkaç kez Kültür Bakanlığı'na gidip Ahmed Hüseyini'den görüşme talep etmişti. Memurlar Bay Hüseyini sizi bekliyor mu diye soruyorlar ve o hayır deyince de ya Arkeolojik Kazılar Dairesi müdürüne not bırakmasını ya da gitmesini öneriyorlardı.

Telefonla aramayı da denemişti, fakat çok eğitilmiş bir sekreter ondan Bay Hüseyini'den ne istediğini açıklamasını istiyordu, Bay Hüsey

ni'nin çok meşgul olduğunu ve onunla ilgilenemeyeceğini söylüyordu. Gian Maria aklından Clara Tannenberg'i çıkaramıyor ve her gün gazetelerde bu adla ilgili bir yazı arıyordu. Hiç bulamıyordu.

Zaman çabucak geçmişti, çok çabuk geçmişti. Noel yakındı ve artık gösterecek bahanesi kalmamıştı; elinde Ahmed Hüseyini'ye ulaşmasını sağlayacak bir anahtar bulunduğunun farkındaydı, bu anahtar da Yves Picot'ydu. Arkeologu bu işe karıştırmamak için adını kullanmak istememişti, ama artık görünen köy kılavuz istemiyordu; Ahmed Hüseyini birinin aracılığı olmadan onu kabul etmeyecekti, bu biri de olsa olsa Yves Picot'ydu.

- Bugün erken gideceğim, Alia, dedi Çocuklara Yardım Kurumu sekreterine haber vererek. - Randevun mu var? Kiminle? diye kız meraklı meraklı sordu. Ona doğruyu söylemeye karar verdi, en azından bir bölümünü. - Randevum falan yok. Evet, aslında bazı arkadaşlarımı aramak istiyorum. - Irak'ta arkadaşların mı var? - Şey, yani arkadaş da değil aslında, gelirken tanıştığım bir grup arkeolog. Beni Amman'dan onlar getirdi. Ur civarında kazı yaptıklarını biliyorum, nasıl gidiyor diye sormak istemiştım. Onları bulmaya çalışacağım. - Nasıl yapacaksın bunu? - Bana dediler ki, eğer onlarla temas kurmak istersem Ahmed Hüseyini diye birine telefon edebileceğimi söylediler. Arkeolojik Kazılar Dairesi müdürü olduğunu biliyorum. - Vay canına, nasıl insanlarla iş yapıyorsun sen! - Ben mi? - Evet, Ahmed Hüseyini çok önemli bir adamdır, rejimin şımarttıklarından. Babası büyükelçiydi, kendisi de çok zengin bir kadınla evli, yarı Mısırlı yarı Iraklı yarı Alman bir kadın. Kızın ailesi biraz esrarengizdir, ama çok paraları var. - Ama ben bu Hüseyini'yi tanımam; arkadaşlarım bana onlarla temas kurmam için yapmam gerekenleri bildiğini söylediler. Ben de bunu yapmak istiyorum. - Dikkatli ol, Gian Maria, bu Hüseyini var ya... - Bırak canım, neyse ne, ben sadece birkaç arkeologun yerini soracağım! - Hadi bakalım, öyle olsun, ama dikkatli ol, bunlar

tehlikelidir, dedi Alia sesini alçaltarak. Onların her şeyleri var, hiçbir şeyleri eksik değil, bizim gibi fukaraların boğazına basarak yaşarlar. Bu Amerikalılar Irak'ı işgal ederse, göreceksin bu utanmazlar nasıl kendilerini kurtaracak. Amerikan askerleri gelip de bizi bu dehşetten kurtarsınlar diyorum, ama... Burada sen fazla zaman geçirmedin, Saddam'ın şeytanın ta kendisi olduğunu ve Irak'ı cehenneme çevirdiğini henüz fark etmedin.

- İstirabını anlıyorum, görmediğimi mi sanıyorsun? Ama bu bitmek zorunda, eminim buna. Hadi, depresyona girmeyelim de, Luigi sana sorarsa, ona, yemekten sonra döneceğimi söyle. Alia dudağını ısırırdı ve sonra elini yavaşça omzuna koydu.

- Biliyor musun? Acı çekiyorsun gibi geliyor bana, hem de çok; bu fark ediliyor. Niçin ve neden acı çektiğini bilmiyorum, ama benim yardım etmemi istersen... - Yok canım, ne saçmalıyorsun! Yorgunluktan ölüyorum. Luigi beni hiç boş bırakmıyor... seni de. - Doğru, seni sömürüyor... Ama ne olursa olsun, bende ıstırap çektiğin izlenimi bırakıyorsun, bana öyle geliyor. - Yok yok, gerçekten değil! Şimdi şu senin sevmediğin Ahmed Hüseyini'ye bir telefon edeyim... Tıpkı başka seferlerde olduğu gibi sekreter hanım Bay Hüseyini'nin meşgul olduğunu söyledi, ama Yves Picot'nun adını verince beklemesini söylerken, Gian Maria, sekreterin ses tonunun değiştiğini fark etti.

Bir dakika sonra Ahmed Hüseyini telefonda idi.

- Kimsiniz? - Rahatsız ettiğim için özür dilerim; yani, ben Bay Picot'yu tanıyorum ve o bana dedi ki, onunla temasa geçmem için size telefon edip... Hüseyini kuru bir sesle sözünü kesti. Gian Maria telaşlı telaşlı konuştuğunu ve rejimin bu güçlü memuru üzerinde kötü bir izlenim bıraktığını sezdi.

Ahmed Hüseyini'nin sorduğu sorulara yanıt verdi ve bu yanıtlardan tatmin olunca akşam ona bürosunda bir randevu verdi.

- Eğer onların yanına gitmeyi düşünüyorsanız şimdi tam zamanıdır. Yardımcıya ihtiyaçları var, siz bilginizle onlara yararlı olabilirsiniz. Aslında Gian Maria'nın ne Picot'nun yanına katılmaya ne de şu meçhul Safran köyüne yolculuk etmeye niyeti vardı. Bağdat'a gelir gelmez yapması gerekeni yerine getirmekten, bu adama karısı Clara Tannenbergl'i sormak ve ona Clara Tannenbergl'le konuşmasının ölüm kalım meselesi olduğunu anlatmaktan başka bir şey istemiyordu. Çünkü yalnızca ona, Clara'ya, niçin burada olduğunu anlatabilirdi. Onu kurtarmaya gelmişti, ama inandığı ve hayatının sonuna kadar saklamaya yemin ettiği her şeye ihanet etmedikçe neden ve kimden kurtarması gerektiğini açıklayamazdı.

Ahmed Hüseyini, hiç de Alia'ın anlattığı o korkulacak icra memuru tipine benzemiyordu. Üstelik, bıyığının da olmaması dikkatini çekmişti, Iraklılar bıyığı pek seviyordu. O, Saddam Hüseyin'in hizmetinde bir memurdan çok uluslararası şirket yetkilisine benziyordu.

Gian Maria'ya çay ikram etti, Bağdat'ta ne yaptığını, ülkeyi nasıl bulduğunu sordu, birkaç müze gezmesini önerdi...

- Demek ki, Profesör Picot'ya katılmak istiyorsunuz...

- Yani, tam değil... - Öyleyse, ne istiyorsunuz? diye sordu Ahmed Hüseyini. - Onlarla nasıl bağlantı kurabileceğimi bilmek isterdim; Ur yakınlarına gittiklerini biliyorum... - Çok doğru, Safran'dalar. Gian Maria dudağını ısırıldı. Ona Clara Tannenberg'i sorması gerekiyordu, ama görünüşte hoşsohbet olan bu adamın, bir yabancı ona karısını sorarsa, nasıl tepki vereceğini bilmiyordu

- Siz ve eşiniz arkeologsunuz, değil mi? - Evet, çok doğru, eşimden söz edildiğini duydunuz mu? Şaşırarak sormuştu Ahmed. - Evet, öyle. - Sanırım Picot size Safran kazısının kısmen eşimin çabaları sonucu olduğunu söylemiştir. Ülkemdeki durum nedeniyle kazı yapmak için kaynak bulmak kolay değil. Fakat o arkeolojiye âşıktır, onu her şeyin üstünde tutar, ülkemizin geçmişiyle çok ilgilidir, uğraştı didindi Bay Picot'yu buraya gelmeye ikna etti; gelip kazı yapmak için bize yardım etmeye; bir tapmağın ya da bir sarayın kalıntılarının kazısı, henüz kesin olarak bilmiyoruz... Büronun kapısı açıldı ve yardımcısı Kerim içeri girdi, yüzünde geniş bir gülümseme vardı.

- Ahmed, Safran'a gidecekler için her şey hazır. Kamyon yola çıkıyor diye söylemek için Ayed Sahadi'ye telefon ettim, ama onunla konuşamadım, şansım vardı, Bayan Clara'yla konuştum... Ahmed Hüseyini elini kaldırıp Kerim'in daha fazla konuşmaması gerektiğini anlatan bir işaret yaptı, bu arada Gian Maria'nın gözleri sanki tutuşmuştu. Clara Tannenberg'i bulmuştu. Aslında, Ahmed Hüseyini ona Safran'da olduğunu söylemişti, ama adamcağız sanki gelip Ahmed Hüseyini'yi doğrulayarak son noktayı koymuştu. Şimdi nerede olduğunu biliyordu, Safran'a gitmek zorundaydı. Clara Tannenberg'in Pi-cot'nun çalışmasının parçası olacağını düşünemediği için kendini bir aptal gibi hissediyordu. Clara Tannenberg'i aramak için Roma Arkeoloji Kongresi'ne girmeyi başardığında konuştuğu görevlinin Iraklı kadının düzenlemek istediği çalışmaya katılmayı mı istiyorsun diye sorduğunu hatırladı. Ayrıca, Clara Tannenberg'in, Tablet Kitabı Mukaddes adını verdiği birtakım tabletlerin varlığını ilan etmesi gazetelerde de yankı yapmıştı... Eğer Yves Picot o tabletleri bulmak için oraya gittiyse bu Hüseyini'nin eşinin aracılığıyla olmuştu, o ise şimdiye kadar bunları bir araya getirip bütünü görmeyi becerememişti.

Kerim bir şey söylemeden odadan çıktı. Patronu böyle gelip lafin arasına karıştığı için ona kızmıştı. -Eşiniz Safran'da... elbette...

- Evet, tabii, yanıtını verdi Ahmed Hüseyini sinirli sinirli.

- Tabii, mantıklı olan bu, demekten başka bir şey gelmedi Gian Maria'nın aklına. - Evet, size nasıl yardımcı olabilirim söyleyin, diye sordu Ahmed rahatsız olmuştu. - Yani, görüyorsunuz, ben Profesör Picot'yla konuşmak ve bir iki ay kadar Safran'da bulunabilir miyim diye sormak istiyorum. Çok zamanım yok, ben Irak'ta yardım için bulunuyorum, Çocuklara Yardım Kurumu adlı bir sivil toplum örgütünde çalışıyorum... ama daha fazla kalamam, eğer Profesör Picot kısa bir süre için de olsa katkıda bulunmama müsaade ederse... Ahmed Hüseyini bu adamı çok garip buluyordu. Sebebini bilmiyordu, ama ona söylediklerini biraz uyduruyormuş gibi geliyordu. Safran'a gitmesini sağlamadan önce gerçeği araştırtacaktı.

- Profesör Picot'yla konuşacağım, tamam derse, bence sizin Safran'a gidip ona yardımcı olmanızda sakınca yok. Şu anda teyakkuz durumunda olduğumuzu biliyorsunuz ve maalesef, güvenlik dolayısıyla, izin almadan bir yerden bir yere gidilemiyor. - Anlıyorum. Yolculuğum çok gecikir mi? - Meraklanmayın, sizi arayacağım... Sizi bulmamız için telefon numaranız ve adresiniz sekreterimde kalsın. - Safran'a gideceğim, diyebildi Gian Maria, Ahmed'in tepkisinden korka korka. - Size bildirene kadar bekleyiniz. Ahmed Hüseyini'nin sesinde tehditkâr bir hava vardı. Bu adam, duygusal

ve masum görünse de yaşamının bu döneminde kimseye güvenemiyordu.

Gian Maria bakanlıktan çıktığında ter içinde kalmıştı. Artık geri adım atamayacağını biliyordu, ne olacaksa olacaktı. Ahmed Hüseyini onun kim olduğunu soruşturacaktı. Nazik tavırlarının bir maske olduğunu fark etmişti. Aha haklıydı, Ahmed Hüseyini rejimin adamıydı ve onu tutuklatabilir ya da Irak'tan sınırdışı ettirebilirdi.

Ahmed Hüseyini zaman kaybetmedi ve Gian Maria odasından çıkar çıkmaz Kerim'i çağırdı.

- Albay'a söyle bu adamı araştırsın. Profesör Picot'nun arkadaşı, Safran'a gitmek istiyor, Picot gelsin derse gider, ama önce hakkında biraz bilgi edinelim. Yirmi dört saat sonra Kerim patronuna Albay'ın soruşturmasını içeren birkaç sayfa uzattı, kâğıtlarda Gian Maria'nın niçin görüldüğünden başka olduğu anlatılıyordu. Picot'ya telefon etmeye karar verdi.

Ahmed Hüseyini telefonda rahibin öyküsünü anlatınca Yves Picot güldü.

- Rahip olmasına neden şaşıyorsun ki? dedi Hüseyini'ye. Bana göndermenin bence sakıncası yok, burada işten boğuluyoruz, Akadca ve İbranice uzmanı bizim için biçilmiş kaftan. Senin av köpekleri soruşturmasını tamamladıysa, helikoptere at, gönder. - Bakalım, bir iki deneme yapmalıyım, bu konuda ne yapacağımı kesin bilemiyorum. - Bırak gelsin. Bu Gian Maria, Irak'a size yardıma gelmiş. Rahip olduğunu söylemesi gerekmez, üstelik saklamadı da. Hiçbirimiz sormadık ki. - Vatikan Tablet Kitabı Mukaddesle ilgilenir mi dersin? diye sordu Ahmed. - Vatikan mı? Lütfen, hayaletlerle uğraşma! Vatikan bizim peşimizde casusluk yapsın diye rahip göndermez. Picot gülmekten kendini alamamıştı. Paranoyak olma, sen akıllı adamsın. Başkalarının acısını hafifletmeye çalışan iyi insanların varlığı seni şaşırtıyor mu gerçekten? - Peki, rahip olduğunu niye söylemedi? - Saklamadı ki. Pasaportunda yazılı, burası da Irak, siz burada herkesi kovuşturuyorsunuz. Benim işçilerimin arasına kaç tane casus soktun? diye sordu Picot, hâlâ gülüyordu. - İhtiyatlı olsan iyi olur. Muhaberat'ın her şeyi kaydettiğini bilen Ahmed konuşmanın gideceği yeri hesaba katarak Picot'yu uyarılmıştı. - Sen bilirsin. Bekle, sana Clara'yı veriyorum. - Benim açımdan gelmesinde bir sakınca yok, biraz sonra Clara da kocasına böyle diyordu. Rahip olmasında ne sorun var ki? Burada zaten çepeçevre Hıristiyanlarla sarılmış durumdayım. Gelenlerin hepsi aynı, ne sandın? Demek ki ülkemizde rahipler de varmış... - Seni özleyeceğiz... Gian Maria'nın gidişine Nur'un üzüntüsü içtendi. Safran'a gideceğini onlara iki gün önce söylemişti. Bir süre orada kazı yapan arkadaşlarının yanında kalacaktı.

Faysal bunu öğrenince yüzünü buruşturmuştu, insanlar besin yokluğundan ilaç yokluğundan ölürken, yabancıların gelip ülkesinde define aramalarını havailik olarak, hafiflik olarak gördüğünü saklamıyordu. Sitemli sözleri Gian Maria'yı üzdü. Faysal'ın gözlerine yansıyan küçümsemekten kaçınabileceği bir savunması yoktu, ne söyleyebilirdi ki?

Gian Maria son gömleğini de yerleştirmeyi tamamlamıştı, küçük siyah çantasını kapayıp, Nur'a ve Faysal'a veda etmeye hazırlandı. İkizler salondaydı, annelerinin, Hadi'yi babaannesinin evine bıraktıktan sonra onları okula götürmesini bekliyordlardı.

Vedalaşma kolay olmadı. Her gün büyük bir vakarla, dikta rejiminin fakirleştirdiği bir ülkede yaşamının güçlüklerine göğüs geren bu aileye gerçekten ısınmıştı.

En azından onun bildiği kadarıyla, Saddam karşıtı hiçbir harekete katılmıyorlardı, ama diktatöre karşı sevgisizlikleri açıktı, en azından evlerine gelen arkadaşlarıyla konuşurken bunu dışavuruyorlardı.

Ona evlerinden ve işyerlerinden kaybolan tanıdıkları olduğunu anlatmışlardı. Bu işler olurken

birçok kez Muhaberat ya da Saddam'ın diğer gizli servisleri tarafından ziyaret edilmişlerdi.

Oğullarından, kocalarından, babalarından, amcalarından bir haber almak isteyince perişan edilen aileler vardı; gelip onlara bir polis memuru tanıdığı olduğunu, ona belli bir para verilirse haber getireceğini, kaldığı hapisanedeki şartları hafifleteceğini söyleyenler oluyordu. Neleri var neleri yoksa satıp savıyor parayı yolsuz polis memuruna veriyorlardı, polis memuru da parayı alıyor ve tabii hiçbir şey yapmıyordu.

Saddam'dan nefret ediyorlardı, birçokları Amerika'ya da güvenmiyordu. Iraklılar arasında ABD ordusunun ve müttefiklerinin Körfez Savaşı'nda neden Bağdat'a girmediğini anlayan yoktu. Amerikalılar Saddam'm saraylarında hiçbir şey eksik olmadığından Irak halkına acı çektirmekten başka bir işe yaramayan ambargo politikasından hoşnut görünüyordu.

Nur ile Faysal'ın yanında ülkenin gerçeklerini yaşamıştı: açlığı, korkuyu, ümitsizliği.

Onları özleyecekti, Alia'yı özleyecekti, ama Luigi Baretta'yi mutlaka özleyecekti. "Çocuklara Yardım Kurumu" temsilcisi onun gözünde, içinde bulunduğu koşullar yüzünden iyice bunalan, yardım için gelenlere, besin ve ilaç şöyle dursun, bir parça sevgi bile veremeyen bir adamdı.

Ahmed Hüseyini onu askeri havaalanına götürmek için Faysal'm evinin kapısında bekliyordu, oradan ikisi birlikte helikopterle Safran'a gideceklerdi.

Gian Maria arkadaşlarını Ahmed'le tanıştırdı, onlar Ahmed'i soğukça selamladılar. Saddam'a çok yakın olan biriyle ilgili hiçbir şey bilmek istemiyorlardı.

- Sizin de gelmenize memnun oldum, dedi Gian Maria helikoptere binince Ahmed'e. - Orada işler nasıl gidiyor bir bakmak istiyorum. Helikopterin pervanesinin gürültüsünden konuşamıyorlardı, iki adam da kendi düşüncelerine daldı. Ahmed kendi kendine bu rahip hakkında yanılmış olmasam bari diyordu, her ne kadar derinlemesine bir soruşturma sonunda zararsız olduğu sonucuna varmışsa da.

Ahmed helikopterden atlayarak inince Clara, Ahmed'e doğru koşmaktan kendini alamadı. Onu özlemişti, istediğinden çok özlemişti. Kucaklaşsalar da adım attıkları boşanma yolundan dönemeyeceklerdi.

rini bildikleri için, kucaklaşmaları birkaç saniye bile sürmedi. Fatima belli bir uzaklıkta durup onları izliyor, içinden Ahmed'in Clara'yla ayrılmaktan vazgeçmesi için dua ediyordu.

Yves Picot, Ahmed'i dostça karşıladı. Onu seviyordu; belki de bu nedenle Clara'yı elde etme girişiminde bulunmuyordu. Clara'dan, aslında Fabiân'a söylemeyi kendine yedirdiğinden daha fazla hoşlanıyordu; Fabiân'sa "Farkındayım, farkındayım" diyor ve onunla alay ediyordu.

Fakat Picot'nun kişisel kurallarında bir arkadaşın karısıyla kırıştırmak yoktu, Ahmed arkadaşı olmasa da, karıkocanın arasına girmeyi düşünmeyecek kadar sempati duyuyordu.

Gian Maria'yı elini dostça sırtına vurarak karşıladı.

- Size nasıl seslenelim istersiniz? "Peder" mi diyelim, "Birader" mi diyelim? - Lütfen bana Gian Maria deyin. - Böylesi daha iyi. Gerçekten de gözüme biraz tuhaf görünüyordunuz, ama rahip olacağınızı düşünmemiştim. Çok gençsiniz. - Pek değil. Birkaç gün içinde otuz altı yaşımı bitireceğim. - Ama, yani, yirmi beşinde gösteriyorsunuz! - Hep yaşımdan küçük gösteririm. Gian Maria, yan gözle Clara'ya bakıyor, tanıştırmalarını bekliyordu. Ama önce Amman'dan birlikte yolculuğa çıktığı üç öğrenci kızdan bir fırça yedi, Magda, Marisa ve Lola ona kızgın olduklarını söylediler.

- Peki, ama bize rahip olduğunu neden söylemedin? diyerek sitem etti Magda. - Sormadınız ki, dedi özür dilercesine. - Evet, sana nesin diye sorduk, sen de bize Ölü Diller'den mezunum diyerek

cevap verdin, diye hatırlattı Marisa. - Bize söylemek istemedin, kararını vermişti Lola. - Ama neden? dedi Magda üsteleyerek. Fabiân, Marta'yla ve ekibin başka üyeleriyle birlikte yaklaşarak. - Siz burada popüler oldunuz, dedi selamlama niyetine. Ben Fabiân Tudela, buyurun, size ekibin geri kalanlarını takdim edeyim, nereye yerleşeceğinizi de göstereyim. En sonunda, onu Clara'ya tanıştırdıklarında kıpkırmızı kesildi, bu da Clara'yı kahkahayla güldürdü.

- Bana sizin durup dururken kızardığınızı söylemişlerdi, dedi Clara. Çalışmaya hazır mısınız? - Elbette, ne derlerse yaparım, ben... yani, Tablet Kitabı Mukaddes'i bulacağınızı umarım. - Bulacağım, burada olduğunu biliyorum. - Size şans diliyorum. - Rahip olarak, sizin için de özel bir deneyim olacak.

- Eğer İbrahim Peygamber'in Yaratılış'ı anlattığı doğruysa... yanıtını verdi Gian Maria şüpheyle. - Anlattı. Sizi temin ederim ki, anlattı ve bu tabletleri bulacağız. - Vakit olacak mı? diye ürkek ürkek sordu. - Vakit mi? - Evet, yani... Biliyorsunuz ki savaş çıkacak, ABD ile müttefiklerinin size saldıracağından kimsenin şüphesi yok. - Bunun için hızlı çalışıyoruz, ben iyimser olduğum ve sonunda hiçbir şey olmayacağına ve her şeyin tehditle kalacağına inandığımı halde. - Ne yazık ki öyle olmayacak, yanıtını verdi Gian Maria üzüntüyle. Fabiân tıpa tıp aynı evlerle bir hizada küçük bir eve kadar ona eşlik etti.

- Burada uyuyacaksınız. Burası hâlâ bir çekyatm sığabileceği tek yer, dedi onu bilgisayarların bulunduğu eve sokarken. Ante Plaskiç onu canı sıkılarak karşıladı. O ana kadar yararlandığı nispeten bağımsızlık durumunun devam etmesini isterdi. Ama bu işgalci rahibi yanına yerleştirmelerine karşı çıkamayacağını, üstelik karşı çıkmaması gerektiğini biliyordu.

Gelişinden sevinmiş görünmeyen Ayed Sahadi de, Gian Maria'nın işe alınması konusunda Picot'dan açıklama istedi.

- Elimden geldiği kadar rahatsız etmemeye çalışacağım, dedi Gian Maria, Ante Plaskiç'e. - Umarım, yanıtını verdi Ante yeni gelene zerrece sempati göstermeden. Gian Maria, bu Hırvat'ta da amelebaşında da neden bu kadar hoşnutsuzluk uyandırdığını bilmiyordu, aldırmamaya karar verdi. Clara Tannenberg'e bir şey olmaması için tetikte olacaktı. Onun misyonu buydu, Irak'a gelmesinin nedeni buydu; bu kadının bir zarara uğramasını önlemektir görevi. Bildiği şeyi, onu, babasını varsa kardeşlerini öldürmeye kalkışacaklarını ona söyleyemezdi.

Vicdanında sakladığı bu sırrın ağırlığını duyuyordu. Bir gün trajedinin hazırlıksız geleceğinin farkında değildi.

Günah çıkarma sırasında insanların yüreklerindeki dehşeti dinler, acıyla hırpalanan ve en zalim intikamları almaya hazır gönülleri teselli edemeyince güçsüz olduğunu hissedip ağlardı. Cehennemi dünyayı tanımış olan gönüller, zerrece acımanın olmadığı gönüller...

Şimdi Clara'nın güvenini kazanmalıydı, Ahmed'den başka kimsesi var mı yok mu öğrenmeliydi ve eğer Tanrı işe karışmazsa mutlaka olacağını bildiği ve kaçınılmazlığını ta içinde hissettiği kötülüğü önlemeliydi. Önleyebilecek miyim, diye sordu kendine.

Lion Doyle ona Tom Martin'in basitleştirerek verdiği bilgileri uzun uzun incelemiş ve bir sonuca varmıştı: Tannenberg'e yaklaşmak için torunu Clara'yı bulması gerekiyordu; Clara'nın Orta Avrupalı arkeologlardan oluşan bir ekiple birlikte Tel el Mukayyer'de kazı yaptığı biliniyordu.

Alfred Tannenberg'in ulaşılamaz olduğunu biliyordu, yirmi dört saat koruma altındaydı, Bağdat'ta San Ev diye bilinen konak fedailerini dışında Saddam'ın askerleri tarafından da korunuyordu.

Tannenberg'in Kahire'deki evi de resmi koruma altındaydı. Girip çıkabilirdi, ama risk çok büyüktü. Tom'un söylediğine göre, ihtiyar, teyakkuz durumundaydı, ortaklarından ve arkadaşlarından

bazılarının ona kötü bir oyun oynamasını bekliyordu, bu nedenle güvenlik önlemlerini artırmıştı herhalde. Torunu, Tannenbergr'in evine ana kapıdan girmesi için anahtar işini görecekti. Ayrıca, sözleşmede yazdığına göre, onun da ölmesi gerekiyordu.

Tom Martin'e telefon edip Global Group'a uğrayacağını bildirdi. Onun nüfuzunu kullanarak önce gerçek bir basın kartı edinmeliydi.

- Irak'ta savaş patlamak üzere, orada dünyanın dört bir yanından haber toplayan gazeteciler bulunuyor; öyleyse, göze çarpmadan geçmenin en iyi yolu bir gazeteci kimliğine bürünmek, diyordu. - Sen aklını mı kaçırdın? Savaş muhabirleri birbirlerini tanır, bütün çatışmalara hep aynı kişiler gider. - Pek sayılmaz; üstelik ben fotoğrafçı olarak gireceğim. Serbest bir fotoğrafçı, freelance. Fakat birinin, bir derginin ya da bir gazetenin bana basın kartı vermesi ve soranlara çekeceğim fotoğraflarla ilgilendiklerini söylemesi gerekiyor. Kendime ikinci el, kullanılmış bir profesyonel ekipman satın aldım bile. - Bana birkaç saat müsaade et, ne yapabileceğime bakayım. Sanırım bir çözüm bulabilirim. - Ne kadar çabuk çözüm bulursan, o kadar çabuk giderim. İki saat geçmemişti ki, Lion Doyle, Londra'nın dışında, kapısında Photomundi tabelası bulunan iki katlı bir eve giriyordu. Ajansın direktörü onu bekliyordu. Zayıf ve gösterişsiz bir adamdı, konuştuğunda küçük, sivri dişleri görünüyordu.

- Vesikalık resim getirdiniz mi? - Evet, işte burada. - Güzel, verin bana; bir dakika sonra belgenizi alacaksınız. - Bana bu ajansı anlatınız, diye rica etti Lion. - Biz her şeyi yaparız, düğün fotoğraflarından tutun da ticari kataloglara kadar, gerekirse basın fotoğrafları da. Bir gazeteye belli bir iş için bir fotoğrafçı gerekse, bana telefon ederler, ben de onlara fotoğrafçıyı yollarım, o resimleri çeker, bana paramı öderler iş biter. Ülkeme de yardım ederim. Dostlarımla dostları bir belgeye ihtiyaç duyarsa,

şimdi sizin gibi, benden rica ederler, bana para verirler ve ben de başka bir şey sormam.

- Ya fotoğrafçının başı derde girerse? - O beni ilgilendirmez. Benim hiç personelim yoktur, biri lazım olunca telefon ederim gelir işini yapar gider. Benimle taşeronluk sözleşmesi yaparlar, ben de onlarla taşeronluk sözleşmesi yaparım. Bana Irak'a gittiğinizi söylediler, dönüşte bir gazeteye ya da dergiye satmak için nü fotoğraf çekeceksiniz? Pekâlâ, ben size sizin Photomundi'yle çalıştığınızı gösteren bir belge veriyorum ve sorumluluğum burada bitiyor. Fotoğraflarla birlikte döndüğünüzde, getirdiğiniz resimler satın alınacak kadar iyi mi değil mi bakmaları için basından bazı arkadaşlara telefon ederim; satın almak istemezlerse, masraflar size aittir, bana değil. Başınız derde girerse ben hiçbir şeyden sorumlu değilim. Anlıyor musunuz? - Çok iyi anlıyorum. Yarım saat sonra Lion Doyle cebinde serbest fotoğrafçı kimliğiyle Photomundi'den çıkıyordu. Artık valizlerini toplamaktan ve Amman'a bir uçak bileti satın almaktan başka yapacak bir şey kalmamıştı.

Ekip yorgunluktan tükenmişti, ama yeniden umutlanıyorlardı, çünkü iki gün önce, Marta Gomez'in mangası yeni bir salonu süpürüp temizlemeyi bitirince, yarım metre yüksekliğinde el değmemiş iki kanatlı boğa figürü ile bir düzine kadar el değmemiş sapasağlam tablet bulunmuştu.

Gian Maria tabletlerin içeriğini kopyalamaya ve tercüme etmeye yetişemiyordu. Fakat Yves Picot ile Clara Tannenberglar hiç de insafli davranmıyor, işçilerin ve arkeologların hiç dinlenmeden çalışmalarını istiyorlardı.

Clara, Gian Maria'ya hep nazik davranıyor, eski Safran yerlilerinin karmaşık dilini çözme işinde ona yardım ediyordu. Birlikte saatler geçiriyorlardı. Gian Maria kadının kederini fark ediyordu, o akşam da, duyduğu gerilim yüz kaslarına yansıyor.

- Biliyor musun, Gian Maria? İlerlesek, tapınak arkeolojik bir servet olarak ortaya çıksa da bazen Şamas'ın tabletlerinin burada olduğundan şüpheye düşüyorum. - Clara, demeye cesaret etti. Ya bu anlatı yoksa? Ya İbrahim Peygamber Şamas'a Yaratılış'ı hiç anlatmamışsa? - Ama büyükbabamın tabletlerinde var bu! Şamas bunu açıkça söylüyor! - Fakat İbrahim Peygamber fikrini değiştirmiş olabilir ya da bir aksilik çıkmış olabilir, diyerek fikir yürüttü Gian Maria. - Var olmaya varlar da, bilmediğimiz şey nerede oldukları. Onları burada bulacağımızı sanmıyordum. Bomba düşüp de açtığı krater tapı

nağın çatısını ortaya çıkarınca, biz de tabletlerin geri kalanını bulduk, bazılarında da Şamas ismine rastladık; bana kalırsa bu bir mucize, bu olaylar bir tesadüf olamaz... dedi heyecanla Clara.

Gian Maria, bunca yıl sonra Tannenbergların Şamas adlı kâtibin adı yazılı olan tabletleri bulmasının, gerçekten de bir mucizeye benzediğini geçirdi aklından. O her şeyin Tanrı'nın iradesiyle gerçekleştiğine inanırdı, ama bu son olayda Tanrı'nın ne yapmak istediğini anlayamıyordu.

- Ya tapınakta değilse? diye sordu Gian Maria. - Nasıl tapınakta değilse? Ne demek istiyorsun? Birden Clara'nın bakışları ışıldadı ve iri çelik gözlerinde bir ümit şimşegi çaktı.

- Dur bakayım, kâtiplerin tapındaki işleri bellidir: hesapları tutarlar, o yeri idare ederler, alım satım sözleşmelerini... bu bölgenin bitki örtüsüyle ilgili bir katalog bulduk, bir de madenler listesi, sonra... sonra her şey normal... Belki de... belki de Şamas, İbrahim'in anlattığı öyküleri yazdığı tabletleri mabette saklamadı? Belki de evinde sakladı ya da başka bir yerde... Clara, Gian Maria'nın az önce söylediklerini düşünerek sustu. Belki de Gian Maria haklıydı, Eski Mezopotamya'da kâtiplerin epik destanları da tabletlere geçirdikleri gerçeği bir kenara atılmasa da İbrahim Peygamber'in anlattığı biçimde de olsa, Yaratılış, sonuçta bir destandan, epik bir şiirden başka bir şey değildi, resmi belge sayılmazdı.

Bu durumda kazının çapını projede öngördüklerinden daha geniş tutmaları gerekebileceği geçti aklımdan; ama zamanlarının olmadığını biliyordu. Büyükbabası Kahire'den onu aramış ve büyükbabasının ilk kez karamsar olduğunu hissetmişti. Büyükbabasının arkadaşları şüpheye yer bırakmamışlardı: Irak'a saldırılacaktı ve bu kez Amerikalılar yalnızca bombalamakla kalmayacaklar; ülkeye girecekler, istila edeceklerdi.

Üstelik bir genişlemeye Picot'yu ikna etmek olanaksızdı. O da, Tablet Kitabı Mukaddes bulunamadığı için aynı derecede ümitsizliğe düşse de projenin daha ötesine geçip, daha geniş çapta aramalara başlamaya yanaşmayacaktı, çünkü bu işçilerin işini ikiye bölmek ve tapmak kazısının seyrini bozmak olacaktı. Yine de, ne olursa olsun, Yves'le konuşmaya karar verdi. Gian Maria haklı olabilirdi.

Clara, Ante Plaskiç'in bakışlarını ensesinde hissetti. Bu başkası olamazdı, çünkü bilgisayarların bulunduğu binaya girerken ya da onlara sığınak olarak hizmet veren tuğla evlerin önündeki uzun tepsilere koydukları tabletleri temizlemek için Gian Maria'nın ve ekipten başka insanların yanına otururken gizli gizli baktığını ilk kez yakalamıyordu.

Ayed Sahadi de gözünü ondan ayırmıyordu, ama Ayed'in bakmasından rahatsızlık duymuyordu. Büyükbabası, birinin ona kötülük yapmaya niyetlenmesi durumunda, bu adamın onu koruyacağını söylemişti. Aslında onun kimseden korkusu yoktu, kendini güvende hissediyordu.

Saddam'ın yakınlık gösterdiklerine Iraklıların el kaldırmaktan nasıl korktuklarını biliyordu, o ve ailesi başkana en yakın çevrenin dostluğuna güveniyorlardı. Kaygılanmasına gerek yoktu.

Günlerden pazardı ve Yves, ekibin bitkinliğinin farkında olduğundan o akşam dinlenmelerini önermişti. Fakat Clara ve Gian Maria bunu dikkate almadılar, bu yüzden ikinci ışığında birlikte tablet temizliyorlardı. Ante ellerini üst üste koymuş onlara bakıyordu, bakışlarının kadını rahatsız ettiğinin bilincindeydi. Onu öldürmek kolay olacaktı. Onu boğarak öldürecekti. Ellerinden başka silah gerekmezdi. Bu yüzden son nefesini verip canını alıncaya kadar sıkacağı anı düşünerek Clara'nın boynuna ilgiyle bakıyordu.

Kadının onun gözünde bir değeri yoktu, ne onun ne de bir başkasının. Herkesin onu dışladığını hissediyordu, sadece şu rahip ona karşı nazik olmak için çaba sarf ediyordu. Hırvat'ın düzgün ve titiz çalıştığını bilse de yaptığı işi övmek Picot'ya bayağı zor geliyordu.

Clara'nın dışında Kerberos'u Fatima'yı, kampın her tarafında onu sadık bir köpek takip eden şu Şii kadını da öldürmesi gerekecekti; bu kadının günde üç vakit yüzünü Mekke'ye çevirerek namaz kıldığını görmek onu çıldırtıyordu. Ayed Sahadi'yi de öldürecekti, çünkü onu öldürmezse onun onu öldürmeye çalışacağını biliyordu. Bu amelebaşının yalnızca amelebaşı olmadığından hiç şüphesi yoktu. Yakındaki garnizonun askerleri bazen onu görünce hazır ola geçiyorlardı, Ayed çabucak onlara bunu yapmamalarını işaret ediyordu. Adamlarda uyandırdığı korku, onun amelebaşından öte biri olduğunu, adamların da bunu bildiğini gösteriyordu. Ayrıca en az yarım düzine adamın da Ayed'le normalden fazla konuştuğunu keşfetmişti, sanki ona kazının ötesinde bazı işlerin raporunu veriyorlarmış gibi.

Ante de amelebaşının onu izlediğini biliyordu, sanki "sakın bir iş becermeye niyetlenme" diye uyarırcasına ona duyduğu güvensizliği türlü yollarla belli ediyordu. Her ikisi de birer katil olduklarından birbirlerini tanıyorlardı.

Alfred Tannenberg kararlı adımlarla hastaneden çıktı. Hastanede bir hafta kalmıştı, güçsüz olduğunu hissetse de bunun fark edilmesini istemiyordu. İnsanlar diğer hayvanlar gibi, başkalarının güçsüzlüğünü kokusundan anlayıp saldırıya geçerlerdi.

Doktoruyla yaptığı konuşma şüphelerini yok etmişti: yaşasa yaşasa ilkbahara kadar

yaşayabilecekti.

Doktor ölümüne bir tarih koymaya yanaşmıyordu, ama o baskı yaparak söylemişti, marta ulaşırsa ne âlâ, bu ona bir hediye olacaktı. Öyleyse Clara'nın geleceğini emniyete almak için kalan zamanı dikkatle kullanmak zorundaydı.

Kahire'de işlerini düzenlemek için birkaç gün kalacak, sonra Irak'a gidecekti. Clara'nın yanına Safran'a yerleşerek torununa bir sürpriz yapacak, orayı terk etmeleri gerektiği bildirilene kadar da orada kalacaktı. Aslında Irak'ı terk etmeleri gerekecekti, o zamana kadar hayatta kalırsa Irak'tan birlikte çıkacaklardı. Ahmed'e bunun için ihtiyacı vardı. Biliyordu ki, bir kere öldü mü, Clara korumasız kalacak, onu seven bir kurtarıcıya ihtiyacı olacaktı. Adamları Clara'yı korumak için para alıyorlardı, ama o, ortadan kaybolur kaybolmaz çekip giderlerdi, ancak dizginleri biri ele alırsa o zaman iş değişirdi. Ahmed ile Clara'nın boşanmalarını umursamıyordu, ama ikisi de Irak'tan çıktıktan sonra boşansalar daha iyi olacaktı, tabii bunların hepsi olacağı söylenen olayların seyrine ve Amerikalıların Irak'a girmesine bağlıydı.

Alfred, Ahmed'in bu anlaşmayı kabul edeceğinden bir an bile şüphe etmemişti, çünkü Ahmed, hem Clara'ya zarar vermek istemezdi, hem de, Alfred'in arzularına karşı çıkmanın idam fermanını imzalamaktan farksız olduğunu, Irak'tan gitmesinin ölmesi anlamına geleceğini biliyordu; üçüncü olarak da ya da belki birinci olarak, birlikte yapacakları bu son işten hatırı sayılır bir para alacaktı... Bütün bunları hesaplayınca, demek ki ondan bekleneni yerine getirecekti. Bu nedenle ona şubattan itibaren Safran'da kalmak için hazırlık yapmasını emretmişti. Robert Brown, şu yeşil berelilerin eski albayı Mike Fernández aracılığıyla ona çok kesin bir bilgi iletmişti: saldırı martta yapılacaktı.

Mike Fernández onu bekleyecekti. Işıklarda durmadan geçen siyah Mercedes'le öğleden önce ona randevu verdiği evine gidiyordu.

Yeşil berelilerin eski albayı, Tannenberg'in hangi sınıftan bir adam olduğunu biliyordu, onu aldatmaya çalışmakla zaman kaybetmemişti. Alfred Tannenberg her zaman ondan ve Paul Dukais'ten birkaç mil ilerde gidiyordu; yalnız onların yaptıklarını bilmekle kalmıyor, ne düşündüklerini de biliyordu.

O gün öğle vakti Tannenberg'in her gün koruması artırılan evinde, konuk salonunun sessizliğinde, sabırla bekliyordu.

Eve yakın sokakların ağaçlarına bile güvenlik kameraları konduğunu fark etmişti. Yaşlı adam en küçük bir fırsat verse birilerinin onu öldürmeyi deneyeceğinden emin görünüyordu ve böyle bir kadere razı olmaya hazır değildi.

- Pekâlâ, Albay, ne haberleriniz var? diye sordu Tannenberg selamlama niyetine. - Nasılsınız, efendim? oldu Mike Fernández'in yanıtı. - Gördüğünüz gibi. - Adamlar geldi, burada. Haritaları onlarla birlikte inceledim. Acaba sizin adamlarınızı bekleyeceğimiz alam tanınmaları için yer değiştirmemiz gerekecek mi gerekemeyecek mi bilmek isterim.

- Hayır, şimdi bunu yapamazlar. Haritaları inceleyerek uyum sağlamaları gerekecek. - Sizin adamlarınız hiçbir güçlkle karşılaşmadan bütün bölgede rahatça hareket ediyorlar. - Evet öyle, dikkati şimdi çekmek de istemiyorum. Gürültü kopmaya başlayınca, o başka. Operasyonun başarısı disipline dayanır, siz ve adamlarınız bu konuda benimkilerin gösterdiği işaretleri izleyeceksiniz. Böyle yaparsanız, buradan canlı çıkarsınız. - Bay Dukais adamlarımın yükte beraber askeri uçaklarla Irak'tan çıkıp Avrupa'daki üslere taşınması hazırlığını organize etti zaten. - Benim tavsiyelerimi dikkate aldığını umarım, yük bölümü ıspanya'da duracak, öbür bölümse Portekiz'de. Bunlar hem müttefik ve ABD'nin dostu hem de davaya sadık iki ülke. - Hangi davaya, efendim? diye sordu eski yeşil bereli. - Tabii ki, Bush'un ve onun dostlarının davasına, onlar bizim taraf. Bu büyük bir iş,

dostum. - Yükün geri kalan bölümü doğrudan doğruya Washington'a gidecek. - Evet, yle olacak. - Ya siz, Bayım, savaş başladığında siz nerede olacaksınız? - Bu sizi ilgilendirmez. Olmam gereken yerde olacağım. Yasir size emirlerimi iletcek, bir an bile iletişimi koparmayacağız, dostlarımız bombalamaya başladıklarında bile. Mike Fernândez Tannenberg'in herhangi bir değere ya da herhangi bir kişiye vefası var mı yok mu çok merak ediyordu, dayanamayıp sordu:

- Sanırım ki, efendim, bu durumda bombardımandan başka ayrıca Irak'a gireceğiz de, bunu bilmek sizi zer mi? - Niçin zlmem gerekiyor ki? - Yani, sizin burada bir aileniz var, Saddam'a yakın birçok arkadaşınız var... - Benim arkadaşım yoktur, Albayım, yalnızca menfaatlerim vardır. Savaşı kimin kazanacağı kimin kaybedeceği benim için fark etmez. Ben iş yapmaya devam edeceğim... Para, kazananın rengini alan bir bukalemundur. - Fakat siz burada oturuyor, burada yaşıyorsunuz... Bağdat'ta güzel bir eviniz olduğunu biliyorum... - Ben neredeysem evim orasıdır. Şimdi, müsaade ederseniz, sizin merakınızı gidermek yerine, çalışmayı tercih ederim. Saddam benim dostumdur, Bush da dostumdur; her ikisi sayesinde büyük iş çeviriyorum, siz de öyle, bizim gibi, birkaç yüz kişi de öyle. - ölenler de olacak, dostlarımız ölecek... - Ben dostlarımı hiç kaybetmem, lütfen duygusal olmayınız; her gün insanlar ölüyor, savaşta ölümler kitlesel olur, fark bu.

Lion Doyle barın öbür ucunda yerleşmiş gruba gözlerini dikti. Gazeteci oldukları ta uzaktan anlaşılıyordu. İçlerinden ikisi paramiliter kıyafetteydiler: yeşil kamuflaj pantolonu, haki renk yelek, bağcıklı, koncu yüksek, siyah postallar.

Gazeteciler, savaş muhabiri olarak gönderildiklerinde asker kılığı giymeye duydukları tutku yüzünden çok uzaktan belli oluyorlardı. Birçoğu cepheye ayak bile basmazdı, çatışmalara en yakın oldukları yer gerçek tehlikeden bazen yüzlerce kilometre uzaklıktaki lüks bir otelin barı olurdu. Şu anda Kuveyt, kamuflaj giysisi giymiş gazetecilerle doluydu, böylece otelin yüzme havuzundan bölgedeki gerilimi dünyaya yansıtıyorlardı.

Bazıları da, hangi taraftan olursa olsun, askerlerin katı emirlerle uygulatmaya çalıştığı denetim kurallarına kulak asmaz, postu deldirecek durumlara düşerlerdi.

Gerçekten cesur olan gazeteciler tanımişti; Lion'a göre bunlarda, görevinin cehennem tam içinden haber iletmek olduğuna inanmış bir fanatiğin korkusuzluğu vardı, vatandaşlar gerçeği bilsin diye. Ama, hangi gerçeği?

- Oo... merhaba Lion! Adının söylendiğini duyunca geriliverdi, başını çevirince tanıdığı bir kadınla karşılaştı

- O, merhaba, Miranda. - Amman'da tatilde olduğunu söyleme bana! - Hayır, tatilde değilim. - Geçerken uğradın, asıl gittiğin yer... - Senin gibi, ben de Irak'a gidiyorum. - Son olarak Bosna'da görüşmüştük. - Son olarak da ilk olarak da, yanlış hatırlamıyorsam. - Bir sivil toplum örgütünün zavallı Boşnaklara yiyecek taşıyan kamyonlarını sürüyorum demiştin bana, değil mi? - Neyse, Miranda, kinci olma. - Neden kinci olayım ki? - Belki ben Saraybosna'dan sana veda etmeye vakit bulamadan gitmek zorunda kaldığım için. Miranda bir kahkaha attı, yaklaşıp adamın çenesine yetişmek için parmaklarının ucuna basarak bir öpücük kondurdu. Sonra onu, yanında durup da bütün bu olanları seyreden başka bir adamla tanıştırdı.

- Bu Daniel, dünyanın en iyi kameramanı. Bu da Lion. Soyadını bilmiyorum. Lion tam adını vermeden elini Daniel'e uzattı. Kameraman ondan çok daha gençti, otuz yaşından fazla göstermiyordu, saçını bir lastikle

titizce toplayıp atkuyruğu yapmıştı. Bu ona yakışıyordu, çünkü asker kıyafeti giymemişti, tıpkı Miranda gibi onun da üstünde blucin, potin, kalın bir süveter ve bir anorak vardı.

- Kimin imdadına koşuyorsun? diye sordu kadın. - Kimsenin, şimdi senin rakibin durumundayım. - Yok yahu! Nasıl, peki? - Sana Saraybosna'da söylemedim, bir ajansta fotoğrafçı olarak çalışıyorum ben. Miranda inanamayan bakışlarla adamın yüzüne baktı. O, hangi ülkeden olursa olsun, bütün savaş muhabirlerini tanırdı. Onlar, Göller Bölgesi'nde, Saraybosna'da, Filistin'de, Çeçenistan'da... karmaşa olan her yerde hazır bulunurlardı. Lion onlardan biri değildi, buna emindi.

- Ben fotoğrafçıyım, ama basın fotoğrafçısı değilim, dedi, Miranda'nın yüzünde beliren güvensizliğin farkına vararak. Ben ticari kataloglar için fotoğraf yapıyorum, ama iş olmayınca, düğünlere de giderim. Bilirsin, mutlu düğün günlerinden bir albüm saklamak isteyen çiftlerin fotoğrafları. - Sonra... diyerek ötesini öğrenmek istedi Miranda. - Sonra, işte, işler kötü gidince, bazen başka şeyler yapmak zorunda kalıyorum, kamyon sürücülüğü gibi mesela ya da hangisi işime gelirse... Kataloglar için benimle sözleşme yapan ajansın aynı zamanda basınla da sözleşmesi var. Ajans sahibi bana dedi ki, şimdi Irak'taki olaylar gazeteleri ilgilendirir, dedi, eğer, dedi, güzel fotoğraflar çekersen onları gazetelere verebiliriz. Yani, şansımı deniyorum. - O ajansın adı ne, diye

sordu Daniel. - Photomundi. - Ha, ben onları tanırım! diyerek doğruladı Daniel. Fotoğrafçılarla iş üzerinden sözleşme yaparlar, onlara görev verirler, sonra da bazen bir tane bile resim satın almadan adamı ortada bırakıverirler. Umarım, bu Irak işini başarırısın, çünkü buralara gelmek için harcadığın paraya değmeyebilir. - Daha şimdiden çok para harcadım, dedi Lion. -Yani, sana bir yardımımız dokunursa... dedi Daniel. - Çok teşekkür ederim size, çünkü ben gazeteci değilim; bana yol göstermeniz işime gelir. Katalog için bir kuşkonmaz konservesi kutusunun resmini çekmekle, savaş resmi çekmek aynı şey değil. - Elbette aynı şey değil, dedi Miranda yine aynı güven duymayan ses tonuyla. Daniel'se onun kadar güvenmez görünmüyordu, Lion'u barın öbür yanında oturan gazeteciler grubuna girmeye davet etti. Lion bir an duraladı. Gazetecilere gereğinden fazla bulaşmak istemiyordu, ama Miranda'ya eşlik eden ve ona güvenen bu kameramanın davetini de reddedemezdi. Onlara katıldı; bu Irak yolculuğunu düzenleyen

farklı ülkelerden bir düzine savaş muhabiri gazeteciye ona tanıştırdılar.

Fazla dikkati çekmedi. Onu tanımıyorlardı. Miranda'nın onu, basın raportörü olarak şansını denemek isteyen bir katalog fotoğrafçısı olarak tanıtmaması onları rahatlatmaya yetti. Ona hoşgörüyü bakıyorlardı: kendileri savaş alanında pişmişlerdi, viskiden viskiye geçerken arada ona ölüme nasıl elleriyle dokunduklarını ve asla unutulmayacak nice dehşet sahneleri gördüklerini ballandıra ballandıra anlattılar.

Ertesi gün erkenden kiraladıkları arabalarla Bağdat'a doğru yola çıkacaklardı, onu da araba kirasından payına düşeni peşin ödemek şartıyla aralarına katılmaya davet ettiler. Lion bunun kaç para olacağını sordu, uzun uzun hesaplıyormuş gibi yaptıktan sonra, peki, dedi, karşılığı sırtının birkaç kez sıvazlanması oldu.

Sabahleyin hepsi uykulu uykulu Intercontinental Oteli'nin lobisindeydiler. Bir gece önceki neşeli gruba hiç benzemiyorlardı. Çoğunda alkolün ve uykusuzluğun etkileri görülüyordu.

Onu ilk gören Daniel oldu, elini kaldırıp selamladı, Miranda onun bu jestine karşılık suratını astı.

- Arkadaşınla aranda ne var ki? diye sordu Daniel. - O benim arkadaşım değil, onu Saraybosna'ya yakın bir yerde bir yaylın ateşinin ortasında tanımıştım. Aslında, hayatımı kurtardı sayılır. - Nasıl oldu bu? - Bir grup Sırp paramiliteri Saraybosna yakınlarında bir köye saldırı yapıyordu. O gün başka televizyonlardan meslektaşlarla birlikte oradaydım. Yaylın ateşinin ortasında kaldık. Nasıl oldu bilmiyorum, ama birdenbire caddede yapayalnız olduğumu fark ettim, iki araba arasına sıkışmış durumdaydım, kurşunlar beni sıyrıp geçiyordu. Bir yerlerde bir keskin nişancı vardı. Birden Lion ortaya çıktı, nereden çıktığını nasıl çıktığını sorma, onu yanımda gördüğümü hatırlıyorum, zorla başımı eğdirip beni oradan çıkardı. Sırplar hepimizi temizlemeye karar vermişlerdi herhalde, bereket versin o gün televizyona çıkmanın onlar için daha kârlı olduğunu anladılar da, böylece biz de oradan çekip gidebildik. Lion beni bir kamyonu bindirip Saraybosna'ya götürdü. Doğrusu o ortamda davranışı beni etkilemişti. Sanki... sanki bir kamyoncu değil de bir asker gibi. Beni selamete çıkarınca daha sonra yine buluşmak için birbirimize söz verdik. Sonra ortadan kayboldu. Bu geceye kadar da bir daha onu görmedim.

- Ama onu unutmamışsın. - Hayır, unutmadım. - Şimdi de karışık duygular içindesin, ne düşüneceğini bilmiyorsun, özellikle de ona yakın olmak istiyor musun istemiyor musun bilmiyorsun. Yanılıyor muyum? - Aman sen de, Daniel, psikanalist misin nesen! - Seni iyi tanıyorum, yanıtını verdi Daniel gülümseyerek.

- Doğru. Son üç yıldır birbirimizden hiç ayrılmadık. Seninle birlikte geçirdiğim zaman, evimde geçirdiğim zamandan daha fazla. - İş iştir... Esther de aynı şeyden şikâyet ediyor, onunla olduğundan daha fazla seninle olduğumu söylüyor; üstelik eve vardığımda tümüyle tükenmiş oluyorum. - Esther gibi biri olduğu için çok şanslısın... - Evet, fevkalade biri o. Başkası olsa çoktan pabuçlarımı elime verip beni sokağa atardı. - Tam da karın bir çocuk beklerken neden buralara gelmek istedin bilmem. - Çünkü biz gazeteciyiz, nerede olay varsa biz orada olmak zorundayız, şimdi de olay Irak'ta, Esther bunu anlıyor ne de olsa o da meslekten, ama o daha çok kral ailesiyle röportajlar yapmayı tercih ediyor. Lion, Miranda, Daniel... üçü kiraladıkları bir arazi arabasını iki Alman kameramanla paylaştı. Miranda'nın keyfi yerinde görünmüyordu, yol boyunca hep suskundu, Daniel ile meslektaşları arasındaki sohbete katılmadı.

Lion, Miranda konusunda kendisini aldatmıyordu. O kırılğan görünüşüne karşın, yalnız savaş muhabiri olarak değil, başka kavgalarda da, hayat kavgasında da çetin bir kadındı.

İnce ve kısa boyluydu, bir altmış bile yoktu, kısa, siyah saçları ve bal rengi gözleriyle, Miranda, Lion'a doğanın gücü gibi görünüyordu. Kadın zekiymi, özellikle de korkusuz görünüşüyle insanları etkilemeyi biliyordu. Saraybosna'nın bir köyünde ona rastladığında durumunun tüm korkunçluğuna karşın şoka girmemesi Lion'u şaşırtmıştı.

Bağdat karayolu uzun olduğu kadar tozluysa da. Trafik her zamankinden fazlaydı, yani sivil toplum örgütleri her tür yüklerini Amman yoluyla getirmeyi yeğliyorlardı; yolda iki büyük kamyon konvoyuyla ve her iki yönde gidip gelen pek çok otobüsle karşılaştılar. Irak ile Ürdün arasındaki sınırda içi Iraklılarla dolu bir otobüs Irak sınır polisini, sınırın geçmelerine izin vermesi için kandırmaya çalışıyordu. Kimileri şanslı çıktı; şanslı olmayanlar, kâğıtları incelenince, kaba hareketlerle tutuklandılar.

Gazeteciler bu sahnelerin resmini almak ve ne oluyor diye sormak için arabalarından indiler. Sorularına yanıt almadılar, tehdit edildiler, resim çekmeleri engellendi, sonunda yola devam etmeye karar verdiler. Varış noktasına ulaşmadan önce bir soruna bulaşmayı istemiyorlardı.

Palestina Oteli elbette daha iyi zamanlar yaşamıştı. Lion'un yatacak bir oda bulması zor oldu. Hepsi tutulmuştu. Daha önceden ayırttıkları odalarını arayan gazetecilerin çığ gibi tezgâhın önüne yığılmasıyla dolup taşan resepsiyondaki nazik bir görevli ona böyle söyledi... Lion ona yumuşamasını sağlayacak bir bahşiş verdi.

Yüz dolar ona sekizinci katta bir odanın kapısını açtı. Banyonun

musluğu hiç durmadan damlıyordu, pencerelerin panjurları kapanmıyordu ve yatak örtülerinin temizleyiciye gönderilmesi gerekiyordu, ama en azından sığınacağı bir çatıya kavuşmuştu.

Bagajlarını odaya atar atmaz doğruca aşağı koşan gazetecileri barda bulacağını biliyordu. Ertesi güne kadar hiçbiri çalışmaya başlamaz, rehberlerini ve çevirmenlerini bulmakla uğraşırlardı. Enformasyon Bakanlığında yabancı gazetecilere çevirmen sağlayan bir basın merkezi varsa da, kimileri ayrıca kendi başına rehber bulmaya çalışıyordu, çünkü yetkililer birlikte gezdikleri resmi çevirmenlerden gazetecilerle ilgili bilgi isterlerdi.

- Sana eşlik edecek birine ihtiyacın var mı, dedi Daniel barda buluştuklarında. - Hayır. O kadar param yok; her şeyi kendim halletmeye çalışacağım. Buraya gelmek için yeterince masrafa girdim... diyerek özür diledi. - Seni mecbur ederler; bir İngiliz fotoğrafçının öyle her yere burnunu sokması hoşlarına gitmez. - Başımı derde sokmamaya çalışacağım. Bak, benim fikrim Bağdat'ta günlük yaşam

konusunda resimli bir röportaj yapmak. Gazeteler bununla ilgilenirler mi sence? - Fotoğrafların kalitesine, içeriğine bağlı. Biraz özel bir şeyler bulsan iyi olur, diyerek akıl verdi Daniel. - Çalışacağım. Yarın erken çıkarım, Bağdat'ın uyanışını fotoğraflamak istiyorum, onun için bu gece erken yatacağım; yolculuk beni yordu. - Akşam yemeğini bizimle ye, dedi Daniel. - Hayır, siz yemekten sonra geç vakte kadar kalırsınız. Ben bir çay almak için indim, sonra yatağa gideceğim. Daniel ısrar etmedi. O da yorgundu; Lion'un yatmak istemesine anlayış gösterdi. Lion yatar yatmaz uyudu. Daniel'e yorgunum derken yalan söylememişti. Sabah gün doğarken uyandı, çabucak bir duştan sonra kamera çantasını alıp sokağa çıktı. Görünüşünü maskeleymesi gerekiyordu, bunun için sabahın büyük bir bölümünü çarşığı ve Bağdat caddelerini arşınlayarak geçirdi. Dikkatini çeken her şeyin resmini çekti, özellikle de kentin nabzını tuttu... Bağdat sıkıyönetim altında bulunan bir kentti, yokluk vardı, her şeyin yokluğu çekiliyordu, ne araşan yoktu, ama, hep olduğu gibi, kimilerine de yok yoktu. Dükkânlar bomboştu, ama belli bazı kapıları çalmasını bilenler için en birinci kalite ürünler bulunabiliyordu.

Uzun uzun yürürken, Safran'a gidişine bir bahane bulmak için düşünüp durmuştu.

Öğleden sonra otele dönünce, muhabirler kabilesinden bir tekini ortalıkta göremedi. Basından sorumlu yetkililerle konuşmak için Enformasyon Bakanlığı'na uğramaya ve onlara Safran'a gitmek istediğini bildirmeye karar verdi.

Bütün Iraklılar gibi Ali Sıdkı'nın da kalın, siyah bir bıyığı vardı. Uzun boyunun ve güçlü yapısının gizlediği etli butluluğuyla tıknaz bir adamdı. Basın Merkezi'nin ikinci sorumlusu olarak her geçen gün artan çoklukta Bağdat'a akın eden gazetecilere en iyi tebessümünü sunmak için kendini zorluyordu.

- Size nasıl yardım edebiliriz? diye sordu Lion'a. Ona serbest bir fotoğrafçı olduğunu anlatıp Photomundi'den aldığı belgeyi gösterdi. Ali, Lion'dan hakkında bütün bilgileri alıp, Bağdat hakkındaki ilk izlenimlerini öğrenmek istedi. Yarım saatlik dostça bir sohbetten sonra, Lion asıl konuya girdi.

- Özel bir röportaj yapmak istiyorum. Bakın, Mukayyer yakınlarında önemli bir arkeolojik kazı yapılmakta olduğunu biliyorum, sanırım Safran adlı bir köyde. Oraya gidip kazıyla ilgili bir röportaj yapmak istiyorum, eski Mezopotamya'nın sırlarının nasıl yeniden ortaya çıkarıldığını dünyaya göstermek amacıyla. Sanıyorum ki, bu görevi Avrupa'dan gelen arkeologlar yapıyorlar, böylece ambargoya rağmen Irak'ta uluslararası bilim adamlarının varlığını da göstermiş olacağız. Lion'u dinlerken, Ali Sıdkı, içinden, "Bu İngiliz fotoğrafçının önerdiği röportaj rejim için iyi bir propaganda olabilir" diye düşünüyordu. Safran'da bir arkeolojik çalışma yapıldığından haberi yoktu, ama bunu söylemedi. Onu ilgiyle dinleyip, konuyu ilgililere götüreceğine, eğer amirleri Safran'a gitmesine izin verirlerse, Palestina Oteli'ne telefon edeceğine söz verdi.

Lion, Safran'a kendi olanaklarıyla gitmeyi seçebilirdi, ama dikkati çekmemek için, yeni fotoğrafçı rolüne uyum sağlaması ve Bağdat'ta karaya vurmuş öbür gazeteciler ne yapıyorsa onu yapması gerektiğini biliyordu.

Akşamı bir yerden bir yere dolaşarak ilginç gördüğü her şeyi fotoğraflayarak geçirdi. Güneşin son ışınları düşerken otele döndü. Miranda, Daniel'le birlikte resepsiyondaydı. Onlar da yeni gelmişlerdi.

- Oo, kayıplardaki arkadaşım! oldu Miranda'nın selamı. - Ben bütün gün çalıştım, ya siz? - Biz de durmadık. Bu insanların durumu çok kötü; bir hastane gördük ki insana ağlama isteği veriyor, ellerinde hiçbir şey yok, diyerek üzüntüsünü belirtti Daniel. - Evet, ben de ambargonun etkilerini fark ettim. İnsanlar beni şaşırttı, içinde yaşadıkları bu duruma rağmen çok nazikler. - Durumları daha da

kötüleŖecek. Bundan da Bush ve Bush'un dostları sorumlu, dedi Miranda. - İyi de, Saddam da bir melek değil, yani, yanıtını verdi Lion. - Hayır, melek değil, ama Saddam önemli olduğundan yapmıyor Bush bunları, onun için önemli olan petrol. Miranda'nın sesinden kavgaya hazır olduğu anlaşılıyordu, ama Lion'un polemiğe hiç niyeti yoktu. Ha Bush, ha Saddam, ikisi de birdi

onun için. Irak'ta bir iş bitirmek için bulunuyordu, ondan sonra Mariancığıyla birlikte huzur içinde oturduğu çiftliğine dönecekti; yanıt vermedi, ama Daniel Bağdat'taki büyük gezisinden konuşmayı kesemeyecek kadar çok etkilenmişti.

- Saddam'ı başlarından atması gerekenler Iraklılardır, biz değiliz. - Haklısın, ama bunu yapmaları bence zor. Burada kımıldayanı hapse atıyorlar, eğer biraz şansı varsa çabuk öldürüyorlar. Mucize bekleyemeyiz, insanlar diktatörlüklere onları devirmek güç olduğu için katlanırlar. Ya dışardan yardım alırlar ya da yerlerinden kıpırdamazlar, yanıtını verdi Lion'a. - Bazen dışarıdan gelen beladır. Saddam Amerikalıların cici çocuğuydu, tıpkı Pinochet ya da Bin Ladin gibi. Artık işlerine yaramıyor ve onu başlarından atmak istiyorlar. Tamam, atsınlar, bence sakıncası yok; sorun bunu yaparken binlerce masumu katletmeleri ve bu ülkeyi harap etmeleri. Savaş bitince Irak yok olacak, dedi öfkeyle Miranda. - Tartışmayalım, bence, hepimiz oldukça zor bir gün geçirdik. Neden akşam yemeği yemiyoruz? Daniel yorgun olduğunu ve odasına gitmeyi yeğlediğini söyledi, Miranda Lion'un önerisini kabul etti. Lokanta'ya yöneldiler, öbür gazeteciler de oradaydı. İki İspanyol, bir İrlandalı, üç İsveçli ve dört Fransız muhabirin bulunduğu bir masaya oturdular. Neyse ki herkes İngilizce biliyordu.

Her biri o günkü deneyimlerini anlattı, herkes haber bekliyordu. Aralarında hem dayanışma hem de rekabet de vardı.

Yemekten sonra barda başka gazetecilerin yanına oturdular. "Ne ekip!" diye düşündü Lion, aralarındaki sohbetten, anlattıkları garip anekdotlardan, bazılarının kişiliklerinden etkilenerrek.

- Resim gönderdin mi? diye sordu Miranda. - Yarın göndereceğim. Şansımın açık olmasını umuyorum. Gönderdiklerimi hemen satarlarsa, burada kalırım; yoksa çekip gitmek zorundayım. - Çabuk teslim oluyorsun, Miranda'nın yanıtı alaycıydı. - Realist olduğumu söylemeliyim, göze almam gereken riskler var. Tabii ya sana nereli olduğumu sormadım? - Amma da soru! Nereden çıktı şimdi bu? - Nereli olduğumu bilmiyorum da ondan. Bağımsız bir televizyonda prodüktör olarak çalışıyorsun. Mükemmel İngilizce konuşuyorsun, ama bence hafif bir aksan var. Nerenin aksanı olduğunu anlayamadım. Seni Fransızca konuşurken duydum, onu da iyi konuşuyorsun, öyle iyi ki seni İngilizce konuşurken duymasaydım, Fransız sanırdım, ama sonra bir tartışmada Meksika televizyonundan gelen biriyle tartıştın, ağzını açmasına fırsat tanımadan yüklenmeden, İspanyolcanın da iyi olduğunu söyleyebilirim.

- Sen de bayağı meraklıymışsın. - Hayır, ama bana cevap vermende bir sakınca mı var? - Evet, canım istemiyor. Bak, ben hiçbir yerden değilim. Bayraklardan, marşlardan ve bu tür, insanları ayıran her şeyden nefret ederim. - Ama bir yerde doğmuşundur... - Evet, bir yerde doğdum, ama ne oralıyım ne de başka bir yerli. Beri vatansız olmayı seçtim. - Vatansız pasaportun mu var? diye sordu Lion merakla. - Bir Avrupa Birliği ülkesinden pasaportum var, çünkü bir yerden bir yere gitmek için ve sınırlarda seni tevkif etmemeleri için biri olduğunu ve bir yerden olduğunu göstermek zorundasın. - Yok yahu, sahi mi? - Sahi ya. Babam Polonya'da doğmuş, ama onun anne ve babası Alman'mış. Annem İngiltere'de doğmuş, babası Yunan annesi İspanyol. Ben Fransa'da doğdum; söyle bana, nereliyim sence? - Annen ve baban ne iş yaparlardı? - Babam ressamdı, annem desinatör. Hiçbir yerden değillerdi ve her yerde yaşarlardı. Sınırlardan nefret ederlerdi. - Sana da sınırlardan nefret etmeyi mi öğrettiler. - Sınırlardan nefret etmeyi ben kendi başıma öğrendim, bana ders vermeleri gerekmedi. Miranda onunla konuşmayı bırakıp genel söyleşiye katıldı. Lion, İspanyol gazetecilerin Basra'ya bir gezi hazırladıklarını duya

bildi, İsveçliler de Saddam Hüseyin'in doğum yeri olan Tikrit'e gitmek istiyorlardı.

- Ya sen, Lion, Bağdat'ta mı kalacaksın? Bu soruyu ona Amman'da tanıştığı gruptan bir Fransız gazeteci soruyordu. Yanıt vermeden önce birkaç saniye duraladı. Gerçeği söylemeye karar verdi.

- Ben antik Ur kentine gitmek istiyorum. - Ne yapacaksın orada? diye sordu Fransız. - Dediler ki, oraya yakın bir yerde bir arkeolojik kazı yapılıyor, belki kazıda aradıkları şeyin iyi bir röportajını yaparsam satabilirim. - Bu kazı tam olarak neredeymiş? dedi Fransız üstünde durarak. - Ben hangi kazıdan bahsettiğini biliyorum, dedi bir Alman gazeteci. Profesör Picot'nun yaptığı kazı değil mi bu? - Bilmem, galiba öyle. Gerçeği söylemem gerekirse bu kazı hakkında fazla bilgim yok, ama ilginç olabileceğini düşünüyorum, yanıtını verdi Lion'un. - Sanırım bir sarayın ya da bir tapınağın kalıntılarını bulmuşlar, orada çok değerli tabletler varmış, Yaratılış'ın bir versiyonu yazılıymış bu tabletlerde. Frankfurter gazetesinde böyle bir makale yayımlandı, açıklamasını yaptı Alman gazeteci. Bunu biliyorum, çünkü kazıda bir

çok Alman profesör ve arkeolog var. Ama şu sırada bunun bir önemi olacağı hiç aklıma gelmedi.

- Eh, sizin için olmayabilir, ama bu kazının, şöyle fotoğraflarla falan, iyi bir röportajını yaparsam, belki ajans onu bu alanın dergilerinden birine satar... dedi Lion kendini savunarak. - Fena fikir değil, belki de bundan orada iyi bir röportaj çıkar, dedi bir İtalyan gazeteci. - Bush'un bombalar gelmeden önce tamamlanması gereken başka işlerimiz var, diyerek düşüncesini belirten İsveçli gazetecilerden biriydi. - Yahu, bozmayın benim röportajımı, ben gidiyorum işte! dedi Lion bu laflardan incinmiş gibi yaparak. - Senin bir şeyini bozduğumuz yok, her şeyi paylaşıyoruz işte şurada, yanıtını verdi Miranda. - Siz televizyon kanallarına, gazetelere iş yapıyorsunuz, ben macera olsun diye geldim, kendi yol paramı kendim ödüyorum... diyerek yakınmasını sürdürdü Lion. - Mızızlık etme. Kazı işi bir sır değil; Otto'nun söyledikleri gazetelerde yayımlandı, dedi Miranda üstelleyerek. - İtalya'da da yayımlandı, dedi Roma ajansının özel muhabiri olan hanım. Lion bir süre daha beceriksiz acemi rolünü oynadı; sonra hoşça kal deyip yatmaya gitti. Safran gezisine hazırlanması gerekiyordu, Enformasyon Bakanlığı ona yeşil ışık yaksa da yakmasa da.

Telefonun zili onu uyandırdı. Enformasyon Bakanlığı'ndaki Ali Sıdkı'nın sesi neşeliydi.

- Size iyi haberlerim var. Amirlerim sizin Safran'a gidip arkeolojik çalışma konusunda röportaj yapmanızın iyi bir fikir olduğunu düşünüyor. Sizi oraya göndereceğiz. - Çok teşekkür ederim, ama ben kendi başıma gitmeyi tercih ederim. - Hayır, hayır, olmaz. Oraya ancak hükümetin izniyle gidebilirsiniz. Orası askeri bölge, kazı çalışmaları da resmi koruma altında. Bağdat'tan özel izinle giderseniz rahatsız edilmezsiniz. Yani ya bizle giderseniz ya da gidemezsiniz. Kabul etti. Ona başka seçenek kalmamıştı. Ali Sıdkı ona hemen o gün sabah seyahati organize etmek için Bakanlık Basın Merkezi'ne uğramasını önerdi. Safran'a gitmek isteyen tanıdığı başka bir meslektaşı var mı diye sordu. Lion biraz canı sıkılarak, düşüncesini başkasıyla paylaşmamayı tercih edeceğim söyledi. Nasıl olsa sonunda, dedi ona, elinde fotoğraflarla dönünce başkaları da heveslenip gitmek isteyeceklerdi.

Enformasyon Bakanlığı'nda, Ali Sıdkı, Lion'u patronuyla tanıştırdı. Başkan İngiltere'de Profesör Picot'nun kazısıyla ilgili bir röportaj yayımlanması fikrini büyük bir coşkuyla karşılıyordu.

- Avrupalı aydınlar bizi terk etmiyorlar, dedi Basın Merkezi başkam. Lion başını sallayarak onayladı. Hem pasaportunun fotokopisini çeken hem de ona bir form doldurtan Saddam'ın bu memurunun söylediklerini çok iyi anlamıştı.

- Bir iki gün sonra sizi çağırırız. Hazırlıklı olun; umarım helikopter tutmaz. - Bilmem, hiç binmedim, diyerek yalan söyledi Lion. Tom Martin az önce Lion'dan bir mesaj almıştı. Photomundi

firmasının direktörü Tom Martin'in e-posta adresine Lion'un Bağdat'taki izlenimlerini bildirdiği uzun bir mektup geçmişti. Safran adlı bir yere gittiğini, bunun bir şans olduğunu anlatıyordu. Birlikte bir dizi fotoğraf gönderiyor ve onları satması için elinden geleni yapmasını rica ediyordu.

Photomondi firmasının direktörü Lion'un e-postasıyla pek de ilgilenmemişti. Görmemek, duymamak ve susmak... Özellikle de susmak için hatun sayılır bir para alıyordu. Fotoğrafları gerçekten de satmaya çalışacaktı; umduğundan daha iyidiler. Aslında şu Lion'dan fotoğraf gelmesini hiç beklemiyordu.

Tom Martin, Irak'taki adamının mesajını okumaya daldı. Lion şimdi Safran'daydı, Saddam rejiminin nimetleriyle.

Bugün Safran'a ulaştım. Beni götüren helikopter eski bir Sovyet hurdasıydı, cehennem gibi gürültü yapıyordu.

Burada iki yüzden fazla çalışan insan var; kazı şefi Profesör Yves Picot, savaşı zamanında kazanmayı kafasına koymuş. Çok zamanı olmadığını biliyor. Ekibin önemli kişileriyle tanıştım; bana nezaketle yaptıkları işin ne kadar önemli olduğunu gösteriyorlar. Arkeologlardan Fabiân Tudela, topraktan çıkardıkları tapınağın Kitabı Mukaddes'te adı geçen, Amrafelin adlı bir kralın döneminde yapılmış olduğunu anlattı. Gerçekleştirilen işin önemi açısından, fotoğrafların ve röportajın okurların ilgisini çekeceğini umuyorum.

Kampta gerçekten büyük bir hareket var, görünüşe göre bir ara buradaki arkeologlardan Clara Tannenberg'in büyükbabası gelip burada bir süre kalacak. Haber benden önce buraya ulaşmış, herkes gelecek olan şahıstan bahsediyor. Bazıları onun adını duyar duymaz titremeye başlıyor. Görünüşe göre üç ya da dört gün sonra burada olacak. Bir evi onun için hazırladılar, mümkün olan bütün konforu sağlamak için Bağdat'tan mobilyalar getirdiler.

Sadece ilginç olduğu için söylüyorum; bu arkeolog harama bir kadın annesi gibi bakıyor, başından ayaklarına kadar örtülü bir Şii kadın. Arkeolog hanım sadece bu kadının hazırladığı yemeği yiyor. Bu kadın yaşlı bir hizmetçi olmalı, büyükbaba gelince onunla da bu kadın ilgilenecek. Sanıyorum ki, büyükbaba torununun kocasının eşliğinde geliyor. Torununun ko

cası Kültür Bakanlığı'nda önemli bir mevkide bulunuyormuş. Ayrıca bir doktor ile bir hemşire de geliyor, onlara da yatacak yer bulacaklar. Kahi

re'den getirdikleri bir sahra hastanesi de kuracaklar. Anlaşılan adam hasta Sana bunlardan bahsetmemin sebebi o ki, burada her şey o arkeolog hanımın büyükbabasının gelişi çevresinde dönüyor.

Buradaki çalışma, masum bir arkeolojik kazıdan çok bir savunma tab

yasına benziyor, fakat ben röportajımı yine de iyi sonuçlandıracağımı umuyorum.

Global Group başkanı gülümsedi. Lion Doyle'un maskelemek için "röportaj" adını verdiği, ama gerçekte Tannenberg ailesinin "cezalandırılması" demek olan işlemi yerine getireceğinden şüphesi kalmamıştı.

Bu olayda şansы yaver gitmişti. Arkadaşı Paul Dukais sayesinde bu adı daha önceden tanıyor olmasaydı, Tannenbergleri bulma işi çok daha karışık olabilirdi. Hayatın harika tesadüflerle dolu olduğunu geçirdi aklından, çünkü başka nasıl olabilirdi ki, önce Dukais gelip ondan Clara Tannenberg'i izlemek üzere Irak'a gönderecek bir adam aradığını söyledikten az sonra Bay Burton tıpış tıpış bürosuna gelip bu aileyi ortadan kaldırmak için ona iki milyon avro teklif etmişti, bu

rastlantı nasıl açıklanabilirdi?

Hâlâ Paul Dukais'e Tannenberglere ilgili kendi yaptığı işi söylesin mi söylemesin mi bilemese de kafasında evirip çevirdikten sonra söylememesinin daha doğru olacağına karar verdi. Meslek sırrı olarak saklı tutmak daha iyi olurdu, özellikle de onun çıkarlarıyla Paul'un çıkarları örtüşüyorken.

Gizemli ve ele geçirilmez Bay Burton'un cep telefonunun numarasını çevirdi. Beş kez çaldıktan sonra açıldı.

- Buyurun. - Bay Burton, benim bir dostumun sizin dostlarınızı ziyaret ettiğini bildirmek istedim. İyilermiş. Büyükbabası da torunu da, torununun kocası da. Maalesef büyükbaba biraz hasta, hastalığının ağırlık derecesini henüz bilmiyoruz, ama yakın zamanda onu da öğreneceğimizi umarım. - Ailenin başka ferdi yok muymuş? - Bildiğimiz başka kimse yok. - Görevi yapacak mısınız? - Elbette. - Başka? - Şimdilik başka bir şey yok, yalnız, acaba bilmek istediğiniz başka bir ayrıntı var mı? - Her şeyi bilmek isterim. - Dostlarınız ülkenin güneyinde, güzel bir köydeler. Torunu çalışıyor... nasıl desem... kalabalık bir ekibin başında, büyükbaba da ona ka

tılacak. Ama siz onları merak etmeyin, iyi koruma altındalar, sıradan korumalar dışında özel korumaları da var.

- Hepsi bu mu? - Diyelim, bunlar temel bilgiler. - Görüşmeye geleceğim. - Gerek yok. Bir şey öğrenirsem ben size haber veririm. - İyi olur. Berta gözünü okuduğu kitaptan kaldırıp kaygıyla babasına baktı.

- Kimdi o? diye sordu. - Üniversiteden biri, dedi Hans Hausser. - Neden artık ayrılmıyorsun üniversiteden? Bu unvana ihtiyacın mı var! Emekli olup kendini okumaya ve düşünmeye vermek istediğini söyledin hep, ama bak vazgeçmeye hiç niyetin yok. - Günlerimi dilediğim gibi bitirmeme müsaade et. Üniversiteye gidip gelmek ve gençlerle birlikte olmak beni canlı tutuyor. Benim yaşımda, eğer çevrende sadece yalnızlık varsa, zaman ağır bir yük haline geliyor. - Ama, baba, sen yalnız değilsin ki! diyerek protesto etti Marta. Bizi saymıyor musun, beni ve çocukları? - Lütfen, kızım, sen benim en önemli varlığım! Ama aktif olmaya, yalnızca bir ihtiyar olmadığım ve hâlâ bir işe yaradığım düşüncesine ihtiyacım olduğunu anla. Kalktı ve kızına sarıldı. Onu her şeyden ve herkesten fazla seviyordu, ona kalan tek şey kızıydı. Berta babasının sarılmasındaki heyecanı hissetti.

- Haklısın, ama ben senin için üzülüyorum, hele son zamanlarda pek tuhaflaştin. - Berta, bırak benim özel sırlarım bana kalsın. - Ama benim senden sakladığım hiç sırrım olmadı... diye karşı çıktı kızı. - Ben senin babanım, babalar çocuklarına her şeyi anlatmaz. Sen de çocuklarına her şeyi anlatmıyorsun, yanılıyor muyum? - Baba, onlar daha küçük. - Benim için de sen küçük bir çocuksun. Sonra, bu bir şakaydı. Senden sakladığım sır yok, ama ben bağımsız olmayı ve kimseye açıklamak zorunda kalmadan gidip gelmeyi seviyorum. Aslında, tek yaptığım eski dostlarımı ziyaret etmek. Hans Hausser bir süre daha kızıyla konuştu, ama midesi yumruk yemiş gibi ağrıyordu. Tom Martin ona Alfred Tannenberg'in hayatta olduğunu bildirmişti, öyleyse nihayet çocukken ettikleri yemini yerine getirebileceklerdi.

Mercedes'e, Carlo'ya, Bruno'ya bugüne kadar bir ihtimalken artık so-ı mutlaştığını bildirmek için telefon etmeliydi. Tom Martin'in sözünü ettiği

o hasta ihtiyar, olsa olsa kafalarından atamadıkları o canavar olabilirdi. İlk Mercedes'i aradı... Carlo'nun onları, Tannenberg'i buldum demek için, Roma'dan aradığı günden bu yana, Mercedes'in yatıp uyumadığını, yiyip içmediğini biliyordu.

Mercedes, Hans Hausser'i dinliyor ve kalbinin bir taşıkardi atağıyla hızlı hızlı çarptığını hissediyordu.

- Keşke oraya gidebilseydim, dedi Hans'a. - Büyük ihtiyatsızlık olurdu, bunu biliyorsun; üstelik, hiçbir şey yapamazsın. - Tannenberg'i ellerimizle öldürmeliyiz, sebebini de anlatarak, onu niçin öldürdüğümüzü bilsin. - Lütfen, Mercedes! - Ama insanların kendi başlarına yapmaları gereken şeyler vardır. - Evet, ama şartlar uygun olmadığı için biz yapamayız. O Irak'ta, ülkenin güneyinde bir köyde, silahlı adamların koruması altında. - Kızın var, torunların var; Carlo ile Bruno da çocuk ve torun sahibi, sizlerin bir çılgınlık yapmamanız gerektiğini anlıyorum, ama ben yalnızım, kimsem yok, benim yaşımda tek umulan gelecek yalnız başına biraz daha ihtiyarlamaktır. Kaybedecek hiçbir şeyim yok. Hans Hausser ürktü. Mercedes'in Irak'a gidip Tannenberg'i kendi elleriyle öldürmeye çalışacağından korktu.

- Biliyor musun, Mercedes? Tannenberg senin yüzünden hayatta kalırsa seni hiç affetmem. - Benim yüzümden mi? - Evet. Eğer sen Irak'a gidersen, ona yaklaşmaya çalışınca seni tevkif ederler, giriştiğimiz operasyon bozguna uğrar. Tannenberg'in hayatını kurtarmaktan başka bir şey elde edemezsin, seni de bir Irak hapisanesinde öldürürler, bizi de... bizi de tevkif ederler. - Neden senin dediğin gibi olsun ki? - Öfkeden düşünemez mi oldun yoksa? Mercedes sustu. Hans'ın sözleri kalbini kırmıştı. Hans'ın söylediklerinde haklı olduğunu biliyordu. Ne var ki... Hayatı boyunca, onu niçin öldürdüğünü yüzüne haykırarak, Tannenberg'in karnına bıçağı sapladığı anı hayal etmişti.

Bu adama yaklaştığını gözlerine tırnaklarını sapladığı karabasanlar gördüğü nice geceleri olmuştu. Kimi geceler de bir dişi kurt olup onu ısırınca, kanı fişkırıyordu.

Onun canını alan olması gerektiğini hissediyordu. Tannenberg hesap vermeden ölmemeliydi. Hans'ın sesi onu gerçeğe döndürdü.

- Mercedes, sana söylüyorum. - Ben de seni dinliyorum. - Carlo'yla ve Bruno'yla konuşacağım; kibirden ve öfkeden gözlerin

kararıyor diye hayatımın sonunda hapisaneye düşmek istemem. İşe karışırsan, bu konuda hiçbir şey duymak istemem, ben çekiliyorum, bana güvenmeyin.

- Ne diyorsun? - Ben deli değilim, gereksiz risklere girmek istemiyorum. Carlo, Bruno, sen ve ben dört ihtiyarız. Evet, öyleyiz, bizim adımıza öldürülmesiyle yetinmeliyiz. Şimdi fikir değiştirirsen, söyle bana; ben tekrar söylüyorum, çılgınlık yaparsan bana güvenme. - Öfkeleniyor musun... - Bu öfkelenmekten başka bir şey... - Hayatımın tek amacı bütün Tannenberglerin acıdan inleyerek ölmesidir. - Ama onu kendi ellerinle yapman gerekmez. - Beni hiç yalnız bırakmayacaksın. Biliyorum. - Sana söylediklerimi düşün. Şimdi Carlo'yu ve Bruno'yu arayacağım. Hoşça kal. Profesör Hausser telefonu sıkıntıyla kapattı. Arkadaşıyla konuşurken fazla sert davrandığını düşünüyordu, fakat ondan korkuyordu, neler yapabileceğini bildiği için korkuyordu.

Mercedes'in hayatta Tannenberg'i bulup onu öldürmekten başka amacı olmamıştı. Bunu yapacağını da iyi biliyordu.

Carlo Cipriani de Hans Hausser ona Mercedes'in, Tannenberg'in yaşadığını öğrendikten sonra gösterdiği tepkiyi anlatınca pek kaygılandı. Bruno da öyle. Birlikte yaptıkları planın dışına çıkmaktan Mercedes'i vazgeçirmesi için Carlo'nun Barselona'ya gitmesine karar verdiler. Bruno ona eşlik etmek için ısrar etti, ama Hans da Carlo da biliyordu ki, eğer Bruno, Barselona'ya giderse, Deborah yine kaygılanıp bunalıma girecekti; bu yüzden onu Viyana'da kalmaya ikna ettiler; eğer Carlo, Mercedes'in aklını başına getirmeyi başaramazsa, üçü birlikte gidip uğraşacaklardı, ama bu son çareydi.

Barselona'da şakır şakır yağmur yağıyordu. Carlo trençkotunu ilikleyerek, şehrin merkezinde, taksiye binmek için sabırla sırasının gelmesini bekledi. Bir gece burada kalırsa kullanması gereken basit temizlik malzemelerinin bulunduğu bir el çantası taşıyordu, ama asıl istediği aynı gece Roma'ya dönmekti. Her şey Mercedes'in inatçılığına bağlıydı.

Mercedes'in firmasının bulunduđu bina, Tibidabo'nun eteklerine dűşüyordu. Bayan Barreda'ya onun geldiđini bildirilirken, oturtmak için resepsiyon görevlisi onu bir bekleme salonuna götürdü. Bir dakika geçmeden peşinde Mercedes'le döndü.

- Sen ne arıyorsun burada? dedi Mercedes. - Barselona'da bir işim vardı, gelmişken sana uğramayı düşündüm. Mercedes onu kolundan yakalayıp odasına götürdü. Çalışkan sekre

teri hemen bir kahve getirip onları yalnız bırakınca, iki arkadaş bakışarak birbirlerini tarttılar.

- Seni Hans mı gönderdi... - Hayır. Gelmeye ben karar verdim. Ama Hans beni çok, ama çok üzdü, Bruno'yu da. Ne yapmaya çalışıyorsun, Mercedes? Carlo'nun sesi acıyla dolu olsa da Mercedes'e hak vermeye yanaşmayan tavizsiz bir sertlikle çıkıyordu.

- Onu kendi ellerimle öldürmek istediğimi anlamıyor musun? - Evet. Anlayabiliyorum. Onu öldürmek istemeni anlıyorum, aynı istek bende de var, Hans'ta da var, Bruno'da da var. Ama yapmamız gereken bu değil. Bunu yapamayız. - Adamın karnına bir bıçak saplamak zor mu? - Zor olan Irak'a gitmen, senin bu adamın bulunduğu yere girmene müsaade etmeleri... Zor olan senin oralarda ne yaptığını açıklaman. Zor olan senin ona yaklaşman. Zor olan bıçağı ona saplayacak zamanı bulman. Zor olan bu... Biz de bu sebeple profesyonel birini tuttuk, bu adam, bu gibi durumlarda ne yapacağını, nasıl davranacağını biliyor, uygun zamanı kollayarak öldürmeyi de biliyor. Bunu biz yapamayız, ona karşı nefretle dolu olsak, onu kendi ellerimizle öldürecek gücü bulsak bile. - Hiç olmazsa deneyemez miyim... diyerek sızlandı Mercedes. - Lütfen! Bu gibi işlerde ikinci bir fırsat olmaz. Deneyip de başaramazsan, artık ondan sonra Tannenberg'e kimse yaklaşamaz, böylece öcümüzü almayı imkânsızlaştırmış olursun. Bunu yapmaya hakkın yok, hakkın yok. - Sen de mi bana kızgınsın, diyerek sızlandı. - Ben mi? Yanılıyorsun. Ne ben, ne Bruno, ne Hans sana kızgınsın. Bildiğin şeyi söyletme bize. Dördümüzü birbirine bağlayan bağ, ne olursa olsun kopmaz. Ne ki bu durumda bizim de olurumuzu almadan hiçbir şey yapamazsın; bu senin intikamın değil, Mercedes, hepimizin intikamı, bu intikamı birlikte almaya yemin ettik, yeminimizi bozma. - Neden hepimiz birlikte gitmiyoruz? - Çünkü budalalık olur. Sustular, her biri kendi düşüncelerine dalıp, karşısındakine ne diyeceğini düşündü.

- Haklı olduğunuzu biliyorum, fakat... - Gidersen bizi mahvedersin, Tannenberg'i de öldüremezsin. Tek yapacağın bu. Böyle bir şey yapacak olursan, bana haber ver. - Lütfen, berbat biri olduğumu hissettiriyorsun. - Hissedersen hisset, bana ne. Düşünmeni sağlamak istiyorum sadece, kalkışmadan önce yapabileceklerini düşünmeni, son üç ayda Tannenberg'in yerini bulunca, bunca yıl düşündüklerinin nasıl değiştiğini. - Araplar der ki, intikam soğuk sunulan bir yemektir. - Haklılar, intikam böyle alınır. Biz unutmuyoruz, hiç affetmiyoruz

ama soğukkanlılıkla davranmak zorundayız. Yoksa bunca çektiklerimiz boşa gider.

- Düşünmeliyim. - Hayır. Ben şimdi bir cevap istiyorum. Irak operasyonunu durduralım mı durdurmamalı mı? Gönderdiğimiz adamın hayatını tehlikeye atamayız. - O profesyonel bir katil. - Söyledin işte; profesyonel. Yani işine karışıp da onun hayatını tehlikeye sokarsak sonuçlarına katlanmak zorunda kalırız. Bir ajansla sözleşme yaptık, katiller ajansı. - Güvenlik ajansı. - Bırak şimdi, Mercedes! Bu adamlar öldürmeye hazır, bunun için para alıyorlar. - Haklısın, saçmalamaktan vazgeçelim... - Ne yapacaksın? -Düşüneceğim, Carlo, düşüneceğim... - Demek, seni hâlâ ikna edemedim... - Bilmem... düşünmeye ihtiyacım var. - Tann aşkına, Mercedes, bir çılgınlık yapma! - Sizi aldatmam. Bir şey yapmayacağım diyemem, ama yapacak mıyım yapmayacak mıyım düşünmeliyim. Size yalan söylemektense, benden nefret etmenizi tercih ederim. - Tannenberg'in yaşamasını tercih ediyorsun, diyerek kararını belirtti Carlo. - Hayır! dedi Mercedes öfkeyle bağırarak. Bunu nasıl söylersin? Onu kendi ellerimle öldürmek istiyorum! Kendi ellerimle! İstedğim bu! - Seninle mantıklı konuşulamayacağını görüyorum. Operasyonu durduracağız... Hans, Tom Martin'e telefon edip adamını geri çekmesini isteyecek. Bu iş bitti. Mercedes öfkeyle Carlo'ya baktı. Tırnaklarını avucuna batırmıştı ve yüzü acıyla kasılarak dişlerini sıkıyordu.

- Bunu yapamazsınız, diye mırıldandı. - Evet, bal gibi yaparız, hem de yapacağız. Sen bizimle olan yeminini bozmaya ve operasyonu tehlikeye atmaya karar vermişsin. Artık bizimle aynı gemide değilsen, her şey bitmiştir. İntikamdan vazgeçiyoruz. Seni hiç ama hiç affetmeyeceğiz. Bunca sene onu aradık ve sonunda bulduk, işte Tannenberglar ve torunu karşımızda; onları öldürebiliriz, bunu başarmak üzereyiz, ama sen, garip bir davranışla, bunu önlüyorsun, çünkü bu işi kendi ellerinle yapman gerektiğini düşünüyorsun. İyi, dilediğini yap. Buraya kadar birlikte geldik; ama şu andan sonra sen kendi yoluna gideceksin. Carlo'nun sol şakağında belirginleşen damardan ne kadar gergin olduğu anlaşılıyordu.

Mercedes de göğsünde tansiyonun yol açtığı keskin bir acı duyuyordu.

- Ne diyorsun, Carlo... - Bir daha asla görüşmeyeceğimizi söylüyorum... Hans, Bruno ve ben artık hayatımızın geri kalanında seninle ilgilenmeyeceğiz, seni affetmeyeceğiz diyorum. Carlo konuşmanın sertliğinden bitkin düştüğünü hissediyordu. Mercedes'i çok seviyordu ve arkadaşının çektiği büyük acıyı seziyordu, fakat onun yapmak ister görüldüğü işlere razı olamazdı.

- Ültimatomu kabul etmiyorum, yanıtını verdi Mercedes, kireç gibi bembeyaz bir yüzle. - Biz de. Tekrar sessizliğe gömüldüler, hiç kopmaz sanılan bir bağın kopmak üzere olduğunun habercisi tedirgin edici, ağır bir sessizliğe. Carlo koltuktan kalktı, Mercedes'e baktı, kapıya yöneldi.

- Ben gidiyorum. Fikrini değiştirirsen bizi ara, ama bunu bu gecedan önce yapsan iyi olur. Yarın Hans Londra'ya gidecek, Tom Martin'le yaptığı kontratı bozmak için. Mercedes yanıt vermedi. Oturduğu kanepeye gömülmüştü. Birkaç dakika sonra içeri giren sekreteri korktu. Kadın birdenbire gözüne ihtiyar görünmüştü, sanki gizli olan binlerce küçük kırışıklık ortaya dökülürmüşü, her zaman kıpırtısız olan yüzü acıyla kasılarak deforme olmuştu.

- Bayan Mercedes, iyi misiniz? Mercedes onu duymuyor, yanıt vermiyordu. Sekreter kadına yaklaşır, tepkisinden korka korka, elini omzuna koydu.

- Bir şeyiniz mi var? dedi tekrar sekreter. Mercedes dalgınlığından sıyrıldı. - Evet, biraz yorgunum. - Bir şey getireyim mi size, ister misiniz? - Yok, yok, gerek yok. Merak etme iyiyim. - Belediye reisiyle öğle yemeğini iptal mi edeyim? - Hayır, Matarö'deki inşaatın mimarını ara. Telefona çıkınca bana ver. Sekreter biraz duraksadı, ama patronuna başka bir şey söylemeye cesaret edemedi; ısrar edilecek cinsten bir kadın değildi o. Mercedes yalnız kalınca derin bir nefes aldı. İçinden ağlamak geliyordu, fakat yıllardır, büyükannesinin ölümünden bu yana, bir tek damla gözyaşı bile dökecek kadar kendini bırakmamıştı, gözyaşlarını tutmak için çaba harcayarak bir bardak su içti.

Telefonun zili onu yerinden sıçrattı. Carlo'dur belki diye düşündü, ama sekreterinin sesi Matarö inşaatının mimarının hatta olduğunu bildiriyordu.

Carlo Cipriani yıkılmıştı. Mercedes'le yaptığı tartışma sert bir çatışma olmuştu. Onu ikna etmeyi başaramadığını biliyordu; ne yapacaklarına karar vermek için Hans'a ve Bruno'ya telefon etmesi gerekiyordu.

Mercedes Irak'a giderse kendini tehlikeye atmakla kalmayacak, hazırladıkları operasyonu da mahvedecekti. Belki Bruno konuşursa, Hans'tan ve kendisinden daha iyi onu yola getirebilirdi, ama yine de ne yapacaklarını karara bağlamaları gerekiyordu.

Havaalanında, Roma'ya kalkan ilk uçağa bilet alır almaz, arkadaşlarıyla görüşebileceği bir telefon aradı. Telefonu açan Deborah, beklerse Bruno'ya haber vereceğini söyledi.

- Carlo, neredesin? - Barselona Havaalanı'ndayım. Mercedes akıllanmak istemiyor, tartıştık; tozumu attı, çok sert bir konuşma oldu aramızda. Bruno hiçbir şey söylemedi. Carlo'nun Mercedes'i kandırabileceğine güvenmişti. O yapamadıysa, kimse yapamazdı.

- Bruno, orada mısın? - Evet, affedersin, beni konuşamayacak hale getirdin. Ne yapacağız? - Operasyonu durduracağız. - Olmaz! - Başka çaremiz yok. Mercedes, Nuh diyor peygamber demiyor, devam etmemiz çılgınlık olur. Hans Londra'ya gitsin... - Hayır! Başlattığımız işi durduranlayız, ömrümüz boyunca bu anı bekledik, şimdi geri çekilenleyiz. Ben çekilmem! - Bruno, lütfen, başka çaremiz yok! - Hayır, siz isterseniz çekilin. Ben Londra'ya gidip o adamla konuşurum, operasyonun masraflarını da üstlenirim. - Biz hepimiz çıldırmışız! - Hayır, çıldıran biri varsa o da Mercedes. Problemi çıkaran o, diye mırıldandı Bruno. - Lütfen, tartışmayalım, görüşmemiz lazım. Viyana'ya geliyorum. - Evet, görüşmeliyiz. Hans'ı arayacağım. - Bana birkaç dakika verirsen ben ararım. Mercedes'le aramızda geçenleri öğrenmeyi sabırsızlıkla bekliyordur herhalde. - Tamam. Daha sonra biriniz beni arayıp nereye gidiyoruz bildirsin. Hans Hausser, bu kadar çabuk sonuç alınacağını sanmasa da, sabırsızlıkla Carlo'nun telefonunu bekliyordu. Mercedes'i ikna edeceği ümidindeydi, bununun hiç de öyle olmadığını öğrenince dünyanın başına yıkıldığını hissetti. Ertesi gün Viyana'da görüşmeye karar verdiler. Görüşüp birlikte bir karar vereceklerdi.

Carlo Roma'ya vardığında doğruca muayenehanesine gitti. Çocuklarını özlemişti, normal yaşamının havasını koklamaya ihtiyacı vardı.

Lara ile Antonino henüz öğle yemeğinden dönmemişlerdi, sekreteri Maria da yerinde yoktu.

Odasındaki masanın üzerinde, oğlu Antonino'nun birkaç gün sonra ameliyata alacağı bir arkadaşının karısının gönderdiği tetkik sonuçları duruyordu. Ameliyattan önceki tahlillerin ve ekonun sonucunu görmek istemişti. Oğluyla konuşmalıydı.

Alitalia'ya telefon edip Viyana uçağında yer ayırttı. Ertesi gün sabah yedide yola çıkacak, aynı gece dönecekti. Günübirlük yolculuklar, evi dışında bir yerde uyumak kadar yorucu olmuyordu onun için. Ayrıca, çocukları onu Roma'da sanıp, merak etmiyorlardı.

İlk gelen Lara oldu.

- Bu sabah seni görmedim, evde de yoktun, dedi babasına. - Ne istiyordun? - Carol'un sağlık durumunu sana danışmak istemiştin. - Tahlilleri ve ekoyu gördüm. İyi değil. - Antonino endişeleniyor. - Ne düşündüğünü bana söylemesini isterim, bir şeye girişmeden önce, Giuseppe'yle konuşalım. - Antonino ameliyattan vazgeçmeyi düşünüyor. - Dur bakalım. Bütün tetkikleri tekrarlayalım. Öyle ya da böyle, ameliyatı birkaç gün ertelememiz gerekecek, operasyonun en iyi yol olacağına karar verene kadar. - Kanser bağırsaklara kadar yayılmış. Tam o sırada Maria, peşinde Antonino'yla içeri girdi. - Merhaba baba. Nerelerdesin? - İşleri kontrol ediyordum. - Yorgun görünüyorsun. - Carol'dan konuşalım. - Bana sorarsan, mideden başka bağırsakları da tutmuş olabilir. Açarsak ne bulacağımızı bilemiyorum. - Ama açmak lazım. - Çok yaşlı... - Evet, yetmiş beş yaşında, benimle yaşıt. - Ama senin gibi dinç değil, diyerek karşı çıktı Lara. - Ne öneriyorsunuz? Palyatif bir tedaviyle ağrısını dindirip onu ölüme mi bırakacağız, yani? - Hayır, düşünüyorum ki, tetkikleri yinelemeliyiz, daha kesin bir MR yaptırmalıyız, sonra bunlarla birlikte onu Gemelli'ye yollarız, sonra da karar verip... dedi Antonino. - Güzel, Gemelli'nin müdürünü arayıp MR'ı bugün yapmalarını rica edeceğim. Yarın da öbür tetkikleri tekrarlırsınız, öbür gün ameliyata gireriz. Şimdi beni yalnız bırakın, Giuseppe'ye telefon edeceğim. Günün geri kalanını bürosunda çalışarak geçirdi. Bürodan çıktı

ğında, saat dokuza yaklaşıyordu. Yorgundu ve ertesi gün erken kalkması gerekiyordu?

Deborah onları pek dostane olmayan bir yüzle karşıladı. Bruno gergindi; karısıyla tartıştığı belli oluyordu.

- Çok dik kafalı, yaptığımız işi anlamıyor... - Ne yaptığımızı biliyor mu? kaygıyla sormuştu Hans. - Hayır, ne yapmak istediğimizi bilmiyor, ama onu bulduğumuzu biliyor. O benim karım... dedi Bruno anlayışlarına sığınarak. - Üzülme, ben de olsam karıma söylerdim, diyerek teselli etti Carlo. - Ben de... dedi Hans. Deborah elinde kahve tepsisiyle salona girince onlara yine kırgın kırgın baktı.

- Deborah, bizi yalnız bırak, konuşmamız gerekiyor, diye rica etti Bruno. - Tabii, yalnız bırakacağım, ama önce beni dinleyin. Ben de sizler kadar acı çektim, ben de cehennemde yaşadım, annemi babamı, amcamı dayımı, dostlarımı kaybettim. Ben de sizler gibi sağ kalanlardayım. Tanrı beni kurtarmak istedi, ben de O'na bunun için şükrediyorum, hep şükrettim. Hayatım boyunca nefret ve kin ruhumu çürütmesin diye dua ettim. Kolay olmadı, ama başardım diyebilirim. Bildiğim tek şey, intikamı kendi ellerimizle almamız gerektiği, çünkü o zaman hepimiz birer katil oluruz. Burada Almanya'da, bütün Avrupa'da mahkemeler var. Bir dava açabilirsiniz. Adalet adalettir, kimin yerine getirdiği önemli değil. Onu ve ailesini öldürmek için adam gönderirseniz sizler ne olursunuz? - Sana onu öldürteceğiz diyen olmadı ki! yanıtını verdi Bruno büyük bir ciddiyetle. - Sizi tanıyorum, seni tanıyorum. Bütün ömrünüzce bu anı beklediniz. Çocukken yaptığınız mahkemeyele birbirinizi sürekli

intikama teşvik ettiniz. Bu hükümden geri adım atma cesareti olan yok aranızda. Tanrı sizi affetmez. - Göze göz, dişe diş, dedi Hans. - Sizinle konuşmanın işe yaramadığını görüyorum, diyerek salondan çıktı Deborah. Üç adam bir dakika hiç konuşmadılar. Sonra Carlo onlara Mercedes'le kavgasını ayrıntılarıyla anlattı. Bruno'nun ona telefon edeceğini hatırladılar, bu son denemeleri olacaktı.

- Fakat operasyonu durdurmamalım, dedi Bruno ısrar ederek. - Operasyonu durdurursak, Tom Martin'e durumu haber vermemiz gerekir... dedi Hans. - Onu görüp olanları anlatmak için gidebilirsin, ama önce bir bakalım Bruno, Mercedes'i ikna edebilecek mi; ben onu kandıramadım, belki de daha fazla kalmalıydım ve...

- Boş ver, Carlo, elinden geleni yaptın, diyerek teselli etti Bruno. Biz Mercedes'i tanırız. Benim onu yola getirme ihtimalim senden daha az, sızlanmaya gerek yok. - Akıl almaz ölçüde inatçıdır... Yoksa üçümüz birlikte mi gitseydik... dedi Hans. - Bir işe yaramaz, oldu Bruno'nun yanıtı. - Hadi öyleyse, onu şimdi ara; onunla konuşmanı bekleyeceğiz, sonra da ne yapacağımızı düşüneceğiz, dedi Carlo. Bruno yerinden kalkıp salondan dışarı çıktı, çalışma odasına gitti. Mercedes'le konuşurken Deborah'ın duymasını istemiyordu. Mercedes yerindeydi. Bruno onun sesindeki kaygıyı fark etti.

- Sen misin, Bruno? - Evet, Mercedes, benim. - Ben perişan oldum. - Biz de. - Beni anlamamızı istiyorum. - Hayır, seni anlamamızı istemiyorsun. Sen bizim elinde oyuncak olmamızı istiyorsun. Sen artık dördümüzün birlikte olmadığına, ayrılmamıza, yeminimizi bozmaya karar vermişsin. Takkeni önüne koy da düşün, bizi çok üzüyorsun. İkisi de konuşmadı. Telefonda nefes alışları duyuluyordu, fakat ne Mercedes ne de Bruno tek kelime edecek durumda değildi, saniyeler her ikisine de bitmezmiş gibi göründü. Sonunda Bruno sessizliği bozdu.

- Beni duyuyor musun, Mercedes? - Evet, Bruno, seni duyuyorum ve ne diyeceğimi bilmiyorum. - Şunu bil ki, o zamandan bu yana bu son günlerdeki kadar hiç acı çekmemiştim. Carlo ile Hans da aynı durumda. En kötüsü de bizim yaşama sebebimizi yok ettin, geçirdiğimiz bunca yıl boşa gitti. Büyükannen olsa böyle yapmazdı. Biliyorsun. Yine sustular. Bruno bitkindi. Ağzı kurumuştı, midesi ağrıyordu; üstelik ağlamak üzereydi.

- Size verdiğim acıyı hissediyorum, diye mırıldanmaya çalıştı Mercedes. - Bizim ömrümüzün yıllarını alıyorsun. Böyle devam edersen, ben artık yaşamak istemiyorum. Ne amaçla yaşayacağım ki? Niçin? Bruno'nun perişanlığı gerçektir. Söyledikleri ta içinden geliyordu. Hem onun hem de arkadaşlarının çektiği sıkıntıyı kelimelere döküyordu, Mercedes de bunu biliyordu.

- Özür dilerim. Beni affedin. Bir girişimde bulunmayacağım, hiçbir girişimde bulunmayacağımı sanıyorum. - Girişimde bulunmayacağımı sanıyorum demen işime yaramaz, bana gerçeği söyleyen iyi olur, dedi Bruno azarlayarak.

- Hiçbir girişimde bulunmayacağım. Sana söz veriyorum. Fikrimi değiştirirsem bildiririm. - Bizi böyle belirsizlikte bırakamazsın... - Hayır, bırakamam, ama size yalan da söyleyemem. Tamam, hiçbir girişimde bulunmayacağım. Hiçbir şey yapmayacağım, ama fikrimi değiştirirsem yine sizi ararım. - Sağol. - Ya Carlo ile Hans. - Onlar da benim gibi perişan. - Söyle rahat olsunlar, hiçbir şey yapmayacağım. Oradan başka haber var mı? - Yok. Beklemek zorundayız. - Bekleriz. - Sağol, Mercedes, sağol. - Bana sağol deme, benim sizden özür dilemem gerekiyor. - Gerek yok, önemli olan dördümüzün bir bütün olması. - Az daha arkadaşlığımızı fırlatıp atıyordum. Üzgünüm. - Hiçbir şey söyleme, Mercedes, hiçbir şey söyleme. Bruno telefonu kapattığında gözyaşlarını tutamıyordu. Hem ağlıyor hem de Mercedes'i ikna etmesini sağladığı için Tanrı'ya şükrediyordu. Sonra banyoya girip yüzünü yıkadı, salona döndü.

Carlo ve Hans sessiz, düşünceli ve sabırsızdı.

- Bir şey yapmayacak, dedi girince. Üç adam sarmaş dolaş, utanmadan ağlaya ağlaya kucaklaştılar. Bruno kazanılamayacağını düşündükleri bir çatışmayı sona erdirmişti.

Clara sinirliydi, büyükbabası ile Ahmed'in olduğu helikopterin gürültüsünü duymayı bekliyordu.

Kocası, Safran'a gelen büyükbabasına eşlik edeceğini bildirerek onu şaşırtmıştı. Ayrıca, büyükbabasının sağlık durumundan da kaygı duyuyordu; Gerçi Ahmed, "Merak etme" demişti, ama bu konuşmadan birkaç gün sonra bir sahra hastanesi gönderilmesi iyiye alamet değildi.

Bütün gününü, büyükbabasıyla beraber oturacağı, çalışma bölgesine yakın olmayan bir evin düzenlenmesinde Fatima'ya yardım ederek geçirmişti. Titiz bir insan olduğunu bildiği büyükbabasının, hele sağlığı da bozulmuşsa, Safran'da bulunduğu sürece özel bir konfora ihtiyacı olacaktı. Ne kadar süre kalacağını bilmiyordu, Ahmed'in de ne kadar kalacağını bilmiyordu.

Pencereden Fabiân'ın acele acele geldiğini gördü.

- Sanırım bir şey bulduk, dedi heyecan dolu bir sesle.

- Ne buldunuz? Söyle... telaşla sordu. - Tapınaktan en az üç yüz metre uzakta yerleşik evler bulduk, bir hafta önce kazmaya başladığımız yerde. Çok büyük görünmüyorlar, kenarları on beş metre kadar, dörtgen biçiminde bir ana bölüm. Bu evlerden birinin içinde bir imge bulduk, oturan bir kadın figürü, bir bereket tanrıçası olmalı. Ayrıca siyah seramik kalıntılar. Ama daha fazlası var, Marta'nın ekibi, tapınağın kitaplıklarından birinde, bir bulla ve calculus koleksiyonu buldu. Koniler, delikli koniler, küçük ve büyük toplar, delikli olanlar, bir çift mühür, birinde boğa figürü, öbürü kakmalı bir aslana benziyor... Bunun ne anlama geldiğini görebiliyor musun? Yves çılgın gibi, Marta'yı sorarsan, onu hiç söylemeyeyim. - Oraya gidiyorum! dedi sevinçle çığlık atarak. Fatima'nın gölgesi evin kapısında beliriverdi. - Sen hiçbir yere gitmiyorsun. Buradaki işimiz daha bitmedi, büyükbaban gelmek üzere, diyerek karşı çıktı emektar hizmetçisi. Bir helikopter sesi duyulunca Clara, Fatima'ya yanıt veremedi. Gönlü koşarak kazı yerine gitmeyi istiyorsa da, büyükbabası iyice yerine yerleşene kadar buradan ayrılamayacağını biliyordu.

Aydınlık birkaç saat daha vardı geride, ama vakit geceye yaklaşırsa bile Clara gidip yeni bulunan nesnelere görmek istiyordu. Ayed Sahadi, yanında iki silahlı adamla birlikte, kararlı adımlarla içeri girdi.

- Hanımefendi, helikopter inmek üzere, geliyor musunuz? - Biliyorum, Ayed, işittim; evet, sizlerle geliyorum. Evden çıktı, arkasından da Fatima çıktı. Bir cipe binip helikopterin inmeye çalıştığı yere gittiler. Clara büyükbabasını görünce sevinçten sıçradı. Yaşlı adam o kadar zayıflamıştı ki, bir deri bir kemik kalmış, elbisesi sanki üzerinden uçuşuyordu.

Çelik mavisi gözleri içine çökmüştü, hareketleri ağırdı, ama yine de yürürken kendini dik tutmaya çalışıyordu.

Uzattığı kolunun gücünün azalmış olduğunu hissetti, hayatında ilk kez büyükbabasının ölümlü olduğu ve bir tanrı olmadığı gerçeğiyle yüz yüze geliyordu, oysa bugüne kadar onu hep böyle görmüştü.

Fatima odasına kadar Alfred'e eşlik etti, odasında, yer dar da olsa, her şeyi onun hoşuna gidecek gibi hazırlamıştı. Hekim, Tannenberg'i muayene etmek ve Kahire'den Bağdat'a oradan da Safran'a kadar uzanan yorucu yolculuğun etkilerini saptamak için Fatima'dan dışarı çıkmasını istedi. Fatima hekimle birlikte hemşirenin de içeride hastanın yanında kaldığını görünce bundan hiç hoşlanmayıp homurdandı.

Hekim odadan çıkınca Clara'yı kapıda sabırsızlıkla bekler buldu.

- Yanına girebilir miyim? - Bir süre dinlenmesine müsaade etsek daha iyi olur.

Fatima, "Yiyecek bir şey getirebilir miyim" diye sordu, hekim omzunu silkti.

- Bana sorarsanız en iyisi uyumasıdır; çok yorulmuş, ama isterseniz, Samira çıkınca ona sorun. Şimdi iğne yapıyor. - Sizi tanımıyorum, Doktor, dedi Clara güven duymayan bir sesle, hâlâ yaşlı adamın yatak odasında olan, güzel hemşireyle birlikte büyükbabasının yanında gelen uzun boylu, zayıf genç adama. - Siz hatırlamıyorsunuz, fakat sizinle Kahire'den tanışıyoruz, Amerikan Hastanesi'nde, büyükbabanızı ameliyat ettiklerinde görüşmüştük. Doktor Aziz'in yardımcısıyım, adım Selam Necib. - Haklısınız, hatırladım, özür dilerim... - Önemi yok, hastanede sizinle çok az görüşmüştük. - Büyükbabam çok... çok hasta. - Evet. Olağanüstü bir direnme gücü var, fakat tümör iyice büyümüş, yeniden ameliyat olmak istemiyor, yaşı da... - Ameliyat olursa, yararı olur mu? diye sordu Clara alacağı yanıtı korkarak. Hekim, söyleyecek uygun kelimeler arar gibi birkaç saniye sustu.

- Bilmem... Açınca ne buluruz bilmem. Ama öyle ya da böyle... - Ne kadar vakti kaldı. Clara'nın sesi bir fısıltıydı sanki. Gözlerinden bir tek damla gözyaşı bile akmasın diye mücadele veriyordu, özellikle de büyükbabasının konuştuklarını duymasını istemiyordu.

- Allah bilir, ama Doktor Aziz'in fikrine göre... ve benim fikrime göre, üç ya da dört aydan fazla değil, hatta bence belki de daha az. Hemşire odadan çıktı ve Clara'ya ürkek ürkek gülümserken hekimin emirlerini bekledi.

- İğnesini yaptınız mı? diye sordu Selam Necib. - Evet, Doktor, şimdi sakın; hanımefendiyle konuşmak istiyor, Bayan... Clara hemşireyi kenara itip büyükbabasının odasına girdi, Fatima da arkasından. Alfred Tannenberg yatağında yatıyordu, çarşafın arasında küçülmüş gibiydi.

- Büyükbaba, dedi Clara fısıldayarak. - Ah, bebeğim benim! Otur... Fatima, bizi yalnız bırak, torunumla konuşmak istiyorum. Sen bana güzel bir akşam yemeği hazırlarsan sevinirim. Fatima gülümseyerek odadan çıktı. Mademki Tannenberg'in iştahı vardı, o da ona en iyi yiyecekleri hazırlayıp sürpriz yapacaktı.

- Ben ölüyorum, dedi Tannenberg, torununun ellerini ellerinin arasına alırken. Ümitsizlik resim gibi Clara'nın yüzüne yansdı, ağlamamak için kendini güçlkle zapt ediyordu.

- Ağlamamalısın, ağlayan insanlardan hiç hoşlanmam, bilirsin. Sen güçlüsün, benim gibisin, gözyaşlarını tut da konuşalım. - Sen ölmeyeceksin, demeye çalıştı Clara. - Evet, öleceğim, seni öldürmelerini önlemeye çalışıyorum. Sen tehlikedesin. - Kim benim ölmemi ister ki? diye sordu Clara şaşırarak. - Bağdat'ta seni takip eden o İtalyanların arkasında kim var, hâlâ çözemedim. Ne George'a ne de Frankie'ye güveniyorum, Enrique'ye de güvenmiyorum. - Ama, büyükbaba, onlar senin arkadaşların! Sen her zaman "ha onlar ha ben" demez miydin? Bir gün sana bir şey olursa onlar beni korumayacaklar mıydı... - Evet, geçmişte bu böyleydi. Ne kadar yaşayacağımı bilmiyorum, Doktor Aziz bana üç aydan fazla şans vermiyor, öyleyse konuşmalarımızı daha sonraya bırakarak zaman kaybetmesek iyi olur. Ben senin Tablet Kitabı Mukaddes'i almanı istiyorum, çünkü o senin buradan uzakta yeni bir hayata başlaman için güvencen olacak; o senin tanıtım kartın olacak. Onu bulmalıyız, çünkü dünyada onun bir insana vereceği saygınlığı satın alabilecek para yoktur. - Ne demek istiyorsun? - Senin bildiğin, senin her zaman bildiğin, ama hiç konuşmadığımız şeyi... Sana miras olarak benim işlerimi bırakamam, çünkü onlar benim yapmanı istediğim işler değil. Benim işlerim benimle birlikte ölecek ve senin hayatının geri kalanını sorunsuz yaşamana yetecek paran olacak. Kendini arkeolojide kanıtla, kendine bir isim yap, ikimizin hep istediği buydu, senin için doğru olan yolu burada bulacaksın.

Bu bölgede beni sayarlar, ne olursa alır satarım, terörist gruplara silah bulurum, bazı hükümet adamlarının ve bazı şımarık prenslerin kaprislerini yerine getiririm, düşmanlarının onları rahatsız etmemesini sağlarım, onlar da bana lütuflarda bulunurlar; mesela, ülkelerinin arkeolojik ve artistik mirasının soyulmasına göz yumarlar. Sana işimin ayrıntılarını anlatacak değilim, o ne ise odur, elde ettiklerimden memnunum... Düş kırıklığına mı uğradın?

- Hayır, büyükbaba, ben senin yüzünden hiç düş kırıklığına uğramam. Seni çok seviyorum. Bir şeyler biliyordum, senin işlerinin... güç olduğunu fark ediyordum. Seni yargılamıyorum, hiçbir zaman da yargılamayacağım, eminim ki her zaman yapman gerektiğine inandığın şeyi yaptın. Clara'nın koşulsuz sadakati, yaşlı adamı duygulandıran tek şeydi. Bu son anlarında tek güvенеceği insanın olduğunu biliyordu. Torununun ona içtenlikle bağlı olduğunu biliyor, bunu onun gözlerinde okuyabiliyordu. Clara'nın içi de dışı gibiydi.

- Benim dünyamda saygı korkuya bağlıdır, ben şimdi ölüyorum, bu sır değil. İyi hekim Doktor Aziz, durumumu bir sır olarak saklamıyor.

Öyle ki akbabalar tepemde dönüp duruyorlar, bunu hissediyorum, oradalar. Ben gidince senin üstüne çullanacaklar. Ahmed'in işle ilgileneceğini ve seni koruyacağını sanıyordum, ama sizin boşanmanız, planlarımı değiştirmeye beni zorladı.

- Ahmed senin işlerin hakkında her şeyi biliyor mu? - Yeterince biliyor; masum değil, ama son aylarda vicdan azabı çekiyormuş gibi görünüyor, yine de sen Irak'tan çıkana kadar seni koruyacak; çünkü ona iyi para ödedim. Clara'nın midesi bulandı, içinden kusmak geldi. İşte bu sözleriyle büyükbabası evliliğinin düzelebilmesi olasılığını ortadan kaldırmıştı. Ona kızmıyordu; büyükbabası onu gerçekleri görmeye alıştıırıyordu. Bu gerçeklerin içindeyse Ahmed'in onu korumak için para aldığı gerçeği de vardı.

- Kim benim ölmemi ister ki? - George, Frankie ve Enrique Tablet Kitabı Mukaddes'i istiyorlar. Burada biz onu bulunca, onu bizim elimizden almaya kalkacak adamlarının olduğundan eminim. Tablet Kitabı Mukaddes'in fiyatı yoktur, daha doğru bir deyişle, fiyatı o kadar yüksek ki, onlara önerdiğim anlaşmayı reddettiler. - Onlara ne önermiştin? - Bir işi bitirmem lazım, o benim son işim olacak, çünkü artık fazla ömrüm kalmadı. - Beni öldürtebilirler mi? - Kitabı Mukaddes'i istiyorlar, onu bulur bulmaz elimizden almaya çalışacaklar. Kolayca alabilirlerse, sana zarar vermemeye çalışırlar, ama onu onlara vermezsek, gerekeni yaparlar. Karşılıklarına ne çıkarsa çıksın gerekeni yapmaya hazır adamlar göndermişlerdir, bu adamlar, öldürmek gerekirse öldüreceklerdir. Onların yerinde olsam ben de aynı şeyi yapardım. Onun için ben onların yapacaklarını tahmin edip, onlardan bir adım önde olmaya çalışıyorum. Kitabı Mukaddes ortaya çıkmadıkça tehlikede değilsin; ama bulunur bulunmaz sorun başlayacak. - Burada arkadaşlarının gönderdiği adamlar olduğundan eminsin demek... - Var. Ayed Sahadi henüz keşfedemedi, ama şüphelendiği birileri var. İşçilerin arasına sızmış olabilirler, kampa gelen gözlemciler arasında olabilirler, Picot'nun ekibi içinde de olabilirler. Birini öldürmek, paraya bakar aslında, sadece para sorunudur, nasıl benim seni korumak için yeterince param varsa onların da fazlasıyla parası var. Büyükbabasıyla yaptığı konuşma onu ta derinden yaralıyordu, ama dünyada hiçbir şey uğruna büyükbabasına zayıf bir kadın olarak görünmek istemezdi, hele ondan utanıyormuş ya da onu yargılıyormuş gibi görünmeyi hiç istemezdi. Üstelik, vicdanen büyükbabasını, hiçbir şeyle suçlamıyordu, büyükbabasının yaptıkları da yapmadıkları da onun için

önemli değildi. Daima, az kişinin her şeye sahip olduğu Şark'ın tozu toprağı ortasında, varlığının ona verilmiş bir hediyeye olduğuna inanmıştı. O ayrıcalıklılar grubuna aitti, onun için de her zaman yanında hayatları pahasına onu korumaya hazır silahlı adamları olurdu. Büyükbabası böyle olması için onlara para veriyordu. Çocukluğundan bu yana büyükbabasını hep kudretli ve tavizsiz biri olarak tanımıştı, okulda ve sonra üniversitede ona daima saygılı davranılması hoşuna giderdi. Hayır, büyükbabasının gücünü hiç yabana atmamıştı, üzüleceği yanıtlarla karşılaşmayı arzu etmediği için soru sormamıştı. Rahat ve ikiyüzlü bir bilgisizliği tercih etmişti hep.

- Ne düşünüyorsun? - Arkadaşlarım Tablet Kitabı Mukaddes'i sana bıraksınlar, ben de onlara, şu anda yürüttüğümüz, operasyonun bütün kârını bırakayım. Onlara teklif ettiğim şey az değil, ama kabul etmek istemiyorlar. - Demek ki, Tablet Kitabı Mukaddes onlar için de bir saplantı... - Onlar benim arkadaşlarım, Clara, onları kendimi sevdiğim kadar çok sevsem de senden daha fazla sevmiyorum. Buradan gitmelisin. Amerikalılar gelmeden Tablet Kitabı Mukaddes'i bulmalıyız. Ve o elimize geçer geçmez, senin hemen buradan gitmen gerek. Profesör Picot'yla olan bağdaşma sadece bir kurnazlık; o çelişkili bir tip, ama arkeolog olarak kalitesini kimse inkâr etmiyor. Yani onun aracılığıyla sen yeni bir dünyaya adımını atabilirsin, ama bu yalnızca Tablet Kitabı Mukaddes elindeyse olabilir. - Ya onu bulamazsak? - Onu bulacağız; ama bulamasak da Irak'tan çıkman gerek. Kahire'ye git. Orada belli bir rahatlık içinde yaşayabilirsin. Gerçi ben senin hep Avrupa'ya gitmeni

düşledim. Paris'te, Londra'da, Berlin'de... Nerede istersen orada yaşamam. Senin paradan yana sıkıntın olmayacak. - Avrupa'ya gitmemi hiç istemezdin. - Hayır, yalnızca ve ancak Tablet Kitabı Mukaddesle oraya gitmelisin, o olmazsa hiç istemediğim, birçok güçlük çıkar karşına, seni incitmelerine dayanmam. - Kim beni incitebilir ki? - Geçmiş, Clara... Bazen denizdeki bir fırtına gibi patlayınca, bugünü silip süpüren geçmiş. - Benim öyle önemli bir geçmişim yok ki. - Hayır, senin yok. Sözünü ettiğim senin geçmişin değil... Şimdi, söyle bana, çalışmalar nasıl gidiyor? - Gian Maria'nın aklına, Şamas'ın Tablet Kitabı Mukaddes'i tapınakta değil de evinde saklamış olabileceği geldi. Bu düşünceyle kazının çapını genişletmeye başladık. Bugün tapınağın çevresinde kümelenmiş ev gruplarının kalıntılarını buldular, ola ki Şamas'ın evi karşımıza çıkıverir... Tapınakta, tabletler dışında, bulla'lar, calculus'lar ve bazı hey

keller ortaya çıktı. Şamas'ın evinin kalıntılarını buluvermek gibi bir şans umuyoruz. Tek beklentimiz bu.

- Gian Maria dediğin o rahip, bir sorun çıkardı mı? - Onun rahip olduğunu nereden biliyorsun? Clara sorusunun saçmalığını düşünerek güldü. Büyükbabası kampta olup biten her şeyden haber alırdı; amelebaşı Ayed Sahadi, her konuda büyükbabasına ayrıntılı bilgi gönderiyordu, onun dışında herhalde en ufak bir ayrıntıyı bile kaçırmadan ona haber ileten başka adamları da vardı.

Alfred Tannenberg, torununun yanıtını beklerken bir yudum su içti. Yolculuğun yorgunluğunu hissediyordu, fakat Clara'yla konuşmaktan mutluydu. Durumları eşitti, Clara, öldürülebileceğini duyduğunda bir tepki göstermemişti. Bu durumu gözünü bile kırpmadan içine sindirmişti, budalaca sorular sormamıştı, aile sırlarını duyan masum bir bakire gibi şaşkınlık da göstermemişti.

- Gian Maria iyi bir insan, çok da becerikli. Onun ihtisası ölü diller üzerine: Akadca, İbranice, Aramice, Hurrice onun için sır değil. İbrahim Peygamber'in "Yaratılış" ilhamlarını yazdıracağından biraz şüpheli, ama çit çıkarmadan çalışıyor. Merak etme, o tehlikeli biri değil, o bir rahip. - İnsanların göründükleri gibi olmadıkları bildiğim tek şeydir. - Ama Gian Maria bir din adamı... - Evet, öyle, bunu kanıtladık. - Yani tehlikeli olmadığını biliyorsun, öyle mi? Tannenberg gözlerini kapadı, Clara şefkatle büyükbabasının kırışıklıklarla çizgi çizgi olmuş yüzünü okşadı.

- Şimdi biraz uyumak istiyorum. - Uyu; bu gece Picot seninle tanışmak isteyecektir. - Bakalım... Şimdi sen git. Fatima bitişik eve Selam Necib'i yerleştirmişti, hemşire ise Tannenberg'e yakın bir odada kalacaktı. Aslında Fatima, Samira Hanım'ın beyefendiye onun gibi hizmet edebileceğine inanmıyordu. Kimse onun gibi hizmet edemezdi, Tannenberg'i o kadar iyi tanırdı ki, ne istediğini daha o söylemeden bilirdi. Bir jest, bir el hareketi, 'vücudunun eğilmesi, efendisinin ne isteyeceğini önceden anlamasına yardım eden işaretlerdi. Fakat hekim çok katıydı; ona göre Samira, hastaya yakın olmalı ve gerektiğinde herkesten önce ona haber vermeliydi. Aslında hekime hazırladıkları evin duvarı Tannenberg'in evinin duvarıyla bitişikti.

Clara onu arayarak mutfığa girince:

- Neyin var, yavrum? diye sordu Clara'ya. - Büyükbabam çok hasta... - Yaşayacak, diyerek ona moral verdi. Sen o tabletleri bulana kadar yaşayacak. Seni yalnız bırakmayacak. Clara emektar koruyucusunun onu saran kollarına bıraktı kendini.

her ne durumda ve koşulda olursa olsun ona güvenebileceğini biliyordu. Karşılıklarına çıkacak engeller bundan daha tedirgin edici olamazdı: büyükbabası az önce, ona, onu öldürmeye kalkışacaklarını haber vermişti.

- Ya doktor, ya hemşire? - Sahra hastanesi kuruyorlar. - Güzel, ben kazıya gidiyorum. Akşam yemeği için döneceğim, büyükbabam yalnız mı yemek yemek ister, benimle ya da başkalarıyla mı bilmem. - Merak etme, misafir de gelse yemeksiz kalmayız. Cip, evin kapısında park etmişti, yarım

düzine adam nereye gitmek istediğini, söylemesini bekliyordu. Beş dakika sonra kazı alanında buldu kendini. Lion Doyle gülümseyerek ona yaklaştı.

- Haberiniz var mı? Evlerin kalıntısını buldular, arkadaşlarınız pek sevinçli. - Evet, haberim var, daha önce gelemedim. Sizin fotoğraflı röportajınız nasıl gidiyor? - Fena değil, umduğumdan iyi, üstelik Picot benimle sözleşme yaptı. - Sözleşme mi yaptı? Hangi iş için? - Görünüşe göre, bir arkeoloji dergisi ondan kazıyla ilgili makale göndermesini istemiş, mümkünse resimli, benden bu fotoğrafları hazırlama işini yüklenmemi rica etti. Böylece seyahatim boşa gitmemiş olacak. Clara dışlerini sıktı, rahatsız ediciydi bu. Demek ki Picot peşin peşin kazının onurunu sahiplenmek niyetindeydi, bu amaçla bir arkeoloji dergisine röportaj gönderiyordu.

- Hangi dergi bu acaba? - Sanırsam, Bilimsel Arkeoloji adlı bir dergi. Fransa'da, İngiltere'de, Almanya'da, İspanya'da, İtalya'da, Amerika Birleşik Devletleri'nde çıkıyormuş... Yani, önemli bir dergi. - Önemli elbette. Bu Bilimsel Arkeoloji dergisinde yayımlanan "vardır" yayımlanmayan ise "yoktur" denebilir. - Siz öyle diyorsanız öyledir; ben bundan anlamam, ama heyecanınızın bana da bulaştığını söyleyebilirim. Lion Doyle'u orada yüzüstü bırakıp Marta ile Fabiân'ın çalıştığı tarafa yöneldi. Tapınağın başka bir bölümünü daha topraktan çıkarmışlar ve orada bir alfabe kitabı bulmuşlardı; sanki birdenbire o yer silkinip sır olmaktan çıkmayı istemiş gibiydi, sanki bu karmakarışık grubun azgın çabalarına meyvelerini uzatıyordu.

- Picot nerde? diye sordu Clara. - Bugün olağanüstü bir gün, Safran surlarının kalıntıları da çıktı. Picot da orada, yanıtını veren Marta eliyle de bir grup işçiyle beraber yeri elleriyle kazan Picot'yu gösterdi.

- Biliyor musun, Clara? Sanırım şimdi tapınağın ikinci taraçasındayız. Bu bir ziggurata benziyor, ama emin değilim, burada iç surların kalıntısı var, bir de merdivene benzer bir yer var, şu anda onu moloz ve kırıntılardan temizliyoruz, diyerek Fabiân bilgi verdi. - Daha fazla işçiye ihtiyacımız var, dedi Marta. - Ayed'e söylerim, ama daha fazla adam bulmak kolay olmasa gerek. Memleket teyakkuz durumunda, dedi Clara. Yves Picot bir manga işçiyle birlikteydi, elleri molozların içinde, kendini yaptığı işe vermiş olduğu için, geldiğini görmedi bile.

- Merhaba, bugün büyük bir gün, biliyorum, oldu Clara'nın selamı. - Ne diyorsun! Şans galiba yüzümüze gülüyor. Dış surların kalıntısını bulduk, o surların duvarlarına yapışık bazı bina iskeletleri açıkça belli oluyor, gel, bak. Picot onu sarı kum boyunca yürütüp, düzenle birbiri üstüne yığılmış tuğla kalıntılarını eliyle göstererek, yalnızca uzman gözlerin bunun bir ev olduğunu anlayacağı bir yere götürdü.

- Adamların yarısından fazlasını bu bölgede çalıştırıyorum. Ama Fabiân sana söylemiştir, tepecik üzerinde epeyce ilerledik, tapmak açıkça bir ziggurata benziyor. - Evet, gördüm. Bu bölümdeki çalışmaya kalacağım. - Güzel. Daha fazla insan bulabilir miyiz, sence? Bütün bunları çabucak temizleyip açmak istiyorsak daha çok işçiye ihtiyacımız var. - Biliyorum. Fabiân ile Marta da aynı şeyi söyledi. Ne yapabiliriz bakacağım. Bir de, şu Lion isimli fotoğrafçı dedi ki, onunla sözleşme yapmışsın. - Evet, ondan yaptığımız işle ilgili fotoğraflı bir röportaj hazırlamasını istedim. - Bizim işimizi yayımlamak için söz verildiğini bilmiyordum. Clara, Picot rahatsızlığını fark etsin diye, bu "bizim"i vurgulamıştı. Picot, Clara'ya gülerken baktı ve bir kahkaha koyuverdi.

- Aman, Clara, hemen kuşkulama, senden bir şey çalan yok! Bilimsel Arkeoloji dergisinde tanıdıklarım var, burada yaptığım işle ilgili onları bilgilendirmemi rica ettiler. Senin Tablet Kitabı Mukaddes herkesi ilgilendiriyor artık. Bulursak, arkeoloji tarihinde bir sınır taşı olacak. İbrahim Peygamberin gerçekten var olduğunu kanıtlamakla kalmayacak, Yaradılış öyküsünü anlatanın o olduğunu da kanıtlayacak. Bu bir devrim olur... Fakat bu tabletler ortaya çıkmasa bile, şimdiye kadar bulduklarımız hepimizi gururlandırmaya fazlasıyla yeter. Bugüne kadar hiç bilinmeyen bir zigguratı

açığa çıkarıyoruz, üstelik de umduğumuzdan çok daha iyi dununda. Merak etme, bu bir başarıysa, herkesin başarısı olacaktır. Benim kibirlenme payım çoktan garanti altında, Hanımefendi, ben mesleğimde gereken düzeye gelmişim zaten. Ha! Bak, “bizim işimiz” de

mekle iyi ettin, çünkü Fabiân Tıdela olmasaydı, Marta Gömez olmasaydı, öbür meslektaşlar olmasaydı, bunların hiçbiri olmazdı.

Yves eğilip, Clara’ya aldırmadan işini sürdürdü. Clara hiçbir şey söylemeden, o sırada belli bir alanı temizlemekle uğraşan başka bir grup işçinin yanına gitti.

Picot çalışma gününün sona erdiğim bildirdiğinde güneş batmak üzereydi. Adamlar bitkinlik ve açlık hissediyorlardı, dinlenmek ve yeniden kuvvet toplamak için kimi evine gitmek istiyordu, kimi de kampa.

Fatima, evin kapısında Clara’yı beklerken keyfi yerinde görünüyordu.

- Büyükbaban uyandı; karnı aç, seni bekliyor. - Duş yapmam lazım; sonra onun yanma gideceğim. - Bana akşam yemeğini ikinizin yalnız yemenizi tercih ettiğini söyledi, yarın arkeologları kabul edecek. - İyi olur bence. Fatima odaya girip de Yves Picot’nun Bay Tannenberg’e “hoş geldin” demek için gelmek istediğini bildirdiğinde, yemeği bitirmek üzereydiler. Clara yanıt vermek üzereyken, Alfred ona zaman bırakmadan Fatima’ya ziyaretçiyi içeri almasını işaret etti. İki adam bir saniyenin onda biri kadar birbirlerini tarttılar, sonra bakışarak kuvvetle el sıkıştılar. Picot, Tannenberg’den hoşlanmadı. Çelik mavisini bakışları zalimliğini yansıtıyordu; Tannenberg de kendince Picot’yu inceledi ve Fransız’ın ışınladığı “güçlülüğü” algılamayı başardı.

Konuşmayı Alfred Tannenberg yönetti, çünkü en çok konuşan Picot’ydu, ama çoğunlukla yaşlı adamın sorularına yanıt vermekten başka bir şey yapmıyordu, Tannenberg çalışmaları en önemsiz ayrıntısına kadar bilmek istiyordu. Picot, soru sorma sırasının geleceği anı bekleyerek, Clara’nın büyükbabasının meraklı sorularına kılı kırk yararcasına yanıt veriyordu.

- Sizi tanımayı çok istiyordum; Clara’ya bizleri hepimizi buraya getiren tabletleri Harran’da nasıl ye ne zaman bulduğunuzu bir türlü anlattıramadım. - Çok zaman önceydi. - Bu kazı hangi yıl olmuştu? Kim yönetiyordu? - Dostum, öyle çok zaman geçti ki, hatırlamıyorum bile. Büyük Savaş’tan önceydi, Doğu’ya akın akın, arkeolojiden çok macerayı seven romantik araştırmacılar geliyordu, birçokları sezgileriyle kazı yapıyorlardı. Hayır, bu bir arkeolojik çalışma değildi, Arkeoloji seven amatörlerin yaptığı yontemsiz bir çalışmaydı. Harran bölgesinde kazı yaptık, üzerinde Şamas yazan o tabletleri bulduk; bu Şamas ya bir rahip ya da bir kâtip, İbrahim Peygamber’den ve Yaratılıştan söz ediyordu. O günden bu yana bir gün bu tabletlerin kâtibin sözünü ettiği kalan kısmını bulacağımıza inandım. Tablet Kitabı Mukaddes diyorum ben onlara.

- Clara da Roma Kongresi’nde böyle söyledi de, arkeologlar camiasını altüst etti. - Irak barış döneminde olsaydı, bir arkeolojik çalışmanın çok ötesinde büyük işlere kalkışabilir, Saddam’ın lütfuyla size kazı imtiyazı bile alırdık. Siz en kötü bir anda riske girerek geldiniz, büyük cesaret gösterdiniz. - Aslında, yapacak daha iyi bir işim yoktu, dedi Yves sinsi bir alaycılıkla. - Evet, biliyorum, siz zenginsiniz, ay sonunda maaş almanın acı gerçeğine bağımlı değilsiniz. Anneniz eski bir banker ailesinden geliyor, öyle değil mi? - Annem Britanyalıdır, ailesinin tek kızı, büyükbabam, gerçekten de, Man Adası’nda bir bankanın sahibi. Biliyorsunuz orası bir finans cennetidir. - Biliyorum. Ama siz Fransız’sınız. - Babam Fransız, Alsace’lı, ben de tahsilimi Man Adası ile Alsace arasında at sırtında tamamladım. Banka anneme miras kaldı... babam da o bankayı idare ediyor. - Siziye finans dünyası ilgilendirmiyor, dedi Tannenberg soru sormaktan çok iddia ederek. - Aynen öyle, yaptığım gibi en çok hoşuma gidecek şekilde nasıl harcayacağım dışında para beni ilgilendirmez. - Banka bir gün size kalacak, ne yapacaksınız? - Annemin babamın sağlık durumları çok iyi, o günün geç gelmesini umuyorum, üstelik benden çok daha akıllı olan bir de kız kardeşim var,

o aile işini üstlenmeye hazır. - Çocuklarınıza sağlam bir miras bırakmayı düşünmez misiniz? - Çocuğum yok, çocuk yapmaya hevesim de yok. - Biz insanlar arkamızda bir şey kalsın isteriz. - Bazı insanlar öyle ister, ben istemiyorum. Clara, Yves'in büyükbabasıyla yaptığı konuşmayı sessizce dinlerken, arkeologun ihtiyarın hoşuna gitmek için hiç çaba göstermediğini fark ediyordu. Gece oturumuna son veren Samira oldu. Arkasında onu engellemeye çalışan Fatima'yla birlikte içeri girdi.

- Bay Tannenberg iğne vaktiniz geldi. Alfred Tannenberg hemşireye öfkeyle baktı. Yalnız olsalar böyle içeri girmeye cesaret ettiği ve ona sanki çocuk bakıcısıymış gibi seslendiği için onu tokatlardı.

- Çık dışarı. Yaşlı adamın sesi buz gibi soğuktu ve bir fırtınayı haber veriyordu. Fatima, hemşire kızı bileğinden yakaladı ve onu azarlayarak dışarı çıkardı. Tannenberg konuşmayı yarım saat daha uzattı, esnememek için güçlkle kendini tutan Clara'nın yorgunluğunu görmezden geldi. Sonra,

bir bölük yeni işçi bulacağını vaat ederek Yves Picot'yla vedalaştı.

Birkaç dakika sonra yırtıcı bir çığlık gecenin sessizliğini böldü. Sonra bir kadının ağladığı duyuldu, sonra bu ses yavaş yavaş sönerek hafifledi ve kayboldu.

Clara, rahatsız, yatağında dönüp duruyordu. Büyükbabasının Samira'ya, onun sözünü kesme ve iğne saatini hatırlatarak ona bir çocuk gibi davranma cüretkârlığını ödettiğini biliyordu. Hemşirenin öğrenmesi gerekiyordu: Alfred Tannenberg adamlarına iyi para verirdi, fakat hatayı asla affetmezdi. Görmese de biliyordu kadını dövdüğünü; davranışlarıyla onu aşağılayanları böyle cezalandırması ilk kez olmuyordu.

Ayed Sahadi, Lion Doyle'un ve Ante Plaskiç'in izlenmesi emrini vermişti; ikisinden de şüpheleniyor, ikisinin de aslında anlattıkları kişiler olmadıklarını biliyordu.

Lion Doyle da kendi açısından Ayed Sahadi'ye karşı dikkatliydi; onun bir amelebaşından fazla olduğunu seziyordu. Ante Plaskiç'e gelince, onun da kendisi gibi bir katil olduğundan kesinlikle emindi, Tom Martin'in ya da arkadaşlarının yolladığı öteki adam olabilirdi, ama bu Hırvat'ın görüldüğü gibi uysal bir bilgisayarçı olmadığından hiç şüphesi yoktu.

Üç adam birbirlerinin ne mal olduklarını biliyorlardı; katiller, kim iyi para verirse ona çalışan paralı askerlerdi onlar.

Galli harekete geçmesi gereken anın yaklaştığını seziyordu. Henüz Tablet Kitabı Mukaddes'i bulamasalar da kazı çalışmaları zorlu bir yürüyüşle ilerliyordu, üstelik de kampta her seferinde daha fazla gerilim hissediliyordu. Dışardan gelen haberler şüpheye yer bırakmıyordu; her an Amerikan birlikleri tonlarca bombayı Irak üzerine bırakabilirdi.

İşçiler "Amerikalıları tavşan gibi avlayacağız" diyerek şaka yapıyorlardı, onları kutsal Irak topraklarına asla ayak bastırmayacaklardı, ama bu kabadayılıklarının onları biraz yüreklendirmekten başka bir değeri olmadığını da biliyorlardı, çünkü besbelli çoğu harekât sırasında ölecekti ya da bombaların altına gömüleceklerdi.

Clara, Lion'a karşı güvensizlik göstermiyordu. Onun dostça yaklaşımından kaçınmıyor, topraktan çıkarılan tabletleri sabırla ona anlatıyordu, her bir nesnenin önemini ve arkeolojik değer taşıması için fotoğrafların nasıl çekilmesi gerektiğini gösteriyordu.

Lion, Photomundi şirketi direktöründen Bağdat'ta çektiği fotoğrafların bir haber ajansınca satın alındığını ve Bilimsel Arkeoloji dergisinde yayımlanan makalenin, hem Picot'nun yazdığı metin yönünden hem de onun çektiği fotoğraflar yönünden başarılı olduğunu haber aldığı anda kendi haline güldü. Tek terslik, bu röportajın televizyon kanallarının, Irak'taki elemanlarından çeşitli ülkelerden gelen bir grup arkeologun yad ellerde tam da savaş arifesinde kazı yaptığı Safran'a gidip orada

neler olduğuna bakmalarını istemesine yol açmasıydı.

Öyle ki Lion Doyle, Enformasyon Bakanlığı'nın gönderdiği fotoğrafçı Daniel'in beraberinde Miranda ve bir grup gazeteciyle Safran'a çıkarma yaparken görünce hiç şaşmadı.

- Hele şu fotoğrafçıya bak! dedi Miranda onu selamlama niyetine. - Seni gördüğüme sevindim. Bağdat'ta işler nasıl? - Berbat, bombok... Halk artık dayanmanın sınırında. Senin adamın Mister Bush, ille de Saddam'ın kitle imha silahları var diye tutturmuş, birkaç gün önce, 5 şubat günü, Colin Powell, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde bir oturum yaptı, uydu fotoğrafları gösterdi, sözde bu fotoğraflarda birliklerin yer değiştirdiği bir de o lanet silahların saklandığı yerler görülüyormuş. - Böyle silah milah yok mu sence? - Sence var mı? - Bilmem. - Hadi ya, Lion, masum yavrucak rolü oynama bana! - Tartışmak istemiyorum, tamam mı? Daniel işi büyütmemek için konuyu değiştirmeyi tercih etti. - Buralarda Noel'i nasıl geçirdiniz? diye merakla sordu. - Biz Noel moel kutlamadık. Burada dinlenmek diye bir şey yok, günde on sekiz saat çalışılıyor. - Ama, Noel gününde bile dinlenmediniz mi? diyerek üsteledi Daniel. - Tek yenilik çiftliği düzelttiler biraz. - Bağdat'ta biz bir parti verdik. Herkes ne bulabildiye getirdi. Miranda onlardan ayrılmış çevresine merakla göz gezdirerek kampı dolaşıyordu. Ona Yves Picot'dan ve Clara Tannenberg'den söz etmişlerdi, her ikisiyle de görüşmeyi düşünüyordu. Bu sarı toprak parçasında karaya vurmak için Bağdat'tan çıkmak, ona çocukluğunda, hayatlarına renk katmak için ara sıra düzenlenen okul gezileri gibi geliyordu.

Picot ile Clara buralara kadar gelen gazeteciler için birlikte çaba gösterdiler, çalışmalarını yavaşlatması canlarını sıksa da. Boşta kalan yoktu, herkesin bir işi vardı, Picot'nun ve Clara'nın da işi vardı.

Picot'nun Miranda'ya ilgi duyduğu Clara'nın gözünden kaçmamıştı. Profesör, Miranda'nın yanından ayrılmıyordu; Clara onları başkalarının varlığını unutarak baş başa konuşup gülüşürken görüyordu. Daha önce tanışıyor olabileceklerini düşündüyse de, kıskançlığa kapılmamak elinden gelmedi.

Miranda, Clara'nın tam tersiydi: kendini yetiştirmiş, bağımsız, kendine güvenen, erkeklere hiçbir şeyini borçlu olmayan, kendini erkeklerle eşit gören, hiçbir konuda ödün vermeyen bir kadındı. Lion Doyle'u tanırmış gibi görünmesine de şaşmamıştı; sonunda hepsi gazeteciydi.

Öğle yemeği saatinde, Miranda masasını Marta Gómez, Fabián Tudela, Gian Maria, Albert Anglade, Daniel, Tannenberg'in yardımcısı

Haydar Annasir ve Clara'yla paylaştı. Lion da, her ne kadar Miranda canı sıkılarak baksa da onlara katıldı.

- Bütün Avrupa'da gösteriler yapıyorlar, halk bu savaşı istemiyor, diyordu Daniel. - Ne savaşı? Daha ortada savaş mavaş yok, sonunda Bush belki de saldırmaz, niyeti Saddam'ı korkutmak olabilir sadece, dedi Haydar Annasir ürkek ürkek. - Saldıracak, dedi Miranda. Martta saldıracak. - Neden martta? diye sordu Clara. - Yani, çünkü savaş hazırlıkları o zaman bitecek de ondan... Daha sonra hava çok sıcak olur, onun Conileri buradaki gibi kör eden bir güneş altında savaşmaya alışık değildirler, yani ya martta gelirler ya da en geç nisanda. - Biraz gecikmelerini umalım, dedi Picot. - Ne zamana kadar burada kalacaksınız? diye sordu Miranda. - Sizin hesabınıza göre, bize bir aylık bir süre kalıyor, oldu Picot'nun yanıtı. - Benim hesabıma göre mi? diye sordu Miranda. - Siz az önce martta saldıracaklar demediniz mi, şimdi şubat ayındayız. - Ah, haklısınız, bir ay kaldı! Buradan dışarı nasıl çıkacaksınız? Bombardımanlar başlayınca askerler sizi koruyamaz, hepsi Saddam'a lazım olacak, er ya da geç işçileri de alıp götüreceklerdir. Miranda'nın ileri sürdüğü düşünceler hepsini sessizliğe gömdü. Birdenbire dünyanın izlediği ritmin, aylar önce, kumların içinde zaman kadar eski bir sır bulmaya çalışarak içine kapandıkları bu gözlerden uzak köydekenden bambaşka olduğunu fark ediverdiler. Aradıkları bu sır belki de yalnızca bir hayaldi.

Marta Gomez çöken bu sessizliği bozdu.

- Gördünüz işte, bir tapınak keşfettik, bir ziggurata benziyor, ama emin değiliz; İsa'dan iki bin yıl önceye ait olduğunu düşünüyoruz, bugüne kadar varlığı bilinmiyordu. Aynı döneme ait ev yıkıntıları da çıkarıyoruz topraktan, pek fazla kalıntı olmasa da. Zigguratin iki kitaplığında bulduğumuz yüzlerce tableti inceliyoruz, iyi durumda çok sayıda heykelimiz var, bulla'larımız ve calculus'larımız var... size söylemek isterim ki, Miranda, bu kadar az sürede bitirdiğimiz çalışmalar olağanüstü. Bu beş ay içinde yaptıklarımız normal koşullarda yıllarca sürerdi. Böyle bir zamanda dünyanın herhangi bir yerinde yaşayanlar için arkeolojik çalışma çok önemli olmayabilir, bunu anlıyorum, çünkü bu ülke savaşın sınırında bulunuyor, fakat bombalar bulduklarımızı tahrip etmezlerse, sizi temin ederim ki bu yer Yakındoğu'nun en önemli arkeolojik yerlerinden biri olacaktır, yeter ki şu kahrolası savaş bitince tekrar buraya dönelim. Hepimiz yaptığımız işten memnun olabiliriz.

- Çalışabilmek için Saddam'dan olur aldınız, dedi Miranda, Marta'ya yanıt verircesine. - Evet, tabii. Hangi rejim olursa olsun, hiçbir ülkeye hükümetin müsaadesini almadan giremezsiniz. Saddam bize kazı yapma izni verdi, araçları da ondan sağladık, çoğunu da Profesör Picot cebinden ödedi, yanıtını verdi Fabiân Tudela. - Ben Bayan Tannenberg'in de bu kazının sorumluluğunu ve parasal yükünü paylaştığını sanıyordum... Clara bu büyük işte ve bu büyük işten çıkan ya da çıkabilecek olan bütün işe yarar sonuçlarda, Picot kadar, onun da katkısı bulunduğunu kesinleştirme düşüncesiyle Miranda'nın sorusundan yararlanmaya karar verdi:

- Doğrusunu isterseniz, bu projeyi Profesör Picot ve ben yürürlüğe koyduk. Koşulları göz önüne alırsanız bu pahalı ve zor bir projedir, ama Profesör Gomez'in size açıkladığı gibi, meyvelerini vermiştir, olağanüstü sonuçlar alınmıştır. - Fakat siz bundan daha fazla bir şey arıyorsunuz; öyle sanıyorum ki, siz geçen yıl Roma'da yapılan kongrede birinin, bir kâtibin, İbrahim Peygamberim ona Yaratalış'ı anlattığını söylediğinden bahsetmişsiniz, daha sonra tesadüfen burada aynı kâtibin yazdığı başka tabletler bulmuşsunuz. Yanılıyor muyum? Bu kez Miranda'yı yanıtlamaya karar veren Picot oldu.

- Hayır, yanılmıyorsunuz. Clara'da bir çift tablet var, bunların tarihlerini saptadık, bunlarda Şamas isimli bir kâtip, Abram adlı birinin kendisine dünyanın oluş hikâyesini açıkladığını anlatıyor. Clara'nın hipotezine göre, Şamas'ın sözünü ettiği bu Abram, İbrahim Peygamber'in ta kendisidir ve eğer Clara'nın teorisi kanıtlanırsa, bu keşif olağanüstü bir keşif olacaktır. - Bilime göre peygamberlerin varlığının kesinlik taşımadığını dikkate alırsanız, bugüne kadar bu dinsel kişiliklerin etten ve kemikten varlığını kanıtlayan olmadı. Eğer biz şimdi, Clara'nın elinde bulunan tabletleri doğrulayan başka tabletler bulursak, yalnızca Kitabı Mukaddes'in doğruluğu değil, Yaratalış'ı ilk anlatanın İbrahim Peygamber olduğu da kanıtlanmış olacak. Bu olgunun arkeoloji açısından da, bilim açısından da, din açısından da önemini bir düşünün, dedi Fabiân. - Fakat bu tabletler henüz bulunmadı... dedi Miranda. - Evet, henüz bulunmadı, dedi Marta. Ama şimdiden Şamas imzasını taşıyan birçok tablet bulduysak, Tablet Kitabı Mukaddes'i de hâlâ bulma ümidimiz var demektir. - Tablet Kitabı Mukaddes mi? - Miranda, Yaratalış efsanesinin bulunduğu kilden tabletlere başka ne denebilir ki? diye soran bu kez Marta'ydı. - Haklısınız, bu isim hoşuma da gitti... Tablet Kitabı Mukaddes... Siz

bu konuda ne düşünüyorsunuz? Sanırım siz rahipsiniz. Miranda'nın sorusunu duyan Gian Maria bir an soluk alamadı saç diplerine kadar kıpkırmızı kesildi.

- Şuna bakın, kıpkırmızı kesilen bir adamla ilk kez tanışıyorum! dedi gülerek Miranda. - Hadi, Gian Maria, bu soru sana, dedi Marta yüreklendirmeye çalışarak. Rahip yanıt verecek söz bulamıyordu. Herkesin kendisine baktığını hissettikçe yüzü daha da kızarıyor, alev alev yanıyordu.

Fabiân, dikkatleri başka yana çekerek, ona yardımcı olmaya çalıştı.

- Gian Maria ölü diller uzmanıdır; bizim çok işimize yarıyor, tabletleri deşifre ederek harıl harıl çalışıyor. O olmasaydı biz bu kadar ilerleyemezdik. Yani, şu tabletleri bulup da analiz etmeden, Tablet Kitabı Mukaddes kanıtlanmış olamaz. Şu ana kadar çalışmalarımız hâlâ hipotez alanında sürüyor. Az deneyimli bir elden çıkmış, daha çok kişisel bir hatıra defterine benzeyen birkaç tablet var elimizde, tablete yazılmış bir günlük... biri bu defterle size bir şey anlatacağını bildiriyor... Ama, Marta'nın dediği gibi, öbür tabletleri bulamazsak, şimdiye kadar topraktan çıkardıklarımız da bizim buradaki çalışmamıza anlam kazandırmaya yeter. - Sizlerin buraya gelmenizin sebebi olan bu iki tabletin, niçin az deneyimli bir elden çıktığını söylüyorsunuz? diye sordu Miranda. - Belli birtakım imlerden... Sanki bu Şamas elindeki kamyş kalemi ustaca kullanmıyor gibi, bildiğiniz gibi kamyş kalemle tablet üzerine çentikler açılır. Dahası var, burada bulduğumuz tabletlerin de üst taraflarında Şamas adı yazılı, ama bunlar Clara'nın elindekilere hiç benzemiyor. Buradaki Şamas, yazıyı ve hesabı iyi bilen usta bir kâtipti, bundan başka doğa uzmanıydı da, bize bölgedeki bütün bitki örtüsünün listesini bırakmış, dedi yeniden Fabiân. - Harran'da bulunan tabletleri yazan Şamas ile buradaki Şamas aynı kişi olmayabilir, oysa Clara aynı kişi olduğundan emin, dedi Marta. - Aynı kişi olduğuna neden inanıyorsunuz? diye sordu Miranda Clara'ya. - Çünkü Harran'daki tabletlerin üstündeki imlerin burada bulduklarımızdan farklı olduğu bir gerçek, burada kimi çizgiler var, işaretler var ki, hepsinin aynı elden çıktığını gösteriyor, burada bulunanlar yazı tekniği yönünden daha sağlam. Benim teorim şöyle: Şamas Harran'da bulunan tabletleri yeniyetmeliğinde ya da çocukluğunda yazdı, oysa buradakileri yazarken artık büyümüştü. Clara yanıt verirken hiç duraksamadı. Tabletleri avucunun içi gibi biliyordu, laboratuvar çalışmaları şüpheye yer bırakmıyordu: Harran tabletleri ile Safran tabletleri aynı elden çıkmıştı, emindi bundan.

- Kilise'nin bütün bunlara ne dediğini bilmek isterdim, diye üsteledi Miranda, Gian Maria'ya bakarak.

Rahip, soruya hedef oluverince, yine kızararak da olsa, bu kez gazetecinin merakını yanıtladı.

- Ben size Kilise adına cevap veremem, çünkü ben yalnızca bir rahibim. - Olsun, bu konuda ne düşündüğünüzü söyleyiniz. - Kitabı Mukaddes'ten İbrahim Peygamber'in varlığını biliyoruz. Tabii, ben onun var olduğuna, etten kemikten bir insan olduğuna kesinlikle inanıyorum, ister arkeolojik kanıt olsun isterse olmasın. - İbrahim Peygamber, sizce, Yaradılış anlatısını biliyor muydu, üstelik de birine anlatacak kadar? - Kitabı Mukaddes'te bu konuda bir şey yok, İbrahim Peygamber'in hayatı konusunda anlattıkları ise çok açık. Öyle ki... evet ben şüpheliyim, bir Tablet Kitabı Mukaddes bulunduğu sonucuna varmıyorum. Ama tabletler ortaya çıkarsa, bunların gerçekliği konusundaki kararı Kilise verecektir. - Sizi Vatikan mı gönderdi? diye sordu Miranda. - Elbette hayır, Tanrı aşkına! Benim burada olmamla Vatikan'ın hiç ilgisi yok, yanıtını verdi Gian Maria ürkerek. - Öyleyse, ne arıyorsunuz siz burada? diye üsteledi Miranda. - Ee, şey, yani... tamamen tesadüf... - İyi, anlatın öyleyse, diyerek rahibi sıkıştırdı gazeteci kadın, sıkıldığı apaçık ortada olduğu halde. - Onu rahat bırakamaz mısınız? dedi, o ana kadar sessizliğini koruyan Lion Doyle lafa karışarak. - Şu gezgin şövalyeye bakın hele! Sen her zaman ihtiyacı olanın yardımına koşarsın, kurşun yağmuru altında kaybolan bir kadın ya da başı sıkışmış bir rahip fark etmez. - Çok kötüsün, Miranda! dedi Lion, keyifsizce. - Hayır, cevap vermemde sakınca yoksa, dedi Gian Maria fısıldar gibi. Dinleyin, ben Bağdat'ta bir sivil toplum örgütünde çalışıyordum, ama tesadüfen Profesör Picot'yla tanıştım, buraya onun yaptığı işi görmek için geldim; o benim ölü diller uzmanı olduğumu biliyordu ve işte, burada kaldım. - Rahip olduğunuz için de içinizden geldiği gibi davranıyorsunuz öyle mi? dedi Miranda ısrar ederek. - Buraya gelme izni aldım, yanıtını verdi Gian Maria, yine kızararak. Gecenin geri kalan bölümünde Miranda ile Daniel arkeologları çalışırken filme aldılar. Picot'yla ve Clara'yla, yine

Marta G3mez'le ve Fabiân Tudela'yla g3rüştüler, ekibin geri kalanları da Safran'a gelen öbür gazetecilerin sorularına yanıtlamakla uğraştı.

- Hepsi insanı sorularıyla yoran insanlar, özellikle Miranda, ama yine de hoşuma gidiyor.

- Boş ver, Marta, onlar işini yapıyor, biz de işimizi. - Sen her zaman böyle anlayışlısındır, ama bugün çok fazla zaman kaybettik. Fabiân Tudela bir sigara yaktı ve gözlerini dumanın kıvrımlarına dikti. Marta haklıydı, özellikle gazetecilerin anlattıkları gerçekleşirse, yani martta savaş başlarsa ya da en geç nisanda.

Marta'nın yanında yere eğilip taraçaya benzeyen bir yan çıkıntının kumlarını temizlemeye başladı, bu aralıktan pişmiş tuğlalar ve seramiklerle dolu dört köşe bir iç bahçe görünüyordu.

Kampa dönmeye karar verdiklerinde, hava kararmak üzereydi. İşçiler yorgunluktan homurdanıyorlardı. Ama onları asıl rahatsız eden gazetecilerin getirdiği haberlerdi: Savaşın kaçınılmaz olduğu ve yakında başlayacağı.

Clara, içinde otlarla kokulandırılmış yarım düzine kuzunun yavaş yavaş piştiği fırınların çevresinde bir akşam yemeği hazırlatmıştı.

Hollandalı bir gazeteci bu sahneyi hevesle filme alıyordu, meslektaşlarından bir radyocu da günlük haberleri iletmek için uyduyla bağlantı kurarken karşılaştığı güçlüklerden yakmıyordu.

Yves Picot sonsuz bir sabır göstererek bir onunla bir bununla ilgileniyor, onların karşılaştığı sorunları, her zaman her şeye bir çözümü olan Haydar Annasir'in yardımıyla, tek tek gidermeye çalışıyordu.

- Memnun görünüyorsunuz. Clara'nın sesini duyan Picot ona döndü. - Memnun olmamam için sebep yok. - Ama bu gece özellikle neşelisiniz. - Doğru, uzun süredir medeni dünyayla temasımız olmadı, bu insanlar bize taze haberler getirdiler, bana kazının dışında da bir realite olduğunu hatırlattılar. - Yani özlem çekiyorsunuz. - Amma da laf! Ne tuhaf sonuçlar çıkarıyorsunuz! Buna pek özlem denemez, ama beş aydır toprak kazıyoruz, toz yutuyoruz, çalışmaktan başka yaptığımız bir şey yok, neredeyse buradan dışarıda bir hayatın var olduğunu unutmuşum. - Buradan gitmek mi istiyorsunuz? - Ekibin güvenliği konusunda kaygılıyım. Yarın kocanıza telefon edip, bana tahliye planlarını anlatmasını isteyeceğim. Ahmed, ilk bombalar düşer düşmez, bizi buradan çıkarmak için gereken araçları hazır tutacağına söz vermişti. - Ya daha Tablet Kitabı Mukaddes'i bulmamışsak? - Her durumda biz gideriz. Amerikalılar Irak'ı bomba yağmuruna tutarken biz burada kalıp kazı yapamayız. Siz Amerikalıların burada bir grup çılgın kazı yapıyor diye, bizi ayrı tutacağını Safran'ı bombalamayacağını mı sanıyorsunuz? Ben buradaki bu insanlardan sorumluyum,

onlar benim hatırım için buraya geldiler, bir kısmı benim arkadaşlarım, onların hayatını ne bir şey için ne de biri için tehlikeye atarım, asla atmam... Tablet Kitabı Mukaddes için bile.

- Ne zaman gideceksiniz? - Bilmiyorum... Henüz bilmiyorum. Fakat hazırlıklı olmak istiyorum. Bana öyle geliyor ki, artık toparlanmanın zamanı geldi. Arkadaşlarımla konuşmalıyım, hep birlikte karar vereceğiz, kendimizi aldatanlayız, medyadan basından gelen çocukları duydunuz. - İşler beş ay öncesinden daha kötü değil ki, hiçbir şey değişmedi. - Onlara göre değişmiş. - Gazeteciler abartıyorlar, bu abartmalardan geçiniyorlar. - Yanlıyorsunuz; bazıları öyledir, ama hepsi değil, buradaki gazeteciler üç Hollandalı, iki Yunanlı, dört İngiliz, beş Fransız, iki İspanyol... - Yeter, devam etmeyin, biliyorum. - Hepsinin birden abartması, Bush buraları istila edecek diye uydurması zor. - Ben çalışmaya devanı edeceğim. Yves Picot dik dik Clara'ya baktı. Ondan bu çalışmalarını bırakmasını isteyemezdi, fakat o olmadan devanı etmesi fikrinden rahatsız olmuştu.

- Bomba yağmurları altında mı çalışacaksınız? - Belki de dostlarınız galip gelmez. - Benim dostlarım kim? - Bizi bombalayacak olanlar. - Şimdi milliyetçiliğiniz mi tuttu? Başkalarında suçluluk kompleksi uyandırma oyunu oynamayınız, lütfen; en azından benimle oynamayınız, çünkü boşuna vakit

kaybedersiniz. Bakın, size bir kere söyleyeceğim, bence sizin Saddamınız hapse atılması gereken kanlı bir diktatör. Onun uğrunda kılımı kıpırdatmam, onun kaderi benim gözümde beş para etmez. Birçok Iraklı'nın onun suçunun cezasını çekeceğini düşünerek üzülüyorum. - Peki, yani, onlar Saddam için mi geliyor, yoksa bizim petrolümüzü çalmak için mi? - Her ikisi de... Saddam işin bahanesi, bundan şüphem yok. Ama ben politika oyununa girmem, ben bu trenden ineli çok oldu. - Siz hiçbir şeye inanmıyorsunuz. - Yirmi yaşındayken solcuydum, hırslı bir militandım, rüyalarımın partisini, içine girerek, çok iyi tanıdım, tiksinererek kaçtım. Hiçbir şey görüldüğü gibi değildi, hele söylendiği gibi hiç değildi. Anladım ki politika ve sahtekârlık çoğu zaman el ele giderler... Böylece ayrıldım. Ben, bize, özgürlüğü tadıyormuşuz hayalini yaşatan burjuva demokrasisi taraflısıyım, hepsi bu. - Ya başkaları? Sizin birinci dünyanızda doğmuş olmayan bizlere ne olacak? Ne yapmalıyız, ne ummalıyız?

- Bilmiyorum, bilebildiğim tek şey onların, büyüklerin menfaatlerine kurban gittiğidir, ama aynı zamanda kendi yöneticilerinin de kurbanı oluyorlar, kendi kendilerinin de kurbanı oluyorlar. Ben Fransız'ım ve Fransız Devrimi'ni savunurum, bütün ülkelerin bizimkine benzer bir devrim yapması gerektiğine inanırım, ışığa ve akla yol açan bir devrim... Fakat dünyanın bu bölümünde sizin gibi ya da sizin büyükbabanız gibi aydınlar, zenginliklerini ve güçlerini vatandaşlarının sefaletinin üstüne kuruyorlar, öyleyse ne yapabileceğinizi bana sormayın. Ben hiçbir şeyde kendimi suçlu hissetmiyorum. - Sizin kültürünüzün bizimkinden üstün olduğuna inanıyorsunuz... - Gerçeği söylememi ister misiniz? Yani, evet, buna inanıyorum. İslam, sizin burjuva devrimini yapmanıza engel oluyor. Politikayı ve dini birbirinden ayırmadıkça ileri gidemezsiniz. Ülkenizin tepeden tırnağa kapalı kadınlarım görünce iğreniyorum, tıpkı her tarafta peşinizde olan Fatima isimli kadın gibi, öyle değil mi? Kocalarının arkasından yürümeleleri ya da bir erkekle rahat rahat konuşamamaları benim onuruma dokunuyor. Her iki elinde birer kadehle Fabiân yaklaştı.

- Bereket versin burası fazla sıkı bir İslam ülkesi değil de, birer kadeh atabiliyoruz. İkisine birer kadeh ikram etti. Clara da Picot da kadehleri mekanik bir tavırla aldılar.

- Ne oldu? diye sordu Fabiân. - Clara'ya "biz artık buralardan gitmeyi düşünmeye başlasak iyi olur" diyorum. - Bize anlattıklarına bakılırsa, daha fazla beklemesek iyi olur, diyerek konuşmaya katıldı Fabiân. - Yarın Ahmed'e telefon edip, Albert'le işbirliği yapmasını ve artık bizim tahliyemizin ayrıntılarını hazırlamasını isteyeceğim. Burada durmanın tehlikeli olmadığı son dakikaya kadar kalacağız, bir saniye fazla değil. Picot'nun ses tonu ne bir soruya ne de bir karşılığa meydan bırakıyordu, Clara çatışmayı kaybettiğini anladı.

- Clara, ne çok şey elde ettik, farkında değil misiniz? dedi Fabiân, onu biraz neşelendirmeye çalışarak... - Ne kazandık? yanıtını verdi sertçe Clara. - Hiç bilinmeyen bir tapınağı gün ışığına çıkardık, hiç tanınmayan bir köyü... Profesyonel açıdan bakınca bu kampanya yapılan zahmetlere değmiştir, eli boş dönmüyoruz, yaptığımız işten gurur duyabiliriz. Yorucu çalışma günlerinden şikâyet etmeyen olağanüstü insanlara güvenerek çalıştık. Kazı işinden başka hiçbir şey yapmadan geçirdiğimiz beş ayı geride bıraktık. Bir kez daha canımızla oynamamızı istemezsiniz, değil mi? Clara, ne yanıt vereceğini bilemeyerek, Fabiân'a baktı. Vicdanen Pi

cot'ya da Fabiân'a da hak veriyordu, ama bunu kabul etmek yenilgiyi kabul etmek demektir.

- Ne zaman gideceksiniz? Sakin görünmeye çalışarak sormuştu. - Ahmed'le konuşmadan bunu söyleyemem. Paris'ten birkaç arkadaşım ve annemle babamla da konuşmak isterim. Bankacılar harplerin ne zaman patlayacağını daima bilirler. Sen, Fabiân, Madrid'deki adamlarınla konuş da sor bakalım, onlar sana ne diyecek? - Evet, yarın telefon ederiz. Şimdi gazeteciler gelsin de şu nefis kuzuları yiyelim. Karnım aç. Clara'nın odasındaki pencere deliğinden bir şey görüldüğü

söylenemezdi. Camı yoktu, gizli bir oyuk gibiydi.

Epeydir kampta en ufak bir gürültü bile duyulmuyordu. Herkes uyuyordu, fakat Clara'yı bir türlü uyku tutmuyordu. Son günlerde, büyükbabasına bakan, Doktor Selam Necib'le yaptığı konuşmadan etkilendiği kadar, Picot'yla yaptığı konuşmadan da etkilenmiş değişmişti.

Hekim, nezaket kurallarına önemsemeden, yalana sapmadan konuşmuştu; büyükbabası bir baygınlık geçirmişti, yaptığı tahlillerin sonucu da kaygı vericiydi. Hekimin düşüncesine göre, hastanın, gerçek bir hastaneye nakledilmesi gerekiyordu.

Clara büyükbabasını görmek için içeri girmiş ve bir günde bu kadar ihtiyarlamış olmasına şaşırıp kalmıştı. Gözleri çukura gömülmüştü, kesik kesik soluk alıyordu. Ona önce Bağdat'a, sonra oradan da Kahire'ye taşınması gerektiğini anlatınca, büyükbabası kafasını sallayarak reddetti. Hayır, Tablet Kitabı Mukaddes'i bulmadan buradan bir yere ayrılmayacaktı. Clara ona Picot'nun oradan ayrılmaya hazırlandığını söylemeye cesaret edemedi.

Saat sabahın üçünü gösteriyordu, hava soğuktu; sırtına bir spor ceket geçirdi ve ışıkları yakmadan odasından çıkıp Fatima'nın odasına doğru yürüdü. Kadın derin bir uykudaydı, Clara'nın pencereyi açıp dışarı atlaması bile onu uyandırmadı.

Ona eşlik eden korumalar ana girişte ve evin antresinde uyuyorlardı, arka kapıyla ilgilendikleri söylenemezdi.

Kalp çarpıntısının geçmesi için birkaç saniye bekledikten sonra, kuytulara sinerek, kamptan uzaklaşmaya başladı, ziggurata doğru gidiyordu. Ruhunu sakinleştirmek için killi topraktan yapılma eski tuğlalara dokunmaya ve gecenin rüzgârını hissetmeye ihtiyacı vardı.

Nöbetçiler içleri rahat uyukluyorlardı, onlardan habersiz kazı alanına sızılabileceğini bilse Ayed Sahadi öldürürdü onları; ama Clara bunu ona söylemeyecekti. Oturup düşünceye dalabileceği bir yer aradı kendine. Eli kolu bağlı hayatının değişmekte olduğunu hissediyordu. Eskiden güven ve kesinliğin bulunduğu yerde şimdi acı ve yalnızlık vardı. Hayatı boyunca hiç şöyle oturup düşünmemiş olduğunu fark etti; bu

güne kadar sadece yaşamıştı, öylesine, hiçbir şey düşünmeden, kaygılanmadan, bencil rahatlığına uymayan bir şeyi ne bilmek ne de görmek istemişti.

Hayır, o onu korumak için yüklüce para alan Ahmed'den daha iyi değildi, tek farkı Ahmed gibi ikiyüzlü olmamasıydı belki... Clara'nın vicdanı rahattı.

Toprağın, kilin ve çamurun oluşturduğu döşek üzerinde büzülerek uyuyakaldı, rüyalarında Şamas'ı aradı.

İli um-mi-a (üstat) derecesine yükselmiş ve o tapınaktaki en büyük otorite olmuştu, tapınaktan bölgesel yönetime katkıda bulunuyordu.

Bölgeyi yöneten kral, gücünü Ur'un ötelere genişletmek istemişti. Bu amaçla içinde bilge adamların hem bekçilik ettikleri, hem çevrelerinde olup bitenleri gözlemledikleri, hem de elde edilen bilgileri biriktirip sakladıkları o küçük boyutlu zigguratın yükseltilmesi emrini vermişti.

O sabah daha bir özeldi: bir dub-sar (kâtip) terfi edecek, ses-gal (büyük birader) olacaktı.

İhtiyar Yadin, geçen zamanın iyice bulutlandığı gözleriyle, Şamas'ı göremeyecekti, fakat kabul törenini izleyecek, nerdeyse bir tek dışın bile kalmadığı ağızını göstere göstere gülecekti. Çok zaman var ki, Yadin'in karısı, Şamas'ın annesi, yaşlı adamın gören gözü olmuştu, çevrede olup biten ayrıntıları kocasına o anlatırdı. İşte şimdi o yaramaz oğlunun nerelere yükseldiğini görüp başını gururla kaldıracaktı.

Üstat en çok sevdiği öğrencisinin töreninin ayrıntılarıyla uğraşmaktan zevk duyuyordu. Şamas onun başını çok ağrıtmış, öğrencisinin dik kafalılığı ve saygısızca sorduğu sorular karşısında öfkesine az kalsın hâkim olamayacağı anlar olmuştu.

Şamas basit yanıtlarla hiç yetinmezdi. Bütün söylenenleri didik didik diderek konunun mantığını bulmak isterdi; apaçık ve besbelli olmadıkça kimsenin gerçeğini kabul etmezdi.

Tanrıları küçümsediğini dışa vurmaması, belli etmemesi gerektiğini kafasına sokabilmişti, en azından kamu önünde.

Amcası İbrahim, yalnızca tek tanrının var olduğunu, her şeyin onun istemiyle yaratıldığını genç Şamas'ın zihnine yerleştirmişti. İli ise, öğretmeni olarak, ona, aslında Yaratılış düzeninin Elohim'den kaynaklandığını anlatırdı, ondan sonra da başka ilahlar var mıdır yok mudur diye tartışmaya girerlerdi, Şamas başka tanrıların varlığını kabul etmezdi.

Ama zaman boşa gitmiyordu, Şamas'ın da gönlüne dinginlik gelmiş, kâtiplerin en iyisi olmuştu; şimdi bir onur daha kazanıyor, ses-gal oluyordu. Bir gün gelecek um-mi-a da olacaktı, um-mi-a'larm um-mi

a'sı, çünkü bilgeliği apaçık ortadaydı, gözlemlerinin, okumalarının ve apaçık görünmeyenle asla yerinmemenin meyvesiydi bu. Şamas'ın genç karısı Lia, tuniğini giymesine yardım etti, sonra da gülümseyerek uğurladı onu. O gün Şamas, İli'nin himayesinde ses-gal oldu, o sırada zihni buldukları yerden günlerce uzakta olan başka topraklarda geziniyordu.

İbrahim'i düşünüyordu; onun Kenan Ülkesi'nde birçok kavmin atası olduğunu hayal ediyordu, çünkü baba olmasının haberi Ur'a kadar gelmişti. Tanrı bunu ona vaat etmiş ve sözünü tutmuştu.

Ona bilinemez ve kaprisli bir varlık olarak görünen Tanrı, Şamas'ı adım adım izliyordu. Her yerde onun yanındaydı. Şamas bütün kalbiyle Tanrı'ya inanıyordu. Onu anlayamıyordu, fakat kendi kendine diyordu ki, sonuçta kendisi sadece insanların olduğu çamura can veren ilahi nefesin yarattığı bir insandı.

Bazen Yaratılış'ın mantığını anlamaya çalışınca kafası patlayacak gibi oluyordu. Bir an geliyor her şeyi anlayacakmış gibi oluyordu, ama bu düş hemencecik kayboluyor ve yine zihninin karanlıklarla dolduğunu hissediyordu, İli'nin öksürüğü onu gerçeğe döndürdü. Öğretmeninin sözlerini işitmemiş, onunla birlikte Tanrıça Nidaba'ya yakararak ayın yapan kâtiplerin ve rahiplerin duasına bile katılmamıştı.

İli'yle yalnız kalıp son yıllarda elinden gelenin en iyisini ortaya koyarak üzerinde çalıştığı

hediyeyi ona sunma arzusunu duyuyordu içinde. İbrahim anlatırken tabletlere zarif ve düzgün işaretlerle geçirmeye çalıştığı, dünyanın yaratılışı, insanların itaatsizliğinden dolayı Tanrı'nın öfkelenişi, Babil Kulesi'nin yıkılıp dillerin karışması... kilden tabletlere yazılmış bu üç güzel efsanenin, başka hikâyelerin ve epik öykülerin saklandığı salonlardan birinde salon genişletildikten sonra saklanmasını istiyordu.

Akşam olunca, hoca ve öğrencisi birkaç dakika yalnız kalmalarından yararlanıp birbirlerine gönüllerini açtılar. İli'nin kafasında tek tel saç kalmamıştı, ağır ağır yürüyordu, bembeyaz olmuş kaşları da ihtiyarlamaya başladığının işaretiydi.

- Sen iyi bir um-mi-a olacaksın, diyordu İli. - Ben halimden memnunum. Burada çalışmak bir ayrıcalık, senin yanında her gün yeni bir şey öğreniyorum. - Bu sana asla yetmez, çünkü sen bilmek daha çok bilmek istiyorsun. Hâlâ var olmanın nedenini sormaktasın, sana senin Tanrının bile yanıt vermiyor. Şamas sustu. İli haklıydı; dudaklarından dökülen soruların sayısı çevresindeki insanlardan aldığı yanıtlardan daha çoktu.

- Artık adam oldun, diye sürdürdü İli. Kabul etmelisin ki bazı soruların cevabı yoktur, hangi ilaha yönelirsen yönel. En azından tanrılara saygı göstermeyi öğrendin, ama pek çok kere küstahlıkların efendimi

zin kulağına gidecek korkusuyla çok sıkıntı çektirdin. Ama kimse sana ihanet etmedi, anlamayanlar bile.

- Ama, İli, sen de benim gibi biliyorsun ki, tapınakta sakladığımız tanrılar sadece çamur. - Öyle, ama biz tanrılardan bir dilek dilerken çamura dua etmiyoruz. Çağrımız onun ruhunadır, işte senin anlamadığın da bu. Çamur, tanrının bir temsilidir sadece. Çünkü hiçliğe tapmak; yüzü olmayan, biçimi olmayan, göze görünmeyen bir tanrıya dua etmek zordur. - İbrahim derdi ki, Tanrı insanları kendi suretinde yaratmış. - Demek ki, bize benziyor, öyle mi? Sana, bana, babana? Bizi kendi suretinde yarattıysa, bu demektir ki, biz de ona yönelmek için onu çamurla tasvir edebiliriz. - Tanrı çamurun içinde değildir. - Seni duydum, diyorsun ki, senin Tanrının her yerdedir, öyleyse bu çamurun içinde de olabilir, nasıl olsa insanları da aynı çamurdan yapmamış mı? Yıllardan beri hep aynı tartışmayı yaparlardı, zamanla sözlerindeki sertlik azalmıştı. Şimdi yalnızca konuşuyorlardı, artık eskisi gibi tanrıyla ilgili görüşlerini karşısındakine kabul ettirme çabasıyla kavga etmiyorlardı.

- Sana bir hediyem var, dedi Şamas, hocasının yüzünde beliren şaşkınlığa gülerek. - Teşekkür ederim, ama benim için en güzel hediye senin benim öğrencim olmandır, artık eşitiz, çünkü, bana soracağın sorulara cevap bulma çabasıyla her geçen gün daha da ilerlememi sağladın. Gülüştüler. İçtenlikle karşılıklarının değerini bilme ve olduğu gibi kabul etme noktasına ulaşmışlardı, bunu öğrenmeleri kolay olmamıştı. Şamas hocasını oturup çalışmaktan hoşlandığı küçük bir kitaplığa

götürdü, ona bohça gibi kumaşa sarılı bazı tabletler uzattı. İli tabletleri dikkatlice açtı, en isyankâr öğrencilerinden birinin kamış kaleminden çıkan harflerin güzelliği karşısında şaşırdı.

- Yaratılış'ın öyküsü bu, dünyanın yaratılmasını anlatıyor, tıpkı İbrahim'in bana anlattığı gibi. Senin olursa sevinirim. Şamas'ın ona uzattığı bohçayı eline alırken İli'nin gözleri sevinçten bulutlandı.

- Bana İbrahim'in mesellerini öyle çok anlattın ki... - İşte burada tam tamına bana söylediği gibi. Harran'da yazdığım tabletleri saklıyorum, ama o zaman benim bileğim yeterince güçlü değildi, daha sen beni şimdiki ben yapmamıştın... Bunları beğeneceğini umarım. - Sağol, Şamas, sağol. Bunları hayatımın son gününe dek saklayacağım. O gece Lia kocasını ilgiyle dinledi, kocasının tapınak hiyerarşisinde

önemli bir kişi olmasından heyecan duyuyordu.

Sonra, karısı uyurken, Şamas, Harran'dan getirdiği eski tabletlerinin bohçasını açtı ve onları sessizce seyretti. Onlara bakmak onu çocukluğuna, ilk gençliğine, babası ve kabilesiyle yaşadığı çobanlık hayatına döndürüyordu. Geçmişe özlem duymuyordu, çünkü bugününden memnundu, Tanrı'dan söz ettiği İbrahim'i arıyordu yalnızca. Hatta toplumu için İbrahim'in Tanrısı ne tekti ne de Kadiri Mutlak'tı, diğer tanrılardan daha güçlü bir tanrıydı o kadar.

Tabletleri yeniden bohçasına sardı, onları, muntazam sıraya dizilmiş başka tabletlerle birlikte, özenle küçük salonun rafındaki yerine koydu. Ben ölünce onlar ne olacak diye sordu kendi kendine. Çocuklarının, görmedikleri bir Tanrı'ya hiç ilgi duymadığını gayet iyi biliyordu.

- Şamas, uyan, uyan! Lia'nın sesi korkuyla ve kaygıyla doluydu. Şamas gözlerini açtı ve yatağında doğruldu, pencereden sabahın ilk ışıkları giriyordu.

- Ne oluyor? - İli seni çağırılmış, tapınağa git. - Bu kadar erken mi? Sebebini söyledi mi? - Söylemedi, gelen çocuk İli'nin seni beklediğini söyledi, o kadar. Şamas gecikmeden giyinip tapınağa doğru yola çıktı, hocasının bu aceleciliğinden kaygılanmıştı. İli'nin onu öbür kâtiplerle birlikte beklediği dörtgen salona varınca, ortada ciddi bir durum olduğunu anladı.

- Şamas, Saray'daki efendimiz topraklarımıza el koymak istiyor. Tapınağın zenginliğini kıskanıyor. - Ne istiyor bizden? - Neyimiz varsa istiyor: buğdayımızı, meyvelerimizi, hurmalıklarımızı, suyumuzu istiyor. Sürülerimizi ve çiftliklerimizi istiyor. Ülkesinde meyve azmış, dereleri kurumuşmuş, öyle diyor. Verdiğimiz öşür vergisini artırmak istiyor, zenginliğimize göre bizden aldığının çok az olduğunu söylüyor. - Depolarda yeterince tahıl var, yetmez diye korkmasına gerek yok. - Hiçbir şeyi eksik değil, ama o daha çok istiyor, bizim olan ona fazla görünüyor, el koymak istiyor. O, selefim olan son büyük üstadın yeğenidir, bu nedenle Saray'ı da tapınağı da yönetmeye hakkı olduğuna inanıyor. Çalışmalarımızı denetleyecek bir yönetici olmak iddiasında, varlığımızın ne kadarının krallık hazinesine gideceğini, ne kadarının tapınağa kalacağını belirlemek istiyor. Dün sana söylemek istemedim, çünkü dün senin için önemli bir gündü, fakat günler önce bana ultimatoma verdi ve bugün, daha şafak sökmeden, cevabımı almak için bir asker göndermiş. Konuşarak onu ikna edebileceğimi sanıyordum, ama yanılmışım.

- Ya ona karşı çıkarsak? - Bizi mahveder, topraklarımızı alır, depolarımızı yağmalar... Ne yapabiliriz? diye yakındı İli. Kâtipler dertli dertli susuyorlardı, "ensi"nin yol açacağı sorunlardan korkuyorlardı. Kimileri de onun huzursuz zihninden bir çözüm umarak Şamas'a bakıyorlardı.

- Biz barışçı insanlarız, dövüşmeyi bilmeyiz, dedi İli. - Ur hükümdarından yardım isteyebiliriz, önerisinde bulundu Şa-mas. Bizim "ensi"imizden daha kudretlidir o, bizimki onunla çatışmaya cesaret edemez. Yardım istemek ve korunmaları için yalvarmak üzere Ur'a bir haberci göndermeye karar verdiler. İli genç bir kâtibini bu iş için hemen yola çıkmak üzere seçti. Acaba onlara acırlar mıydı?

Krallar kaprisli olur ve mantıkları ölümlülerin mantığına uymaz, yani Ur'un efendisi yapacağı yardım için Safran "ensi"sinden daha fazla bir karşılık isteyebilirdi.

Güneş, Safran'ın sarı topraklarını aydınlatarak bütün haşmetiyle parlıyordu, bir adamın çığılığı aniden çarşının uğultusunu bastırdı. İli ile Şamas bu çığılığın ölümün ve yıkımın habercisi olduğunu bilerek birbirlerine baktılar. Bütün kâtipler tapınağın kapısına geldi, askerler çoktan kapıyı tutmuş, içeri girmeye hazırlanıyorlardı. Ateş çıtırtiları ve kadınların ağlaşmaları, askerlerin ve evlerini koruyan erkeklerin bağırışlarıyla birlikte göğe yükseliyordu.

Şamas tıpkı Fırat kıyısında büyüyen sazlar misali, boyun eğip fırtınanın dinmesini beklemekten başka hiçbir şey yapamayacaklarını anladı. İli ona teslim olmasını önerdiyse de, Şamas'ın içgüdüleri galip geldi ve askerlere karşı çıktı.

Çabasının boşa olduğunu biliyordu, fakat işlenen haksızlığa düpedüz teslim olmak elinden gelmiyordu. Ne kadar zaman geçmişti? Belki bir saniye ya da belki birkaç saat; kendini çok yorgun hissediyordu ve kafası karmakarışıktı.

“İnsanlar, kral da olsa ölümsüz değildir. Bir gün gelir, bu tapınakta biri yine barış içinde yaşar, bizim gibi, toplulukta düzen ve adalet olması için, şafakla birlikte çalışmaya başlayan kâtiplere ve onların iyi işlerine güvenen insanların topraklarını, koyunlarını ve çiftliklerini yönetir” diye düşünüyordu Şamas karşı koyduğu askerlerden biri onu yere devirirken.

İli’yi gördü. Hocası başındaki yaradan kan fişkırarak uzanmış yatı

yordu. Çevresinde yatan diğer kâtipler de ölmüştü, o güne kadar din

gınlığın hüküm sürdüğü bu yeri savunmak için koşup gelen tapınak hizmetkârları da öyle.

Başında büyük bir sızı vardı, kemiklerinin ağırlaştığını hissediyordu,

kolunu zar zor oynatabiliyordu, üstelik her şeyi bulanık görüyordu. “Ben de arkadaşlarım gibi ölüyor muyum? Yoksa çoktan öldüm mü?”

Ölse bu kadar acı hissetmeyeceğini düşündü, demek hâlâ canlıydı, ama ne kadar? Ya Lia? Lia yaşıyor muydu acaba? Asker suratına bir tekme vurup onu ölümlerin arasına attı; nefes almıyormuş gibi görüldüğü için onu ölümlerden biri sanmıştı.

Ölmek istemiyordu, ama nasıl kurtulacağını bilmiyordu. Neden Tanrı sonunun böyle olmasını istemişti ki? Gülümsediğini fark etti; İli olsaydı böyle bir anda Tanrı’ya bu tür sorular sormasına kızardı. Ama. acaba öbürleri Marduk’a yakarmıyorlar mıydı?

İbrahim orada olsaydı ona Tanrı’nın yarattıklarının böyle vahşice öldürülmelerinden neden hoşlandığını sorardı. Bu son gerekli miydi? Gözleri kapalı mıydı açık mıydı bilmiyordu, çünkü hiçbir şey görmüyordu, bir kişinin hırslan yüzünden tüm hayatı elinden gidiyordu. Ona göre çok saçmaydı bu! Tanrı neredeydi? Sonunda onu görecekti miydi”? Birden bir ses duyulunca yerinden sıçradı. Bu, ondan Tanrı’ya güvenmesini isteyen İbrahim’in sesiydi. Sonra beyaz bir ışık yattığı köşeyi aydınlattı, güçlü bir elin elini tuttuğunu ve doğrulmasına yardım ettiğini hissetti. Artık acı duymuyordu ve sonsuzluğa karıştığını anladı.

- A, Clara değil mi bu? Ta kendisi. Miranda'nın sesi onu, rüyada Şamas'la buluştuğu, derin uykusundan uyandırdı. Göğsünde nefes almasını zorlaştıran şiddetli bir sızı hissediyordu. Bütün kemikleri ağrıyor, kaygılı kaygılı ona bakan Miranda'ya yanıt veremiyordu.

Daniel kamerasını bir tuğla yığınının yanına bırakıp, tir tir titremekte olan Clara'nın üzerine eğildi.

- Siz iyi misiniz? Askerler gazetecilerin kiminle konuştuğunu görmek için koşarak geldiler. Sarı kumun üzerinde büzülmüş, sanki buradan kilometrelerce uzakta bir yerdeymiş gibi yitik gözlerle bakan Clara'yı görünce korktular.

Komutan adamlarına bağırdı, bir asker çıkıp battaniye aramaya koştu.

Clara kıpırdamıyordu, bir an o da diğerleri gibi felç olduğu korkusuna kapıldı. Nedenini bilmiyordu, fakat boğazından sesi çıkmıyor, kollarını bacaklarını oynatamıyordu.

Daniel'in kolunu kafasının arkasından geçirip kalkması için ona yardım ettiğini duyumsadı; sonra Daniel ona biraz su içirdi. Miranda kaygıyla Clara'nın nabzını tuttu, komutan korkuyla bu sahneyi seyrediyordu. Bu kadına bir şey olursa, onu sorumlu tutarlardı.

- Nabzı hafif atıyor, ama sanırım iyi, yarası beresi yok, dedi Miranda. - Onu kampa götürelim, hekime gösterelim, dedi Daniel. Asker battaniyeyle geldi, Daniel Clara'nın üstünü örttü. Clara sıcağın vücuduna yayıldığını hissetti.

- İyiyim, dedi mırıldanarak. Üzgünüm, uyuyakaldım herhalde. - Donmak üzereymişsiniz, dedi Daniel. Böyle bir yerde yatmak nereden aklınıza geldi? Clara ona bakıp omzunu silkti. Gazeteciye verecek yanıtı yoktu. Ya da vereceği cevap bu ortamda ortalığı fena karıştırdı.

- Kampa kadar size refakat edelim, dedi Miranda. - Hayır, hayır... lütfen... büyükbabamı korkutursunuz. Ben iyiyim, teşekkür ederim, demeye çalıştı Clara. - Tamam, öyleyse bir kahve verelim de ısının. Komutan, bize kahve bulabilir misiniz? Miranda'nın ricası kaygı içindeki komutanın hevesle yerine getireceği bir emir oldu. Birkaç dakika sonra, Clara, Miranda'yla ve Daniel'le, arkeolojik bölgeyi koruyan askerlerin yemekhane olarak kullanıldığı çadırda oturmuş kahvesini içiyordu; yüzünün rengi yerine gelmişti, konuşabiliyordu.

- Ne oldu size? diye sordu Miranda. - Harabeler arasında gezmeye çıkmıştım. Hoşuma gidiyor bunu yapmak, böylece daha iyi düşünebiliyorum, sonra uyuyup kalmışım, hepsi bu, dedi Clara. - Daha dikkatli olmalısınız, burada geceleri çok soğuk olur. Daniel'in babacan tavrı Clara'yı gülümsetti. - Meraklanmayın, belki bir soğuk algınlığına yakalanabilirim, hepsi bu. Lütfen, hiçbir şey söylemeyin, ben... evet, geceleri yalnız gezmeyi seviyorum, düşünmeme yardım ediyor, ama buralarda yalnız kalmak zor, büyükbabam hep bana bir şey olacak diye endişelenir. Üstelik, politik koşulları da göz önüne alırsak, burası asker dolu bu yüzden kimseye görünmeden sessiz sedasız kaçamak yapmaya uğraşıyorum. - Bize açıklama yapmak zorunda değilsiniz, dedi rahatlatmaya çalışarak Daniel. Biz yerde yattığımızı görünce korktuk da onun için. - Uyumuş kalmışım... Yorgunum, saatle yarışarak çalışıyoruz... dedi doğrulayarak Clara. - Biz de, öbür arkadaşlardan farklı bir şey yapmış olmak için. Yıkıntıları gündeğumunun ışığında filme almak istemiştik. Gerçekten de bütün bunlar çok güzel, dedi Miranda. - Siz iyiyse, ben gidip güneş iyice yükselmeden sabah ışığından yararlanmak istiyorum, fakat sen Miranda, onunla kalabilirsin, önerisinde bulundu Daniel. İki kadın yalnız kaldı. Clara'nın gariplikleri ilgisini çektiğinden Mi

randa arkadaşının önerisine karşı çıkmamıştı. Bu kadında onu özel yapan ne olduğunu bilemediği bir şey vardı.

- Siz Iraklı'sınız, ama Iraklı'ya benzemiyorsunuz, yorumunda bulunarak deşelemek istedi. - Iraklı'yım... yani, burada Iraklı'ya benzemediğim bana söylenmiyor. - Gözleriniz öyle mavi ki, teninizin rengi... yani bunlar öbür Iraklılardan farklı. - Ailem başka yerden, melezim. Miranda'nın Clara'ya kanı kaynayivermişti, aralarında ortak bir şeyler vardı, melez olduğunu söyleyince içinde ona karşı bir yakınlık duymuştu.

- Ah! Gözlerinizi ve görünüşünüzü açıklıyor bu. Söyleyin bana, burada yaşamaya nasıl katlanıyorsunuz? Soru Clara'yı kendine getiriverdi. Bu gazeteci kızla tartışmanın kolay olmayacağı korkusuyla, dikkatini topladı.

- Ne demek istediniz? - Kültürlü, duygulu bir hanım olarak, böyle bir rejime nasıl katlanabiliyorsunuz? - Politika'ya hiç karışmadım, beni ilgilendirmiyor, yanıtını verdi soğuk bir tavırla Clara. Miranda onu tepeden tırnağa süzdü ve Clara'nın öyle az önce düşündüğü gibi sempatik biri olmadığına karar verdi.

- Politika hepimizi etkiler; bazıları ilgilenmediklerini söyleseler de politikadan kimse kaçamaz. - Bütün hayatımı okumaya öğrenmeye verdim, başka bir şeyle ilgilenmedim. - Okumak öğrenmek dışında çevrenizde olup bitenlerden de haberdar olmanız gerekir sanırım, dedi Miranda sinirlenmişti. - Çevremde neler vardı, söyleyeyim size: Doğu'nun az sayıda laik rejimlerinden biriydi, ambargodan önce yeni yeni oluşmaya başlamış bir orta sınıfı olan bir toplum, belli bir zenginlik ve çoğu Iraklı için barış içinde bir ortam. - Rejimi seven Iraklıların ülkesi. Kaybolanlar, öldürülenler, Kürt katliamı, Saddam'ın barbarlıkları hakkında ne söyleyebilirsiniz? - Ya siz ABD'nin Pinochet'ye ve Arjantin cuntasına verdiği destek konusunda ne söyleyeceksiniz? işlerine geldiği sürece Saddam'a verdiği destek konusunda? Sizin ülkenize benzemeyen bütün ülkeleri bombalayacaklar mı? Kesinlikle eminim ki, Suudilere karşı, Emirlikler'e karşı, Çin'e karşı... hatta Kore'ye karşı parmaklarını bile oynatmayacaklar. Batı'nın çifte standartlı ahlak anlayışından bıktım. - Ben de ve bu çifte standardı suçlayan biri olarak düşündüğümü açıkça ve yüksek sesle söylemekte özgür hissediyorum kendimi. Bu da kötülerin en kötüsünün diktatörlüğü.

- Fikirlerinizi dışa vurmanın zamanını iyi seçmelisiniz. - Beni ihbar mı edeceksiniz? diye sordu Miranda alaylı alaylı. - Tabii ki öyle bir şey yapmam. Amma budalalık! - Ben sizin ülkenize karşı savaşı haklı bulmuyorum, savaşa karşıyım, fakat Iraklıların da Saddam'dan kurtulmasını diliyorum. - Ya kurtulmayı istemiyorlarsa? - Kinik olmayınız, istememek ellerinden gelmez biliyorsunuz. - Bu ülke onu yönetecek güçlü bir el istiyor. - Vatandaşlarımızı ne kadar çok küçümsüyorsunuz! - Hayır, onları küçümsemiyorum, gerçeği söylüyorum. Saddam olmasa başka biri olacaktır, ama sert bir el olmazsa, ülke yıkılır perişan olur, gerçek bu. - Sizin için insan hakları, demokrasi, özgürlük, dayanışma... bir anlamı yok mu? - Sizin için nasılsa aynı, ama unutmayın ki burası Doğu'dur. Sizin ölçülerinizi bize uygularsanız yanılırsınız. - insan hakları insan haklarıdır, burada da aynı Pernambuco'da da aynı, değişmez. - Siz Arapları tanımıyorsunuz. - Ben özgürlüğe ve insan onuruna inanırım, nerede doğulduyuyla değişmez. - Çok iyi yapıyorsunuz, sizinle tartışacak değilim. Siz Irak hakkında kendi bakışınızla hüküm veriyorsunuz, bu da gerçeği görmenizi engelliyor. - Bir yıl önce, bir önceki gelişimde, yerel bir radyo muhabiriyle tanışmıştım. Bu gelişimde birkaç ay önce onu aradım, evinde telefona cevap veren olmadı. Radyoya gittim; orada bana onun "kaybolduğunu" söylediler. Bir gün Muhaberat, radyoya gelmiş, onu alıp götürmüş. Bir daha gören olmamış. Karısı nesi varsa satmış, çünkü ona böyle yapar da yolsuzluk yapan bir memuru görürse, kocasından haber alabileceğini söylemişler. Her şeyini satmış, evini, arabasını, nesi varsa, eline geçen parayı

utanmazın birine vermiş, o da parayı alır almaz kadını ihbar etmiş. Kadın da kaybolmuş. Çocukları şimdi büyükannelerinin yanında sürünüp duruyor. Clara omzunu silkti. Verecek yanıtı yoktu, ona Irak'ta böyle işlerin olduğunu anlattıklarında, susardı. O, mutluydu, tek söyleyebileceği de buydu. Bu böyleydi ve Saddam'ın sarayında hep iyi karşılanmıştı. Hayır, Saddam'ı yargılamayacaktı; büyükbabası buna izin vermezdi, o da bunu pek istemiyordu.

- Bunların olduğunu biliyorsunuz, dedi tekrar Miranda. Clara'nın susması gazeteciyi zıvanadan çıkarmaya başlamıştı. - Doğu'ya gerekli olan bir devrimdir, ama gerçek bir devrim, bütün bu cani devlet adamlarını yok edecek bir devrim, insan haklarına en küçük

saygısı olmayan bu Ortaçağ rejimlerini yok edecek bir devrim. Halkın asıl kanserin içinde olduğunu fark ettiği ve onu çıkarıp atmaya karar verdiği gün, işte o gün Doğu gerçek bir güç olacaktır, diye savundu.

- Bunun böyle olmasıyla ilgilenen var mı? dedi Clara alaycı bir sesle. - Hayır, elbette hayır. Yolsuz hükümetlerinin baskısı altında köleliğin sürmesiyle ilgileniliyor, suçlunun Batılılar, gâvurlar olduğuna, onlar kesilirse sorunun çözümleneceğine inanılması isteniyor. İnsanları kullanmak için onları cahil bırakıyorlar, işin kötüsü sizin gibi aydın insanlar hiçbir şey yapmıyor, kollarını kavuşturup çevrelerinde olan bitenin dışında kalmayı seçiyorlar, çünkü hiçbir eksikleri yok. - Siz hangi taraftansınız? diye sordu Clara. - Ben mi? Ben Bush yanlısı değilim, savaş yanlısı da değilim, bunu biliyorsunuz, ama bir salon ilericisi de değilim, hani şu Batı'da bulunan türden, onlara göre İslami olan her şey iyidir demek, herkesin kendi özelliğine saygı göstermek gerekir demek doğru politikadır. Ama ben başından sonuna kadar İnsan Hakları Bildirgesi'ne uymayan hiçbir şeye ve kimseye saygı duymuyorum ve işte dünyanın bu bölgesinde bunu yapan yok. - Çelişki içindesiniz. - Yanılıyorsunuz, ben ikiyüzlü değilim, politik olarak yanlış yoldayım sadece. - Aynı Yves gibi konuşuyor... diye mırıldandı Clara. - Yves mi? Ah, Profesör Picot demek istiyorsunuz! Bana göre fevkalade bir insan. - Öyle, ama kendine özgü gariplikleri de var. Clara birden Miranda'ya baktı ve Picot'nun buralardan gitmeyi istemesinin yalnızca savaş yaklaştığı için olmadığını görüverdi. O, şimdi ona bu gazeteci hanımın hatırlattığı başka şeyleri de özlemişti, besbelli.

Arkeolojik çalışmalar hiç ara verilmeden bu kadar uzun sürmezdi, insanlar gider gelirdi. Oysa onlar altı aydır Safran'da kapalı kalmışlardı, bu Picot için ve Picot'nun arkadaşları için besbelli fazlaydı.

- Siz... garip bir kadınsınız, dedi Miranda. - Ben mi? Neden? Ben sadece burada yerin altında Tablet Kitabı Mukaddes'in bulunduğu inanan bir arkeologum. - Profesör Gomez bana İbrahim Peygamberin var olduğundan emin olmadığınızı söyledi. - Tabletleri bulursak İbrahim Peygamber'in bir efsane olmadığını göstereceğiz. Ben onun var olduğuna inanıyorum, Kenan Ülkesi'ne gitmek üzere Ur'dan ayrıldı, bir şey oldu ve tek tanrıya inandı, o andan sonra nereye giderse gitsin içinde Tanrı fikrinin tohumunu taşıdı. Biz de bunun için kâtip Şamas'ın, Hazreti İbrahim'in ağzından Yaradılış öyküsünü yazıp bıraktığı bu tabletleri bulmalıyız. - Siz Roma'dayken arkeoloji kongresinde üst düzey din adamlarının,

en azından elinizdeki iki tablete bir bakmak için, sizinle ilişkiye geçmemesi bence çok garip.

- Hayır, benden bunu isteyen olmadı, ben de beklemiyordum zaten. Kilise peygamberler var mıydı yok muydu soruşturamaz. Tabletleri bulursak, çok daha iyi olur, ama bulamazsak onlar için fark etmez, çünkü bu dinin temellerini etkilemez. - Ya şu rahip, şu Gian Maria, ne arıyor burada? - Bize yardım ediyor, hepsi bu. İyi bir insan ve çok becerikli. - Ama o rahip ve burada bir iş görmüyor. - Rahip arkeolog olmayacağını kim söyledi? Gian Maria ölü diller uzmanı, yani bu çalışmaya katkısı çok önemli. - Picot ve adamları gidince o ne yapacak? - Benim yanımda kalacak ve kazı yapacak. - Bombaların istisnası olmaz. Clara omzunu silkti. Gerçekleşeceğini düşünmediği, üstelik onunla hiç ilgisi olmayan savaşın amacı ona göre savaştan başka bir şey değildi. Ciplerin gürültüsü seher vaktinin sükûnetini bozdu. Arkeologlar ekibi gelmeye başlıyordu. Arabalardan biri iki kadının konuştuğu çadırın önünde durdu. Ayed Sahadi arabadan atlayıp öfkesini gizlemeden Clara'nın üstüne yürüdü.

- Yine bizimle oynadınız! Büyükbabanız güvenliğinizden sorumlu adamların kamçılanmasını emretti, beni de... beni neyin beklediğini bilmiyorum. Belayı kışkırtmak hoşunuza mı gidiyor? - Benimle böyle konuşmaya nasıl cüret edersiniz? Miranda büyülenmiş gibi bu sahneyi seyrediyordu. Bu adamın öfkesi, basit bir amelebaşının öfkesi olamazdı, oysa bir gün önce onu ona öyle takdim etmişlerdi. Görünüşü askere benziyordu, Saddam'ın ülkesinde asker çoktu.

Clara ve Ayed Sahadi sanki birbirlerinin üstüne atlayacakmış gibi öfkeyle bakıyorlardı. Saniyeler geçmek bilmiyordu, fakat Miranda Ayet Sahadi'nin derin derin nefes alarak kendini kontrol etmeyi başardığını gördü.

- Arabaya bininiz. Büyükbabanız sizi hemen görmek istiyor. Ayed Sahadi çadırdan çıktı, direksiyona oturarak Clara'nın onunla gelmeye karar vermesini bekledi. Clara kahvesini yavaş yavaş içip bitirdi ve Miranda'ya baktı.

- İyi, sonra görüşürüz. - Büyükbabanız insanları kamçılatacak mı? Miranda'nın sorusuna hazırlıksız yakalandı. Büyükbabasının işini uygun gördüğü biçimde yapması onun için doğaldı, çocukluğundan bu yana büyükbabasının normlarından birini çiğneyen olduğunda kamçılanmasına alışkındı.

- Ayed'e aldırmayın, böyle abartmalı konuşmak onun huyudur.

Gazetecinin önünde büyükbabasını gülünç duruma düşüren amelebaşına içinden lanet okuya okuya çadırdan çıktı. Ayed'in sözlerinin kötü sonuçlara yol açmamasını diliyordu; elinde olsa af dileyene kadar onu bizzat kamçılıyordu.

Miranda gittiklerini görünce düşünceye daldı. Clara'ya inanmamıştı, Ayed'in gerçeği söylediğinden emindi. Kampa gidip, Clara'nın büyükbabasını tanımaya ve gerçekten kamçılanan var mı yok mu araştırmaya karar verdi. Düşüncesi bile içini titretti.

Clara cipten inerken, büyükbabasının hekimi, Selam Necib, evden çıkıyordu.

- Sizinle konuşabilir miyim? - Ne var? diye telaşlanarak sordu - Büyükbabanız kötüye gidiyor, onu Kahire'ye nakletmeliyiz, burada... burada ölür. - Siz bir şey yapamıyor musunuz? - Evet, onu ameliyat edebilirim, ama uygun aletlerim yok, ameliyat sırasında ölebilir. - Peki, büyükbabamın kurdurduğu ameliyathane neye yarıyor? - O acil durumlar için... Büyükbabanızın durumuysa daha kötü, bekleyemez. - Olacakların sorumluluğunu yüklenemiyorsunuz, öyle mi? - Hayır, yüklenmek istemiyorum. Bütün bunlar çılgınlık. Karaciğer kanseri, başka organlara da sıçramış, burada toz toprak içindeyiz, her şey çok anlamsız. Karar sizin. Yanıt vermeden içeri girdi. Fatima

büyükbabasının oda kapısında ağlaya ağlaya onu bekliyordu.

- Yavrum, efendi çok kötü. - Biliyorum, ama seni ağlarken görmesin; o bundan hoşlanmaz, ben de hoşlanmam. Onu kenara itip, Samira'nın büyükbabasının başında beklediği hep yarı karanlık tutulan odaya girdi.

- Clara, sen misin? Alfred Tannenberç'in sesi cansızdı. - Evet, büyükbaba, buradayım. - Seni de kamçılattmam gerekir. - Affedersin, seni korkutmak istememiştim. - Ama korkuttun işte. Sana bir şey olsaydı... Hepsini öldürtürdüm, yemin ederim hepsini öldürtürdüm. - Tamam, büyükbaba, sakin ol. Nasılsın? - Ölüyorum. - Saçmalama! Ölmeyeceksin, hele şimdi tam da Tablet Kitabı Mukaddes'i bulmak üzereyken. - Picot gitmek istiyor.

- Nereden biliyorsun? - Ben burada olan biten her şeyi bilirim. - Tabletleri bulmak için bize zaman tanır, meraklanma, o giderse biz devam ederiz. - Ahmed'i çağırttım. - Gelecek mi? - Gelmesi lazım, yürüttüğümüz operasyonun nasıl gittiğini bana anlatması lazım, ayrıca senin buradan gitmen için gereken bazı ayrıntıları da tamamlamalıyız. - Ben buradan gitmeyeceğim! - Sen ben ne dersem onu yapacaksın! İkiniz de burada kalmayacaksınız! Ben daha önce ölürsem, beni nereye gömersen göm umurunda değil, ama yaşarsam, bir nefes hayatım kalmışsa, ben de ona yapışacağım, kimsenin bombasıyla ölmeye niyetim yok. O zaman ikimiz birlikte gideriz, ya birlikte Kahire'ye ya da sen Picot'yla gidersin. - Picot'yla mı? Neden? - Çünkü ben öyle istiyorum. Şimdi bırak beni, dinlenmeye ihtiyacım var, düşünmem de gerekiyor. Bu akşam Yasir gelecek, beni oturur görmesini istiyorum. Benden hâlâ korksa da yatağa büzüldüğümü görürse beni öldürmeye kalkışır. Clara büyükbabasını alnından öpüp odadan çıktı. Onu daha fazla üzmemek için Ayed Sahadi'ye olan kızgınlığını anlatmamıştı. Büyükbabasının hakkı vardı, sağlıklı olması ya da en azından sağlıklı görünmesi gerekiyordu, bunun için ona yardım edecekti.

Evin yanma kurulan uydurma hastanede Selam Necib'i buldu. Doktor ameliyathanenin gereçlerini makine gibi düzenleyip yerleştiriyordu.

- Büyükbabamın yaşaması lazım. - Hepimiz yaşamak istiyoruz. - Yani onu hayatta tutunuz, ne gerekiyorsa yapın. - Kahire'de olsaydık şimdi bile denerdik. - Ama buradayız, ve siz işinizi burada yapacaksınız; işinizi yapmanız için size çok para veriyoruz, dayanması için çaba göstermelisiniz. - Ben Tanrı değilim. - Elbette değilsiniz, fakat ümit kesilmiş bir ihtiyarın hayatını uzatacak bir yol bilmeniz gerekir. Ağrılarını dindirir, uyanık kalması ve insanların önünde sağlıklı görünmesi için ne varsa verin. Kahire'ye dönebilecek miyiz dönemeyecek miyiz göreceğiz, ama burada bulunduğumuz sürece büyükbabam her zaman neyse o olarak görünmelidir. - Mümkün değil. - İmkânsızı yapacaksınız. - Ona sonunda hayatını kısaltacak ilaçlar vermemi istiyorsunuz benden. - Ne diyorsam onu yapın.

Clara'nın sesindeki soğukluk şüpheye yer bırakmıyordu. Selam Necib kadına şöyle bir baktı, ama o yüzde şeffaf mavi gözleriyle alımlı bir kadın değil de, sırtan bir maske ve bulanık bakışlar vardı. Büyükbabasına benziyordu, onun tıpkısıydı.

Miranda hastaneden birkaç metre uzakta Clara'yı bekliyordu. Gazeteci kadın ağzında bir sigarayla Clara'ya yaklaştı.

- Büyükbabanızı görmek istiyorum. - Kimseyi kabul etmiyor, yanıtını verdi Clara soğuk bir sesle. - Niçin? - Çünkü sağlığı bozuk yaşlı bir adam o ve bir basın toplantısı en son kabul edeceği şey. Clara eve girip, Miranda'nın içeri girmesine fırsat vermeden kapıyı kapadı. Kendini yatağa atıp ağlamaya koyuldu. Buna ihtiyacı vardı. Yarım saat sonra Fatima odaya girdiğinde onu gözleri kıpkırmızı ve dudakları titrerken buldu.

- Kızım, kuvvetli olmalısın. - Kuvvetliyim, merak etme. - Yasir bu akşam gelecek; hekimi ikna et de büyükbabanı sağlam göstereyim. - Sağlam görünecek, korkma. - İnsanlar yalnız kuvvete saygı duyarlar. - Yaşadıkça kimse büyükbabama saygı göstermemelik etmeyecek. - Böyle olmalı. Söyle, nereye gidiyorsun? - Gazeteciler öğleyin gidecekler, onları uğurlamamız gerekiyor. Picot'yla konuşup, Yasir'in gelişine hazırlanmak istiyorum. Fatima son zamanlarda Clara'nın daha sert görüldüğünü fark etmişti. Gözlerinde büyükbabasının vahşi kararlılığını görüyordu ve içindeki Tannenbergenin şeytanının uyandırıldığını anladı.

Yves Picot gazetecilerle konuşuyordu; Miranda'yla bakışmaları Clara'nın gözünden kaçmadı.

“Birbirlerinden hoşlanıyorlar” diye düşündü. “Aralarında bir çekim var ve bunu saklamıyorlar. Bundan dolayı Yves bir an önce gitmek istiyor, burada olmaktan bıktı; gider gitmez, onun peşine düşecek.”

Fabiân ile Marta, Gian Maria ve Lion Doyle birlikte sohbete dalmışlardı.

- Merhaba, neden çalışmıyorsunuz? diye sordu Clara, sesine kayıtsız bir hava vermeye çalışarak. Marta Gomez yan gözle bakıp incelediği Clara'nın gözlerinde ağlamanın izlerini fark etti.

- Arkadaşlarla vedalaşıyoruz, dedi Fabiân. - Burada yaptıklarımız ilginizi çekmiştir umarım, dedi Clara özellikle birine hitap etmeden ortaya söyleyerek. Gazeteciler kendilerine gösterilen nezakete teşekkür ederek, onay

larcasına başlarını salladılar ve konuşma önemsiz konularda devam etti. Ama Clara, Miranda'nın ve Marta'nın gözlerinin üstünde olduğunu biliyordu. Ağladığı belli olmasın diye gözlerine damla damlatmıştı, ama yine de gazetecinin ve profesörün her şeyi fark ettiğini biliyordu.

Gazetecilerin helikoptere bindiklerini görünceye kadar zaman geçmek bilmedi. Fabiân gidişlerine üzülmüş görünüyordu, bu onu daha da kızdırdı.

Miranda, Clara'ya yaklaştı. İki kadın, onları izleyen Marta Gomez'den başkasının fark etmediği sessiz bir düello yapar gibi bakıştılar.

- Tanıştığımıza memnun oldum, dedi Miranda. Yine görüşeceğimizi umarım. Bir gün Bağdat'a döneceksiniz sanırım; ben savaş boyunca orada kalacağım, eğer beni öldürmezlerse. - Bağdat'ta mı kalacaksınız? - Evet, biz gazeteciler çoğumuz orada kalacağız. - Niçin? - Çünkü birinin olup biteni anlatması lazım, çünkü dehşeti durdurmaya çalışmanın tek yolu onu anlatmaktır. Biz de çeker gidersek her şey daha kötü olur. - Kimin için daha kötü? - Herkes için. Sırça köşkünüzün dışına çıkıp biraz çevrenize bakarsanız anlarsınız. - Lütfen, vaaz vermeyi bırakın! Benimle böyle üst perdeden konuşmanızdan da biraz bıktım. - Özür dilerim, sizi rahatsız etmek istememiştım. - İyi yolculuklar. - Bağdat'ta görüşür müyüz? - Kim bilir... Picot, Miranda'ya yaklaşp gülerək onu çekti, çünkü helikopter havalanmak üzereydi.

- Biz gidene kadar bizimle kal! dedi. - Fena olmazdı, ama gazetemdekilerin bunu anlayacağından kuşkuluyum. Birbirlerinin yanaklarını öptüler, Picot onun helikoptere çıkmasına yardım etti, helikopter yükselirken elini havaya kaldırıp ufukta kaybolana kadar öyle tuttu.

- Bakıyorum Miranda'yla kaynaştınız, dedi Clara aksi bir tavırla. - Evet, yani harikulade bir kadın. Onu tanıdığımı memnunum, buranın dışında bir yerde onunla görüşme fırsatı bulmayı umuyorum. - Bağdat'ta kalacakmış. - Biliyorum, o da sizin gibi duygusuzun biri. İkinizin de inandığınız bir dava var, davanız uğruna sonuna kadar riske atılmaya hazırsınız. - Ortak hiçbir yanımız yok. Clara gittikçe daha çok sinirleniyordu.

- Hayır, sadece inatçılığınız, ama galiba bu bütün kadınlarda ortak. - Bizi karıştırmasanız iyi olur, dedi Marta gülerək. - İşimize dönelim, bu insanlar bize epey zaman kaybettirdi, burada bulunduğumuz sürece çalışmayı sürdürmeliyiz, dedi Fabiân. - Fabiân haklı, tabii. Bağdat'la konuşabildin mi? diye sordu Marta. - Evet, Ahmed buraya geliyor. Sanırım, bu akşam burada olur, bakalım bize ne söyleyecek, ona göre karar vereceğiz. Ama gitmemiz gerekirse, bütün bulduğumuz nesnelerin ve bulduğumuz yerlerin fotoğrafını çekmesini Lion Doyle'dan rica edeceğim. Titiz bir çalışma yapmasını istiyorum, çünkü Sam Amca'nın çocukları gelince bombalarını buraya boşaltacaklar, her şey yitip gidecek. Yalnız fotoğraf değil, video da istiyorum, umarım Lion bunu da yapabilir. - Her zamanki gibi, Yves her şeyi düşünür, dedi Fabiân altını çizerek. - Her şeyi düşünemem, bence artık geri çekilme zamanı geldi, onun için hazırlıklı olmalıyız, acele kaçmamız

gerekebilir. - Pekâlâ, Yves, Lion iyi bir profesyonelle benziyor. En azından Bilimsel Arkeoloji röportajı çok iyiydi. - Ve sen, Marta, fotoğraflarda çok güzel çıkmıştın, yanıtını verdi Picot. - Ben gelecekteki çalışmalarımızın planını yapalım diyorum, gitseniz de kalsanız da, diye Clara söze karıştı. - İş bitti, geriye yalnız Tablet Kitabı Mukaddes'i bulmak kaldı, işte tapınak, iki yüzden fazla sağlam tablet, seramik kalıntıları, heykeller... Görev başarıyla tamamlandı. Geldiğime pişman değilim. Marta, Fabiân, ya siz? - Pişman olmadığımızı biliyorsun. Bu koşullar altında çalışmak çok özel bir deneyim oldu. Yani hepimiz birer otomata dönmüştük, ama gazeteciler bize dünyada başka gerçeklerin de var olduğunu hatırlattı. Devam etmekten kaçınmam, ama itiraf edeyim ki dönmekten de kaçınmam, ya sen Marta? - Ben, Fabiân, iyi bir banyoyu özledimse de, buradan Tablet Kitabı Mukaddes'i bulmadan gitmenin hoşuma gitmeyeceğini söylemeliyim. Clara teşekkürle Marta'ya baktı. Kendini Picot'ya bile doğal bir yolla kabul ettirmeyi bilen bu sert profesör hanımı takdir ediyordu.

- Bir efsaneyi arıyorduk, bir gerçeği bulduk. Yetmez mi? diye sordu Fabiân. - Tablet Kitabı Mukaddes'i aradık, bir tapınak bulduk, hiç de fena değil, ama... bana kalsa zamanı biraz daha zorlardım, diye üsteledi Marta. - Sorun zamanı zorlama sorunu değil, şu Amerikalılar bombardımana başlamak üzere, sen de duydun, canımızla oynamaya niyetim yok. Buraya bir yığın insan getirdik, önlerinde bütün bir hayat olan üniversiteli çocuklar; onlardan, şu tabletleri buluruz belki, diyerek biraz daha kazı yapma riskine girmelerini isteyemeyiz ki, diyerek itiraz etti Picot.

- Haklı olduğunu biliyorum, Yves, ama sana gerçeği söylememi istersen gönlümden geçen kalmak, dedi Marta. - Budalalık olur. Biliyorsun ki, savaş patladığında arkeolojik kazı ziyan olur gider, çalışan adamlarımızı askere alırlar, ondan sonra canını seven kaçsın manzarası çıkar ortaya. - Biliyorum, Fabiân, biliyorum. Ben yalnızca hislerimi ifade ettim. Döneceksek, birlikte döneceğiz, macera uğruna intihar edecek değilim ya. - Ne olursa olsun, Clara, bana sorarsan yaptığımız işleri yeniden ele alıp, daha yapacak ne kaldı diye bir bakalım. Dilersen, bunu kocanı dinledikten sonra yaparız, öngörüldüğü gibi bu akşam gelirse, tamam mı? Clara Picot'nun önerisini kabul etti. Başka seçeneği yoktu.

Robert Brown, mentorunu George Wagner'in odasından çıktı. Antik Dünya Vakfı'nın başkarn görüşmenin sonucundan memnundu. Şimdi iş Paul Dukais'in yapılan planı başarıyla uygulayabilmesine, özellikle de, Alfred Tannenberg çılgınının budala torunu uğruna bütün operasyonu tehlikeye atmamasına kalmıştı.

Kendini aldatmıyordu. Tannenberg olmadan bu operasyonun olamayacağını biliyordu, her şey herkesin hâlâ korktuğu o hasta ihtiyarın elindeydi.

Cep telefonundan Paul Dukais'i arayıp bir saat sonraya odasında randevu verdi. Âdem Operasyonu başlamak üzereydi. Tanrı'nın ilk erkeği Mezopotamya'nın çamurundan yaratmasından kinaye olarak, bu işe bu adı bizzat vermişti.

Bu arada, mentorunu da telefonla binlerce kilometre uzaklıkta biriyle konuşmaktaydı. Enrique Gómez günlerdir arkadaşının telefonunu beklemişti.

- Yani, 20... diyordu Enrique Gómez. - Evet, 20 martta olacak, birkaç saat önce teyit ettiler. - Dukais her şeyi hazırladı mı? - Robert öyle söylüyor. Ya sen? - Sorun yok. Gönderilen mal buraya ulaşır ulaşmaz, her zamanki gibi alırım. - Bu sefer askeri bir uçakla gelecek. - Biliyorum, üstüne bana bildirdiğin kişiyi denetledim, ücretinin bir kısmını peşin olarak verdim. Duraklayacak ya da sorun çıkaracak olursa başına neler geleceğini de biliyor. - Onunla konuştun mu? - Ben mi? Ben konuşmadım, buraya geldi geleli bana hep sadık olan adamı kullanmayı sürdürüyorum. Sana ondan bahsetmişim, Francisco...

- Kimseye güvenme. - Bu Francisco'nun sadakati karşılığı iyi ödenen bir sadakattir. - Müşterilerle temas kurdun mu? - Her zamanki müşterilerle, ama önce malzemeyi görmek istiyorum. Paylaşmayı nasıl yapacaksın? - Robert Brown'm güvenilir bir elemanı var, Ralph Barry, bölgenin uzmanı eski bir Harvard profesörü. Malzeme geldiğinde Kuveyt'te olacak, Ahmed Hüseyini bir yedek liste yapmış. - İyi fikir. Biliyor musun, George, artık emekliye ayrılmayı düşünsek iyi olur. Bu işleri sürdürmek için fazlasıyla yaşıyoruz. - Yaşlı mıyız? Hayır, yaşlı değiliz. Elbette ki ben bacaklarımın üstünde bir örtüyle pencereden sokağa bakarken ölmek istemiyorum. Merak etme, Enrique, her şey yolunda gidecek, Sevilla'da sakın bir hayatın tadını çıkarmayı sürdürebileceksin. Şehrinizi hep sevmişimdir, oranın bir parçası olmayı nasıl becerdiğine hep şaşmışımdır. - Rocío olmasaydı bunu yapamazdım. - Haklısın, eşin senin için büyük bir talih. - Sen de evlenmeliydin... - Yok, yapamazdım, oynamayı beceremediğim tek rol bu. - Sonunda alışırın, biliyor musun? - Yanımda bir kadın vücudunun bulunmasına asla alışmam. İki adam da düşüncelerine gömülerek bir süre sustu. - Yani yirmisinde savaş başlayacak. - Evet, yirmisinde, şimdi Frank'ı arayacağım. Frank Dos Santos kızı Alma'yla birlikte sohbet ederek at biniyordu.

- Seninle birlikte atçılık oynamaya beni kandırdığına memnunum. Uzun bir süredir bir atın üstüne çıkmamıştım. - Gitgide tembelleşiyorsun, baba. - Yok, kızım, işim çok. Cep telefonunun zamansız çalması konuşmalarını yanda kesti. Alma yüzünü buruşturdu, babasıyla birlikte geçirdiği sükûnet dolu anın bitişinden rahatsız olmuştu.

- Merhaba, George! Nerede miyim? Alma'yla atçılık yapıyorum, ama artık yaşlanmışım, bütün kemiklerim ağrıyor. Frank Dos Santos susup, Enrique Gómez'e anlattıklarını ona da tekrar eden arkadaşını dinledi: Savaş 20 martta başlayacaktı.

- Tamam, her şeyi hazırladım. Müşterilerim malı görmek için sabırsızlanıyorlar. Ahmed sana yolladığım eşyaların listesini yapabilecek mi? Yani bunu yaparsa iş kıyak olur. İyi, seni ararım, adamlarını D günü için hazır. Cep telefonunu kapatıp içini çekti, kızı tarafından izlendiğini biliyordu.

- Ne işi yapıyorsun şimdi, baba?

- Her zamanki iş, kızım. - Bir gün bana anlatırsın. - Kazandığım parayı harcamaya bak sen. - Ama baba, ben senin tek kızınım. - Bunun için de seni seviyorum, yanıtını verdi gülerek Dos Santos. Hadi, eve dönelim. Robert Brown, Ralph Barry'yle birlikte Paul Dukais'in gelmesini bekliyordu. Planet Security firmasının başkanı her zamanki gibi gecikmişti.

- Hadi hadi, sakın ol, Robert, tam zamanında gelir o. - Ama Robert, bu adam hep geç kalır. Başkalarının vaktini istediği gibi kullanabileceğini sanıyor, bıktım artık! - İşinde en iyisi o, yani başka seçeneğimiz yok. - Kimse vazgeçilmez değildir, Ralph, kimse, Paul de dahil. Paul Dukais gülümseyerek odadan içeri girdiğinde, Robert Brown bir öfke homurtusu koyuverdi.

- Neye güldüğünü sorabilir miyim? - Az önce karım telefon etti, başının ağrıdığını, bu gece operaya gitmeyeceğimizi bildirdi. Amma da şanslıyım, değil mi! Bu sefer Ralph Barry gülümsemeden edemedi. Dukais konusunda kendini aldatmıyordu, bayağılık maskesinin ardında zeki ve kafası çalışan bir adam bulunduğunu biliyordu, görüldüğünden daha kültürlüydü, özellikle de çok becerikliydi.

- Pentagon'daki çocuklar Irak'a girmek için tarih koymuşlar. 20 martta dananın kuyruğu kopacak, dedi Robert Brown. - Girmek mi? Yani, bombalamak yetmiyor mu? - Girmek, Irak'ı kalıcı olarak işgal ediyoruz. - İşlerimiz daha iyi! Askerlerimiz bir an evvel girsin, biz onlardan önce para kazanmaya başlarız. - Ralph Kuveyt'e gidiyor. Resepsiyon komitesini düzenlemesi için şu senin Albay Fernândez'le konuş. - Albay değil, eski albay... üstelik Mike o bölgede zaten. Ona telefon ederim, hiç merak etme. Ama önce Yasir'e haber vermeliyiz, çünkü bugün Safran'a gidecekti, Alfred ona aramasını emretmiş, Ahmed'e de... İhtiyar yönetim sopasını elinden bırakmıyor. - İyi, öyleyse hemen temasa geç. Alfred'e de haber vermemiz lazım. - Yasir ona haber verebilir, önerisinde bulundu Dukais. - Aramızda ona telefon edecek durumda olan yok. Şu anda her türlü iletişimin kesilmiş olduğunu sen herkesten iyi biliyorsun. - Her zamanki haberciyi kullanacağım, Yasir'in Paris'te oturan yeğeni, Alfred'in adamlarından biridir. Bütün varlığını ona borçlu. - Ya amcası? diye Ralph sordu.

- Yasir onun amcası, evet, ama yeğeninin sadakati Tannenberge; şu anda o ne ise her şeyini ona borçlu, yani arada kalırsa Alfred'e oynar. - On beş gün var, diye mırıldandı Ralph Barry. - Evet, ama her şey hazır, kaygılanma. Mike Fernândez'e güveniyorum, o operasyon iyi gidiyor diyorsa, iyi gidiyor demektir, diyerek Dukais onları yatıştırdı. - Alfred'den başkasına güvenmiyorum. Bu işlerin nasıl yapılacağını bilen o. Yani kendini gözünde fazla büyütme. Alfred'in tek sorunu torunu, ona yalnız kendine ait olmayan bir şeyi miras bırakmaya kalkışması. Arkeologların kampında adamlarımız var. Kızın sorun çıkarmasına bir neden yok.

- Kılına dokunursak, operasyon gümbürtüye gider, Alfred'i tanımıyorsun, dedi Robert Brown. - Sen dedin ki, harekete geçmek gerekiyorsa geçeceğiz... - Yalnızca gerek olursa, kaçınılmaz olursa... Elbette, hiçbir şey ve hiç kimse operasyonu bozamaz, hepimiz bunun farkındayız, değil mi? - Adamlarımız arazide karar verecekler. Alfred'i ve şu torununu idare edebileceklerini umalım. - Ne yapmaları gerekiyorsa yapsınlar, ama hata yaparlarsa kendilerini ölmüş bilsinler. Pekâlâ, bizim herhangi bir girişimde bulunmamıza gerek var mı, yoksa sen Pentagon'daki adamlarımızla konuşur musun? - Meraklanma, operasyonun geri kalanını ben yükleniyorum. Ya sen. Ralph, sen de bir an evvel gitmelisin. - Yarın gidiyorum. - Güzel. Yani ayın yirmisinde hücumu geçiyoruz. Tam zamanı! Şu Saddam pezevengi neyin iyi olduğunu anlasın. - Adileşme, bu deyimleri kendine sakla, dedi

Robert Brown protesto ederek. - Hadi canım, Robert, bu kadar nazik olma, senin odandayız, bizi kimse duymaz. - Ben seni duyuyorum ya, bu yeter. - Kavga mı edeceksiniz? diye sordu Ralph. - Hayır, kavga etmeyeceğiz, çalışmaya başlayacağız. Ben gidiyorum. Çok işim var. Paul Dukais, Brown'ın bürosundan vedalaşmadan çıktı. Antik Dünya Vakfı başkanı kibar tavırlarıyla onu kızdırıyordu. Nihayetinde o da onun gibi bir suçluydu, "Hepsi suçlu" diye söylendi Dukais. Büyük işler, çoğu kez büyük organize suç eylemlerinden başka bir şey değildi. Bütün mesele bu örgütlü suç eylemini kimin, nasıl yaptığı ve yakalanmamasıydı.

Hayır, Brown hiç de ondan daha iyi bir insan değildi, Kuzey Amerika'nın en iyi üniversitelerinin kendini beğenmiş eski bir öğrencisi olsa da.

•

Ahmed Hüseyini ile Yasir, başlarında gürültüden koruyan kasklar, helikoptere oturmuşlardı, koşarak gelen bir asker eliyle kalkmamalarını işaret etti.

İki adam şaşkın şaşkın koşmaktan kıpkırmızı kesilmiş askere baktılar, asker durup Yasir'e kapalı bir zarf uzattı.

- Büronuzdan gönderdiler. Çok acil olduğunu söylediler. Yasir zarfı aldı ve askere teşekkür etmeden zarftan tek yüzü yazılı bir kâğıt çıkardı.

Efendim, eşinizin Roma'da oturan yeğeninden bir e-posta aldım. Diyor ki 20 mart günü arkadaşlarıyla sizi görmeye gelecekmiş, acil olduğu için sizin bilmenizi istiyormuş; bunu eşinize ya da aileden bir başkasına söylemenizi istemiyor, çünkü onlara sürpriz yapmak istiyormuş, fakat arkadaşlarınıza söyleyebilirmişsiniz. Geleceğini hemen bilmeniz gerektiğinde ısrar etti.

Kâğıdı zarfa koyup zarfı ceketinin cebine yerleştirdi, sonra pilota kalkmasını emreden bir işaret yaptı. Dukais ona savaşın tarihini bildiriyordu. Onu Ahmed'e ve elbette Alfred'e, söylemesi gerekiyordu. Aslında bu mesaj ihtiyar içindi, ona değildi. Adamlar yalnız Alfred Tannenberg'den emir alıyorlardı, ondan ölecek kadar da korkuyorlardı. Korkmakta haklıydılar. Bunu iyi bilirdi.

Helikopter Safran'dan birkaç yüz metre ötede yere konduğunda gece oluyordu. Evlerin ışıkları ateşböcekleri gibi ışıldıyor, hava tazelik yayıyordu.

Ayed Sahadi ve Haydar Annasir bir ciple kampın merkezine götürmek için onları bekliyordu.

- Neyin var Haydar? Seni kederli görüyorum, diye sordu Ahmed Tannenberg'in güvenilir adamına. - Bu köyde yaşamak dayanılmaz oldu. Aylardır buradayım. - Bu arkeolojik kazının hesaplarını birinin tutması lazım, Bay Tannenberg sana güveniyor, yanıtını verdi Ahmed Hüseyini. - Karın, Bay Tannenberg'in yanında seni bekliyor; Picot ve kurmayları da. Moralleri bozuk, çünkü bize gönderdiğiniz gazeteciler savaşın kaçınılmaz olduğunu ve görünüşe göre Bush'un bu günlerde saldıracağını söylediler, açıklamasını yaptı Haydar Annasir. - Evet, bence haklılar. Bütün Avrupa'da gösteriler yapılıyor, ABD'de de, fakat Başkan Bush savaş makinesini çalıştırdı, geri adım atmayacak. - Demek ki bize saldıracaklar, dedi, o ana kadar hiç konuşmayan Ayed Sahadi. - Evet, öyle görünüyor, oldu Ahmed'in az ve öz yanıtı. Fakat şimdilik burada kalsan iyi olur. Albay bana senin yardımınla devam edebileceğimizi söyledi.

Ayed Sahadi onlara Yasir'in muhtarın evine yerleşeceğini, Ahmed'inse eşiyle ve Tannenberg'le aynı evi paylaşacağını söyledi.

Clara ile Ahmed'in karşılaşması sıkıntılı oldu. Birbirlerine nasıl davranacaklarını ve ne diyeceklerini bilemediler.

- Benim odamda uyuman gerekecek, bir çekyat koyduk. Kusura bakma, ama senin burada yatamayacağını açıklamak zor olacaktı; şimdilik seninle benim hakkımda yorum yapmamalarını tercih ediyorum. - Bana göre hava hoş. Üzüldüğüm tek şey yer darlığı nedeniyle sizi rahatsız etmem. -

Elimizdeki olanaklara göre ayarlama yapmak zorundayız. Ne kadar kalacaksınız? - Bilmiyorum, önce büyükbabanla bir görüşeyim, gitmem lazım, acele yapılması gereken bekleyemeyecek işlerim var. Büyükbaban ne yapmamı istediğini söyler. - Elbette, sana bunun için para veriyor. Clara bu sözü ağzından kaçırdığı için pişmanlık duydu, ama artık telafi edemezdi, ayrıca onu artık asla aldatamayacağım bilmesini de istiyordu.

- Ne demek istiyorsun? - Senin büyükbabama çalıştığını söylüyorum, bazı işlerine katılıyorsun ve o sana bunun için para veriyor. Yoksa öyle değil mi? - Evet, öyle. - İyi, işte ben de bunu söylüyorum. - Öyle bir söyledin ki... - Söyleyebileceğim gibi söyledim, diplomat olmaya hevesli değilim. - Bugüne kadar aramızda bir çatışma çıkmasın diye elimizden geleni yaptık, kötü bitsin istemem. - Hayır, çatışmayacağız, çünkü ben seninle çatışmak istemiyorum. Her şey olduğu gibi kalsın. Büyükbabam sizi bir an evvel görmek istiyor. - Bana dinlenmek için bir dakika ver, sonra onu görmeye gelirim. - Yasir'i beklemen lazım, ikinizi birlikte görmek istiyor. Hazır olduğunuzda, Fatima'ya haber verin. Clara büyükbabasının odasına girdi. Hekim ona henüz iğne yapmıştı. On dakika önce de kan nakli yapmıştı, bu yüzden Alfred Tannenberg'in çökük yanaklarına biraz renk gelmişti.

Selam Necib, Clara'ya baktı ve yaklaşmasını işaret etti.

- Umarım kan verince ve iğnelerle Bay Tannenberg biraz iyileşir de önümüzdeki günlerin işini görmeye yeterli olur. Ama ona söyledim, her gün kan vermemiz gerekecek, bu tek çare... tek... yani kendini formda hissetmesi için. - Çok teşekkürler, diye mırıldandı Clara. - Kendimi çok daha iyi hissediyorum, dedi Alfred Tannenberg. - Ama bu geçici bir iyileşme, dedi Doktor Necib.

- Beni bir yıl daha yaşatamayacağınızı biliyorum, ama en azından ben yeter diyene kadar beni böyle tutun. İhtiyarın sesi yanıtı meydan bırakmıyordu.

- Elimden geleni yapacağım, Beyefendi. - Bunu yaparsanız, torunum size fazlasıyla cömert davranacaktır. - Elbette, büyükbaba. Clara büyükbabasına yaklaştı ve alnından öptü. Sabun kokuyordu. Selam Necib büyükbabanın ve Clara'nın emirlerini yerine getirmişti; ona Alfred Tannenberg'in sağlıklı görünmesi böylece de liderliğinden şüpheye düşülmemesi için elinden geleni yapmasını emretmişlerdi. Hekim de onların isteklerine boyun eğmişti. Alacağı parayla gelecek yıllarda dertsiz yaşayabilecekti.

- Pekâlâ, Doktor, sizce büyükbabam yatak odasından çıkıp bir süre salonda görüşme yapabilir mi? diye sordu Clara. - Evet, ama fazla uykusuz kalmasın, yoksa... Kapı sertçe vurulduktan sonra Fatima'nın içeri girişi, doktorun sözünü yarıda kesti.

- Beyefendi, Bay Yasir ile Bay Ahmed sizi salonda bekliyorlar, diye haber verdi Fatima. - Büyükbaba, kalk koluma gir. Yapabilir misin? - Yalnız gideceğim, senin kolundan bile tutmayacağım. Bu çakallar ölüyorlar, gerçek bile olsa bunu öğrenmesinler, henüz öğrenmesinler. Clara kapıyı açtı ve odadan çıktılar. Salona girdiklerinde Yasir ve Ahmed ayağa kalktı.

- Efendim... demeye çalıştı Ahmed. - Alfred... diyebildi Yasir yalnızca. Alfred Tannenberg onları tepeden tırnağa süzdü. İki adamın onun görüldüğünden daha kötü bulmayı umduklarını biliyordu. Onlara hain hain gülerek baktı.

- Beni gömmeye geldiğinizi mi sanıyordunuz? Safran havası bana iyi geldi, Clara'nın yanında olmak bana yaşama gücü veriyor, hevesim de kaçmış değil. Ne biri ne de öbürü yanıt verdi, Tannenberg'in oturmasını beklerken gülümser gibi yaptılar, fakat Alfred onları gözucuyla süzerek salonu adımlamayı tercih ediyordu.

- Büyükbaba sana bir şey getirmelerini ister misin? - Hiçbir şey istemiyorum, kızım, yalnızca su, ama misafirlerimiz herhalde açtır. Fatima yiyecek bir şeyler getirsin, konuşacak çok şeyimiz var. Üç adam yalnız kaldı. Alfred Tannenberg sadece varlığıyla onlara hükmediyordu. Ahmed'in de Yasir'in

de onu daha kötü durumda bulacaklarını sandığını biliyordu ve iki adamın yüzlerindeki saklayama

dıkları şaşkınlığa için için gülüyordu. Yasir yeğeninden gelen mesajı Alfred'e verdi. Alfred okuyup ceketinin cebine koydu.

- Demek ki, savaş 20 martta başlayacak. İyi. Bir an önce olması daha iyi, benim adamlarım hazır. Senden istediğimi yaptın mı? diye sordu Ahmed'e. - Evet. Karışık bir iş oldu. Ne kadar inanılmaz görünürse görünsün, bütün müzelerin mal varlığı kataloglanmamış. Bazı güvenilir personelin bana her müzedeki en önemli eserlerin raporunu vermeleri için öngörülenden fazla para harcamak zorunda kaldım. Listeleri Yasir'e verdim, bana söylediğin gibi. - Evet, biliyorum. Enrique ile Frank şimdiden müşterileriyle iletişim kurmuşlar. Bu ülkenin hazinelerini ele geçirmek isteyen çok sayıda alıcı varmış. George da kendi müşterilerine Robert Brown yoluyla haber vermiş. Yani iş tamam. Dukais'in yeşil berelisi ne yapıyor? Yasir yanıt vermeden önce boğazını temizledi. Bu sorunun ona sorulduğunu biliyordu.

- Mike Fernândeز de hazır. Adamları senin söylediğin yerdeler. Malın naklinde sorun olmayacak; bize düşen beklemek. - Bu iş bugüne kadar yaptığımız en büyük sanat eseri operasyonu, dedi Tannenberg. Aslında, Irak'ın sanatsal varlığını kurtarmakla insanlığa büyük bir iyilik yapıyoruz. Onları buradan çıkarmazsak bombalar onları mahveder, ayrıca da bir kez savaş patladı mıydı ayaktakımı para eden ne bulursa yağmalar, onlar bir tableti bir Sümer silindirinden ayırt edemezler. Tannenberg'in yorumuna ne Yasir ne de Ahmed karşılık verdi. Onlar hırsızdı, evet, ama yaptıklarını daha fazla kirletmeye gerek görmüyorlardı.

- Kaç parça çıkarabileceğimizi hesap ediyorsun? diye sordu Tannenberg, Ahmed'e. - İşler rast giderse, on bin parçadan fazla. Adamların her müzeden alacaklarının ayrıntılı dökümünü yaptım. Elleri en önemli parçaların bulunduğu yerlerin tek tek ayrıntılı planlar var. Parçaların kırılıp dökülmeyeceğim umuyorum... - Ne kadar duygusalsın! diyerek güldü Tannenberg. Soyuyoruz, bu ülkeyi soyuyoruz, işe yarar bir parça bile bırakmayacağız. Sen de tutmuş adamlarımız operasyonu tek tablet bile düşürmeden bitirecek mi diye kaygılanıyorsun. Ahmed aşağılandığını hissederek dişlerini sıktı. Alfred Tannenberg'in gülüşü yüzüne bir tokat gibi inmişti.

- Bombardıman başlar başlamaz ekipler müzelere girecek. Değerli parçaları olabilecek en kısa zamanda ele geçirip hemen çıkmaları gerekiyor. Kuveyt'e ulaşmak sorun olmaz, orada yeşil berelinin işini doğ

ru yapacağını umalım, dedi Tannenberg tekrar.

- Ya sen ne yapacaksın? Ne vakte kadar buradasın? Yasir'in sorusu onu hazırlıksız yakalamadı. Tannenberg, Yasir'in sabırsızlığını bildiği için, bu soruyu bekliyordu.

- Bunu dert etmeyin, ama endişelenme, Yasir, dostlarımızın bombalarıyla ölmeyeceğim. Onlar bombaları boşalttığında ben güvenli bir yerde olacağım, henüz ölmeye karar vermedim. - Ya Clara? diye sordu Ahmed. - Clara gidecek, Picot'nun ekibiyle mi gitsin, yoksa onu Kahire'ye mi göndereyim henüz karar vermedim, yanıtını verdi Tannenberg. - Pek zaman kalmadı, eğer Amerikalılar ayın yirmisinde saldıracaklarsa, on beş gün ya var ya yok, dedi Ahmed. - Gerekirse Clara'nın ne zaman gideceğini söylerim sana. Tablet Kitabı Mukaddes'i aramak için daha birkaç günümüz var. - Ama vakit yok! diye itiraz etti Ahmed. - Sen ne biliyorsun ki? Sana fikrini soran olmadı, bu konuda sana laf düşmez. Emirlere uy ve parayı alıp sağ çıkacağına şükret. Tannenberg bardağına su koyup yavaş yavaş içti. Ne Ahmed ne de Yasir, Fatima'nın önlerine koyduğu yemeğe el sürmüştü. Gerginlikten dikkatlerini yaşlı adamdan ayıramıyorlardı.

- Güzel, operasyonu yeniden gözden geçirdik böylece. Şimdi Haydar Annasir'i çağırayım da

finans yönünden ayrıntıları tamamlasın. Çok para kazanacağız, ama çok da yatırım yapmamız gerekti. Başlarına bir kaza gelirse aileleri paylarını alsın diye, daima bankada peşin olarak garantili bir hesapları bulunduğunu adamlarım bilirler. Fatima önce Haydar Annasir, sonra da Ayed Sahadi'yi salona soktu, bu ikisinden başka kimseyi içeri bırakmadı. Tannenberga ona kesin emir vermişti: Clara bile araya girmemeliydi. O çağırmadıkça hekim de girmeyecekti.

Clara akşam yemeğini Picot ve grubun geri kalanlarıyla birlikte yedi. Sinirliydi. Ahmed'in burada olması moralini bozmuştu. Bir gece bile olsa odayı onunla paylaşması kolay olmayacaktı. Daha da kötüsü, onun artık bir yabancı olduğunu hissediyordu.

- Kocanızla ne zaman görüşeceğiz? diye sordu Fabiân. - Sanırım yarın. Bu gece büyükbabamla toplantıdalar, toplantı ancak geç vakit biter. - Irak'ta mı kalacaksınız, yoksa savaş başlamadan önce gidecek misiniz? diye sordu Marta. - Savaşın ne zaman başlayacağını hiçbirimiz bilmiyoruz. Buraya gelen gazeteciler kesin bir bilgi vermediler. Savaşın kaçınılmaz olduğunu düşündüklerini söylediler, ama kimse ne olacağını tam olarak söyleyebilecek durumda değil, dedi Clara.

- Bu benim sorumun cevabı değil, dedi Marta aksileşerek. - Bu size verebileceğim tek cevaptır. Ama ne olursa olsun ben burada kalmak istiyorum, ta ki... yani kalmak imkânsızlaşınca kadar. Sonra duruma göre. Savaş başlarsa, bakalım o zaman nerede olurum ve ölmek için ne yapabilirim göreceğiz. - Bizimle gelin. Picot'nun bu daveti onu şaşırttı, fakat alaycı ses tonundan Clara'nın başına geleceklerle pek de fazla ilgilenmediği anlaşılıyordu.

- Çok teşekkür ederim, önerinizi dikkate alacağım. O zaman bana siyasi sığınma hakkı verecek misiniz? yanıtını verdi, o da alaycı olmaya çalışarak. - Ben mi? Yani, başka çare kalmazsa, birinin bunu size vermesi için uğraşırız. Dönüşte onu da yanımızda gizlice kaçırabilir miyiz, Fabiân? - İş şakaya almayın, dedi Marta. Clara'nın başı derde girerse, ona yardım etmemiz gerekir. Sustular, sonra Clara'dan bir ricada bulunmak için Lion Doyle geldi.

- Yves benden burada bulunan her şeyin geniş bir röportajını hazırlamamı istiyor, biliyorsunuz. Yarın her şeyin ve herkesin fotoğrafını çekmeye başlayacağım. Büyükbabanız bana poz verir mi, dersiniz? Çok zamanını almam, ama bu işe bu kadar emek veren birinin... yani, elde edilenlerde çok payı var. - Büyükbabam bir işadamdır, bu kazıyı kısmen finanse ediyor. Röportaja çıkmak isteyeceğini sanmıyorum, yine de bir söylerim. - Sağolun, büyükbabanız mütevazı bir adam olsa da en azından sizinle birlikte bir poz verebilir bence. - Sorarım dedim ya, ısrar etmeyiniz. - Ben kalmak istiyorum. Gian Maria'nın yumuşak sesi hepsini gerçeğe döndürdü. Clara sevgiyle baktı. Koruyucu bir sadık köpek gibi her yere peşinden gelen bu rahibi gerçekten sevmeye başlamıştı. Clara gidince ya da gözden kaybolunca Gian Maria acı çekiyordu. Ona gösterdiği bağlılık öyle dokunaklıydı ki! Clara onunla neden böyle ilgilendiğini anlamıyordu.

- Ahmed'le konuşmadan karar vermesek iyi olur, dedi Yves Picot. - Tamam, ama eğer Clara burada kalıp çalışırsa, ben de kalırım, dedi Gian Maria. - Fakat, ne söylüyorsunuz siz! Burada kalınmaz. Savaş başlarsa, çalışmaya devam edebileceğinizi sanıyor musunuz? Yardım edecek tek adamı kalmaz ya onları cepheye sevk ederler ya da onlar, burada kalsalar bile, yanlarına bomba düşerken kazı mazi yapmak istemezler. Picot öfkeliydi. Gian Maria'yı o da sevmeye başlamıştı. Onun başına geleceklerden kendini sorumlu hissediyordu.

- Haklısınız, ama Clara kalırsa ben de kalırım, dedi tekrar rahip.

- Gian Maria, inatçılık etme, diyerek azarladı Marta - Savaş bitince belki dönebiliriz, dedi Fabiân teselli niyetiyle. Clara ne diyeceğini bilemeden susuyordu. Gian Maria'nın sağlam bir kararlılıkla, onunla kalmakta ısrar etmesi Clara'yı şaşırtıyordu. Rahip ona aklının almayacağı bir sadakat gösteriyordu.

Tartışma sürdü gitti, çünkü ekibin geri kalanları da Gian Maria'yı onlarla birlikte gelmesi için ikna etmeye çalışarak lafa karıştılar, ama ne yaptılarsa fayda etmedi. Gian Maria, Ante Plaskiç ve Lion Doyle'la birlikte yaşadıkları evin kapısında oturup kaldı. Uykusu yoktu, bütün kamp uykudayken tek başına olmak özellikle hoşuna gidiyordu. Bir sigara yakıp, yıldızlarla dolu gökyüzünü dalgın dalgın seyretti. Düşüncelerini düzene sokması gerekiyordu. Aylardan beri buradaydı; bazen kendi kendine ben kimim, kimdim, ne olacağım diye soruyordu. Tanrı'ya olan inancı hâlâ sarsılmazdı. Onda değişmeyen tek şey buydu; rahiplik seçiminden de kuşkusuz yoktu. Rahipten başka bir şey olmak istemiyordu, ama mesleğe girdiğinden beri yaşadığı manastırın dinginliğine dönmeyi katlanılmaz bir özveri olarak görüyordu. Roma'dan çıkmadan önce üzerinde kafa yormadan yaşayıp gidiyordu. Başrahibin onu günah çıkaran rahip olarak San Pietro'ya yollaması onun için sürpriz olmuştu. Önceleri dünyanın dört bir yanından hac için gelen insanların günahlarını yüklenmenin sorumluluğundan bunaldığını hissetmişti, fakat başrahip Kilise'ye hizmet edebileceği bir yerde olduğuna onu ikna etmişti. "Vatikan'ın" demişti ona, "gençlere de ihtiyacı var, dünyanın gerçekleriyle ilgili genç rahiplere, bu nedenle senin için San Pietro günah çıkarma hüccesinden daha iyisi olamaz."

Bu yüzden, çalışmadığı ya da ders vermediği zamanlar, teselli arama ümidiyle gelen fırtınalı gönülleri dinlerdi. Onlar orada, Vatikan'da Tanrı'nın mağfiretine daha çok yaklaştıklarına inanıyorlardı.

Dönmesi gerekiyordu, ama döndüğünde o artık eski Gian Maria olmayacaktı. Açık havadaki hayatı, bu karışık ekipte gördüğü arkadaşlığı ve dayanışmayı özleyecekti.

Her gün, kamp uyanmadan önce o kalkar, duadan soma ayin yapardı. Tanrı'yla baş başa kaldığı bir ayin, çünkü ne ona katılma isteği duyan olmuştu ne de o, onlardan bunu istemişti.

Roma'ya dönünce ruhunu ele geçiren bu özgürlük duygusunu özleyecekti.

Clara'yı düşündü ve kendi kendine söylendi, ona karşı içten bir sevgi vardı gönlünde. Onu korumaya çalışmanın itisiyle onu kız kardeşi yerine koyuyordu, zor bir kız kardeş, biraz huysuz, biraz hırçın, ama kız kardeş.

Belki de ona orada onun hayatını kurtarmak için ya da en azından

ona el kaldıran olmasın diye bulunduğunu söyleme zamanı gelmişti. Fakat hayır, bir sırrı açıklamadan, Tanrı'ya ve ona bu itirafı yapan adama sadakatsizlik yapmadan bunu söyleyemezdi.

Günah çıkarma hüccesinde söylenen sır kutsaldı, öyle ki, hem onu hem de büyükbabasını öldürmeye kalkışacaklarını bildiğini açıklayamazdı da.

Clara yavaşça Gian Maria'nın evinin kapısına gelip yanına oturdu. O da bir sigara yakıp bakışlarını sonsuzluğa dikti.

- Burada kalmamalısınız, Profesör Picot haklı. - Biliyorum, ama kalacağım, sizin burada olduğunuzu bildikçe rahat edemem. - Belki büyükbabam beni zorla Kahire'ye götürür. - Kahire'ye mi? - Evet, biliyorsunuz ki ailemin bir bölümü oralıdır. Bir evimiz var, ne zaman isterseniz siz de oraya davetlisiniz. - Öyleyse, siz gidecek misiniz? kaygısını gizleyemeden sordu. - Elimden

geldiğince direneceğim, ama belki büyükbabam savaş patlayınca beni gitmem için zorlar. Siz iyi bir insan olarak Tanrı'ya dua edin de şu tabletleri bulmamız için bize yardım etsin. - Ederim, ama siz de dua edin, hiç dua eder misiniz? - Hayır, hiç. - Müslüman mısınız? - Hayır, hiçbir şey değilim. - Yerine getirmesenez de, bir dininiz olmalı. - Annem Hıristiyan'dı, vaftiz olmuşum, ama hayatım boyunca merak ettiklerimin dışında ne kiliseye ne de camiye gittim. - Öyleyse, bu Tablet Kitabı Mukaddesi bulma takıntısı nereden geliyor? Sırf kişisel kibir yüzünden mi? - Peri masalları ya da büyülü prens masalları dinleyerek büyüyen çocuklar olur ya, ben de büyükbabamdan Tablet Kitabı Mukaddes'i dinleyerek büyüdüm. Bana hep benim onu bulmamı umduğunu söylerdi, bana kahraman olduğum masallar anlatırdı, bir arkeolog olduğumu ve hazineler bulduğumu, dünyanın en önemli hazinesi olarak da Tablet Kitabı Mukaddes'i bulduğumu anlatırdı. - Yani bir çocukluk rüyasını gerçekleştirmek istiyorsunuz. - Siz Hazreti İbrahim'in bir kâtime Yaratılış'ı anlattığına bir türlü inanmıyorsunuz. - Kitabı Mukaddes bu konuda bir şey söylemez, Hazreti İbrahim'in öyküsünü apaçık anlatır... - Biliyorsunuz ki, arkeoloji, Kitabı Mukaddes'te betimlenen şehirlerden bazılarını bulamadı, Kitabı Mukaddes'teki kişilerden bir bölümü hakkında da netlik yok, ama siz yine de Kitabı Mukaddes'in söylediklerine inanıyorsunuz.

- Clara, ben size Tablet Kitabı Mukaddes yoktur demiyorum. Hazreti İbrahim bu topraklarda yaşıyordu, dünyanın Yaratılış efsanelerini biliyordu, Tufan söylencesini biliyordu; bu konuda pekâlâ birilerine bir şeyler anlatabilir ya da Tanrı ona gerçeği vahyetmiş olabilir... bilmiyorum; inanın bana bu konuda ne düşüneceğimi bir türlü bilemiyorum. - Ama işte buradasınız, başkaları gibi siz de çalıştınız, şimdi kalmak istiyorsunuz. Neden? - Eğer Tablet Kitabı Mukaddes gerçekten varsa onu bulmayı ben de isterim. Hıristiyanlar için olağanüstü bir buluş olur bu. - Troya'nın ya da Miken'in bulunması gibi, Krallar Vadisi'nde firavun mezarlarının bulunması gibi bir buluş olur... Tablet Kitabı Mukaddes'i bulan tarihe geçer. - Siz tarihe geçmek mi istiyorsunuz? - Ben büyükbabamın tabletlerini bulmak istiyorum, onları ona sunmak istiyorum, onun rüyasını gerçekleştirmek istiyorum. - Onu çok mu seviyorsunuz? - Evet, büyükbabamı çok seviyorum ve... onun beni sevdiğine, yalnız beni sevdiğine inanıyorum. - İnsanlar ondan korkuyorlar, Ayed Sahadi de ondan korkuyor. - Biliyorum, büyükbabam... büyükbabam çok titiz bir insandır, çok şey ister, işlerin iyi yapılmasından hoşlanır. Gian Maria ona, insanların Alfred Tannenberg için, başkalarının acı çekmesinden hoşlanır dediklerini söylemek istemedi, zavallı insanları aşağıladığını, karşı çıkanları sadistçe cezalandırdığını... Hakkında bütün bildiklerini de söylemek istemedi.

Gian Maria, Alfred Tannenberg'i yalnız bir kez görmüştü, birkaç gün önce, bir akşamüstü son bulunan tabletlerin tercümesinin bir kopyasını Clara'ya vermek üzere gelmişti.

Tannenberg salonda oturmuş kitap okuyordu onu çağırdı. On beş dakika onu sıkı sıkıya sorguya çekti, sonra canı sıkılmış görünerek, Clara'nın çıkmasını sokak kapısının önünde beklemesini buyurdu. Gian Maria evden çıkarken Tannenberg'in yüzünde şeytanın ta kendisini gördüğünü biliyordu, içinde habis bir ruhun olduğundan emindi.

- Siz büyükbabanıza benzemiyorsunuz, dedi rahip. - Bence benziyorum; babam bana büyükbabam gibi inatçı olduğumu söylerdi. - Yok, ben inatçılığınızı kastetmiyorum, ben sizin ruhunuzu kastediyorum, sizin ruhunuz büyükbabanızınki gibi değil. - Ama siz büyükbabamı tanıyorsunuz ki, diyerek karşı çıktı Clara. Onun nasıl biri olduğunu bilmiyorsunuz. - Sizi tanıdım ya. - Benim hakkımda ne düşünüyorsunuz?

- Bir kurban olduğunuzu... Bir rüyanın kurbanı, büyükbabanızın rüyasının kurbanı. Kendi rüyalarınızı görmenize müsaade etmeyen, sizi farkında olmadan esiri olduğunuz bir hayata mahkûm eden bir rüyanın kurbanı. Clara uzun uzun ona baktıktan sonra yerinden kalktı. Gian Maria'ya kızmamıştı, kızmıyordu, söylediklerinin hepsinin gerçek olduğunu hissediyordu, üstelik rahip onunla

konuşurken sevgiyle doluydu, onu incitmemeye dikkat ederek, sanki ona karanlıklar içinde yardım elini uzatır gibi.

- Sağol, Gian Maria. - İyi geceler, Clara, iyi uykular. Fatima onu kapıda bekliyordu, Clara'ya susmasını işaret etti; sonra onu büyükbabasının odasına götürdü. Hemşire Samira büyükbabasına Doktor Necib'in dikkatli gözetimi altında iğne yapıyordu.

- Sağlıklı görünmek için gücünün üstünde çaba sarf etti, diye mırıldandı hekim. - Kriz mi geçirdi? diye sordu Clara. - Odaya gelir gelmez bayıldı. Bereket versin, Samira, uykudan önce iğnesini yapmak üzere burada bekliyordu, yoksa, ne olurdu bilmem, diye açıkladı Doktor Necib. Samira, Fatima'ya yaşlı adamı yatırması için yardım etti, Alfred, elini yanına oturan Clara'ya uzattı.

- Kendini fazla zorladın; bunu yapmana bir daha müsaade etmeyeceğim, diye azarladı büyükbabasını elini okşayarak. - Ben iyiyim, yorulduğum yalnız. Bu adamlar sırtlan gibidir, üstüme atlamak için öldüm mü diye bakmaya geldiler. Yaklaşırlarsa öleceklerini onlara göstermek zorundaydım. - Büyükbaba, bana güvenmen gerekmez mi? - Sana güveniyorum, güvendiğim tek insan sensin. - Öyleyse anlat bana bu önemli operasyon ne operasyondur, benim ne yapmamı istiyorsun, sen ne söylersen ben yaparım. Yapabilirim. Alfred Tannenberg gözlerini kaparken, torununun elini sıkıyordu. Bir an içinden Clara'ya Adem Operasyonu'nun kapsamını anlatmak geçti, böylece dinlenebilecekti, ama anlatmadı, çünkü biliyordu ki eğer şu sırada torununu işin başına getirirse, dostları düşmanları bunu zayıflığının bir işareti gibi görecektir. "Ayrıca da" dedi kendi kendine, "Clara, başkalarının hayatıyla ilgili olduğunda yaşamı ve ölümü geçilecek bir çizgi gibi önemsiz gören adamların karşısına çıkmaya hazır değil."

- Doktor, torunumla yalnız kalmak istiyorum. - Yorulmamalısınız... - Çıkın dışarı. Fatima kapıyı açtı, Tannenberg'in buyruğunu yerine getirmeye ha

zırdı, önce Samira çıktı, Doktor Necib onu izledi, sonra Fatima çıkıp kapıyı arkasından kapadı.

- Büyükbaba kendini zorlama... - Amerikalılar 20 martta saldırıya geçecekler. Tablet Kitabı Mukaddesi bulmak için on beş günün var. Clara haberin çarpıcılığı karşısında susup kaldı. Birincisi savaşın olacağına böylesine inanmak, ikincisi ise savaşın kesin gününü öğrenmek.

- Demek kaçınılmaz. - Evet ve savaş sayesinde çok para kazanacağız. - Ama büyükbaba! - Hadi hadi, Clara, sen koskoca kadınsın, sanırım bugüne kadar savaştan daha kârlı hiçbir iş olmadığını öğrenmişsindir. Ben her zaman ellerimi savaşların içine sokmuşumdur. Biz servetimizi başkalarının budalalığı sayesinde edindik. Benim söylediklerimin doğru olduğuna inanmadığım okuyorum gözlerinde, pekâlâ, bunu geçelim. Ayın yirmisinde savaşın başlayacağını kimseye söyleme. - Picot gitmek istiyor. - Giderse gitsin, bize ne, sadece birkaç gün daha kalması için ikna etmeye çalışmalıyız, buradan ayın on yedisinde ya da on sekizinde çıksınlar. O zamana kadar çalışmayı sürdürebilirsiniz. - Ya tabletleri bulamazsak? - Kaybetmiş olacağız. Hayatımdaki tek rüyayı kaybetmiş olacağım. Yarın Picot'yla konuşacağım. Bütün bu çalışma boşa gitmesin diye, özellikle de seni kurtarmak için, ona bir teklifte bulunacağım. - Kahire'ye mi gideceğiz? - Sana söylerim. Ha, bak, şu kocana dikkat et! Seni tatlı sözlerle kandırmasına müsaade etme. - Ahmed'le aramda her şey bitti. - Evet, ama benim çok şeyim var, sana miras kalacak çok şeye sahibim ve ben ölüyorum. Bir barışma ya da uyuşma isteyebilir; dostlarım ona güvenirler, onu becerikli bir adam olarak tanırlar, onun için ben ölünce işler için yerime geçmesine aldırılmazlar. - Tanrı aşkına, büyükbaba! - Yavrurum, her şeyi konuşmak zorundayız, nezakete zaman yok. Şimdi bırak uyuyayım. Yarın adamlarına iki kat ödeme teklif et, iyi çalışsınlar, bu lanet tapınağı topraktan çıkarmaya devam etmek zorundalar, ta ki Tablet Kitabı Mukaddesi bulana kadar. Clara, büyükbabasının odasından çıktığında, Samira'yı ve Fatima'yı bekler buldu.

- Doktor bu gece onun başında beklememi söyledi, diye açıkladı Samira. - Ben kalırım dedim...

dedi Fatima sızlanarak. - Sen hemşire değilsin, yanıtını verdi Clara tatlı bir sesle.

- Ama ona bakmayı bilirim, bu işi elli senedir yapıyorum. - Lütfen, Fatima, git yat. Bu evde sensiz düzen olmaz, sen uykunu almazsan her şey birbirine karışır. İhtiyar hizmetçisine sarıldı, sonra hemşireye büyükbabasının odasına girmesini işaret etti. Sonra kendi odasına yönlendi. Ahmed uydurma yatağının üzerinde oturmuş okuyordu. Pijamasını giymediğini fark etti, yalnızca bir bermuda ve bir fanila.

- İyi geceler, Clara. - İyi geceler. - Çok bitkin görünüyorsun. - Bitkinim. - Seni sordum, bana gösterdiler, rahiple konuşuyordun. - Bir sigara içmeye oturmuştuk. - Arkadaş olmuştunuz? - Evet, iyi bir insan, hayatımda çok insan tanımadım. - Büyükbaban daha kötüye gidiyor, değil mi? - Hayır, sana öyle gelmesine şaşırıdım. - İyi öyleyse, Kahire'den haber var mı? - Bu haberleri taşıyanın Yasir olduğunu sanıyorum, ama yanlış haber. Bilmek istediğin buysa, büyükbabamın durumu daha kötü değil. - Elbette, kafası hâlâ yerinde, ama daha bir kırılğan, daha bir zayıf görünüyor... - Sen öyle diyorsan öyledir... Son tahliller çok iyi, yani ona bir şey olursa diye kaygılanmana gerek yok. - Hemen savunmaya geçme. - Savunmaya geçmiyorum, büyükbabamın ortadan yok olduğunu görmenin hoşuna gideceğini biliyorum, ölmesini istiyorsun, ama sana bu zevki vermeyecek. - Clara! - Boşver, Ahmed, biz birbirimizi iyi tanıyoruz. Bunu görmek benim için zor oldu, ama belli ki büyükbabamdan nefret ediyorsun. Bence emrinde olmak seni sinirlendiriyor. Ahmed Hüseyini sertçe ayağa kalktı ve yumruklarını sıktı. Clara ona kafa tutarak baktı, Ahmed'in ona el kaldıramayacağını biliyordu, çünkü bu ölüm fermanını imzalamak gibi olurdu.

- Birbirimize zarar vermeden medeni bir şekilde ayrılacağımızı sanıyordum, diyerek küçük odayı baştan başa geçip bir maden suyu şişesine uzandı. - Bizim ayrılmamızın gerçekle hiçbir ilgisi yok. - Gerçek nedir, Clara? - Sen büyükbabamın emrinde çalışan bir adamsın, Irak'ta kalmak zorundaydın, çünkü arkadaşları Enrique, Frank ve George'la yaptığı bu son işte hizmetlerin için sana iyi para ödeyecek.

- Yıllardır büyükbaban için çalışıyorum, bu senin için yeni bir haber değil. Şimdi neyi yüzüme vuruyorsun. - Yüzüne vurduğum bir şey yok. - Evet, beni kınıyorsun, ama ne olduğunu söylemiyorsun. Sanırım savaş yüzünden hepimiz sinirliyiz. - Neden çekip gitmedin? - Gerçeği bilmek istiyor musun? - Evet. - İyi öyleyse, belki de artık hep sustuğumuz birbirimize hiç söylemediğimiz şeyleri yüksek sesle söylemenin zamanı geldi. Ben gitmedim, çünkü büyükbaban beni göndermedi, benim gitmemi yasakladı. Beni Muhaberat'a verip tutuklattıracağını söyledi. Bunu kolayca yapabilir, onun için hiç sorun olmaz, yalnızca telefonu kaldırması yeter beni cehenneme yollamak için. Alfred Tannenberg'in bu ülkede büyük gücü var. Bu yüzden onun şartlarını kabul etmek zorunda kaldım. Bunu para için yaptığım hatasına düşme, bunu sağ kalmak için yaptım Clara hiç kıpırdamadan dinliyordu. Ahmed'in uzun yıllardan beri ondan saklananları söylemeye niyetlendiğini anlamıştı. Gözlerinde öylesine bir öfke görüyordu ki, büyükbabasında bulduğu desteği yıkmaya kalkışacağını sezdi.

- Son işin ne işi olduğunu biliyor musun? Sana söyleyeyim, eminim ki büyükbaban bunu senden saklıyor, ayrıca sen bilmek istemiyor, bilmemek için uğraşıyorsun. Ona karşı olan duyguların değişmesin diye, bilgisizlik içinde yaşamayı tercih ettin. Senin büyükbaban servetini sanattan yaptı. Yakındoğu'nun en büyük eski eser yağmacısıdır.

- Delirmişsin! - Hayır, deli değilim. Gerçek bu. Finanse ettiği bazı arkeolojik kazıların tek amacı vardı: Bulunabilen parçaların en kıymetlilerine el koymak. Hırsızların belli bazı müzelerdeki eserleri çalmasına müsaade etmeleri için, ay sonunu zor getiren tasdik memurlarını yoldan çıkarmak da hiç zor olmadı. Şaşırıdın mı? Çok kârlı bir iştir, milyonlarca dolar oynar, senin büyükbabanı ve onun saygıdeğer arkadaşlarını zengin etmiştir. Onlar eşi bulunmaz parçalan, eşi bulunmaz müşterilere satarlar. Senin büyükbaban dünyanın bu bölgesinden sorumludur, Enrique Avrupa'yla, Frank da

Güney Amerika'yla ilgilenir. İşin çekirdeği George'dur. Kastilya'daki bir şapelden kaybolan romantik dönemden ahşap oyma heykel ya da bir Güney Amerika katedralinden çalınan ahşap ikona, ne olursa fark etmez ne olsa satar. Dünyada çok kaprisli insanlar var, bir şeyi gördü müydü hemen ister, o da paraya dayanır, parası olan ne isterse alır. Kaprisli sanatsever grubu pek geniş değildir, fakat para ödemeye gelince çok cömerttirler. Rengin soldu, su ister misin? Ahmed maden suyu şişesini aradı, bir bardak doldurup Clara'ya uzat

tı. Tadını çıkarıyordu. Şunca sene, çevresinde olan biteni ne duymayı ne de görmeyi isteyen karısının çocuksu davranışları yüzünden onurunun kırılmasını sineye çekmişti. Clara, yoluna çıkamı ezip geçmiş, canının istediğini seçmiş, Alfred Tannenberg'in pis işlerinde onu hep temize çıkaran hesaplı kitaplı bir bilgisizlikle hayatını sınırlandırmıştı.

- Büyükbaban gitmeme müsaade etmedi, çünkü bu son operasyon için bana ihtiyacı var. Bensiz çok zor olurdu, bu yüzden de bana seçenek bırakmadı. Neleri kapsadığını sana söyleyeyim. Birinci Körfez Savaşı'nı hatırlıyor musun? Büyükbaban Amerikalıların bizi tam olarak hangi gün bombalayacağını önceden biliyordu, buna dayanarak dâhiyane bir plan yaptı. Bombalar düşmeye başlayınca, adamları belli bazı müzelere girip birkaç değerli parçayı alıp götüreceklerdi. Bağdat Müzesi'nde bulunan bazı objelerin kesin ve tam bir listesini hazırladı. Bunların sayısı çok değildi, yirmi tane falan, ama değeri fazlaydı. Büyük bir iş oldu. Bu da büyükbabanı ve arkadaşlarını daha büyük bir iş hazırlamaya yöneltti. Gizli istihbaratları var. Pentagon'un planlarından en iyi haberdar olan George'dur. Yani, Amerikan yönetimi içinde önemli bağlantıları olan bir "şahin"dir. Herkesi tanır. Böylece savaşın başlayacağı tarihi tam olarak öğrenmek George için zor olmaz. Bu operasyonun neleri içerdiğini biliyor musun?

Ahmed susup Clara'nın "devam et" demesini bekledi. Fakat Clara gözünü bile kırpmadan ona bakarak sustu.

- Büyük bir soygun bu. Alfred Tannenberg bu ülkede değerli ne varsa hepsini alıp götürecek. Adamları, yalnız Bağdat'ın değil Irak'ın en önemli müzelerine girecekler. Paha biçilmez eşsiz eserlerin listesini ona kimin hazırladığını bilmek ister misin? Ben! Bu listeyi... insanlığın mirası olan bu listeyi ona ben hazırladım. Fakat insanlığın mirası bütün bu eserler şimdi Hammurabi'nin kupasından içki içmeye özenen kaprisli birkaç milyonerin gizli özel müzesine gidecek. Fakat bu heykelleri, tabletleri, mühürleri, kupaları, freskleri, hatta dikilitaşları ve bütün bu eşsiz eserleri çalmak için müzeye girenler, girmişken başka ne bulurlarsa götürecekler. Diyelim ki ben onlara iki tane ayrı liste hazırladım, biri eşi olmayan eserlerin listesi, biri de önemli parçaların listesi. - Olamaz... imkânsız, diyebildi Clara. - Olur olur, çok kolay. Yirmi martta savaş başlayacak, büyükbaban sana söylemedi mi? Neyse, işte o gün onun adamları müzelere girecek çabucak çıkacaklar. Her grup bir sınıra yönelecek, Kuveyt'e gidenler, Türkiye'ye gidenler, Ürdün'e gidenler... bunlar o ülkelere girip, orada onları bekleyen başka ekiplere malı teslim edecekler, onlar da yükü alıp son gideceği yere götürecekler. Enrique önemli müşterilerine şimdiden bazı eserleri söz vermiş, Frank da öyle, tabii George da. Geri kalan parçaları saklayacak ve arz talep yasası gereğince zamanı gelince piyasaya çıkaracaklar. Aceleleri yok, ama iyi düşünülürse dördü de çok ihtiyar.

- Fakat bombardımanın ortasında... - Ha, bombardıman işi çok kolaylaştırıyor! Savaş başlayınca kimse müzeleri korumakla uğraşmaz, herkes postu kurtarmaya bakar. Alfred'in adamları çok iyidirler, Yakındoğu'nun en iyi hırsızları ve katilleri. - Sus! - Bağırma, Clara, isteri krizini lüzumu yok, dedi Ahmed buz gibi sakin bir sesle. Clara oturduğu koltuktan kalkıp dar odanın içinde yürümeye koyuldu. İçinde dayanılmaz bir koşma isteği vardı, buradan çıkmak istiyordu. Ama kendini tuttu. Hayır, Ahmed'in yapmasını istediği hiçbir şeyi yapmayacak, söylemesini istediği hiçbir şeyi

söylemeyecekti. Dünyasını ayaklar altına aldığı için ona dönüp nefretle baktı. Büyükbabasının kararıyla çocukluğundan beri içine yerleştirildiği gerçekdışı ve sahte dünyasını.

- Savaş yirmi martta başlayacak mı dedin? - Aynen öyle. Bunu George bize bildirdi. O gün burada olmamalısın, tabii yaşamak istiyorsan. - Ne gün buradan gitmemiz gerekecek? - Bilmiyorum, büyükbaban bunu bana söylemedi. - Sen Irak'tan nasıl çıkacaksın? - Büyükbaban beni çıkaracağına söz verdi, bunu yalnız o yapabilir. Sustular. Clara birdenbire ihtiyarladığını hissetti, Ahmed'e karşı derin bir nefret duydu. Tepkisini bekleyerek ona soğuk gözlerle bakan bu adamı nasıl sevmiş olabileceğini sordu kendine.

Söylediği hiçbir şeye karşı çıkmaya çalışmadı, çünkü hepsinin gerçek olduğunu biliyordu. Bu yüzden, hep gözlerinin önünde olsa da büyükbabasına duyduğu sevgi gözlerini kör ettiği için görmediği bütün bu gerçekleri sindirmeye çalışarak, tek kelime bile etmeden onu dinlemişti.

Büyükbabasının yaptıklarının ve yapacaklarının onu ne kadar ilgilendirdiğini düşündü. Onu yine aynı şekilde seviyordu, onu hiç kınamıyordu; varlığının ta içinde onu, Ahmed ya da Yasir gibi öldüğünü görmek isteyen, adamlara karşı korumaya karar verdi.

Ahmed onun odanın bir ucundan öbür ucuna gidip gelişini seyrediyor ve bir an geleceğini gözyaşlarını tutamayıp yıkıldığını göreceğini düşünüyordu. Clara'nın kendine hâkim olduğunu ve boşalmak için zorlayan duygu selini denetleyebildiğini görünce şaşırıldı.

- Sen ve Yasir babamın size emanet ettiği işin üstesinden geleceğinizi umarım. Elbette, bir yanlış adımınız olmaması için uyanık olacağım; olursa... - Beni tehdit mi ediyorsun? diye sordu Ahmed şaşkınlığını gizleyemeden. - Evet, aynen öyle, seni tehdit ediyorum. Bu tehdidin bir Tannenberg'den gelmesinin senin için sürpriz olmadığını sanıyorum.

- Bu büyük işte kendine yer açmak mı istiyorsun? - Şakalarını kendine sakla ve sakın hakkımda yanlış düşüncelere kapılayım deme. Bana kalırsa beni tanımıyorsun, Ahmed, beni küçük görüyorsun, bu pahalıya ödeyeceğin bir hata olabilir. Adam şaşkına dönmüştü. Son yıllarda aynı yatağı paylaştığı bu kadının gerçekte tam bir meçhul olduğunu görüyordu. Ve ona inanıyordu, evet; böyle konuşurken görünce bu kadının her şeyi yapabileceğini fark etti.

- Seni rahatsız ettiğim için özür dilerim, fakat artık gerçeği öğrenmenin zamanı gelmişti. - İğneli konuşmayı bırak, artık yat da dinlen, istersen. Ben Fatima'nın odasında yatacağım, burası kötü kokuyor, sen kötü kokuyorsun. Ne zaman gidebilirsen git, operasyon bitince, karşıma çıkmamaya çalış. Ben büyükbabam gibi cömert olmam. Clara yavaşça kapıyı kapayarak odadan çıktı. Ahmed'e karşı hiçbir şey hissetmiyordu, kesinlikle hiçbir şey, yalnızca onun yanında kaybettiği yıllar yüzünden pişmanlık duyuyordu.

Fatima kapısının vurulduğunu duyunca yerinden sıçradı. Yatağından kalkıp kapıyı araladı.

- Clara! Neyin var? - Burada uyuyabilir miyim? - Sen benim yatağıma gir, ben yerde yatarım. - Bana yer aç, ikimiz sığarız. - Yok, yok, yatak çok küçük. - Tartışmayalım, Fatima, ben yatağa senin yanına yatacağım, uyandırdığım için kusura bakma. - Ahmed'le kavga mı ettin? - Hayır. - Ne oldu, öyleyse? - Ahmed beni incitmek için bana anlattı... büyükbabamın işlerinin neler olduğunu anlattı. Soygunlar, cinayetler... büyükbabamı artık sevmeyeceğimi mi sanıyor? Beni bu kadar az mı tanıyor? - Yavrum, biz kadınlar erkeklerin işine burnumuzu sokmamalıyız, onlar ne yapacaklarını bilirler. - Ne saçmalık! Seni çok seviyorum, Fatima, fakat senin erkeklere bu sınırsız teslimiyetini hiç anlayamadım. Senin kocan hırsızlık yapar mıydı, adam öldürür müydü? - Erkekler adam öldürür, niçin olduğunu da onlar bilir. - Adam öldürenlerle birlikte yaşamayı umursamıyor musun? - Biz kadınlar erkeklere bakarız, onlara çocuk yaparız, evde düzen ve rahatlık sağlarız, ama görmeyiz, duymayız, konuşmayız... Yoksa iyi eş sayılmayız. - Söylediğin kadar kolay mı? Görmemek, duymamak, susmak...

- Böyle olması gerekir. Dünya var olduğundan beri erkekler savaşırlar. Toprak için, yemek için, çocukları için... ölürlere ve öldürürler. İşler böyle yürür, ne sen ne de ben bunu değiştiremeyiz, üstelik, kim işleri değiştirmek istiyor ki? - Senin oğlun öldü, onu öldürdüklerinde ağladığımı gördüm. - Onun için her gün ağlıyorum, ama hayat böyle. Clara yatağın üstüne uzanıp gözlerini kapadı. Bitkin düşmüştü, fakat Fatima'yla konuşmak onu rahatlatıyordu. Emektar hizmetçi hayatı oluşturan trajedilere boyun eğmiş görünüyordu.

- Sen büyükbabamın işlerini biliyor muydun... bazen adam öldürmenin gerekli olduğu türden işlerini? - Ben hiçbir şey bilmiyorum. Efendi ne yapması gerekiyorsa yapar, o neyin gerekli olduğunu biz kadınlardan daha iyi bilir. Sonunda uykuya yenildiler ve pencerenin açıklığından güneşin ilk ışıkları sızana kadar uyudular.

Fatima yataktan kalktı, bir süre sonra elinde bir tepsiyle geldi, Clara'nın önüne koydu.

- Çabucak kahvaltını yap, Profesör Picot seni görmek istiyor. Kazı yerine vardığında herkes çoktan çalışmaya başlamıştı. Marta topraklı elleriyle yaklaştı.

- Şu kile bak, burada bir yangın olmuş. Tapınağın bir yangın geçirdiğini gösteren kalıntılar bulduk, bu bir kaza mıydı yoksa bir kundaklama mıydı bilmiyoruz. Şaşılacak şey, bu sabah şansımız var gibi; başka bir bahçe alanını daha temizledik; bazı basamaklar, silahlar, kılıçlar, kırılmış ve toprakta çürümüş mızraklar ortaya çıktı. Anlaşılan bu tapınak bir saldırıya uğramış, bir savaşla yakılıp yıkılmış. - Normalde tapınaklara saygı gösterirler, karşılığını verdi Clara. - Evet, doğru, ama bazen parasızlık bazı kralları dinsel güçlerle çatışmaya sürüklemiştir. Mesela, Nabunaid'in krallığı döneminde elleri daraldığı için dünyevi güç ile dini güç arasında değiş tokuşlar bile yapıldı. Kral tapınağın kâtibini esir alıp, yerine krallığın bir yöneticisini geçirdi, adı Reş Şarri, onun otoritesi tapınağın reisi olan rahibin yetkilerinin üzerindeydi, biri kipu biri şatammu, bunlar ticari işlere bakarlardı. Ya da belki krallar arasında bir işgal ya da çatışma olmuştur, o zaman tapmak da payına düşen felaketin acısını çeker.

Clara dikkatle Marta'nın açıklamalarını dinliyordu. Marta'ya yalnız bilgisi için değil kişiliğinden dolayı da saygı duyuyordu. Kazıda çalışan herkesin onu saymasına gıpta ediyordu. Ona daima eşiti gibi davranan Picot da öyleydi.

Hayatı boyunca ona da Marta gibi saygı gösterilmesini sağlayacak bir başarı elde edemediğini düşündü, özgeçmişinde önemli hiçbir şey yoktu, hiç ama hiçbir şey yoktu, sonuçta tek varlığı soyadıydı: Tannen

berg. Doğu'nun bazı bölgelerinde sayılan ve korkulan bir ad. Ama bu saygı ve korku ona değil büyükbabasınaydı, o onun torunu olduğu için bundan yararlanıyordu.

- Profesör Picot'yu gördünüz mü? - Yves mi? Evet, tabii, bu bölümde daha fazla adam kullanmaya karar verdik, bugün akşama kadar çalışacağız; aslında, kalan zamanı değerlendirmek zorundayız. Fabiân, bir ipe bağlı olarak birkaç işçinin kullandığı bir araca makara ve palangalarla asılmış Picot'nun gözetimi altında, bilmedikleri yeni bir kata giden kapkara bir deliğin içine kayarak girmeye çalışıyordu.

- Dikkatli ol, derin bir deliğe benziyor, diyordu Picot. - Korkma, ipi salıvermeye devam edin bakalım, nereye çıkıyor bir görelim. - Korkuyorum, feneri yaktım. Yer varsa ben de geleceğim. Fabiân'ı, karanlık bir deliğin derinliklerinde kaybolana kadar, yavaş yavaş indirmeyi sürdürdüler, indiği yer tapınağın bir kat altı gibiydi; sadece basit bir kuyu da olabilirdi; arkeolog yeniden

aydınlığa çıkana kadar bunu bilemeyeceklerdi. Picot sınırlı görünüyordu, delikten eğilerek Fabiân'a bir kez daha seslendi.

- Ne durumdasın? - Beni biraz daha indirin, henüz elime gelen bir şey yok, yanıtını verdi Fabiân, sesi gittikçe daha uzaktan geliyordu. Sonra boğuk bir ses duydular, soma yine sessizlik. Picot, Fabiân gibi, kendi beline de ip bağlamaya başladı.

- Bekle, bırak Fabiân aşağıda ne var söylesin, diye rica etti Marta. - Onu yalnız bırakmak istemem. - Ben de istemem, ama birkaç dakika beklemenin bir zararı yok. Bir ses alamazsak, ineriz, dedi Marta. - Ben ineceğim, dedi Picot. Marta ses çıkarmadı; bu koşullarda bu kararı kabul etmelerinin gerekeceğini bildiği için tartışmadan kaçındı. Dakikalar sonra ipin gerildiğini gördüler, bu Fabiân'ın onları çağırdığını gösteren bir işaretti. Yves Picot deliğin ağzına daha çok yaklaştı, ama karanlıkta bir ışık huzmesinden başka bir şey göremedi. Fabiân'm onu duyacağını umarak:

- İyi misin? diye bağırdı. Makara'ya bağlı olan ipin yine gerildiğini gördüler. - İniyorum. Bağlayın beni, aşağıyı aydınlatmak için el feneri bulun. - El fenerimiz yok, karşılığını verdi işçilerden biri. - Fener, lamba, kandil, ne varsa, dedi sinirlenen Picot; bir yandan da makaraya sağlam bir biçimde bağlı mı kontrol ediyordu. Marta, iniyorum, burada her şeye sen bakacaksın. - Ben de iniyorum.

- Hayır, sen kal; bize bir şey olursa, bütün bunlarla kim ilgilenecek? -Ben. Marta ve Picot, Clara'ya baktılar, öyle kuvvetli bir "ben" demişti ki, şaşırdılar.

- Size hatırlatırım, Profesör, bu kazı ikimizin. Size hiçbir şey olmayacağından eminim, ama her durumda ben buradayım. Yves Picot bütün çalışmayı onun sorumluluğuna bırakabilir mi bırakamaz mı, tartarak tepeden tırnağa Clara'yı süzdü, sonra omzunu silkerek eliyle Marta'ya arkasından gelmesini işaret etti.

Önce Picot kayarak indi, ipe yapışan nemli toprağı hissederek, arkasından Marta indi. On metre aşağıda yere değdiler, Fabiân'm bir iki metre uzakta çömelmiş durumda ıspatula ile bir duvar parçasını kazıdığını gördüler.

- Yalnız kalmadığıma sevindim, dedi Fabiân başını çevirmeden. - Ne yaptığını öğrenebilir miyiz? diye sordu Picot. - Sanırım burada bir kapı var ya da öbür odaya geçmeyi engelleyen bir şey, yanıtını verdi Fabiân. Fakat ayrıca resim kalıntıları da var; yaklaşırsanız görürsünüz, bu bir kanatlı boğa, gerçekten çok güzel. - Nedir burası? diye sordu Marta. - Bir salona benziyor. Ahşap pano kalıntıları var, karşımdaki duvara bakarsanız, panoların duvara oturtulduğunu göreceksiniz, burası bir zamanlar tablet deposu olarak kullanılan bir salon olmalı; bilmiyorum, henüz yeterince bakacak vaktim olmadı, dedi Fabiân. Marta beline bağlayıp getirdiği iki güçlü feneri yere koydu, Picot da aynı şeyi yaptı. Zayıf bir ışık dört köşe bir kitaplığa ya da rafa benzeyen bir şeyi aydınlattı. Üzerinde tam Fabiân'ın dediği gibi ahşap panolar vardı. Geçmişte üzerine tabletlerin yerleştirildiği, daha çok düz kitap rafına benzeyen panolar, ya da ahşap latalar.

Zemin kil ve tahta parçalarından oluşan döküntülerle doluydu, cam laşmış kristaller de vardı.

Picot bir boğa resminin kalıntıları görünen duvarı temizlemekte Fabiân'a yardım ederken, Marta da zemini incelemeye devam ediyordu; yerde, üzerinde boğa, aslan, şahin, ördek... alçakkabartmaları bulunan taş kapak kalıntıları buldu.

- Gelin, şuna bakın! - Ne buldun? diye sordu Picot. - Alçakkabartmalar, yani ne kalmışsa, ama görüldüğü kadarıyla çok güzel. İki adam Marta'nın çağrısını pek de fazla önemsemeyip işlerine devam ettiler.

- Ama niye gelmiyorsunuz? diye sordu Marta. - Çünkü burada bir şey var, bu boğa kabartmasının yan tarafında duvarda açıklık var gibi, sanki ikinci bir oda var, dedi Fabiân.

- Peki, öyle olsun bakalım, ben kendi işime devam edeceğim, fakat önce yukarıya iyi olduğumuzu

bildirmeliyiz. - Sen bildir, diye rica etti Picot. Marta kayarak indikleri tarafa doğru yer değiştirdi, ipi tutup üç sefer çekti, böylece ekibe iyi olduklarını bildirmiş oldu. Sonra zemini incelemek üzere döndü.

Bir saat sonra üçü de yüzleri sevinçten ışıldayarak yukarı çıkmışlardı.

- Aşağıda ne var? diye sordu Clara. - Tapınağın başka bölümleri var. Bugüne kadar üstteki iki katı kazdık, fakat daha fazlası var. Sorun şu ki, aşağıdakilerin üstünde yürümek için, yıkılmasın diye, payanda yerleştirmek lazım. Kolay olmayacak, üstelik zamanımız da yok... dedi Picot sızlanarak. - Başka adamlar bulabiliriz... önerisinde bulundu Clara. - Öyle yapsak da... bilmem ki, zor olacak, bu aylarca sürecektir bir iş, hatta yıllar, bizse burada ne kadar kalacağımızı bilmiyoruz, dedi Fabiân kederle. - Elbette, Clara, daha sonra Ahmed'le ve büyükbabanla konuşalım. Dün gece kocanı göremedik, bu sabah da eve gittim, daha uyuyorlardı. - Akşam dönünce konuşabilirsiniz; şimdi söyle bana şu aşağıdakileri ne yapacağız? - Kurtarmaya çalışacağız, daha başka neler var ona da bakacağız, ama bunu başarabileceğimizden emin değilim. Zamana karşı savaşamayız ki... Clara kampa herkesten önce döndü. Fatima birini gönderip çağırtmıştı. Eve girince onu karşılayan sessizlikten hemen büyükbabasının odasına gitmesi gerektiğini anladı. Girdiğini ne Doktor Necib ne hemşire Samira gördü; gözyaşlarına boğulan Fatima da fark etmedi.

Sessizce durup hekimin büyükbabasının yüzüne bir oksijen maskesi takmasını seyretti, hemşire de o sırada serum şişesini değiştiriyordu. Hastayla işlerini bitirdikten sonra Clara'nın varlığını fark ettiler.

Hekim hemşireye fısıldayarak Tannenberg'in yanında kalmasını söyledi, Clara'ya birlikte odadan çıkmalarını işaret etti. Clara onu büyükbabasının çalışma odası olarak çabucak düzenlemiş oldukları küçük salona götürdü.

- Hanımefendi, çok endişeliyim, hastalığın gidişatına hazırlıklı olduğumu sanmıyorum. - Ne olmuş? - Bu sabah Bay Tannenberg şuurunu kaybetti ve bir enfarktüs tehlikesi geçirdi. Şanslıyız ki tam o an ben onu muayene ediyordum, hemen gereğini yaptık. Saha hastanesine götürmeyi düşündüm, fakat isteme

di, durumunun bilinmesini istemiyor, bu yüzden ona bu küçük odada bakmak zorunda kalıyorum, gördüğünüz gibi, hastanenin bazı aletlerini buraya taşıdım, ama onu gerçek bir hastaneye nakletmezsek fazla dayanamaz.

- Zaten ölüyor, dedi Clara hekime korku veren bir sükûnetle. - Evet, ölüyor, bunu biliyorsunuz, ama burada daha önce ölür. - Büyükbabamın dileğine saygı göstereceğiz. Selam Necib ne diyeceğini bilemedi. İhtiyarın ve torununun böylesine apaçık akıldışı davranışına karşı savaşmaya gücü yetmiyordu. Her ikisi de garip yaratıklardı, anlaşılmaz görüşleri ve tutumları vardı.

- Olacakların sorumluluğunu siz üstleniyorsunuz öyleyse, dedi hekim. - Tabii üstleniyorum. Şimdi söyleyin bana büyükbabam konuşabilecek durumda mı? - Şu an bilinci yerinde, ama bana sorarsanız onu bırakalım dinlensin. - Onunla konuşmam lazım. Hekimin yüzünde bezginlik vardı, omzunu silkti, ne dese boş olduğunu biliyordu. Büyükbabasının odasına giren Clara'ya eşlik etti.

- Samira, hanımefendi Bay Tannenberg'le konuşmak istiyor; kapıda bekleyiniz. Clara da Fatima'ya odadan çıkmasını gözleriyle işaret etti, sonra yatağa yaklaşıp büyükbabasının elini tuttu. Yüzünü kaplayan nefes aletini görünce biraz ürkmüştü, fakat gülümsemeye çalıştı.

- Büyükbaba nasılsın? Yok, konuşmaya çalışma, sakın olmanı istiyorum. Biliyor musun? Galiba şans yüzümüze gülüyor, tapınağın başka bir katına ulaştık. Picot, Marta'yla ve Fabiân'la birlikte aşağı indi, yukarı geldiklerinde pek sevinçliydimler. Alfred Tannenberg bir şey söyleyecekmiş gibi yaptı, fakat Clara konuşmasını önledi.

- Lütfen, yalnız dinle! Kendini zorlama. Büyükbaba, benim sana güvendiğim gibi senin de bana

güvenmeni istiyorum. Dün gece Ahmed'le konuştum, bana her şeyi anlattı. İnsanüstü bir çabayla doğruluveren, yüzündeki solunum maskesini çekip çıkararak ihtiyarın gözlerinde büyük bir öfke vardı.

- Ne dedi sana? dedi çok zayıf ve kısık bir sesle Clara'ya. - Samira'yı çağırırım da şunu taksın, ben... Ben konuşmamızı istiyorum, ama oksijen maskeni çekip çıkaramazsın... Büyükbabasının tepkisini görünce korkmuştu, ona olacaklardan suçluluk duyuyordu.

- Dur, gitme! diye emretti ihtiyar. Önce konuşalım, sonra kimi istersen çağırırsın, şimdi söyle bana o budala sana neler anlattı? - Bana yürüttüğünüz... yürüttüğünüz operasyonu anlattı, arkadaşlarının katkısını, George'un, Enrique'nin, Frank'ın... Bana bunun büyük bir iş olduğunu söyledi.

Alfred Tannenbergl gözlerini kapadı, bir yandan da hemşireyi ya da hekimi çağırmaya gitmesini diye Clara'nın elini sımsıkı tutuyordu. Nefesini düzenlemeyi başarinca gözlerim açıp Clara'ya dik dik baktı.

- Benim işlerime karışma. - Benden daha fazla kime güvenebilirsin? Lütfen, büyükbaba, içinde bulunduğumuz durumu düşün. Ahmed bana savaşın 20 martta başlayacağını söyledi, bir aydan az zaman var. Sen... sen iyi değilsin ve... yani, bana ihtiyacın var sanıyorum, ihtiyacın var bana. Birçok defa seni dinledim, bazen işler yolunda gitsin diye, sadakatleri satın almak gerekir dedin, eğer hasta olduğunu bilirlerse, yani, adamların daha iyi para veren birine satarlar kendilerini. İhtiyar Clara'nın sözlerini düşünerek gözlerini yeniden kapadı. Torununun onunla böyle soğukkanlılıkla konuşmasına, Irak'ı sanat mirasından mahrum bırakacak böylesine büyük bir sanat eseri soygunculuğu hazırladıklarını öğrendiği halde bu kadar doğal davranmasına şaşırılmıştı. O ki, bu ülkeyi çok severdi, kayıp kentleri bulma rüyalarıyla büyümüşü, geçmiş zamana ait nesnelere böylesine gönlünde taşırdı, birdenbire besbelli en adi soygunculuktan başka bir şey olmayan bir işin dizginlerini eline almaya hazır bir kadın olarak karşısına çıkıyordu.

- Ne istiyorsun, Clara? - Ahmed'in ve Yasir'in durumumuzdan yararlanmalarını istiyorum. Ne yapmam gerektiğini, onlara ne söylemem gerektiğini, ne yapılmasını istediğini bana söylemeni istiyorum. - Irak'ın bütün geçmişini alıp götüreceğiz. - Biliyorum. - Ve buna aldırılmıyorsun, öyle mi? Clara yanıt vermeden önce biraz durakladı. Üzülmediği söylenemezdi, evet, fakat büyükbabasına bağlılığı ve sadakati başka bütün bağlılıkların üstündeydi, ayrıca da, Alfred'in adamlarının her şeyi götürmeyeceklerini sanıyordu. Bir müzeyi boşaltmak kolay değildi, üstelik de görüldüğü kadarıyla boşaltacakları müze bir tane değildi, birçok müzeyi soyup soğana çevireceklerdi.

- Sana yalan söylemeyeceğim, Ahmed bana operasyonu anlatınca, inanmamak daha çok hoşuma giderdi, gerçek olmamasını dilerdim, fakat ben işleri değiştiremem, seni de değiştiremem, öyleyse bir an evvel bitmesi daha iyi. Beni kaygılandıran senin hasta olman ve sana kötü bir oyun oynamaları, doğrusunu istersen, asıl beni ilgilendiren bu. - Mademki her şeyi biliyorsun, sorumluluklar üstlenmeye başla. Ama hata yapma, hataya dayanmam. - Ne yapmamı istiyorsun? - Operasyonda değişiklik yok. Ahmed'e ondan ne beklediğimi söyledim, Yasir'e de... Yaşlı adam konuşmaya devam edemedi. Gözleri bulandı. Clara elleri

arasındaki ellerinin buz gibi olduğunu hissetti, ölü eli gibi. Çılgılık attı, çılgılığı ulumaya benziyordu. Doktor Necib ve Samira hemen içeri koşup onu hastanın yanından uzaklaştırdılar. Fatima da onların peşinden gelip Clara'ya sarıldı. Silahlarını çekmiş iki adam koşarak geldiler, Tannenbergl'in odasına girdiler. Yaşlı adama birinin saldırdığını sanmışlardı.

- Hepiniz dışarı çıkın! emrini verdi hekim. Siz de, dedi Clara'ya. Kendini ilk toplayan Fatima oldu, Clara'nın sarsılmış olduğunu, öbürlerinin de elde silah kapıda yığıldıklarını görerek duruma el koydu.

- Korkuvermiş, başka bir şey yok. Beyefendi iyidir, dedi Fatima inandırıcı olmaya çalışarak. Sonunda, Clara tepki verdi ve ne yapacaklarını bilemeden beklemekte olan iki adama doğru yürüdü:

- Her şey yolunda, küçük bir kaza oldu, yere düştüm canım yandı. Karışıklığa sebep olduğum için özür dilerim. Adamlar inanmayarak bakıyorlardı; duydukları çığlık öyle, yalnız, yere düşmekle canı yanan isterik bir kadının haykırışı değildi. Üstelik Clara öyle yere mere düşmüş gibi de görünmüyordu, hiç beresi yoktu; yalan söylediğini anladılar.

Clara bu anda olacakların adamların bundan sonraki tutumunu da belirleyeceğini anlayarak dimdik dikildi ve dedi ki:

- Bir şey yok dedim size! İşinize dönün! Ha, bak, dedikodu istemem! Çenesini tutmayan olursa sonucuna katlanır. Siz ikiniz, burada kalın, emrini verdi Tannenberg'in odasına giren iki adama. Fatima adamların geri kalanını evin dışına itekleyip, Alfred'in korumalarının nasıl telaşlandıklarını Clara görmesin diye kapıyı kapattı.

- Gördükleriniz hakkında tek kelime bile yorum yapmanızı istemiyorum. - Evet, Hanımefendi, dedi korumalardan biri. - Tek kelime ederseniz, pahalıya ödersiniz. Ağzınızı kapalı tutarsanız cömertçe karşılığını veririm. - Hanımefendi, biliyorsunuz uzun senelerdir beyefendinin yanındayız, o bize güvenir, diyerek itiraz etti korumalardan biri. - Güvenin de bir ücreti vardır, bilirim, bu evde olanlar hakkında bilgi satmaya kalkmak gibi bir hata yapmayın sakın. Şimdi, kapıda durun ve kimseyi içeri sokmayın. - Evet, Hanımefendi. Clara büyükbabasının odasına döndü, gürültü yapmamaya dikkat ederek içeri girdi. Doktor Necib kaygılı gözlerle büyükbabasına bakıyordu.

- Ne olmuş? diye sordu Clara. - Bunu ben size soracaktım. - Oksijen maskesini çıkardı, konuşuyorduk, birden gözleri bulandı ve titremeye başladı.

- Size başka bir şey söylemeyeceğim, ama ya büyükbabanızı buradan alıp götüreceğiz ya da artık fazla dayanamaz. - Büyükbabam burada kalacak, şimdi durumunu söyleyin bana. - Durumu kritikliyor. Kalbi yine durdu. Az önce yaptığım tahlillerin sonucunu beklemeliyiz. Karaciğer radyografisi yeni tümörlerin oluştuğunu gösteriyor. Ama şu anda beni korkutan kalbi. - Aklı başında mı? - Hayır, bilinçli değil. Beni bırakın da işimi yapayım. Buradan gidin, size haber veririm. Ben yanından ayrılmayacağım. - Elinizden geleni yapın, ölmesine müsaade etmeyin. - Yaşamasına izin vermeyen sizsiniz. Selam Necib'in sözleri yüzüne bir tokat gibi indi, ama hiçbir yanıt vermedi, çünkü onun anlamayacağını biliyordu. Büyükbabasının oda kapısında Ahmed'i buldu, Fatima girmesine izin vermediği için kızıyordu.

- Ne oldu? Adamlar değişmiş, senin çığlık attığını söylüyorlar, büyükbabana bir şey olduğunu düşünüyorlar. - Ben yere düştüm ve bağırdım, hepsi bu. Büyükbabam iyi, biraz yorgun, başka bir şeyi yok. - Onunla konuşmam lazım, bugün Basra'ya gittim. - Benimle konuş. Ahmed gerçekte olan bitenleri anlayabileceği bir iz görmeye çalışarak Clara'ya baktı.

- Yarın gidiyorum, ona bazı şeyler danışmalıyım. Bildiğim kadarıyla operasyonun başında olan büyükbaban; bir değişiklik yapıldığını kimse bildirmemi bana. Her ne olursa olsun, kimse senden emir almaz, ben de almam. Clara kocasının sözlerini şöyle bir tarttı, şu anda bir savaş çıkarmamaya karar verdi, çünkü kaybedeceği belliydi. Eğer onunla konuşması için ısrar ederse, Ahmed büyükbabasının durumunun kötüye gittiğini fark edecekti, bunun nasıl bir zincirleme tepkiye yol açabileceğini bilmiyordu; her zamanki Clara gibi davranmaya karar verdi. Fakat her zamanki Clara'dan ne kaldığını o da bilmiyordu.

- Güzel, öyleyse yarını beklesen iyi olur. Yatacak başka bir yer bul kendine. El âlemin önünde oyun oynamaktan bıktım. - Ayrılacağımızı öğrenmelerinin akıllıca olduğunu mu sanıyorsun? Kaybeden sen olursun. Erkekler senin kocasız kaldığını bilirlerse sana saygı göstermezler, büyükbaban da ölmek üzere. - Büyükbabam ölmeyecek, öldüğünü göreceğini sanma, yanıtını verdi

öfkeyle Clara. - Senin odanda uyumaya meraklı değilim. İstersen salonda kalırım, böylece seni rahatsız etmemiş olurum. Ahmed'in ısrarı Clara'yı sınırlendiriyordu, onun gerçekte neler olup

bittiğini anlamak için evde kalmak istediğini biliyordu. Karşı çıkarsa şüphesini daha artırmış olacaktı, ama onu reddetmeden yapamadı.

- Seninle aynı çatı altında uyumak beni rahatsız ediyor, çünkü senin bizim kötülüğümüzü istediğini biliyorum, benim ve büyükbabamın; onun için sen kendine başka bir yer araşan daha iyi olur. - Ben senin kötülüğünü istemiyorum. - Biliyor musun, Ahmed? Senin yüzünden her şeyi anlamak zor değil. Ne zaman her ikimiz de sevgiyi nefretten ayıran çizgiyi geçtik bilmiyorum, ama belli ki geçmişiz. Evimde yabancıların yatmasını istemem, sen de benim için bir yabancısın. - Güzel, öyleyse nerede yatacağımı söyle. - Sahra Hastanesi'nde bir çekyat var, işini görür. - Yarın sabah kaçta büyükbabanı görebileceğim? - Ben sana haber veririm. - Picot konuşmak istediğini söyledi, gelecek misin? - Evet, göreve ne zaman son verileceğine karar vermek için bir toplantı hazırladığını biliyorum. Sana, savaş başlarsa, çıkabilmeleri için hazırladığın bir planın var mı yok mu onu soracak. Buraya gelen gazeteciler savaşın kaçınılmaz olduğunu ve Bush'un her an saldırı emrini verebileceğini söylüyorlardı. - Tarihi biliyorsun, 20 mart, yani çok zaman kalmadı, ama bunu herkese söyleyemeyiz. - Bunu biliyorum. - İyi öyleyse, hastaneye yerleşmek için bohçamı almaya gidiyorum. - İyi edersin. Clara arkasını dönüp yeniden büyükbabasının odasına yöneldi. Kapıyı dikkatle açtı, büyükbabasına yeni bir elektrokardiogram çeken Doktor Necib'i ve Samira'yı seyrederek duvara yaslandı. Varlığını fark ettirmek için işlerinin bitmesini bekledi. Doktorun onu görünce ilk sözü:

- Size burada olmamanızın daha iyi olacağını söylemiştim, oldu. - Kaygılanıyorum. - Haklarınız var, durumu çok kötü. - Konuşabilir mi? diye sormaya cesaret etti. Doktorun yanıtından korkuyordu. Fakat Selam Necib hastanın durumunun ne kadar ağır olduğunu anlatmasının yararsızlığını anlamış ve teslim olmuştu sanki.

- Şimdi olmaz; belki yarın, bu krizi atlarsa. - Adamların onu görmesi lazım ve... yani, kısa da olsa bir görüşme yapması lazım. - Siz benden mucize bekliyorsunuz. - Ben büyükbabamın rüyası sonuçlanmadan uçup gitmesini istiyorum. - Nedir büyükbabanızın rüyası? diye sordu teslimiyetle hekim. - Burada ne yaptığımızı konuşurken duydunuz. Arkeoloji dünyasının

da ve aynı zamanda insanlık tarihinde devrim yapacak bazı tabletler arıyoruz. Bu tabletler bir Kitabı Mukaddes'in yazılı olduğu tabletler,

Tablet Kitabı Mukaddes.

- Pek çok insan olanaksız bir rüyayı kovalayarak ölür. - Benim büyükbabam sonuna kadar uğraşacak; şu an teslim olmayacak, teslim olmayı istemez. - Yarın nasıl olur bilmiyorum, yaşar mı yaşamaz mı onu da bilmiyorum. Şimdi bırakın dinlensin. Durumunda herhangi bir değişiklik olursa sizi çağırırım. - Ama bunu ketumiyetle yapınız. - Merak etmeyin, büyükbabanız bana susmanın değerini öğretti.

Yves Picot bir karar vermişti. Aslında karan ona verdiren Marta ile Fabian'dı.

Artık dönüş kaçınılmazdı, hiç olmazsa buldukları arasından mümkün olduğu kadar çok sayıda objeyi götürerek dönmeliydiler: alçakkabartmalar, heykeller, tabletler, mühürler, bulla'lar ve calculus'lar... Hasat verimli olmuştu.

Marta, herhangi bir üniversitenin, belki de kendi üniversitesi olan Madrid - Complutense Üniversitesi'nin himayesinde, montaj masraflarını yüklenebilecek bir vakfın işbirliğiyle büyük bir sergi açmayı tasarlıyordu.

Fabián'sa, gerçekleştirilen çalışmanın bilimsel çevrelerce tanınmasının gerektiğini düşünüyordu, savaş olursa bütün bu tapmaktan geriye bir şey kalmayacağını hesaba katıyordu. Bu nedenle, Marta'nın düşündüğü gibi, o da yapılan keşfin değerlendirilmesi gerektiğine inanıyordu, bu da yalnız bir sergiyle olmazdı, Lion Doyle'un çektiği fotoğraflarla birlikte, kazıda bulunan bütün bilim adamlarının çizimlerini, planlarını, yazılarını içeren büyük bir kitap yayımlanmalıydı.

Fakat arkadaşlarının bu fikrini gerçekleştirmek için Ahmed'le konuşmalı, bulunan eserlerin Irak'tan çıkarılması için izin almalıydı, bu da pek kolay olacağına benzemiyordu, çünkü buluntular ülkenin sanat mirasının bir parçasıydı ve bu koşullarda Saddam'ın hiçbir memuru, tek bir kil parçasının bile, kendilerine savaş ilan eden ülkelere verilmek üzere ülke dışına çıkarılmasına cesaret edemezdi.

Alfred Tannenberg'in nüfuzu kullanılırsa Saddam'ın bulunan eserleri emanet olarak götürmelerine izin vermesinin sağlanabileceğini düşünüyordu. Bu hazinelerin Irak'a ait olduğunu ve hep Irak'ın olacağını ve her ne olursa olsun ülkeye döneceğini belirtmek üzere, nasıl bir garanti belgesi imzalamak gerekiyorsa imzalamaya hazırdı.

Besbelli ki, Alfred Tannenberg ve torunu için kazının hedefine ula

şılmamıştı; onlara göre bütün bu çalışmaların amacı Tablet Kitabı Mukaddes'i bulmaktı, bu yüzden onları çalışmayı sürdürmeye zorlamak için yardımı reddedebilirdi, fakat her an savaşa girmeyi bekleyen bir ülkede bu çalışmayı sürdürmek delilik olurdu.

Akşam yemeğinden sonra ekip üyeleri dağıldığında, Picot, Marta'yı, Fabiân'ı, Lion Doyle'u ve Gian Maria'yı hep birlikte Ahmed ile Clara'nın toplantısına katılmaya davet etti.

Rahibi pek sevmişti, Lion Doyle da hoşuna gidiyordu. Her zaman neşeliydi ve kimin ihtiyacı olursa hemen yardıma hazırdı. Ayrıca, zekiydi, bu da Picot'nun değer verdiği bir şeydi.

Clara sinirli ve biraz dalgın, Ahmed de biraz gergin görünüyordu. Karıkocanın kavga ettiğini, ama karşılarında durumu idare etmeye çalıştıklarını düşündü, ne de olsa onlar pek tanımadıkları insanlardı.

- Ahmed, gerçek durum hakkında sizin ne düşündüğünüzü bilmek istiyoruz, buraya gelen gazeteciler savaşın yolda olduğunu söylediler. Ahmed Hüseyini hemen Picot'ya yanıt vermedi. Bir Mısır sigarası yaktı, dumanını içine çekti, Picot'ya baktı ve gülümseyerek ve üstüne basa basa dedi ki:

- Sonunda bize saldıracaklar mı biz de bilmek isteriz, özellikle de ne zaman saldıracaklar? - Lütfen, Ahmed, kaçamak yapmayın, bu iş ciddi; söyleyin ne zaman buradan gitmemiz gerekiyor ve en önemlisi, sizin eğer baskın şeklinde aniden saldırımları durumunda bir tahliye planınız var mı? dedi Yves rahatsızlığını belli ederek üsteledi. - Çatışmayı ortadan kaldırmak ve savaşı önlemek için her yolu deneyen ülkelerin var olduğunu biliyoruz. Bunu başarabilirler mi, başaramazlar mı, bunu size

söyleyemiyorum, Arkadaşlar. Size gelince... doğrusu, sizin ne yapmanız gerektiğine ben karar veremem. Politik durumu siz de benim kadar biliyorsunuz. İster inanın ister inanmayın, bizim elimizde de sizin bildiğinizden daha fazla bilgi yok, biz de Batı'nın istihbaratına dayanıyoruz. Ben savaş çıkacak diyemem, ama çıkmayacak da diyemem. Tabii ki, benim görüşüme göre, Bush çok ileri gidiyor, öyle ki... diyeceğim... benim naçizane düşünceme göre, savaş çıkması olasılığı çıkmamasından daha fazla. Ne zaman başlayacağına gelince... her şey onların hazır olduklarını ne zaman hissedeceklerine bağlı. Yves ile Fabiân birbirlerine baktılar ve Ahmed'in konuşmasının, onlar için, ne kadar tatsız ve rahatsız edici olduğunu belli ettiler. Huzurları kaçmıştı. Bu alaycı ve kaypak adam aylar önce görüştükları işinin ehli, zeki arkeologa hiç benzemiyordu. Onların aldattığını hissediyorlardı.

- Kaçamak yollara sapmayınız, diye üsteledi Picot kızgınlığını saklamadan. Bizim ne zaman gitmemizi uygun gördüğünüzü söyleyiniz. - Eğer hemen gitmek istiyorsanız, bir an önce Irak'tan çıkmanız için gereken her şeyi büyük bir zevkle düzenlerim.

- Savaş hemen bu gece başlarsa ne olacak? Bizi buradan nasıl çıkaracaksınız? dedi Fabiân. - Size helikopter göndermeye çalışırım, ama fiili saldırı başlarsa helikopter bulunur mu bulunmaz mı belli olmaz. - Demek ki, bize gitmemizi tavsiye ediyorsunuz, dedi Marta, sormaktan çok bir saptama yaparak. - Durumun kritik olduğuna inanıyorum, fakat ne olacağını önceden bilemem ki. Ama bir tavsiyede bulunmamı istiyorsanız, tavsiyem şu: Gitmek güçleşmeden gidin, yanıtını verdi Ahmed. - Siz ne düşünüyorsunuz, Clara? Marta'nın ona soru sorması Clara'yı da, Picot'yu da, Ahmed'i de şaşırttı.

- Ben sizin gitmenizi istemiyorum, hâlâ Tablet Kitabı Mukaddes'i bulabileceğimizi düşünüyorum, onu elde etmeye çok yaklaştığımızı inanıyorum, fakat daha fazla zamana ihtiyacımız var. - Clara, elimizde olmayan tek şey zaman, dedi Picot. Gerçeklere dayanarak iş görmeliyiz, arzularımıza göre değil. - Öyleyse siz karar verin, aslında benim ne düşündüğümün pek fazla değeri de yok. - Yves, benim ne düşündüğümü söylememin sence sakıncası var mı? diye sordu Lion Doyle. - Hayır, elbette sakıncası yok, ne düşündüğünü söyle, bu toplantıya düşünceni bilmek istediğim için seni de çağırdım. Gian Maria'nın fikrini de bilmek isterim, dedi Picot. - Gitmeliyiz. Amerika Birleşik Devletleri'nin saldıracağını bilmek için tilki olmaya gerek yok. Basındaki meslektaşlarım şüpheye yer bırakmadılar. Fransa, Almanya ve Rusya, Birleşmiş Milletler'deki savaşı kaybetti, Bush aylardır saldırmak için hazırlık yapıyor. Pentagon'daki askerler böyle bir ülkeye savaş açmak için en iyi zamanın şimdi olduğunu biliyorlar. Ortam ve iklim müsait görünüyor, yani, bence, savaşı başlatmak üzereler; birkaç hafta, hadi olsun olsun, birkaç ay. Clara haklı olabilir, belki çalışmaya devam edilirse sizin Tablet Kitabı Mukaddes dediğiniz tabletler de bulunabilir, fakat bunu yapacak zamanınız yok, öyleyse en iyisi sizin kampı toplamaya başlamanız, bir an önce buradan çıkmanız. Bombalamaya başlarsa, biz Saddam'ın en son ilgileneceği sorun oluruz. O bizi kaderimize bırakacaktır, bizi çıkarmak için helikopter falan göndermez, zaten üstelik Amerikalıların bombaları altında helikoptere binmek de tehlikeli olur. Karayoluyla ülkeden çıkmayı düşünmekse intihar demektir. Beni sorarsanız, ben gitmeye hazırlanacağım, burada daha fazla yapacak bir şeyim kaldığını sanmıyorum.

Lion Doyle bir sigara yaktı. Onu sessizlik içinde dinlemişlerdi, kimse sessizliği bozmaya kalkışmadı. Onları düşüncelerine gömülmeden kurtaran Gian Maria oldu.

- Lion haklı, ben... ben sizin gitmeniz gerektiğine inanıyorum. - Ne oluyor? Siz kalıyor musunuz? dedi Marta. - Clara kalırsa ben kalırım. Ona yardım etmek istiyorum. Ahmed sıkıntıyla

rahibe baktı. Onun nereye giderse gitsin Clara'yı izleyeceğini biliyordu, Clara'ya yapışmış ayrılmıyordu, sadık bir köpek gibiydi, ama savaş belasına uğramak üzere olan bir ülkede kalmaya hazır olduğunu ortaya koyması Ahmed'i rahatsız ediyordu. Karısı ile rahip arasında görünenden daha fazla bir ilişki olmadığından emindi, ama Gian Maria'nın davranışına bir anlam veremiyordu.

- Senin tavsiyene uyacağız, Lion. Yarın, önce Bağdat'a soma da oradan eve gitmek üzere paketleri ambalajlamaya başlıyoruz. Bizi ne zaman buradan çıkarabileceğinizi düşünüyorsunuz? diye sordu Picot Ahmed'e. - Ne zaman hazırız dersiniz. - Bir hafta olabilir ya da olsa olsa iki hafta, her şeyi toplamalıyız, diyerek Picot duruma boyun eğdi. Fabián, Marta'ya bakarak öksürdü, onun desteğini arıyordu. Öyle apar topar gitmeye karar veremezlerdi, Picot, görünüşe göre, Safran kazısında bulunan her şeyi Irak'tan dışarı çıkarma fikrini unutmuştu.

- Yves, sanırım, tabletlerle, alçakkabartmalarla... kısacası burada bulduğumuz bütün nesnelere büyük bir sergi açma olanağını Ahmed'e sormak istiyordun. - Ha, evet! Bakın, Ahmed, Fabián ile Marta bilim çevrelerine Safran buluntularını tanıtmamız gerektiğini düşündüler. Biliyorsunuz ki, bulduklarımızın paha biçilemez bir değeri var. Pek çok ülkeyi dolaşacak büyük bir sergi düşünüyoruz. Biz üniversitelerden ve özel kuruluşlardan himaye olanaklarını arayacağız. Siz de bize serginin gerçekleştirilmesinde yardımcı olursunuz, tabii Clara da. Ahmed, Picot'nun sözlerini şöyle bir tarttı. Fransız, açıkça kendisinden, buldukları her şeyi ahp götürmelerine müsaade etmesini istiyordu, ötesi yok! Yüreğinde kekremesi bir tat duydu. Bulunan parçaların çoğu daha şimdiden özel koleksiyonculara satılmıştı bile, alıcılar malın teslimini dört gözle bekliyorlardı. Clara, tabii, bunu bilmiyordu, Alfred Tannenberg'in de haberi yoktu, fakat Planet Security firmasının başkanı Paul Dukais, Yasir'le son görüşmesinde kesin konuşmuştu. Bilimsel Arkeoloji dergisinde yayımlanan röportajlar yoluyla topraktan çıkarılan objelerin varlığından haberdar olan koleksiyoncular vardı, bunlar araçlarla temasa geçmişler, araçlar da sonunda, Antik Dünya Vakfı başkanı ve George Wagner'in, Frank Dos Santos'un ve Enrique Gómez'in kirli işlerinin sunum elemanı olan Robert Brown'ın kapısını çalmışlardı. George Wagner, Frank Dos Santos, Enrique Gómez ise Alfred Tannenberg'in ortaklarıydı.

- Benden istediğiniz şeyi yapmam mümkün değil, yanıtını verdi Ahmed Hüseyini Picot'ya. - Zor olduğunu biliyorum, özellikle de şu andaki koşullar göz önüne

alınırsa daha da zor, fakat siz arkeologsunuz, bu tapınağın keşfinin önemini biliyorsunuz. Bulduklarımızı burada bırakacak olursak... yani, bütün çabalarımız, aylarca yaptığımız bunca fedakârlık hiçbir anlam taşımayacak. Şeflerinizin, bütün dünyanın bulduklarımızdan haberdar olmasının arkeoloji açısından önemini anlaması için bize yardım ederseniz, en başta ülkeniz bundan yararlanır. Şüphesiz, bütün objeler daha sonra Irak'a dönecek, fakat bundan önce bütün dünya onları görecektir tanıyacak. Düzenlemeyi düşündüğümüz bu sergi Paris, Madrid, Londra, New York, Berlin güzergâhını izleyecek. Hükümetiniz sizi, Irak adına, bu serginin komiseri olarak atayabilir. Bunu yapabileceğimize inanıyoruz. Almak istemiyoruz, biz bulduklarımızı dünya tanısın istiyoruz. Gerçekten çok güç bir işi başardık, Ahmed.

Picot, Ahmed'in tavır ve jestlerinden sorusunun yanıtını ölçmeye çalışarak susup bekledi, ama sözü alan Clara oldu.

- Profesör Picot, beni unuttuğunuzun farkında mısınız? - Asla. Buraya kadar geldikse, bu sizin sayenizde oldu. Siz olmasanız yaptıklarımızın hiçbirini yapamazdık. Sizi sahneden çıkarmaya niyetimiz yok, tam tersine. Biz burada sizin çabalarınızla bulunuyoruz, Clara. Bunun için sizin kazıyı bırakıp bizimle gelmenizi istiyorum. Siz bizim projemizin temel parçasısınız, sergiyi hazırlamak için size ihtiyacımız var, konferanslar verecek, seminerlere katılacak, bulunan nesnelere nereye götürürsek siz de onlarla birlikte gideceksiniz. Fakat eğer kocanız, hükümetinizin bulduklarımızı Irak'tan

çıkarmamıza müsaade etmesini sağlayamazsa, hiçbir şey yapamayız.

- Belki de kocam bunu yapamaz, ama büyükbabam yapabilir. Clara'nın sözü onları şaşırtmadı. Aslında, Picot, eğer Ahmed çok çekingen davranacak olursa, Alfred Tannenberg'e gidip onunla konuşmayı aklından geçirmemiş değildi. Irak'ta geçen aylar ona Tannenberg'in yapamayacağı bir şeyin olmadığını öğretmişti.

- Ahmed ve büyükbabanız birlikte, hükümeti, nice zaman Safran'da saklı kalmış olan zenginliği dünyaya göstermemiz için, bize izin vermeye ikna etseler ne güzel olurdu, dedi Picot. Ahmed, Clara'yla bir savaş başlatmanın akıllıca olmayacağını düşündü, Picot'yla da. Elinden geleni yapacağına söz verip seviniyormuş gibi yaparak zaman kazanması daha iyi olacaktı. Üstelik belki bu durum onun Irak'tan kaçması için bir fırsat da olabilirdi. Picot ona hiç beklemediği bir paravan sunuyordu. Asıl sorun, bulunan o pek çok objenin Irak'tan ne onunla ne Picot'yla çıkacak olmasıydı.

- Bakanı ikna etmek için elimden geleni yapacağım, dedi Ahmed. - Bakanı ikna etmek yetmez, Saddam'la konuşmak lazım. Irak'tan sanatsal nesnelere çıkmasına yalnız o izin verebilir, özellikle de eski eserlerin, dedi Clara.

- Öyleyse, bizimle geliyor musunuz? diye sordu Marta, Clara'ya. - Hayır, en azından şimdi değil, fakat Safran'da bulduklarımızı bütün dünyanın görüp tanınması fikri hoşuma gitti. Ben burada kalacağım, tabletleri bulacağımı biliyorum. Elbette, bu çalışmalarını nasıl ve kimlerin gerçekleştirdiği yazılı bir anlaşmayla belirlenip imzalanmadan Irak'tan dışarı bir tek obje bile çıkarmayacaksınız, dedi Clara, meydan okurcasına. Bir süre daha, olanak bulunca Irak'tan çıkmanın ayrıntılarını konuştular, özellikle de serginin nasıl olması gerektiği konusunda hayallerini paylaştılar.

Kampta en ufak bir gürültü işitilmiyordu, Clara, Gian Maria'yla birlikte, kendi yerleşim yerine doğru giderken, şüphesiz Fatima onu uyumamış bekliyor olacaktı. Ahmed de ses çıkarmadan geceyi geçireceği sahra hastanesine girmişti.

- Uykun var mı? diye sordu Clara, Gian Maria'ya. - Yok, yorgunum, fakat şu anda uyuyabileceğimi sanmıyorum. - Geceyi seviyorum, sessizlikten hoşlanıyorum, düşünmek için en iyi zaman. Benimle kazı yerine gelir misin? - Şimdi mi? diye sordu Gian Maria, öneriye nasıl şaşırdığını saklayamadan. - Evet, şimdi, işin kötüsü, biliyorsun, arkamda sürekli iki adam var, fakat küçük yaşta beri ben korumayla dolaşmaya alışığım, mademki onlardan kaçamıyorum, öyleyse ben de onları unuturum; öyle de yapıyorum. - Peki, mademki sana eşlik etmemi istiyorsun... Arabaya binelim mi? - Hayır, yürüyerek gidelim; uzun bir yürüyüş olur, biliyorum, fakat yürümeye ihtiyacım var. Clara'nın korumaları onlardan birkaç adım geride kalıyorlardı, Tannenberg'in torununun gezme arzusu uğruna uyku saatlerinden fedakârlık yapmaktan duydukları rahatsızlığı belli etmiyorlardı.

Kazı yerine yaklaşınca Clara oturacağı bir yer arayıp Gian Maria'yı da yanına çağırdı.

- Gian Maria, neden burada kalmak istiyorsun? Amerikalılar bizi bombalamaya başlayınca tehlikede olursun. - Biliyorum, ama korkmuyorum... Benim korkusuz biri olduğumu sanma, ama şimdi korkmuyorum. - Niye gitmiyorsun, peki? Sen rahipsin, burada... yani, burada görevlerini yerine getiremedin. Biz hepimiz kaybedilmiş vakalarız, aslında sen bizi kurtuluşa çağırmayı denemedin, bize karşı çok saygılı davrandın. - Clara, sana Tablet Kitabı Mukaddes'i bulman için yardım etmek isterdim. İbrahim Peygamberin Yarattılış'ı Hazreti Musa'dan önce biliyor olduğu doğruysa... ve eğer biliyorduydu, acaba bizim bildiğimiz Yarattılış'ın aynısı mıydı?

- Demek ki, merakından dolayı burada kalıyorsun. - Ben burada sana yardım etmek için kalıyorum, Clara. Ben... yani, seni yalnız bırakırsam içim rahat etmez. Clara güldü. Gian Maria'nın onu koruyabileceğini sanması onu duygulandırıyor, onu gece gündüz koruyan silahlı adamlar vardı. Ama herhalde bu rahip, Clara'ya kötülük yapılmasını önleyen mucizevi bir güce sahip olduğuna inanıyordu.

- Kilisendeki büyükler, yetkililer, sen onlarla konuştuğun zaman ne diyorlar sana? - Başrahip her zaman ihtiyacı olana yardım etmem gerektiğini söyler; Irak'ta yaşanan ıstırapları Irak'ta yaşıyormuş gibi hisseder. - Ama sen, aslında, kimseye yardım falan etmiyorsun. Burada bizlerle beraber, arkeolojik bir kazıda çalışıyorsun. Bunu deyince, Clara rahibin iki aydır ekibin bir üyesi gibi aralarında çalışmasının tuhaflığını fark etti.

- Kilisem bunu biliyor, ama yine de buradaki insanlara yararlı olabileceğimi düşünüyor. - Kilise Tablet Kitabı Mukaddes'in peşinde olmasın? diye sordu Clara apaçık bir telaşla. - Lütfen, Clara! Benim Safran'da olmamla Kilise'nin hiç ilgisi yok. Benim sözüme güvenmemene üzüldüm. Buraya gelmek için başrahipten izin aldım, o benim ne yaptığımı biliyor ve karşı çıkmıyor. Çalışan çok rahip var. Ben tek değilim ki, onun için benim arkeolojik bir kazıda çalışmam garip değil. Tabii bir gün Roma'ya dönmem gerekecek, iki aydır burada olduğumu hatırlatırım sana, iki yıl değil... herhalde bu zaman sana çok uzun geldi. - Hayır, ne var ki... yani, düşününce bir rahibin gelip bu kazıya katılması tuhaf görünüyor. - Benim davranışımı tuhaf görmen için bir sebep yarattığımı sanmıyorum. Ben ikiyüzlülük yapamam, Clara. - Biliyor musun, Gian Maria? Bugüne kadar kişisel konulardan hiç konuşmadıksa da, bana buradaki tek gerçek dostumun sen olduğu izlenimini veriyorsun, başıma bir şey gelirse yardım edecek tek gerçek arkadaş. Yine sustular, yıldızlarla dolu gökyüzüne baktılar, gecenin sessizliğinin tadına vardılar, birbirlerine bir şey söylemeleri gerekmiyordu. Sessizliğin belirginleştirdiği gecenin sesleriyle hissettikleri değişmeden, düşüncelerine gömülmüş, bir süre kaldılar. Sonra soğuk oturdukları yeri kapladı, yataklarına gitmeye karar verdiler.

Clara gürültü yapmamaya çalışarak eve girdi ve büyükbabasının odasına yöneldi; Samira ile Fatima'nın onun yanında gecelediklerinden emindi. Ev karanlıktı.

Onu çevreleyen simsiyah karanlığı garipseyerek, sakına sakına odaya girdi. Çarpmamak için duvara tutunup fısıldayarak Samira'ya seslendi, yanıt alamadı! Havada tatlı ve hamurumsu bir koku vardı. Hiçbir şey görmüyordu, seslenişine ne Samira ne de Fatima karşılık verdi. Elektrik düğmesini aradı. İki kadının da yaşlı adama dikkat edecekleri yerde, uyuyup kalmalarına kızmıştı.

Odayı görünce çılgınlık atmamak için kendini güçlkle tuttu. Midesini ağzına getiren bulantıyı önlemeye çalışarak duvara yaslandı. Samira gözleri açık yerde yatıyordu. Cansız solgun dudaklarının birleştiği yerden sızan kan donmuş gibiydi. Hemşire elinde bir şey tutuyordu, fakat gözyaşlarından ve korkudan göremiyordu.

Duvara yapışık kımıldamadan ne kadar zaman kaldığını bilmiyordu, Clara'ya bu zaman sanki sonsuzluk kadar uzun geldi, sonunda büyükbabasının yatağına yaklaşma cesaretini buldu, onu da Samira gibi ölmüş bulmaktan korkuyordu.

Büyükbabasının oksijen maskesi yatağın bir yanından sarkmıştı, büyükbabası mum gibi solgun ve donuktu. Parmaklarını ağzına yaklaştırdı, yaşlı adamın zayıf nefesini hissetti, sonra kulağını kalbine yapıştırdı, ölmek üzere olan birinin sönen kalp çarpıntılarını dinledi. Nasıl yaptığını bilmeden oksijen maskesini büyükbabasının yüzüne taktı ve sonra odanın köşesinde başka birinin yattığını fark etmeden koşarak odadan çıktı.

Çıkınca büyükbabasının odasını bekleyen iki adamın, ölmüş olduğunu, yerde yattığını fark etti. Yine paniğe kapıldı. Yalnızdı ve orada, bu evin içinde bir katil vardı.

Koşarak dışarı çıktı, giriş kapısında her zaman evi bekleyen adamları görünce rahat bir nefes aldı. Birkaç dakika önce Gian Maria'dan ayrılırken bu ikisi onu selamlamışlardı. Nasıl olur da, biri bu adamlara görünmeden eve girebilirdi?

Onu gözleri yuvalarından fırlamış ve yüzünde korku dolu bir ifadeyle eşikte görünce ona doğru koşan muhafızlardan biri.

- Ne oldu, Hanımefendi? dedi. Clara konuşmak ve kendisi de bir katil olan, Samira'nın ve diğer korumaların katili gibi bir katil olan adamın karşısında gücünü toplayabilmek için çabaladı.

İşitilir işitilmez bir sesle:

- Doktor Necib nerede? diye sordu. - Evinde uyuyor, Hanımefendi, dedi, eliyle Selam Necib'in yattığı evi gösterdi. - Onu çağırın. - Şimdi mi? - Şimdi!

Clara'nın çığılığı içinde bulunduğu ümitsizliği açığa vuruyordu.

Sonra da öbür adamı Gian Maria'yı ve Picot'yu çağırmaya yolladı. Ahmed'e bildirmesi gerektiğini biliyordu, ama bunu Fransız ile rahip gelmeden yapmak istemiyordu. Kocasına güveni yoktu.

Hekim iki dakika geçmeden geldi. Güzel görünmek için saçını taramaya bile zaman bulamamıştı, çünkü koruma ona seçenek bırakmamıştı, hemen bir pantolon bir gömlek giyip koşmuştu.

- Ne oldu? diye sordu kadının görünüşü onu telaşlandırmıştı. Clara hekimin sorusunu yanıtsız bırakarak: - Büyükbabamın yanından saat kaçta ayrıldınız? diye sordu. - Onu geçiyordu. Sakindi, Samira yanında nöbetçi kalmıştı. Ne oldu? Clara hekimle beraber eve girdi, onu Tannenberg'in odasına götürdü. Selam Necib kapıda donmuş kalmıştı, yüzü durumun yarattığı dehşeti dışa vuruyordu. Samira'nın cansız vücuduna aldırmandan kararlı adımlarla Alfred Tannenberg'in yatağına yaklaştı. Nabzını tutarken güçsüz ve yaşlı adamın yaşam belirtilerini monitörden takip ediyordu. Bir zarar görmediğine emin olana kadar, yaşlı adamı dikkatle, ne yaptığını bilerek muayene etti, oksijen maskesini yeniden yüzüne taktı. Bunu takiben bir iğne hazırladı, içinde birkaç damladan fazla sıvı kalmamış olan serum şişesini değiştirdi. Bir süre yaşlı adamın hareketsiz vücudundan bir yaşam belirtisi söküp almak için mücadele etti.

İşi bitince sessizce bekleyen Clara'ya döndü.

- Bir zarar görmemiş gibi. - Ama bilinçsiz, diye kekeleydi Clara. - Evet, ama biraz sonra tepki vereceğini umuyorum. Hekim odaya göz gezdirdi ve Samira'nın yanına gitti. Diz çöküp kadının cesedini dikkatle muayene etti.

- Boğmuşlar onu. Kendini ya da hastayı savunmaya çalışmış olmalı, dedi, eliyle Alfred Tannenberg'i göstererek. Sonra kalkıp, Fatima'nın bir kan gölünün ortasına fırlatıp atılarak yattığı köşeye yöneldi. O ana kadar Clara kadının cesedini fark etmemişti, çığılığını tutamadı.

- Sakin olun! Yaşıyor, nefes alıyor, ama başına çok ağır bir darbe yemiştir. Yardım edin de kaldıralım, onu sahra hastanesine götüreceğiz, ona burada bakamam. Ben dışarıdaki adamlara bakmaya gidiyorum. Clara, ağlaya ağlaya, Fatima'nın yanında, onu kaldırmaya çalışarak diz çöktü... Emir bekleyerek bu sahneyi seyreden iki koruma görevlisi hemen gelip kadını aldılar ve hekimin emrettiği gibi onu hastaneye taşıdılar.

Clara, Yves Picot ile Gian Maria'nın içeri girdiklerini görünce rahatladı ve ağlamaya başladı. Gian Maria yaklaşıp onu kucakladı, Picot da onun sorularına yanıt vermeye çalışıyordu.

- Sakin olun, durumu iyi mi? Ne olmuş? Tanrım! diye bağırdı Samira'nın cesedini görünce. - Koruma görevlilerine söyleyin de cesedi hastaneye kaldırınsınlar, diye rica etti Doktor Necib, Clara'dan. Dışarıdaki adamları birer kurşunla öldürmüşler. Sanırım katil onlara çok yakından ateş etmiş. Susturuculu bir tabanca kullanmış muhtemelen. Onları hastaneye götürmelerini söyledim. - Ya büyükbabam? diye bağırdı Clara. - Elimden geleni yaptım. Birinin onun yanında kalması lazım, hiç ayrılmayacak, bir şey olursa bana seslenecek. Ama şimdi şu kadına bakmalıyım, siz de burada neler olduğunu araştırmaları için yetkilileri çağırıyorsunuz. Samira'yı öldürmüşler. Selam Necib onlara sırtını döndü, ağladığını görmelerini istemiyordu. Samira için ağlıyordu, kendisi için ağlıyordu, ihtiyar Tannenberg'e bakmak için Safran'a gelmeyi kabul ettiği için ağlıyordu. Bunu para için

yapmıştı. Alfred Tannenberg ona bakması için beş senede ancak kazanabileceği bir parayı teklif etmişti, bunun dışında Kahire'nin istediği bir yerinde bir de apartman katı hediye edeceğine söz vermişti.

Ayed Sahadi kapının eşiğinde hekimle nerdeyse çarpışacaktı. Amelebaşı değişmiş görünüyordu, solgundu, biliyordu ki, başlarına gelen bütün belalardan Tannenberg onu sorumlu tutacaktı. Amiri olan Albay da hata, kurduğu güvenlik sistemindeyse ona işkence yaptırırdı.

Tannenberg'in odasına girdiğinde adamlarından ikisi Samira'nın cesediyle çıkıyordu. Clara ağlaya ağlaya onların arkasından geliyor, Picot da adamlarından birine, çıkıp köy muhtarını çağırması ve hastaya bakacak bir kadın bulması için emir veriyordu.

- Neredeydiniz? diye bağırdı Clara içeri girdiğini gördüğü Ayed Sahadi'ye. - Uyuyordum, dedi Sahadi öfkeyle. - Olanlar size pahalıya mal olacak, diyerek tehdit etti Clara. Amelebaşı yanıt vermedi, ona bakmadı bile. Odayı incelemeye başladı, pencereyi, yeri, eşyaların konuş biçimini... Yanındaki adamlar kımıldamaya korkarak emirlerini bekliyorlardı.

Birkaç dakika sonra Safran'ı ve kazı alanını korumakla görevli askeri birliğin komutanı geldi. Komutan, Clara'ya ve Picot'ya bakmadan Ayed Sahadi'yle tartışmaya koyuldu. Her ikisi de korku içindeydi, hayatları üzerinde bile söz sahibi olan üstlerinin, kendilerinden daha zalim olduğunu düşünerek korkuyorlardı.

Clara büyükbabasının bağlı olduğu monitörlerdeki sinyalleri izliyordu. Büyükbabasının kirpiklerinin kımıldadığını fark eder gibi oldu, ama bunun hayallerinin ürünü olduğunu sandı.

Muhtar, karısı ve iki kızıyla birlikte gelince onlara ne istediğini an

lattı. Kadınlar evin işini yapacaktı, iki kız da Alfred Tannenberg'in yatağının başından ayrılmayacaklardı.

Ayed Sahadi ile garnizon komutanı, adamlarının bütün evlere ve dükkânlara girip Samira'nın katilinin peşine düşebilecekleri ipuçlarını arama konusunda anlaşmış görünüyorlardı, her şeyden önemlisi kimin ta Alfred Tannenberg'in yatağına kadar gelebildiğini çözmeye çalışacaklardı. Ayrıca, askerler kampta kalan herkesin, kim olursa olsun, üstlerini arayacak ve herkesi sorguya çekecekti. En zor karar da Albay'ı telefonla arama kararı olmuştu. Her biri ona kendi açısından bilgi verecekti.

Alfred Tannenberg çırpıyor, huzursuzca kıpırdıyordu. Clara durumunun daha kötüleşmesinden korkarak, muhtarın kızlarından birini Doktor Necib'i çağırma gönderdi. Kız geri geldiğinde, yanında hekim yerine Ahmed Hüseyini vardı.

- Kusura bakma, daha önce geledim, doktorun yanıdaydım. Olanları bana anlattı, ayrıca Fatima'ya bakarken de ona yardım ettim. Kadıncağızın bilinci yerinde değil, çok kan kaybetmiş. Kafasına sert bir cisimle vurmuşlar. Aslında, yarına kadar bize bir şey söyleyebileceğini sanmıyorum, çünkü uyuşturucu da verdiler. - Yaşayacak mı? diye sordu Gara. - Evet, sana yaşayacağını söyledim ya, en azından Doktor Necib yaşayacağını düşünüyor. - Doktor nerede? diye sordu Gian Mana. - Fatima'nın kafasını diyor; bitirince gelecek, yanıtını verdi Ahmed. Fabiân ile Marta girişteki birkaç silahlı adamın arasından geçip odaya girdiler. Yves Picot yanlarına gelip olan bitenleri onlara anlattı. Marta onu dinledikten sonra duruma el koydu.

- Sanırım salona gitmeliyiz, Bay Tannenberg bu haldeyken burada konuşup durmamız doğru olmaz. Burada rahatsızlık vermekten başka bir şey yaptığımız yok. Siz, diye ekledi Muhtar'ın karısına dönüp. Kahve hazırlayın, gece çok uzun olacak, kahveyi pişirince salona getirin. Clara ona teşekkürle baktı. Marta'ya güveniyordu, onun ortalık karıştığında duruma el koyduğunu biliyordu. Marta odanın bir köşesinde tartışmaya devam eden komutana ve Ayed Sahadi'ye döndü.

- Odayı iyice incelediniz mi? diye sordu. İki adam incinerek yanıt verdiler; işlerini yapmayı

biliyorlardı. Marta onların yanıtına kulak asmadı.

- Öyleyse en iyisi odadan çıkın da ya salona ya da uygun başka bir yere gidin. Siz ikiniz, dedi Muhtar'ın iki kızına. Size söylendiği gibi Bay Tannenberg'in yanında kalacaksınız ve bana sorarsanız odada birkaç adamdan başkası kalmasın. Hadi salona gidelim, olur mu? Özellikle birine hitap etmeden, ortaya konuşmuştu.

Hepsi odadan, aynen Marta'nın söylediği gibi çıkıp küçük salona gittiler. Gian Maria, Clara'ya yapışmış ondan kopmuyordu, Yves Picot ise Fabiân'la konuşuyor, olanlar üzerine fikir yürütüyordu.

- Ne olduğunu Clara'nın bize anlatması daha iyi olmaz mı? dedi Marta. Komutan ile Ayed Sahadi nasıl ve ne zaman Tannenberg'in odasına girip Samira'nın cesedini bulduğunu Clara'ya sormadıklarını fark ettiler. Muhtar'ın karısı elinde kahve cezvesi ve fincanlarla dolu bir tepsiyle geldi. Bir tabağa birkaç kurabiye de koymuştu. Ayed Sahadi gözlerini Clara'ya dikti ve Clara büyükbabasının kampın güvenliği için görevlendirdiği bu adamın ona öfkeyle baktığını hissetti.

- Bayan Hüseyini, açıklar mısınız, büyükbabanızın odasına saat kaçta ve niçin girdiniz? Bir ses falan mı duydunuz? Clara, yorgunluk ve korkuya yenik düşmüş tekdüze bir sesle, Gian Maria'yla yaptığı yürüyüşü, tapınağın yanında bir süre konuştuklarını, fakat saat kaçta döndüklerini hatırlamadığını söyledi. Hiçbir garip ses falan duymadığını, evin dışında nöbet bekleyen koruma görevlilerinin yerlerinde olduğunu, onun için güvenle Fatima'yı çağırmak üzere hiçbir şeyden şüphelenmeden büyükbabasının odasına girdiğini söyledi.

Işığı yakınca karşılaştığı sahneden hatırladığı her şeyi bütün ayrıntılarıyla anlattı. Ve evet, büyükbabasının kapısını bekleyen iki adamın orada olmadığını farkına varmadığını şimdi sorulunca hatırlıyordu, onların cesetlerini sonradan bulmuştu.

Bir saat boyunca Ayed Sahadi'nin ve komutanın sorularına yanıt verdi, ayrıntıları hatırlaması için soruları tekrar tekrar soruyorlardı.

- Pekâlâ, dedi Picot, komutana ve Ayed Sahadi'ye dönüp. Asıl size sorulması gereken soru, nasıl oluyor da, evin etrafı adamlarla çevriliyken, biri onlara görünmeden içeri giriyor, üstelik de, iki muhafızı öldürüp ta Tannenberg'in odasına kadar gelip hemşireyi boğazlıyor, Fatima'yı ağır yaralıyor? Bu nasıl olur? - Evet, bu ikinizin de cevap vermesi gereken bir soru. Albay yarın gelecek, sizden bu soruya cevap isteyecek. İki adam birbirlerine baktılar. Ahmed Hüseyini onlara en kötü haberi vermişti; Albay'ın gelişini.

- Albay'a telefon ettin mi? diye Clara kocasına sordu. - Evet. Bu gece bir kadını ve büyükbabanı beklemekle görevli iki adamı öldürdüler. Asıl öldürmek istediklerinin o olduğunu tahmin etmek zor değil. Bunu Bağdat'a bildirmek benim görevimdi. Sanırım, sizi Albay'a rapor vermeniz için çağırmışlardır, fakat çağırmadılarsa, ben size söylüyorum: Cumhuriyet Muhafızlarından bir müfreze gelip bizi gözetim altında tutacak. Belli ki siz bu işi yapmayı bilemediniz, beceremediniz; dostumuz Sahadi de amelebaşı olarak bu ihaneti önceden görüp önlemeyi başaramadı.

- İhanet mi? Kimin ihaneti? diye sordu Ayed Sahadi sinirli sinirli. - Burada, bu kamptan birinin ihaneti, Iraklı mıdır, yabancı mıdır bilmiyorum, ama katilin aramızda olduğundan şüphem yok, dedi Ahmed. - Sen de dahil. Herkes Clara'ya baktı. Kocasını doğrudan şüpheliler listesine sokması ilişkilerinin bozulduğunu açıkça ortaya koyuyordu, bunun doğru olmadığını, aslında, o da gayet iyi biliyordu.

Ahmed kızgın kızgın ona baktı, yanıt vermedi; kendini tutmaya çabaladığı fark ediliyordu.

- Soru şu: Niçin ve ne amaçla? dedi Marta. - Niçin? diye bu sefer Fabiân sordu. - Evet, niçin biri Bay Tannenberg'in odasına girsin ki? Ahmed'in dediği gibi onu öldürmeye mi girmişti, yoksa sadece bir şeyler çalmak isteyen basit bir hırsız mıydı? Samira'ya ve korumalara yakalanınca şaşırıldı ve... - Marta, özellikle Tannenberg'in evinde birinin hırsızlık yapması çok zor, evin her tarafı silahlı

adamlarla çevrili, diyerek sözünü kesti Picot. - Sen ne düşünüyorsun, Clara? Marta doğrudan ona soru sorunca Clara hazırlıksız yakalanmıştı. Ne yanıt vereceğini bilmiyordu. Büyükbabası, korku duyulan güçlü bir adamdı, dolayısıyla sayılamayacak kadar çok düşmanı vardı, onlardan biri onun ölmesini istemiş olabilirdi.

- Bilmem. Ne düşüneceğimi bilmiyorum, ben... ben... ben çok yorgunum... bütün bunlar korkunç. Bir asker salona girip komutanının yanına gitti. Kulağına bir şeyler fısıldadı ve girdiği gibi aceleyle dışarı çıktı.

- Pekâlâ, dedi komutan. Adamlarım işçileri ve köy halkını sorgulamaya başladı. Şu ana kadar, bir şey bilen yok gibi görünüyor. Bay Picot, sizin ekibinizi de sorgulayacağız, sizi de. - Anlıyorum; ben kendi adıma soruşturma için işbirliğine hazırım. - Evet, ne kadar çabuk başlarsak o kadar iyi. İlk sizi sorgulamamızın bir sakıncası var mı? diye sordu komutan, Picot'ya. - Hiçbir sakıncası yok. Nerede konuşmamızı istersiniz? - Burada. Siz, Hanımefendi, burada çalışmamıza müsaade ediyor musunuz? - Hayır, dedi Clara. Başka bir yer bulun. Sanırım Bay Picot size bir yer gösterebilir, belki depolardan biri. Komutan peşinde Picot, Marta, Fabiân ve Gian Maria'yla dışarı çıktı. Bunlar ilk sorgulananlar olacaklardı. Salonda Clara'dan başka, kocası ve amelebaşı Ayed Sahadi kaldılar.

- Bize söyleyeceğin bir şey var mı? diye sordu Ahmed, Clara'ya. - Hatırladığım her şeyi söyledim, ama siz Ayed, birinin büyükbabamın odasına kadar nasıl girdiğini açıklamak zorundasınız.

- Bilmiyorum. Bütün kapıları ve pencereleri yeniden gözden geçirdik. Nereden girmiş olduğunu, bir kişi mi, yoksa birkaç kişi mi olduğunu bilmiyorum. Kapıdaki adamlar kimseyi görmediklerine yemin ediyorlar, dedi amelebaşı. Birinin onlar görmeden girmesine imkân yok. - Ama biri girdi. Etten kemikten bir insan olmalı, hayalet değil ya. çünkü hayaletler... ne ateş ederler ne de savunmasız bir kadını boğazlar, dedi Ahmed kızgın kızgın. - Biliyorum, biliyorum... Nasıl olduğunu açıklayamıyorum. Sadece evin içinden biri olması ihtimali kalıyor, dedi Ayed Sahadi fikir belirterek. - Evde yalnız Fatima, Samira ve büyükbabamın kapısını bekleyen adamlar vardı, dedi Clara. - Siz de vardınız; sonuçta cesetleri bulan sizsiniz... Clara yerinden zıpladı, ayağa kalkıp öfkeden kıpkırmızı Ayed Sahadi'ye döndü. Suratına öyle bir tokat attı ki, parmaklarının izi yanağında kaldı. Ahmed, yerinden sıçradı, ayağa fırlayıp Clara'yı yakaladı, Ayedin tepkisinden korkmuştu.

- Yeter, Clara! Otur! Hepimiz delirdik mi? Ya siz, Ayed, bir daha böyle imalarda bulunmayın; ne karıma ne de aileme karşı zerrece saygısızlıkta bulunmanıza müsaade ederim, bilin. - Üç tane cinayet var, suçlu bulunana kadar herkes şüphelidir, dedi Ayed. Ahmed Hüseyini ona doğru yürüdü. Ona vuracak gibiydi. Fakat vurmadı, sadece dişleri arasından mırıldandı:

- Siz de şüpheliler listesindesiniz, belki biri sizi Tannenberg'i öldürmeniz için satın almış olabilir. Hata yapmayınız, yoksa hatanızı pahalı ödersiniz. Clara koltuğa yığılırken, amelebaşı salondan çıktı. Kocası yanındaki bir koltuğa oturdu.

- Kendini tutmaya, sinirlenmemeye çalışsan iyi olur. Kendini gülünç duruma düşürüyorsun. - Biliyorum... ama yıkılmış durumdayım, çok perişanım. - Büyükbaban çok hasta, onu Kahire'ye nakletmelisin ya da en azından Bağdat'a. - Bunu sana Doktor Necib mi söyledi? - Birinin söylemesine gerek yok, ölmek üzere olduğunu anlamak için, onu görmek yeter. Bunu kabul et, sanki biz budalaymışız gibi bizi kandırmaya çalışma, büyükbabanın sağlıklı olduğu masalını daha fazla sürdüremezsin. - O bir şok geçirdi, sen onu öyle gördün... - Gülünç olma! Kimi kandırdığını sanıyorsun? Kampta herkes onun ölmek üzere olduğunu söylüyor, saklayabildiğim mi sanıyorsun? - Benimle uğraşma! Büyükbabam ölse hoşuna gider, ama yasaya

cak, göreceksin bak nasıl yaşayacak, sizin gibi işe yaramaz hainlerin hepsini parça parça edecek.

- Seninle tartışılmadığma göre, işe yarayabileceğim bir yere gideyim. Sen de dinlenmeye

çalış... ben de. - Ben Fatima'yı görmeye gidiyorum. - İyi, ben de gelirim. Evden tam çıkıyorlardı ki kapıda Doktor Necib'le karşılaştılar. Hekim tükenmiş görünüyordu. Onlara Fatima'nın aldığı darbelerin sonucunun ne kadar ağır olabileceğini henüz bilmediğini söyledi. Herhalde ağır bir cisimle vurmuşlardı, kafasında derin bir yara açılmış, çok kan kaybetmişti.

- Komutan her tarafa silahlı adamlar yerleştirmiş. - Neler olduğunu bize söyleyebilecek tek kişi Fatima, eğer çevresinde neler döndüğünü fark edecek kadar zamanı olduysa, dedi Ahmed. Alfred Tannenberg güçlükle nefes alıyordu, ekrandaki yaşamsal işaretleri de değişmişti. Doktor Necib, haber vermedikleri için, kadınları azarladı. Clara büyükbabasının başucunda kalmadığı için pişmanlık duydu, bu arada Ahmed'in, hastanın durumunu, gözlerindeki sevinç pırıltısını saklamadan değerlendirişini gözlüyordu. Kocasını, büyükbabasından öylesine nefret ediyordu ki duygularını gizleyemiyordu.

Hekim bir plazma torbası hazırladı ve Tannenberg'in yanından ayrılmayacağına söz vererek, onları dinlenmeye gönderdi.

Helikopterin gürültüsü kampı saran ağır sessizliği yırttı. Picot, Fabiân'la ve Marta'yla, onları içine soktuğu maceranın sonuna geldikleri konuşunda anlaşmıştı. Müsaade çıkar çıkmaz, evlerine dönmek üzere kampı terk edeceklerdi.

Gereğinden bir gün fazla kalmayacaklardı; oysa Marta, içinde buldukları koşullara karşın, tasarladıkları büyük sergiyi gerçekleştirmek üzere, Ahmed'i ikna edip çıkarılan nesnelere tümünü Irak dışına götürmek için gereken resmi işlemleri yaptırmaya uğraşma yanlısıydı.

Sabah gün doğmadan az önce, Saddam'ın pek korkulan seçme ekibi, Cumhuriyet Muhafızlarından bir müfreze kampa ulaşmıştı, bu yüzden özellikle kamptaki herkes gibi onlar da çok yorgundu.

Picot, Clara'nın kocasıyla birlikte helikoptere gittiğini gördü. Aracın pervaneleri henüz dönüşünü bitirmemişti, siyah saçlı, kalın bıyıklı, Saddam'ın tıpatıp kopyası gibi görünen iriyarı bir adam çabucak atladı. Arkasından iki asker ile bir kadın indi.

Askeri giysili adam otoritesini hissettiriyordu. Picot'ya bu adamda uğursuz bir şeyler var gibi geldi.

Albay, Ahmed'in elini sıktı, eliyle Clara'nın sırtına dostça vurdu, sonra, arkalarından gelmesi için eliyle kadına bir işaret yaptı. Birlikte Tannenberg'in evine doğru yürüdüler.

Kadın burada olmaktan rahatsız görünüyordu, dudaklarının bitiştigi yerde içindeki gerilimi yansıtan bir çizgi göze çarpıyordu. Clara ona dönüp hoş geldiniz dedi. Albay kadının hemşire olduğunu söyledi, bir askeri hastanenin güvenilir hemşirelerinden. Samira öldürüldüğü için Doktor Necib'e yardım etmek üzere onu getirmenin uygun olacağını düşünmüştü.

Bir asker gelip de Picot'ya ziyaretçilerin onunla konuşmak istediğini bildirdiğinde güneş çoktan ısıtmaya başlamıştı. Salonda Clara yoktu, Ahmed de yoktu; yalnızca Albay dedikleri adam, bir fincan kahve eşliğinde Havana purosunu içiyordu. Elini uzatmadı; Picot da sadece hafifçe başını eğerek selamladı. Asker ona otur demediye de, karar verip oturdu. Albay:

- Evet, olanlar hakkında fikrinizi söyleyiniz, diye sordu lafi dolandırmadan. - Hiçbir fikrim yok. - Sizin de bir görüşünüz olmalı. - Yok. Hiçbir görüşüm yok. Bay Tannenberg'i yalnızca bir sefer gördüm, yani onu tanıdığımı söyleyemem. Aslında, onun hakkında hiçbir şey bilmiyorum, birileri niçin odasına girip hemşiresini ve korumalarını öldürdü, bu konuda hiçbir açıklama bulamıyorum. - Şüphelendiğiniz biri var mı? - Benim mi? Hiç! Bakın, aramızda bir katilin olacağını aklım almıyor. - Ama var, Bay Picot. Fatima'nın konuşabileceğini tahmin ediyorum. Katili görmüş olabilir. Netice... adamlarım ekibinizin üyelerini de sorguya çekecek... - Bu zaten yapıldı, dün gece hepimizi

sorguladılar. - Rahatsızlık verdiğim için üzgünüm, ama bunun gerekli olduğunu anlamalısınız. - Şüphesiz. - Güzel, bana kimin kim olduğunu söylemenizi istiyorum; ister Iraklı olsun ister yabancı olsun burada bulunan insanlar hakkında her şeyi bilsem iyi olur. Iraklılar için sorun yok, özellikle haklarında bilgi edinme konusunda, onların kendilerini tanıdığından daha iyi tanırız onları, ama sizinkiler... Lütfen, işbirliği yapınız, Bay Picot ve bana her şeyi anlatınız. - Bakın, burada bulunan insanların çoğunu uzun zamandan beri tanırım. Onlar saygıdeğer arkeologlar ve öğrencilerdir; bu arkeolojik kazıda yer alan insanlar arasında aradığınız katili bulamazsınız. - Adam öldürecek insanların nerelerde bulunabileceğini bilerseniz şaşarsınız. Hepsini tanıyor musunuz? Yeni tanıdığınız yok mu içlerinde? Yves Picot sustu. Albay ona yanıtlamak istemediği bir soru soruyordu, çünkü ona grupta Irak yolculuğuna çıkana kadar hiç görmediği insanlar bulunduğunu söylemesi gerekecekti, hepsi şüpheli durumuna düşecekti, bundan hiç hoşlanmıyordu, özellikle de üstlerine şüphe göl

gesi düştüğünde varacağı sonuçları düşünüyordu. Irak'ta insanlar bir daha asla dönmek üzere kayboluyorlardı.

- Düşünün, vaktiniz var, dedi Albay. - Aslında hepsini tanıyorum, hepsi de benim güvendiğim yakın dostlarımdan tavsiye ettiği kişiler. - Ben yine de kimseye güvenmemek zorundayım; ancak böyle sonuç alabiliriz. - Beyefendi... - Bana "Albayım" deyiniz. - Albayım, ben arkeologum, katillerle uğraşmaya alışık değilim, arkeolojik misyon üyelerinin adam öldürme âdetleri yoktur. Ne kadar sorarsanız sorun, ne kadar isterseniz o kadar bizi sorguya çekin, ama aradığınız katili aramızda bulacağınızdan çok şüpheliyim. - İşbirliği yapacak mısınız? - Elimden gelen katkıyı yaparım, fakat korkarım size katkıda bulunabileceğim bir şey yok. - Bana düşünebileceğinizden daha fazla yardımcı olacağınızdan eminim. Elimde ekibinizin bir listesi var. Her birini tek tek sorgulayacağım, bir şey çıkabilir de çıkmaz da. Başlayalım mı? Yves Picot boyun eğdi. Seçeneği yoktu. Bu uğursuz adam olumsuz bir yanıtı kabul etmiyordu, yani onunla konuşacaktı, ama ona boş ıvır zıvırdan daha fazla bir şey söylememeye kesinlikle karar vermişti.

Daha söze başlamamıştı ki, Clara salona girdi. Gülümsüyordu, bu Picot'nun tuhafına gitti. Üç tane ölünün olduğu, bir katilin de serbestçe dolaştığı bir yerde gülümsenecek ne olabilirdi ki.

- Albayım, büyükbabam sizi görmek istiyor. - Demek, bilinci yerine geldi... diye mırıldandı subay. - Evet, kendisini her zamankinden daha iyi hissettiğini söylüyor. - Hemen geliyorum. Bay Picot, sizinle daha sonra konuşuruz... - Ne zaman isterseniz. Albay, Clara'yla birlikte salondan çıktı. Picot rahatlayarak derin bir nefes aldı. Bu soruşturmadan kurtulamayacağını biliyordu, ama en azından hazırlanmak için zaman kazanmış oluyordu, hemen Fabiân ile Marta'yı bulup onlarla konuşmaya karar verdi.

Doktor Necib, Clara'ya ve Albay'a, hemşire plazma torbasını değiştirene kadar, yatağa yaklaşmamalarını işaret etti.

Kadın işinin ehli görünüyordu ve bir dakika sonra işini bitirmişti.

Selam Necib, ayakta uyumak üzereydi; yüzünden ve duruşundan yorgunluk akıyordu, hem Alfred Tannenberg'i yaşatma savaşımdan hem de uzun bir süredir uyuyamamaktan gerilmişti.

- Mucizevi bir şekilde iyileşmiş görünüyor, ama onu fazla yormamalısınız, diyerek Clara'ya ve Albay'a tavsiyede bulundu; söylediklerine dikkat bile etmeyeceklerini bile bile.

- Dinlenmelisiniz, Doktor Bey, yanıtını verdi Clara. - Evet, şimdi Aliya Hanım buradayken gidip biraz yatıp dinleneceğim. Ama önce Fatima'yı görmem gerekiyor. - Adamlarım onu sorguya çekiyor, dedi Albay. - Ben durumunun uygun olduğunu söylemeden bunu yapmamalarını rica etmişim, diyerek protesto etti hekim. - Hadi hadi, böyle konuşmayın! Ölüler ülkesinden geri döndü, bize çok yararlı

olabilir, sadece Bay Tannenberg ile Fatima biliyor bu odada neler olduğunu, onun için onlarla konuşmaya mecburuz. Üç ceset var elimizde, Doktor, diye yanıtladı Albay, ne olursa olsun kararlarını değiştirmeyeceğini apaçık belli ederek. - Bu kadının durumu çok ağır, Bay Tannenberg ise... Selam Necib konuşmaya devam etmedi; Albay'ın bakışları her şeyi anlatıyordu, ihtiyatlı bir adam bu durumda bir tek kelime bile telaffuz edemezdi. Hemşire, Clara ile Albay'ı hastanın yanında bırakıp kenara çekildi. Clara büyükbabasının elini ellerinin arasına aldı, sıktı; büyükbabasının canlılığını hissedince içi rahatlamıştı.

- Senin işini bitiremediler, eski dostum, diye selamladı Albay. Alfred Tannenberg'in gözleri çukura gömülmüştü, yanaklarının solgunluğundan ölümün hâlâ yanı başında olduğu anlaşılrsa da bakışındaki acımasızlıktan canı için sonuna kadar mücadele edeceği de açıktı.

- Neler oldu? diye sordu yaşlı adam. - Bunu ancak sen bize söyleyebilirsin, yanıtını verdi Albay. - Tam olarak bir şey hatırlamıyorum, biri yatağıma yaklaştı, hemşire sandım, yüzüme ışık tuttu, soma bazı gürültüler duydum, doğrulmaya çalıştım ve... bilmiyorum, sanırım oksijen maskesini çıkarmayı başardım. Işık yanmıyordu ve hiçbir şey göremiyordum... beni ittiler... kafam karışık, olanları hatırlayamıyorum, aslında pek bir şey görmedim. Ama biliyorum, burada biri vardı, bana yaklaşan biri. Beni öldürebilirlerdi. Evi korumakla görevli olan adamları cezalandırmanı istiyorum. İşe yaramaz adamlar bunlar, benim hayatım da bu ülke de ellerinde güvende değil. - Sen üzülme, ben onların icabına baktım bile, hayatta kaldıklarına pişman olacaklar, bu olanlara meydan verdikleri için, dedi Albay. - Bunlardan kazı çalışmasının etkilenmeyeceğini tahmin ediyorum, Clara hâlâ aradığımızı bulabilir, dedi Tannenberg. - Picot gidiyor, büyükbaba. - Gitmesine müsaade etmeyeceğiz, burada kalacak, kararını verdi yaşlı adam. - Hayır, bunu yapamayız, yoksa... bu bir hata olur. Gitmeleri daha iyi, kalan zamanda ben burada kalırım, ama sen buradan gitsen iyi olur. Albay da aynı fikirde. - Ben seninle kalacağım! diye haykırdı Tannenberg. - Yeniden düşün, dostum; Doktor Necib seni buradan çıkarmamız

gerektiği düşüncesinde ısrar ediyor. Clara'nın güvenliği konusunda sana garanti veriyorum, hiçbir şey olmaması için bizzat meşgul olacağım, ama senin gitmen lazım, dedi Albay.

Alfred Tannenberg karşılık vermedi. Bitkin olduğunu hissediyordu ve hayatının pamuk ipliğine bağlı olduğunun bilincindeydi. Eğer Kahire'ye götürürlerse belki bir parça daha yaşayabilirdi, ama ne kadar daha dayanabilirdi ki? Savaş yaklaşmışken torununu bırakmaması gerektiğini de hissediyordu, çünkü savaş bir kez patladı mıydı onunla ilgilenen olmazdı.

- Dur bakalım, daha vaktimiz var. Şimdi Yasir'le ve Ahmed'le bir toplantı yapmalıyız, olup bitenlerin işimizi etkilememesi gerekir. - Ahmed'in işi yürütmeyi pekâlâ becerdiği görülüyor, yorumunu yaptı Albay. - Ahmed ne yapacağı söylenmezse hiçbir şey beceremez. Ben daha ölmedim, ölsem bile benim mirasçım o olmayacak, diye kestirip attı Tannenberg. - Aranızda görüş ayrılıkları olduğunu biliyordum, ama belki şu anda biraz daha esnek davranmalısın; iyi değilsin, değil mi, Clara? Clara Albay'ın sorusuna yanıt vermedi. Büyükbabasına son nefesine kadar sadık kalacaktı, üstelik Ahmed'e o da güvenmiyordu.

- Büyükbaba, toplantı yapmayı düşünüyorsan gider kimi istersen çağırırım. - O kocana söyle de gelsin; Ayed Sahadi ile Yasir'i de görmek istiyorum. Ama önce onları kabul etmek için hazırlanmalıyım. Hemşireye söyle giyinmeme yardım etsin. - Ama sen ayağa kalkamazsın! diye bağırdı Clara korkuyla. - Kalkarım. Dediğimi yap. Albayın adamları Fatima'ya, kendilerine dişe dokunur bir şeyler anlattırmayı başaramadılar. Kadın konuşamıyor, durmadan ağlıyordu. Gece Alfred Tannenberg'in yatağının yanına oturmuştu, Samira yaşlı adama gece boyunca gerekli olacak serum torbalarını hazırlarken, uyuyakalmıştı. Uykusunda odanın dışından gelen bir gürültü duymuştu, fakat gözlerini açmamıştı; korumaların yere bir şey düşürmüş olabilecekleri aklından geçmişti.

İkinci kez gürültü, odanın içindeydi, Samira'nın olduğu yana dönecek olmuştu ki, tepeden tırnağa siyahlara bürünmüş birini görmüştü, yüzü örtülüydü, Samira'nın boğazını sıkıyordu. Çığlık atamadan, siyahlı gövde üstüne çullanmış, eliyle ağzını kapayıp elindeki sert şeyi kafasına indirmişti. Kendini kaybedene kadar tekrar tekrar vurmıştu. Bütün hatırlayabildiği bu kadardı.

Hayır, saldıran bir erkek miydi bilmiyordu, ama erkek olmalıydı çünkü çok kuvvetliydi. Elinde eldiven vardı, çünkü ağzını kapayan eli

ısırmak istemişti ve elastik bir kumaşla kaplı olduğunu hatırlıyordu.

Hayır, değişik bir koku duyduğunu hatırlamıyordu, o her kimse, tek bir kelime ettiğini duymamıştı. Çok korkmuştu, mutlak, derin bir korku duymuştu, çünkü canının içinden çıkıp gittiğini hissetmişti. Kendisinin ve efendisinin hayatını koruduğu için Allah'a şükreliyordu.

Lion Doyle sorularına yanıt arayarak kampı altüst ediyordu. Biri Tannenberg'in odasına girmişti ve giren o değildi, öyleyse ya hizmeti karşılığı onunla sözleşme yapan müşteriler, bir sonuç çıkmadığı için, başka bir adam göndermişlerdi ya da Tannenberg'in düşmanlarından biri onu ortadan kaldırmak için şansını denemişti.

Albay'ın adamları onu sorguya çektiler. Becerikli olmaktan çok vahşiydiler. İşkence yaparak itiraflar elde etmeye alışık oldukları hallerinden belli oluyordu, öyle ki, Samira'nın ve iki muhafızın katilini bulmak için, yöntemlerini kullanmadan, dinlemekle yetinmek zorunda kalmak onları öfkeliyordu.

Doyle için sorgulamadan sıyrılmak zor olmamıştı, serbest fotoğrafçı rolünü oynamak da; aslında mükemmel bir aktördü ve çoğu kez farklı kişiliklere bürünmedeki özel yeteneğine o bile şaşardı, her kılığa kolayca girerdi.

Picot'yla konuşmuştu, profesörün de verecek yanıtta çok soracak sorusu vardı. Fabiân ile Marta da çok sarsılmışlardı, onlar da bir şey bilmiyordu. Gian Maria da öyle, o da olanlar karşısında üzüntüsünü saklayamıyordu.

Duygusal tepki vermeyen tek kişi Hırvat'tı. Ante Plaskiç, Albay'ın adamlarınca sorgulandıktan sonra, bilgisayarının başına oturup bir gün önceden kalan işini tamamlamaya koyulmuştu.

Lion, Ante Plaskiç'ten hep şüpheleniyor ve kendi kendine onun yalnızca bir bilgisayarçı olmadığını söylüyordu, tıpkı kendisinin yalnızca bir fotoğrafçı olmadığı gibi; ya da amelebaşı Ayed Sahadi'nin birdenbire Albay'ın emrinde bir askere dönüşüverdiği gibi, hâlâ köylü gibi giyinse de.

Bu nedenle Lion Doyle, gidip Ante Plaskiç'le sohbet etmeye karar verdi, böylece bütün bu olanları biraz olsun aydınlayabilecek bir ipucu yakalayabilirdi belki. Bu ipucunu bulmasının zor olduğunu biliyordu, Ante'nin de tıpkı onun gibi bir profesyonel olduğunu sezse de deneyecekti.

Hırvat'ın çalıştığı barakaya girdiğinde köy muhtarının oğlunu yanında görünce şaşırıldı. Garip olan onun orada olması değildi, çünkü işçi gruplarından birinin şefiydi muhtarın oğlu ve her zaman kazı yerinden kampa gider gelirdi. Heyecanlı heyecanlı konuşuyorlardı, Lion'un girdiğini görünce sustular.

Hırvat'ın soğukkanlılıkla durumu toparlamasına hayran oldu. Ante Plaskiç içini çekip Doyle'a döndü.

- İşçiler huzursuz, Lion; bu adam bana çalışmalar devam edecek mi diye soruyor, siz gidince biz ne olacağız diyor. Olacaklardan kaygılanıyorlar, cinayeti içlerinden birinin üstüne yıkarlarsa diye korkuyorlar. Profesör Picot bize hiçbir şey söylemedi diyorlar. Yani, kısacası, eğer sen bir şeyler biliyorsan... - Ben de senin bildiğin kadarını biliyorum, yani hiçbir şey bilmiyorum. Durum aydınlanıp katil ya da katiller yakalanana kadar beklememiz gerekeceğini sanıyorum, kimse bir şey bilmiyor. Buradan gitme konusuna gelince, yani... burada yapacak pek bir şey kalmadı herhalde. Bu koşullarda, çekip gitmek, sanırım, en iyisi. Ante Plaskiç omzunu silkti ve hiçbir şey söylemedi. Muhtann oğlu bir iki sızlanırmış gibi yaptıktan sonra çıkıp gitti.

Lion Doyle uzun uzun Hırvat Plaskiç'e baktı. Plaskiç, Doyle'un bakışlarına dayandı. Birkaç saniye iki adam ikisi de karşısındakinin ne mal olduğunu bilerek birbirini tarttı, karşılaşacak olurlarsa sonucunun birinden birinin ölümü olacağını belli ettiler.

- Evde neler geçti sence? diye sordu Lion Doyle sessizliği bozarak. - Bilemem. - Bir fikrin vardır. - Yok, hiçbir fikrim yok, bilmediğim konularda hiç akıl yürütmem. - Öyle mi... yani, sanırım katili bulacaklar. Buralarda olmalı. - Sen öyle diyorsan... Yine sessizce bakıştılar, Lion Hırvat'ın sırtını sıvazlayıp çıktı. Hırvat bilgisayarın önüne oturdu, kendi içine kapanıp ekrandaki işine dalmış göründü.

Ante Plaskiç, Lion Doyle'un ondan şüphelendiğini iyi biliyordu, ama fotoğrafçının elinde şüphelerini dayandıracağı bir kanıt bulunmadığını da biliyordu.

Çok dikkatli davranmıştı, bir tek an bile denetimini yitirmemişti. Samira'yla ilişkisini kimse fark etmemişti. Aslında, aralarında bir şey geçmemişti, yalnızca hemşire ona bakıyor ve onunla karşılaşmak için fırsat yaratıyordu. Konuşuyorlardı, aslında kadın konuşuyor, Hırvat onu ilgisizce dinliyordu. Kadın onu Irak'tan çıkaracak bir erkek arıyor ve onun aradığı erkek olduğuna karar vermiş gibi görünüyordu. Niçin olduğunu bilmiyordu, ama kadın hiç durmadan adam ne kadar yakın isterse o kadar yakın bir ilişki kurmaya hazır olduğunu hissettiriyordu.

Ona bir kere bile dokunmadı. Müslüman kadınlardan hoşlanmazdı. Ülkesindeki sarışın, mavi gözlü Müslümanlardan bile hoşlanmazdı. Hele böyle esmer, siyah saçlı, durmadan soluyan geniş burunlu bir kadından asla.

Ama işine yaradığını düşünerek, yakınlaşmasına karşı koymamıştı. İşine yarıyordu çünkü evde olup biten her şeyi anlatıp bilgi veriyordu, Alfred Tannenberg'in durumunu, onu kimin aradığını, kimin onu ziyaret ettiğini, Clara ile kocası Ahmed Hüseyini arasındaki sorunları.

Samira bitmez tükenmez bir bilgi kaynağıydı, sözleşme yaptığı Planet Security ajansına inandırıcı bilgiler göndermesini sağlıyordu. Raporlarını yazıp muhtarın oğluna veriyordu, muhtarın oğlu Yasir'in adamıydı, son zamanlarda iki adam arasına büyük bir nefret girse de Mısırlı, Alfred Tannenberg'in sağ koluydu. Yani Yasir, Hırvat'ın raporlarının uygun ellere onu kiralayanların eline geçmesini sağlıyordu; emirler yine aynı yoldan Hırvat'ın eline geçiyordu.

Yasir kampa Ahmed'le birlikte gelmişti ve ondan Tannenberg'in sağlığı hakkında güvenilir bilgiler istemişti. Ne Ahmed ne de bizzat Yasir, Tannenberg'in ölmek üzere olduğu konusunda şüphelerini doğrulayan bir bilgi elde edememişlerdi. Doktor Necib onlara bu bilgiyi vermeyi

kesinlikle reddediyordu.

Bu yüzden Plaskiç, Samira'dan bir randevu istedi, o da sevinçle kabul etti. Gece olunca, kamp uykudayken, Samira onun içeri girmesini kolaylaştıracaktı.

Samira dedi ki, eğer gecenin gölgeleri arasından sızmayı ve koruma görevlilerini atlatmayı becerebilirse birlikte olabilirlerdi. Beşi ön tarafta beşi arkada evi çevreleyen on tane adamın, geceyarısından sonra sigara tütürüp kahve içmek için bir araya geldiklerini anlattı. Evin arkasından sızmak için bu anı beklemek dışında yapması gereken bir şey yoktu. Oradaki bir oyuğun penceresi vardı, depo gibi kullandıkları bir odaya açılıyordu. O pencereyi aralık bırakacaktı; tek yapması gereken oradan girip kadının yanına gelmesini beklemektir.

Ante Plaskiç bu planı kabul etti, asıl istediği arka odada kadını beklemek değildi tabii, onun niyeti yaşlı adamın odasına girmek ve hastanın durumunu gözleriyle görmektir, ayrıca Samira'nın ağzından tatlılıkla laf da alacak böylece gerçeği öğrenecekti.

Her şey kısmen planladığı gibi gitti. Önce Picot'nun arkadaşlarıyla yaptığı toplantının bitmesini, sonra da kampın bütün ışıklarının söndürülüp sessizliğin çökmesini bekledi. Tam geceyarısı çekyatından kalkıp gürültü yapmadan sürünerek Tannenberg'in evinin arkasına geldi. Orada, arka taraftaki korumalardan biri arkadaşlarını kahve içmeye çağırmaya gidene kadar yarım saat daha gölgelerin içinde beklemek zorunda kaldı. Aslında, gözetlemeyi bütün bütün bıraktıkları söylenemezdi; evin yan tarafındaki boş arazide kalıyor ve arka taraftan yaklaşan olamamasını garantiledikleri bir gözetleme açısı bırakıyorlardı.

Yanılıyorlardı. Ante Plaskiç onlarla alay ederek pencereye yanaşmayı ve eve girmeyi başardı. Kapının her iki yanında bekleyen muhafızlar Tannenberg'in odasına bakan koltuklarda oturmuş uyukuyorlardı.

Geldiğini görmediler; fark edene kadar karınlarına birer kurşun yemişlerdi bile. Tabancanın susturucusu görevini mükemmel yapmıştı. Tek çıkan gürültü gövdelerin yere düşerken çıkardığı sestir.

Sonra kapıyı itti. Samira haklıydı. İhtiyar hizmetçi uyukluyordu, birinin içeri girdiğinden haberi bile yoktu.

Samira onu elinde tabancayla görünce korktu. Tannenberg'i öldüreceğini sanıp, hastaya yaklaşmasını önlemeye çalıştı. Plaskiç kadının ağzını kapadı ve bağırmasını, sessiz kalmasını söyledi, ama kadın onu dinlemedi, bu nedenle onu öldürmek zorunda kaldı. Onu boğdu, "Ama kabahat onda" diyordu Plaskiç kendi kendine, sözünü dinlemediği için. Eğer sesini çıkarmayıp susmasını bilseydi hâlâ yaşıyor olacaktı.

İhtiyar hizmetçi de sorun çıkarmaya karar vermişti, öyle ki, onu görür görmez oturduğu sandalyeden fırladı. Ağzını tutup kafasına tabancayla vurmak zorunda kalmıştı. Onu öldürdüğünü sanıyordu, çünkü kafası kan içinde yere bırakmıştı, gözleri de belermişti. Kurtulmuştu cadaloz karı! Öldüğünü görmeyi tercih ederdi, ama yaşamasının da bir ziyarı yoktu; çünkü onu görmemişti, yüzü gözü çarşafa sarılıydı, oda yarıkaranlıktı. Görmüş olamazdı, hele tanınması hiç mümkün değildi.

Önceleri de olduğu gibi, Ante, Yasir'in adamı olan muhtarın oğluya, evin içinde gördüklerinin haberini gönderdi. Yalnız bu sefer tek satır bile yazmadı; sadece yaşlı adamın ne durumda olduğunu ayrıntılarıyla sözlü olarak anlattı: monitöre bağlı olduğunu, bir kolunda kan torbası, bir kolunda serum torbası bulunduğunu...

Muhtarın oğlu ona hemşire ile iki adamı öldüren sen misin diye sormuştu, Ante bu soruya yanıt vermeyince muhtarın oğlu sinirlenmişti ve şimdi Albay'ın hepsini birden tutuklatacağını söylüyordu. Tam bu sırada Lion Doyle girip konuşmalarını yarıda kesmişti. Ante de, kendi adına, bu İngiliz'in görüldüğünden daha farklı olduğunu düşünüyordu; aslında, Doyle'un tıpkı onunkine benzeyen bir

görevle orada bulunduğunu seziyordu.

Ertesi gün Albay her zamankinden daha keyifsizdi. Ahmed Hüseyini askerin öfkelenmesine yol açacak fazladan tek kelime bile söylememeye çalışarak sabırla dinliyordu. Yasir de susuyor, bir şey söylemiyordu.

- Katili bulmadan buradan gitmem. O burada, aramızda, halime bakıp gülüyor herhalde; ama onu yakalayacağım, o zaman yaşamaktansa ölmüş olmayı isteyecek. Odaya hemşire Aliya girdi. Clara onu, büyükbabasının onları beklediğini bildirmek için göndermişti. Alfred Tannenbergi bir koltuğa oturmuş buldular, dizlerinin üstünde örtü vardı, takılı bir serum torbası yoktu. Küçülmüş görünüyordu, sırf kemik kalmıştı, yüzünün solukluğu çarpıcıydı.

Yanında oturan Clara sevinçle gülümsüyordu. Doktor Necibi olanaksız olanı yapmaya ikna etmişti, büyükbabası Albayı oturur durumda ve olduğundan iyi görünerek karşılamak istiyordu.

Hekim bir ilaç kokteyli yaparak, Tannenbergin bir süre dayanmasını sağlayacak bir enjeksiyon hazırlamıştı. Verilen şişeler dolusu kanını da dik durabilmesinde katkısı büyüktü. Alfred Tannenbergin nezaket cümleleriyle vakit kaybetmedi. Zamanı olmadığı için özellikle doğrudan doğruya konuya girdi.

- Dostum, dedi Albaya dönerek. Senden özel bir ricam var. Zor olduğunu ve bunu ancak senin gibi bir adamın yapabileceğini biliyorum. Ahmed Hüseyini pirelenerek yaşlı adama bakarken, aslında Tannenbergin sonsuza kadar yaşayacakmış gibi Clara'nın yüzünde yine sevinçten güller açtığını gördü.

- Dile benden ne dersen, bana güvenebileceğini biliyorsun, dedi Albay. - Profesör Picot ve ekibi ayrılıp buradan gitmek istiyorlar; iyi, gitsinler, anlıyorum, bu durumda onları tutamayız. Clara birkaç gün daha kalacak ve sonra büyük bir serginin hazırlıklarına katkı yapmak için onlara katılacak, sergide Safran kazısında çıkarılanlar teşhir edilecek. Bu sergi çok önemli, sergiyi Avrupa'nın birkaç başkentinde gösterecekler, belki sonra ABD'ye de götürmek isteyecekler. Dostumuz George, Antik Dünya Vakfı'nın imkânlarını kullanarak, bu konuda kolaylık sağlayacaktır eminim. - Benden yapmamı istediğin nedir? diye sordu Albay. - Picot'nun tapınakta bulduğu eserlerin hepsini alıp götürmesi için müsaade çıkarmanı istiyorum. Çok değerli parçalar olduğunu, sevgili başkanımız Saddam'ı ikna etmenin zor olduğunu biliyorum, ama sen bunu yapabilirsin. Senden istediğim, acil olarak, Picot'nun ve adamlarının, bir an önce, değerli yükleriyle birlikte, Irak'tan çıkması için bize helikopterler ve kamyonlar vermen.

- Bundan bizim çıkarımız nedir? diye sordu Albay lafi dolandırmadan. - Senin çıkarın, eğer bana bu iyiliği başka seferlerde yaptığın gibi aynı sağlamlıkta yaparsan, İsviçre'deki bankada senin gizli hesabına eklenmiş yarım milyon dolar bulacaksın. - Saray'la konuşacak mısın? diye sordu Albay. - Aslında, konuştum. Liderimizin oğullarının haberi var, dört gözle benim mesajcımı bekliyorlar. - Öyleyse, eğer Bağdat tamam diyorsa, operasyonu yürürlüğe koyması için yeğenim Kerim'e telefon ederim. - Clara'nın artık gitmesi lazım, diye hatırlattı Ahmed. - Clara ne zaman uygun görürse o zaman gider, ben de öyle, Clara şu an kazıya devam edecek. Yarın arkeolojik çalışmaların yeniden baş

lamasını istiyorum, olan bitenler nedeniyle işi yavaşlamasın, yanıtını verdi Tannenbergin öfkeyle.

- Bulunan öyle bazı parçalar var ki... yani, onların çıkarılması biraz sakıncalı olur, dedi Ahmed. - Sattın mı çoktan onları? Tannenbergin, Ahmed'i de Yasir'i de şaşırtan bir soru sormuştu. - Çevrendekilere karşı hep güvensizsin, diyerek Ahmed itiraz etti. - Çünkü çevremdekilerin ne mal olduklarını bilirim. Yani bizim parlak zekâlı Antik Dünya Vakfı Başkanı Robert Brown, bizim en iyi müşterilerimizle temasa geçip onlara Safran bulgularını haber vermesi için, George'dan emir almıştır, onlar da aldıkları haberden heyecanlanıp, kendilerine söz verilen objeler karşılığı kesenin

ağzını açmış ve belli bir miktar parayı hesaba yatırmışlardır. Yanılıyor muyum, Yasir? Tannenberg'in pat diye sorduğu soru Mısırlı'yı perişan etti, şaşkınlıktan ter içinde kalan Yasir'in zarif, beyaz gömleği sırılsıklam oldu. Yanıt vermedi, bakışlarıyla yardım isteyerek Ahmed'e döndü. Tannenberg'in tepkisinden korkuyordu.

Sözü alan Albay oldu, konuşmanın gidişatından ürkmüştü.

- Yani, demek ki, Washington'daki arkadaşlarıyla aranda çıkar çatışması var ve... Tannenberg sözünü tamamlamasına fırsat bırakmadı. Albay'ın böyle bir savaşın ortasında kalmaktan hoşlanmayacağını bildiği için, hemen iyi bir yanıt uydurdu.

- Hayır, hiçbir çıkar çatışması yok. Eğer Washington'da bulduğumuz parçalardan bir bölümünü satmaya karar vermişlerse, bu benim işime gelir, bu bizim işimiz, ama bir iş başka bir işi götürmez. Buluntular buradan bir sergide gösterilmek üzere çıkar, sonundaysa Irak'a dönmez, onları yeni sahiplerine veririz olur biter. Ama bu yeni sahiplerin, mallarını ellerine almaları için birkaç ay, belki de bir sene beklemeleri gerekecek. Bu durum onlar için yeni haber değil, onlar buna alışık. Bir parçayı ısmarladıktan sonra o malı ellerine alana kadar bazen yıllar geçer. Yani, sorun yok, satın aldıkları mala er ya da geç kavuşacaklardır. - Seninle iş yapmak beni çok mutlu ediyor; sorunlara her zaman bir çözüm bulursun, dedi Albay sakinleşerek. - Bu durumda hiçbir sorun yok, ancak sergi için buluntuları çıkaramazsak sorun olur... - Saray'la konuştuysa her şey yolunda demektir. Gerisini bana bırak. - Katiller hakkında ne buldun? diye sordu Tannenberg. - Hiçbir şey bulamadım, bu da benim canımı sıkıyor. Katil kurnaz ve kolay kolay ele geçmeyen biri muhtemelen, kendini çok iyi gizliyor. Önemli olan senin hayatta olmandır, eski dostum, dedi Albay. - Hayattayım, çünkü beni öldürmek istemedi; onun için hayattayım, hedef ölümüm değildi.

Albay, susarak Alfred Tannenberg'in söyledikleri üzerinde düşünceye daldı. Yaşlı adam haklıydı: Katil onu öldürmek istememişti... Öyleyse, odasında ne arıyorlardı?

- Adamı bulacağız; zaman meselesi, onun için Picot'yu birkaç gün daha tutmak istiyorum, onun ekibinden biri olabilir. - Gerekeni yap, ama beklediğimizden önce olmasına çalış, bugün 25 şubat. - Biliyorum, biliyorum. - Picot'nun en geç 10 martta buradan çıkmasını istiyorum, diye buyurdu Tannenberg. - Ya sen, Clara, sen ne zaman gideceksin? - Merak etme, bununla ben ilgilenirim, ama savaş patladığında biz burada olmayacağız, bundan emin olabilirsin, dedi yaşlı adam. Albay, dostuyla vedalaşıp onu Ahmed Hüseyini'yle ve Yasir'le bıraktı. Clara da büyükbabasına bir öpücük verip odadan çıktı. Picot'yla konuşmak ve ona sergiyi düşünmeye başlayabilecekleri haberini vermek istiyordu, ama önce ondan çalışmaya dönmelerini isteyecekti. Albay büyükbabasının isteklerini kabul etmişti. Arkeolojik kazı durmayacaktı, işçilerin çalışmayı sürdürmeleri gerekiyordu; yitirecek zaman yoktu.

- Demek ihanet de ettin sonunda, dedi Tannenberg. Yasir ile Ahmed koltuklarında kıvrandılar. Hemen şu an kimsenin, hatta Albay'ın bile önleyemeyeceği ölüm fermanlarını imzalayabilecek güçteki bu adamın tepkisinden korkuyorlardı.

- Sana ihanet eden yok, demeye çalıştı Ahmed. - Öyle mi? Peki Safran'da bulunan parçalar haberim olmadan nasıl satıldı? Bana bildirilmesi gerekmez miydi? Arkadaşlarım beni bu kadar yanlış mı tanıyorlar da beni dolandırmaya kalkma cesaretini gösteriyorlar? - Lütfen, Alfred! dedi Yasir sızlanarak. Kimse seni dolandırmak istemiyor... - Yasir, sen bir hainsin, aslında beni ölmüş göreceğin ani özlemle bekliyorsun, nefret senin zekânı köreltiyor, sefilliğini ortalığa çıkarıyor. Yasir yaşlı adamın sözlerinden utanarak başını önüne eğdi, yan gözle Ahmed'e baktı, gördü ki onun da en az kendisi kadar sınırları bozuk.

- Sana söyleyecektik, bunun için gelmiştik. George senin Safran nesnelere için müşteriler bulduğunu bilmeni istiyordu. - Ha, öyle mi? Öyleyse geçen akşam niye söylemediniz? Bana ne zaman

sürpriz yapmayı düşünüyordunuz? - Seni doğru dürüst göremedik bile, zamanı değildi... diyerek karşı çıktı Ahmed. - Sende yürek yok, Ahmed, sen sadece bir memursun, tıpkı Yasir gibi, ömrünün sonuna kadar da memur kalacaksın. Senin gibi adamlar emir vermezler, yalnızca emir alırlar.

Ahmed Hüseyini bu aşağılanma karşısında kıpkırmızı kesildi. İhtiyarı tokatlamak geçti içinden, ama bunu yapmaya cesaret edemedi, sustu.

- Güzel, şimdi George'la konuşacağım, o bana bu yeni oynanan oyunun ne olduğunu anlatır. - Bu çok tehlikeli! diye inledi Yasir. Casus uydular bütün telefonları dinliyor, bunu pekâlâ biliyorsun; George'a telefon edersen New York Times gazetesine ilan vermiş gibi olursun. - Oyunun kurallarını bozan ben değilim, o. Bereket versin sen budalannın birisin de, arkadaşlarımla neler çevirdiğini zorluk çıkarmadan bana anlatıverdin. Şimdi gidin, çalışmam lazım. İki adam çıktıklarında, Alfred Tannenberg'in kollarını kavuşturup beklemeyeceğini biliyorlardı. Onları nasıl küçümsediğini yüzlerine vurmuştu, onun bu aşağılanmasının sonuçlarından korkuyorlardı.

Alfred Tannenberg bağıarak Aliya'yı çağırdı ve ona, muhafızlardan birine haber vermesini emretti, gelen koruma görevlisine de sahte amelebaşı Ayed Sahadi'yi bulmasını buyurdu. Ayed Sahadi Albay'ın ekibindeki en azılı katillerden biriydi, ona şefinin dışında ayrıca, kendisine de hizmet etmesi için yıllardır hatırı sayılır paralar ödüyordu.

Ayed Sahadi, Alfred Tannenberg'i bir koltukta oturmuş her zamanki gibi öfkeli görünce şaşırıldı. Hele ondan ne istediğini işitince büsbütün şaşırıldı. Yaşlı adamın ona verdiği görevin sakıncalarını şöyle bir tarttı, fakat alacağı para bütün şüphelerini giderdi.

Clara'nın Picot'yu çalışmaları yeniden başlatmaya ikna etmesi çok zor oldu.

- Şu görevi sona erdirmeden gidemezsin. Ben kalıyorum, tabletleri bulurum ya da bulmam, ama hiç olmazsa biraz daha uğraşmama müsaade et. Fabiân arkadaşı Picot'nun düşüncesine katılıyordu, ne kadar önce giderlerse o kadar iyi olurdu. Clara'nın tarafını tutansa Marta oldu, iki adamı arkeolojik çalışmaları sürdürmekle hiçbir şey kaybetmeyeceklerine inandırdı.

- Clara'nın hakkı var, işçileri her şeyin şimdiye kadar olduğu gibi devam edeceğine ikna etmenin çok faydası olacak, üstelik sen de daha bir şeyler bulunabileceğini itiraf ediyorsun. Ayrıca, ne zaman gideceğimiz de daha tam belli değil; boş boş oturmaktansa, çalışalım. - Getirdiğimiz araç gereci ambalajlamamız lazım, bu da zaman ister, diye karşı çıktı Fabiân. - Tamam, ama bu durum, çalışmayı sürdürmemizin önünde bir engel oluşturmaz ki. İki iş bir arada yapılabilir. Ayrıca, Clara istediğimiz müsaadeyi elde etti, bulunan parçaları sergi için götürebileceğiz... diye hatırlattı Marta. - Sen de az şantajcı değilsin! dedi Fabiân.

- Hayır, şantaj yapmıyorum, adil olmaya çalışıyorum. Clara olmasaydı düşündüğümüz bu sergi, bizim burada bulunmamızın da haklı sebebi olan bu sergi yapılamazdı. Serginin gerçekleşmesini ona borçluyuz. Clara'mn teşekkür dolu bakışı Marta'yı bile şaşırttı. Sonunda Clara'ya değer vermeye başlamıştı, oysa bu kadına karşı, ikisinin de arkeolog olması dışında hiçbir yakınlık hissetmiyordu.

Clara'nın Irak denen, Doğu denen bu erkek dünyasında kaybolmuş olduğunu düşünüyordu, onu bu dünyanın bir kurbanı olarak görüyordu, bu dünya onun, "kendisi" olmasını engellemişti, o daima büyükbabasının ve kocasının gölgesinde kalmıştı.

- Tamam, diyerek boyun eğdi Picot. Bu ülkeden çıkana kadar çalışacağız. Ama gereğinden bir gün daha fazla kalmak istemiyorum. Burada boğulmaya başladığımı hissediyorum. Üstelik, şu katillerin işi hepimizin zihnini bulandırdı, nasıl oluyor da siz hâlâ içinizde çalışma isteği duyabiliyorsunuz bilmem. - Hayat devam ediyor, dedi Clara. - Ölen siz olmadığımız için, yanıtını verdi Picot, Clara'nın duygusuzluğuna kızdığını saklamadan. Gian Maria tek kelime etmeden dinliyordu. Olan bitenler yüzünden yıkılmış, perişan olmuş gibi görünüyordu.

- Gian Maria, sen dediğin gibi benimle kalacak mısın? diye sordu Clara. - Evet, kalacağım,

diyebilirdi rahip. - Yani büyük bir budalalık sizin yaptığınız. Akıllı olan bizimle gelir, bu maceranın sonu geldi, görmüyor musunuz? Rahip, Picot'nun sorusunu başını sallayarak geri çevirdi. Clara'yı bırakmayacaktı. Bu kadının ve büyükbabasının hayatının tehlikede olmadığına iyice inanmak üzereydi; onlara zarar verilmeyecek, geçmişin faturası yaşlı adama, dolayısıyla da Clara'ya çıkarılmayacak sanıyordu. Ama şimdi işin hiç de öyle olmadığını biliyordu, Clara'yı ve büyükbabasını korumak için kalmak zorundaydı.

Picot ekibin öbür üyeleriyle toplantı yaparak, Safran'dan çıkabilecekleri onlara bildirildiğinde hazır olmak için araç gereçleri paketlemeye başlamaları gerektiğini bildirdi. Clara onlara, buradan ayrılmalarının, on beş günden fazla sürmeyeceğini söylemişti, öyleyse zaman kısıtlıydı. Picot, onlara, son güne kadar çalışacağız deyince şaşırıldılar. Buna göre, kazıya devam edecekler, bu safran renkli topraklardan yeryüzüne yeni gizemler çıkaracaklardı.

Birkaç protesto sesi duyulduysa da Picot onları hemen susturdu, ayrıca katılacakları sergiyi anlatarak onları heveslendirmeye çalıştı

Clara büyükbabasının yanına döndü. Aliya onu yatırmış, Doktor Necib de yeniden monitöre bağlamıştı. Yaşlı adam gösterdiği çaba yüzünden bitkin düşmüştü.

- Her şey yolunda, diyerek güvence verdi Clara ona. - O kadar emin değilim. Benim arkadaşlarım pis oynuyorlar, bu da işleri daha da zorlaştırıyor. - Onları yeneceğiz, büyükbaba. - Tablet Kitabı Mukaddes'i bulursan... - Bulacağım, büyükbabacığım, onu bulacağım. Selam Necib, Clara'nın yanına gelip, lafi evirip çevirmeden gerçeği açıkça söyledi: Alfred Tannenberg'in kaç gün daha dayanabileceğini bilmiyordu.

- Yani bana her an ölebilir mi diyorsunuz? - Evet. Clara ağlamak üzereydi. Çok yorgun olduğunu hissediyordu, günlerdir de yalnızlığın zehriyle doluydu içi. Büyükbabasının önünde aşması gereken koca bir kale duvarı beliriyor ve içine batmış oldukları duruma dayanabilmek için ellerinde kaynak bulunmuyordu; sanki bu da yetmezmiş gibi güveneceği tek insan olan Fatima da yanında yoktu, kadıncağz canlıdan çok ölü gibi yatıyordu sahra hastanesinde.

- Nakletsek işe yarar mı? Hekim omzunu silkti. Aslında, Tannenberg'in artık ölüme mahkûm olduğunu düşünüyordu, dünyanın en iyi hastanesi bile onun hayatını kurtaramazdı.

- Bana kalırsa bu seçeneği düşünmekte çok geç kaldınız. Size bunu söyledim durdum, ama siz beni dinlemek bile istemediniz. - Cevap verin bana: Yarın onu Kahire'ye götürsek, yaşar mı? - Yolculuğa dayanır mı bilmem, yanıtını verdi içtenlikle hekim. - Büyükbabamın ona bakmanız için fazla fazla para verdiğini biliyorum, ama birkaç gün daha yaşamasını sağlarsanız, ben size daha çoğunu veririm, özellikle de acı çekmemesini sağlarsanız. - Ben Allah değilim, yaşatmak da öldürmek de O'na mahsus. - Siz var olan bir tanrı gibisiniz, yaşamın sırlarını biliyorsunuz. - Hayır, bilmiyorum, Allah onu almak isterse, ben ne yapsam işe yaramaz. - Yine de elinizden geleni yapın, her an size buradan gitmemiz gerektiğini söyleyebileceğimi de göz ardı etmeyin. Dahası, birkaç gün sonra buradan gideceğiz. - Korkarım siz yalnız gideceksiniz. - Bunu, dediğiniz gibi, yalnız Allah bilir. Muhtarın oğlu sinirli görünüyordu. Babası misafirleri olan, Yasir ile Ahmed'e tatlı ikram ediyor, böylelikle ev sahipliği görevini tam olarak yerine getirdiğini sanıyordu.

Yasir ile Ahmed daha fazla yemeyi reddettiler ve uygun bir sürenin

geçmesini bekleyip, nezaket kurallarına tam tamına uyarak, ev sahibiyle vedalaştılar. Muhtarın oğlu misafirleri köyden birkaç yüz metre uzağa kurulmuş olan kampa kadar geçirmeyi teklif etti.

Muhtarın sunduğu puronun tadını çıkararak, yavaş yavaş, konuşmadan yürüyorlardı. Birden gölgelerin içinden üç adam fırlayıp onu ve Yasir'i ortalarına alıp iki yanı tuttuğunda Ahmed ne olup

bittiğini fark etmeye vakit bulamadı. Bir dakika sonra Yasir keskin bir çığlık atarak bağırsaklarına saplanmış bir hançerle yere düşüyordu. Muhtarın oğlunun elleri kana bulanmıştı, Yasir'in kanına. Ortaya çıkıveren üç adam, Yasir'in cesedini de alıp hemencecik kayboldular; Ahmed'in ağzını açıp da tek kelime söyleyecek fırsatı olmamıştı. Muhtarın oğlu, Ahmed'in kusmasını önleyemedi. Bir mendille ellerindeki kanı silerken, Ahmed'in kusmasının bitmesini bekliyordu.

- Niçin? diye sordu Ahmed, kendini toparlayınca. - Bay Tannenberg ihaneti affetmez. Bunu sizin bilmenizi istedi. - Beni ne zaman öldürecek? diye sorma cesaretini buldu. - Bilmiyorum, bana söylemediler, yanıtını verdi yalnızca muhtarın oğlu. - Beni bırak, yalnız kalmak istiyorum. - Size eşlik etmemi emrettiler. Ahmed adımlarını sıklaştırarak hiç tınmadan Yasir'in hayatına son veren bu adamdan uzaklaştı, ama adam aynı hızda yürüyerek ona yetişti.

- Bana Bay Tannenberg'in sizi hep izlediğini, izlemese bile, eğer ihanet ederseniz sizin canınızın da alınacağını söylememi buyurdular, tıpkı benim Bay Yasir'in canını aldığım gibi. - Bundan eminim, şimdi bırak beni. - Hayır, bırakamam, size eşlik edeceğim, bir kazaya uğrayabilirsiniz. Ayed Sahadi kervana yaklaştı. Sırtından yükleri inen develer dinleniyorlardı. Uzun boylu bir adam onları kucaklayarak karşıladı.

- Allah'a emanet ol. - Sen de Allah'a emanet ol, yanıtını verdi Sahadi. - Gel bizimle çay iç, diyerek onu davet etti. - Gelemem, dönmem lazım. Ama senden bir ricam var, karşılığımı veririm. - Ayıp ettin, biz arkadaşız. - Biliyorum, onun için senden rica ediyorum. Al bunu, diyerek bir paket verdi. Bir an önce Kuveyt'e ulaştır. - Kime teslim edeceğim? - Adres şu zarfın üstünde yazılı; onu da paketle birlikte vereceksin. Buyur şunu al, Allah seninle olsun. Adam Ayed Sahadi'nin uzattığı bir tutam doları aldı. Saymasına gerek yoktu, her zamanki gibi iyi bir miktar olduğu kesindi. Alfred Tan

nenberg her zaman ona yaptırdığı işlerin karşılığını iyi öderdi. Gündoğumunun sessizliği bütün kampı ayağa kaldıran bir çığlıkla bozuldu. Picot, arkasında Fabiân'la evden dışarı çıktı, taş gibi kalakaldılar; onlar gibi, ne oluyor diye yataktan fırlayan öbürleri tek kelime edemediler.

Orada, kampın tam ortasında, bir direğe bağlanmış, bir erkek cesedi duruyordu. İşkenceden geçmişti. Kolları bacakları parçalanmıştı, elleri ayakları yoktu. Gözlerinin yuvaları boştu ve kulaklarını da koparmışlardı.

Cesedin parçalanmış görüntüsüne dayanamayanların mideleri bulandı, kendilerini tutamayıp kusmaya başladılar; kimisi de donup kalmıştı, ne yapacaklarını bilemiyorlardı; kesilip biçilmiş cesedi kaldırmak için askerlerin geldiğini görünce ferahladılar. Picot:

- Bir an önce buradan gitmek istiyorum! Hepimizi öldürecekler! diye bağıarak öfkeyle Fabiân'la ve sekreteri Albert Anglade'yle paylaştığı eve girdi. - Burada olanların bizimle ilgisi yok, dedi Fabiân. - Öyleyse, kiminle ilgisi var? diye azarladı Picot. - Sakin ol! Sinirlenerek bir yere varamayız. Albert Anglade kusup içini boşalttıktan sonra, rengi uçmuş ve gözleri yaşlı lavabodan çıktı.

- Bu ne dehşet! Bu kadar da olmaz, diyebildi. Marta Gomez üç erkeği şaşkınlık içinde bırakarak eve girdi, sandalyeye çöktü, bir sigara yaktı ve hiçbir şey söylemedi.

- Marta, iyi misin? diye sordu Fabiân. - Yok, iyi değilim. Harap bir haldeyim, burada neler oluyor bilmiyorum, ama burası bir mezarlığa dönüyor, ben... bence artık gitmeliyiz, mümkünse bugün. - Sakin ol, diye Fabiân rica etti. Hepimiz bir karar vermeden önce sakinleşmeliyiz. Bir an önce Clara'yla ve Ahmed'le konuşmalıyız. Onlar ne olup bittiğini bilir, bize de anlatmak zorundalar. - O adam... o adam Ahmed'le birlikte gelen adamdı, dedi Marta. - Evet, o Yasir'in parça parça edilmiş cesediydi, Ahmed'e göre Bay Tannenberg'e çalışıyordu, dedi Fabiân. - Fakat... böyle bir şeyi kim yapabilir? diye soru sormayı sürdürdü Marta. - Hadi canım, sakinleş, diye Fabiân teselli

etmeye çalıştı. - Büyükbabanı görmek istiyorum. Ahmed'in sesi korkudan perişan olmuş bir adamın sesiydi. Clara onu bu durumda, perişan, gözleri kıpkırmızı, ağlamaklı, elleri titrer görünce şaşırdı.

- Ne oldu? - Görmeye çıkmadın mı? Büyükbabanın günaydın demek için bize

yaptığı gösteriyi kaçırdın mı? Onu öldürmekle kalmamış cesedini böyle aşağılamak gerekli miydi? O bir canavar... bu adam bir canavar...

- Ne söylediğini anlamıyorum, dedi Clara, kekelemeye başlamıştı. - Yasir... Yasir'i öldürtmüş ve cesedini parçalamış. Burada teşhir etti kampın ortasında, hepimiz görelim diye, bizim tanrımız olduğunu unutmayalım diye, hepimizin efendisi olduğunu... Ahmed ümitsizce ağlıyordu, korumalara falan dikkat ettiği yoktu, korumalar bu zayıf adama karşı duydukları küçümsemeyi gizlemeden onu seyrediyorlardı.

Clara'nın koşarak dışarı çıkmak, çığlık atmak geldi içinden, ama kendini tuttu, paniğe kapılırsa adamların onu da büyükbabasını da saymayacağını biliyordu.

- Büyükbabam seni kabul etmez, dinleniyor. - Onu görmem lazım, beni ne zaman öldüreceğini bilmek istiyorum, diye bağıyordu. - Sus! Benim önümde böyle saçmalıklar söyleme. Git buradan. Bağdat'a dönüp büyükbabamın sana verdiği görevleri yap. Şimdi bizi rahat bırak. Albay'ın gelmesi Clara'nın zihnini karıştırdı, adamın soğuk bakışlarından yılmamaya çalıştı.

- Bay Tannenberg'i görmek istiyorum. - Kalkıp kalkmadığını bilmiyorum. Burada bekleyin. Clara, Albay'ı Ahmed'le salonda bırakıp büyükbabasının odasına gitti. Aliya yaşlı adamı tıraş etmeyi yeni bitirmişti, Doktor Necib damarından iğneyi çıkarmaya hazırlanıyordu, geride ne serum torbası ne de plazma torbası, hiçbir şey bırakmamıştı.

- Size fazla zorlamamanızı söylemiştim, dedi Clara'ya selamlama yerine. - Kesin artık; hazırlanmam bitince bizi bırakın; size bugün iyi olmam gerekiyor dedim, dedi Tannenberg. - Ama daha hazır değilsiniz, artık yaptıklarımın sorumluluğunu kabul etmiyorum... - Beni torunumla yalnız bırakın, diye buyurdu Tannenberg. Hemşire ve hekim çıt çıkarmadan odadan ayrıldılar. Tannenberg'den korkuyorlardı. Ona karşı gelmenin tehlikeli olduğunu biliyorlardı.

- Ne var, Clara? - Albay seni görmek istiyor. Çok ciddi görünüyor. Ahmed de geldi... diyor ki Yasir'in cesedini ortaya bırakmışlar... senin onun öldürülmesini ve şerefiyle oynanmasını emrettiğini söylüyor... - Aynen öyle. Şaştın mı? Kim önüme çıkarsa başına ne geleceğini iyi bilsin. Bu hem buradaki adamlara bir uyarı, hem de benim Washington'daki arkadaşlarıma. - Ama... ama Yasir ne yaptı ki?

- Bana komplo 'kurdu, arkadaşlarıma benim casusluğumu yaptı, arkamdan iş çevirdi. -Nereden biliyorsun?

- Ne? Nereden mi biliyorum? Ben burada, bu yatakta hareketsiz yatarken Yasir'in yaptıklarını bilmem seni şaşırtıyor mu? Ama ben buradayken de her yerde gözüm kulağım vardır benim.

-

Onu öldürmek gerekli miydi? demeye cesaret etti Clara. - Gerekliydi, ben gerekli olmayan bir şeyi asla yapmam. Şimdi Albay'a söyle gelsin, o senin kocan olacak bok herif gitsin, o ne yapacağını bilir.

-

Onu öldürecek misin? - Belki, her şey bundan sonraki günlerde olacaklara bağlı. - Lütfen... lütfen, onu öldürme. - Bebeğim, senin hatırın için bile işlerimin gereğini yapmaktan vazgeçmem. Eğer tereddüt edersem, onların yapabileceğini bildikleri şeyi yapmazsam, onlar bize yaparlar. Kural bu, bu kuralı bozamam. Yasir'in ölümü George'un, Enrique'nin ve Frankie'nin yaşadığını anlamalarını sağladı; buradaki ortaklarım da, Albay dahil, mesajı aldılar. Şimdi git, dediğimi yap. - Ne diyeceğim? diye mırıldandı Clara.

Kime? - Picot'ya, Marta'ya... Ne oluyor diye soracaklar... - Onlara hiçbir şey söyleme. Kazılarını yapsınlar, gitmeden önce Kitabı Mukaddesi bulmaya çalışsınlar, yoksa gitmelerine izin vermem. İki saat sonra kampta her şey normale dönmüştü. Sahte bir normallikti bu. Clara nereden güç bulduğunu bilmeden, ondan olan biteni açıklamasını isteyen Picot'yla zor bir görüşme yapmış, sonra da bir grup işçiyle birlikte kazı yapmaya gitmişti.

Ne Picot ne de öbürleri onunla tapınağa gelmek istemediler, onu da bütün bu olanlardan sonra hâlâ rutin çalışmayı sürdürebildiği için kınadılar. Hiçbirini dinlemedi, söyledikleri acı sözlere tepki vermedi; başka seçeneği olmadığını biliyordu, biraz duraklasa ya da zayıflık gösterse yıkılırdı, yıkılmaya hakkı yoktu.

Uzaktan uzaktan helikopterlerin kalkış seslerini duyduğunda kazı yapıyordu. Ahmed'in gittiğini anlayınca içi rahatladı. Artık onu sevmiyordu, yine de büyükbabasının onu öldürtmesine dayanamazdı. Bu kendini aldatmasını imkânsız hale getirirdi. Onun uzakta olması daha çok işine geliyordu.

Albay da onunla birlikte gitti mi, bilmiyordu, fakat ne olursa olsun, büyükbabası daha ölmediğini, dizginleri hâlâ elinde tuttuğunu göstermişti.

Öğlene doğru birkaç gün önce buldukları kata giden delikten inmeye karar verdi. Ayed Sahadi ondan bunu yapmamasını rica etti, fakat Clara ona susmasını buyurdu. Her gittiği yere sessizce arkasından ge

len Gian Maria, birlikte aşağı gelmeyi önerdi.

- Olur, ama önce ben ineceğim, oranın ne durumda olduğunu gördükten sonra senin yanıma gelmene karar veririm. Makaralara sarılı iplere bağlanarak, topraktaki kapkaranlık delikten kaya kaya ayakları sağlam toprağa basana dek indi. Acımış yağ kokuyordu ortalık, midesi bulandı, ama kendini tuttu. Günler önce buldukları, Picot ile Fabiân'ın keşfedip de tapınağın başka bölgelerine geçen bir kapı olduğunu söyledikleri o salonu araştırmakta kararlıydı.

Beline bağladığı fenerleri yakıp kendine göre stratejik gördüğü noktalara yerleştirdi. Sonra duvarı ve yeri elleriyle yoklamaya girişti.

Zaman kavramını yitirmişti, ara sıra iyi olduğunu bilsinler diye ipi çekiyorsa da, Gian Maria'yı yanına göndermeleri sinyalini vermiyordu. Ona ancak çağırırsa inmesini tembih etmişti.

Nasıl olduğunu bilmiyordu, ama elindeki ıspatulanın sapıyla vurduğu duvarlardan biri gümbür gümbür yıkılıverince molozlar ve toprak yıkıntısı altında gömülüp kaldı. Gözlerini açtığında hareketsiz yatıyordu, korktu, çünkü sağ bacağıının üzerinden bir şey geçiyordu. Nefes almaya bile cesaret edemedi, bacağıının üstünden geçen şey ya bir yılan ya da bir büyük fareydi.

Saniyeler ona sonsuzluk gibi uzun geldi; eğilip bakmaya cesareti yoktu, yere çivilenmiş gibi öylece duruyordu. Birden bir ışık yüzünü aydınlattı ve ona seslenen bir erkeğin sert ayak sesleri onu kapıldığı panikten kurtardı.

- Clara, iyi misin? Yarıkaranlıkta Gian Maria'yı fark etti, o ana kadar yanında bir insan bulmaktan bu kadar sevinmemişti.

- Kımıldama sakın, burada bir şey var... - Nerede? Ben bir şey görmüyorum. Ne oldu? - Görmüyorsun, herhalde görmüyorsun... - Clara, bir şey yok, hiçbir şey görmüyorum. Ayaklarına bakacak cesareti bulduğunda gerçekten de hiçbir şey yoktu. Hayvan ilgilenmeden onun yanından geçip gitmişti. Ferahlayarak içini çekti, elini Gian Maria'ya uzattı.

- Ya bir yılan ya da bir fare geçti sanırım, ne olduğunu bilmiyorum, ama bacaklarımın üzerinden geçti. Bereket versin ayaklarımda çizme var. - Amma da korkmuşsun! Neden buradan çıkmıyoruz? -

Gitmek mi istiyorsun? Niye indin öyleyse? - Sana bakmaya indim, merak ettim. - Beni fazla merak ediyorsun. - Evet, gerçekten öyle, diyerek kabul etti rahip. - Bana yardım et, şuna bir bakmak istiyorum, işçileri indirip buraları temizlemelerini isteyeceğim. Besbelli tapınağın başka bir katındayız. Burayı aydınlığa çıkarmak gerekiyor.

- Pek kolay olmayacak, diyerek fikrini belirtti Gian Maria. - Evet, kolay olmayacak, ama uyumamalıyız, vaktimiz yok. Clara bir işçi vardiyasını delikten aşağı gönderdi, başka bir grup işçi de dışarıyı temizliyordu. Bütün bölgeler için kuvvetli lambalar ısmarladı. Gece de çalışacaklardı, bir tek dakikayı bile ziyan etmek istemiyordu, ama aslında geceleri de çalıştırmak için fazladan para ödemeye söz verdiği adamların hayatını tehlikeye atıyordu.

Picot'nun kızacağını biliyordu, ama umurunda değildi. Nasıl olsa, kazıyı o yürütecekti ve finansmanı da büyükbabası yüklenecekti. Konumunun ağırlığını gösterme zamanıydı.

Lion Doyle, Marta'nın ona uzattığı faksı okudu:

- Sanırım senin ajansından gelmiş, bana onu az önce Ante verdi. Mektupları dağıtıyor, seni bulamamış. - Teşekkür ederim. Faksı ona gönderen Photomundi'nin direktörüydü, fakat Lion faksta yazılı olan satırların ardında patronu, Global Group başkanı Tom Martin olduğunu anladı:

Epeydir senden haber alamıyoruz, müşterilerimiz haber gelmediği için sabırsızlanıyorlar. Söz verdiğin röportaj ne oldu? Yapamayacaksan, geri gel, çünkü basın organları tek tek fotoğraflar için ödeme yapmaya devam etmeyecekler.

Acele haberlerini bekliyorum, olmuyorsa dön.

Tom Martin onu sıkıştırıyordu, çünkü müşteriler onu sıkıştırıyordu. Alfred Tannenberg'i ölmüş görmek isteyenler daha fazla bekleyemiyorlardı. Global Group başkanı da ona Tannenberg'i hemen öldürmeyecek olursa sözleşmeyi bozacaklarını bildiriyordu.

Peşin olarak iyi para almıştı, fakat Martin'in bu parayı geri isteyeceğini biliyordu.

Büro olarak kullandığı depoya gitti, orada Fabiân'ı öbür iki arkeologla birlikte buldu, Fabiân, Ante Plaskiç'e bütün bilgisayar aletlerini kutulara koymas ve arşivlerin bir listesini yapması emrini veriyordu.

- Bir faks yollamak istiyorum, dedi. - Yolla, bakalım, yanıtını verdi Fabiân. Bu sabah patronun sana bir tane göndermiş, onu geri kalan postayla birlikte gönderdiler. - Evet, durum çok kötü, savaş ortamı içeren bir röportaj istiyor, burada da öylesi yok. Görünen o ki, gazeteler artık kazılarla ve arkeologlarla ilgili röportajlara ilgi duymuyorlar. - Biz bir savaşın arifesindeyiz, dedi arkeologlardan biri. - Evet, öyle. Picot'yla konuşup Bağdat'a nasıl gidebilirim soracağım. - Bekle, hepimiz gidiyoruz. Yves artık gitmek istiyor, bir gün önce

olması bir gün sonra olmasından daha iyi diyor, ama Ahmed'in bize yola çıkış işaretini vermesini bekliyoruz, özellikle de şu meşhur Albay'ın bulduklarımızı sergi için yanımızda götürmemize müsaade çıkarmasını beklememiz gerekiyor, diye açıkladı Fabiân.

- Tamam, beklerim. Ante, senin bilgisayarlarından birini patronuma bir haber göndermek için kullanabilir miyim? - Şuradaki yazıcıya bağlı, diye eliyle gösterdi Hırvat. - İnternet kullanamamamız büyük bir zaman kaybı, diye sızlandı Lion. - Evet, ama burada bu iş için telefon hattı yok, elimizde ne varsa onunla idare et. Ne istersen yaz, şu tepsinin üstüne koy. Bu akşam biri faksları göndermek ve mektupları postaya vermek için Tel el Mukayyer'e gidecek. Lion Doyle'un sahte patron Photomundi'ye yanıtı kısacıktı:

Bu hafta röportajı alacaksın.

Tom Martin sekreterinin az önce getirdiği zarfı açtı. Bu zarfı bekliyordu. Photomundi'nin direktörü ona telefon edip Doyle'dan bir faks geldiğini az önce bildirmişti.

Kısa satırı okuyup kâğıdı yırttı. Derhal gizemli Bay Burton'a telefon edecekti. Adam kızılıyordu. Birkaç gün önce telefonda ona böyle demişti. Peşin olarak çok para ödediğini hatırlatmış, sonuç istediğini söylemişti. Eğer Irak'a gönderilen adam Tannenberg ile torununun nerede olduğunu bulduysa, aralarına sızması gerekirdi, neden sözleşmeyi yerine getirmiyordu?

Global Group başkanı Irak'ta görev yapmanın kolay olmadığını açıkladı, eğer adamı sözleşmenin gereğini henüz yerine getiremediyse demek ki olanak bulamamıştı, uygun zamanı bekliyordu herhalde; sabretmesini rica etti, fakat Bay Burton ona artık sabırlarının kalmadığını söyledi.

Bay Burton'un ona verdiği son numarayı bulup çevirdi. Bu İngiltere'de bir cep numarasıydı, ama, aslında Bay Burtonun şu anda nerede olduğunu bilmiyordu.

- Buyurun. - Bay Burton mı? - Evet, söyleyin, Bay Martin. - Ah, benim olduğumu biliyordunuz demek! - Buyurun, söyleyin. - Bu hafta görevin yapılacağını söylediler. - Garanti ediyor musunuz? - Adamımın bana söylediğini size aktarıyorum.

- Görevin gerçekten yapıldığını ne zaman bileceğiz? - Size bu hafta iyi haberler verebileceğimi söyledim ya. - Kanıt isterim, iyi haber yetmez. - Bu, Bay Burton, hepsinden zor, en azından ilk anda. - Sözleşmemizde yazılı. - Ben sözleşmelerimi yerine getiririm, Bay Burton. - Getirmelisiniz, Bay Martin. - İyi, sizi yine ararım. - Haberlerinizi bekliyorum. Hans Hausser telefonu kapadı ve gözlerini yeniden, Global Group başkanının telefonu araya girene kadar, okuduğu kitaba çevirdi.

Oldukça geç bir vakitti, saat yediyi geçiyordu, fakat Carlo'ya, Mercedes'e ve Bruno'ya telefon etmese olmazdı. Canavar'ın torunuyla birlikte yuvalandığı Irak'ın bu yitik köyünde neler olup bittiğini öğrenmek için sabırsızlıkla bekliyorlardı.

Ayağa kalktı, trençkotunu aldı, kızı Berta telaşlanmasın diye gürültü yapmamaya çalışarak dışarı çıkmaya hazırlandı. Ama o sırada çocuklarına akşam yemeği yediren Berta'nın kulakları keskindi, tıktırtıyı işitip antreye çıktı.

- Nereye gidiyorsun, baba? - Biraz bacaklarımı hareket ettirmem lazım. - Ama vakit çok geç, hem de yağmur yağıyor. - Berta, lütfen, bana çocuklarından biriymişim gibi davranmaktan vazgeç! Bütün gün evdeyim, biraz yürümek istiyorum. Biraz dolaşıp hemen döneceğim. Kızının yanıt vermesine fırsat vermeden kapıyı kapadı. Onu üzdüğünü biliyordu, ama elinden bir şey gelmezdi, hemen haber vermezse arkadaşlarına sadık davranmamış olurdu.

Profesör Hausser bir süre yürüyüp evinden uzaklaştı. Sonra bir otobüse bindi, dört durak sonra indi, bir telefon kabini aradı.

Carlo Cipriani kliniğinde, muayenehanedeydi, oğlu Antonino'nun böbreğini aldığı bir arkadaşının ameliyatına yardım ediyordu. Sekreteri Maria, Doktor Cipriani'nin odasına döner dönmez onu arayacağına söz verdi.

Çevirdiği ikinci numara Bruno Müller'in hiç ayrılmadığı cep telefonuydu.

- Bruno... - Hans... nasılsın? - İyiyim, dostum, iyiyim. Haberlerim var: Görevin bu hafta yapılacağını bana garanti ettiler. - Emin misin? - Bana söyledikleri bu, sözlerini tutacaklarını umuyorum.

- O kadar uzun yıllar bekledik ki, sanırım bir hafta daha bekleyebiliriz... - Evet, ama itiraf

edeğim ki, her zamankinden daha fazla sabırsızım. Umarım bu iş biter de normal yaşamlarımıza döneriz. Bruno Müller birkaç saniye sustu. Göğsünde arkadaşının çektiğini bildiği sıkıntının aynısını duyuyordu. Tannenberg'in öldüğünü öğrenmek için içlerinde şiddetli bir istek duyuyorlardı. O gün, Hansin dediği gibi, "yaşayacaklardı" bugüne kadar yaşadıklarından farklı bir biçimde yaşayacaklardı.

- Carlo'yla ve Mercedes'le konuştun mu? - Carlo, oğlu Antonino'yla ameliyathanedeymiş. Mercedes'i de şimdi arayacağım. Onun sabırsızlığı beni hep korkutuyor. - Carlo'yla konuşunca ona küçüğü sorma. Ondan haberin yokmuş gibi davranmayı sürdür, perişan olmuş. - Oğlunun nereye gittiğini henüz bilmiyor mu? - Bilmiyor, öbür gün onunla konuştum. Bana dedi ki, ne mektup göndermiş ne telefon etmiş, evde ona hep oğlunun iyi olduğunu bildiklerini söylüyorlarmış, ama nerede olduğunu söylemiyorlarmış, sadece derin bir bunalım geçirdiğini söylüyorlarmış. - Ya Araştırma ve Güvenlik Bürosu başkanı olan arkadaşı, ona yardım edemiyor mu? - Sanırım çocuk haber bırakmış, demiş ki, babam beni ararsa onunla ebediyen ilişkiyi keserim demiş. - Çocuklar hem neşe hem de acı kaynağıdır. - Evet, aynen öyle, onlar olmadan biz bir hiç olurduk. - Biliyorum, dostum, biliyorum. Pekâlâ, Mercedes'i arayacağım, bir şey öğrenirsem hemen sana bildiririm. Mercedes Barreda makyajını bitirmek üzereydi. Bu gece Lise'ye gidecekti. İnşaat firmasının bir kredi hesap hattını açık bulundurduğu bankalardan birinin yetkili danışmanının locasına davetliydi, bu davetten kaçamamıştı.

Operayı özellikle sevdiği söylenemezdi, oysa klasik müzik tutkunuydu. Öyle gösterişli, sanat değeri olmayan sosyal etkinliklere katılmaz, görmek ve görünmek için bir yere gitmeyi reddederdi.

Bu sosyal gösteriye katılmak onu fazlasıyla tedirgin ediyordu, bu yüzden de pek keyfi yerinde değildi.

Cep telefonunun sesini duydu, önce yanıt vermemeyi aklından geçirdi. Sonra birden sıçradı, çalan kendi kişisel telefonu değildi, günler önce özel olarak Hans'ın araması için satın alıp da internette numarasını gönderdiği telefonda bu.

- Evet, derken sesi kederliydi. - Yoksun sandım.

- Bu cebin sesini öbürküyle karıştırmışım. Söyle bakalım, işler nasıl gidiyor? - İyi, galiba bu hafta olacak. - Garantimiz var mı? - Bana kesin konuştular, bize düşen yalnızca beklemek. - Beklemekten bıktım. - Hadi canım, hepsi hepsi bir hafta kaldı şunun şurasında, son anda sinirlerimizi bozacak değiliz ya. - Haklısın. Ne zaman ararsın beni? - Haber alır almaz. - Evet, hemen ara, lütfen. - Biliyorsun ki hemen haber veririm, ilk arayacağım sen olacaksın. - Teşekkür ederim. - Kendine iyi bak. - Sen de. Hans Hausser telefon kabininden çıkıp yağmur altında sıırıslıklam oluncaya kadar yürüdü, eve dönmek için bir taksiye bindi. Buz gibi donmuştu ve öksürmeye başlamıştı. Kızı Berta yağmurda gezip üşüttüğü için azarlayacaktı.

Robert Brown evinin kapısını açtı. Paul Dukais birkaç kez zile basmıştı, sabırsızdı, oysa sabırsızlık Planet Security firması başkanının huyu değildi.

- Hepimiz burada mıyız? diye sordu Dukais, Brown'a. - Evet. Ralph Barry yeni geldi, ben de mentoruma telefon ettim. Acil olan şeyi sen söyler söylemez onu görmeye gideceğim. Dukais, Brown'm salonuna girdi ve bu yerin yalın zarafetine hayranlık duydu, bu sade güzellik Antik Dünya Vakfı başkanının ince zevkini yansıtıyordu. Ralph Barry elinde bir viski kadehiyle oturuyordu. Yani, Barry'nin de orada olması daha iyiydi, çünkü vakfin kurucusu olarak işin bir bölümünü o yürütüyordu.

Brown'in hizmetkârı Ramón González, kibarca ne içmeyi arzu ettiğini sordu.

- Bir double viski, buz olsun, su olmasın. Kadehi eline aldığı anda, Ramón salondan çıkınca, iki adama bakıp Yasir'in katlini haber verdiğinde nasıl korkacaklarını düşündü.

- Yasir'in öldürülmesini Alfred Tannenberg emretmiş. Fakat canını almakla yetinmemiş. Ellerini ayaklarını kesmelerini, gözlerini çıkarmalarını emretmiş, hepsini bir kutuya koyup, mühürlemiş ve bize hediye olarak göndermiş. Daha yeni geldi, onun için sizleri çağırdım. Senin mentoruna ve ortaklarına hitaben Tannenberg'in el yazısıyla yazılmış bir de mektup var. Kahire'deki adamlarımdan biriyle konuşmayı başardım, o da Ahmed'le konuşmuş, bana diyor ki, Yasir'in öldürülmesinden pek etkilenen Ahmed şu anda çılgın gibiymiş.

Paul Dukais Yasir'den kalanları göstermeyi de ihmal etmedi. Metal bir kutuyu açtı, onun da içinden başka bir kutu çıkardı, ikinci kutuyu açınca, kurumuş kanla karışık bir et ve kemik yığını, çürümek üzere olan iki göz ortaya çıktı.

Antik Dünya Vakfı başkanı, yüzü bembeyaz kesilmiş, ayağa kalktı, konuşamıyordu, dehşetten ağzı açılmış gözleri dışarı uğramıştı.

Ralph Barry de aynı şekilde şoke olmuş durumdaydı. Her ikisi de tek kelime edebilecek durumda değildi. Barry mide bulantısıyla birdenbire dışarıya koştu.

- Sakla şunu! diyerek isterik bir çığlık attı Robert Brown. Paul Dukais kutuyu kapadı yeniden metal kutunun içine koydu. Metal kutuyu bir anahtarla kilitledi, anahtarı cebine koyup gözlerini Robert Brown'a dikti. Gördü ki, Robert Brownin yüzü, Yasir'in kalıntılarını görünce çılgına dönmüştü.

- Tanrım, ne dehşet bu! Tannenberg şeytanın teki! Dukais yanıt vermedi. Düşündü ki, Robert Brown ne ondan ne de Tannenberg'den daha iyi bir insan sayılırdı; aynı soygunlara ve cinayetlere o da katılıyordu, uzaktan katılmasından başka bir fark yoktu, böylece çamur üstüne sıçramıyordu. Paralı katil olarak, kullandığı adamlarla arasındaki tek fark, onların yapılan işe hayatlarını koymalarıydı; Robert Brown ise o sırada viskisini içerek verdiği görevin sonucunu beklerdi.

Ralph Barry kusarken zorlanmaktan yüzü karmakarışık olmuş döndü.

- Sen orospu çocuğunun birisin! diye Dukais'e bağırdı. - Bunu görmek benim de hoşuma gitmedi, dedi Dukais, kanepeye yakın bir sehpanın üstüne koyduğu kutuyu eliyle göstererek. Ama elimizde olan bu ve bunu da ben herhalde tek başıma yutacak değildim. Sizler de işin içindesiniz, öyleyse hiçbir ayrıntıyı sizden esirgeyecek değilim. Paul Dukais ayağa kalktı ve viski şişesinden kendine cömertçe koydu.

- Viski içmek ağızdaki tatsızlığı giderir. Ne Brown ne de Barry yerlerinden kıınıldamadılar, hâlâ Yasir'in kalıntılarını görmenin etkisindeydiler. Sonunda Robert Brown dalgınlığından sıyrılarak gelen haberi sordu.

- Ahmed ne demiş? - Ahmed ve benim Safran'daki adamlarım Alfred'in ölmekte olduğu konusunda birleşiyorlardı. Bir hafta daha yaşamaz diyorlardı, ama ya-nıldılar. Onun bize "hayattayım" deme biçimi Yasiri öldürmek oldu, oraların hâlâ onun sahası olduğunu ve onun müsaadesi olmadan yeri

mizden bile kıpırdayamayacağımızı bilmemizi istiyor.

- Fakat, Ahmed ne demiş? diye Robert Brown ısrar etti. - Kahire'deki adamım Ahmed'in tek istediğinin koşarak kaçmak olduğunu söylüyor. Ama ne olursa olsun görevini yapacak. Adamım ona açıkça, bu işten kimsenin öyle istediği zaman elini kolunu sallayarak çıkamayacağını söylemiş. Hiçbir değişiklik yapmadan bekleyeceğiz. Şu lanet savaşın başlamasına az bir zaman kaldı. - Ya Clara Tannenberg? diye sordu Ralph Barry. - Görünüşe bakılırsa Ahmed onun, aynı büyükbabası gibi bir şeytana dönüştüğüne inanıyor. - Tabletleri bulmuşlar mı? - Hayır, Ralph, bulamamışlar, ama galiba Clara birkaç ton daha toprak taşımaya hazır görünüyor. Ha! Ahmed, Picot'nun Clara'yı, Clara'nın da büyükbabasını bütün buluntuları Irak'tan çıkarmaya ikna ettiğini haber vermiş. Birkaç Avrupa başkentinde büyük bir sergi düzenlemeyi tasarlıyorlar, ayrıca buraya getirmeyi de düşünüyorlar, böylece er ya da geç seni arayacaklar. Sen şu Picot'nun arkadaşısın, değil mi? Ralph Barry

viskisinden iri bir yudum aldı ve Dukais'e yanıt vermeden önce içini çekti.

- Tanışıyoruz. Akademi dünyasında bir yerlere gelmiş olan herkes birbirini tanır. - Yani Safran'dan çıkan eserler geri kalanlarla birlikte gelmeyecek, diye mırıldandı Robert Brown. - Hayır, bu da Clara ile büyükbabasının küçük sürprizlerinden bir tanesi. Anlaşılan Alfred onların satışına karşı çıkmıyor, eserlerin kaybedilmesine razı, ama önce torununun dünyanın yarısını onlarla birlikte gezmiş olması şartıyla. Sanırım Ahmed bizim sabırlı olmamız gerektiğini düşünüyor, çünkü sadece bir zaman meselesi. - Çıldırılmış o! dedi Robert Brown küçümseyerek. - Bana sorarsanız hâlâ aklı başında, dedi Paul Dukais. Planet Security firması başkanı elindeki evrak çantasını açtı ve içinden üç dosya çıkarıp Robert Brown'a uzattı.

- Burada her şeyin ayrıntılı raporu var, son günlerde Safran'da olup biten her şeyin detayları, bir genç hemşire ile iki muhafızın öldürülmesi de dahil. - Peki, bunu bize neden söylemedin? Neler olmuş, neler geçmiş? diye sordu her seferinde biraz daha değişen Ralph Barry. - İşte söylüyorum ya. Raporda okursunuz. Benden Tannenberg'in gerçek sağlık durumunu sordunuz, ama Tannenberg'i görmek mümkün değildi, hele Safran'a gittikten sonra hiç. Onun için adamlarımdan biri odasına girmeyi başardı; anlaşılan aksilikle karşılaşıncaya, o da hemşire ile iki korumayı ortadan kaldırmak zorunda kaldı. Tannenberg'in yaşlı hizmetçisini de yaraladı. Alfred'i bir sürü alete bağlı olarak gördü, son

nefesinde gibi görünüyordu, ama anlaşılan o ki yeniden canlanmış. Hepsi burada. Şimdi kararı size bırakıyorum; herhangi bir değişiklik yapıyor muyuz yapmıyor muyuz bana söyleyeceksiniz.

- Hayır, değişiklik yapmayacağız, öngörülen plandan ayrılmayacağız, dedi Robert Brown. Paul Dukais ayağa kalkıp vedalaşmadan çıktı. Brown ve Barry kadar o da sarsılmıştı, ama bunu göstermek istememişti. O en iğrenç nedenlerle, en korkunç biçimde insan öldürmeye hazır adamların örgütünü yönetiyordu, yani bir kutuya konmuş iki ayak, iki el, iki göz için etkilenmiş görünmesinin âlemi yoktu.

Onu rahatlatan tek şey, eski yeşil berelilerin albayı Mike Fernânde'ın ona planın titizlikle hazırlandığını, rotasından çıkması için bir neden olmadığını bildirmesiydi. Mike'a elindeki askerlerin hepsinden fazla güveniyordu, o planın yolunda gittiğini söylüyorsa, yolunda gidiyor demektir.

Robert Brown ile Ralph Barry, ikisi de kendi düşüncelerine gömülmüş, bir süre konuşmadılar. Sanat ve arkeoloji dünyasının iki seçkin adamı epeyce sarsılmışlardı. En kötüsü, diye düşünüyordu Robert Brown, mentorunun tepkisi olacaktı. George Wagner öfkeden kuduracaktı, karşısındakinden daha yüksek sesle tek kelime etmese bile... En fazla soğuk duruşundan korkardı; bakışlarındaki sertlik bildiği her şeyi unutturacak kadar zihnini karıştırdı. Aslında tıpkı Alfred'e benziyordu, tek farkı Washington'daki duvardan duvara halı döşeli odalarda yapardı işini, oysa Tannenberg işini Doğu'nun karanlık ve dar sokaklarında yürütürdü.

- Telefon edeceğim, bir dakika beni bekle, diye rica etti Ralph Barry'den. Ralph Barry olur dedi. Patronunun zor bir konuşma yapacağını biliyordu. George Wagner meydan okumalara boyun eğecek adam değildi, eski dostu Tannenberg'inkine bile.

Adamlar bitkin düşmüştü. Clara dinlenmelerine izin vermiyordu. Son hafta, tapınaktaki molozları temizleyerek, tonlarca toprağı boşaltmışlardı.

Yves Picot onu istediğini yapmakta serbest bırakmıştı, Clara'nın işçileri zorladığı çılgınca çalışmaya hemen hemen hiç katılmıyordu.

Arkeologlar ekibi, Ahmed Hüseyini hadi gidiyoruz dediğinde hazır olunması için şimdiden malzemeleri ambalajlıyorlar, bir yandan da Clara'ya yardım ediyorlardı. Çoğu kez, Clara'nın kimi isteklerine hayır diyemiyorlardı. Ayed Sahadi de onu sürekli izliyordu.

Alfred Tannenberg amelebaşı gibi görünen askeri uyarmıştı, kampta

bir daha herhangi bir olay çıkarsa, bunu hayatıyla ödeyen o olacaktı. Clara'yı Gian Maria da gözden kaçırmıyordu; bir an için gözden kaybetse telaşlanıp yerinden sıçırıyordu.

Fabiân ile Marta ellerinden gelen desteği veriyordu, neredeyse uyku uyumayan ve yemek yemekle bile vakit kaybetmek istemeyen Clara'da açığa çıkan bu istem gücüne şaşıyorlardı.

Sadece büyükbabasını ve Fatima'yı görmeye gitmek için kazıdan ayrılıyordu, onların yanında bir iki dakika kalıyor kalmıyor hemen çalışmaya dönüyordu.

Clara son günlerini yaşadığını bildiği büyükbabasının yanında kalamadığına üzülyordu. Alfred Tannenberg artık iyice tükenmişti, yalnızca olağanüstü iradesi onu hayatta tutar gibiydi.

Fatima artık ayağa kalkabiliyordu, doğru dürüst bir iş göremiyordu, ama Doktor Necib'den evde efendisinin yanında kalmak için müsaade almıştı.

- Bayan Hüseyini! Clara ona böyle seslenene dönüp bakmadı, elindeki ıspatula ve fırçayla sütun başlığı kalıntısına benzeyen cismi temizlemeyi sürdürdü. Biri onu kocasının soyadıyla çağırırsa yanıtlamamaya karar vermişti; bunu kimseye söylememişti, ama herkesin bunu fark edip uymasını bekliyordu. Fakat ses ısrarcıydı.

- Bayan Hüseyini... Sinirlenerek döndü. Henüz on yaşlarında görünen bir çocuk ona bakıyor, kızıp bağırarak diye korkuyordu. Ona hanımefendinin sinirli olduğunu söylemişlerdi. Clara'nın gülümsediğini görünce ferahladı.

- Ne istiyorsun? - Eve gelmeniz gerektiğini söylemem için beni gönderdiler; Doktor Necib sizinle görüşmek istiyor. - Ne varmış? diye kaygılanarak sordu. - Bilmiyorum, bana yalnızca sizi bulup çağırمامı söylediler. Clara bir sıçrayışta ayağa kalkıp küçük çocuğun peşinden yürüdü, çocuk koşarak kampa dönüyordu. Aklına kötü şeyler geliyordu. Doktor Necib onu çağırttıysa, bu büyükbabasının durumunun kötüleştiğini gösteriyordu.

Eve girdiğinde karşılaştığı sessizlik ona kötü bir şeyler olduğunu haber veriyordu. Büyükbabasının odası boştu, onu yerinde göremeyince kendini tutamadı, ağlayarak evden dışarı fırladı.

Küçük çocuk eliyle sahra hastanesini gösterdi. Onu orada bekliyorlardı.

Doktor Necib ve Aliya, Alfred Tannenberg'i yeniden canlandırmaya çalışıyordu. Yaşlı adam beyin enfarktüsü geçirince onu hastaneye taşımak zorunda kalmışlardı.

Bilinçsiz ve bedeninin yarısı felçli olan Tannenberg bilinçdışının de

rinliklerinden kaynaklanan bir yaşam savaşı veriyordu, ölüm elinde tırpanla onu kendine çekiyordu.

Sesini çıkarmadan hekimin ve hemşirenin yaptıklarına baktı. İkisi de tek söz söylemediler, yalnızca Doktor Necib ona bakıp eliyle ümitsizliğini belirtti.

Doktor Necib ona dönüp de kolundan tutarak hastaneden çıkarana dek ne kadar zaman geçti bilmiyordu.

- Daha ne kadar süre dayanır bilmiyorum, belki birkaç saat, bir gün... fakat yeniden kendini toplayabileceğini sanmıyorum. Clara ağlamaya başladı. Zamana karşı verdiği savaşta yorulmuştu, özellikle de büyükbabası olmadan devam edemeyeceğini hissediyordu. Yaşamak için onun yaşadığını bilmeye ihtiyacı vardı.

- Emin misiniz? diye kekeledi. - Bu kadar nasıl dayandığına şaşıyorum. Beyin enfarktüsü geçirdi. Bilincine tekrar kavuşacağını sanmam, ama kavuşsa bile, kesinlikle konuşamayacak, belki sizi bile tanıyamayacak; hiç kımıldayamayacak. Durumu kritik. Üzgünüm. - Onu buradan çıkarırsak?

diyerek bir ümit pırıltısı aradı. - Kaç defa size rica ettim, ama ne siz ne de büyükbabanız beni dinlemediniz. Şimdi çok geç. Onu şimdi nakledersek yola dayanabileceğini sanmıyorum. - Ne yapabiliriz? - Yapmak mı? Hiçbir şey yapamayız, yapılabilecek her şeyi yaptım. Şimdi yalnızca bekleyip ne olacağını göreceğiz. Aliya ve ben onun yanından ayrılmayacağız, siz de yakınında bulunun; her an ölebilir. Ayed Sahadi, Clara'dan ve Doktor Necib'den birkaç adım ötede bekliyordu, konuşmanın tek kelimesini bile kaçırmamaya çalışıyordu. Gian Maria amelebaşının yanında gerektiğinde Clara'ya yardım etmeye hazır duruyordu.

Clara başını dikleştirdi, gözyaşlarını tuttu. Eliyle gözlerini kurularken yüzünde tozdan bir yol bıraktı. Böyle bir anda zayıflık göstermemeliydi. Büyükbabası onu uyarılmıştı: Burada adamlar kamçı sesi olmadan boyun eğmezler.

- Ayed, hastanenin çevresindeki muhafızları iki katına çıkar! Büyükbabam bir kriz geçirmiş, ama bunu atlatacak, doktorumuz gerekeni yapıyor, dedi, gözlerini Selam Necib'e dikerek... Hekim onu yalanlamaya cesaret edemedi. - Tamam, Hanımefendi, yanıtını verdi amelebaşı. - Güzel, sana dediğimi yap, kimse işi bırakmasın. İş bırakmak için bir sebep yok. Ben bir süre burada kalacağım. - Ben de kalacağım, dedi Ayed Sahadi. - Sen, ben ne dedimse onu yapacaksın. Kazıya göz kulak ol ve adamların çalışmasıyla ilgilen.

- Bay Tannenber benim yanınızdan ayrılmamı yasakladı. Clara, Ayed'in karşısında dimdik durdu, adam ona vuracağından korktu, çünkü kadının bakışlarında büyük bir öfke vardı. Çok alçak bir sesle emrini tekrarladı:

- Ayed, her şeyin benim istediğim gibi gittiğinden emin olunca, dönersin. Anladın mı? - Evet, Hanımefendi. - Çok iyi. Clara arkasını dönüp hastaneye girdi, arkasında Gian Maria vardı, elini Clara'nın omzuna koyup ondan söyleyeceklerini dinlemesini istedi.

- Clara, büyükbaban inanmış bir Hıristiyan mıydı, bilmiyorum, ama istersen... istersen... ben rahibim, ona Tanrı'yla buluşacağı yolda yardımcı olmak için son duasını edebilirim. - Son dua mı? - Evet, son kutsama. Onun bir Hıristiyan olarak ölmesine yardım etmek, Hıristiyan gibi yaşamamış olsa da. Tanrı merhametlidir. - Bilmem ki büyükbabam bilinci... bilinci yerinde olsaydı... son duasının edilmesini ister miydi... - Tek istediğim ona yardım etmek, sana yardım etmek. Bu benim görevim, ben rahibim, İsa'nın dininde doğmuş bir adam Kilise'nin son tesellisini sunulmadan ölemez. - Büyükbabam hiçbir şeye inanmazdı. Ben de öyle. Tanrı hiç hayatımızda yer almadı, hiç var olmadı o kadar basit, hiçbir tanrıya ihtiyaç duymadık. - Son duası edilmeden ölmesine göz yumma, diyerek Gian Maria ısrar etti. - Hayır, senin ona son duayı etmene müsaade edemem, o bana ölürken bir rahip çağırmamı hiç söylemedi. Senin onun başında ayin yapmana izin verirsem, sanki... sanki günah olur. - Fakat ne diyorsun! Sen ne dediğini bilmiyorsun! diyerek protesto etti rahip. - Kusura bakma, Gian Maria. Büyükbabam yaşadığı gibi ölecek. Eğer senin Tanrın varsa ve dediğin gibi merhametliyse, büyükbabama son duayı etsen de olur, etmesen de. - Clara, lütfen! Sana yardım etmeme müsaade et, ona yardım etmeme müsaade et. Siz ikiniz de bilmeseniz de buna muhtaçsınız. - Hayır, Gian Maria, hayır; kusura bakma. Arkasını dönüp hastaneye girdi. Büyükbabasını izni olmadan herhangi bir törene maruz bırakmaya niyetli değildi. Aslında, "son dua"nın nasıl yapıldığını da bilmiyordu. Clara Katolik değildi, Hıristiyan bile değildi; Müslüman da değildi. Ne Sarı Ev'de ne Kahire'deki yuvasında Tanrı'nın hiç yeri olmamıştı. Büyükbabası ve babası ona Tanrı'dan hiç bahsetmemişlerdi. Onlar için din yobazların ve cahillerin işiydi.

Gian Maria ne yapacağını bilemeyip sustu. Clara kolayca yumuşatılabilecek biri olmadığını göstermişti, o da hiçbir şeyi zorla yapamazdı.

Hastaneye yakın kalmaya ve Tanrı'ya Clara'nın gönlünü aydınlatması için dua etmeye karar

verdi, büyükbabasına son duaya izin versin diye.

Picot, Fabiân ve Marta Clara'ya yardıma ihtiyacı var mı diye sorma

ya hastaneye geldiler. Ekibin öbür arkeologları da aynı şeyi yaptı. Marta bir adım daha ileri gidip, Clara kendini toplayana kadar kazı

ya gidip çalışmayı önerdi.

- Sağol, Marta; sen orada olursan ben daha rahat olurum. Bu insanlar emir almadan hiçbir şey yapamazlar. -Merak etme, sen dönene kadar nöbeti ben alacağım. O gece Clara'nın hayatındaki en uzun gece oldu. Büyükbabasının öldüğünü görüyordu ve bunu önlemeye gücünün yetmeyeceğini hissediyordu. Selam Necib hastanın yarına çıkmayacağını söylemişti. Alfred Tannenberg gözlerini açtığına, henüz sabah olmuştu. Sanki çok uzak bir yerden gelir gibiydi, yitik bakışları keder ve acı doluydu. Yaşlı adam Clara'yı tanımış gibiydi, fakat bir tek sözcük bile söyleyecek hali yoktu. Vücudunun yarısı felçliydi ve çok güçsüzdü.

Clara ses çıkarmadan Doktor Necib'in hareketlerini izliyor, hekimin ona ne umabileceklerini söylemesini bekliyordu, fakat ancak iyice gün ağardıktan sonra hekim beraber hastaneden dışarı çıkmalarını işaret etti.

- Büyükbabanızın durumu artık istikrarlı, gidip biraz dinlenin. - Yani, ölmeyecek mi? - Bilmiyorum, bir saat içinde bir enfarktüs daha olur da yeniden komaya girer mi bilmem, böyle bir gün daha, iki üç hafta daha dayanır mı dayanmaz mı bilmem. Aslında, girdiği kritik durumdan nasıl çıkabildiğini bile açıklayamıyorum. - Şimdi ne yapacağız? Ne yapacaksınız? - Şimdilik, bir duş alıp biraz dinleneceğim, bence siz de aynı şeyi yapın, çünkü neler olacağını bilmiyorum. Dinlenin; bitkinsiniz ve bu durumda ne büyükbabanıza yardımcı olabilirsiniz ne de kendinize. - Ama ya ona bir şey olursa? - Aliya onun yanında. Onun durumu iyi, çünkü biraz başını yastığa koyabildi, şu an bize ihtiyacı yok. Fatima da yanında. Henüz iyileşmedi, ama gerektiğinde bize haber verebilir. Hekimin tavsiyesini uymaya karar verdi. Yorgunluktan bitmişti, aç değildi, ama bütün gün yemek yememişti. Kendini yatağa atar atmaz derin bir uykuya daldı.

Adam Marta'ya seslendi. Kazma darbesi duvarda bir ağız açmıştı, bu delikten bir oda kalıntısı görünüyordu.

- Hanımefendi, bakın, burada bir salon daha var... dedi işçi arkeologa eliyle göstererek. Marta açılan delikten bakınca yeni küçük bir salon olduğunu ve içinde seramik kalıntıları bulunduğunu gördü. Tapınağa ait bir salon daha, görünüşe göre öbürlerinden daha küçüktü.

İşçilere içeri girmek için, en az zarar vererek deliği nasıl büyüteceklerini öğretti. İkinci saatin sonunda duvarı desteklemişler, yeni boşluğa girme yolunu açmışlardı bile.

Özel bir heyecan duyan yoktu. Yalnızca bir heykel ya da el değmemiş bir alçakkabartma bulduklarında biraz seviniyorlardı. Bu da tapınak saraydaki birçok salondan biri gibiydi.

Yer, kil parçalarıyla doluydu, savaşın patirtisi sırasında yere düşen tabletler. Salon duvarının bir ucunda birtakım oyuklar bulunduğu görülüyordu, bu oyuklarda eskiden tabletleri depolamak için raf gibi ahşap latalar yerleştirilmişti muhtemelen.

Parçalanmış tabletlerden birini inceledi, okuduğu şey pek dikkatini çekmedi. Şiirler, bilinen ve tekrarlanan Sümerce şiirler, ama yine de bütün kalıntıları dikkatle toplamalarını ve incelemek ve sınıflandırmak üzere hepsini depoya götürmelerini emretti.

Küçük boyutlu kırılmış birkaç heykelcikle, kamıştan kalem de buldular.

Bu yeni odayı görsünler diye işçilerden birini Picot'ya ve Fabiân'a haber götürmekle görevlendirdi, olur ya belki onlar burada bir özellik bulunduğunu düşünebilirlerdi.

İki erkek gelip incelediklerinde onunla aynı fikre vardılar; orada her zamankinden daha önemli bir şey yoktu, ama öyle de olsa tablet kalıntıları yine de incelenmeliydi.

Sayıları çok değildi, bazı parçalar, üzerinde yazılı olan birbiri arkasına birkaç cümleyi okumaya yetecek büyüktü. Akşamı tapınağın bu bölümünü temizlemekle geçirdiler, aynı zamanda da tasnif edilmek üzere tabletleri bir araya topluyorlardı.

- Gian Maria bize yardım etsin, dedi Marta. Hastanenin oralarda kederle boşuna dolaşıp duruyor. - Yararlı olmak istiyorsa, gerçekten yararlı olsun. Neymiş ve zahmete değer mi anlamak için, bu tabletlere bir göz atmak lazım, diyerek ona katıldı Picot. Fabiân rahibi aramaya gitti, çalışmaya dönmelerini istedi, o da kabul etti; Clara'nın onu büyükbabasına yaklaştırmayacağını anlamıştı.

İki gün süresince kampta her zamanki rutin program işlerken arkeologlar arasında gerilim artmaya başlamıştı, hepsi de sabırsızlık içinde buradan gidecekleri anı bekliyordu.

Mart bütün şiddetiyle gelmişti günler uzamış, güneş ışık verdiği gibi

sıcaklık da vermeye başlamıştı. Onun için Ahmed Hüseyini'nin telefonu herkeste büyük ferahlama yaratmıştı.

Picot, Ahmed'le yaptığı telefon görüşmesinden sonra sevinçli sevinçli gülümsüyordu. Ahmed ona hükümetin, tapınaktan çıkan objeleri sergi için Irak dışına götürülmesine müsaade kararı aldığını söylemişti, bu iyi bir haberdir. Sergiye, diye Ahmed uyardı, Clara ve kendisi komiser olarak katılacaklardı. Bundan başka, Picot, ona bütün eser parçalarının son sorumluluğunu yüklediği ve tabii, hepsinin Irak'a geri gelmesini garanti ettiği bir belge imzalamak zorundaydı.

Eğer hazır iseler -Picot hazır olduklarını söyledi-bir hafta sonra perşembe günü sabah erkenden helikopterler gelip onları alacaklardı. Onları Bağdat'a götürecekler, oradan da Ürdün sınırına ulaştırılacaklardı. En fazla on gün sonra evlerinde olacaklardı.

Clara haberi umursamazlıkla karşıladı. Onun tek derdi büyükbabasıydı, Bağdat'ta verilen kararlar onun için bir şey ifade etmiyordu, yine de bazen sessizliği özlediğini düşünüyordu, onun için sessizlik demek

o safranlı sarı topraklarda yalnız kalmaktı, Picot ve meslektaşları olmadan... insanın yalnızca ailesi içinde bulabileceği yalnızlığı öylesine özliyordu ki. Alfred Tannenberg yaşıyordu. Mucizevi bir şekilde beyin enfarktüsünü atlatmış görünüyordu, fakat Doktor Necib ona bu iyileşmenin aldattıcı olduğunu söylüyordu.

Aslında, yaşlı adam ne konuşabiliyor ne de kımlıdayabiliyordu. Ara sıra Clara'yı tanır gibi oluyor, başka zamanlardaysa etrafındakiler bakışlarının sanki ulaşılmaz diyarlarda gezindiğini düşünüyorlardı.

- Beyefendinin bu hastaneden çıkması lazım, diyordu ihtiyar Fatima, bu sahra hastanesi yerine küçük odasında onun bakımı altında Tannenberg'in daha iyi olacağına inanıyordu, fakat Doktor Necib bu konuda hiç ödün vermiyordu. Clara, dolaşır görüldüğü diyarlarda büyükbabasına eşlik edememekten en çok acı duyuyordu. Ama öyle de olsa, yanından ayrılmıyordu; kazıya gitmeye cesaret edemiyordu, olan biteni Marta gelip ona anlatıyordu.

Bir akşam Clara, ellerini tutmuş büyükbabasının başında beklerken, büyükbabası anlaşılmasın bir şeyler gevelemeye başladı. Almanca bir kelimeyi tanıdığını sandı, Almanca büyükbabasının anadiliydi, fakat Clara bu dili anlayamıyordu.

Tannenberg tedirgin görünüyor ve kımlıdamaya çalışıyordu, gözlerinde öfke parıltıları vardı. Doktor Necib ne olduğunu açıklayamıyordu, Clara ise ona bir yatıştırıcı yapılmasına karşı çıktı,

büyükbabasının yeniden konuşabileceğine hâlâ inanıyordu. Doktor Necib'i ikna etti, hastayı kaldırıp bir koltuğa oturtular ve akşamın sıcak havasını soluması için dışarı çıkardılar. Bu ona iyi gelecek, diyordu Fatima.

Yanında otururken, büyükbabasının çevresindeki her şeye ilgiyle

baktığını şaşarak gördü, büyükbabası sanki her şeyi ilk defa görür gibiydi. Sonra onun gülümser gibi yaptığını görünce sevindi.

- Büyükbaba, büyükbaba, beni duyuyor musun? Büyükbaba, benim kim olduğumu biliyor musun? Büyükbaba, lütfen, konuş benimle. Beni duyuyor musun? Beni duyuyor musun? Alfred Tannenberg gözlerini kocaman kocaman açtı ve bakışlarını çevresinde gezdirdi. Çadırlardan birinin kapısında arkeologlar dertsiz tasasız sohbet ediyorlardı. Tanımadığı adamlar vardı, onları hiç görmemişti, ama aldırıyordu.

Yanıdaki, onunla konuşuyor gibi görünen kadına baktı, ama ne dediğini işitemiyordu. Evet, Greta'ydı bu, ama bu seyahate beraber çıktıklarını hiç hatırlamıyordu. Gözlerini kapadı ve akşam havasının kokusunu içine çekti; hissettiği bu mutluluktan çekip çıkararak onunla konuşmak için ısrar edenler olsa da, yaşam dolu olduğunu hissediyordu.

- Tannenberq, beni duyuyor musunuz? Tannenberq, size söylüyorum! Duyuyor musunuz? Genç adam gözlerini açtı ve ona seslenen adama umursamazlıkla baktı.

- Ne istiyorsunuz, Profesör? - Diğer arkadaşlarınızla birlikte çalışmanız gerekiyordu; size Batı Duvarı'na kadar yapılan çalışmaya katılma görevi vermişim, oysa siz burada uyuyorsunuz. - Dinleniyorum, hem dinleniyorum hem de postayı bekliyorum. Berlin'de neler olup bittiğini bilmek için sabırsızlanıyorum. - Kazıya dönünüz! Sizin ayrıcalığınız yok! - Elbette var! Ben buradayım, çünkü ailem size para ödüyor, bu kazının parasını da ailem ödüyor. Siz hepiniz benim emrimde çalışanlarsınız. - Bu ne cüret! - Siz, Profesör, küstah bir Yahudi'siniz. Babam size güvenip bu arkeolojik kazıyı size bırakmamalıydı. - Sizin babanız bana hiçbir şeyi güvenip bırakmış değildir, buraya bizi gönderen üniversitedir. - Boş versene, Profesör, Üniversitemizin en cömert sponsoru kim? Siz ve Profesör Wesser üniversitenin parasal desteği sayesinde iki yıldır Harran'dasınız. Niçin dönmüyorsunuz? Bütün Yahudiler neredeyse, sizin de orada olmanız gerekir. Bir gün gelecek üniversite direktörü sizi burada tuttuğu için hesap verecek. Ciddi görünümlü, yaşlı başlı bir adam olan profesör, tam yanıt verecekti ki, koşarak gelen bir oğlan çocuğun çığlıklarıyla sözü kesildi.

- Profesör Cohen, geliniz! Çok acele! Profesör çocuğun yanına kadar gelmesini bekledi. - Ne var, Ali, ne oluyor? - Profesör Wesser sizin oraya gelmenizi istiyor, tabletlerde olağandışı bir şeyler var diyor. Küçük Ali gülümsüyor, sevinçli görünüyordu. Heykel meykel aramak için toprağı kazan bu kaçıklar, onu tuttıkları için şanslıydı. Üstünde garip yazılar bulunan kil parçalarını bulunca mutlu oluyorlardı.

Profesör Wesser ile Profesör Cohen, Harran'a yerleşen bu genç araştırmacılar grubunu yönetiyorlardı. Artık gitmeleri yakındı, çünkü eylül ayı gelmişti, geçen yıl da aynı ayda gitmişlerdi. "Ama dönerler" dedi Ali, "pek ilgilendikleri o kil parçalarını bulmak için yine dönerler."

Profesör Cohen son aylarda kazı yaptıkları arkeolojik alanın birkaç yüz metre ötesinde bulunan çukura doğru Ali'nin peşinden gitti. Profesör Wesser'in yaptığı buluşun heyecanına kendini kaptırmış olduğu için, Alfred Tannenberq'in onu takip ettiğinin farkında bile olmadı.

- Jacob, bak burada ne yazıyor! diyerek Profesör Wesser Profesör Cohen'e bir çift tablet uzattı. Jacob Cohen ceketinin cebinde taşıdığı metal bir kutudan gözlüklerini çıkarıp, işaretparmağını otuz santim kadar uzunluğu olan tablete yazılı olan satırların üzerinde gezdirdi. Okumayı bitirince meslektaşına baktı ve kucaklaştılar.

- Tanrı'ya şükür! Aaron, bunun doğru olabileceğine inanmazdım. - Doğru, dostum, doğru, hem de bunu Ali'nin sayesinde bulduk. Çocuk gururla gülümsedi. Profesör Wesser'e o civarda, üstünde o çok değer verdiği tabletlerdeki çizgilerin aynısı çizili olan tabletlerle yapılmış bir çukur olduğunu haber veren oydu. Aaron Wesser hiç düşünmeden, çocuğun peşinden söylediği kuyuya gitmişti, köylülerin tablet kalıntılarını, evlerini kurarken yaptıkları gibi, kuyu inşa ederken de kullanmış olmalarının şaşılacak bir şey olmadığını biliyordu.

Kuyunun dikkat çekecek bir tarafı yoktu, yalnızca uzman gözler kuyunun tuğlalarından bazısının normal tuğla olmadığını fark ederdi.

Profesör Wesser tuğlaları tek tek incelemeye başladı, Ali'nin çok hoşuna giden o acayip imleri deşifre ede ede gidiyordu. Ali bu imlerin atalarının kullandığı harfler olduğunu bilmiyor, bu yabancıların gördüğünü görmüyordu.

Birden Profesör Wesser bir çığlık attı; Ali, profesörün elini ya bir yılanın ısırıldığını ya da bir

akrebin soktuğunu düşünerek yerinden sıçradı. Ama hayır, Profesör Wesser çocuktan bir çift tuğlayı oradan sökebilmek için aletlerini getirmesini istiyordu. Tuğlaları öyle çıkaracaktı ki, Ali'nin anladığı kadarıyla, kuyunun özgün yapısına bir zarar vermeyecekti.

Hemen Profesör Wesser'in geceleri yattığı eve gidip, aletlerini aldı ve çabucak getirdi.

- Şimdi biliyoruz ki, İbrahim Peygamber Vaat Edilmiş Topraklar'a doğru yola çıkarken Yaratılış öyküsünü de yanında götürmüş. Tanrı ona bu öyküyü vahyetmiş, dedi Aaron Wesser. - Fakat, bu Şamas kim olabilir? diye sordu Profesör Cohen. Kitabı Mukaddes'te Şamas adında biri geçmiyor, İbrahim Peygamber'in öyküsü de kısacık... - Haklısın, ama bu tabletler şüpheye yer bırakmıyor. Şimdi bizim bu anlatıyı aramamız lazım, İbrahim'in anlatıp Şamas'ın yazdığı Yaratılış öyküsünün yazılı olduğu tabletleri, dedi Profesör Wesser. - Onlar burada olmalı. İbrahim, Kenan Ülkesi'ne yola çıkmadan önce uzun süre Harran'da kaldı. Bu tabletleri bulmalıyız, diye bağırdı Profesör Cohen coşkuyla. - Demek ki atalarımız Yaratılış'ı İbrahim aracılığıyla biliyorlardı, diye mırıldandı Aaron Wesser. - Ama asıl önemli olan, dostum, eğer bu iki tablet yalan söylemiyorsa, ortada bir Kitabı Mukaddes var, tabletlere yazılmış bir Kitabı Mukaddes, İbrahim'in anlattığı bir Kitabı Mukaddes. - Tablet Kitabı Mukaddes. Aman Tanrım, eğer bu tabletleri bulursak bu geçmişin ve geleceğin en önemli keşfi olacaktır! Alfred Tannenber, iki profesörün aralarındaki bu konuşmayı büyülenmiş gibi dinliyordu. Onlarsa coşkuyla kapılmış oldukları için Alfred Tannenber'in orada olduğunun farkında değildiler. Tam Alfred tabletleri Profesör Cohen'in elinden çekip almak üzereydi ki, görevli arkadaşlarından, kendisi gibi üniversite öğrencisi olan biri, elindeki bir telgrafi sallaya sallaya geldi.

- Savaş var! Savaş var! Alfred, savaşa girmişiz. Polonyalıların bizden çaldıklarını geri alıyoruz! Danzig bizim kutsal vatanımızın parçası olacak! Anlıyor musun, Alfred? Hitler, Almanya'nın gururunu kurtaracak. Al, sana da bir telgraf var. - Sağol, Georg, bugün büyük bir gün! Bunu kutlamalıyız, dedi genç Tannenber, gençleri dinleyince dili tutulan iki profesörün kaygılı bakışları önünde, merakla kendisine gelen telgrafi okurken. - Babam Polonyalılara iyi bir sopa attığımızı yazıyor, dedi Georg. - Benim babam da Fransa'nın ve Birleşik Krallık'ın bize savaş ilan edeceğini söylüyor. Georg, geri dönmeliyiz, bu anı kaçırmak istemem, Hitler'in yanında olmalıyız; Almanya'yı ihtişamlı günlerine döndürecek, ben de buna katılmak isterim. - Siz çıldırmışsınız! İki genç, Profesör Cohen'e nefretle baktılar. - Siz bize hakaret etmeye nasıl cesaret edersiniz? dedi Alfred Tannenber. Bir yandan da yaşlı profesörün gömleğinin göğsünden yakalamıştı. - Profesör Cohen'i bırakınız! diye emretti Aaron Wesser. - Sen sus! Pislilik Yahudi! dedi Georg adlı genç.

Ali korku içinde gözlerinin önünde olan bitenleri seyrediyordu. Kendilerini koruyamayan profesörlere vurmaya başlayan bu iki gencin ona yapabileceklerinden korkuyordu.

İki adam kan revan içinde yere düştüğü zaman, Georg ve Alfred, Ali'yi fark ettiler. Aralarında hain hain bakıştıktan soma tekmeleyerek çocuğa saldırdılar, çocuk kafasına inen tekmelerden kendini koruyamıyordu.

- Yeter, yeter! Onu öldüreceksiniz! diye bağırıyordu Profesör Cohen. Alfred Tannenber pantolonunda gizlice taşıdığı küçük bir tabanca çıkarıp Profesör Cohen'e ateş etti. Sonra Profesör Wesser'in olduğu tarafa döndü ve onu iki gözünün arasından vurdu. Son kurşun da, yediği dayak yüzünden acı içinde yatan küçük Ali'ye.

- Domuz Yahudilerden başka bir şey değillerdi, dedi Alfred Tannenber kendisine neşe dolu gözlerle bakan arkadaşı Georg'a. - Onları öldürmen umurumda değil, yanıtını verdi Georg. Ama şimdi söyle bana soranlara ne diyeceğiz? Alfred Tannenber yere oturup bir sigara yaktı, yükselerek akşam esintisinde kaybolan duman kıvrımlarına bakarak eğlendi.

- Onları ölü bulduğumuzu söyleriz. - Bu kadar kolay mı? - Bu kadar kolay. Onları soymak için

birileri öldürmüş olabilir, doğru değil mi? - Sen öyle diyorsan, Alfred... Güzel, birbirimizi yalanlamamak için bir plan yapalım. Biliyor musun? Haklısın. Almanya Hitler rüyasını gerçek yapmak zorundadır. Bu yabancılar bizim kanımızı emiyorlar ve vatanımızı kirletiyorlar. - Bak, sana anlatacağım bir şey var, önemli bir şey, bunu yalnız Heinrich'e ve Franz'a söyleyeceğiz. - Nedir o? diye sordu Georg ilgiyle. - Kuyuya bak. - Görüyorum. - Bak orada iki parça eksik, iki tuğla. Şuradaki tuğlalar. - Bu tuğlalarda olağanüstü ne var? - Moruklara göre, çok olağanüstü bir vahiy taşıyorlar üzerlerinde. Anlaşılan İbrahim Peygamber Yaratılış'ı kendi halkına aktaran kişiydi... Yani, biz insanlar Kitabı Mukaddes'te Yaratılışla ilgili anlatılanları İbrahim'in vahiylerinden almışız. Georg eğildi ve iki tableti yerden aldı, üstlerindeki çiviyazısıyla yazılmış iletinin sırrını anlamıyordu. Yani, olsa olsa, bu onun daha üniversitedeki ikinci yılıydı.

İki genç, arkeolog olmak istiyorlardı, yani, dördü, çünkü Franz ile Heinrich onların en iyi arkadaşlarıydı. Birlikte aynı ilkokula gitmişlerdi, aynı zevklere ve meraklara sahiptiler, aynı mesleği seçmişlerdi, üstelik babaları da çocukluk arkadaşlarıydı. Hiç sarsılmamacasına

derin olan dostluklarının temelini, Adolf Hitler'in himayesinde kurulan bir Napolas'ta atmışlardı. Napolas'a girmenin şartlarından biri fiziksel ve ırksal özelliklerdi, kanı hiç kirlenmemiş genç ve sağlıklı Almanlar olmaktı.

Napolas'a kabul edilmek hem gençler için hem de aileleri için büyük bir onur sayılırdı, buralara yalnızca hem fizik görünüşü hem de akademik derecesi çok yüksek olan gençler seçilirdi.

Tarih, coğrafya, biyoloji, matematik, müzik ve spor, özellikle spor, Almanya ve Prusya imparatorluklarının subaylarını oluşturan kadetlerin yetiştirildiği antik kurumların kalıtı üzerine kurulmuş olan bu özel okulların diğer etkinlikleri arasındaydı. Bu nedenle bir kaynağı "ele geçirme" oyununu oynarken, topografik bir haritayı okumayı öğrenirken, karşı grupça tutulmuş bir ormanı boşaltırken, bütün gece açık havada yürüyüş yaparken paramiliterler gibi talimler yapıyorlardı.

Fakat bu okulların, Hitler'in ilham verdiği, onun düşlediği Almanya'nın elit tabakasını biçimlendirmek amacıyla yola çıkan Napolas'larla bir ilgisi yoktu. Bu nedenle paralı sınıfların oğulları eğitimlerini, kendi bölgelerindeki okullarda sivrilen ve Führer'in o çok hoşlandığı fiziki görünüşe sahip işçi sınıfı çocuklarıyla paylaşıyorlardı.

Alfred, Georg, Heinrich ve Franz, Napolas'taki formasyonlarını tamamlayınca ve derece sınavını geçince, bütün mezun olanlar gibi, geleceklerini nasıl biçimleyeceklerine karar vermek zorunda kaldılar; orduya mı gireceklerdi, partiye mi, yönetime mi, endüstriye mi yoksa akademik hayatta mı katılacaklardı? Neyse ki, bu dört arkadaşın durumu kendiliğinden belli oldu, babaları onlara seçenek bırakmamış, üniversiteye girmeleri ve doktora yapmaları gerektiğine karar vermişlerdi.

Dört gencin aileleri zengindi, her şeyleri vardı, ama yine de gitgide fakirleşen Almanya'nın değişimine katkı yapma aşkıyla yanıyorlardı. Alfred'in babası tekstil firması sahibiydi. Heinrich ile Franz'ın babası avukat, Georg'un babasıysa doktordu.

Adolf Hitler kahramanlarıydı, babalarının da öyle, arkadaşlarından çoğunun da öyle. Bu adama bir tanrıya inanır gibi inanıyorlardı, söylediği her şeyin Almanya'yı büyük Almanya yapacağına yürekten inanmış, onun nutuklarını titreyerek dinliyorlardı.

Ne diyecekleri konusunda anlaşarak, tabletleri dikkatlice sakladılar. Aynı arkeolojik çalışmanın üyesi ve çiviyazısı uzmanı, Hitler'in sadık bir izleyicisi olan Profesör Keitel'den o tabletlerde tam olarak ne yazdığını çözümlemesini isteyeceklerdi.

Profesör Keitel'in Alfred'in babasına borcu vardı. Ailesi tekstil fabrikasında çalışmıştı, kendisi de Bay Tannenberg'in sayesinde üniversiteye girmeyi başarana kadar orada çalışmıştı. Bay

Tannenberɡ ona bir yardımcı profesörlük görevi bulmak için nüfuzunu kullanarak babalık

etmişti. Ne yazık ki, onu Profesör Cohen'in yanına verdiler. Cohen onun bütün kalbiyle nefret ettiği bir Yahudi'ydi. Fakat Profesör Keitel, Yahudilerin toplumdaki dışarı atılacağı günün gelmesini umutla bekleyerek bir Yahudi'yle birlikte çalışmanın aşağılayıcılığına katlandı.

Dört genç, telaşlı adımlarla ve acıların ifade eden jestlerle, binyıllık kalıntıları topraktan kazıp çıkardıkları yerin yakınındaki kampa vardılar. Gördükleri trajedinin şaşkınlığı içindeki zavallı genç rollerini mükemmel oynadılar. Profesörlerin ve zavallı Ali'nin cesetlerini nasıl bulduklarını, fazla ayrıntıya girmeden anlattılar. Profesör Wesser onlara eski kuyunun olduğu bölgeye bir göz atmaya gittiğini bildirmişti.

Profesör Cohen de Alfred'e, meslektaşı geciktiği için endişelendiğini, küçük Ali'yle beraber onu aramaya gideceğini söylemişti. Dönmedikleri için, önce Alfred, arkasından da ona evinden gelen telgrafi vermek isteyen Georg, kuyuya gittiler. Kuyuya varınca profesörleri ve Ali'yi ölmüş buldular. Neler olduğunu bilmiyorlardı, ama çok korktuklarını ve üzüldüklerini söylediler.

Öbür arkeologlar ve öğrenciler hep birlikte Profesör Cohen'in ve Profesör Wesser'in cesetlerini almaya gittiler. Kazı ekibi üyelerinden bazıları görmeye dayanamadıkları iki ihtiyarın ölüsü karşısında hissettiklerini gizleyemediler.

Alfred ile Georg acılı ifadelerini değiştirmeden öğretmenleri için üzülen öğrenci rolünü oynamayı sürdürdüler. Öğrenci arkadaşları ve diğer profesörler için onların Yahudilerden hoşlanmadıkları bir sır değildi, ama "bu iki adamın bu şekilde ölmüş olmasını arzu etmezdik" diyerek, duydukları acıyı sergilediler.

Profesör Keitel, gençlerin talep ve ısrarıyla, kendi kendine arkeolojik çalışmanın şefi oldu. Yerel makamlara cinayetin hesabını verme ve Alman Konsolosluğu'na üzücü olayı açıklamak için bir haberci gönderip, kurbanların ailelerine kara haberin iletilmesi hususunda yardım isteme görevi onun üstüne yıkıldı.

Profesör Keitel, kazı çalışmalarına son verdiğini de bildirdi, çünkü Almanya savaştaydı ve vatanın onlara ihtiyacı olabilirdi.

Ekim ayının sonlarında Berlin'e vardıklarında Profesör Keitel tabletlerin sırrını çözmeyi başarmıştı: Şamas adlı biri, İbrahim Peygamberin kendisine dünyanın yaratılışını anlatacağını söylüyordu. Harran'dan çıkmadan önce bu gizemli tabletleri aramışlar, ama en ufak bir iz bulamamışlardı, fakat dört arkadaş en kısa zamanda geri dönüp onları çıkaracaklarına yemin ettiler; şimdilik ülkelerine eli boş dönmüşlerdi. Profesör Keitel gözdesi bu dört gencin yaptığı soyguna açıkça göz yumdu, onlar da Harran topraklarından çıkarılan nesnelere bazılarını kendi kişisel eşyalarının arasına gizlediler.

- Hayır, Alfred, hayır, senin orduya yazılmana müsaade etmem. Tahsilini tamamlamalısın, ordudaki kadar yararlı olabileceğin başka yerler var. - Almanya'nın bana ihtiyacı var. - Evet, ama savaşarak değil. Sen daha formasyonunu tamamlamadın. - Georg bu hafta yazılacak, Franz ile Heinrich de. - Yapma, oğlum! Anne ve babalarının onlara müsaade edeceklerine inanmıyorsun herhalde? Onların babaları da benim gibi düşünüyor, sizin önce üniversitede doktoranızı almanız lazım. Almanya'nın iyi yetişmiş adamlara ihtiyacı var. - Almanya'nın ölmeye hazır adamlara ihtiyacı var. - Ölme işini herkes yapar, ama Almanya en iyi gençlerinin ölmesine müsaade edemez. Herr Tannenberɡ, inadını taramayacağını anladığı oğluna bakışlarını dikti. İtaatsiz değildi, elbette, fakat teslim olmuyor, vatanına cephede hizmet etmesinin görevi olduğunda iddia ve ısrar ediyordu.

- Tamam, baba, dediğini yapacağım, fakat kararını yeniden gözden geçirirsen sevinirim; hiç

olmazsa bir düşün. - Peki, Alfred, düşünceğim. Şimdi annenle konuş, annen müzikli bir gece eğlencesi hazırlıyor, senin de katılmanı istiyor. Kızları Greta'yla Hermannlar gelecek. Bu genç hanımın senin için uygun olduğunu düşündüğümüzü biliyorsun. Eşitsiniz, ikiniz de saf kan arı ırkındansınız, güçlü ve zekisiniz, ülkemize en iyi evlatları verecek çiftsiniz. - Benim dikkatimi derslerime vermemi istediğini sanıyordum. - Annenin ve benim istediğimiz de bu, fakat artık bir gün evleneceğin kızla ilişki kuracak yaştasın. Bu kızın Greta olması hoşumuza gider. - Hiç kimseyle evlenmek istemiyorum. - Senin yaşında bağlanmak istememeni anlıyorum, fakat zamanı gelecek bunu yapmak zorunda kalacaksın, senin için en iyisi hangisi olduğunu düşünmen iyi olur. - Annemi sen mi seçtin, yoksa onu sana baban mı seçti? - Bu soru çok münasebetsiz bir soru. - Hayır, baba, değil, babaların oğullarının kimle evleneceğine karar vermesi ailemizin geleneği midir, onu bilmek istiyorum yalnızca. Fakat üzülme, benim için Greta ya da bir başkası fark etmez. En azından Greta güzel, tam anlamıyla aptalın biri olsa da. - Bunu söylemeye nasıl cesaret edersin? Bir gün çocuklarının annesi olacak. - Ben zeki bir kadınla evlenmek istediğimi söylemedim ki, Greta'yı tercih ederim, biliyor musun, üstelik bence onun iyi bir özelliği de var; hep suskundur. Herr Tannenberg oğluyla konuşacaklarının bittiğine karar verdi. Onun ikide bir arkadaşı Fritz Hermann'ın kızına sataştığını işitmek istemiyordu.

Fritz önemli bir SS subayıydı, Himmler'e yakındı, Westfalia'da, tarihsel Paderborn kentindeki Wewelsburg Şatosu'ndaki pek çok güne onunla katılmıştı.

Orada yılda bir kez SS'in seçkinleri toplanırdı, tarikatın gizli bölümü. Her üyenin üzerinde adı yazılı gümüş plakalı bir koltuğu olurdu. Herr Tannenberg için arkadaşı Fritz'in özel koltuğunun olması önemliydi, çünkü böylece seçilmişlerden biri oluyordu.

Fritz Hermann'la arkadaşlığı sayesinde, sahibi olduğu küçük tekstil fabrikası menfaat sağlıyor, Alman ekonomisinin içine düştüğü bunalımdan etkilenmiyordu.

Fritz Hermann amirlerine ordunun giysi ihtiyacının bir bölümünü arkadaşı Tannenberg'in fabrikasından almayı önermişti, Tannenberg de bunun üzerine SS'lerin kravatlarını ve gömleklerini üretmeye başlamıştı.

Ama Tannenberg Fritz Hermann'la olan kârlı ilişkisini daha da sıkılaştırmak istiyordu; bunun için de, bağlılıklarını bir düğünle mühürlemekten daha iyisi olamazdı, büyük oğlu Alfred ile arkadaşı Hermann'ın büyük kızının düğünü.

Greta genç kızların en zarifi değildi, ama çirkin de değildi. Sarışın, fazlasıyla çıkıntılı, mavi gözlü ve bembeyaz tenliydi. Şişmanlamaya eğilimi olduğu tombul ellerinden belli oluyordu. Annesi, Bayan Hermann, kızını sıkı rejimlere sokup bu kilo alma eğilimini denetlemeye çalışıyordu, babası da ona, bedeninin biçimlenmesi için boş bir ümitle, zorla kültüf fizik yaptırıyordu.

Greta'nın yadsınamayacak tek üstün yönü viyolonseldeki virtüözlüğüydü. Annesi ve babası boş yere herkes gibi piyano çalmayı öğrensin diye uğraşıp durmuşlardı. Onun durumundaki genç hanımların hepsi piyano çalardı, ama Greta anne ve babasından viyolonsel dersine gitmek için izin alana kadar inatla diremişti. Bunun dışında, ebeveynine zerrece sorun çıkarmamış itaatkâr bir kız evlattı. On, on üç ve on beş yaşlarındaki üç erkek kardeşi ona taparlardı, çünkü henüz yalnızca on sekiz yaşında olmasına karşın, onda ikinci bir anne bulurlardı.

Üniversitede artık Yahudi profesör yok gibiydi. Çoğu her şeylerini bırakıp kaçmak zorunda kalmışlardı. Kaçmayanlar, nasıl olsa, sonunda aklın galip geleceğini düşündüler, çünkü kötü bir iş yapmamışlardı ve başkaları gibi onlar da iyi Almanlardı, ne ki şimdi toplama kamplarındaydılar. Bu yüzden ne o iyi Profesör Cohen'in ne de o iyi Profesör Wesser'in Harran'dan dönmemesinden rahatsız olan çıkmadı. Aslında iki yaşlı adam Sümer dilinin en önemli otoriteleriydi, ama bütün

eğitim görevlerinden soyutlanmışlardı, Harran'a gitmelerinin sebebi de ğrencilerin Yahudi kanı taşımasından şüphelendikleri niversite direktryd, direktör onları bu arkeolojik kazıya katarak iki yıl önce Almanya'dan çıkarmayı başarmıştı.

Son iki yıldır onları hep Harran'da tutuyordu, kazıya diğer katılanlar, işin gerektirdiği süreyi tamamlayıp geri dönerken bile onlar orada kaldı. Ama ne yazık ki, ölüm iki yaşlı profesörü Suriye'nin kuzeyindeki bu bölgede de buldu.

Alfred annesinin düzenlediği müzikli eğlence gecesine arkadaşlarını çağırmıştı. Böyle yaparsa babasının ona yüklediği yükü biraz olsun hafifleteceğini umuyordu. Müziği severdi, fakat annesinin piyanonun başına geçtiği ve başka müzik aletleri çalan arkadaşlarıyla ve onların kızlarıyla haftalardır birlikte hazırladıkları parçaları çalarak kendince sürprizler yaptığı bu ev konserlerini sevmezdi.

Annesine hayrandı; aslında dünyada ondan daha güzel bir kadın olmadığına inanırdı. İnce, uzun boylu, kestane rengi saçlı, mavimsi gri gözleriyle, Helena Tannenberg, gittiği her yerde peşinden hayranlık dolu fısıltıların duyulduğu doğal zarafet sahibi bir kadındı.

Onu Greta'nın yanında görmek, Alfred'e kuğu ile çirkin ördek yavrusunun öyküsünü anımsatırdı. Elbette ki kuğu, Bayan Tannenberg'di.

- Yani baban senin Greta'yla evlenmeni istiyor. Bayağı şanslısın! dedi Alfred! imdikleterek alay eden Georg. - Bakalım senin baban sana kimi seçecek, göreceğiz? - Babam bunu denemesinin bir işe yaramayacağını biliyor. Ben hiç evlenmeyeceğim, dedi Georg. - Evlenmek zorundasın, hepimiz evlenmek zorundayız, Fhrerimiz hepimizin evli olmasını ve ari ırdan çocuklar yetiştirmemizi istiyor, dedi Heinrich gülerek. - Tamam, yleyse siz kaç ocuk isterseniz yaparsınız, bir tane de benim için. Ben üremek istemiyorum, dedi ısrarla Georg. - Yahu, Georg, elbette bu kızlardan beğendiğin biri vardır! Hepsi de kötü değil ya... diyerek lafa karıştı Franz. - Benim kadınlara ilgi duymadığımı hâlâ fark etmediniz mi? Arkadaşlarının sesindeki alaycılık ve acılık, sohbeti daha az tehlikeli konulara kaydırmalarına yol açtı. Bu konuda Georg'un syleyebileceklerini işitmek istemezlerdi. Söylerse, ona gösterdikleri arkadaşlık aynı kalamazdı.

Alfred'in babası, Fritz Hermann'la birlikte oğlunun arkadaşlarıyla oluşturduğu gruba yaklaştı. Hermann ocukların dersleriyle ilgilendi ve ısrarla Almanya'nın savunmasıyla işbirliğine başlamalarını söyledi.

- Derslerinizi çalışın, fakat unutmayın ki Reichin n safta sizin gibi gençlere ihtiyaı var. - Bizi SS'e alır mıydınız? Alfred'in sorusu babasını ve arkadaşlarını hazırlıksız yakaladı. - Siz SS'e mi? Ama bu ne güzel bir dş! Devlet başkanımız, Fhreri

miz sizin gibi gençlere güvenmekten gurur duyar. Ben de sizin SS'e girmenize hemen yardım ederim. Yarın akşam sizi bromda bekliyorum, ESHA (Reich Güvenlik Merkezi) genel kararghının nerede olduğunu biliyorsunuz, Prinz Albertstrasse'de. Bu akşam eğlencesi umduğumdan daha iyi sonuç veriyor! diyerek Fritz Hermann sevincini belli etti.

Bay Tannenberg ile Bay Hermann öbür davetli grubunca ağırılınca, Georg, Alfred'e kızdı.

- Ne yapmaya çalıştığını öğrenebilir miyiz? Ne SS'e ne de Gestapo'ya ne de Reich'in şerefli alaylarından birine girmeye hevesliyim! Benim niyetim babama yardım edip, bize müsaade ettikleri yerde kazıya devam etmek. Ben arkeolog olmak istiyorum, asker değil, sizin de öyle düşündüğünüzü sanıyordum. - Hadi canım, Georg! Artık orduya ya da SS'e ya da alaylardan birine katılmadan duramayacağımızı biliyorsun. Babalarımıza kötü gözle bakmaya başladılar bile; benimki orduya girmemi istemiyor, pekâlâ, ben de SS'e girerim, orada benim müstakbel kayınpederim bana rahat bir yer bulur, dertsiz yaşarım. Kusura bakmayın, sizler de başımızın çaresine baksanız iyi olur, diyerek özür diledi Alfred. - Biliyor musun, arkadaşım? diyerek lafa karıştı Heinrich. Hakkın var. Ben de

seninle Hermann'a geleceğim. SS'de iyi bir makam bulup babama bağımlı olmaktan kurtulmam fena olmaz. - Demek ki, SS oluyoruz, dedi Franz. - Senin aklına daha iyi bir şey geliyor mu? diye sordu Alfred. - Hayır, aslında gelmiyor. Ben de seninleyim, dedi Franz bir kez daha boyun eğerek. - Aptalsınız! Bu ne demek oluyor? Georg'un sesinde ümitsizlik seziliyordu. - Demek oluyor ki, savaştayız ve Almanya için bir şeyler yapmak zorundayız. Babamın hakkı var, ölmek işini herkes yapar, yani biz bizi öldürmelerine fırsat vermeden yararlı olabileceğimiz bir yer bulmalıyız. Üstelik bu bulacağımız yer de bize yararlı olmalı. Sanırım Hermann'dan beni taşra şehirlerinden birine göndermesini isteyeceğim, belki Dachau'a. Savaş dönemini atlatmak için iyi bir yer orası. Fritz Hermann'ın sekreteri büronun hemen yanı başındaki bir odada beklemelerini rica etti ve şefinin şu anda bizzat Himmler'le birlikte olduğunu ifade etti.

Dört kafadar Hermann'ın yanına girmeden önce sabırla yarım saat beklediler.

- O, buyurun! Sizi burada görmek ne güzel. Devlet başkanı Führerimize sizden bahsettim. Bütün formaliteleri tamamlayıp da SS'in malı olduğunuzda sizi onunla tanıştıracam. Fritz Hermann gençlerin dileklerini sabırla dinledi, bütün istedikle

rini kabul etti: Alfred ile Heinrich, Almanya'nın düşmanlarını tutsak olarak tuttukları kamplardan birinin politbürosuna tayin olmak istiyorlardı, Franz herhangi bir, Waffen SS birliğinde cepheye gitmek istiyordu, Georg enformasyon servis ünitelerinden birine katılmak istedi.

- Mükemmel, mükemmel! SS içinde zekânızı ve üstün niteliklerinizi en iyi biçimde geliştirebileceksiniz! O akşam dört arkadaş Hermann'ın bürosundan SS üyesi olarak ayrıldılar. Fritz Hermann son derece etkili olmuştu, iki saatten az bir zaman içinde her birine genel karargâh içinde bir atama yeri bulundu; böylece hem üniversitedeki derslerine devam edecekler hem de SS olacaklardı.

- Almanya'ya içelim! dedi Alfred koca bir bira bardağını uzatarak. - Kendimize içelim, diye yanıtladı Georg. Uzun bir geceydi, öylesine uzun ki güneşin ilk ışıklarına kadar eve dönmediler. Hayatlarında yeni bir dönem başlıyordu, dört yoldaş bundan sonra, nerede bulunurlarsa bulunsunlar, bağlılıklarını hiçbir şeyin ve hiç kimsenin bozmayacağına yemin ettiler. Fritz Hermann onları kaderlerinin götüreceği yere gönderene kadar daha önlerinde iki yıl vardı. Alfred Tannenberg'in kaderi onu, Reichin Güvenlik Merkez Bürosu aracılığıyla Avusturya'ya götürecekti.

Heinrich, SS'lerin Yönetim ve Ekonomi Merkez Bürosu müfettişi olarak, Alfredie birlikte, Avusturya'ya gelecekti. Bu örgüt, kampları denetlemekle yükümlü bir örgüttü; Avusturya'da, Himmler'in tercih ettiği bir kamp olan, Mauthausen Kampı'nı denetliyordu. Franz SS komandolarının özel birliklerinden birine katıldı, Georg'sa SR'ye alındı, bu SR herkesin pek korktuğu Reinhardt Heydrich'in denetiminde bir istihbarat servisiydi, bu servis onun kadar etkili olmayan başka bir servisle rekabet ediyordu, Amiral Canaris'in denetimindeki Abwehr servisi.

Mauthausen Komutanı Franz Zieris, Berlin'den gönderilen iki genci, özellikle Alfred Tannenberg'i ihtiyatla karşıladı. Genel Karargâh'tan geliyordu, ayrıca da, kızı Greta'yla yeni evlendiği Fritz Hermann'ın koruması altındaydı. Bu nedenle, Zieris'e Tannenberg'in meslekte yükselişinin meteor gibi hızlı olacağını söylenmesine gerek yoktu. Alfred de, Heinrich de özel kategoride SS subaylarıydı, üniversiteliydiler, buna karşılık Şef Zieris'in mesleği marangozluktu.

Kesin olan o ki, Tannenberg, Franz Zieris'in düşündüğünden daha başarılı bir subay oldu. Üstelik de, hiçbir işe yaramayan tutukluların ortadan kaldırılması konusunda Himmler'in buyruklarını yerine getirmede hep dâhiyane fikirleri vardı. Özellikle, hem Alfred hem de Heinrich, Reichführer'in mahkûmlarla ilgili hedeflerine nasıl ulaşılacağını iyi biliyorlardı; aylarca ölene kadar çalıştırmak, ya da insan harabesine

dönüşükten sonra onları ortadan kaldırmak.

Tuna Vadisi'nin kalbine yerleşmiş ve köknar ağaçlarıyla çevrili bu köyde yaşadıkları hayat, her iki arkadaşın da tam istediği gibi zevkli olmuştu. Bundan daha pitoresk ve güzel manzaralı yer olamazdı, çayırlara yayılan mandıralar ve ağaçlar arasında yolunu bulan suları bol nehir. Bu güzel manzaraya tümüyle karşıt bir ölüm makinesi olan Mauthausen Kampı'nın ekleri, yan binaları ve şubeleri bütün araziye yayılmıştı; her hafta bölük bölük tutuklular gelip yığılıyordu.

Mauthausen Kampı'nın düzeni başka kamplardakinin aynıydı. Bir Politbürosu, tutukluların Bakım Bölümü, Sağlık Servisi, Yönetim Bölümü ve Garnizon Şefliği vardı.

Mauthausen ziyaretlerinde önce Zieris onlara eşlik etti, fakat daha sonra adamlarından birini, Komutan Schmidt'i kampın işleyişini onlara anlatmakla görevlendirdi.

- Sürgün edilenleri birbirinden ayırmak için üzerlerinde bize suçunu bildiren bir üçgen dikilidir.

Yeşil üçgen sıradan suçlar, siyah üçgen asosyal olanlar, Çingeneler, dilenciler, hırsızlar, pembe üçgen homoseksüeller, kırmızı üçgen politik suçlular, sarılar domuz Yahudiler ve mor olanlar da vicdani sebeple savaştan ve askerlikten kaçanlar. - Buradan kaçmayı deneyenler oldu mu? diye sordu Heinrich. - Bir kaçma denemesi görmek ister misin? dedi Komutan Schmidt sorusunu bir soruyla yanıtlayarak. -Anlamadım...

- Buyurun gelin, size canlı bir kaçış denemesi göstereyim. Benimle taşocağına buyurun, lütfen. Heinrich ile Alfred şaşkın birbirlerine bakıp komutanın ardına düştüler. Taşocağını kamptan ayıran ve "Ölüm Merdiveni" adıyla tanınan merdivenin yüz seksen altı basamağını indiler. Schmidt tutukluların gözetimiyle görevli kapolardan birini çağırdı. Kapo, üzerinde yeşil bir üçgen taşıyordu ve komutanın anlattığına göre, bu adam pek çok insanı öldürmüştü. Uzun boylu, sağlam yapılı, tek gözü kör olan kapo tutuklularda derin bir korku uyandırıyor, pek de seyrek çıkmayan fırsatlarda onun vahşi kabalığını öğrenmişlerdi.

- Hans, şu sefillerden birini seç, dedi kapoya. Cani adam bu sözü ikiletmedi, hemen gidip ak saçlı bir adamcağızı yakaladı, elleri yüzülmüş adamcağız öylesine sıskalaşmıştı ki kımıldamaya yetecek gücünün kalmış olması olanaksız gibiydi, taşıdığı üçgen kırmızıydı.

- Lanetli bir komünist bu, dedi kapo, adamcağızı komutanın ve iki yeni SS subayının bulunduğu tarafa iteklerken. Komutan Schmidt tek kelime söylemedi; tutuklunun başındaki takkeyi alıp tel örgülere fırlattı.

- Git al onu, diye emretti.

Tutuklu titremeye başladı ve emre uymak ile uymamak arasında kararsız kaldı, oysa seçeneği olmadığını biliyordu.

- Git al! diye haykırdı Schmidt. Küçük adam ağır adımlarla dikenli tellere doğru yürümeye başlar başlamaz, komutanın buyurgan sesi yeniden yükseldi, koşmasını buyurdu, onu dermansız ve bitkin bir koşu tutturmaya zorladı. Adam takkesinin düştüğü tel örgülerin yakınına gelince, onu almak için eğilmesine bile vakit kalmadı. Nöbetçilerden birinin otomatik makineli tüfeğinin yağdırdığı kurşun sağanağı adamda kalan azıcık canı da yok etti.

- Kimi zaman da bu takke tel örgünün üstüne düşer, tutuklu onu alırken yüksek gerilim işini bitirir. Böylece besleyecek bir ağız eksilmiş olur. - Çok etkileyici, dedi Heinrich. - Fazla kolay, diye yargıladı Alfred. - Fazla kolay mı? diye sordu Komutan Schmidt şaşırarak. - Evet, bu süprüntüleri ortadan kaldırmak için bu çok basit bir yol. - Aslında, efendim, başka yöntemlerimiz de var. - Gösterin, dedi Heinrich. Görünüşe göre burası bir sürü duşun bulunduğu genişçe bir banyoydu, fakat duvarların içine işleyen kokudan duşlardan akanın su olmadığı pek güzel anlaşılıyordu.

- Cyclon B gazı kullanıyoruz, bu gaz hidrojen, azot ve karbon karışımı bir gazdır, diyerek bilgi verdi Komutan Schmidt. - Tutuklulara bununla mı banyo yaptırılıyorsunuz? diye sordu Heinrich bir kahkaha atarak. - Aynen öyle. Onları buraya getiriyoruz, neye uğradıklarını anlamadan ölüyorlar. Yeni gelenleri burada hallediyoruz. Hemen yok edilmesi için daha fazla tutuklu gönderirlerse, kampa gelir gelmez onları duşa sokmak için buraya getiriyoruz... Hiç çıkmayacakları bir duşa. Geri kalanlarınsa burada ne olup bittiğinden haberleri yoktur; tam tersine onları neden duşa sokmadığımız için isyana bile kalkışırılar. Bir süre Mauthausen'de kaldıktan sonra artık işe yaramadıkları için onları Hartheim'a yollarız. Elbette etkinliği hiç de daha az olmayan başka duşlar da var.

- Başka duşlar mı? diye sordu Heinrich. - Evet, istenmeyenlerden kurtulmak için yeni bir sistem deniyoruz. Taşocağında çalışmalarını bitince onları duş yapmaları için oraya yolluyoruz, meydanın sonundaki şu havuzda. Soyunuyorlar, yarım saat buz gibi suya dayanmak zorundalar. Çoğu ölüyor, hekimin dediğine göre dolaşım sorunları nedeniyle. Ziyaret öğleden sonra da sürdü. Schmidt onları Hartheim Kalesi'ne

götürdü. Şato büyüleyici bir güzellikteydi, servis de hoş ve çok iyiydi.

Komutan onları, rögarlar ve lağım kapaklarıyla kapanan eski yer altı zindanlarına götürdü. Aslında zeminin altındaki bu bölgede bir gaz odası daha vardı, Mauthausen'de bir süre kalan tutuklular için.

- Çok hasta olurlarsa onları buraya, bu şatoya getireceğimizi söylüyoruz, burası aslında bir sanatoryumdur. Onlar da güvenip taşıtlara biniyorlar. Buraya gelince soyunmalarını söylüyoruz, fotoğraflarını çekip onları bu yer altı bölgesine naklediyoruz. Gazladıktan sonra krematoryumda yakıyoruz. Çok iyi bir dişçi ekibimiz var; burada da, aşağıda Mauthausen'de de, bu sefil adamların altın dişlerini sökmek için. Ayrıca Hartheim'da toplumumuzu kirleten bu pis varlıkların likidasyonu için de kabul hizmetimiz var: bütün Avusturya'dan gelen on beş binden fazla akıl hastasının yok edilmesini sağladık.

- Etkileyici, dedi Alfred. - Führerimizin emirlerini yapıyoruz. Alfred Tannenber ve Heinrich burada kendilerini tanımayı öğrendiler. Başka adamların canını almaktan zevk duyduklarını keşfettiler. Alfred, Mathausen'in yüksek komutanı Zieris gibi, tutukluların ensesine kurşun sıkarak öldürmeyi seviyordu.

Heinrich'se, ilk gün komutanın onlara gösterdiği gibi, tutukluların başlarındaki takkeyi tel örgülere atarak çok eğleniyordu. Bu yöntemle bir seferde onlarca talihsiz adamı öldürdüğü akşamlar vardı, bunlardan bazıları ölüme özgürlüğe koşar gibi koşuyorlardı. Tutuklular üzerinde deney yapmaktan hoşlanan kamp hekimlerinden bazılarıyla da iyi arkadaş oldular.

- Burada bilimin gelişmesine katkıda bulunmak için bol bol gereç var elimizde, bunları kullanarak bedenimizin sırlarını daha iyi öğrenebiliriz, diyordu Alfred, Greta'ya uzun kış geceleri yemek sonrası sohbetlerinde, ona sağlıklı adamlara, kadınlara, çocuklara nasıl virüs aşısı yapıp da hastalığın seyrini incelediklerini ayrıntılarıyla anlatırdı. İnsan bedeni denen makinenin gizemlerini tanıma amacıyla, her tür insanı, olmayan hastalıklar bahanesiyle ameliyat ederlerdi. Greta kocasının bütün söylediklerine, tek bir soru bile sormadan, boyun eğip katlanıyordu. Mauthausen'de ve Alfred'in sık sık ziyaret ettiği başka kamplarda bulunanlar insan değildi, en azından onlar gibi insan değillerdi, hepsi Yahudiler, Çingeneler, komünistler, homoseksüeller ve suçlular... yani toplumun kurtulması gereken yaratıklardı. Almanya'nın bu tür insan müsveddelerine ihtiyacı yoktu, eğer onların bedeni bilimin ilerlemesine katkıda bulunuyorsa, en azından bundan dolayı hayatlarının bir anlamı oluyor, diye düşünüyordu Greta. Böyle düşünüp, coşkuyla kocasına bakardı.

- Heinrich, bugün Georgia konuştum. Diyor ki, Himmler bizim büyük endüstri sahipleriyle yaptığımız anlaşmadan memnun olmuş. Biz onlara emek sağlayacağız, onlar da Almanya'yı ve bizim davamızı daha büyük yapacaklar. Fabrikalara işçi lazım, bizim adamlarımızsa cephede. Ayrıca, Himmler savaştan sonra, biz SS'lerin ekonomik olarak kendimize yeterli olmaya hazırlanmamızı istiyor. Burada fazla fazla adamımız var. - Hadi canım, Alfred, buradaki el emeği taşocağından taş getirmekten başka işe yaramıyor. Üstelik ben bu politik görüşe katılmıyorum. Onları ortadan kaldırmalıyız, yoksa Almanya sorununu asla çözemeyiz. - Kadınları daha çok kullanabiliriz... diye önerdi Alfred. - Kadınları mı? Önce onları yok etmeliyiz, onların çocuk yapmasını önlemenin tek yolu bu, yoksa onlar yine ürer ve yeniden Almanya'nın kanını emmeye başlarlar, dedi Heinrich. - Olsun, onları sevsek de sevmesek de, emir emirdir, biz de o emri yerine getirmek zorundayız. İyi durumda olan tutukluları seçmen gerekiyor. Fabrikalarımızın işçiye ihtiyacı var ve Himmler bu ihtiyacı karşılamamızı istiyor bizden. - Ben de Georgia konuştum. - Biliyorum, Heinrich, biliyorum. - Öyleyse birkaç gün sonra babasıyla buraya geleceğini biliyorsun. - Saatlerdir her şeyi hazırlamaya

uğraşıyorum, Zieris hata istemiyor. Georg'un babası Genel Karargâh'ın tercih ettiği hekimlerden biri ve Georg'un amcası gelecek, o da parlak bir fizik profesörü. Planlanan çalışmanın geri kalanı Führer'in takdirini toplayan başka sivillerce hazırlanmış; onlar da Mauthausen hekimlerinin yaptığı deneyleri öğrenmeyi çok istiyorlar. - Biliyor musun, Alfred? Ben Georg'u görmeyi istiyorum... - Ben de, Heinrich; fakat ayrıca Georg bize başka bir sürpriz daha hazırlıyor; belki Franz'ı da getirir... Bana bunu söylemedi, ama bize bir sürprizi olduğunu söyledi, bizim için en büyük sürpriz dördümüzün bir araya gelmesidir. - Franz'ın son mektubu biraz moral bozucuydu, Rus cephesinde işler iyi gitmiyormuş. - İşler hiçbir tarafta iyi gitmiyor, bunu sen de biliyorsun ben de. Tamam, ama şimdi politika konuşmayalım. - Alfred, Georg'un babasına ve Berlin'den gelen hekimlere gösterecekleri deneyin hangi deney olduğunu biliyor musun? - Bu kancık köpekler taşınması zor olan bir yük. Kampa geldiklerinde gebeydiler, bu insanları beslemek için devletin parasını harcayamayız. Hekimler aşırı koşullarda kadınların dayanma düzeyini deneyip görmek istiyorlar. Doktor Bey bunların göründüklerinden daha fazlasına dayanabileceğine inanıyor.

Ben dedim ki, onları buraya getirin, onları taşocağına indirelim, sırtlarında ağır taşlarla tırmansınlar. Kaçı dayanıyor, kaçtı dayanamayıp muhafızların kurşunlarını tercih eder göreceğiz. Ama aslında, onların bu şekilde kolayca ölmelerinin bir hata olduğunu düşündüğümü biliyorsun. Bu çabuk bir ölüm, bu insan müsveddeleri için çok çabuk. Sanırım, fetüsü incelemek için de onları açacaklar, neyi kanıtlayacaklarını bilmiyorum, ama Doktor Bey'e göre, bu insanlığın bilimsel bilgilerini genişletecekmiş.

- Ya evlatları? diye sordu Heinrich. Bazılarını da kampa piçleriyle birlikte getirdiler. - Onları da taşocağma götüreceğiz, daha sonra da, annelerine uygulayacağımız tıbbi tedaviye katılacaklar. Gel, Doktor Bey'le konuşalım. Yapılacak enjeksiyonun formülünü o hazırladı, iğneyi kalplerine çaktığımız zaman yaptığı etkiyi göreceğiz. Tabii ki kadınlardan bazılarına önce bir banyo yaptıracağız. - Kaç tane kadınla deney yapacaklar? - Ben elli tane seçtim, Yahudiler, Çingeneler ve politik tutuklular arasından. Bir kısmı şimdiden ölü sayılır, yani kurtulduklarına sevinecekler. Gri bir sabahtı, ince bir yağmur çiseliyordu, yarıklardan buz gibi bir rüzgâr sızıyordu, fakat havanın kötülüğünden, kampın kapılarının açılıp Berlin'den gelen arabaların girmesini beklerken sabırsızlıkla saate bakan iki SS subayı etkilenmiyormuş gibi görünüyordu.

Sıra sıra dizilmiş ve kıvıldamadan ayakta duran elli kadın sessizlik içinde bu subayların kendilerine biçtiği kaderi bekliyorlardı. Bugünün özel bir gün olduğunu biliyorlardı, çünkü kampın kapoları onlara öyle demişti, kimi kahkahalar atarak, kimi de fesat fesat bakarak, olacakları hiç unutamayacaklarını söylüyorlardı.

İki yıldır bu kampta olan, Alman savaş makinesine malzeme yetiştiren fabrikada çalışan kadınlar da vardı; geleli henüz birkaç ay olanlar da; hepsinin yüzleri, açlığın ve yıkılmışlığın aynı kaskatı çizgileriyle doluydu.

Muhafızların her türlü işkencesine ve kötü kullanımına uğramışlardı. Gösterdikleri en küçük bir yorgunluk ya da zayıflık belirtisi acımasızca cezalandırılıyor, güneşin doğuşundan batışına kadar çalıştırıyorlardı.

Biri çalışmayı bırakır ya da yorulup yere düşerse, kamp muhafızlarının çok sevdiği o koskoca değnekler ya da sopalarla öldüresiye dayak yerd.

Fakat var oluşlarının içinden geçtiği bu karabasanda hâlâ canlıydılar, arkadaşları olan pek çok kadının ölümlerini ellerinden bir şey gelemeden seyretmişlerdi.

Kimileri dayanamayıp yere yıkılıyorlardı, zalim kapolar yerde tekmeleme tekmeleme öldürüyorlardı onları; kimileri dayanma güçlerinin

sınırına varınca kalplerini vuran bir krizle yıgılıyordu; kaybolanlar vardı, en güçsüzleri, artık çalışamayacak olanlar, bir gün sabahtan onları alıp götürüyorlardı. Onları bir daha ne görebiliyorlardı ne de başlarına ne geldiğini biliyorlardı.

Geride çocuklar kalırsa, öbür kadınlar, insanüstü bir çabayla, o çocukları kendi çocukları gibi korumaya uğraşırlardı, ta ki büyüünce onları alıp başka bir gruba ya da başka bir kampa götürene kadar.

Arabalar geniş avluya ağır ağır girdiler. Arabadan inen siviller grubu sabırsız görünüyorlar, merakla çevreye bakıyorlardı. Mauthausen Kampı, Reich'in önemli merkezlerinden biri sayılırdı, başka kampların örneğini izlediği bir kamp.

Georg ile Alfred, kollarını kaldırıp "Heil, Hitler!" diye bağırarak selamlaştıktan sonra, sarmaş dolaş birbirlerini kucakladılar. Daha iki arkadaş birbirlerinden ayrılmadan, Heinrich'in neşeli seslenişini işittiler.

- Franz! Çok şükür, geldin! - Franz! Alfred hemen arkadaşını kucakladı. Dördü de buluşmalarından duydukları sevinci çekinmeden gösterdi. Ne Mauthausen komutanı Zieris'in, ne de öbür SS şeflerinin eleştiren bakışlarını umursamadılar. Rejimin güven içindeki, dokunulmaz gözdeleri olduklarını biliyorlardı.

Kadınlar öbürlerinin yanında hemen sivriliveren bu dört genç subayı gözleriyle izliyordu, bazıları da titreyerek çocuklarının elini tutuyordu, karşılama alanına onları da yanlarında getirmeleri istenmişti.

Çocuklar güçlkle ayakta duruyorlardı, yorulmuşlardı, şu siyah giysili adamlara karşı çıkarlarsa patlayabilecek olan dehşeti bilerek, annelerine itaat ediyorlardı.

Çok mutlu görünen dört subay tutuklulara bakmak için yaklaştılar. İnsan yıkıntısından başka bir şey olmayan kadınların karşısında duydukları küçümseme ve nefret gençlerin gözlerine yansyordu.

- Amma da gösteri! dedi Franz. - Boşver, dostum, bak göreceksin ne çok eğleneceğiz! Bugün büyük gün olacak! dedi Heinrich. - İyi, biz buraya eğlenmeye geldik, bakalım bize neler hazırladınız, diye sordu Georg. - Bugün unutulmaz bir gün olacak, inanın bana, diye ekledi Alfred. Sonra Alfred Tannenberg kapolara bir işaret çakınca, bunlar tutuklu kadınların sırtlarına taş bağlamaya başladılar. Tannenberg yine dedi ki:

- Çok eğleneceğiz, bunu hiç unutmayacaksınız. Bu SS subaylarının sözleri karşısında kadınlar korkudan titrediler, yüzlerinde daha da derin bir perişanlık belirdi.

- Unutulmaz bir gün, diye yeniden mırıldandı SS subayı gülümseyerek.

Clara büyükbabasının uyuklamasını seyrediyordu, büyükbabası ara sıra gözlerini aralıyor hayalinde, orada bulunmayan birilerine gülümsediği görülüyordu.

Clara yorulmuştu, fakat büyükbabasında görülen iyileşme içini ümitle dolduruyordu. Alfred Tannenberg'in eski Alfred Tannenberg olamayacağını biliyordu, ama en azından ölmemişti, içinde buldukları koşullarda, bu kadarını ummuyordu bile. Ayed Sahadi'yi görmek için kazı yerine gitmeye karar verdi, sonra Picot'yu, Fabiân'ı ve Marta'yı akşam yemeğine davet edecekti; Gian Maria ile Selam Necib'e de katılmalarını söyleyecekti. Hekim yorgunluktan tükenmişti, kısa bir süre de olsa başka şeyler düşünmesi iyi olacaktı.

Aliya'nın yardımıyla büyükbabasını sahra hastanesinin iç tarafına götürüp yatırdı. Tannenberg itiraz etmeye çalıştıysa da, iki kadın ödün vermedi; yaşlı adamın istirahat ihtiyacı vardı.

Serum şişesini değiştirdikten ve Doktor Necib'in hazırlayıp bıraktığı ilaçlardan birini içirdikten sonra, Aliya, Clara'nın emirlerine uyararak, gözünün sürekli hastanın üzerinde olacağı bir yere, hastanın yanına oturdu.

Selam Necib, Clara'nın hazırladığı yemeğe gitmeden önce hastaneye geldi. Hastayı ajite bir durumda, hekime garip gelen bir lisanda emirler yağdırırken buldu. Ona bir sakinleştirici iğne yapmak için yaklaştığında, Tannenberg'in gözlerinde dehşetin resmini gördü, Tannenberg zorla oynattığı koluyla kendisine korku veren nesneden sakınmaya çalışıyordu. Doktorun iğneyi yapabilmesi için Aliya'yla muhafızlardan birinin arasına Tannenberg'i bağladılar. Neler söylediğini anlamasalar da küfür ve hakaret ettiğini biliyorlardı. Çırpınarak uyuyakaldı.

- Yanından ayrılmayın, Aliya, bir değişiklik görürseniz hemen bana haber verin. - Merak etmeyin, Doktor Bey. Hemşire Tannenberg'le oturup, akşam yemeği vakti canlanan kamptaki gürültüleri dinlerken, vakit geçirmek için eline bir kitap aldı. Boyun eğmişlikle içini çekti. Onu bunun için tutmuşlardı, öbürleri biraz nefes alırken yaşlı adama bakması için. Düşünmemeye ve kendini okumaya verip oyalanmaya karar verdi, bunun için, yalnızca dizlerindeki kitabın yapraklarını aydınlatan küçük bir lamba dışında bütün ışıkları söndürdü.

Hiçbir şey duymadı, ağzını kapatarak üzerine çöken silueti de görmedi. Son hissettiği tek şey gırtlakını boydan boya kesen çeliğin soğukluğuuydu. Bağıramadı, kımıldayamadı bile. Onu kimin öldürdüğünü bilemeden öldü.

Lion Doyle Aliya'yı öldürmesinin gerekli olduğunu düşündü. Başka seçeneği yoktu. Tanık bırakamazdı.

Hızla Tannenberg'in, kâbuslarla dolu da olsa, derin bir uykuda olduğu yatağa yaklaştı. Bir saniye bile yitirmedi, hemşirenin gırtlakını kestiği gibi onun da gırtlakını kesti, sonra öldüğünden emin olmak için bıçağıyla aşağıdan yukarı karnını yarıdı.

Yaşlı adamın haberi bile olmadı. Lion Doyle sessizce hastaneden girdiği gibi çabucak çıktı. Bu gece onu kimse aramayacaktı. Picot, Fabiân, Marta hep birlikte Clara'yla birlikteydiler. Ekibin geri kalanı eşyalarını yerleştirip hazırlıyorlardı, çünkü ertesi gün helikopterler gelip onları Bağdat'a götüreceklerdi. O da birlikte gidecekti. Kalmak için akla yakın hiçbir bahane bulamamıştı. Aslında, Tannenberg'i daha önce ortadan kaldırmadığına pişmanlık duyuyordu. Çok fazla zor, diyerek kendini aldatıp durmuştu. Bu doğrudu, ama buralardan hoşlandığı ve kendini Picot'nun ekibinden biri gibi görerek iyice rahat hissetmiş olduğu da doğrudu. Olduğunu söylediği kimse olmadığını hissediyordu. Tek özlediği Marian'dı, burada olsa mutlu olur, diyordu.

Gecenin gölgelerine karışıp ses çıkarmadan kampın cesetleri bulmalarını bekleyeceği uygun bir yerine kaydı. Alarm seslerini duyana kadar sigara üstüne sigara içip bekleyecekti.

Yemek bitince, Clara Doktor Necib'le birlikte hastaneye gidip büyükbabasının durumuna bakmaya karar verdi.

Birlikte yan yana konuşmadan yürüdüler. Yemek çok güzel geçmişti, çünkü aralarında anlaşmadıkları halde, sanki herkes son haftalarda olan bitenleri konuşmanın uygun olacağını düşünmüştü.

Fabiân öğretmenlik yıllarından bir dolu fıkralar anlatarak onları eğlendirmişti.

Hastaneyi bekleyen adamlar onları iyi geceler diyerek karşıladı.

İlk giren Clara oldu, hekim de hemen onun arkasından. Clara'nın çığılığı bütün kampta çınladı. Bitmeyeceğe benzeyen keskin ve uzun bir çığılıktı bu. Aliya yerde bir kan gölünün ortasındaydı. Alfred Tannenberg mum gibi bembeyaz, büzülmüş kollarıyla kanlı çarşafı tutunmuş durumdaydı.

Doktor Necib, Clara'yı odadan çıkarmaya çalıştı, fakat Clara'nın haykırışı bitmiyordu ve kimseyi yanına yaklaştırmıyordu, muhafızların içeri girdiğini görünce saldırdı ve onları yumruklamaya tekmelemeye vahşi küfürlerle hakaret etmeye başladı.

Doktor Necib, Clara'nın muhafızlardan birinin tabancasını kapıp rasgele ateş etmeye başlamasını önleyemedi, bir yandan da küfrediyordu, kurşunlardan ikisi isabet etti.

- Domuzlar! İşe yaramaz domuzlar! Hepinizi öldüreceğim! Domuzlar! Clara'nın gecenin sessizliği içinde yankılanan çığılıkları, sanki yaralı bir hayvanın böğürmesine benziyor, duyanları tir tir titretiyordu. Picot, Fabiân ve Marta hastaneye koştular, Gian Maria ve öbür ekip üyeleri onların arkasından geldi, aralarında Lion Doyle ile Ante Plaskiç de var

dı, ama hepsinden önce ulaşan Ayed Sahadi oldu ve Clara'nın elinden tabancayı alıp onu kımıldayamayacak biçimde bağladı. Doktor Necib kuvvetli bir uyuşturucu iğne yapmayı başardıktan sonra Gian Maria onu alıp hastaneden çıkardı.

Çığılıkların, bağırıp çağırılmaların ve karışıklığın egemen olduğu uzun bir geceydi. Kimse bir şey görmemişti, Clara'nın kurşunlarıyla ölmeyip sağ kalan muhafızlardan hiçbiri ne olup bittiğini anlatamıyordu, çünkü hiçbiri bir şey görmemiş, bir şey duymamıştı. Ayed Sahadi'nin muhafızları sorgulamada kullandığı vahşi yöntemler ve Safran garnizon komutanının ondan geri kalmayan yöntemleri bile işe yaramadı.

- Aramızda bir katil var, yargısına vardı Picot. - Evet, kesinlikle Bay Tannenberg'i ve Hemşire Aliya'yı öldürenle, Samira'yı ve iki muhafızı öldüren aynı kişi olmalı, Fatima'yı da öldürecekti, dedi Marta üzüntüyle. Lion Doyle bu fikir yürütmeleri tıpkı ekibin öbür üyeleri gibi üzüntüyle ve etkilenerek dinliyordu, ama Ante Plaskiç'in soğuk bakışlarını da ensesinde duyuyordu.

- Buradan gitmek istiyorum. - Ben de, Fabiân, ben de, yanıtını verdi Picot arkadaşına. Neyse ki bir günümüz kaldı, tek bugün, yarın gidiyoruz; dünyada hiçbir şey için bir dakika daha kalmam burada. Clara onlarla vedalaşmadı. Doktor Necib'in verdiği ağır dozdaki uyuşturucu ilaçlar yüzünden etrafında olanlardan habersiz yatıyordu. Bu arada Fatima, hasta hasta, duruma el koymuştu.

Bütün kazı ekibi gitmiş, bir tek Gian Maria kalmıştı. Lion Doyle Clara'yı öldürmesinin de gerektiğini biliyordu, fakat bu şartlarda bunu denemeye kalkışmak apaçık intihar olurdu.

İşini çok daha önce bitirmediği için kendine kızıyor, başarısızlık duygusundan kurtulmak için Saddam'ın koruduğu birini ve onun torununu, her ikisi de yirmi dört saat koruma altındayken öldürme görevinin yerine getirilmesini olanaksız kılacak ölçüde karmaşık olduğunu öne sürüyordu. Bazen diyordu ki, Tannenberg'i öldürmek öyle büyük başarı ki, parayı tam ödemekle kalmayıp tebrik

etmeleri de gerekir, ama adamlarının görevlerini tam olarak yapması dışında bir şey beklemeyen Global Group başkanı, patronu Tom Martin, öyle, insanın sırtını sıvazlayan türden biri değildi. Lion en azından görevinin yansını yapmıştı ve bu yansı ona en önemli bölüm olarak görünüyordu, çünkü ölmesinin istenmesi için Clara'nın kime ne kötülük yapmış olabileceğini aklı almıyordu. Elbette ki bu onun sorunu değildi, başkalarının düşüncesine karışamazdı; o bir profesyoneldi, o kadar.

Fakat Lion Doyle kendini pek de fazla aldatmıyordu, Irak'ta geçirdiği aylar onda silinmesi zor bir iz bırakmıştı.

Ayed Sahadi altı adamını Clara'nın kapısına yerleştirmişti, ayrıca evin dört bir yanını bir karış boşluk bırakmadan çevreleyip gözlemelerini emretmişti. Albay geleceğini bildirmişti ve Saddam'ın çevresindekilerin Alfred Tannenberg cinayetinden dolayı son derece öfkeli olduğunu haber vermişti. Albay'dan bir kelle istiyorlardı ve Albay onu bulacaktı.

Gian Maria sessizce Tanrı'ya dua ediyor, Tannenberg'in ve zavallı Aliya'nın ruhlarına rahmet diliyordu. Tıpkı bir önceki Hemşire Samira gibi can çekişen ihtiyara baktığı için ölüm onu bulmuştu. Biliyordu ki, aynı katil Clara'nın da hayatını almaya uğraşacaktı ve eğer bunu önleyemezse kendini affedemeyecekti.

Fatima'dan Clara'ya bitişik olan evde kalması için müsaade istemişti, fakat kadın bunu kabul etmedi, Ayed Sahadi de onu desteklemedi, çünkü bir rahibin koruma görevlisi rolü oynamasını saçma buluyordu.

Akşam geç vakte kadar Albay gelmedi, gelişi askeri kampta ve köyde gerçekten büyük sarsıntıya yol açtı. Bu kez daha geniş bir ekiple geliyordu, en iyi on iki adamını yanına almıştı, Saddam rejiminin en katı muhalifleriyle uğraşarak kaşarlanmış sorgulamacılar, yöntemleriyle taşı bile konuşturacak adamlar.

Ahmed Hüseyini arkeolog ekibinin, Ürdün sınırına gitmeden önce, iki gün Bağdat'ta kalması için hazırlık yapmıştı. Sınırdan Amman'a geçecekler, oradan da herkes ülkesine dönecekti: Picot Paris yoluna, Marta Gömez ile Fabiân Madrid'e, öbür profesörler Berlin'e, Londra'ya, Roma'ya...

Hepsi bir tür klostrofobiye kapılmıştı ve bir an önce Irak'tan kaçmak istiyorlardı, fakat Ahmed onlardan biraz sabır rica etmişti, çünkü

o sırada helikopterleri kullanabilmek basit bir iş değildi, ayrıca Ürdün sınırı yolunda hayatlarını tehlikeye atmak da akıllıca olmazdı. Palestina Oteli'nin lobisinde Safran'da onları ziyaret eden gazetecilerden bazılarıyla karşılaştılar, gazeteciler savaşın patlamasının gün meselesi olduğundan son derece emindiler, en azından gazetelerinden gelen bilgi böyleydi. Bazıları işgal başlamadan önce dönmek için acele ediyorlardı, ama çoğu örgütlenip savaş başladığında, ne olacağı belli olmadığından yeterince yiyecek ve şişelerle su depoluyorlardı.

Lion Doyle Photomundi merkezine apaçık ve kesin bir faks gönderdi: "Yarın dönüyorum. Yeterli malzeme getiriyorum, fakat hepsini getiremiyorum. Son günlerde çalışmak zorlaştı. Ama işin en önemli kısmı tamamlandı."

O gece Picot ve arkeologlar ekibinin geri kalanları akşam yemeğinde Miranda'yla ve öbür gazetecilerle birlikteydiler.

- Sen niye gelmiyorsun? dedi Picot, Miranda'ya.

- Şimdi gidersem, ben ben olmam. Bunca süre son dakika kaçmak için mi bekledim? - Seni benimle Paris'te birkaç gün geçirmeye davet ediyorum, aslında istediğin kadar kalsan hoşuma giderdi. Miranda suç ortağı gülümsemesiyle Picot'ya baktı. Arkeolog, gazeteciden, onun ondan hoşlandığı gibi hoşlanıyordu; ama ikisi de yaşamlarının birbirine paralel olduğunu ve hiç kesişmeyeceklerini, eğer bunu yaparlarsa birbirlerine zarar vereceklerini biliyordu.

- İşi oluruna bırak, Yves. - Neden? Bana yalnız olduğunu söylemedin mi? - Yalnızım, evet. - Öyleyse... - Öyleyse hiç. Sen hoş bir insansın, benim için bir gecelik bir macera olmanı istemeyeceğim kadar. - Sana bir gecelik macera önermiyorum, diyerek itiraz etti Picot. - Biliyorum, ama içinde bulunduğumuz koşullarda birbirimize daha fazlasını verebileceğimizi sanmıyorum. - Lütfen, Miranda, kendine bir şans tanı, bu arada bana da! - Başlamak üzere olan şu kahrolası savaştan çıkarsam, Paris'e seni görmeye gelirim, ya da nerede olursan oraya, o zaman soğukkanlılıkla, bu anı konuştuğumuzda ya şimdi konuştuklarımızı hatırlayıp güleriz ve herkesin dostlukla kendi yoluna gitmesi şerefine bir kadeh kaldırırız... ya da duruma göre! Picot ısrar etmedi. Miranda'nın Bağdat'ta kalacağını biliyor, karşılaşması kesin tehlikeler aklına gelince kaygılanıyordu.

Ahmed Hüseyini akşam yemeğinde onlara eşlik ediyor, sinirli sinirli viski üstüne viski içiyordu. Fabiân, üzerinde gerçek kişiliğinden çok az iz kalmış olan bu adamı sakinleştirmeye uğraşıyordu.

Güven dolu, zarif Arkeolojik Kazılar Dairesi müdürü gitmiş, şimdi yerine gözleri çukura kaçmış, gerginliği ürkek yüzüne yansıyan, can korkusuyla oradan oraya koşan dağınık biri gelmişti.

- Safran'a gidecek misiniz? merakla sordu Marta Gömez. - Bilmem, Doktor Necib Clara'yla konuşmama izin vermedi, umarım belki yarın konuşturur. O ne isterse yaparım, bir yardımım olacaksa oraya giderim. - Ama o sizin eşiniz! Böyle bir anda nasıl olur da sizin yardımınız olmaz? dedi Marta protesto ederek. - Bilmiyorum, Profesör, bilmiyorum... ben... Yani, bütün bu olanlar korkunç, şimdi de savaş... Ne olacağını bilmiyorum... Her durumda Clara'nın Bağdat'a dönmesi gerekir, uzun zaman yalnız kalabileceğini sanmıyorum. Fabiân, Marta'ya üstelememesi için bir işaret yaptı, gelecek günlerde düzenlemeyi düşündükleri sergiyi ileri sürerek konuşmayı değiştirdi.

- Iraklı yetkilileri ikna ederek sergi açmamıza müsaade edilmesini sağladınız, Safran'da bunu sözleşmeye bağladık, bu gerçekten de şükran duyulacak bir başarı. - Evet, Profesör Picot kâğıtları imzaladı, diye doğruladı Ahmed. - Ya siz, ne zaman bize katılacaksınız? diye sordu Fabiân. - Ben mi? Bilmem, Clara'ya bağlı, bana kalsa, yarından tezi yok gitmek isterim... ama Irak'tan çıkmak kolay değil, şimdi de Tannenberg öldü, artık beni bırakmazlar... Ahmed'in cep telefonunun çalması konuşmayı yarıda kesti. Ahmed başka bir yerde gizli konuşmak için yerinden kalkmadı, yalnızca karşıdan ona emirler veren sesi hiç konuşmadan dinledi.

Ahmed Hüseyini her seferinde daha fazla ezilip büzülerek çit çıkarmadan ne söylense evet diyordu.

- Kim aramış? diye sordu Marta gizliliğe falan boşvererek. - Albay... Albay aradı, siz tanımazsınız; yani, çok önemli bir kişidir... - Albay mı? Onu tanıyoruz, bir grup sorgulayıcıyla birlikte Safran'a gelmişti, Samira'nın ve korumalardan ikisinin ölümünden sonra, diye hatırladı Fabiân. - Korkunç bir adama benziyordu, diye mırıldadı Marta. - Yarın sabah erkenden Safran'a yola çıkıyorum, yönetimin temsilcileriyle birlikte Tannenberg'in gömülme törenine katılmak için. Başkanlık sarayından onun şanına uygun bir törenle gömülmesi isteniyor. Benim de oraya gitmemi, Clara'nın yanında olmamı ve onu Bağdat'a dönmeye ikna etmemi emrettiler. - En mantıklısı da bu, dedi Lion Doyle. - Ya bize ne olacak? diye sordu Picot endişeyle. - Siz öbür gün erkenden helikopterlerle yola çıkacaksınız, programınızda değişiklik yok. Yardımcım Kerim, Albay'ın yeğenidir, bir sorun yaşamamanız için çalışacak; ben yetişemezsem o, üsse kadar sizinle gelecek. Ama yarın döneceğimi sanıyorum, mümkünse Clara'yla birlikte. Ahmed Hüseyini yemekten kalktı. Orada kalmayı canı hiç istemiyordu, fazla içki onu etkilemişti; başı dönüyor, midesi bulanıyor, gözleri yanıyor. Yapabileceği en iyi şeyin uyuyabilirse uyumak olduğunu biliyordu.

Picot yorgundu, ama canı yatmak istemiyordu, barda birer kadeh almayı önerdi, hemen hemen herkes kabul etti, yalnızca Ante Plaskiç yatağına gitmek üzere ayrıldı.

- Ne garip bir adam, dedi Miranda, Ante lobiden geçip odasına çıkmak için asansörlere doğru giderken. - Öyle, dedi Picot. - Herkesten farklı bir şey yapmadı, diyerek onu savundu Marta. - Haklısın, fakat aylar boyu herkesten uzak durdu, nazik olmak için en ufak bir çaba göstermedi, yanıtını verdi Picot. - İyi çalıştı, hep terbiyeli davrandı, istediğimiz her şeyi yaptı... Sem patik değil diye ona kızmamız bana adaletsiz geliyor, üstelik de grubun ondan hoşlanmadığının farkında, dedi Marta.

- Yani, ne fark eder, bu onun tuhaf olduğunu değiştirmiyor, dedi Picot Geç vakte kadar içki içtiler ve savaştan konuştular, savaşın başlamak üzere olduğunu biliyorlardı, ama ne zaman olacağını bilen yoktu, bir iki gün içinde de olabilirdi, bir iki ay içinde de; bir tek Bush'un Irak'ı işgal edeceği kesindi.

Üç helikopter sarımtırak toprağa kondu, arkeologların kampına birkaç kilometre uzakta.

Clara, Albayla birlikte, dalgın gözlerle rejimi temsil eden o insanların inişlerini bekliyordu: birkaç general ve iki bakan, Saddam'ın aşiretine yakın ailelerden birkaç kişi.

Hepsi taziyelerini bildirerek elini sıktılar ve Irak'ın en iyi dostlarından ve müttefiklerinden birini kaybettiğini söylediler. Onları duymuyor gibiydi, aslında dediklerini anlamakta zorluk çekiyordu, çünkü içini parçalayan ve onu soluksuz bırakan acı onda hiçbir şey için güç bırakmamıştı.

Büyükbabasının boğazı kesilmiş görüntüsünü kafasından atamıyordu. Onu öldüren yalnızca onu yok etmek değil, ona zarar vermek de istemişti, kim bilir hangi hakaretin öcünü almak için.

O ana kadar kendini hiç böyle yalnız hissetmemişti, hatta annesi ile babası o korkunç ve garip kazada öldüklerinde bile. Büyükbabasının ölüsünü görmenin acısına dayanamıyordu. Dinlediği teselli sözleri, hatta Fatima'nın şefkat dolu sözleri bile acısını hafifletmiyordu. Yitirdiği dinginliği bulması için Fatima onu, tıpkı küçük bebekken olduğu gibi, kollarına alıp sıkıyordu.

Ahmed Clara'ya yaklaşıp hafifçe yanağından öptü, sonra kolundan tutup eve götürdü.

Clara diremedi. Ahmed'in orada olmasının Clara için hiç önemi yoktu, ama Fatima ona kocasının geldiğini bildirirken, böyle bir zamanda görünüşü kurtarmak için eşlik etmesine izin vermesini söylemiş, ısrar etmişti.

Eve girince, Fatima, Alfred Tannenberg'in gömüleceği yere giden yolda, kortejin hazırlanmasını bekleyen adamlara çay ve tatlı servisi yaptı.

İlk anda Clara'nın büyükbabasının tabutunun yanında bir helikoptere binip birlikte Kahire'ye gitmek ve büyükbabasını Kahire'de defnetmek aklına geldi, Albay'a bunu teklif edecekti; daha sonra büyükbabasının defin yerinin şurası ya da burası olmasının fark etmeyeceğini düşündü: Clara büyükbabasını çok iyi tanıyordu, yürekten bağlılık duyduğu bir yer olmadığını biliyordu. Ama Clara simgelerin değerini bilirdi, böyle düşünerek büyükbabasını tapınak harabelerinin yakınına defnetmeye karar verdi. O harabelerde hâlâ büyükbabasının en büyük hırsı ve takıntısı olan şu tabletleri arıyorlardı.

Adamların yanında kalmadı, büyükbabasının tabutta yattığı odaya girip kapandı.

Fatima kırk yıl boyunca sadakatle hizmet ettiği adamın naaşım, sağlığında gösterdiği saygıyı, hürmeti göstererek yıkamış ve hazırlamıştı.

Clara büyükbabasının hareketsiz elini tuttu ve ümitsizlik içinde hıçkırımdan kendini alamadı

- Büyükbaba... büyükbaba... niçin? Niçin yaptılar bunu sana? Tanrım, katili bulmama yardım et! Büyükbaba, beni bırakma... beni bırakma, lütfen... Kapıya hafifçe vuruluşundan Fatima'nın geldiği anlaşılıyordu. Fatima içeri girip tabutu götürme vaktinin geldiğini bildirdi. Clara gözyaşlarına boğuldu ve ümitsiz çığlıklar atarak yaşlı adamın cansız bedenine sarıldı.

Ahmed'in yardımıyla, Fatima onu tabuttan ayırdı, bu arada Albay tabutu kapatarak, adamlarının yardımıyla, evden çıkardı, tabutu mezara götürecektir olan arabaya kadar taşıdılar, birkaç yüz metre ötede safran rengi sarı toprakta Tannenberg'in sonsuza kadar dinleneceği çukuru kazıyorlardı.

Doktor Necib, Clara'ya doğru gelip yutsun diye bir ilaç verdi, Clara hapı almadı. Çektiği acı onun ciğerlerini parçalayacak da olsa, iki gün önce büyükbabasını katledilmiş olarak bulduğundan bu yana içinde bulunduğu alacakaranlık uyuşukluktan artık çıkmak istiyordu. Selam Necib ısrar etmedi.

Irak'ta mart sabahları sıcak olur, bu sabah da öyleydi. Safran'daki bütün erkekler, bütün kadınlar, garnizondaki askerler, çevredeki köylerin ve şehirlerin yetkilileri, Tannenberg'in mezarının hazırlandığı yerin çevresinde sıkışarak toplanmışlardı.

Köylüler Bağdat'tan gelen generallere ve bakanlara merakla bakıyorlardı, son dakikada bizzat Saddam'ın görünebileceğini fısıldaşanlar da vardı.

Dini tören yapılmadı, ne Katolik ne Müslüman. Ölüyü uğurlayan sözler söyleyen de olmadı. Clara açıkça büyükbabasının onu sevenlerin acısıyla sessizce ve vakarla gömülmesini istemişti ve orada toplanan insanlar arasında ondan ve Fatima'dan başka onu seven olmadığını biliyordu.

Erkekler tabutu mezarın kuru toprağına kadar indirdiler, Clara'nın ığılığı sabahın tertemiz havasını yırttı. Ahmed onu var gücüyle tutsa da karısının kendini toprağın tabutu örttüğü çukura atmasını engel olamadı. Clara'yı tutan Albay'ın kuvvetli eli oldu, denemesinde başarılı olmasına izin vermedi. Clara hiç utanmadan haykırdı ve ağladı, sonunda tabut toprakla örtüldükten sonra onu alıp götürdüler.

Eve dönüş sessizlik içinde oldu.

Albay, Clara'yla ve Ahmed'le konuşmak için, Alfred Tannenberg'in çalışma odası olarak kullandığı odaya geldi.

- Konuşabilecek durumda mısınız? diye sevecenlikle sordu. - Evet, evet, yanıtını verdi Clara hâlâ ıpıslak olan gözlerini silerek. - Dinle, öyleyse, beni olmayan babanın yerine koy, çünkü büyükbaban senin her şeyindi. Ahmed bana dedi ki, büyükbabanın işlerine sen bakıyormuşsun, bu durumda yürümekte olan operasyonu durduramayacağımızı anlarsın. Kocan her işle ilgilenen, sen de buradan gideceksin; benim fikrimi sorarsan, Irak'tan ne kadar önce çıkarsan o kadar iyi. Kahire'ye gitmen gerekir sanıyorum, orada eviniz var. Her şey olup bitene kadar Kahire'de güvende olursun. Daha sonra Profesör Pi-cot'nun hazırladığı sergiyle ilgilenirsin. Bir ay içinde neler olur bilemem, bizler hayatta kalır mıyız kalmaz mıyız onu da bilemem, umarım hayatta kalırız, fakat Picot denen adamın sözünü tutacağına ve sergiye seni ortak edeceğine güveniyorum. - Ben gitmek istemiyorum, diye mırıldandı Clara. - Savaş, yavrum, başlamak üzere. Bu durumda burada kalman mantıksız olur, eğer ölmek istemiyorsan. Bunu sana tavsiye etmem, elbette seni öldürmeleri büyükbabanın da hoşuna gitmez. - Birkaç gün daha kalmak istiyorum. - Kal, ama 20 marttan önce Irak'tan çıksan iyi olur. Her durumda burada fazla sayıda asker tutamam, işe yarayan bütün adamlar, köylüler dahil, vatana olan borçlarını ödemeye çağrılacaklar. - Clara, benimle Bağdat'a dön, dedi Ahmed. - Birkaç gün daha kalacağım... burada olmak istiyorum. 17 martta ya da 18 martta dönerim... - Daha geç kalırsan, seni Irak'tan çıkaramam, dedi Albay. Helikopterler gidince Clara kendini hafiflemiş hissetti. Bağdat'tan gelen maiyet Safran'da beş saat bile kalmamıştı, fakat o şiddetle yalnız kalma ihtiyacı hissediyordu, kimseyle konuşmak kimseyi dinlemek istemiyordu, büyükbabasız bir yaşamla başa çıkabilmek için toparlanmaya ihtiyacı vardı.

Gian Maria cenaze töreni sırasında, Saddam'ın adamları oradayken hep saygılı bir uzaklıkta durmuştu. Birkaç dakika Ahmed'le konuşabilmiş, ona Clara'ya bakacağına ve bir an önce Bağdat'a dönmesini sağlayacağına söz vermişti.

Ahmed onları başkente taşıyacak ya da doğrudan doğruya Ürdün sınırına götürecek aracı göndermesi için kendisine telefon etmesini Gian Maria'dan rica etmişti.

Askeri birliğin komutanı kampı sökmeye başlamalarını emretti. Gelen emirde askerlerin kışlalarına dönmeleri isteniyordu. Köy muhtarı adamlar çalışmaya devam mı edecekler yoksa işlerine

güçlerine mi dönecekler, sormak istiyor, fakat Clara'ya yaklaşmaya cesaret edemiyordu. Kimilerine şimdiden askerlik celp kâğıdı gelmişti bile. Clara, yanında Fatima'yla birlikte, muhtarla toplantı yaptı; Albay,

Ayed Sahadi ile Doktor Necib'e; Clara'ya bakmaları görevini vermişti.

Fatima'nın ve Doktor Necib'in şaşkın bakışları önünde Clara köy muhtarına arkeolojik çalışmaların birkaç gün daha devam edeceğini bildirdi. Çalışabilecek bütün adamları istiyordu; gece gündüz çalışırlarsa ücretlerini iki katma çıkarmaya hazırdı.

Adam gidince, Ayed Sahadi kaygılanarak Clara'ya kazıyı burada bitirmek daha iyi olmaz mı, diye sordu.

- Birkaç gün kalacağız, belki on gün, bu sırada da hiç dinlenmeden çalışacağız; olur ya, belki aradığımızı buluruz. Adamlar bu kadar üzgünken ona karşı çıkmaya cesaret edemediler. Ayed Sahadi gayretle çalışacaklarını söyledi, ama şimdiye kadar ellerinde bulunan az sayıda işçiden, köy muhtarının dediği gibi, birçoğu askere alınmıştı. Bu sözlere Clara aldırmadı bile, inat ederek dedi ki: "Kimse olmasa bile tek başıma çalışırım."

Lion Doyle'un gözünü uyku tutmuyordu. Bağdat'ta kalma düşüncesini durmadan kafasında evirip çeviriyordu.

Safran'dan dönünce, Ahmed onlara Albay'ın Clara'dan Bağdat'a dönmesini istediğim, Clara'nın bunu kabul ettiğini, ama birkaç gün daha Safran'da kalmayı ısrarla istediğini anlatmıştı. Bu durumda Doyle onu savaş halindeki bu şehirde öldürmenin mi, yoksa Picot'yla Avrupa'da bir başkentte buluşmalarını bekleyip, orada işi kolayca bitirmenin mi daha iyi olacağını kendi kendine soruyordu. Irak'a girmesi pek kolay olmuştu, oysa şu kahrolası savaş patladıktan sonra buralardan kaçmak zor olacaktı; arkeologlarla birlikte çıkmazsa, daha sonra, hele görevin ikinci kısmını da tamamladıktan sonra, nasıl çıkar, ne zaman çıkar belli değildi.

Kalmak için bir bahane bulmak, ona göre, zor olmazdı, "Çalışmaya devam etmek için kalıyorum" demesi yeterdi, hele şimdi özel muhabirler savaşın yakın olduğunu söylerken bu normal karşılanırdı. Londra'ya, Photomundi direktörüne telefon etmeye ve sahte ajans müdürüne son olayları anlatmaya karar verdi. Gönderdiği faks çoktan Tom Martin'in eline geçmişti herhalde, ama telefonla konuşmak daha iyi olurdu, Alfred Tanneberg'in öldüğünden şüpheleri kalmazdı böylece. Dahası, Irak'ta mı kalsın, yoksa dönsün mü, buna Tom Martin mi karar verecek gibi soruların yanıtını alır ve gereken direktifleri isteyebilirdi.

Asıl kalmaya karar verense Ante Plaskiç oldu. Akşam yemeğinde konuşulanları dinleyen Hırvat, Clara'nın yakında Bağdat'a döneceğini öğrenmişti, kadın eli boş mu dönecek dolu mu dönecek bunu bilmesi gerekiyordu; aylardır aradığı şu lanet tabletleri elde etmiş olursa, onla

rı önce onun elinden alıp sonra da onları Irak'tan dışarı çıkarması gerekiyordu. İyi para alacağı bu görevi tamamlamakta kararlıydı, cömert bir ödeme yapacaklardı doğrusu.

Plaskiç kendi kendine Tanneberg'i öldürenin kim olabileceğini soruyor, ihtiyarı ve hemşireyi öldüren adamın şu fotoğrafçı Lion Doyle olabileceği fikrini kafasından atamıyordu. Amelebaşı Ayed Sahadi'den de şüphelenmiyor değildi. Düşünüyordu ki, Alfred Tanneberg gibi güçlü bir adamdan alınacak herhangi bir intikam için biri Sahadi'ye para vermiş olabilirdi. Böylesi ona daha mümkün

görünüyordu.

Clara Tannenberq herhalde tabletleri bulamayacaktı, ama n'olur n'olmaz, görevi riske atmamak için yine de kalmaya karar verdi. Pi-cot'ya burada arkadaşlarını bulduğunu, onun için birkaç gün sonra döneceğini söyleyecekti; ister inansın ister inanmasın umurunda değildi.

Tom Martin, Photomundi direktörünün o sabah yolladığı faksı okumayı bitirdi. Daha önce okuyamamıştı, çünkü Paris'ten yeni dönmüştü, orada gününü kendi sektöründen meslektaşlarıyla yaptığı toplantılarda geçirmişti. Sekreteri faks konusunda onu uyarmış olduğu için, dönünce doğrudan doğruya işyerine gelmişti. Hemen Photomundi direktörüne telefon etmeye karar verdi.

Adamcağız uyuyordu, telefonun zili onu derin uykusundan uyandırdı.

- Buyurun? - Merhaba, benim. - Siz kimsiniz? Ah, pardon, hâlâ ayılamadım da. Saat kaç? - Sabahın ikisi. - Siz bu saatte işe başlar mısınız? diye keyifsiz keyifsiz sordu fotoğraf ajansının müdürü. - Daha erken, çok daha erken başlarım, aslında yirmi dört saat durmadan çalışırım. Söyleyin, Bağdat'taki ortağınızdan bir haber var mı? - Hayır. - Telefon da etmedi mi? - Etmedi. - Güzel, öyleyse kalkıp büronuza gidin, sizinle tekrar temasa geçeceğine eminim. - Evet, ama bu saatte olmaz... diye adam karşı çıktı. - Zaman kaybetmeyiniz, ne sizin ne de benim zamanımı kaybetmeyiniz, dediğimi yapınız. Haber bekliyorum ve bu gece haber alacağımızı biliyorum. Photomundi müdürü Tom Martin'in emrini yerine getirmeden önce biraz geveledi. Ona hayır diyemiyordu, çünkü devamlı müşterisiydi, en

iyi müşterilerinden biriydi, eğer gece saatin ikisinde kalkıp hemen işyerine gitmesini istiyorsa, çare yok, gidecekti.

Elbette Lion Doyle onun cep numarasını biliyordu, her an ona ulaşabilirdi, şu an olduğu gibi yatakta mışıl mışıl uyurken bile. Ne olursa olsun yatağından kalktı, açılmak için bir duş aldı. Bürosuna gidip şu lanet Lion Doyle'un telefonunu bekleyecekti.

Tam kravatını takarken cep telefonunun sesiyle irkildi. Lion Doyle'un sesini tanıdı, konuşmayı teybe alıp sonradan eksiksiz Tom Martin'e sunmak için hemen kaydedicinin düğmesine bastı.

- Merhaba, sesinizi duyduğuma sevindim, faksı aldınız mı? - Aldım, efendim, siz nasılsınız? - Beni aramayışınıza şaşırdım ve dönmek istiyorum, özellikle son günlerdeki olaylar nedeniyle, bilemezsiniz ne korkunç şeyler oldu. Clara Tannenberg'in büyükbabası cinayete kurban gitmiş, evet, Profesör Picot'yla birlikte kazıyı finanse eden arkeolog hanım. Büyükbabası hasta bir ihtiyardı, birinin onu nasıl öldürebileceğine kimse akıl erdiremiyor; yirmi dört saat gözetim altındaydı. Buna rağmen, biri muhafızları atlatıp onun gırtlakını kesmiş, yanında ona bakan hemşireye de aynı şeyi yapmış. Durumu düşünebiliyor musunuz? Şimdi çok şükür Bağdat'tayız, hemen sabah dönmeye hazırız, ama siz benim ayrıca özel bir röportaj yapmamı isterseniz, her zaman bir yolu bulunur. Tabii, bir işe yarasın yaramasın, Safran'daki trajedinin de birkaç fotoğrafını çektim, yani, belli olmaz... Photomundi müdürü onun bütün söylediklerine, evet, dedi, bildirdiklerini bütün gazetelere ve dergilere aktaracağını ve onların diyeceklerine göre orada kalmasının değer mi değmez mi olduğunun anlaşılacağını söyledi. Daha sonra onu arayacaktı, yeter ki cep telefonunu hep açık bulundursundu.

Saat tam üçte, Tom Martin, bürosunda, Photomundi direktörüyle Lion Doyle arasındaki konuşmanın kaydedildiği bandı alıyordu, adamlarından biri gidip direktörün evinden getirmişti.

Adamının alaycı açıklamalarını dinlerken gülümsedi. "Lion tam bir aktör" diye düşündü Global Group başkanı.

Lion en azından görevin yarısını, şüphesiz en zor bölümünü tamamlamış, Alfred Tannenberg'i ortadan kaldırmıştı, bu durumda, diye düşündü kendi kendine, müşterileri memnun kalabilirlerdi belki de: tabii şimdi hemen onlara, Clara Tannenberg'in öldürülmesinden vazgeçerler mi, yoksa mutlaka kadının ölmesi gerekir mi diye sorması gerekiyordu. Onun umurunda değildi, fakat yaşlı

adamın öldürülmesini başarmış olmak, Irak gibi bir yerde, büyük işti, özellikle de Tannenber, Saddam'ın koruması altındayken.

Sabah saat üçü on geçiyor da olsa, sahte Bay Burton'a telefon açmaktan başka çare yoktu.

Profesör Hausser gençliği ve olgunluğu geride bırakmış olanların hafif uykusuyla uyuyordu. Daima açık tuttuğu cep telefonlarından bilinin sesini duyar duymaz kalktı, lambayı yakıp telefonu eline aldı.

- Buyrun. - Bay Burton? - Ta kendisi. - Ben Martin... Hans Hausser midesinde yanma hissetti, saatine bakarken, saat sabahın bir buçuğunu gösteriyordu.

- Sizi dinliyorum. - Görev yerine getirildi, yani, görevin yarısı, en önemli bölümü diyelim. Asıl nesne ortadan kalktı. - Emin misiniz? - Kesinlikle eminim. - Delilleriniz var mı? - Elbette. - Ya öteki bölümü... öteki bölümü ne oldu? - Benden istediğinizi başarmak bir mucizeydi. Siz olayların geçtiği yerdeki durumu biliyor musunuz? - İyi de, bütün görev ne zaman tamamlanacak? - Bu sebeple sizi aradım, belki görevin tamamlanması burada Avrupa'da olacak. Koşullar nedeniyle orada olanaklar kısıtlı, birçok risk var, ama siz isterseniz orada deneriz. Bunun için sizi aradım, direktiflerinize ihtiyacım var: ya ikinci bölümün tamamlanması için biraz bekleyeceğiz ya da yeni bir deneme daha yapacağız. Söyledim ya orada olanaklar daha kısıtlı. Profesör zaman kazanmak için derin bir nefes aldı, ne söyleyeceğini bilemiyordu. Tek başına karar veremezdi, arkadaşlarına danışması gerekiyordu.

- Bana birkaç dakika verin, sizi arayacağım. - Tamam, bekliyorum, ama bana sabah saatin altısından önce kesin bir cevap vermelisiniz. - Daha erken de verebilirim. Carlo Cipriani kitap okuyordu. Onun gibi yaşlı doktor arkadaşlarıyla bir akşam yemeğine katılmış, eve döndüğünde gecenin sessizliğinde sakin sakin kitap okumaya dalmıştı. Telefonun sesini duyunca irkildi, hemen açtı.

-Carlo... - Hans! - Evet, dostum, benim. - Ne var? diye korkarak sordu hekim. - Tamam. Artık o yok.

- Nasıl? Ne demek istiyorsun? - Öldü, o öldü. Bunu bildirmek için az önce telefon ettiler, delilleri de var. - Fakat... emin misin Hans? - Eminim. Artık tamam. Ne diyeceklerini bilemeden sustular, her ikisi de içlerinde olmayan özel bir duyguyu arıyorlardı, oysa bütün hayatları boyunca bu anı beklemişlerdi.

- Canavar öldü, diye mırıldanabildi Carlo Cipriani. - Evet, başardık. Biliyor musun? İçimde bir boşluk duygusu var, dedi Hausser, pek de duygusal olmayan bir sesle. -Am a yine de...

- Ama yine de bunu yapmamız gerekiyordu, bunu yapmasaydık huzur içinde ölemezdik. - Bruno'ya, Mercedes'e telefon ettin mi? - Hayır, önce seni aradım. Şimdi hemen torunu hakkında bir karar vermemiz gerekiyor. - Sağ mı? diye sordu Carlo Cipriani. - Evet. Görevi uygulamakta çok güçlükler çıkmış, o yüzden o kalmış. Orada denemeye devam mı edelim, yoksa Avrupa'ya gelince mi işi bitirelim diye soruyorlar, o buraya gelecekmiş. - Nereye? - Bilmiyorum, ama oradan çıkacakmış. - Hans, ne yapmalıyız sence? - Bilmem, her şeyi olduğu gibi bırakabiliriz, ya da... - Mercedes razı olmaz, dedi kederli kederli Carlo Cipriani. - Ya biz, Carlo? Biz razı olur muyuz? - Vicdanımız hepsini taşır mı? - Benimki bunu taşır, inanabilirsin, dostum, dedi Profesör Hausser zerrece şüphe duymadan. - Haklısın. Sanırım ben hâlâ şoktayım... - Ben de, dedi Hausser. - Belki de görevin... görevin yerine getirilmesi için en uygun yeri seçme kararını onlara bıraksak iyi olur, dedi Doktor Cipriani, Mercedes'in intikamın tam alındığını kabul etmeyeceğini düşünerek. - Tamam öyleyse. -

Yine de, her durumda, onlara de ki, ikinci bölümden vazgeçmiş değiliz. - Vazgeçemeyiz, hayatımız boyunca bunu bekledik, bugün Tanrı bize canavarın sonunun geldiği haberini bahsetti. - Tanrı hiç bizimle olmadı, Hans, hiç; orada değildi, bütün bu yıllar içinde bizimle değildi. Mercedes'in hakkı var: Eğer Tanrı varsa, O bizi baştan terk etmiş.

Yeniden düşüncelerine gömüldüler ve unutulmaya direnen bir geçmişle yüzleşmeye çalışarak sustular.

- Bruno'yu ve sonra Mercedes'i arayacağım, yeni bir durum olursa seni yine ararım. - Öyle yap, Hans, öyle yap, bu gece uzun bir gece olacak. - Ben huzur içinde uyuyacağım, Carlo. - İyi geceler, Hans. Deborah telefonun ziliyle sıçradı uyanıp yataktan fırladı.

- Deborah, sakın ol, sadece telefon, dedi kocası. - Ama Bruno, sabah saatin ikisi, bu saatte arıyorlarsa mutlaka kötü bir haber vermek içindir, bir felaket... Bruno Müller kalktı, telefonu açmak için salona yürüdü. Deborah korku içinde, soğuktan, korkunun soğğundan titreyerek arkasından geliyordu.

- Kim o? diye sert bir sesle sordu Bruno Müller. - Bruno... ben Hans... - Hans, ne oldu? diye sordu panik içinde Bruno. - Canavar öldü. - Aman Tanrım! diye bağırdı müzisyen. - Tanrı'nın onun ölümüyle ilgisi yok, bunu biz yaptık. Bruno Müller vücudundan bir sıcak dalgasının geçtiğini ve sonra buz gibi bir soğukluğun bütün içini doldurduğunu hissetti. Yüzünün ifadesi anbean değişiyor, bayılacak gibi görünüyordu.

- Bruno! Bruno! Neyin var? diye sordu Deborah telaşlanarak. - Bırak beni, Deborah, yatağına dön. - Ama Bruno... diye sızlandı kadın. - Dediğimi yap! diye bağırdı iyi huylu kemancı. Hans Hausser telefonda konuşmaları işitiyor, o anda arkadaşının hissettiklerini biliyordu.

- Hans, emin misin? diye korka korka sordu Bruno. - Eminim, canavar artık yok, onu yok ettik. - Bunu yaptık sonunda, onu yendik... Artık huzur içinde ölebiliyorum. Hans Hausser sessizce arkadaşının sözlerine katıldı.

Mercedes derin bir uykudaydı. Dinlenmek için bir ilaç almıştı, çünkü son aylarda birkaç saatten fazla uyku tutmuyordu. Telefon o duyup da açana kadar ısrarla uzun uzun çaldı.

- Evet... - Mercedes, sen misin? - Evet... Hans Hausser'e arkadaşı sanki mezar ötesinden konuşuyormuş gibi

geldi. Kısık sesi ve kelimeleri telaffuz ederken zorlanması profesörü kaygılandırmıştı.

- İyi misin? - Kimsin? diyebilirdi Mercedes, düşler ülkesinden güçlkle çıkabilmişti. - Ben Hans... - Hans mı? Hans... Aman Tanrım! Ne var? - İyi haberlerim var, bu yüzden seni bu saatte aradım, görüyorum ki, derin bir uykudasın. - Hans... söyle. - Canavar öldü. Kadın daha çok ulumaya benzeyen bir çığlık attı. Ta yüreğinden kopan bir ıstırap çığlığı. Sehpanın üstündeki su bardağını yakalayıp bir yudum su içerek, içinde bulunduğu sisten kurtulmaya çalıştı. Sonra, güçbela yatakta oturup ayaklarını yere koymayı başardı.

- Mercedes, iyi misin? diye sordu Hausser. - Derin... derin uykudaydım, uyuyamadığım için hap almıştım da... Hans, doğru mu bu? - Evet, doğru, öldü, kanıtlar var. - Nasıl olmuş? Ne zaman? diye Mercedes sıkıştırdı. - Gömmüşler bile. - Acı çekmiş mi? - Bilmiyorum, henüz detayları bilmiyorum. - Umarım acı çekmiştir, son anında niçin öldüğünü anlamıştır umarım. Ya öbür kadın? Torunu? - Yaşıyor. - Neden? Onun soyundan kimseye af yok! dedi Mercedes isterik bir sesle. - Af yok, sen böyle diyorsun, ama işlerin iyi yapılması gerekir. Görevi yaparken birtakım zorluklar çıktığı anlaşılıyor, şimdi bize soruyorlar, orada mı devam edelim, yoksa burada mı şansımızı deneyelim diye, burada, Avrupa'da, çünkü bu tarafa gelecektmiş. - Peki, biz hangisinin iyi olduğunu nasıl bileceğiz? diye Mercedes kızarak yanıt verdi. - Bize iyi iş zaman ister diye baştan söylediler, bazen aylar ister, öyle de oldu, birkaç ay geçti; şimdi ne yapıyoruz? - Bizim talebimizi yerine getirsinler,

sözleşmede ne varsa yapsınlar, bir an önce. -Yani...

- Hans, emin misin? Canavarın artık mevcut olmadığı gerçek mi? - Eminim, Mercedes, eminim. Mercedes ağlamaya başladı, hıçkırıkları kadim dostuna öylesine dokundu ki, o da gözyaşlarını tutamadı.

- Mercedes, ağlama, Tanrı aşkına, sakın ol, Mercedes ağlama lütfen, Mercedes, kuvvetli olmalısın, Mercedes, ağlama...

- Mercedes, ağlama; lütfen, kızım, ağlama. Küçük kız, annesinin elinden tutmuş, soğuktan ve açlıktan titreyerek, güçlkle ayakta duruyordu. Muhafız onu, kadın mahkûmlar ve çocukları beklerlerken sessiz durmadığı için iteklemişti. Yere düşmüş, yüzü çamura batmıştı. Annesi dehşete kapılarak kolundan çektiği için hemen ayağa kalkmıştı. Kamplarda, mahkûmlar, SS'lerin ya da kanoların ya da onlara acı vermekten zevk alan adamların dikkatini çekmemek için, göğün griliği içinde kaybolmaya çalışıyorlardı.

Annesi elini sımsıkı tutuyor, korku dolu alçak bir sesle ağlamamasını söylüyordu. Onu itekleyen muhafız o esnada sıradan çıkan başka çocuklara dikkat ettiği için, o kıymetli birkaç saniye içinde Mercedes annesinin sözüne uyup gözyaşlarını tutmaya çabalıyordu.

Bir grup SS subayının siyah arabalardan inen başka subaylarla kucaklaştığını gördü. Adamlar mutlu görünüyorlardı, biri öbürüne bu günün unutulmaz bir gün olacağını söylüyordu.

Birkaç saniye içinde Mercedes bu adamların bu günü unutulmaz bugün yapmak için özel olarak bir şeyler yapacağını düşünerek tir tir titredi.

Kapolardan Gustav isimli biri, onların olduğu tarafa yaklaştı ve çocuklara annelerinin önünde sıra olmalarını emretti. En küçükleri annelerinden ayrılmamak için direniyorlardı, fakat SS muhafızlarından biri elinde kocaman bir sopayla yaklaşp vurmaya başladı; öyle ki, anneler çocuklarına hemen söz dinlemeleri için yalvardılar.

- Dinleyin! diye çocukları korkutan bir sesle haykırdı bir SS subayı. Berlin'den bilimsel bir komite sizleri görmeye geldi, diyerek devam etti SS. Bilime yardımcı olacaksınız, en azından hizmet edeceksiniz. Siz kadınlar hepiniz taşocağına ineceksiniz, sizi orada bir hediye bekliyor, onu alıp hemen yukarı çıkmanız gerekiyor. Piçleriniz burada kalacak, onlar için başka armağanlarımız var. Alfred, SS subayı olan arkadaşının bu sözlerini işitince güldü, Georg ona merakla bu deneyin süresini sordu.

- Göreceğiz bakalım, bu kancık köpekler ne kadar dayanacak, diye yanıt verdi. Annesi bir yandan gülümseyerek Mercedes'i sakinleştirmeye çalışıyordu, taşocağına inerken, Mercedes gözyaşlarını içine akıtıyordu. Annesi sekiz aylık hamileydi; Mauthausen'e bağlı gruplardan birine götürdüklerinde yedi aylıktı, bu ana kadar hayatta kaldığı için kendine şaşıyordu. Gücünü, rençber olan anne ve babasının genlerinden aldığına

inaniyordu, dedeleri de daha önceki bildiği bütün ataları da öyleydi. Onun durumunda olan başka kadınlar, gündeğumundan günbatımına süren işkencelere ve ağır çalışmaya dayanamayıp ölmüşlerdi. Kimileri de gebeliklerinin seyrini incelemek üzere revirden alınmışlar ve bir daha dönmemişlerdi. Ama o gebe kalmadan öncesine göre daha da zayıflamıştı, şişliği pek de belli olmayan karnı dikkati çekmiyordu.

Fransa'daki Vichy Gestaposu, kızıyla birlikte kaçmak isterken onu yakalamıştı. İkisini bir koyun treniyle Avusturya'ya gönderdiler, orada onları ne gece ne gündüz hiç indirilmedikleri bir vagona kapadılar; orada, yüzlerce mahkûmun yanına yığılmış durumdayken, hayatta olduğumuz sürece ümit vardır diye düşünüyorlardı. Kocasını İspanyol'du ve tıpkı onun gibi direnişçilerle çalışıyordu. Bir kontrol noktasından kaçarken, Paris'in tam ortasında Gestapo'yla karşılaştıklarında onu vurmuşlardı. Yalnız kalmıştı, gebe olduğunu bilmiyordu. İspanya'ya kaçıp kocasının ailesinin yanına sığınmak istedi, kocasının ailesi İç Savaş sırasında katledilmişti. Barselona'ya gidip annesini aramayı düşündü, o mutlaka yardım ederdi. Direniş şefleri onu sınıra kadar nakletmeyi kabul ettiler, ama

sınıra çok yaklaşmışken yakalandı.

Kampa vardıklarında bütün kadınlardan soyunmalarını istediler, ona ortasında F harfi olan kırmızı üçgenli bir elbise verdiler. Kırmızı üçgen politik tutuklulara aitti, F harfi de onun hangi millettten olduğunu gösteriyordu.

Bir bebek beklediğini anlayınca kadar epey bir süre geçti. Âdetlerinin korkudan, işkencelerden, besin yetmezliğinden ve aşırı yorgunluktan kesildiğini sanıyordu. Yeniden anne olacağını öğrenince tesellisiz gözyaşları döktü, doğuracağı bebeği, daha dünyaya geldiği ilk gün bir tutuklu yapacağı için kendini suçluyordu. Daha sonra ümitsizlik ümide ve yaşama arzusuna döndü, hamile olduğunu bilmek ona yeni bir güç verdi; doğacak çocuğun ve Mercedes'in hatırı için hayatta kalmalıydı; ikisinin de ona ihtiyacı olacaktı, ondan başka kimseleri yoktu, yine de Mercedes'e Barselona'daki büyükannesinin adresini ezberletmişti, ne olur ne olmaz bir gün belki hiç olmazsa onlardan biri buradan çıkmayı başarabilirdi.

- Neden bu piçler de taş taşımaya inmiyor? diye sordu Georg. - İyi fikir, ama onlara daha iyi bir sürpriz saklıyoruz. Orada duş yapacaklar. Ne kadar dayanacaklarını göreceğiz, diye yanıtladı Heinrich kahkahalar arasında. - İnelim bakalım kancık köpekler ne yapıyor? dedi Alfred. Mutlu subaylar ve siviller grubu taşocağının içinde neler olduğunu daha iyi görmek için Ölüm Merdiveni'nin birkaç basamağını indiler, kadınlar bin bir zorlukla sırtlarına bağlanan taşlara dayanmaya çalışıyordu. Birkaç asker onları itekliyor ve durmasınlar diye bağıriyordu, fakat birçoğu bu yükü taşıyamayıp taşların altında yamyassı yere düşüyor

lardı. Elli kadından on beşi askerlerin tekmeleriyle öldü. askerler bir yandan da, ayağa kalksınlar da, taşocağından kampın meydanına çıkan yüz seksen altı basamağı çıksınlar diye, sopayla vuruyorlardı.

Chantal nefes alamayacak gibi oluyordu; Mercedes'in imgesi ve bebeğinin doğduğunu görme arzusu içinin derinliklerindeki gizli güçleri ortaya çıkarıyordu. İki büklüm, ayaklarını sürüyerek ve kusmamaya çabalayarak yürüyordu, içi acılarıyla dolu olduğu halde attığı her adımda gülümsüyordu.

Bir, iki, üç... Birden başını kaldırıncaya dehşet içinde, muhafızların çocukları nasıl itekleyerek taşocağına indirdiklerini gördü.

Mercedes'i seçemese de onun korkmuş ve ağlamak üzere olduğunu biliyordu. Kızı onu görsün diye dikildi, ona aslında olmayan gücünü aktarmak istiyordu. SS'lerin başka hangi parlak fikirler icat ettiğini düşünerek korkuya kapıldı, çünkü çocukları onlara doğru ne amaçla iteklediklerini anlayamıyordu.

Fikir, Yüzbaşı Alfred Tannenbergi'ndi ve arkadaşlarıncaya çok beğenilmiş, alkışlanmıştı. Çocuklar ellerindeki sopalarla kadınların kışına vuruyor onları hayvanlar gibi güdüyorlardı.

- Bu kadınlar katır oldu, dedi Alfred gülerken arkadaşlarına. Sizler de onların güdücüsünüz. Sert olmalısınız; sendeleyene ya da düşene olursa, ona daha kuvvetli vuracaksınız, anneniz de olsa fark etmez; böyle yapmazsanız, taşları size yükleriz ve yukarı çıkana kadar sizleri kamçılarız. Küçükler korkudan ağlayamıyorlardı bile, çünkü ağlarsa cezalandırılacaklarını biliyorlardı. Her biri eline tutuşturulan sopayı alıp korka korka merdivenlerden indiler. Bin bir güçlkle ilk basamağa adım atmaya çalışan kadınlar onlara ümitle baktı, ta ki SS adamlarının o sapık zihinlerinden türeyip de kendilerine uygulanan o insafsız oyunu anlayınca kadar.

- Katıra vurmayana ceza var, diye bağıriyordu Alfred Tannenbergi, arkadaşlarının ve gösteriye çağrılmış olan öbür davetlilerin kahkahaları arasında. - Hadi, başlayın bakalım! diye bağıriyorlardı kapolar. Çocuklar perperişan annelerine bakıyor, sopaları kaldırmaya cesaret edemiyorlardı.

- Mercedes, vur bana sopayla, Tanrı aşkına, kızım, üzülme! diye Chantal kızına yalvarıyordu.

Birdenbire kadının biri düştü ve yüzü çamura gömüldü. Kapolardan biri yaklaştı ve tekmeledi, fakat Alfred onu durdurdu kadının çocuğunu aradı.

- Hey, sen! Gel buraya! diye zayıflıktan hayalete benzeyen bir küçük kıza emir verdi. Kızcağız, sekiz yaşlarındaydı, sopayı tutmaya bile gücü zor yetiyordu, korkarak SS subayına yaklaştı.

- Annen mi? diye sordu Yüzbaşı Tannenberg. Küçük sessizce başını salladı. - Hadi öyleyse katıra vurmaya başla, ayağa kalkana kadar. Hadi, vur! Birkaç saniye sessizlik oldu. Küçük kız yerinden kıılmadı. Bu adamın söylediklerim pek de anlayamamıştı, çünkü sağırdı ve konuştuğu kimselerin dudağını hızlı okuyamıyordu.

Yüzbaşı Tannenberg onun kıılmadığını görünce kızdı ve sopayı eline aldı, insafsızca çamurun üstünde yatan kadına vurdu vurdu. Küçük kız ona dehşetle baktı ve kendini annesinin yanına yere attı, o sırada SS subayları kahkahalarla gülüyorlardı.

Birden küçük kızdan olsa olsa iki yaş daha büyük olan bir oğlan çocuk yaklaşıp kadının ve küçük kızın kalkmalarına yardım etmeye niyetlendi. Tannenberg ona öfkeden dışarı uğramış gözlerle baktı.

- Nasıl cüret edersin! Piç! Bir dakika sonra tabancasını kılıfından çıkardı ve oğlanı bir tekmeyle savurduktan sonra kızın üstüne ateş etti; oğlan üçüncü basamakta uzanıp kaldı, annesinin inleyecek kadar gücü ya vardı ya yoktu. Kadın kızının hareketsiz bedenine doğru kendini sürükleyerek yaklaşmaya çalıştı, fakat Tannenberg'in yüzüne vurduğu bir tekme onu kanlı bir et hamuruna döndürdü. Oğlan doğrulmak için kıılmadı, fakat kalkamadı, çünkü subay onu yeniden tekmeleyerek bayılttı; orada uzandı kaldı, annesinin ve kız kardeşinin kadavra olmuş bedenlerinin yanında.

- Haydi katırlar! Yürüyün! Hızlı yürümeyenin sonu bu olur, sizler de ya katırları güdersiniz ya da şu sefile ne olduysa size de o olur. Annesi pis bir komünistti, İtalyan orospusuydu; ama adalet yerini buldu. Domuz karı, şu kızım dediği yaratığı doğurmuş. Bu kız mıydı? Hayır bir canavardı! diye yarattığı manzaranın ateşlediği Tannenberg bağııyordu. Mercedes arkadaşı Carlo'yu yere uzanmış kıılmadan yatar görünce korkudan titremeye başlamıştı. Carlo ondan daha büyüktü, on yaşındaydı, ama her zaman merhametli ve nazik davranır ve ona korkmamasını söylerdi.

SS'lerin adamları onlara bağııp kadınlara vurmalarını istiyorlardı, Mercedes'in gözünden bir damla yaş aktı. Annesine vurmak istemiyordu ve ümitsizce çevresine bakmıyordu; arkadaşlarından sopasını kaldıran yoktu. Kolunun üstünde bir el hissetti. Bu Hans'ın eliydi, bakışlarıyla yürümesini söylüyordu.

- Mercedes, lütfen, durma; sopayı annene vurmaktan oynat. - Hayır, hayır... diye sızlandı kız. Gebe bir kadın ümitsizce yere düşerken bir çığlık attı. Orada düşük yapıyordu, o basamaklarda, korkunç bir acı ve korku içinde. Bayan Müller Avusturyalıydı, Avusturyalı bir Yahudi'ydi, piyano öğretmeni idi, arkadaşlarının evinde saklanıyordu, fakat birileri ihbar etmişti, küçük

oğlu Bruno'yla birlikte bu cehenneme geleli dört ay olmuştu. Yüzbaşı Tannenberg ona yaklaştı ve soğuk bakışlarla baktı. Sonra kamp hekimlerinden birine bir işaret yaptı.

- Doktor, Yahudi fetüsleri de, sence, öbür fetüsler gibi midir? Bunu denemeliyiz, bu dişi domuzun başka bir işe yarayacağını da sanmıyorum. Hepsi sustular beklediler, hekim eğilmiş ve bir bisturiyle, ağrıdan uluyan kadının karnını açıyordu; sonra vücudu kıvrıldı ve bağırmayı kesti, ölmüştü. Öbür hekimler yaklaşmış meraklı meraklı, hiçbir anestezi uygulanmadan yapılan, bu uydurma sezaryene katılmak istiyorlardı.

Küçük Bruno kahrolup yıkılarak ağlamaya başladı; uzaklaşmaya çalıştı, ama bir kapo onu sınıksıkı yakalayıp annesine yaptıkları kasaplığı görmeye zorladı.

Çocuklardan bazıları, Dante'nin "Cehennem'ini andıran bu sahneyi görmeye dayanamayıp kusmaya başladılar, bu sırada Berlin'den gelen ziyaretçiler de coşkuyla alkış tutuyorlardı.

Chantal sendeleyip düştüğünde on beş basamak tırmanmıştı; dudaklarının kenarından kan akıyordu. Yüzbaşı Tannenberg, Mercedes'i annesine doğru itti.

- Döv onu! Hadi! Bu kadın hayvanın biri! Katırın biri o! Dediğimi yap! Mercedes dehşetten felç olmuştu. Tek bir ses bile çıkaramıyordu, yuvalarından fırlamış gözlerle onu itekleyen adama bakıyordu.

- Döv şu katır! Sana dediğimi yap! diye bağırdı Yüzbaşı Tannenberg her seferinde daha çok öfkelenerek. Chantal konuşamıyordu, yaşamın kendisinden nasıl kaçtığını fark ediyor kızını ve doğacak bebeğini koruyamayacak kadar güçsüz olduğunu hissediyordu; elini Mercedes'e uzattı ve Mercedes annesinin yanına diz çöktü ve gözlerinden yaşlar boşandı.

Yüzbaşı Tannenberg, Chantal'a yaklaşip karnına bir tekme savurdu. Chantal bacaklarının arasından kan akmaya başlarken bilincini kaybetti. Yüzbaşı Tannenberg, vurmak için elindeki sopayı kaldırdı, ama vuramadı. Küçük ve keskin dişler görülmemiş bir kuvvetle bileğine saplanmıştı, bu manzara Berlin'den gelen seyircileri kahkahalara boğdu.

Mercedes bütün kuvvetiyle yüzbaşının elini ısırıyordu. Yalnızca beş yaşındaydı ve bir çuval kemik yığından başka bir şey değildi, fakat bu gücü ve o hayvana karşı çıkma cesaretini bir yerlerden bulmuştu.

Yüzbaşı Tannenberg onu itip yere attı. Bu lime lime olmuş paçavra kızın saldırısına uğramanın öfkesiyle doluydu, onu öldürmek için tabancasını çekti, sonra Chantal'ın karnına doğrulttu. Sanki hedef tahtasına ateş eder gibi ateş etti, bir kurşun ortaya ve dört kurşun çevresine; sonra beylik SS bıçağını çıkardı ve bir hayvanın karnını açar gibi karnını açıp bağırsaklar arasından hiç doğmayacak olan o bebeğin kadavrasını çıkardı. Sonra, onu Mercedes'e doğru savurup o yaratığın kalıntılarıyla yüzüne vurdu vurdu vurdu.

Kızın çığlıkları kan dondurucuydu, fakat Yüzbaşı Tannenberg'in onunla işi daha bitmemişti: tek eliyle kızı kaldırıp onu merdivenlerden aşağı fırlatıp attı. Küçük kızın gövdesi granit taşların arasında güçsüz kalakaldı, kafasından kan fişkırıyordu.

Küçük Hans Hausser, bu SS yüzbaşısının alacağı intikamdan korkan annesinin kaygılı iniltilerini duymayıp, küçük kıza yardım etmek niyetiyle merdivenlerden aşağı koştu.

Kapolardan biri onu uçarcasına yakaladı ve Mercedes'in hareketsiz bedeninin yattığı yere varmasına bırakmadı.

- Sen, pis Yahudi! Onu öldürmek mi istiyorsun? Kapo Yüzbaşı Tannenberg'in ve arkadaşlarının aldırışsız bakışları altında küçük çocuğu sopayla dövdü. Subaylar artık kadınların son basamağa "zirveye" varmak için uğraşan kadınların çektiklerini ilgiyle ve eğlenerek seyrediyorlardı.

Elli kadından yalnızca on altısı merdiveni çıkabilmişti, geri kalanlar ya merdivenden aşağı kayıp düşmüşler ya da perişan bir halde, kendilerini kurşunlatmaya nöbetçilere doğru koşmuşlardı, böyle yapıldığını duydukları için.

Bayan Hausser kampın meydanına ulaşan azınlıktan biriydi, ama kendini aldatmıyordu, bunu başarmakla hayatını kurtarmadığını biliyordu. Geriye bakıp oğlunun nerede olduğunu görmeye çalıştı ve kapolardan birinin onu sopayla dövdüğünü görünce ağladı.

Marlene Hausser çılgın atacak gücü buldu, ümitsizce sesini oğluna duyurmaya çalışıyordu.

- Hans, yaşamalısın! Oğlum, bunu asla unutma! Yaşa! Yaşa! Bir nöbetçi vurup onu yere devirdi, gözlerini açtığı anda ilk gördüğü bir SS subayının parlak çizmeleri idi.

- Bu kadının kalbi hasta, onu acele ameliyat etmeliyiz, dedi siyah uniformaların içine saklanmış,

melek yüzlü sarışın bir genç. Kapolardan biri onu yerden kaldırıp ite kaka öbür kadınlarla birlikte revire götürdü. Berlin'den gelen hekimler ve onların Mauthausen'deki meslektaşları sağ kalanları var olmayan hastalıklarının tedavisi için ameliyat etmeye hazırlanıyordu.

- Anestezi maddesini israf edecek miyiz? diye sordu yardımcı hastabakıcılardan biri. - Hayır, ama fazla kıvıldamamasını sağlamaya yetecek kadar verelim, çığlıklar duya duya ameliyat yapmayı sevmiyorum, yanıtını verdi hekimlerden biri. Marlene Hausser'i bir sedyeye koydular, bacaklarını ve kollarını bağladılar. Kadın kolunda bir batma hissetti ve az sonra uykuya daldı; gözlerinin kapanmasını önleyemiyordu, fakat çevresinde bütün konuşulanları duyuyordu. Göğsüne saplanan bir bisturi göğüs kafesini aşağıya kadar açarken bir çığlık bile atamadı. Duyduğu acı dayanılmazdı

ve ölmeyi isteyerek acizlik içinde ağlıyordu.

Bu durumda bile oğlu Hans için dua etmeyi başardı. Eğer Tanrı gerçekten varsa, günahsız küçük yavruya karşı insafsız olmayacak ve onun yaşamasına müsaade edecekti.

Son nefesini vermeden önce kalbini sıktıklarını hissetti. Marlene Hausser'in cesedi kendilerine hekim diyen ve insan bedeninin en ücra köşelerini keşfetmeye hevesli o adamlarca parçalara ayrıldı.

“Ölüm Merdiveni”ni sağ olarak çıkabilen on altı kadın, birbiri arkasından, olmayan hastalıklarından ameliyat edildiler. Kalp, beyin, karaciğer, böbrekler... bütün yaşamsal organlara diseksiyon işlemi uygulanarak küçük parçalara ayrıldı ve bu işi yapan hekimler bilgilerini tartıştılar.

Bu adamlar aynı zamanda Ölüm Merdiveni'nin basamakları üstünde kalmış olan kadın cesetlerinden bazılarıyla da eğlendiler. Küçük sağır İtalyan kızın kafasını kesip, sakin sakin zavallı talihsiz kızın kulaklarını incelediler.

Bu sırada kapolar da, Tannenberg'in emriyle, kızlara ve oğlanlara soyunup duşa girmelerini emrettiler. Çamurla dolu bir havuz, daha yeni yetim kalmış o küçük çocukların acılı başları üzerine dökülen buzlu su, Tannenberg'in Berlin'den gelen seçkin davetlilerine gösterdiği son eğlenceydi.

Bazı çocuklar donup öldüler, çoğu yığılıp kaldı; yarım düzinesi sağ kalmayı başardı, ama saatler sonra onlar da öldü.

O gece Berlin'den gelen adamlar zengin bir akşam yemeği yediler ve hiçbiri bu konudan söz etmedi; Almanya savaşı kaybediyordu. Karşılıklı, sanki orduları Avrupa'nın uyuşturulmuş topraklarını ezip geçen bir devmiş gibi davrandılar. Sadece çok sonra, Alfred Tannenberg, Georg, Heinrich ve Franz baş başa kaldıklarında içlerindeki kaygıyı ortaya döktüler. Başkalarının yanında konuşmayacakları şeyleri konuştular, Hitler savaşı yitirince nasıl kaçacaklarını düşünmeye başladılar.

- Ben size bildiririm, diyerek onlara güven verdi Georg. Heinrich ve sen hazırlıklı olun; Franz'a zaten genel karargâha naklini talep etmesini söyledim, onun babasının nüfuzu, benim de annemin ve babamın etkisi bunu sağlamaya yeter. Cepheye dönmessin yeter. - Savaşı kaybedeceğimizden bu kadar emin misin? diye sordu Alfred tedirgindi. - Zaten kaybettik bile, Goebbels'in programlarına kanmıyorsun, umarım. Askerlerimiz çekilmeye başladı bile. Hitler eski Hitler değil, olup bitenleri anlayamıyor, çevresindekiler gerçeği ona söyleyemeyecek kadar ondan korkuyorlar. Pratik olalım ve gerçeği görelim: Müttefikler Almanya'yı cezalandırmak isteyeceklerdir, Führer'in sadık adamları olan bizler de bu cezadan payımıza düşeni alacağız, yani kaçış yollarını hazırlamamız gerekiyor. Amcamı tanırırsınız, gerçek bir âlimdir. Savaştan önce Amerikalı bir meslektaşı onu ABD'ye kendi üniversitesi

ne, hükümetin gizli laboratuvarlarından birinde çalışmaya davet etti. Amcam birkaç aydır savaşa son verecek bir bomba üzerinde çalışıyor, korkarım zamanında yetiştiremeyecek. Ama şansımız var, amcamın Amerikalı meslektaşı onunla temasa geçmeyi becermiş. Onu Almanya'dan çıkarmayı önermiş, ülkesinde cömert olmaya ve ABD ile işbirliği yapacak bilimadamlarını affetmeye hazır güçlü insanlar var. Amcam önce korktu, sonra bana anlattı. Onu arkadaşıyla bağlantısını sürdürmeye teşvik ettim, kaçışımızda çok yararlı olabilir.

- Ama, Georg, bizi de çıkarabileceğini sanıyor musun? dedi Heinrich. - Biz kendi kaçış planımızı hazırlamaya başlamalıyız, diye Alfred söze karıştı. - Yeni kimliklere ihtiyacımız var... dedi Franz. - Ben bu işle ilgilendim, aylardır bazı çok özel dostlarım için sahte belgeler hazırlatıyorum, yanıtını verdi Georg gülerken. Gizli servislerde çalışmanın iyi tarafı umulmadık

becerileri olan çok ilginç herifleri tanımandır. Sizlere yeni birer kimlik vereceğim, bu işi siz bana bırakın. Önemli olan ben size haber verdiğimde kaçmaya hazır olmanız. Sen, Franz, cephede bulundun, ama Heinrich ile Alfred'e durumu anlatmalıyım, her ne kadar Alfred'e Almanya'nın yenileceğine inanmak zor geliyorsa da... Ne yapalım ki bu böyle, yani valizleri hazırlamalısınız. - Bizim açımızdan sorun yok, dedi Heinrich, kendi adına ve Alfred adına. - Ben izinliyim, yani beni şu anda cephede arayan olmaz, yarın Berlin'e varınca tayinimi isteyeceğim, dedi Franz. - Tamam, dedi Georg. Şimdi Almanya'dan çıkınca ne yapacağımızı düşünmeye koyulalım... Mercedes sayıklıyordu. Carlo, Hans ve Bruno korkuyla ona bakıyorlardı, öleceğini sanıyorlardı. Dördü mucize sonucu sağ kalmıştı, orada annelerinin düştüğü soğuk basamaklara fırlatılmış, muhafızlardan tekmeler yemiş, öldü sanılarak bırakılmışlardı. Daha sonra Berlin'den gelen önemli kişiler canlı canlı yapılan ameliyatları seyretmek için revire girince, Ölüm Merdivenleri'nde yatan diriden çok ölü olan yaralı çocuklarla ilgilenen olmamıştı.

Hans yardım etmek için Mercedes'in yanına gidince nöbetçilerden biri ona bir tekme vurup bayılmıştı. Öyleyken bile, annesinin yaşamasını isteyen çılgınlığını duymuştu.

Bir tutuklu ekibi Ölüm Merdivenleri'ni temizlemeye zorlanıyordu, bunlar ellerinden geldiğince yaralı çocukları kaldırıp barakalardan birine götürdüler. Hepsini kocaman yatağa yatırdılar, Lechw adlı Polonyalı bir hekim elindeki ıslatılmış paçavralarla üzerlerindeki kanı temizleyip onları canlandırmaya uğraştı.

Küçük kız en kötü durumda olandı. Bilinçsizdi ve Polonyalı tutuklu,

elinde kızcağızı tedavi edecek hiçbir malzeme olmadığı için alçak sesle lanet okuyordu. Annelerini kaybettikleri için oğlanları orada bırakırlar diye düşündü, ama küçük kızı ya öldürecekler ya da revirde onu yok edeceklerdi, çünkü revirden pek az hasta sağ olarak çıkardı.

Polonyalı hekim tutukluların elbiselerini yamadığı iğne ve iplikle Mercedes'in kafasını dikti. Bir Rus tutuklu, kim bilir nerden, yarısı dolu bir votka şişesi çıkardı, kızın kafasını mikroptan temizlesin diye doktora uzattı. Kız inliyor ve acıdan kıvranıyordu, fakat darbelerin yol açtığı bilinçsizlikten çıkamıyordu.

Tutuklulardan biri orada bir kız bulundurmanın sonuçları konusunda uyardı.

- Onu bulurlarsa ona da bize de her şeyi yaparlar... - Peki, ne düşünüyorsun? Onu kapoya mı verelim? Orospu çocuğu Gustav onu kendi elleriyle boğar. Onu alıp da bu çocukların geldiği kadın koğuşuna geri götüreceklerini sanmam... dedi hekim. - Aslında, bu kırkılmış saçlarla kız mı erkek mi belli değil, diyerek lafa karıştı bir başka tutuklu. -Ama siz çıldırmışsınız! Yakalarlarsa hepimizin canını çıkarırlar! dedi yaşlı başlı bir adam.

- Ben onu teslim etmem, ne yaparsanız yapın, yanıtını verdi Polonyalı, kafasındaki kanlan temizlerken. Bu kız ona, başına neler geldiğini bilmediği kızını hatırlatıyordu. Bazı arkadaşları ona karısını ve kızını koruyacaklarına söz vermişlerdi, fakat yapabilmişler miydi acaba? Yoksa onun küçük kızı da bu Mauthausen gibi bir kampta mıydı şimdi? Eğer öyleyse, birinin ona acıması için Tanrı'ya yalvarıyordu, şurada bilinçsiz yatan, yaşayacak mı yaşamayacak mı bilmediği, şu küçük kızcağıza karşı da aynı duyguları hissediyordu.

- Lütfen, onu teslim etmeyin. Adamlar saatler önce Ölüm Merdiveni'nde annesini ve kız kardeşini savunmaya çalışan erkek çocuğa şöyle bir baktılar.

- Adın ne? diye Polonyalı hekim sordu. - Carlo Cipriani, efendim. - Tamam, Carlo, bizi bulmamaları için yardım etmen gerekiyor. Kimsenin dikkatini çekmemeye çalışacaksınız, kapolara fark edilmemek zordur, ama imkânsız değildir, diye anlattı Polonyalı. - Evet, efendim, bunu yaparız, değil mi? dedi Carlo arkadaşları Bruno ile Hans'a dönerek. Çocuklar kafalarını salladılar, dünya

yıkılsa Mercedes'i ele verecek bir şey yapmazlardı. Sonra yere, küçük kızın bulunduğu yatak bozuntusunun yanına oturdular, onun yaşama dönmesini umutla beklemeye başladılar. Onların da yaraları vardı, ama en çok kanayan yara ruhlarındaki yaraydı. Annelerini gözlerinin önünde vahşice öldürmüşlerdi,

yardım edemedikleri için kendilerini çok âciz hissetmişlerdi.

0 gece Mercedes komada kaldı, ölüme pek yakın olan alacakaranlıkların yoğunluğunda gezindi durdu. Ertesi gün bilincini toparlaması bir mucizeydi, Polonyalı hekim böyle söyledi.

Carlo, gözlerini açtığını görür görmez, Mercedes'in minik elini tuttu. Hans ve Bruno'yla birlikte bütün gece onun başında beklemişti. Üçü dualar ederek, bilmedikleri Tanrı'dan arkadaşlarına acımasını dilemişlerdi. Hekim gece boyunca Tanrı'nın onları dinlediğini ve küçük kızı karanlıktan çekip çıkardığını söyledi.

Kapolar pavyona gelip de erkeklerin dışarı çıkıp sıraya geçmelerini emredince, karanlık bir köşede korku içinde büzülen yaralı çocuklara dikkat etmediler.

Mercedes'in üstünü örtmüşlerdi, pek belli olmuyordu, hiç kımıldamayan bir kitleyi incelemek için de kimse o kötü yatağa gelip bakmadı.

Yalnız kaldıklarında Hans hemen Mercedes'e biraz su verdi. Kız ona minnet dolu gözlerle baktı; başı ağrıyor, midesi bulanıyordu, daha çok da büyük bir korku içindeydi, ta içine işlemiş derin bir korkuydu bu. Dudaklarında kan tadı vardı, şu SS adamının yüzüne fırlattığı ölmüş kardeşinin kanı.

- Onu öldürmemiz lazım, diye mırıldandı Carlo, üç arkadaşı umutla onun yüzüne baktılar. Yedikleri darbeler ve henüz iyileşmeyen yaraları yüzünden kımıldayamayacak durumdaydılar, yine de oğlanın fısıltıyla söylediği sözleri dinlemek için birbirlerine daha çok yaklaştılar.

- Öldürmek mi? diye sordu Mercedes. - Onu öldürmeliyiz, o bizim annelerimizi öldürdü, dedi Carlo. - Kardeşlerimizi de... onlar doğamayacaklar, dedi Mercedes gözleri yaşlarla dolarak. Ne Hans ne Bruno ne de Carlo, yüreklerini dağılayan o çok büyük acıya karşın, tek damla gözyaşı döktü.

- Annem derdi ki çok şey istersen az bir şey gerçekleşir, dedi Hans ürkek ürkek. - Ben onu öldürmemizi istiyorum, diye Carlo ısrar etti. - Ben de, dedi Bruno. - Ben de, dedi Mercedes. - Öyleyse onu öldüreceğiz, dedi sonunda Hans. Fakat nasıl? - Elimize fırsat geçer geçmez, diye yanıtladı Bruno. - Burada çok zor, dedi Hans kederle. - Öyleyse, ne zaman buradan çıkarsak, bu uzun sürmeyecek zaten, dedi Bruno. - Bu hiç olamaz, buradan sağ çıkacağımızı sanmıyorum, dedi Hans. - Annem diyordu ki, Müttefikler kazanacaklar diyordu, annem bunu biliyordu, diye üsteledi Bruno.

- Kim bu Müttefikler? diye sordu Mercedes. - Yani, işte, Hitler'e karşı olanlar, yanıtını verdi Hans. - Ant içelim, diye önerdi Carlo. Ellerini Mercedes'in elinin üstüne koydular ve gözlerini kapadılar, o anın ne kadar ciddi olduğunun farkındaydılar.

- Annelerimizi ve kardeşlerimizi öldüren bu kötü adamı öldürecekimize yemin ediyoruz. Çocuklar Carlo'nun söylediklerini tekrarlıyor ve bakışlarıyla, yaşamları boyunca onları bağlayacak olan içtikleri bu andı onaylıyorlardı. Minik ellerini birbirinden ayırmadan, kuvvetle sıkarak yeminlerini perçinlediler ve birbirlerini yüreklendirmeye çalıştılar.

Günün geri kalanını onu öldürecekleri anı düşünerek geçirdiler, bunu nasıl ve neyle yapacaklarını tartıştılar. Gece erkekler barakaya döndüklerinde onları soğuktan uyuşmuş, aç buldular, ama gözlerinde bir parıltı vardı, bunu da yaralan yüzünden ateşlerinin yüksek oluşuyla açıkladılar.

Polonyalı hekim onları muayene edince yüzünde kaygılı çizgiler belirdi. Mercedes'in kafasındaki yaralardan biri enfekte olmuştu. Rus tutuklunun votkasının kalanıyla onu yeniden yıkadı, elinden gelenden fazla çaba gösterdi.

- İlaça ihtiyacımız var, dedi hekim. - Boşuna telaşlanma, yapacak bir şey yok, yanıtını verdi maden mühendisi Polonyalı bir başka tutuklu. - Yenilgiyi kabul etmeyeceğim! Ben hekimim, bu çocukların hayatlan için kalan son nefesime kadar savaşıcağım! - Sinirlenmeyin, diye bir başka

Polonyalı söze karıştı. Şuradaki adam, eliyle Rus'u göstererek. Revirde temizlik yapamı tanıyor, belki ondan bize bir şeyler getirmesini isteyebilir. - Ama bana şimdi lazım, diye yakındı hekim. - Bize zaman ver, dedi arkadaşı. Polonyalı hekim koluna dokunduklarını hissettiğinde sabah oluyordu. Çocukları uyandırmamaya çalışırken uyuyakalmıştı. Arkadaşı ile Rus tutuklu ona paçavraya sarılı bir paket verdiler, daha sonra her biri kendi yatağına gitti.

Hekim dikkatle küçük paketi açtı, içindekini görünce, sevinçten çığlık atmamak için kendini zor tuttu. Bandajlar, dezenfektanlar ve ağrıkesiciler rüyasını bile görmeyeceği bir ganimetti onun için.

Kimseyi uyandırmamak için dikkatle kalkıp dört çocuğun huzursuz uykusunu dinledi. Mercedes'in kafasını sardığı kumaş parçasını çıkarıp yarayı yeniden dezenfektanla temizlemeye başladı. Kız uyanınca, bağırmasın diye, parmağıyla sus işareti yaptı, acıya dayanması gerekiyordu. Küçük kız örtüdüğü yorganı ısıtırıp, ölü gibi solgun, sessiz beklerken hekim yaranın tedavisine dalmış gibiydi. Sonra bir bardak suyla hekimin verdiği iki hapi yuttu.

Hans, Bruno ve Carlo da hekimin bakımından paylarını aldılar, hekim onların bedenlerinin her yanındaki yaralarını yeniden tedavi etti. Neredeyse alıştıkları acıya daha iyi dayanmaları için birer ağrıkesici de aldılar.

- Kapolardan birinden savaşın kötüye gittiğini duydum, dedi Polonyalı hekimin çocukların tedavisini tamamlamasını gözleyen bir İspanyol komünist. - İnaniyor musun? diye yanıtladı hekim. - Evet, inanıyorum. Öbür kapolara anlatıyordu, Berlin'den gelen şu subaylardan birinin anlattıklarını duymuş olacak. Radyonun olduğu salonu temizleyen bir arkadaşım var, o da Almanların sinirli olduklarını söylüyor, bütün gün hiç durmadan BBC'yi dinliyorlar, bazıları da Almanya savaşı kaybederse bize ne olacak diye soruyorlar. - Tanrı seni işitsin! diye bağırdı Polonyalı. - Tanrı mı? Tanrı'nın bununla ne ilgisi var? Tanrı olsaydı, bu canavarlığa müsaade etmezdi. Ben Tanrı'ya hiç inanmadım, ama annem inanır, eminim şu anda bir gün benim dönmem için dua ediyordur. Ama buradan çıkarsak, bizi çıkaran Tanrı olmayacak, Müttefikler olacak. Sen Tanrı'ya inanır mısın? diye sordu İspanyol alaycı bir tavırla. - Ben inanırım, öyle olmasaydı buna dayanamazdım. O benim hayatta kalmamı sağlıyor. - Peki, neden bu zavallıların annelerine elini uzatmadı? diye sordu İspanyol eliyle çocukları göstererek. Mercedes konuşmayı tek kelimesini kaçırmadan dinliyordu, iki adamın söylediklerini anlamaya çalışırken büyük bir çaba sarf ediyordu. Tanrı'dan söz ediyorlardı. Paris'teyken annesi ara sıra onu kiliseye götürürdü, Kutsal Yürek'e giderlerdi, çünkü bu kiliseye yakın oturuyorlardı. İçerde fazla kalmazlardı, annesi girer, istavroz çıkarır, bir şeyler mırıldanır ve sonra çıkıp giderlerdi. Annesi, Tanrı babanı koruyacak derdi, kiliseye de Tanrı'dan bunu istemek için gittiklerini söylerdi. Ama babası kaybolup gitti, onlar da annesiyle birlikte kaçmak zorunda kaldı, Tanrı ise bunu önlemek için hiçbir şey yapmadı.

İspanyol'un söylediklerini düşündü, Tanrı'nın orada olmadığını, suskunluğun ona hak verdiğini düşündü. Hayır, Mauthausen'de Tanrı yoktu, bundan hiç şüphe etmiyordu. Gözlerini kapadı ve kimseye duyurmamaya çalışarak ağlamaya başladı; o bitmez tükenmez merdivenlerin üzerinde mahvolmuş ve parçalanmış annesini görüyordu.

Adamların ona ne yapacakları konusunda anlaşmalarını dinlemekle teselli buldu. Arkadaşları Carlo, Hans ve Bruno o adamlara onun yanlarında kalması için yalvardılar, ona bakacaklarına söz verdiler, rahatsızlık çıkarmayacaklarına yemin ettiler onun bulunmaması için ağlamayacaklarına söz verdiler.

Yani her şey olduğu gibi sürüp gidecekti, o barakada ona, sanki bir

bebeğe bakarmış gibi davranılacaktı, özellikle de sabah teftişlerinden fark edilmeden

geçirilecekti, onu bulurlarsa hepsi bunun bedelini öderdi, dünyada hiçbir şey için zarara uğramalarına yol açacak davranışta bulunmayacaktı.

Alfred Tannenbergr sinirliydi. Georg'un telefonu onu Heinrich'le birlikte derhal Berlin'e gitmek zorunda bırakıyordu, Mauthausen'e yapılan ziyaretin üstünden yalnızca bir hafta geçmişti.

Georg ona, ertesi gün onu bürosunda, olabildiğince erken saatte, beklediğini söylemekten başka hiçbir açıklama yapmamıştı.

Mauthausen Komutanı Zieris, Alfred Tannenbergr "Gidiyorum" dediğinde meraklanıp, ağzından laf almaya çalıştı. Ama tabii Tannenbergr kupkuru bir açıklamayla yetindi: o, yani Tannenbergr, Reich Güvenlik Merkez Ofisi'nin emriyle Berlin'e gidiyordu, arkadaşı Heinrich de öyle.

Gecenin büyük bölümünü yolda geçirdiler, şafak sökmek üzereyken Berlin'e vardılar. Heinrich herkesin babalarının evine uğramasını önerdi, böylece hem aileleriyle kucaklaşırlar hem de RSHA bürosunda boy göstermeden önce biraz dinlenmiş olurlardı, bu Alfred'e göre de iyi fikirdi. Babasına sarılmayı annesinin dırdırını dinlemeyi istiyordu, kesinlikle annesi onu zayıflamış gördüğünü söyleyecekti.

Saat sabahın tam sekizinde iki subay Georg'un odasında boy gösterdiler, Franz da oradaydı. Hitler selamından sonra, dört arkadaş sarmaş dolaş oldular.

- Kaybettik, her şeyin yıkılması an meselesi, Ruslar cephelerimizi yardı. Hitler kendini kaybetmiş durumda, fakat savaşı kaybetti, şu anda Almanya'yı kimse idare etmiyor. Gitmeliyiz. - Ya Himmler? diye sordu Alfred. - Himmler'i İsviçre'ye gidip orada ajanlarımızın oluşturduğu bir gruba katılmam gerektiğine inandırdım. Savaşın seyrine göre olacaklara kendimizi hazırlamamız gerektiğine ikna ettim. Reich'in çöküşü öngörüsüyle birkaç ülkede bizimkilerin gelişi için hazırlık yapan ajanlarımız var. Georg bir kasadan üç evrak çantası çıkarıp arkadaşlarına birer tane verdi. Açıp baktılar ve yeni kimlik belgelerini incelediler.

- Sen, Heinrich, Lizbon'a yola çıkacaksın, oradan İspanya'ya geçeceksin. General Franco'nun çevresinde iyi dostlarımız var. Senin adın Enrique Gomez Thomson olacak. Baban İspanyol, annen İngiliz, onun için İspanyolca konuşmuyorsun, yani hep İspanya dışında yaşadın. Burada benim en iyi adamlarımdan birinin numarası var, bir ajan, epeydir, ne olur ne olmaz savaş kaybedilecek olursa dostlardan bir bölümünü kabul etmek için gerekli altyapıyı hazırlıyor. Bizim üniversiteden eski bir dostumuzdur, adı Eduard Kleen. Heinrich, onu başka bir adam yapan belgelerden gözünü ayırmadan kafasını salladı.

- Lizbon'a nasıl gideceğim? - Yarın akşam uçakla gideceksin, umarım Müttefikler uçağını düşürmezler, yanıtını verdi Georg gülerek. Resmen sen Lizbon'da bizim büyükelçiliğimize tayin oldun, orada askeri ataşenin yardımcısı olarak bulunuyorsun. Fakat savaşın bittiği ilan edildiğinde, Lizbon'dan çık; daha önce dostumuz Eduard Kleen'le görüşmüş olsan iyi olur, senin İspanya'ya geçişini hazırlar. Önce Madrid'e, sonrasını o sana söyler. Eduard çok iyi bir iş çıkardı, bu belgeler gerçek İspanyol belgeleridir, bizim Franco'cu arkadaşların işi, masalarının üzerine okkalı bir tutam para koyarsan bu arkadaşların yapamayacağı iş yoktur. - Beni Brezilya'ya mı yolluyorsun... dedi Franz yeni pasaportundaki bilgileri gözden geçirirken. - Evet. Bizi kimsenin bulamayacağı yerlere gitmemiz gerekiyor, dostlarımızın olduğu, hükümetlerin görmezden geleceği ve kim olduğumuzu araştırmaya kalkışmayacağı yerlere. Brezilya iyi bir saklanma yeridir. Orada iyi ajanlarımdan biri var. O iyi yaşamasını bilen bir bon vivant'dır, tıpkı Eduardo gibi aylardır, ömrünün geri kalanını hapislerde geçirmeyi hiç istemeyen bazı uygun kişiler için saklanma yerleri hazırlıyor. - Ben Portekizce bilmem, diye yakındı Franz. - Ne yapalım yani! Bu iyi bir kader, Franz, hiç şikâyet etme. Geriye hep birlikte aynı yere gitmek kalıyor, onu da yapamayız. Bu akıllıca olmaz, büyük budalalık

olur. - Georg haklı, diyerek Alfred söze karıştı, ona hazırladığı kimlikten memnun kalmıştı. İsviçreli, Zürich'ten bir İsviçreli olacaktı, fakat son varış noktası Kahire'ydi. - Ya sen, Georg? diye Franz sordu. - Ben yarın gidiyorum, size söyledim, önce İsviçre'ye amcamla birlikte, oradan da dostumuz Amerikalılar bizi kendilerinin o harika ülkelerine götürecekler. Annem ve babam bugün gittiler, İsviçre'de sahte bir kimlikle kalacaklar. Sizinkilere gelince, sizin onlarla konuşup, en fazla iki saat içinde ne yapmak istediklerini bana söylemenizi istiyorum. Onları sahte belgelerle İsviçre'ye geçirebilirsiniz, ama bunu bugün yapmalıyız, yarın ben burada olmayacağım, kendimden ve sizlerden başka kimseye de güvenmiyorum. İki saatiniz var; eve gidin, ailenizle konuşun, fakat ağızlarını sıkı tutsunlar, biri haber alır da duymaması gerekenlerin kulağına giderse, bizi kurşuna dizerler. İki saat içinde sizi burada bekliyorum.

- Ama Himmler senin kaybolmanı kabul etmez ki... dedi Franz. - Ben kaybolmuyorum. Ajanlarımız aracılığıyla gidip saklananların durumunu kolluyorum. Mantık gereği, elbette, Amerika Birleşik Devletleri'nde de dostlarımız var, düşünebileceğinizden çok daha fazla. Alfred Tannenberg sabırsızlıkla babasının yanıtını bekliyordu. Baba

sı suskundu, düşüncelerine gömülmüştü, karısının sinirli sorularını duymuyordu bile.

- Baba, lütfen, sizin gitmenizi istiyorum, diyerek üsteliyordu Alfred Tannenberg. - Gideceğiz, oğlum, gideceğiz, fakat Almanya'dan çok uzağa gitmek istemiyorum. Savaşı kaybetsek bile, burası bizim vatanımız. - Baba, vaktimiz yok... - Peki, öyleyse hazırlanalım. Ne Franz ne de Heinrich anne ve babalarını ikna etmekte zorlandı, sınırı geçip İsviçre'ye yerleşmeye hazırlardı, oradan olayları izleyeceklerdi. Uzun bir süredir, hepsinin paraları İsviçre bankalarındaydı, iyi gelir getiriyordu; komşu ülkede yaşamak hiçbiri için sorun olmayacaktı.

Georg, olağanüstü örgütlenme yeteneğini gösterdi, iki saat sonra arkadaşları odasına girdiğinde, herkesin kâğıtları tek tek tüm aile bireylerinininkiyle birlikte imzalanmış olarak hazırды. Hemen aynı günün akşamı ya da en geç o gece çıkmak zorundaydılar, çünkü, diyordu ısrarla, savaş artık tamamen bitmek üzereydi.

Sonra onları öğlen yemeği için evine davet etti.

- Güzel, şimdi işin ikinci bölümüne geçelim, buradan çıkınca ne yapacağız? - Evleneceğiz, dedi Franz hiç duraksamadan. - Evlenecek miyiz? diye sordu Heinrich. - Evet, Alfred'le konuştum, bu yapılacak en akıllıca hareket. Kalacağımız ülkedeki herhangi bir kadınla hemen evlenmeliyiz. Alfred bunu yapamıyor, çünkü o zaten Greta'yla evli, ama bu parlak bir fikir. - Siz evlenin, benim evlilik bağına girmeye hiç niyetim yok, dedi Georg, arkadaşları bu konuda hiç yorum yapmadı. - Size önerecek bir planım var. Alfred'in bu sözü arkadaşlarının merakını uyandırdı. Hepsi onun sivri zekâsını, en zor durumlarda hemen bir çıkış yolu buluverme becerisini bilirdi. Bunu göstermişti.

- Babalarımızın parası var, yani üzülmemize gerek yok, ama yaşamak için kolayca kaynak bulabileceğimizden şüpheliyim. Evet, biliyorum, paramız da var, yıllardır biriktirdik, ama olur ya bu paranın hepsini çıkaramayız belki. Üstelik ne olacağını ya da galiplerin bizi izlemek için ne yöntemler deneyeceğini bilemeyiz. Bizler SS subaylarıyız, isimlerimiz biliniyor, biz herhangi biri değiliz, çünkü babalarımız da herhangi biri değil. Bana sorarsanız, onlar İsviçre'de düşündüklerinden daha çok kalacaklar; endişem şu ki olanların sorumlusunu aramaya başlarsa... Biri tutar, bizim de sorumluluktan payımız olduğuna karar veriverir... Yani, demek istiyorum ki, kendi işimizi kurmalıyız, inanın kârlı bir iş olacak.

Alfred'in fikrinin onları şaşırtacağını bilerek merakla dinliyorlardı.

- Kendimizi sanata vakfedeceğiz, antikacılık yapacağız, mesleğimize döneceğiz... arkeolog değil miyiz? - Aman, Alfred, söyle hadi, nedir bunun altındaki? diye sordu Franz sabırsızca. - Ben Kahire'ye gidiyorum, Georg Boston'a, sen Brezilya'ya, Heinrich de İspanya'ya; mükemmel! Alfred arkadaşlarıyla konuşmuyor sanki kendi kendine söyleniyordu. - Ne demek istediğini açıkla, diyerek sıkıştırdı Georg. - Harran'da morukların elinden aldığımız tabletler hâlâ bende, getirdiğimiz öbür tabletler ve başka eserlerle bir arada duruyor, hatırlıyor musunuz? - Hatırlıyoruz tabii, diye yanıtladı Heinrich. - Güzel, öyleyse antika satışına başlayacağız, bir koleksiyoncunun rüyalarını süsleyen eşsiz parçalar... Doğu, iki bin yıldan fazla bir sürenin eski eserleriyle dolu. - Nereden çıkaracağız bu nesnelere, diye sordu Franz. - Görüyorum ki, üniversitede çalışkan bir öğrenci değilsin. Mezar hırsızlarıyla ilgili hiçbir dersi hatırlamıyor musun? Doğu ülkelerinin yolsuzluk yapan hükümetleri vardır, para meselesi, para varsa nerede ve nasıl istersek kazı yapabiliriz, paramız olursa bulduğumuz bize kalır, hem para müzelerdeki bazı nesnelere satın almaya da yarar, bu ülkelerde müzeler değer veren yoktur, çünkü ellerindeki değerini bilmezler. İnanın ki, dünyada bazı nesnelere için ne istersek ödemeye hazır insanlar var, biz bu nesnelere ağızlarını sulandıracacağız. Yani

ben işi Kahire'den ayarlayacağım. Suriye, Ürdün, İran, Filistin... buralarda dolaşıp temel ürünleri toplayacağım, siz de satacaksınız; Georg, Kuzey Amerika pazarını senin, Heinrich Avrupa pazarını tutacak, Franz da Latin Amerika'yı. Tabii paravanaya, örtbas edecek insanlara ihtiyacımız olacak, ama bunu vakti gelince düşünürüz. Alfred Tannenbergl öyle coşkulu konuşuyordu ki, onun bu coşkusu arkadaşlarına da bulaştı. Dört adam yakın geleceğe yönelik planlar kurarken hayallerini sınırlamadılar.

- Kesinlikle, büyük çapta soygun yapacağız, nelere sahip olduklarını bilmeyen o cahillerin servetlerini ellerinden alacağız, dedi Alfred. - Ofisleri yerleşeceğimiz yerlerde olacak bir ithalat-ihracat şirketi kurmalıyız, diye önerdi Heinrich. - Sen, Georg, sen Boston'da yaşayacaksın, orada sanatı desteklemekle uğraşan bir kültür derneğinin nasıl işletileceğini öğrenmelisin. Amerikalıların vakıfları var... Bu vakıflardan biri bize paravan görevini yapar mı bilmem, fakat sanatla ilgilenen bir vitrine ihtiyacımız var, zaman içinde arkeolojik kazılan finanse edecek bir dernek ya da bir vakıf, tabii ki bu kazılardan çıkan bize kalacak. Bir vakıf her zaman yarı

şeffaftır, yani oradan kim isterse ona sanat eseri satma işlemlerini yapabiliriz, dedi Alfred.

- Vakıflar şirket değildir, dedi Franz. - Bizimki öyle görünmese de öyle olacak. Tıpkı bizler gibi... Başka şey görünecek başka şey olacak. Saygınlığa ihtiyacımız var, yanıtını verdi ona Alfred. - Ama vakıf kurmak kolay değil; vakıflar bankalara, üniversitelere dayanırlar, bense Amerika'da nelerle karşılaşacağımı bilmiyorum, dedi Georg kaygıyla. - Sen Amerikalıların amcana iyi para ödemeleriyle karşılaşacaksın, onu hemen akademik çevrelere takdim edecekler, onu gizli projelerinde çalıştıracaklar... Önemli kişilerle tanışacaksın. Her şey senin kendini örgütlemene bağlı, çevrene nasıl kaynaşacağına bağlı, amcanın dümen suyundan yararlanmana bağlı. Yok yok, ne ilk yıl ne de ikinci yıl bir vakıf sahibi olacak değiliz, önce her birimiz içinde yaşadığımız toplumun bir parçası olmayı başarmak zorundayız. Dikkati çekmeyecek duruma gelince, genel görünümün bir parçası olunca, işte o zaman planımızı yürürlüğe sokacağız. Bu arada, ben malzemeleri, zamanı gelene, kadar bir köşeye yığmakla uğraşacağım. Bir ithalat-ihracat şirketi kurmanın iyi fikir olduğunu gördüğümde, Avrupa'da her şeye ihtiyaç duymaya başladıklarında... Çünkü biz her şeyi yakıp yıktık, her şey yeniden inşa edilmek zorunda... Sen, az önce, Amerika'da bizim zannettiğimizden fazla dostumuz var demedin mi? Barış bizi zengin yapacak, dedi Alfred gülerken. - Harran tabletlerini satacak mıyız? diye Georg sordu. - Hayır, satmayacağız. Ben onların geri kalanını bulmak istiyorum. Şamas'ın yazdığı bu tabletleri ortaya çıkarırsak, arkeoloji dünyasında devrim yaparız, kendimiz de ölçülemeyecek kadar zengin oluruz. Ama acele etmeyeceğiz, Harran kazısını devam ettirme işini ben yükleneyeğim, çölün kumlarında, her nerede olursa olsun, İbrahim Peygamberin şu Şamas'a anlattığı Yaratılış versiyonunun yazılmış olduğu tabletleri arayacağım; onları elime geçirince ne yapacağımıza karar veririz, yapacağımız bu iş dünyayı sarsacaktır. - Ortalıkta olmak işimize gelmez, dedi Georg tedirginlikle. - Sakin ol, ortalıkta olmayacağız merak etme, unutma ki birkaç gün sonra hepimiz başka kişiler olacağız; ayrıca, her zaman bize paravan olacak birileri bulunur. Size söylemedim, ama benim tek rüyam şu tabletleri elde etmek... Tanrım, onları bulmak için neler vermezdim! - Sizler Harran tabletleri hesabına bu senelerin zahmetini çekmek zorunda değildiniz, diye yakındı Heinrich. Ama ben onların lafını etmediği bir tek gün bile geçiremedim, kafayı takmış! - Şimdi aydınlatmamız gereken tek konu ne yapacağız ve nasıl yapacağız. Birbirimizle ilişki kurmanın bir yolunu bulmamız bence önemli.

Harran tabletlerine gelince... Onları sizlerle paylaşacağım, tabii, ama önce onları bulmayı bana bırakın, sonra onları ne yapacağımıza karar veririz, diyerek ağırlığını koydu Alfred.

- Bana sorarsanız, tamam, öyle olsun, dedi Heinrich boyun eğerek. - Ya Führer ne olacak? - Duygusallaşmayacağını umarım, Franz! Öyle değil mi? Bize ne! Herhalde kaybedenin kaybına ortak

olacak değiliz. Almanya için büyük fikirleri vardı, ama savaşı kazanmayı beceremedi, yani onunla birlikte bizim de yenilgiyi kabullenmemiz saçma olur, dedi Georg buz gibi bir tavırla. - Fakat Hitler nerede? diye üsteledi Franz. - Görünen o ki, bunkere yerleşmeye onu ikna etmişler, bilmiyorum, hiç de ilgilenmiyorum; ben de sizin gibi buradan tüyüyorum. Bizden birinin onu ilgilendirdiğini sanıyor musunuz? Ne kurtarabilirsek kurtaralım, yapılacak tek şey bu. O, tarihteki yerini aldı bile. Tekrar görüşünceye dek çok uzun bir zaman geçeceğini bilerek vedalaştılar. Ölene dek birbirlerine sadık kalacaklarına yemin ettiler. Alfred'in kafalarına soktuğu işe de seviniyorlardı. Doğu'yu soyup soğana çevirecekler, ciğerlerine kadar sökecek, en değerli hazinelerini ellerinden alacaklardı; bu değerlerin kime ait olduğu hiç ama hiç umurlarında değildi. En iyi fiyat verene satacaklardı. Ve daima bir yerlerde, ölümlülerin asla ulaşamayacağı eşsiz eserlerin sahibi olmaktan başka bir şey istemeyen, ar, haya, vicdan diye bir şey tanımayan koleksiyoncular bulabileceklerini biliyorlardı.

Mauthausen'de ilkbahar bir türlü gelemiyordu. Hava soğuktu. Canlıdan çok ölüye benzeyen tutuklular, bir şeylerin olmasını bekleyen gardiyanlarının tedirginliğini görüyorlardı. Son günlerde nöbetçiler daha da vahşileşmişlerdi ve rastladıklarına ateş ediyorlardı.

Alfred Tannenberg kampın dışını Zieris'in odasının penceresinden gözlüyordu. Geceyle birlikte hava, zehir gibi bir dona çevirmişti, kampı koruyan nöbetçiler tedirgin tedirgin ellerini ovuşturuyorlardı. Alfred ile Heinrich bir saat kadar önce Mauthausen'e gelmişler ve hemen Zieris'in odasına girip ona ellerindeki yeni görev kâğıtlarını göstermişlerdi. Kamp komutanı onları merakla dinlemiş, bu torpilli subaylara yanıtlamaktan kaçınacaklarını iyi bildiği soruları sormaya cesaret edememişti. O sonra kendi olanaklarıyla bu iki subayın niçin Avusturya dışında belirsiz bir yere tayinlerinin çıktığını araştırmaya çalışacaktı.

Zieris'in yanından ayrılır ayrılmaz, Heinrich ile Alfred Tannenberg evlerine yöneldiler. Kampın dışında, kampa adını veren büyüleyici güzellikteki Mauthausen köyündeki evlerine.

İki saatten az bir zamanda içinde Heinrich, son yıllarını Fräulein Heines'in şefkatli bakımı altında geçirdiği evde bulunan kişisel eşyala

rını toplamış, bagajlarını hazırlamıştı. Ev sahibesi, bakıcı bayan, bu eğitilmiş, kültürlü SS subayının gittiğini ve anlaşılabilir bir daha da dönmeyeceğini öğrenince gözlerinden süzülen yaşları tutamamıştı, ama sonra hemen o anların duygusallık anları olmadığını anlayıp efendisine eşyalarını iki çantaya ve bir büyük bavula yerleştirmede yardım etti. Sonra, ayrılış anında, efendisi kadıncağzın eline bir tutam kâğıt para sıkıştırıp dedi ki: "Değerli hizmetlerinizi sunacağınız başka bir ev bulana kadar bunlar işinize yarar."

On beş dakika sonra Heinrich kuvvetlice Tannenberg'in evinin kapısını çalıyordu. Alfred kapıyı açınca Heinrich arkadaşını çok tedirgin eden bir şeyler olduğunu anladı. Alfred'in karısı Greta'nın çocuk beklediğini biliyordu, ama doğuma daha birkaç ay vardı.

- Neler oluyor? diye sordu Heinrich, Alfred'in asık yüzünün onda uyandırdığı korkuyu saklamadan. - Greta... Greta'nın durumu kötü, çok kötü... Hekim çağırttım... Çocuğumuzu kaybetmemesini istiyorum, yoksa onu affetmem... - Hadi oradan, böyle söyleme! Greta'yı görebilir miyim? - Buyur, fakat odaya girmeni tavsiye etmem, hizmetçi ona yardım etmeye çalışıyor... - Öyleyse kalmayayım, gitmem lazım, senin de gitmen lazım. Georg yarın sabah buradan uzaklaşmış olmamızı istiyor, unutma. - Merak etme, Berlin'e dön ve Lizbon'a giden uçağına bin, ben... bakalım ben ne yapabilirim, şu anda burada kalmaktan başka çarem yok. - Georg bir an önce gitmemiz gerektiğini söyledi. - Georg'un gebe bir karısı yok, yani elimden geleni yapacağım, şu anda gidemem. - Yarın gece sınırı geçsen iyi olur... diye üsteledi Heinrich. - Yapabilir miyim, bilmiyorum, ama sen git, bana bu iyiliği yap ve bir an önce buralardan git; hepinizin sağ salim ulaştığını haber almadıkça

içim rahat etmeyecek. Uzun uzun kucaklaştılar. Onları birleştiren yalnızca çocuklukları ve üniversitedeki yılları değildi, Mauthausen'de birlikte geçirdikleri yıllar da onları ebediyen birbirlerine bağlamıştı. İnsanlara işkence yapıp acı çektirmeyi en güzel eğlenceleri haline getirmişlerdi, öyle ki kendi elleriyle işkence yaptıkları ve öldürdükleri esirlerin sayısını bile unutmuşlardı.

- Görüşeceğiz, dedi Alfred. - Tabii görüşeceğiz, yanıtını verdi Heinrich. Hekim gelmekte gecikti, geldiğinde Alfred onu bu gecikmeyi pahalıya ödetmekle tehdit etti. Greta ıstırap dolu çığlıklar atıyordu, hizmetçi kız ona yardım edememişti.

Hekim Greta'nın ve bebeğinin hayatını kurtarmak için savaş verirken, bir saat boyunca Alfred mutfakta içki içip bekledi. Dua etmedi, Tanrı'dan yardım istemedi, çünkü hiç inancı yoktu, bu geçen süre için

de bir an önce Avusturya'dan çıkabilmek için planlar yaptı, çünkü anlaşılan Georg'un ayarladığı gibi bu gece çıkamayacaktı.

Hekimi kapının eşiğinde arkasında hizmetçi kız ağlarken görünce bir şeylerin kötü gittiğini anladı. Sandalyesinden kalktı, hekime yaklaşıp konuşmasını bekledi.

- Üzgünüm, kız bebeği kurtarmak mümkün olmadı, eşiniz ise... yani, Bayan Tannenberg'in durumu çok nazik. Onu bir hastaneye nakletmeksiniz, çok kan kaybetti; onu burada bırakırsanız, dayanabileceğini sanmıyorum. - Kız bebek mi? Kız mıydı? öfkeden kıpkırmızı kesilerek sormaya çalıştı. - Evet, kız. Alfred Tannenberg hekimi tokatladı, hekim karşı çıkmadı. Bir SS subayına karşı durmaya hiç cesaret edemezdi, hele böyle birine hiç... Bakışları zalimlikte sınır tanımadığını belli ediyordu.

Kımıldamaya cesaret edemedi, ayakta dayandı, suratı utançla ve tokatla kızarmıştı, kulağında da keskin bir acı hissediyordu.

- Bir cankurtaran arabası bul, hemen! diye haykırdı Tannenberg. Siz de, dedi hizmetçi kıza. Karımla birlikte gidiniz! Kadın, onu da tokatlayacağından korkarak, hemen mutfaktan çıktı. Greta yarı bilinçsiz inleyerek, kaybettiği bebeğini sayıklıyordu. Cankurtaran da bir saat geç geldi, o zamana kadar Greta derin bir komaya girmişti, Tannenberg ölümün yaklaştığını görüyordu. Hastaneye vardıklarında Greta artık bir cesetti, hekimlerin tek yapabildiği ölüm raporunu yazmak oldu. Tannenberg öfkeden başka bir şey hissetmiyormuş gibiydi; hekimlerin ve hemşirelerin sandığı gibi eşinin ölümünden çok planlanan kaçışında kaybettiği değerli saatlere öfkeleniyordu.

Şimdi Greta'nın anne ve babasına haber vermesi; onların cenaze törenine yardım için gelmelerini beklemesi gerekiyordu, bu iş ona en azından birkaç gün kaybettirecekti, oysa Georg zamanın aleyhlerine çalıştığını açıkça söylemişti. Hiç olmazsa Heinrich ile Franz hazırlanan planı uygulayabilecekler, diye düşündü. Kendisi, Greta'nın gömülmesine kadar kalmak zorundaydı; bunu yapmazsa güçlü kayınpederi Fritz Hermann'ı kızdırırdı, bu da Himmler'i kızdırmak gibi bir şeydi, Almanya tümüyle yıkılmadıkça, çoktan ölmüş olan Reich'ın iplerini elinde tutanlar yine de bu adamlardı.

Greta'nın cesediyle eve döndü, hizmetçiye karısını hazırlamasını emretti. Karısını kaybettiğine çok üzülüyordu, oysa karısı ona hep sadık ve coşkulu bir eş olmuştu, onu asla aldatmamış, bütün kaprislerine sormadan ve ses çıkarmadan katlanmıştı. Bir çocuk sahibi olmakta iki yıl gecikmişlerdi; kızları, demişti hekim; Greta da buna çok ama çok sevinirdi. Soyunu sürdürme fikri Alfred'in hoşuna gitmişti, Gre

ta'nın karnında bir evladının olduğunu bilmek onu şaşırtıyordu. Onu sarışın, bembeyaz tenli, mavi gözlü, gülümser ve mutlu olarak hayalinde canlandırmıştı.

Mauthausen komutanı Greta'nın öldüğünü haber alınca dikkatli davrandı, ona Avusturya dışındaki geciktiği görevini sordu, Tannenberg bu soruya yanıt vermedi, yalnızca ona kayınpederi Fritz Hermannin gelmek üzere olduğunu bildirip, Himmler'e en yakın olan adamlardan birine karşı saygıda kusur etmemek için gereken hazırlıkları yapmasının iyi olacağını söyledi.

Zieris mesajı aldı ve ısrar etmedi, bununla birlikte ona bir sır açıkladı.

- Şu son saatlerde Berlin'den bir telefon aldım. Kızıl Haç ısrarla Himmler'den Mauthausen'i ziyaret etmek için müsaade istiyor. Aylardır kamplara girmeye çalışıyorlar. Reichführerimizin Müttefiklerle bir çözüm için pazarlık yapmaya çalıştığını bildiren arkadaşlarım var. Korkarım her şey kaybedildi... Ruslar Almanya'nın bir bölümünü işgal etti bile, Müttefikler de Avusturya'yı ele geçirmek üzereler, fakat ben sizin bütün bunları bildiğinizi tahmin ediyorum, yoksa yanılıyor muyum? Tannenberg yanıt vermedi, tam tersine ayakta durup sustu ve gözlerini kamp komutanına dikti.

- Sizin gittiğinize üzülüyorum, kampı boşaltırken bize yardım etmek için SS'lerden bir takım geliyor, bazı tutukluları başımızdan savmamız gerekiyor. En azından öyle gözükmeli... Yani, sadece bir esir kampı... Hartheim Şatosu hemen bir yetimhaneye dönüştürülmeli. Gaz odalarının, krematoryumların fırınlarının kalan izlerini silmek zorundayız... yani, kısacası, bizi sıkı bir çalışma bekliyor, sizin de bize yardım eli uzatamamanıza üzülüyorum, çünkü bize verilen emirleri yerine getirmek için fazla vaktimiz yok. Komutan, Alfred Tannenberg'i gömüldüğü sessizlikten çıkaramadı. Alfred Tannenberg için Zieris'in anlattıklarının ilgisini çekecek sorunlar olmadığını fark etmek zor değildi.

Herr Hermann ve eşi, kızları Greta'nın ve doğmamış torunlarının ölümüne teselli bulamadan ağladılar. Mademki, artık Reich yıkılmak üzereydi, Tannenberg'e eskiden etkileyici görünen kayınpederi artık basit bir adamdan başka bir şey değildi, kendini kurtarmak için en ufak bir düş gücüne bile sahip görünmüyordu. Ona gittiğini söylemedi, yalnızca başarması gereken bir görevi olduğunu, ne olursa olsun, SS'lerin yaşamaya devam edeceklerini ve bir gün yeniden Almanya'ya eski büyüklüğünü kazandırmak için çalışacaklarını söyledi.

Fritz Hermann, gözyaşlarını silerken, onu dinliyordu.

Kayınpederi ve kayınvalidesi, her şeyden şaşkın düşmüş, hoşça kal deyip, Berlin'e dönmek üzere ayrıldıklarında Tannenberg derin bir nefes aldı. Nihayet kendi kaçışını düzenleyebilecekti, çünkü besbelli ki kaybedecek zaman yoktu.

Georg'un ona verdiği belgeleri arayıp buldu, onları deri bir evrak çantasına yerleştirdi. Sonra, içinde iki Harran tabletini ve birkaç giysiyi sakladığı küçük bir valiz ve biri dolarlarla, biri de kampa gelen esirlerden gasp edilen yüzükler, saatler, mücevherlerle dolu iki çantayla Mauthausen'i ebediyen terk etmeye hazırlandı.

Bir araba ve bir şoför kapısının önünde onu bekliyordu. Hizmetçi kıza veda etmeden çıktı, onu İsviçre'ye götürecek olan askeri de selamlamadı.

Sınıra geldiklerinde ferahlayıp gülümsedi. Zürich'e ulaşır ulaşmaz anne ve babasını arayacaktı, ama İsviçre'de çok kalmayacaktı. Georg'un önceden hazırladığı kontakları kurar kurmaz, hemen Kahire'ye doğru yola çıkacaktı. Ama önce Zürich'e varmalı ve orada arkadaşının hazırladığı yeni kişiliğine uyum sağlamalıydı.

Anne ve babası şehrin merkezine yakın dikkati çekmeyen bir otele yerleşmişlerdi, çünkü o günlerde oteller dünyanın her yerinden gelip istihbarat arayan ajanlarla dolup taşıyordu, her şeyden önce de burası Üçüncü Reich'in sonunu keyifle izlemek için bulunmaz bir yerdi.

Annesi onu sevinçle kucakladı, babası da onu görünce hissettiklerini gizlemedi, annesi Greta ile bebeğinin ölüm haberini alınca ağladı.

- Ne kadar kalacaksın? Berlin'de bana tek söylediğin burada görüşeceğimiz oldu, sana nazik bir görev verdiklerini söylemiştin, diye sordu babası. - Birkaç günden fazla kalmayacağım, ancak beni Lizbon'a ya da Casablanca'ya, oradan da Kahire'ye götürmek üzere bir uçak bulana kadar. - Kahire'ye mi? Mısır'a niçin gidiyorsun? - Baba, sana savaşı kaybettiğimizi söylemem gerekmez. - Böyle söyleme! Almanya hâlâ kazanabilir! Hitler asla teslim olmayacaktır! - Bırak, baba, İsviçre'ye gelmeyi kabul ettin, çünkü durumun farkındasın. - Geldim, çünkü sen beni burada savaşın sonunu beklemenin iyi olacağına ikna ettin, ama ben hâlâ savaşın yitirildiğini kabul etmiyorum. - Artık kabul et, ne kadar çabuk anlarsan ailemiz için o kadar iyi olur. Biliyorum ki, her şey bitince dönmeyi düşünüyorsun, ama ben senin yerinde olsam dönmezdim. Müttefikler Hitler'in yakınında bulunan herkesi didik didik arayacaklar ve onları aynı Hitler gibi mahkûm edeceklerdir. Gerçeği görmek en iyisi, bunun için ben Kahire'ye gidiyorum; yeni bir hayata başlayacağım, her şeyi bırakıyorum, Almanya için yapabileceğim bir şey kalmadı. Oğluna inanmayan gözlerle bakan, Herr Tannenberg kaygıyla doluydu.

- Bizi de mi terk ediyorsun? diye sordu annesi. - Bir anlamda evet, sizi bırakıyorum. Birbirimizden ayrılmamız gerekiyor. Sizi yanımda götüremem; eğer beni dinlerseniz burada İsviçre'de kalırsınız. Baba, burada paramız var, hayatınızın geri kalanını rahatça

yaşayabilecek kadar paranız var. Savaş bitince Almanya'ya dönersen, her şeyi kaybedersin.

- Bizimle haberleşecek misin? diye sordu annesi. - Evet, size nasıl olduğumu bildirmeye, sizden ve ailenin geri kalanlarından haber almaya çalışacağım. Ama bunu ne zaman ve nasıl yapabileceğimi bilmiyorum. Ben şimdi saklı ve kaçak durumuna geçiyorum; ismimi değiştireceğim, yeni bir kimliğe bürünmem gerekecek, yani sizlerle düzenli olarak temasa geçmem kolay olmayacak; ne zaman olanak bulursam o zaman iletişim kuracağım, kendimi de sizleri de riske sokmamalıyım. Annesi ağlamaya başladı, babası ayakta, odanın içinde gidip geliyor, oğlunun sözlerini kafasında evirip çeviriyor, sindirmeye çalışıyordu.

- Georg'un ve Heinrich'in annesi ve babasıyla konuştum, Franz'ın anneleriye Cenevre'de, dedi. - Biliyorum, Georg her şeyi ince ince hazırladı. Siz burada rahat edersiniz, burada çok Alman var, bizim gibi Reich'in sonunun geldiğini bilen birçok dost var. Ben senin yerinde olsam, baba, bir iş kurmayı düşünmeye başladım, senin İsviçre'de kök salmana yarayacak ve seni meşgul edecek bir şey. Bir şey daha yapardım, yüksek sesle her yerde "Hitler beni yanılttı, Hitler Almanya'yı felakete sürükledi, kendimi aldatılmış hissediyorum" diye konuşmaya başladım. - Fakat bu ahlaksızlık! - Bu gerçekleri kabul etmektir. Birkaç ay sonra Hitler bir vebalı olacak, Müttefik devletler onu yargılayacaklar ve asacaklar. Aynı şeyi yapmak için onunla işbirliği yapan herkesi tek tek arayacaklar, yani ondan yavaş yavaş uzaklaşmanın tam zamanı. - Ben sana SS'lerde şerefli olmayı öğrettiler diye düşünüyordum, diye inledi babası. - SS'lerde bana her şeyden önce hayatta kalmayı öğrettiler, ben de bunu yapıyorum. - Kahire'de ne yapacaksın, oğlum? diye sordu annesi yumuşak bir sesle. - En kısa zamanda evleneceğim. - Aman Tanrım! Ama, oğlum, daha karın öleli dört gün bile olmadı! - Biliyorum, anne, biliyorum. Ama matem tutmak bir işe yaramaz. Alfred Tannenberg olmaktan vazgeçmek zorundayım, yeni bir yaşama başlamak zorundayım, bunun için de yeni kimliğimle yaşamamı kolaylaştıracak birine ihtiyacım var. - Tannenberg adını bırakacak mısınız? Soyadından utanıyor musun? diye sordu babası öfkeden kıpkırmızı kesilerek. - Hayır, bir Tannenberg

olmaktan utanmıyorum, ama beni bu yüzden kurşuna dizmelerini de istemem, yani, en iyisi, Reich'in düşmesinden sonra neler olacağını anlayana kadar, ortalıkta görünmemektir, bir

SS subayının ortalıkta görünmemesi ise zordur.

- Oğlum, diye üsteledi annesi. Bize Kahire'de ne yapacağını söyle, neye ihtiyacın var, ne lazımsa bizden iste... - Para lazım... İsviçre frangı, dolar... Ne verebilirsen, baba. Ne yapacağıma gelince... yani, Heinrich, Georg, Franz ve ben anlaştık; ortalık yatıştır yatışmaz bir ithalat-ihracat şirketi kurup çalıştırmaya başlayacağız, mümkünse antika alıp satacağız. Ama bu daha sonraki iş, ilk iş Kahire'ye kapağı atmak, Georg'un bana verdiği adresleri aramak ve savaşın sonuna kadar ortama uyum sağlamak. Hangi adımları atacağımı kesinkes bilmiyorum, yeni davranış metotları icat etmem gerekecek, ama inan ki başka biri olmanın en iyi yolu beni içine alacak ve beni koruyacak bir aile bulmak olacak, bunun için, ilk fırsatta evleneceğim. O gece annesi, babası ve kardeşleriyle yemek yedi, yanlarında Heinrich'in ve Georg'un anneleri babaları da vardı. Onlar da, oğullarının verdiği kararı öğrenince tıpkı Alfred'in annesi babası kaygındılar, telaşlandılar, Georg'un annesi ile babası onun ABD'deki amcasının yanına gideceğini duyunca biraz ferahladı.

Hepsi de göçmen durumuna düşmeye karşı direniyorlar, savaş biter bitmez Almanya'ya dönmekten söz ediyorlardı; Müttefik devletlerin neticede sivilleri yargılamayacaklarına inandıklarını söylüyorlardı, "Çünkü" diyorlardı, "bunu yaparlarsa Almanya'nın büyük bölümünü mahkemeye çıkarmak zorunda kalırlar."

- Almanya'nın gelecekteki yöneticilerinin bugün kamplarda tutuklu olan siyasi suçlular olduğunu göreceksiniz, eğer biri uyanık davranıp onları şimdi öldürmezse, diyordu Alfred. İki gün sonra Alfred Tannenberg anne ve babasıyla vedalaşıyordu. İçinden bu vedalaşmanın sonsuza kadar olduğunu biliyordu. Geri adım atamazdı, hele Almanya'ya asla dönemezdi, anne ve babasının kaderi ne olursa olsun, başlarına ne gelirse gelsin bunu yapamazdı, orada yolları çaresizce ebediyen ayrılıyordu.

Uçağı Kahire'de inince boğazının düğümlendiğini hissetti. İşte şimdi hayatının geri kalan bölümü başlıyordu. Önünde belirsizlikten başka bir şey yoktu. Georg'un tavsiyelerine uyararak, bu uçak yolculuğunu gerçek pasaportuyla yapmıştı; sahte kâğıtları, içgüdüğü "Tamam vakti geldi" dediğinde, yani, Almanya'nın savaşı kaybettiği resmen ilan edildiğinde kullanacaktı, bu da ya birkaç hafta ya da birkaç gün sonra olacaktı.

Bir taksi onu Amerika Büyükelçiliği'nin yakınında dikkati çekmeyen bir otele götürdü. Savaşıkları düşmanlarına ne kadar yakın olduğunu düşünüp içinden güldü, bir SS subayının onlara bu kadar yakın bir yere yerleşeceği asla akıllarına getirmezlerdi.

Otel ekşi ekşi kokuyordu, müşterileri çoğunlukla Avrupalılardı: sığınmacılar, casuslar, diplomatlar, maceracılar... Resepsiyon görevlisine pasaportunu uzattı.

- Durun bakalım, Bay Tannenberg, elimde yalnız bir tane çift yataklı oda kalmış, eğer iki kişilik fiyat ödemeyi kabul ederseniz, dedi resepsiyondaki adam, bu uzun boylu, çelik bakışlı Alman'ın çift fiyat ödemeyi reddetmeyeceğini peşinen bilerek. Alfred Tannenberg razı oldu, bunun oyunun kurallarından olduğunu, bu güler yüzlü adamcağıza itirazda bulunmanın hele ona hırsız demenin bir işe yaramayacağını biliyordu.

- Bana göre sorun yok, zaten birini bekliyorum, deyip herifi şaşırttı. - Ya, öyle mi? Bu kişi ne zaman gelecek? diye sordu resepsiyon görevlisi. - Sonra söylerim, diye yanıtladı Tannenberg umursamaz bir tavırla. Oda fazla geniş değildi, fakat pencereden Nil Nehri görünüyordu, uzaktan da olsa. Büyük bir yatak, lambalı bir sehpa, açılınca yatak olabilen bir kanepeler, bir masa iki sandalye, dolap; bütün mobilya bu kadardı. Bir kapı küçük bir tuvalete açılıyordu. Tannenberg Georg'un ajanını bulana kadar burasının geçici olacağını söyledi kendi kendine. Georg'un adamı, Almanya'nın

durumunu bilerek, tutarlı bahaneler bulup zamanında kaçmayı başaran başka yoldaşlara da saklanacak yerler bulmakla görevli bir SS subayıydı.

Aslında hepsi Berlin'den amirlerinin hayır duasıyla çıkmışlardı. Georg sözde yurtdışındaki ajanların teftişi göreviyle, Franz Güney Amerika'daki SS görevlilerine katılmak için, Heinrich Portekiz'deki diplomatik temsilciliğin hizmetinde bir eleman olarak, o da Kahire'de önemli bir ajan grubuyla birlikte çalışmak için. Hepsinin resmi bir kılığı, ama ayrıca herhangi bir anda yeni kimliklerine bürünebilecekleri sahte kâğıtları vardı.

İhtiyatlı olmaya karar verdi. Kahire'nin haritasını bir kez inceledikten sonra, Georg'a göre, bağlantı kuracağı yeri aramaya çıktı. Bir saat yürüdü, Kahire'nin Avrupalılarla dolu bir kent olduğunu iyice anladı. Trafiğin kaos içinde olması dikkatini çekti: taksiler caddeleri geçerken ne sağa ne de sola bakmıyorlardı, otomobil sürücülerinin parmakları klaksona yapışmışa benziyordu, yayalarsa trafiğin tehlikelerine aldırıyorlardı bile.

Lokanta'nın tabelasını görünce memnun gülümsedi: "Restoran Kebabci". Kapıyı itip girdi. Mükemmel üniformalı bir garson İngilizce konuşarak nazikçe yaklaştı.

Alfred Tannenberg İngilizceyi çabuk çabuk ve akıcı konuşurdu, bu Kahireli garsonun da tıpkı onun gibi konuştuğunu duyunca şaşırdı; garson yeni müşterinin şaşkınlığını görünce dil bilmediğini zannederek, "Hangi dili konuşursunuz?" diye sordu.

- Fransızca mı, Almanca mı, İtalyanca mı, İspanyolca mı? - Almanca, dedi Tannenberg.

- Ah, hoş geldiniz efendim! Rezervasyonunuz var mı? - Hayır, vaktim olmadı, yeni geldim ve... Evet, bir arkadaşım bana dedi ki, burası şehrin en iyi lokantalarından biriymiş. - Teşekkür ederiz, efendim, şey... Bana arkadaşınızın kim olduğunu söyleyebilir misiniz? - Yani, ismini bilirsiniz sanırım, o da... o da benim gibi Alman... - Müşterilerimiz arasında sizin gibi Avrupalı çok var... Ama buyurun, size bir masa bulayım. Yemek yenecek salon tıka basa doluydu, yalnızca kuytu bir köşedeki küçük bir masa boştu, garson onu oraya götürdü. Akşam yemeğini iştahla yedi, yemek yerken de lokantadaki başka insanları gözden geçiriyordu; tabii müşteriler türlü türlüydü. Otele dönünce ertesi gün çıkıp bağlantı kuracağı adamı aramayı düşündü. Georg ona Han el Halili yakınlarında bir adres vermişti, Kahireli yaşlı zanaatkarların eserlerini işlediği ve hazinelerini sakladığı bir yer.

Gündoğumundan az önce uyandı, kendini yaşam dolu hissetti. Kenti keşfetmeye devam etmek, piramitlere gitmek, hatta İskenderiye'ye kadar uzanmak istiyordu, ama bu tür gezilerin şimdilik beklemesi gerektiğini söyledi kendi kendine.

Han el Halili, dolambaçlı, hepsi birbirine benzeyen dar sokaklarıyla şehrin içinde bir şehir olarak çıktı karşısına, yoğun baharat kokusu midesinde hoş bir gıdıklanma duygusu uyandırıyor. Uzun süre aradığı adresi bulamadan dolaştı, sonunda küçük dükkânının önünde oturmuş uzun ve hoş kokulu bir sigara içmekte olan bir adama sormaya karar verdi. Adam nereye gitmesi gerektiğini nezaketle anlattı, ayrılırken de ona kaybolmaktan korkmamasını söyledi, "Çünkü Kahire'de herkes Yasir Mubak'ın dükkânını bilir" dedi.

Üç katlı bina o bölgedeki evlerden daha bakımlı görünüyordu. Bir tabela orada bir ithalat-ihracat merkezi bulunduğunu gösteriyordu, ayrıca da otantik antika eşyalar vaat eden bir dükkân vardı.

Kapıyı itip, kendini alaca bulaca nesnelere dolu bir dükkânda buluverince şaşırdı. Üstünde bir şeylerin olmadığı bir santimetrelik boşluk bile yoktu. Acele bir göz ativermesi bütün bu antikaların aslında ucuz taklitler olduğunu anlamasına yetti. Güzelce görünüşlü bir genç ona doğru geldi.

- Size nasıl yardımcı olabilirim? - Bay Mubak'ı arıyorum. - Sizi bekliyor mu? - Hayır, aslında bugün geleceğimi bilmiyor, ona Herr Wolter için geldiğimi söyleyin. Genç onu tepeden tırnağa süzdü

ve kekeledi, sonra ona bir sandalye gösterdi ve beklemesini söyleyip, üst katlara çıkan bir merdivende kayboldu.

Tannenberg çeyrek saatten fazla bekledi, beklerken gözlendiğinin farkındaydı, sonunda Yasir Mubak merdivenlerden inip gülümseyerek ona yaklaştı.

- Buyurun, buyurun, Herr Wolter'in dostları her zaman hoş gelmişlerdir. Büroma çıkmak ister misiniz? Adamı birinci kata kadar merdivenlerde izledi, orada bir kapıdan geçip Batı tarzında döşenmiş geniş bir bölüme geldiler, başka bir kapı da Bay Mubak'ın bürosuna açılıyordu. Nereden geldiğini bilmediği, burada çalışan başka insanların da olduğunu gösteren fısıltılar ve daktilo sesleri duyuyordu.

- Evet, efendim... Bana adınızı söylemiş miydiniz? - Hayır, söylemedim. Ben Alfred Tannenberg, acele Bay Wolter'i görmem gerekiyor. - Tabii, tabii... Bakın, Bay Wolter'e haber gönderip, sizin onu görmek istediğinizi bildireceğim, o sizinle temasa geçecek. Ona bırakmak istediğiniz bir not ya da ona iletmek istediğiniz özel bir şey var mı? Tannenberg mumla mühürlü bir zarf çıkarıp Yasir Mubak'a uzattı.

- Bunu benim adıma Herr Wolter'e veriniz ve ona Hotel Nacional'de olduğumu söyleyiniz. - Söylerim, söylerim, başka hangi konuda size yardımcı olabilirim? Tam yanıt verecekti ki, büronun kapısı açılarak esmer bir kadın içeri girdi, az çok Yasir Mubak'a benziyordu ve onun gibi Batı tarzında giyinmişti. Üstünde gri ceket ve beyaz bluzdan oluşan ağırbaşlı bir elbise, ayaklarında topuklu siyah ayakkabılar vardı, saçları bir topuzla toplanmıştı.

- Özür dilerim! Seni yalnız sanmıştım... - Buyur, buyur... Aliya, sana Bay Tannenberg'i takdim ederim. Benim kız kardeşimdir, ayrıca işimde de en büyük yardımcım. Alfred Tannenberg ayağa kalktı, topuklarını vurup başını eğdi. Elini uzatmaya cesaret edemiyordu, kadın Batılılaşmış gibi görünüyorsa da, yine de bir erkeğin kendisine dokunmasını hakaret kabul edebilirdi.

- Hanımefendi... - Memnun oldum, Bay Tannenberg, diye Aliya onu anlaşılabilir bir Almanca'yla yanıtladı. - Dilimi anlıyor musunuz! - Evet, birkaç yıl Hamburg'da kaldım, sizin memleketten bir işadımıyla evli küçük kız kardeşimle birlikte. - Eniştem tekstilcidir, bizden pamuk alırdı, kız kardeşimle tanıştı ve... İşte birbirlerini sevdiler, evlenip birkaç yıl öncesine kadar Hamburg'da mutlu yaşadılar. Savaş onları Almanya'yı terk etmeye zorladı ve şimdi buradalar, diye Yasir açıklama yaptı. - Ben de Hamburg'da kız kardeşime yardım ettim, dört tane yaramaz çocuğu var, dedi bu kez Aliya.

Yasir Mubak, Tannenberg'e çay ikram etti, Tannenberg ikramı kabul etti, Aliya'yı izlemeyi bırakmadan. Kadın ne güzel ne de çirkindi, ne uzun boylu ne de kısa boyluydu, ama kendine has bir çekiciliği vardı, besbelli Tannenberg üzerinde bir manyetik etki yapıyordu. Mubak'ın işyerinde bulunduğu bir saat boyunca, yan gözle hep Aliya'yı izledi. Kafasından kadının otuz yaşlarında olduğunu tahmin etti, çok sıhhatli görünüyordu. O anda kararını verdi. Eğer SS ajanı bu ailenin güvenilirliğine ikna olursa, Aliya Mubak'la evlenecekti, güvenilir bir aile olduğu Mubak'ın işyerlerinin Almanya'dan gelen SS ajanlarının buluşma yeri olmasından da belliydi zaten.

O gece Herr Wolter onu ziyarete geldi, aslında SS'lerin komutanı Helmut Wolter'di bu.

Aşağı yukarı aynı yaşlardaydılar, ikiz kardeş gibi birbirlerine benziyorlardı. Wolter sarışındı, gözleri çelik mavisi, cildi beyazdı, ama burada güneşten biraz yanmıştı. Uzun boylu, atletik yapılıydı, tam Himmler'in SS'lere dahil olmasından hoşlanacağı subay modeliydi.

Komutan Wolter ona Mısır'daki durumu anlattı. Bölgenin geri kalan ülkeleri gibi, Mısırlılar da Hitler'in davasını benimsiyorlardı, Yahudilerden Almanların nefret ettiği kadar nefret ediyorlardı. Onlar orada güvendeydiler, korkacakları bir şey yoktu, o yıllarda Wolter ve öbür ajanlar sıkı bir

örgüt kurmuşlardı. Mademki artık savaş kaybedilmiş görünüyordu, örgütü kendi adamlarını korumaya tahsis edecekler, Almanya'da durumun değişmesini bekleyeceklerdi. "SS'ler" dedi, "asla teslim olmayacaklar."

Alfred, Wolter'in bir yükümlülük olarak gördüğü vatanseverce söylevinden etkilenmese de, beş yıldır Kahire'de bulunan, araziye inceleyerek Doğu'yu gezen, iradeleri satın almak için paralar dağıtan adama sempati duydu.

- Yasir Mubak güvenilir bir insan mıdır? diye sordu Alfred. - Evet, güvenilirdir tabii. Bizim gibi Nazi ve Reich için büyük hizmetler yapmış bir Alman işadamının eniştesi. Yasir ve ailenin geri kalanları bizim davamıza sempati besliyorlar, bize koşulsuz yardımlarda bulundular. Yasir'e kendimize güvendiğimiz gibi güvenebiliriz, diyerek Komutan Wolter Alfred'e güvence verdi. - Bize mi çalışıyor? - Bizimle işbirliği yapıyor, bize çok ve değerli istihbarat veriyor. Ya-sir'in bütün Ortadoğu'ya yayılmış kendi ajan ağı var. Bir tüccar; bir tüccarın her şeyden haberdar olması gerektiğini söylüyor. İşbirliğini karşılıksız yapıyor, asla para kabul etmedi. - Yaptıkları işten para almayan insanlardan hoşlanmam, dedi Tannenberg. - O bizim için çalışmıyor, bizimle birlikte çalışıyor, fark bu, Yüzbaşım. - Ya ailesi?

- Yasir evli, beş ya da altı çocuğu var, birkaç kız kardeşi ve erkek kardeşi var, artık yaşlanmış annesi ve babası, bitmez tükenmez amcaları, amca çocukları ve başka akrabaları var. Dilerseniz bir gün ailesini görmeye sizi davet eder, inanın başlı başına bir deneyim bu. - Kız kardeşi Aliya'yla tanıştım. - Ah, evet, Aliya! Acayip bir kadın o, ailenin evde kalmış kızı, ingilizce ve Almanca bildiği için Yasir'e işinde yardım ediyor. Almancayı Hamburg'da öğrenmiş, orada evde kalmış teyze olarak kız kardeşinin dört çocuğuna bakmış. - Evde mi kalmış? - Otuz yaşında. Mısır'da bir kadın evlenmeden bu yaşa gelirse zor koca bulur, ancak ailesi ona olağanüstü çeyiz verirse belki. Ama o evde kalmış olmaktan pek üzgün görünmüyor; üstelik onu burada biraz acayip buluyorlar, başka kadınlar gibi giyinmek istemiyor, bu yüzden iyi gözle bakmıyorlar, ama Yasir hükümet hiyerarşisiyle ilişkileri olan, çevresi geniş biri olduğu için kimse bir şey söylemeye cesaret edemiyor. Alfred Tannenberg Komutan Wolter'in verdiği Mubak ailesiyle ilgili istihbaratı dikkatle dinledi; daha sonra iki adam yakın gelecekle ilgili işleri ve Alfred'in Mısır'daki SS'lerin gizli servisinde oynayacağı rolü konuştular.

Daha sonraki günler, Yüzbaşı Tannenberg kendi özel aksiyon planını tamamlamakla uğraştı. Almanya'dan gelen haberler çok moral bozucuydu, Müttefikler savaşı kazanmaya gitgide yaklaşıyordu, o günlerde Kahire'nin en iyi otellerini dolduran uluslararası sosyetenin artık şüphesi kalmamıştı: Almanya'nın yıkılmasıyla yeni bir çağ başlıyordu.

Tannenberg, Han el Halili binasında Yasir'i ziyarete gittiği bir akşam, ona açıkça iki teklifte bulundu.

- Yasir, dostum, sana söyleyeceğim şey incitici olursa özür dilerim, fakat ben Aliya'ya hayırlı bir teklif yapmak için senin müsaadeni istiyorum. Benim niyetim su gibi temiz ve açık; eğer o isterse ve ailesi bizden hayır duasını esirgemezse, benim eşim olması bana şeref verir. Yasir şaşkınlıkla bakakaldı. Bu iyi görünüşlü, özel bir serveti de bulunan adamın, sevgili kız kardeşine talip olmasını anlayamıyordu. "Aliya çekici biri değil" diye düşündü, "biraz ingilizce ve Almanca bilmek dışında hiçbir özelliği yok, ayrıca daktilo yazmayı da öğrenmiş, hepsi bu." Ona göre kız kardeşi iyi bir eş olamazdı, aile içinde de Aliya'nın evde kalmış olmasına artık kabullenmişlerdi ve birdenbire bu Alman, ona evlenme teklif etmek için ondan müsaade istiyordu, "Niçin?" diye sordu kendi kendine.

- Senin rızan olmadan hiçbir şey yapmam, dedi Tannenberg, anlaşılan yeni arkadaşının gözlerinde beliren şüpheyi sezmişti. - Babamla konuşayım, müsaade verecek olan odur. Babam önerinizi ciddiye alırsa, size bildiririm.

Ama Yasir'i bir sürpriz daha bekliyordu.

- Pekâlâ, dostum, şimdi işten bahsedelim. Bir şirket kurmak istiyorum... Bir antikacılık şirketi. Ayrıca arkeolojik kazıları da finanse etmek istiyorum, biliyorsunuz ki ben arkeologum, yani, savaştan önce öyleydim. Kahire'de geçirdiği süre zarfında Tannenber, Yasir Mubak'ın nasıl bir adam olduğunu tartmış, bu hırslı tüccar için önemli olan tek şeyin para kazanmak olduğu sonucuna varmıştı, ne kadar çok para olursa o kadar iyiydi. Yasir'in yardımıyla fikirlerinden bir bölümünü yürürlüğe koyabilirdi, aslında yoldaşları Georg, Heinrich ve Franz'la paylaştığı fikirleri şimdi gerçekleştirebilirdi: Doğu'nun arkeolojik hazinelerini yağmalamak ve satışa çıkarmak... Yasir'in kişiliğinde bu iş için uygun ortağı bulduğuna emindi.

Beş saat boyunca Yasir rahatsız edilmemesini istedi, beş saat sonra, antikacılıkla uğraşılacak bir şirket kurmak için anlaşmaya vardılar. Yasir işlerini sürdürecekt ve yüzbaşının yürürlüğe koyacağı işte Tannenber'in ortağı olacaktı. Birinin ilişkileriyle öbürünün fikirleri birleşince zenginliklerini kat kat artıracaklardı; üstelik ortak bir noktalan daha vardı, her ikisi de utanmadan yana nasibini almamıştı.

Aliya ile Yasir'in babasının yanıtı bir hafta sonra ihtiyarın gönderdiği bir notla geldi, bu yazısında baba Alfred'i gelecek cuma günü ailesiyle öğle yemeğine bekliyordu.

Alfred Tannenber sevinçle gülümsedi. İşler bundan daha iyi olamazdı; yeni bir iş kurmuştu, ayrıca da evleniyordu. Aliya'yla evlenmesinin birçok avantajı vardı, bunlar arasında bir kere kendisi Mubak aşiretinin üyeleri arasına girmiş oluyordu, bu durum onu Mısır'ın başlıca ailelerinden birinin koruması altına alacaktı, hele şimdi savaş son safhasındayken böyle bir korumaya ihtiyacı vardı. Keza Yasir'in ortağı olmak ona bütün Doğu'nun kapılarını açıyordu, Doğu'da yabancıya güvensizlik duyulsa da saygın Mubak ailesinin bir üyesine duyulmaz.

Savaş gibi olağanüstü bir dönem yaşamamanın avantajıyla Aliya'nın babasını düğünü fazla geciktirmemeye ikna etse de birkaç ay geçmesini kabullenmesi gerekti.

Komutan Wolter'in ona Hitler'in intiharını bildirmek için telefon ettiği gün "Bana ne" deyişine kendi bile şaşıtı, tek derdi Mısır'da ve Doğu'nun benzer yerlerinde bulunan SS'lerin karşılaşacaklarıydı. Fakat Komutan Wolter ona önceden hazırlanan planları yürürlüğe koyacaklarını ve yeraltına geçeceklerini hatırlattı; bunu yapmak için sahte belgeleri ve paraları vardı. Savaş sona ermiş ve Müttefikler cehennemin bu dünyada bulunabileceği gerçeğiyle yüz yüze gelmişlerdi, bu cehennem Almanya'da, Avusturya'da, Polonya'da... Hitler'in çizmesini bastığı bütün ülkelere yayılmış olan toplama kamplarıydı.

- Lanet Amerikalılar olmasaydı bizi yenemezlerdi, diye yakındı Komutan Wolter. - Savaşı kaybetmeye Rusya'da başladık, Hitler yanıldı, Stalin'i yanlış değerlendirdi, yanıtını verdi Alfred. - Ben Amerikalılar Hitler'i neden anlamadılar diye soruyorum kendi kendime, diyerek üsteledi Wolter. Alfred Tannenber, yeni bir kimlik edinsin mi edinmesin mi diye Yasir'le ve Wolter'le konuştu, birlikte hesaplar yaptılar. Komutan Wolter, edinmesinde ısrar etti; Yasir'se dedi ki, "Seni burada arayan olmaz, babamız da kızının sahte kimlikli biriyle evlenmesinden hoşlanmaz." Tartışmanın sonunda Tannenber, adını taşımaya, değiştirmemeye karar verdi. Risk aldığını biliyordu, fakat Mısır'da kimliğiyle yaşayabileceği konusunda Yasir gibi düşünüyordu.

Savaş sona erdikten bir yıl soma, Alfred Tannenber, artık Aliya Mu-bak'la evlenmişti, hoş olan işlerin beklediğinden daha iyi gitmesiydi. Amcasının koruması altında ABD'de yeni bir yaşam ağı örmeye başlayan Georg'la ilişki kurmayı başarmıştı. Heinrich, Madrid'de, Franco rejiminin koruma örtüsü altında, yeni kimliğinin zevkini çıkarıyordu. Franz'sa Brezilya'da sevinç içindeydi, oradaki SS ağı, adamlarını korumakta çok etkiliydi. Tabii, antika soygunculuğu işinin, hesapladıkları gibi,

işlemeye başlaması için biraz daha zaman geçmesi gerekiyordu, bu konuda Tannenberg, gerekli olduğuna inandığı her şeyi yapıyordu, en önemlisi de zamanı gelince pazara çıkaracakları objeleri toplama işiydi.

Yasir onu uygun kişilerle, Krallar Vadisi'ni avucunun içi gibi tanıyan mezar hırsızlarıyla tanıştırdı. Alfred Antikçağ tarihi üzerine bildiklerini uygulamaya koyarak Suriye'de, Ürdün'de, Irak'ta... kazılar finanse etmek için ayrıntılı bir plan yaptı; özellikle de Harran'da bizzat başında bulunduğu bir ekibin çalıştırılmasına pek önem verdi.

İbrahim Peygamberin tabletlerini bulmayı düşlüyordu Tannenberg; Şamas'ın, İbrahim Peygamberin anlattığı öyküleri yazdığı tabletleri. Bu Kitabı Mukaddes tabletleri ihtirasını Aliya'ya da bulaştırdı, Yasir'i de işin önemine inandırdı.

Bu tabletler onun takıntısıydı, hayatının itici gücüydü; tabletlerin tamamını topladığı gün, o gün tarihe mal olmanın büyük kapısından geçeceğine ve evvelce ne olduğuna önem verilmeyeceğine iyice inanmıştı. Mauthausen'de yaptıklarından pişmanlık duymuyordu, tam tersine; fakat Müttefik güçlerin kamplarda çalışan herkesin yargılandığını görmek istediğinin bilincindeydi. Onu arayacaklardı, fakat hemen fark etti ki bu konuda fazla çaba göstermiyorlardı, Yasir'in dediği gibi, onu aramaya Mısır'a gelen olmadı.

Mısır'da, daha sonra da Suriye'de ve Irak'ta, yoldaşlarından birçoğu gibi güvenli bir sığınak buldu. Dünyanın Yaratılışı'yla ilgili yazıların olduğu tabletleri bulma düşleriyle yeniden Harran'da kazı yaparken

Nürnberg Mahkemesi'nden haberi vardı. Orada, Harran'da, Ortadoğu çöllerinin kızgın kumları arasında, Aliya, yüzünün güzelliğini kaybederken oğlu Helmut'u doğurdu.

- Mercedes, lütfen, ağlama... Bruno'nun sözleri, gözyaşlarını durduramayan, Mercedes'in üzüntüsünü yatıştırmayı başaramıyordu. Carlo ona bir bardak su getirdi, Hans ceketinin cebinden lekesiz, beyaz bir mendil çıkarıp arkadaşı Mercedes'e verdi. Akşamın bu saatinde Mercedes'in Barselona'daki evinde sokağın gürültü patırtısı pencerelerin yarıklarından içeri sızdı. t. Dördünün bir araya gelmesi fikri Hans'tan çıkmış, hepsi birkaç saat içinde hemen Barselona'ya inivermişlerdi. Alfred Tannenbergin öldüğü haberini alınca Mercedes'in içine gömüldüğü duygusal şok, ruhsal sarsıntı, hepsini telaşlandırmıştı.

- Özür dilerim, özür dilerim, dedi Mercedes. Kendimi tutamıyorum, siz bana telefon ettiğinizden beri hiç durmadan ağlıyorum... - Mercedes, n'olur, ağlama, diyerek yalvardı Carlo. - Biliyor musun, canavarı öldürmeyi başarmış olmamız bana bir mucize gibi görünüyor. Hep bir gün gelecek başaracağız diye düşünmüştüm, ama bazen ümidimi kaybedip... Mercedes'in gözlerinden yine yaşlar boşanmıştı. - Hadi, hadi, lütfen, ağlama artık, mutlu olmalıyız, bak, hem yeminimizi yerine getirdik hem de bundan sağ çıktık, dedi Bruno teselli sözleri bulmaya çalışarak. - Amerikalıların Mauthausen'e geldikleri günü hâlâ hatırlıyorum... Sen o barakada yanımızda saklanıyordun. Küçük bir çocuğa benziyordun, Polonyalı iyi hekim senin hayatını kurtardı, senin orada kalman için öbürlerini ikna etti, diye anımsadı Carlo. - Ya seni bulsalar... dedi Hans. "Bize ne yaparlardı bilmem, ama eminim ki o hayvanlar bunu doktora ve barakadaki herkese ödetirlerdi" diye düşündü Bruno.

- Öyleyse o zaman durumun şimdikinden daha kötüydü, ama bu kadar ağlamıyordun diyerek şaka yapmaya çalıştı Carlo. Mercedes gözyaşlarını Hans'ın mendiliyle sildi, bir yudum su içti.

- Kusura bakmayın... ben... ben yüzümü yıkayacağım, hemen geliyorum. Kadın salondan çıkınca üç arkadaş duydukları kaygıyı saklamadan birbirlerine baktılar.

- Kendi kendime soruyorum, bütün bu geçen yıllarda o canavar, onu ihbar eden olmadan Ortadoğu'da nasıl yaşamış olabilir, diye hayıflandı Bruno.

- Nazilerin çoğu Suriye'ye, Mısır'a, Irak'a... keza Brezilya'ya. Paraguay'a ve başka Latin Amerika ülkelerine sığındılar. Tannenbergin olayı tek değil, hâlâ onları rahatsız eden olmadan huzur içinde yaşlı başlı adamlara dönüşmüş çok Nazi var, dedi Hans. - Unutmayın ki büyük Şam müftüsü Hitler'in sağlam müttfikiydi, Araplar çoğunlukla Nazi rejimi taraflısıydı, yani, neye şaşırıyoruz ki? diye yanıtladı Carlo. - Bütün bu yıllar içinde onu niçin bulmayı başaramadık? diye sordu Bruno kendi kendine. - Çünkü kimliğini değiştirse bile demokratik bir ülkede bir adamı bulmak kolaydır, ama feodal bir rejimin ya da diktatörlüğün hüküm sürdüğü bir ülkede zor, yanıtını verdi Carlo. Mercedes biraz daha rahatlamış olarak salona döndü, ama gözleri hâlâ ağlamaktan kıpkırmızıydı. -Geldiğiniz için size daha teşekkür bile etmedim, dedi gülümser gibi yaparak.

- Birbirimizi görmeye ve bir arada olmaya hepimizin ihtiyacı var, dedi Hans. - Tanrım, ne uzun bir yol yürüdük! diye bağırdı Mercedes. - Evet, ama zahmete değdi. Bütün bu ıstıraplı, kâbus dolu senelerden sonra nihayet tek mümkün olan teselliye kavuştuk; intikam, dedi Bruno. - İntikam, evet, intikam; bütün bu yıllar boyunca bir tek dakika bile yeminimizi yerine getirmemiz gerektiğinden şüphe etmedim. Yaşadığımız... bir cehennemdi... cehennemdi... onun için düşünüyorum da, eğer Tanrı varsa ve bize ceza verecekse... bu ceza asla Mauthausen'dekinden daha kötü olamaz, dedi Mercedes yine gözleri yaşlarla dolarak. - Tom Martinle yeniden konuştun mu? diye sordu Carlo, Hans'a; Mercedes'in dikkatini dağıtma niyetiyle. - Evet, görüştim ve ona dedim ki... İşi bir an önce tamamlamaları gerektiğini söyledim. Bana adamının anlaşmayı yerine getireceğine söz verdi. Israrla

görevi yerine getirmekte karşılaştıkları büyük güçlükleri anlattı. Irak'a girmek ve Saddam'ın koruduğu bir adamı öldürmek ne demektir, anlamadığımı sanıyor, yanıtını verdi Hans. - Görevi yapmak için vaktini bu işe harcadı, dedi Bruno. - Evet, ama bunun için başardı, bize de neye mal olduysa oldu. Global Group öyle adi katillerin ajansı değil, öyle olsaydı Tannenber'i! öldürmeyi başaramazlardı. Ne olursa olsun, işin ikinci bölümü, yani Gara Tannenber'in öldürülmesi büyükbabasıninkinden daha çabuk olmalı, diyerek düşüncesini açıkladı Hans.

- Clara Tannenberg'iri ortadan kaldırılması işi daha da karmaşık olabilir, bütün gazeteler Bush'un her an Irak'a saldırı emrini vereceğinden emin, eğer durum böyleyse, harp patlarsa, Tom Martin'in adamı için bu işi yapmak kolay olmaz, dedi Carlo biraz kaygılı bir tavırla - Gazeteler ne kadar yaklaşıyor deseler de, sonunda savaş olacak mı, olmayacak mı, bilmiyoruz, yanıtını verdi Bruno. - Olacak, eminim; Amerikan yönetimi kararlı. Oyun çok yüksek oynanıyor, dedi Carlo. - Biliyor musun, senin nasıl komünist olabildiğine her zaman hayret etmişimdir, dedi Hans. Carlo güldü, gülüşü acılıydı.

- Annem komünist olduğu için Mauthausen'deydi; evet, aslında babam komünist olduğu için. Babam kampa ulaşmadan öldü, annem de... Annem ona tapardı, onun ideolojisini kendi ideolojisi yaptı, çünkü o ideoloji annesinin ve babasının da ideolojisiydi. Ben başka bir şey olabilir miyim şimdi? Ayrıca da, Demir Perde gerisinde Stalin'le ve gulaglarla yaşadıkları dehşetlere karşın komünist ideolojide bazı değerlerin mevcut olduğuna inancım devam ediyor. - Ne olursa olsun, senin sebeplerin benim fazla umurumda değil. Bush, dünyayı sefilin, katilin birinden kurtaracak, çünkü Saddam budur, dedi Hans. - Ama Saddam'ın işini bitirmek için de pek çok masumu öldürecekler, bu da dostum ahlaka uygun değil, ben Amerikan karşıtı hiç olmayacağım, çünkü hayatımızı onlara borçluyuz, dedi Bruno lafa karışarak. - Bizi kurtarmak için kaç masum öldü? diye yanıtladı Hans. Eğer ABD binlerce adamını feda etmeseydi, biz Mauthausen'de ölmüş olacaktık. - İkiniz de haklısınız, dedi Mercedes. Düşüncelerine gömülerek, sustular. Onların gerçeğe bakışlarını her zaman Mauthausen'in dehşeti belirlerdi. Bu dehşet onlar için mutlak gerçeğin tek ölçüşüydü.

Carlo oturduğu koltuktan kalkarak elini çırpı ve neşeli olmaya çalışan bir ses tonuyla arkadaşlarına olayı iyi bir yemekle kutlamayı önerdi.

- Sen bizim ev sahibemiz ol, yani bize sürpriz yap. Ama bu öğle yemeği unutulmayacak bir yemek olmalı, bunu hak ettik, elli yıldır bu anı bekliyoruz. Dört arkadaş kendilerini son saatlerin geriliminden sıyırmak için çaba göstermeleri gerektiğinin bilincindeydiler. Mercedes onları düşleyebilecekleri en iyi öğle yemeğine götüreceğine söz verdi.

Dört arkadaştan açlık korkusunu yenebilen yoktu. Mauthausen'in acılarını geride bırakalı uzun yıllar olmuştu, ama acıyı ve açlığı hâlâ varlıklarının derinliklerine kazınmış olarak taşıyorlardı.

Gian Maria elinde üzerindeki çiviyazı imlerin güçlkle seçilebildiği bir tableti temizliyordu, birden işçilerden büi heyecanla bağırarak Gian Maria'nın çalıştığı geniş odadan içeri girdi.

- Gelir misiniz, efendim! Gelin! Burada bir oda daha var! Duvar yıkıldı! diyordu adam büyük bir heyecanla. - Ne olmuş? Hangi duvar yıkıldı? Adamın peşinden gidip odadan dışarı çıktı, adam kazı yönüne doğru âdeta koşuyordu. Duvarlardan birine elindeki kazmayla vurunca şans eseri bir başka boşluğu ortaya çıkaran işçinin grubuna emirler yağdıran Ayed Sahadi, çok değişmiş görünüyordu.

- Ne olmuş? diye Gian Maria amelebaşma sordu. - Şu adam duvara vurunca duvar yıkıldı; tabletlerle dolu bir oda daha bulduk. Clara Hanım'a da adam yolladım. Tam o sırada Clara, arkasında Fatima'yla, koşarak geliyordu.

- Ne buldunuz? diye sordu. - Bir odada daha bir yığın tablet bulmuşlar, yanıtını verdi Gian Maria. Clara işçilerden yeni bulunan odayı payandayla desteklemelerini, ayrıca da oradaki bütün tabletleri toplamalarını istedi. Gian Maria yeni buluntulara göz atmak için yere oturdu. Geçen zaman içinde silikleşmiş çizgileri okuya okuya artık gözleri ağrımişti, ama nasıl olsa er ya da geç Clara'nın ondan yeni bulunan tabletleri incelemesini isteyeceğini biliyordu.

Dikkatini çekecek bir şeye rastlamadı, işçiler kampa nakletsinler diye tabletleri dikkatle sıraya dizmeye başladı. Kampta son birkaç gündür Pi-cot'nun yanına almadığı parçaları bir konteynır içinde saklıyorlardı.

Ante Plaskiç'in geri dönmesinin kendileri için ne kadar yararlı olduğunu düşündü. Ahmed Hüseyini, Clara'ya telefon edip ona Hırvat'ın son anda, çok sinirlenen Picot'nun, ona, "Başına geleceklere karışmam" demesine aldırılmayıp Irak'ta kalmaya ve Safran'a dönmeye karar verdiğini bildirmişti.

Ahmed ona "Clara bir haftadan fazla kalmayacak" dediyse de, Safran'a dönmesine yardım etmesi için Ante Plaskiç, onu kandırmıştı. Öyle çok ısrar etmişti ki, Bağdat'ta yaşanan kaotik duruma karşın, onu askeri bir uçakla geri göndermek zorunda kalmıştı. Kampa geldiğinden bu yana da çalışmaktan geri durmamış, kazabildiği kadar kazmaya devam eden Clara'ya yardım etmişti.

- Kaç tane tablet var? diye Clara Gian Maria'ya sorunca, Ante Plaskiç'in ilgi dolu bakışları altında tabletlerin sınıflamasına dalmış olan rahip, birden sıçradı. -Ah, beni korkuttun! diye bağırdı Gian Maria.

- Nasıl, işe yarar bir şey var mı? diyerek sorusunu yineledi Clara.

- Bilmem, bir bölümü ticari anlaşmaların kalıntıları, öbürleri duaya benziyor, ama derinlemesine inceleyecek vaktim olmadı. Ne olursa olsun, hepsini konteynıra koyacağız, çünkü onları Bağdat'a götürmek istersin sanırım. - Tabii, ama biraz uğraşsan da... yani, biraz dikkatle baksan, n'olur n'olmaz... - Clara! Hâlâ büyükbabanın aradığı şu tabletleri bulacağına inanıyor musun? - Onlar burada! Burada olmaları gerek! yanıtını verdi Clara öfkeyle. - Tamam, kızma. Hiç olmazsa gerçekçi ol, hiç işçimiz kalmadı gibi bir şey; Ayed elinden geleni yapıyor, fakat adamlar teker teker gidiyor. Ordu ya da başkaları, onları çağırıyor... Tamam, neler olduğunu biliyorsun, evleriyle ilgilenmeyi tercih ediyorlar, anlaşılan savaşın kokusunu almışlar. - İki günümüz var, Gian Maria, sadece iki gün; iki gün sonra Ahmed bizi buradan çıkaracak. Bakanlık zaten kazıyı iptal etti. Ante Plaskiç ses çıkarmadan Gian Maria ile Clara arasındaki konuşmayı dinliyordu. Hiçbir şey söylemiyor, yalnızca orada öyle duruyordu. Clara büyükbabasının katlinden çok sarsılmıştı ve çok sinirliydi, kendisi dışında ve Şamas'ın tabletlerini bulma arzusu dışında ne birine ne de bir şeye

değer veriyordu. Öyle ki, Hırvat'ın dönmüş olmasıyla ilgilenmiyordu bile, niçin döndüğünü sormamıştı; onu umursamazlıkla karşılamıştı, aslında ona hiç ihtiyacı yoktu.

Gian Maria'yla olan ilişkisiyse başkaydı. Rahibe karşı içten bir bağlılık duyuyordu, bir çocuğa karşı duyulan sevgi türünden bir bağlılık. Gian Maria daima onun yakınında, ona yardım etmeye hazır oluyordu, Clara ona tavırlarıyla sözsüz teşekkür ediyordu.

Picot ve arkeolog ekibi gideli sadece birkaç gün geçmişti, fakat bu geçen zaman Clara'ya sonsuzluk gibi gelmişti. Önceden daima gürültülü olan kampın bulunduğu yerde şimdi hiçbir şey yoktu. Yalnızca boş depolar ve kalıcı bir sessizlik. Irak'ın güneyinde kaybolmuş olan bu yerde zaman yeniden durmuştu.

Hemen hemen hiç işçileri kalmamıştı, çünkü bütün erkekleri orduya çağırıyorlardı. Kalanlarsa ona başka bir gözle bakıyorlar ya da en azından Clara öyle algılıyordu, büyükbabasının yokluğu bu adamların ona karşı duyduğu saygıyı azaltmıştı.

Yalnızca Ayed Sahadi'nin varlığı, hemen hiç dinlenmeden çalışan işçilerin korkudan uyduğu bir düzen sağlıyordu.

Clara 20 mart günü işgalin başlayacağını, en geç 19 martta Irak dışında olması gerektiğini biliyordu, fakat sanki gizemli bir gücün kendisini o tozlu diyarda tuttuğunu hissediyor, bu nedenle gecikiyordu. Kalırsa ölebileceğini biliyordu, savaş uçakları dostu düşmandan, haini sadıktan ayırmazdı.

Cep telefonunun ziliyle uyandığında, saat sabahın beşini gösteriyordu. Ahmed'in telaşlı sesini duyunca korktu.

- Clara... - Tanrım, Ahmed! Ne oldu? - Clara, artık gelmelisin. - Yeni... yeni bir haber mi var? - Çok endişeleniyorum. - Büyütüyorsun. - Ne dersen de, ama zamanı sonuna kadar tüketmesen iyi olur. Bu gece Picot'yla konuştum, döndüğü için çok sevinçli. - Nerede şimdi? - Paris'te. - Paris'te mi? diye içini çekti. - Sergiyi gerçekleştirmek için çalışmalara başlamış, artık senin de gelişini soruyor. - Nereye? - Bilmem, sanırım sergiyi nerede düzenlerlerse oraya, sormadım. - Ya sen, Ahmed, sen gidecek misin? - Sana eşlik etmek isterim, yanıtını verdi Ahmed ihtiyatla. içişleri Bakanlığı'nda bütün konuşmaların kayda alındığını biliyordu, Alfred Tannenberg'in öldürülmesinden sonra Saray geniş bir araştırma emri vermişti. Saddam'ın çevresinde ihaneti takıntı haline getirmiş, yani Tannenberg'in öldürenin ihtiyarın çevresinden olduğuna inanacak birileri hep bulunurdu.

- Saat sabahın beşi, bana başka söyleyeceğin yoksa... - Var, gelmen lazım, bugün martın on yedisi... - Biliyorum, on dokuzuna kadar buradayım, bugün bir oda daha bulduk, içinde onlarca tablet var. - Hayır, Clara, kalma. Bağdat'ta, evinde ol. Ordu bütün erkekleri askere alacak, sana yardım edecek işçi bulamayacaksın. - İki gün daha, Ahmed. - Hayır, Clara, hayır; bugün sana helikopter göndereceğim... - Bugün olmaz, Ahmed, hiç olmazsa yarını bekle. - Peki, yarın, sabahleyin erkenden. Gian Maria bütün gece uyumamıştı. Buldukları son tabletleri de, işçiler Bağdat'a götürecekleri konteynıra koymak üzere ambalajlamadan önce sınıflandırmak için uyumamıştı.

Tabletlere kazınmış dağınık imlere bakmaktan gözleri ağrıyordu. Daha incelemesi gereken birkaç tablet vardı, rasgele birini eline aldı. Rahip birden irkildi, elindeki tablet neredeyse yere düşüp parça parça

olacaktı. Tabletın üst tarafında Şamas ismi görülüyordu. Soluklarının sıklaştığını hissetti parmağını çivi yazı imlerin düzenli çizgileri üzerinde gezdirerek okumaya başladı.

Başlangıçta Allah gökleri ve yeri yarattı. Yer ıssız ve boştu; ve enginin yüzü üzerinde karanlık vardı; ve Allah'ın ruhu suların yüzü üzerinde hareket ediyordu.

Ve Allah dedi: “Işık olsun” ve ışık oldu. Allah ışığın iyi olduğunu gördü; ve Allah ışığı karanlıktan ayırdı. Ve Allah ışığa Gündüz ve karanlığa Gece dedi. Ve akşam oldu ve sabah oldu, bir gün.16

Rahibin gözleri yaşlarla doldu. Çok duygulanmıştı, içinde şiddetle, dizleri üstüne çökerek Tanrı’ya şükretme ihtiyacı duydu.

Üç bin yıldan uzun bir zaman önce İbrahim Peygamber’in, insanlar gerçeği bilsinler diye, ona Yaratılış öyküsünü yazdığını söyleyen bir kâtibin çiziktirdiği imlerle dolu olan tablet parçasını kucakladı.

O tablette, İbrahim Peygamber’e Tanrı’nın vahyettiği, yüzyıllar sonra ise adına Kitabı Mukaddes denen bir kitapta mükemmel bir biçimde yeniden bir araya getirilen sözler yer alıyordu.

Gian Maria’nın duyduğu heyecan o kadar büyüktü ki, okurken güçlük çekiyordu,

Ve Allah dedi: “Suların ortasında kubbe olsun ve suları sulardan ayırsın”. Ve Allah kubbeyi yaptı ve kubbe altında olan suları kubbe üzerinde olan sulardan ayırdı ve böyle oldu. Allah kubbeye Gök dedi. Ve akşam oldu ve sabah oldu: ikinci gün.17

Yüksek sesle okuduğunu fark etmeden devam etti. Kendini daha önce hiç hissetmediği kadar Tanrı’ya yakın hissediyordu. Ve bu tablettten başka, daha sınıflanmayı bekleyen şu koca yığın içinde üstünde Şamas’ın imzası olan başkalarını da bulacağını biliyordu.

Telaşla, aramaya koyuldu, özellikle tabletlerin yukarı bölümüne, kâtiplerin adlarını yazdıkları bölüme bakıyordu. Önce bir tablet parçası buldu, sonra başkalarını ve böylece, bütün ve parçalanmış tabletleri birleştirerek, sekiz... Şamas’ın imzasını taşıyan sekiz tablet parçası buldu.

Rahip dua ediyor, gülüyor, ağlıyordu. İçini dolduran heyecan o denli büyüktü ki onu sanki felç ediyordu. Birkaç saat önce ortaya çıkarılan bu yığın içindeki o özel tabletleri bulmak onu ölçsüz etkilemişti.

Clara’ya haber vermesi gerektiğini biliyordu, ama bir süre ruhanilikle dolduğu bu anın tadına varmak için yalnız kalma ihtiyacı duyuyordu. Bu bir mucize, diyordu kendi kendine, ilahi imlerin üzerine kazındığı

16. Kitabı Mukaddes, Tekvin 1:1-5 17. Kitabı Mukaddes, Tekvin 1:6-8.

bu tableti eline almayı nasip ettiği için Tanrı’ya şükrediyordu.

Şamas’ın kamış kalemle çizdiği o imleri dikkatlice çözümlemeye çalışıyor, kendi kendine bu kâtibin kim olabileceğini, İbrahim Peygamber’i nereden tanıdığını, İbrahim’in ona Yaratılış öyküsünü nasıl olup da anlattığını soruyordu.

Bu adamın ne tür garip olayların sonucunda üç tabletlerini Harran’da yazdığını da soruyordu kendi kendine, çünkü Clara’nın büyükbabası, İbrahim Peygamber’in ona Yaratılış’ı anlatacağını bildiren iki tableti orada bulmuştu. Yine de, aynı Şamas, izlerini, tabletlerin geri kalanını... yasal belgeler, resmi yazışmalar, bitkiler listesi ve şiirler... gibi başka tabletlerle birlikte Safran’da, Ur yakınlarındaki o tapmakta da bırakmıştı.

Kimilerinde Şamas adı, öbür tabletlerdeyse başka kâtiplerin adları görülüyordu.

Son tablet kalıntılarının ortaya çıktığı bölümde bir olağanüstülük yoktu. Tersine küçük, hiçbir süsü olmayan bir yerdi, yalnızca duvarlarda eskiden kâtiplerin tabletlerini koyduğu rafların durduğu yivler, oyuklar vardı. Boyutlarının küçük ve bulunan tabletlerin alışılmıştan farklı oluşu yüzünden Clara bu odanın bir erkeğin özel odasına benzediğini söylemişti, orada yalnızca şiir parçaları bulmuşlardı, bu da oranın tapınağa bağlı resmi bir bölüm olmadığını gösteriyordu, belki de bir ummi-a’nın, bir üstadın odasıydı.

Gian Maria son aylarda hayatının aldığı yönü düşündü. Vatikan’ın duvarlarının sağladığı güvenliği, başka rahiplerle paylaştığı günlük rahat görevleri, ruhundaki değişmez sükûneti geride

bırakmıştı.

Son kez kesintisiz bir uykuyu ne zaman uyduğunu hatırlamıyordu, çünkü Clara'yı aramak için Roma'dan ayrılmadan önce de hep geceleri korkularla doluydu. Cinayet işlemeye hazırlanan bir eli durduramayacağı korkusuyla.

Tanrı'nın insanı yarattığı anı bildiren sözleri okurken gözleri yeniden yaşla doldu:
Ve Allah dedi: "Suretimizde, benzeyişimize göre insan yapalım ve de

nizin balıklarına, göklerin kuşlarına ve sığırlara ve bütün yeryüzüne ve yerde sürünen her şeye hâkim olsun."

Ve Allah, insanı kendi suretinde yarattı, onu Allah'ın suretinde yarat

tı, onları erkek ve dişi olarak yarattı.

Ve Allah onları mübarek laldı ve Allah onlara dedi: "Semereli olun ve ço

ğalın ve yeryüzünü doldurun ve onu tabi kılın; ve denizin balıklarına, gök

lerin kuşlarına ve yer üzerinde hareket eden her canlı şeye hâkim olun."

Ve Allah dedi: "İşte bütün yeryüzü üzerinde olup tohum veren her seb

zeyi ve kendisinde ağaç meyvesi olup tohum veren her ağacı size verdim; size yiyecek olacaktır."18

18. Kitabı Mukaddes, Tekvin 1:26-29.

Gian Maria, Ante Plaskiç'in onu izlediğini fark ettiğinde, pencereden ışık süzülüyordu. Tabletleri okumaya öylesine dalmıştı ki, Hırvat'ın geldiğini duymamıştı.

- Ante, ne bulduğunu hayal edemezsin! - Söyle ne buldun, yanıtını verdi kuru bir sesle Hırvat. - Clara'nın büyükbabası haklıymış, o her zaman İbrahim Peygamber'in Yaratılış öyküsünü bize bıraktığına inandı, ve işte burada, tabletler gerçekten var, şunlara bak... Hırvat, Gian Maria'ya yaklaşıp tabletlerden birini eline aldı. Bu tablet parçası için insanların birbirini öldürmesini akli almıyordu, ama olan biten buydu, o da eğer biri onları elde etmesini engellemeye kalkarsa aynı şeyi yapacaktı.

- Kaç tane? diye sordu. - Sekiz, sekiz tane buldum. Bu lütfü bana bahsettiği için Tanrı'ya şükrediyorum yanıtını verdi neşeyle rahip. - Onları herhangi bir zarara uğramamaları için iyice sarmalıyız, istersen sana yardım ederim, teklifinde bulundu Hırvat. - Hayır, hayır, önce Clara'ya haber vermeliyiz. Büyükbabasının kaybı yüzünden hiçbir şeyin onu teselli edemeyeceğini biliyorum, fakat en azından onun rüyasını gerçekleştirdi. Bu bir mucize! Tam o sırada depoya giren Ayed Sahadi her iki adamı da tepeden tırnağa süzdü.

- Neler oluyor? diye sordu güven duymadığını belirten bir tavırla. - Ayed! Bak, tabletleri bulduk! diye bağırdı Gian Maria, bir çocuk gibi sevinç içindeydi. - Tabletleri mi? Ne tabletleri? diye sordu Ayed. - Tablet Kitabı Mukaddes'i Bay Tannenber haklıymış. Clara haklıymış. İbrahim Peygamber gerçekten dünyanın yaratılışı üzerine düşüncesini bir kâtibe açıklamış. Bu devrim yaratacak bir buluş, insanlık tarihinde büyük bir keşif, dedi duyduğu heyecan daha da artan Gian Maria. Amelebaşı sekiz tabletin dizili olduğu masaya yaklaştı, üç tanesi parçalanmış olduğu için yeniden birleştirilmiş durumdaydı. Gian Maria onları okunabilecek biçimde yan yana yerleştirmişti. Orada restore edilemezlerdi, bu işi uzmanların yapması gerekiyordu, Gian Maria ise Clara'nın bu tabletleri Roma'ya götürmesine izin verdiğini hayal ediyordu. Orada Vatikan bilginleri onları inceler,

ellerindeki en ileri tekniklerle onları yeniden birleştirip onarırlardı.

Bu gecenin hayatının en önemli gecesi olduđunu dűřündű Gian Maria, onun için de Ayed Sahadi'yi de Ante Plaskiç'i de konuřturmuyor, durmadan dua ediyordu.

Amelebaşı, Gian Maria'dan Clara'nın evine gitmesini rica etti. Hırvat'ı tabletlerle yalnız bırakmak istemiyordu. Rahip hiç sesini çıkarmadan kabul etti ve telaşlı adımlarla çıkıp Clara'nın evine gitti. Clara'yi gi

yinmiş, Fatima'yla birlikte birer fincan çay içerken buldu.

- Erken kalkmışsın, dedi selamlama niyetine. - Ay, Clara, Tablet Kitabı Mukaddes var, diyebildi heyecanla. - Tabii, var! Bundan eminim, her şeyden önce bunu gösteren iki tane tablet var elimde. - Elimizde... Tablet Kitabı Mukaddes elimizde, onu bulduk. Clara ne dediğini anlayamadan şaşkın şaşkın bakıp duruyordu. Gian Maria daima onun zihnini karıştıran şeyler söylerdi.

- Oradaydılar, dün senin keşfettiğin odada; sekiz tane var, yirmi santim boyunda sekiz tablet. Bu... bu Tablet Kitabı Mukaddesim ta kendisi! Clara Tannenberg, denetleyemediği bir heyecana kapılarak ayağa fırladı.

- Ne diyorsun? Neredeler? Ne bulduk, söyle! Gian Maria elini tuttu ve onu sürűkledi. Evden çıkıp koşarak depoya gittiler, yolda rahip Clara'ya olanları anlatıyordu. Ayed Sahadi ile Ante Plaskiç gergindi. İki adam korka korka bakışıyorlardı, ama Clara onlara dikkat bile etmeden, sekiz tabletin üstünde bulunduğu masaya koştu.

Bir tanesini eline alıp kâtibin ismini aradı tabletin üst tarafında çiviyazısıyla şamas adını görünce bir heyecan dalgasıyla sarsıldı. Sonra üç binden fazla yıl önce tabletin üzerine minik minik mih biçiminde kazınmış o imleri sessizce okumaya koyuldu.

Gözyaşlarını tutamadı, sonra onun heyecanı Gian Maria'ya da bulaştı. Hem ağlıyor hem gülüyorlardı, tekrar tekrar dönűp tabletlere bakıyorlar, gerçekten orada olduklarından, bir dűř ürünü olmadıklarından emin olmak için elleriyle dokunuyorlardı.

Sonra onları dikkatle sardılar ve Clara onları yakınında tutmakta ısrar etti.

- Onları öbür ikisinin bulunduğu kutuya koyacağım, bir saniye bile onlardan ayrılmak istemem. - Onların başına nöbetçi koyalım, diye önerdi Ayed Sahadi. - Ayed, beni yirmi dört saat koruma altında tutuyorsun, yani tabletler yanımda emniyette olurlar. Ayed Sahadi omzunu silkti; bu inatçı kadınla çatışmaya hiç niyeti yoktu, ondan bir an önce kurtulmayı istiyordu, ama eğer çekip gitmiyorsa tek sebebi onu, canı pahasına bile olsa, sonuna kadar koruması için Albay'ın kesin emir vermiş olmasıydı, yoksa çoktan kaçıp onu kaderiyle baş başa bırakırdı.

- Ne zaman buradan gideceğiz, diye sordu Ante Plaskiç. - Daha yeni geldin, hemen gitmek istiyorsun, yanıtını verdi Clara. - Yani, dűřündüm ki, belki biraz daha yararlı olabilirim size dedim, onun için döndüm, dedi özür dilercesine Hırvat. - İşçilerin tabletleri bulduğumuz bölgeyi biraz daha temizlemeye ça

lışmalarını istiyorum; belki öbür gün gideriz.

- Hayır, bu akşam gideceğiz. Az önce Albay'a telefon ettim, bu akşam Bağdat'a dönmemiz için bize helikopter gönderecek. - Ama olmaz, şimdi gidemeyiz! Biraz daha aramamız lazım! dedi Clara umutsuzca feryat ederek. - Dalia fazla kalamayacağınızı, hemen gitmeniz gerektiğini biliyorsunuz! şansınızı zorlamayın, bunca insanın hayatını tehlikeye sokmayın! diye Ayed Sahadi öyle bir bağırdı ki, Clara şaşkın bakakaldı. - Bağırmayın bana! - Size bağırmadım, eğer bağırdımsa... Yani, benim aldığım emirler var ve ben bu emirlere uyacağım. Hazırlanın, bu akşam gidiyoruz.

Adam odasının sessizliğinde gözlerini kapamış uyukluyordu. Uzun süren bir toplantıdan yeni çıkmış, birkaç dakika dinlenmeye karar vermişti, sekreterine arayan olursa bağlamamasını, haber verinceye kadar da rahatsız edilmemesini söylemişti.

Dahili telefonun ziliyle dalgınlığından sıyrıldı. Sinirlenerek gözlerini açtı. Onu rahatsız etmeye cesaret ettikleri için sekreterlikteki bütün personeli kovacaktı. Emirlerini yerine getirmemelerine ne olursa olsun tahammül edemezdi. Telefonun zili yeniden çaldı ve sekreterinin ürkek sesi suskunluğu bozdu.

- Bay Wagner, acil... Kanepeden kalkıp masasının arkasına geçti. Sekreteri bağlayan düğmeye bastı. Kükreyerek niçin rahatsız ettiklerini sordu.

- Bay Brown geldi, efendim, Antik Dünya Vakfı başkanı; çok acil olduğunu söylüyor, size söyleyeceği şey bekleyemezmiş. George Wagner son kırk senedir elinde bir kukla gibi oynattığı adamı cehennemine dibine yollamaya hazır bir şekilde telefonu kaldırdı.

- Konuş, dedi Robert Brown'a. - Neler olduğunu bilmiyorsun! Bulmuşlar! Gerçekten var! dedi çığlık atarak Brown. - Ne, ne diyorsun? Anlat. Aptal gibi de kekeleme! Robert Brown sakinleşmeye çalışarak tükürüğünü yuttu; o sırada yanında olan Ralph Barry, bir bardak viskiyi tek yudumda yuvarladı.

- Tablet Kitabı Mukaddes... var... bulmuşlar. İçinde Yaratılış öyküsüyle sekiz tablet, Şamas'ın imzasıyla... diyerek anlatmaya çalıştı Robert Brown. George Wagner koltuğun kollarını sıkarak duygularını belli etmemeye uğraştı.

- Neden bahsediyorsun? dedi tekrar. - Az önce haber geldi, dün Irak'ta, Safran'da, tapınağın yeni bir odasını ortaya çıkarmışlar. Görünüşe göre küçük bir odaymış, bir kâtibin odasına benziyormuş. Birkaç düzine tablet bulmuşlar, birkaç saat öncesine kadar da Tablet Kitabı Mukaddes'in ellerinde olduğunun farkında olmamışlar. Hepsi sekiz tabletmiş, üçü çok kötü durumdaymış, onarılmaları gerekiyormuş, fakat Tablet Kitabı Mukaddes'in parçaları olduğuna şüphe yok, diyerek Robert Brown sözünü tamamladı. George Wagner sarsıldığını hissetti. Birkaç gün önce Alfred Tannenberg cinayete kurban giderek ölmüştü, şimdi ise Tablet Kitabı Mukaddes ortaya çıkıyordu... Kader, ondan dünyada en çok istediği şeyi esirgeyerek, arkadaşıyla alay etmek istemişti herhalde. Aslında bu tabletler Alfred Tannenberg'in tek yaşama sebebiydi.

- Tabletler nerdeymiş? diye sordu. - Safran'daymış; yani, şu saatte Bağdat'ta olabilirler. Clara'yı Bağdat'a götüreceklermiş. Adamımız onun yanında, eline fırsat geçince tabletleri alacak, ama durum çok nazik. - Artık tabletleri alsın istiyorum, onları ele geçirir geçirmez onu oradan çıkaracağız. Paul Dukais'i ara, ona de ki, bu en önemli iş, tabletlerin ele geçirilmesi işini bütün işlerin önüne alsın, operasyonun devamından bile öne alsın. - Fakat... daha adamımızla konuşmayı başaramadım, mesajı bana bizim arkadaşlarımız göndermiş, dedi Robert Brown. - Yanılmış olabilirler mi? diye George Wagner güvensizlikle sordu. - Hayır, hiçbir yanlışlık yok, inan bana. Tablet Kitabı Mukaddes var. - Ahmed Hüseyini ne yapacak? - Adamımızın yapacağını aynısını yapma, tabletleri ele geçirme emri aldı. Merak etme, onları alacağız, yanıtını verdi Brown. - Evet, merak ediyorum, tabii alacağız onları, yoksa ben hepinizin kafasını kestiririm. Robert Brown birkaç saniye konuşmadı. George Wagner'in boşa tehdit etmeyeceğini bilirdi.

- Hemen Paul Dukais'i arayacağım, dedi. - Hemen ara. - Ya eğer Clara? Yani, ya Clara direnirse? - Clara bizim hayatımızda bir kum tanesidir, oldu mentorun yanıtı. Albay daha yeni Sarı

Ev'e gelmişti, arkadaşının olan ve şimdi orada Clara'yla konuştuğu o odada Alfred Tannenberg'in varlığını hissediyordu. Ahmed Hüseyini, karısının tepkisinden korkarak, iyice gerilmiş, konuşmaları dinliyordu.

- Sevgili kızım, en iyisi tabletleri bana ver; ben onları Irak'tan çıkarıp güvenli bir yere konmasını sağlarım.

- Ama az önce bana yarın sabah erkenden Irak dışına çıkmam gerektiğini söylemedin mi? Niçin onları birlikte götürmeyeyim ki? Asker durumdan son derece endişeliydi, artık, diplomatik yeteneklerini göstermenin zamanının geldiğini düşündü.

- Bak, Clara, büyükbabanın bazı ortakları vardı, savaş başlayınca neler olacağını biliyorsun... Demek istiyorum ki, inatçılık yapma da işimizi kolaylaştır. - Bu tabletlerin büyükbabanın işleriyle hiçbir ilgisi yok. Onlar benim, başkasının değil. - Büyükbabanın ortakları böyle düşünmüyorlar. Onları ver, zamanı gelince payını alacaksın. - Hayır, onlar satışa çıkarılmayacak, asla satılmayacak, diye karşı çıktı Clara meydan okuyan bir tavırla. - Lütfen, işleri zorlaştırma! diye yalvardı Ahmed. - Hayır, zorlaştırmıyorum, sadece beni soymanıza karşı koyuyorum. Sizin işlerinizin ne tür işler olduğunu büyükbabam bana ayrıntılarıyla anlattı, bu tabletlerin, Tablet Kitabı Mukaddesin benim olduğunu, yani işin bir parçası olmadığını söyledi. Albay ayağa kalkıp Clara'ya doğru yürüdü. Clara adamın tabletleri ele geçirmek için her şeyi yapmaya hazır olduğunu gözlerinden okudu. Korkudan sırtının ürperdiğini hissetti. Ahmed'e baktı, ama kocasının gözlerinde yalnızca keder ve boyun eğiş vardı. Bir zamanlar âşık olduğu o adam neredeydi? Zaman kazanması gerektiğini anladı, yoksa her şeyi kaybederdi, hayatı da dahil.

- Eğer size onları verirsem, ben büyükbabanın ortaklarıyla konuşana kadar hiçbir şey yapmayacağınıza söz veriyor musunuz? diye sordu, ses tonunu değiştirerek. - Elbette, elbette... Büyükbabanın ortakları akıllı centilmenlerdir. Sana zarar vermek istemezler. Bu işi onlarla müzakere etmen iyi bir fikir. Ama şimdi bana daha fazla zaman kaybettirme. Bize saldırımları için sadece iki gün kaldığını biliyorsun, buradan çıkmamız lazım, senin de bizim de. Benim kaçmam daha zor, ama bunu yapacağım. Yani beni geciktirme. - İyi, tabletleri yarın size veririm... - Hayır, yarın olmaz, şimdi; onları şimdi istiyorum, Clara. Clara tabletleri teslim etmekten başka yapabileceği bir şey kalmadığını anladı, çünkü Albay onları almadan gitmeyecekti.

- Tamam, yanıtını verdi yorgun bir tavırla. Burada bekleyin beni. Odadan ayrıldı, odasına merdivenleri ikişer ikişer atlayarak çıktı. Fatima henüz bavulları açıyordu.

- Odana git ve bana senin elbiselerini getir, gidiyoruz! diye emretti ihtiyar hizmetçisine. - Ama nereye gideceğiz? Ne oluyor? diye sordu kadın korkuya kapılarak.

- Tablet Kitabı Mukaddes'i benden almak istiyorlar. Hemen kaçmalıyız. Sana benimle gel diyemem, çünkü yakalarlarsa bizi öldürürler... En azından acele et de bana elbiseni getir. - Ya Gian Maria ile öbür adam, Ante Plaskiç? Onları misafir odasına götürdüm... Onlar sana yardım edebilirler... Onlara haber vereyim... - Hayır! Sana dediğimi yap! Çabuk ol! Clara bir çanta çıkarıp içine bulduğu elbiseleri rasgele doldurdu; aralana da tabletleri içinde sakladığı küçük çantayı koydu. Parçalanmalarından korkuyordu, ama onları Albay'ın eline vermektense riski göze alacaktı. Albay'a verirse bir daha onları göremeyeceğini biliyordu.

Fatima acele acele Clara'nın istediğini getirdi. Bir dakika içinde Clara gelen elbiseleri üzerine geçirdi, başını örten siyah peçe ve yerlerde sürünen uzun siyah bir giysi.

- Geliyor musun? diye Fatima'ya sordu. - Evet geliyorum, seni bırakmam, yanıtını verdi kadın korku içinde. Ayed Sahadi merdiven sahanlığında durmuş, iki kadının görünmesini bekliyordu. Albay ona merdiveni gözlemesini emretmişti, o da sahanlıkta durmuştu, oradan Clara'nın odasının kapısını görebiliyordu.

Fatima Albay'ın adamını duvara yaslanmış hiç değişmeyen Mısır sigarasını tütürürken görünce bir korku çığığını zor zapt etti. Clara korkarak gözlerini Ayed Sahadi'nin gözlerine dikip, onun nasıl bir tepki vereceğini ölçmeye çalıştı.

- Ne işin var burada? diye sordu, gözleri öfkeyle parlayarak. - Albay gönderdi, yanıtını verdi omzunu silkerek. - Albay bana güvenmiyor, dedi Clara. - Bir sebebi vardır, değil mi? diye alaycı bir tavırla sordu, son altı yedi aydır onun gölgesi olan adam. - Tablet Kitabı Mukaddes'i istiyor, dedi Clara - Onu senin büyükbabanın ortakları istiyor, işin bir bölümü, diye yanıtladı Ayed Sahadi. - Hayır, değil. Sen, onu elde etmek için nasıl çalıştığımızı herkesten iyi biliyorsun; bu tabletler sadece bir servet değil, aynı zamanda büyükbabamın rüyasıdır. - Başınızı derde sokmayın; onları kendi elinizle vermezseniz, zorla alırlar, yani akıllı olun. - Bana yardım etmek için kaç para istersin? Clara'nın önerisi Ayed'i şaşırttı. Onun kendisine rüşvet vermesini beklemiyordu, çünkü Albay'a ihanet etmesinin ölüm fermanını imzalamak demek olacağını biliyordu.

- Hayatım parayla ölçülemez, karşılığını verdi çok ciddi bir tavırla. - Hayatının bile bir fiyatı vardır. Söyle buradan çıkmama yardım etmek için ne istersin? - Bu evden çıkmak mı?

- Irak'tan. - Sizin bir Mısır pasaportunuz var, ne zaman isterseniz gidebilirsiniz; üstelik Albay'ın müsaadesine de sahipsiniz. - Ona tabletleri vermezsem müsaade bir işe yaramaz. İki yüz elli bin dolar yeter mi? İçindeki para hırsı Ayed Sahadi'nin gergin gülüşüne yansdı. Adam bu öneriyi kabul etmenin ihanet olduğunu biliyor, ne var ki paranın baştan çıkarıcılığına kapılmaya başladığını hissediyordu.

- Parayı nasıl olsa kazanırım, çok zaman var ki Albay için çalışıyorum ve işin kurallarını biliyorum. - Öyleyse arz ve talep kurallarını da bilirsiniz. Benim Irak'tan çıkmam lazım ve siz bana yardım edebilirsiniz. Kaç para istiyorsunuz? Siz ne istediğinizi belirleyin, size istediğiniz miktarı öderim. - Bana yarım milyon dolar ödeyebilir misiniz? - Mısır'da, İsviçre'de ya da Irak dışında bir yerde, size yarım milyon dolar ödeyebilirim, burada bu kadar param yok. - Ödeyeceğinizi nasıl bilebilirim? - Ödemezsem beni öldürebilirsiniz ya da Albay'a teslim edebilirsiniz, bu da aynı şey. - Sizi şimdi de Albay'a teslim edebilirim. - Öyleyse ya bunu yapın ya da teklifimi kabul edin, ama acele edin, kaybedecek zaman kalmadı. Karşılık vermesine zaman kalmadı. Kapının açılma sesi onu da Clara kadar şaşırttı. Gian Maria misafir odasından çıkmış onlara bakıyordu.

- Ne oldu? diye sordu Clara'nın tıpkı Fatima gibi Şii kıyafeti giyinmesine bir anlam veremedi. - Çok basit: Albay Tablet Kitabı Mukaddes'i istiyor, bense vermek istemiyorum, onun için Ayed Sahadi'den kaçmam için bana yardım etmesini rica ediyorum. Gian Maria onlara şaşarak baktı, Clara'nın sözlerinin ne anlama geldiğini kavrayamamıştı.

Birkaç saniye sessizce birbirlerine bakiştılar, sonunda Ayed Sahadi yüzünü buruşturur gibi yaparak eliyle Gian Maria'nın odasına girmelerini işaret etti. içeri girince sinirli sinirli gezindi, bir yandan da kendi canıyla oynamadan Clara'nın teklif ettiği yarım milyon doları nasıl alacağını hesabını yapıyordu. Sonunda bunun bir kumar olduğuna karar verdi: Ya hep ya hiç; Clara'ya yardım ederse ya hayatını kaybederdi ya da rüyasında bile görmediği bir paraya kavuşurdu.

- Bizi bulursa, öldürür, diye mırıldandı Ayed Sahadi. - Evet, öldürür, dedi Clara. - Siz bu evi benden daha iyi biliyorsunuz, etrafında nöbet tutan askerler olduğunu da. - Fatima imişim gibi çıkabilirim, kimse benimle ilgilenmez.

- Öyle yapın; mutfağa gidin, bir sepet alıp, alışverişe gidiyormuş gibi arka kapıdan çıkın. Fatima sizin odanızda kalsın, Gian Maria da onun odasında. - Ama Clara nereye gidecek? diye sordu Gian

Maria korkuyla. - Düşünüyorum ki, en azından birkaç saat güvenlikte olabileceği tek yer Palestina Otelidir, dedi Ayed Sahadi. - Siz delisiniz! Otel gazetecilerle dolu ve çoğu Clara'yı tanıyor, dedi Gian Maria, korkusu gitgide artıyordu. - Onun için güvenebileceğini bildiği birini arasın, belki, Picot'yla durmadan kaş göz eden şu gazeteci kız olabilir. Ben sizi bulmaya gelene kadar sizi saklamasını ondan rica edin. Ama sakın odadan çıkmayın. - Ona güvenebileceğime inanıyor musunuz? diye sordu Clara. - Onun Profesör Picot'dan hoşlandığına inanıyorum, o size yardım etmediği için sizin başınıza bir iş gelmesi Picot'nun hoşuna gitmez; bu ikisinin arasını açar. Yani gazeteci sizi pek sempatik bulmasa da, size yardım edecektir. - Siz de amma psikologmuşsunuz! diye söylendi Clara aksi aksi. - Vakit kaybetmeyelim, hadi siz gidin. Yüzünüzü kapayın. Fatima peçeyi Şii kadınlar gibi takmanıza yardım eder. Elinizdeki koca çantayı bırakın. Tabletleri başka bir yerde saklamanız gerekecek. Daha küçük bir şey arayın... - Sıgmazlar ki... dedi Clara. - Bir alışveriş arabamız var, Fatima'nın aklına gelmişti. Belki ona sığar. - İyi fikir! diye bağırdı Clara. - Ben seninle geleceğim, dedi Gian Maria. - Sakın! Hepimizi öldürmelerini mi istiyorsun? Gidiniz, Bayan Clara. Sizler de size söylediğimi yapın. Az sonra burası cehenneme dönecek. Albay sizleri sorgulamak isteyecektir, asıl kabak da senin başında patlayacak Fatima... - O benimle geliyor! dedi Clara. - Hayır, gidemez. Elimizde tek bir fırsat var, bunu kaybetmeyin. Şimdi her şey Fatima'ya bağlı. Albay ona işkence yaptıracaktır, elbette o sizin nereye kaçabileceğinizi bilir. Konuşursa hepimiz öldük demektir, tek çare... - Tek çare nedir? diye Gian Maria sordu. - Onları, ya Clara'nın Fatima'ya hiçbir şey söylemeden gittiğine ya da birinin onu kaçırıp tabletlerle birlikte götürdüğüne ikna etmek... dedi Ayed Sahadi yüksek sesle düşünerek. - Ama askerler bir kadının çıktığını gördük diyeceklerdir, Fatima olduğunu sandıkları bir kadının, yani o kadın kaçırma hikâyesi tutmaz, dedi Clara keyfi kaçmış. - Pekâlâ, öyleyse her şeyi göze alarak oynarız. İkiniz birlikte çıkmaya çalışın, askerler sizi durdurmazsa... doğruca Palestina Oteline gi

din, orada sizi bulurum. Siz, Gian Maria, odanıza kapanın, uyuyormuş gibi yapın. Hırvat nerede? diye sordu Ayed Sahadi.

- Bodrum katındaki bir odada, garaja açılan kapıya yakın, dedi Fatima. - Böylesi daha iyi. Umalım da bir şey fark etmesin. İki kadın sinsi sinsi mutfığa kaydılar. Gürültü çıkarmamaya çalışıyorlar, nefes bile almıyorlardı. Gian Maria, kaygılı kaygılı, odasına sığındı, diz çöktü, dua edip Tanrı'dan yardım dilemeye başladı. Onları ancak Tanrı kurtarabilirdi, bunu iyi biliyordu.

Clara çantanın içindekileri alışveriş arabasına boşalttı, tabletleri zarar görmemesi için elinden geldiğince iyi yerleştirdi. Sonra Fatima'ya sarıldı, bunu yaparken de onu hiç tanıma fırsatı bulmadığı annesi gibi sevdiğini hissetti.

Mutfağın arka bahçeye açılan kapısını açtılar, kararlı ve sakin adımlarla dışarı çıkıp dış kapıya doğru yürüdüler. Sanki onları görmemiş gibiydi. Caddeye çıktıklarında, Clara fisıldayarak Fatima'ya adımını hızlandırmamasını ve acele etmeden her zamanki gibi sakin sakin yürümesini söyledi. Konuşmadan yola devam ettiler, San Ev'i arkada bıraktılar.

Ahmed Hüseyini merdivenin başında görünüp sinirli sinirli Clara'yı sorduğunda Ayed Sahadi bir sigara daha yakıyordu.

- Ben buradan hiç kımıldamadım, herhalde odasında, yanıtını verdi Sahadi tütün dumanını içine çekerek. Ahmed Hüseyini hızlı adımlarla merdiveni tırmandı, eskiden onun da odası olan odanın kapısına geldi ve tık tık vurdu. Yanıt yoktu.

- Clara, aç kapıyı! Ayed Sahadi'nin dayanmış durduğu tarafa dönüp ona yeniden Clara'yı sordu. - Size Albay beni gönderdikten sonra buradan hiç ayrılmadığımı söyledim. Çıktığını görmedim, yani burada olmalı. Ahmed Hüseyini kapıyı açıp odaya girdi. Fatima komodinin üstündeki bir vazoya çiçekler koymuştu; çiçeklerin ve Clara'nın parfümünün kokusu odayı kaplamıştı, Ahmed'de nostaljik

duygular uyandırıyordu.

- Clara... diye alçak sesle mırıldandı, akşamın gelmesiyle uzayan gölgelerin arasından karısının çıkmasını bekledi, oysa orada olmadığı açıktı. Odadan çıktı ve pişmanlık dolu bir tavırla yeniden Ayed Sahadi'ye sordu.

- Peki, nerede benim karım? - Odasında yok mu? Ayed Sahadi sesine bir panik havası vermeye çalıştı. - Hayır, yok, çıktığını görmüş olman lazım... - Hayır, hayır, hayır, çıkmadı, inanın bana, Albay beni gözetlemek için

gönderdiğinden bu yana burada sivrisinek bile uçmadı. Burada olmalı...

- Yok! Burada yok! diye bağırdı Ahmed. Ayed Sahadi odaya koştu, kapıyı açtı. Sanki sahiden Clara'yı bulacağını sanıyormuş gibi içeri girdi.

- Albay'a haber versek iyi olacak! dedi Ahmed Hüseyini. - Bekleyin... evin başka bir yerinde olabilir, yanıtını verdi Ayed Sahadi. Evin ayrı köşelerine baktılar, aradılar, ne Clara'yı ne de Fatima'yı bulabildiler. Hizmetçilerden ikisi Fatima'nın, kardeş çocuklarından biri olduğunu düşündükleri bir kadınla beraber dışarı çıktığını gördük dediler, çünkü o da Fatima gibi Şii kıyafeti giyinmişti.

Oturma odasına girdiklerinde Albay cep telefonuyla konuşuyordu, biriyle tartıştığını anlamak kolaydı. İki adamı yalnız görünce, Clara'nın kaybolduğunu anlamakta güçlük çekmedi.

- Nerede? diye sordu buz gibi bir sesle. - Odasında yok, dedi Ahmed. Albay doğrudan doğruya Ayed Sahadi'ye sordu, bu kez sesinde güvensizlik vardı.

- Nerede? - Bilmiyorum. Ben merdivenin sahanlığında durdum, Ahmed gelene kadar hep oradaydım. Bu durumda, siz beni yollamadan önce o gitmiş olmalı. Ben oradan hiç ayrılmadım. - Onu evin her yerinde aradık, dedi Ahmed, Albay'ın reaksiyonundan korkarak. - Hepimiz budalayız! diye bağırdı Albay. Bu kadın tıpkı büyükbabası gibi kurnaz. Bizimle alay etti! Evi bekleyen askerlere emirler yağdırarak salondan çıktı. Bir dakika sonra iki hizmetçi kadın sorguya çekiliyordu. Albay'ın adamlarından biri Gian Maria'yı odasından çıkarıp ite kaka salona getirdi, Ante Plaskiç'de orada Albay'ın sorularına yanıt veriyordu.

- Sen onun kaçmasına yardım ettin! diye gürledi asker. - İnanın bana, öyle bir şey yapmadım, dedi Hırvat korku belirtisi göstermeden. - Yaptın, yaptın ve itiraf edeceksin! Sen de öyle, diye bağırdı Albay, Gian Maria'ya dönerek. - Ne olmuş? diye sordu Gian Maria. Tanrı'dan yalan söylediği için affetmesini dilerken. - Clara Tannenbergen nerede? Sen bunu biliyorsun! O sana sormadan adım bile atmaz! Söyle nerede! - Ama... ama... ben... ben bilmiyorum... Clara... Clara... Gian Maria hazırlıksız yakalandığını hissediyordu. Askerlerden biri Albay'a yaklaşıp alçak sesle bir şeyler fısıldadı. İki

hizmetçi kadın hiçbir şey bilmiyordu. Fatima'yı başka bir kadınla birlikte çıkarken görmüşlerdi. Akrabalarından biri sanmışlardı. Ellerinde alışveriş arabasını götürüyorlardı. Hiçbir şeyden şüphelenmemişlerdi.

- Yani Şii kadınlar gibi giyinmişlerdi, öyle mi? Fatima'nın akrabalarının evlerini aramalı, emrini verdi Albay. Gian Maria askerlerin birinden birkaç darbe yedi. Rahip, soruşturmayaya dayanamayacağını düşünerek bir kez daha Tanrı'ya sığındı; Tanrı'dan Clara'ya ihanet etmemek için dayanma gücü istedi; iki dişini kaybetti, askerinin işi bittiğinde kulağından da kan akıyordu, ama Clara'yı ele vermedi.

Sorgucusunun işi bittikten sonra Ante Plaskiç'in durumu ondan iyi değildi. Şansım varmış, diye düşünüyordu Hırvat, çünkü onu sorgulayan istese onu parçalayabilirdi, oysa sadece dayak atmakla yetinmişti.

- Hiçbir şey bilmiyorlar, dedi Ayed Sahadi. - Sen bunu nereden biliyorsun? diye sordu Albay. - Çünkü kaçtıysa ki kaçmış görünüyor, kaçtığını kimseye söylemez. O bizi tanır, herkesi konuşturacak yöntemlerimiz olduğunu bilir, bu nedenle sırrını söyleme riskini göze alamaz. Albay, Ayed Sahadi'nin sözlerini üstünde biraz düşününce doğru buldu. Ona güveniyordu, adamının hakkı vardı. Clara evde yapılacak bir soruşturmanın sonunda hepsinin öleceğini bilirdi, yani öyle ki, planlarını anlatarak birilerine güvenme lüksünü kendine tanıyamazdı.

- Haklısın, Ayed, haklısın... Pekâlâ, bu ikisini bırakın. Adamların evi gözetlemelerini istiyorum, emrini verdi. Biz ava başlamak üzere Genelkurmay kışlasına dönelim, küçük Tannenberg bana meydan okumanın cezasını pahalıya ödeyecek. - Albayım, iki gün kaldı, şimdilik Clara'yı unutmamız doğru olmaz mı? dedi Ahmed Hüseyini, askerinin önünde sakın görünmeye çabalayarak. - Onu kurtarmak mı istiyorsun? Onu artık aklından çıkar. Benimle alay edilmesine müsaade edemem. - İki gün içinde Amerikalılar ve İngilizler Irak'ı bombalamaya başlayacak; yapmamız gereken bir iş var. Mike Fernández bu sabah bana telefon etti. Endişe ediyor, çok endişe ediyor; Tannenberg'in yokluğunun operasyonu zorlaştırmasından korkuyor, diye ekledi Ahmed Hüseyini. - Şu yeşil bereli de hep endişeli zaten. Biz kendi işimizi yapacağız, o da kendi işini yapsın, yanıtını verdi Albay. - Albayım, ben Clara işinin en öncelikli iş olmamasında ısrar ediyorum. Önemli olan operasyon. Yapmamız gereken zor bir iş, adamlarımızın bombardıman başlar başlamaz harekete geçmesi lazım. Clara'yla uğraşarak dikkatimizi dağıtmayalım. Nasıl olsa uzağa kaçamaz... - Dinle, Ahmed, ben aynı anda hem Clara'yla hem de operasyonla uğraşabilirim, bir kadını kontrol etmeyi bile beceremeyen sensin. Washington'daki arkadaşlarımız Tablet Kitabı Mukaddes'i istiyorlar, Tablet

Kitabı Mukaddes işin önemli bir bölümü, madem istiyorlar onu alacaklar. Seni yarım saat sonra odamda görmek istiyorum; yeğenime telefon et o da gelsin.

Albay gidince, Ahmed Hüseyini, yardım etmek için Gian Maria'yı bir koltuğa oturtmaya çalıştı. Sonra hizmetçilerden birine, ecza dolabından rahibin yaraları için ilaç getirmesini rica etti.

Ante Plaskiç hâlâ yerdeydi, hareketsiz yatıyordu, Ahmed Hüseyini ayağa kalkmasına yardıma gitti, fakat Hırvat'ın durumu Gian Maria'dan daha kötüydü, kımıldayacak hali yoktu, onu yerde bıraktı.

Odada kalan iki asker heybetli heybetli bakıyor, yardımcı olmak için bir şey yapmıyorlardı. Bunlar az önce rahibi ve Hırvat'ı sorgulayanlardı, ölmeleri ya da yaşamaları umurlarında bile değildi. Onlar yalnız iş

lerini yapardı, işleriye Albay'a itaat etmektir. Ayed Sahadi duruma el koyup iki adama evi yeniden kontrol etmelerini ve Albay'ın dediği gibi bütün çıkış kapılarının gözaltında tutulmasını emretti.

- Gian Maria, Clara nerde? diye sordu Ahmed. - Bilmiyorum... yanıtını verdi rahip peltek peltek konuşarak. - O size güvenir, diye üsteledi. - Evet, ama nerede olduğunu bilmiyorum, eve geldiğimizden beri onu görmedim. Ben... ben de onu bulmak istiyorum. Başına geleceklerden korkuyorum. Albay... korkunç bir yaratık. Ahmed Hüseyini yorgun bir tavırla omuzlarını silkti. İçi bulanıyor, midesi ağzına geliyordu.

- Clara'ya bir şey olmasını istemem; eğer siz nerede olduğunu biliyorsanız bana söyleyin, ona yardıma çalışayım, o benim esimdir... - Nerede olduğunu bilmiyorum, onun adına korkuyorum, yanıtını verdi rahip, bir yandan da Ante Plaskiç'i yerden kaldırıp kanepeye yatırmaya çalışan Ayed Sahadi'nin gözlerine bakıyordu. - Gitmeliyim, Albay beni odasında bekliyor, sizi de, Ayed; yani burada daha fazla kalamayız. Hizmetçi kadınlar onlarla ilgilenir. Hadi, gidin... bir an önce gidin; çıkabilirseniz hemen bugün Irak'tan çıkın. Ben büromu arayıp size bir çıkış belgesi vermelerini

tembih edeceğim, böylece karayoluyla çıkmak isterseniz kontrolleri aşarsınız. Ama ben sizin yerinizde olsam, hiç durmaz yola düşerdim. Gian Maria, Ahmed Hüseyini'nin sözlerini başıyla tasdik etti. Güçlkle yerinden kıpırdayabiliyordu, ama kalkıp kendini toparlaması gerektiğinin farkındaydı.

- Palestina Oteli'ne gideceğim, demeyi başardı. - Palestina mı? Niçin? diye sordu Ahmed. - Çünkü yabancıların çoğu orada, buradan nasıl çıkacağımı öğrenebilirim; biriyle birlikte gidebilir miyim, bana yardım edebilirler mi... - Size Ürdün sınırına kadar bir araba bulmaya çalışırım, gerçi şu du

rumda bunu yapabilir miyim emin değilim, dedi Ahmed.

- Başka çare kalmazsa sizden yardım isterim, ama işlerim rast giderse ben sizi hiç rahatsız etmemeyi tercih ederim, Albay'ı kızdırmamız doğru olmaz, dedi Gian Maria. - Hepiniz Palestina Oteli'ne gidin, orası buradan iyidir, Bay Hüseyini'nin tavsiyelerine de uyup, bir an önce Irak'tan aynım, diyerek kestirip attı Ayed Sahadi, Gian Maria'yla anlamlı anlamlı bakıştılar, bu da Ante Plaskiç'in gözünden kaçmadı. Sahadi çıkıp gitmeden önce rahibin yanına yaklaşp alçak sesle uyardı:

- Şu herife Clara'nın nerede olduğunu sakın söyleme. Ona güvenmiyorum, görüldüğü gibi değil. Gian Maria ses çıkarmadı. Ahmed Hüseyini ile Ayed Sahadi gittikten sonra, evde bir sessizlik oldu; yalnızca ara sıra bahçeden askerlerin sesleri duyuluyordu.

Yerlerinden kımıldayabilmeleri yarım saatten fazla sürdü, sinirleri bozulmuş, ne yapacaklarını bilmiyorlardı, o arada hizmetçi kadınlar da yaralarını tedavi etmeye çalışıyorlardı.

Ante Plaskiç, yüzündeki kanlar temizlerken, kadınlardan, bir ağrıkesici vermelerini rica etti. Ayağa kalkabilir, konuşabilir hale gelene kadar da epey zaman geçti.

Clara ile Fatima, nereye gidiyorsunuz diye sorulmasına fırsat vermeden, hızlı adımlarla Palestina Oteli'nin kapısından girdiler. Neyse ki kapıda bir karışıklık vardı, bir grup gazeteci cipten televizyon araç gereçlerini indiriyor, otel görevlileri de onlara yardım etmek için koşuşturuyorlardı.

Resepsiyonda onlara Miranda'nın 501 numaralı odada kaldığını ve şu anda odasında olduğunu söylediler. Clara resepsiyon görevlisinin Miranda'yı telefona çağırmasını bekledi ve onunla doğrudan konuşmak için müsaade istedi, oysa adam adını söylemeden telefonu ona vermek istemiyordu.

- Merhaba, Miranda, Profesör Picot'nun arkadaşıyım, sizinle Safran'dan tanışıyoruz, görüşmek için odanıza gelebilir miyim? Miranda, Clara'nın sesini tanıdı. Kadının açıkça kimliğini bildirmemesine ve Picot'nun ismini kullanma hilesine sapmasına biraz şaşı, ama yine de "Buyurun" dedi.

iki dakika sonra, odasının kapısı açılınca baştan ayağa siyahlara bürünmüş iki Şii kadınla karşılaştı. Onları içeri aldı, kapıyı kapatıp merakla bekledi.

- Teşekkür ederiz, hayatımızı kurtarıyorsunuz, dedi Clara, bir yandan da. yüzünden peçeyi çıkarıp, Fatima'ya odadaki tek sandalyeye otursun diye işaret ediyordu.

- Siz olduğunuzu biliyordum, sesinizi tanıdım, neler oluyor? - Irak'tan çıkmalıyım, Tablet. Kitabı Mukaddes'i buldum; onu benden almak istiyorlar. - Tablet Kitabı Mukaddes'i mi! Demek ki varmış? Aman Tanrım, Yves buna inanamayacak! Clara Miranda'nın Picot'yu küçük adıyla andığını fark etmeden edemedi. Ayed Sahadi gerçekten gazeteci ile Picot arasında sempatiden daha fazlası olduğunu görebilmişti, yani şimdi Miranda, gerçekten de, Picot'nun hatırı için Clara'ya yardım edecekti.

- Bana yardım edecek misiniz? - Ne konuda? - Size söyledim, buradan çıkmalıyım. - Önce bana anlatın neler oluyor, Tablet Kitabı Mukaddes'i kim elinizden almak istiyor? O yanınızda mı? Bana gösterir misiniz? Clara elini alışveriş arabasının içine sokup, dikkatlice kat kat bezlere sarılmış bir

paket çıkardı, Miranda'nın yatağının üstüne koyup açmaya başladı, sekiz tablet ortaya çıktı. Daha küçük olan başka bir paketteyse, büyükbabasının Harran'da bulmuş olduğu öbür iki tablet vardı.

Miranda üzerine okuyamadığı imler kazınmış bu tablet parçaları karşısında büyülenmişti. Louvre'da sergilenen ve önünde durup da büyüüne kapılarak defalarca uzun uzun baktığı tabletlere benziyordu; küçükken babası onu oraya götürür ve ona insanların yazmayı çamur üzerinde öğrendiklerini anlatırdı.

Clara tabletlerde yazılı olanları duraklaya duraklaya okuyor ve bundan etkilenmemek Miranda'nın elinden gelmiyordu.

- Bunları nasıl bulabildiniz? diye sordu. - Gian Maria buldu... İşte, aslında tapmakta başka bir oda daha bulduk, orada birkaç düzine tablet vardı, bazıları kırılmıştı. Gian Maria onları tasnif ediyordu, işte o tabletlerin içinde bunların da var olduğunu keşfetti. - Kim onları sizin elinizden almak istiyor? diye sordu gazeteci. - Herkes... Kocam, Saddam'ın adamları, Albay... onlar bunun Irak'a ait olduğunu düşünüyorlar, yanıtını verdi, özür dilercesine. - Ama bu doğru, bunlar Irak'a ait, yanıtını verdi Miranda ağırbaşlılıkla. - Siz bu koşullarda ülkenin bu tabletleri koruyabileceğine inanıyor musunuz? Saddam'ın onlara önem verdiğini sanıyor musunuz? Siz de benim bildiğim kadar biliyorsunuz ki savaş olacak, yani arkeoloji konusu, yöneticilerimizin en son düşüneceği şey. Miranda, bu açıklamalara inanmış görünmüyordu, Clara'nın ona anlatmadığı daha başka şeyler olduğunu seziyordu.

- Picot'yu ara... diye önerdi. - Bütün haberleşmeler dinleniyor. Onu arayıp da bulduğumu söylersem, yerimi öğrenip, Tablet Kitabı Mukaddes'i elimizden alırlar.

- İsteddiğiniz nedir? - Onları Irak'tan çıkarmak ve bütün dünyaya göstermek, diye yalan söyledi. Profesör Picot'nun gerçekleştireceği serginin bir parçası olsun. Biliyorsunuz ki, kocam, Safran'da bulunan nesnelere bir bölümünün Irak dışına çıkarılması için müsaade almayı başardı. Ben Tablet Kitabı Mukaddes'in de bu sergide olmasını istiyorum, bu son elli yılın en büyük arkeolojik keşfini bütün dünya bilsin istiyorum. Tablet Kitabı Mukaddes birçok tarihsel ve arkeolojik teoriyi yeniden gözden geçirmeyi gerektirecektir. Hıristiyanlar arasında büyük heyecan yaratacaktır, çünkü İbrahim Peygamberin gerçekten var olduğunu gösteren apaçık bir kanıt bu, Yaratılış konusunda bildiğimiz her şeyin Kral Yoşiya döneminde Kudüs Tapınağı'nda bulunan Kitabı Mukaddes'te yazıldığı gibi olmasını ona borçluyuz. İki kadın ses çıkarmadan bakiştılar. Birbirlerine güvenmiyorlardı, çünkü belki de aralarında Yves Picot'yla ilgili farkında bile olmadıkları bir rekabet vardı. Clara, Miranda'nın onu Saddam rejiminin koruması altındaki biri olarak gördüğünü, savaşa karşı da olsa, gazetecinin onu güvenilecek biri olarak görmediğini biliyordu.

- Bu tabletleri çıkarmanıza niçin müsaade etmediklerini anlamıyorum, neticede kocanız tapınakta bulduğunuz nesnelere yirmiden fazlasını yurtdışına çıkarmak için müsaade almış durumda, ayrıca tablet olarak da kaç tanesini bilmiyorum. - Bu tabletlerin çok yüksek dinsel değeri var, tarihi ve arkeolojik değerini bir yana bıraksak bile. Siz anlamıyorsunuz, ama birkaç tane daha tablet değil söz konusu olan, bunlar Kitabı Mukaddesin ta kendisi, insanlığın yazıya geçirilmiş ilk kutsal belgesi, Tanrı'nın İbrahim Peygamber'e vahyettiği kutsal metin bu. Rejimin bunu Irak'tan dışarı çıkarmaya müsaade edeceğini sanıyor musunuz? Bu temel bir nesne, üstelik Saddam'ın işleri ters giderse bunları bozuk para gibi harcar... Lütfen, Miranda, bana yardım edin! - Benden bu tabletleri Irak'tan çıkarmamı mı istiyorsunuz? - Evet... beni de... bilmiyorum... - Ya Gian Maria'ya ne oldu? - Ante Plaskiç'le birlikte San Ev'de kaldı. - Neden? Neden onlar burada yok? - Çünkü ben kaçmak zorunda kaldım. Ayed Sahadi bana yardım etti, ama bunu duyarlarsa onu da öldürürler, bizi de. Gian Maria da fırsat bulunca yanıma gelecek. - Ya Hırvat? - Hırvat'ın bir şeyden haberi yok, ona bir şey söylemedim. - Niçin? - Bilmem, ben... ben yalnız Gian Maria'ya güveniyorum. - Ya amelebaşı?

- Bana para için yardım ediyor, çok para, ama daha fazla veren olursa beni satar. - Ya kocanız? - Kocam benim burada olduğumu bilmiyor, beni ihbar edeceğini sanmam, ama yine de riske girmek istemiyorum; benim yüzümden ona kötülük edilmesini de istemiyorum. Biz ayrılacağız, aylar var ki herkes kendi yoluna gitmeyi seçti. - Ama ben bir şey yapamam ki, diyerek karşı çıktı Miranda - Benim Fatima'yla burada kalmama müsaade edebilirsiniz. Odanızda bizi arayan olmaz. Biz sizi rahatsız etmeyiz, yerde yatarız. Ayed Sahadi bizi aramaya geleceğine söz verdi, gelmezse... yani, şey, o zaman bir şey düşünürüz. - Sizi burada ararlar. - Aramazlar, benim Bağdat'ta kaldığım akıllarına gelmez, sınırlardan birine kaçtığımı düşünürler: Fatima'yla birlikte olduğum için İran sınırında ararlar, çünkü sınırın öte yanında Fatima'nın ailesi var. Miranda bir sigara yakıp pencereye yanaştı. Düşünmeye ihtiyacı vardı. Clara'nın ona gerçeği tümüyle anlatmadığını biliyordu, ama onun çok korkmuş olduğunu görüyordu, Fatima daha da fazla korkmuştu. Yine de öykünün yerine oturmayan bir bölümü vardı, içgüdüleri bu kadına yardım edeceğim diye büyük bir belaya bulaşabileceğini söylüyordu. Üstelik, Tablet Kitabı Mukaddes'i Irak'tan çıkarma konusunda onunla aynı fikirde değildi. Bu tabletler Iraklıların kültürel mirası sayılırdı ve ancak Irak halkının müsaadesiyle ülkeden çıkarılabilirdi. Irak'ın savaşın kıyısında olduğu bir gerçektir, gelen bütün haberler Başkan Bush'un her an bombardımanın başlaması için emir verebileceğini gösteriyordu, fakat hâlâ biraz ümit kalmıştı, hâlâ Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde tartışmalar oluyordu, Rusya, Fransa, Almanya gibi güçlü devletler her türlü savaş eylemine karşı çıkıyorlardı.

Clara gazetecinin kafasındaki kuşkuların bilincindeydi, ona bir çözüm yolu önerdi.

- Hiç olmazsa Ayed Sahadi gelene kadar burada kalmamıza müsaade edin. Sonra gideriz. Sizi zor durumda bırakmayız. Geceleyin sokağa çıkma yasağı başlar başlamaz, bizi tutuklarlar. - Siz ne yaptınız ki, dostunuz Saddam sizi tutuklamak istesin, merak ediyorum, diye sordu Miranda. - Hiçbir şey yapmadım, inanın. Irak'tan çıkmayı başarabilirsem, sizi aldatmadığımı kanıtlayabilirim, çünkü bu keşfi Profesör Picot'yla birlikte bütün dünyanın bilgisine sunacağım. - Bu gece kalın, fazla yerim yok, ama bir şeyler yapabiliriz sanırım. Yarın konuşuruz, şu anda çıkmam gerekiyor, meslektaşlarım beni bekler. Miranda odanın kapısını kapayınca Clara rahatladığını hissetti. Gazete

cinin direncini kırabilmişti, ama onun ne kadar süre onlara yardım edeceğine hâlâ karar vermediğini biliyordu. Bir tek onları ihbar etmeyeceğinden emindi, Ayed Sahadi'den ses çıkana kadar da tek istediği buydu.

Albay'ın odasında, Gizli Servis Bölümü Genel Karargâhı'nda işler her zamankinden yoğundu. Albay telefonda onu dinleyen birine bağırıp çağırıyordu; durmadan girip çıkan bir asker Albay'ın masasının üstüne kâğıtlar ve belgeler koyuyor, başka bir asker de hemen onları alıp tasnifli dosyalara yerleştiriyor, dosyaları da siyah naylon poşetlere koyuyordu.

Ahmed Hüseyini viski kadehini temizliyor, Ayed Sahadi de aromalı sigaralarından birini tütürüyordu, ikisi de Albay'ın telefondaki konuşmasını bitirmesini bekliyordu.

Sonunda konuşma bitince, iki adam dikkat kesildi.

- Benim gitmeme müsaade etmiyorlar, Saray'dakiler benim burada, Bağdat'ta kalmamı istiyor. Başkan yardımcısına "Ben bir askerim, Basra'daki birliğime katılmak ve geçerken de Kuveyt sınırındaki durumu kendi gözlerimle değerlendirmek istiyorum" dedim. Bunu yapmama izin verirler mi bilmiyorum, dedi canının sıkıldığını saklamadan. - Yarın değil öbür gün sınırda olmalıyız; Mike Fernândezi sizi Irak'tan çıkarıp Mısır'a nakletmek için kararlaştırdığımız noktada olacak. Kahire'de Haydar Annasir'le ilişki kurmalısınız, onun Tannenberg örgütünün beyinlerinden biri olduğunu biliyorsunuz. Hayatınızın geri kalanını, yeni kimliğinizle, huzur içinde yaşamanız için gereken belgeler ile parayı size o verecek, diyerek bilgi verdi Ahmed Hüseyini yorgun bir tavırla. - Biliyorum,

biliyorum... Ne yapmam gerektiğini söyler misin bana? Ayın yirmisinden önce buradan çıkmazsak, belki de bir daha hiç çıkamayız, diyerek yakındı Albay. - Ben burada kalmak zorundayım, yanıtını verdi Ahmed. - Buna mecbursun! Operasyonu koordine etmen gerekiyor, ama Yankiler sana bir şey yapmaz, Tannenberg'in arkadaşları bu konuda garanti verdiler, yanıtını verdi Albay. - Ne olacağı bilinmez, diye sızlandı Ahmed. - Hiçbir şey! Hiçbir şey olmayacak! Seni buradan çıkaracaklar, Ayed'i de. O seninle kalacak, ikiniz operasyonun başarılı olması için görevinizi yapacaksınız. Tannenberg'in adamları hazır, kararsızlık gösteremezsin; seni zayıf görürlerse, her şey yıkılır. Artık Tannenberg yok, yani birine güvenmeye ihtiyaçları var, Tannenberg'in torununun kocası sensin, aile reisi sensin, ona göre davranman lazım! Albay'ın sesi öfkeliydi.

- Clara nerede? diye sordu Ahmed Hüseyini kendi kendine yüksek sesle.

- Onu arıyoruz. Bütün sınır geçişlerini özel bir emirle uyardım. Fakat Saray'ı ayağa kaldırmamak için ihtiyatlı olmalıyız, dedi Ayed Sahadi. - Sizin eşiniz çok kurnaz, ama bizim onu bulamayacağımız kadar kurnaz olamaz, diye ekledi Albay. - Albayım, isterseniz, operasyonun detaylarını yeniden gözden geçirelim. Adamlardan bir bölümüyle görüşüp onlara yeni talimatlar vereceğim... diyerek lafa karıştı Ayed Sahadi. - Hadi yapalım o işi, dedi Albay. Miranda yemek süresince dalgındı. Clara'yı düşünmemek elinde değildi. Ne yapması gerektiğini sormak için, içinden Paris'e Picot'ya, ya da arkeolog Marta Gomez'e telefon etmek geliyordu, ama telefonlar dinleniyorsa eline önce Clara'nın sonra da onu sakladığı için onun tutuklanmasından başka bir şey geçmezdi.

- Hasta mısın? - Yok, hayır, yorgunum. Fransız televizyonunun kameramanı, Miranda'nın yanıtı üzerine, omzunu silkti. Kadının, yemek boyunca, sohbete dikkatini veremediği belliydi, kaşlarım çatmasından bir derdi olduğu anlaşılıyordu.

- Pekâlâ, öyleyse Lauren Bacall'ın Humphrey Bogart'a dediğini diyorum: Bana ihtiyacın olursa ıslık çal... - Sağol, Jean, ama iyiyim. Uzun zamandır Amerikalıların savaşı başlatmaya karar vermesini bekliyoruz, bu çok bıktırıcı, artık yoruldu. - Sabırlı ol, herhalde çekip gitmeyi düşürmüyorsundur, dedi Fransız. - Hayır, gitmeyi istemiyorum, ama artık bir şeyler olsun istiyorum, bu savaş bile olsa. - Her zamanki gibi politik olarak hatalısın, dedi başka bir çatışma ortamından tanıdığı bir İngiliz gazeteci. - Biliyorum, Margaret, biliyorum, ama siz de hepiniz benim kadar yorgunsunuz, bahse girerim ki artık bir şeyler olsun istiyorsunuz. Tartışma geceyarısına kadar sürdü, öyle ki, akşam yemeğini Belediye Caddesi'nde cömertçe servis yapılan kuytu bir lokalde atıkları birkaç kadehle de devam ettirdiler.

Otele dönünce Miranda artık son bir kadeh almayı reddetti ve Clara hâlâ orada mı değil mi merak ederek odasına çıktı.

Kapıyı dikkatlice açtığında iki kadının yerde duvarın dibinde kıvrılmış ve üstlerini yatak örtüsüyle örtmüş olduklarını gördü. Clara da Fatima da derin uykudaydılar, yüzlerinde hem yorgunluk hem de ümitsizlik vardı.

Dikkatle soyundu, onları yatağını paylaşmaya davet etsin mi etmesin mi biraz tereddüt etti. Sonra onları uyandırmanın bir işe yaramayacağını düşündü, çünkü yatak için birden sığmayacağı kadar küçüktü.

- Clara nerede? Gian Maria, Ante Plaskiç'in bu soruyu sormasını beklediği için yalan söylemeye hazırlıklıydı.

- Bilmiyorum, onu nerede bulacağımı keşke bilseydim. Onun için korkuyorum. - O seninle vedalaşmadan gitmez, diye ısrar etti Hırvat. - Nerede olduğunu bilsem sana söylemez miydim? En başta bizi döven adamlara dayanamaz söyledim... ben... ben şiddete alışkın değilim, bilseydim... - Söylemezdin, eminim, diyerek sözünü kesti Ante Plaskiç. - Amma da çok şey biliyorsun! - Bilirim,

insanların neler yapabileceğini bilirim. - Ben rahibim. - Rahiplerin de neler yapabileceğini bilirim. Savaşta, köyümün rahibi halka yardım ediyordu. Bir gün militan devriyeleri geldi, bir adamı, bizim milislerden birinin şefini arıyorlardı. Rahip onu kiliseye saklamış, ama söylemedi; bütün halkın önünde ona işkence yaptılar, derisini yüzdüler, ama söylemedi. Yaptığı fedakârlık bir işe yaramadı: adamı buldular ve köyü yaktıktan sonra onu da öldürdüler. Gian Maria, Hırvat'ın anlattıklarının üzerindeki tesirini gizleyemedi, zorlanarak ona yaklaştı ve elini omzuna koydu.

- Bana acımanı istemiyorum, dedi Ante Plaskiç. - Hepimizin merhamete ve acımaya ihtiyacı vardır, diye yanıtladı rahip. - Benim yok. Gece olmuştu ve her ikisi de, Sarı Ev'den çıkabilecek kadar toparlanmış görünüyorlardı. İki hizmetçi kadın yanlarındaki azıcık eşyayı toplamalarına yardım etmişlerdi. Bir tanesi onlara, yakınlarda oturan bir kuzeni olduğunu ve iyi para verirlerse, arabayla onları Palestina Oteli'ne kadar götürebileceğini söyledi. Kabul ettiler ve kadının kuzenini alıp dönmesini beklediler.

- Neden bana güvenmiyorsun? diye sordu Hırvat. - Sana güvenmediğimi nereden biliyorsun? - Kimse bana güvenmiyor. Safran'da benim herkesten ayrı tutulduğumu fark etmek için tilki gibi kurnaz olmaya gerek yoktu; ellerinden geldiğince benden kaçıyorlardı. - Öyle olsaydı, Profesör Picot seni ekibe almazdı, Clara da kalmana razı olmazdı. - Ama ben o kadar önemsizim ki, onlara rahatsızlık da versem, beni önemsemiyorlardı. Gözlerinden uzak olunca beni hatırlamazlardı bile; bütün günüm depoya kapanarak geçiyordu. - Görüyorum ki kendi kendine acılamakla meşgulsün. - Yanılıyorsun, sana gerçeği anlatıyorum. Ne onlar benden hoşlanı

yordu ne de ben onlara önem veriyordum.

- Öyleyse işi neden kabul ettin? - Çünkü iş iştir, hepimizin işe ihtiyacı var. Sonunda hizmetçi kadın kuzeniyle birlikte döndü, kuzen onların arabaya binmesine yardım etti. Palestina Oteli'ne varmaları bir çeyrek saat sürdü. Orada hâlâ lobi ile bar arasında kalanlar vardı. Resepsiyon görevlisi onlara hiç boş yerleri olmadığına yemin etti; ancak uzun ısrarlardan ve el altından uzattıkları birkaç yeşil dolardan sonra, onlara iki oda vermeye razı oldu, söylediğine göre odalar tamir gördüğü için çok kötü durumdaydılar, onarımları koşullar yüzünden yanın kalmıştı.

Resepsiyon görevlisi haklıydı. Onları götürdüğü odalar yalnız iyi bir badana istemekle kalmıyordu ne döşemeler iyi durumdaydı, ne de tuvaletler temiz sayılırdı.

- Buraları temizlemeniz gerekecek. Size bir iki yorgan getireyim. Gian Maria, Miranda ve Safran'daki diğer gazeteciler hâlâ otelde mi, merak ediyordu. Resepsiyon görevlisi hâlâ otelde olduklarını söyledi.

- İyi, belki yarın onlardan bazısı odalarını bizimle paylaşmaya razı olur, dedi rahip umutla. Miranda derin derin uyurken, kapısının ısrarla vuruluşuyla gerçekler dünyasma döndü. Yerinden sıçrayarak uyandı, kapıya doğru koşarken Fatima'yla birlikte derin uykuda olan Clara'ya çarptı.

- Kim o? diye alçak sesle sordu, aldığı yanıt onu şaşırttı. - Gian Maria; lütfen, açın, acele edin. Rahip, takip ediliyor mu diye, arkasına baka baka odaya girdi. Yerde kıvrılıp yatan iki yığını görünce.

- Buradalar mı? Tanrı'ya şükür! dedi. - Neler olup bittiğini bana siz anlatabilirsiniz umarım, dedi gazeteci. - Onu bulurlarsa öldürürler, oldu Gian Maria'nın yanıtı, gömüldüğü derin uykudan çıkmış gibi görünen Clara'yı göstererek. - Niçin? dedi Miranda. - Çünkü Tablet Kitabı Mukaddes'i buldu ve onu ondan almak istiyorlar, dedi Gian Maria. - O tabletler onun değil ki, Iraklıların, yani ben sizinle aynı fikirde değilim, dedi Miranda. - Bize yardım etmeyecek misiniz? diye sordu Clara, artık iyice uyanmıştı. - Sizin olmayan bir şeyi alıp götürmek istiyorsunuz, yani bu bir hırsızlıktır. Ben hırsızların tarafını tutamam, savaş başlıyor bile olsa. - Kitabı Mukaddes benimdir! dedi Clara kederli bir sesle. - Onu bulan siz olsanız bile, Tablet Kitabı Mukaddes Irak'ındır. Ayrıca da, siz bana gerçeği

söylemiyorsunuz. Büyükbabanız ve siz, Sad

dam rejiminin güvenilir insanlarısınız, öylesine güçlüsünüz ki, kocanız kolaylıkla, Profesör Picot'nun Safran'da bulduğu eserlerin önemli bir kısmını Irak'tan çıkarmak için rejimin müsaadesini ve desteğini aldı; öyleyse, bu tabletleri çıkarmaya neden izin vermiyorlar? Bunun olağanüstü bir keşif olduğunu biliyorum, ama bu Picot'nun, düzenlediği sergide, onları da bütün dünyaya göstermesi için gereken izni alamayacağı anlamına gelmez. Sizi neden takip ettiklerini de anlamıyorum, hele rejimin sevgili kızının "hayatım tehlikede" demesini hiç anlamıyorum. Ama siz, size ait olmayan bir şeyi sahiplenmek istiyorsanız, tabii, o başka. Bu da sizi hırsız yapar, burada da dünyanın her yerinde de bu böyledir. Yani yarın saklanacak başka bir yer bulun kendinize. Bir soyguna karışmayı istemem, Profesör Picot'nun da sizin davranışınızı hoş göreceğini sanmam.

Miranda'nın sözleri Clara'da bir kova soğuk su etkisi yaptı. Fatima da uyanmış, yerde oturup olanları izliyordu, yüzünü elleriyle kapadı.

- Size gelince, Gian Maria... davranışınız beni şaşırtıyor. Siz bir din adamısınız ve bir soyguna ses çıkarmıyorsunuz; yalnız bu da değil, hırsıza yardım etmek istiyorsunuz. Açık söyleyeyim, hiçbir şey anlamıyorum, dedi Miranda. Gazetecinin sözleri rahibi sarstı, bu tabletlerin Clara'ya ait olmadıklarını hiç düşünmemişti. Birkaç dakikalık bir şaşkınlıktan soma, Miranda'ya dedi ki:

- Haklısınız ya da kısmen haklısınız. Ama... yani, işler öyle görüldüğü gibi değil, sizin anlattığınız gibi değil. Yüzüme bakın, ışığı yakın. Miranda sehpanın üstündeki gece lambasını yakınca rahibin dayak yemiş suratını ve morarmış elini gördü. Telaşlanarak.

- Ne oldu size? diye sordu. - Albay, Clara'nın nerede olduğunu öğrenmek istedi, yanıtını verdi rahip. - Albay mı? - Siz onunla Safran'da tanıştınız mı bilmem. Çok nüfuzlu bir adam, tabletleri istiyor, ama onları Irak için istemiyor, onları satmak için istiyor. Sanırım Clara bunu bize açıklayabilir, ama benim Sarı Ev'de duyduklarım Amerikalı arkadaşlar ve bir de savaşın yarın başlayacağı gibi şeylerdi. - Savaş yarın mı başlıyor? Bu Albay bunu nereden biliyor? Hiçbir şey anlamıyorum, dedi Miranda. - Çok karışık, anlatması zor. Tablet Kitabı Mukaddes'i ticaret için istiyor, bunun için beni takip ediyor, onları benden almak istiyor. Ben onu çalmıyorum, tek istediğim onu dünyaya tanıtmak ve savaş bitene kadar onları güvenli bir yerde saklayıp savaştan sonra onları Irak'a geri vermek, dedi Clara, böylece Miranda'nın duyduğu güvensizliği azaltmanın bir yolunu bulmuştu.

- Ya da bu tabletleri ele geçirmek isteyen yolsuzluğa bulaşmış bir Albayımız var... İyi öyleyse, onu ihbar edin ve yetkililere teslim edin. Mesela kocanıza söyleyin, yanılmıyorsam Arkeoloji Bölümü müdürüydü... ya da ona benzer bir şey, öyle değil mi? - Yapamam, dedi Clara. - Kocanız da mı yolsuzluğa bulaşmış? Hadi canım, Clara! - Ne düşünürseniz düşünün. Bana yardım etmek istemediğinizi anlıyorum, öyleyse Fatima'yla çıkıp gideriz, bize sabaha kadar müsaade edin. Şimdi sokağa çıkarsak bizi yakalarlar. Ayed Sahadi bizi buradan çıkarmaya söz verdi, bu otele sığınma fikrini o verdi bize. Ama merak etmeyin, sabah olur olmaz gideceğiz, söz veriyorum. Miranda ne yapacağını bilemeden Clara'ya bakakaldı. Ona inanmıyordu, aslında ondan hiç hoşlanmıyordu. İçgüdüleri bu kadının samimi olmadığını söylüyordu, bu çaresizliğini gösteren sözlerinin gerisinde bir sahtekârlık vardı.

- Sabah olunca, gidersiniz, diye bağladı. - Lütfen, Gian Maria'ya yardım edin, dedi Clara yalvaran bir sesle. - Hayır, yardıma ihtiyacım yok, merak etmeyin, dedi Gian Maria. - Var, var. Yarın Irak'tan çıkmalısınız, bombardıman başlamadan. Savaşın ne kadar süreceğini bilemeyiz. Buradan

kaçın! Kalırsanız sizi öldürürler. Albay sizin buraya gelmenize nasıl izin verdi? diye sordu Clara. - Ante Plaskiç'i ve beni, adamlarına sorgulattıktan sonra bıraktı. Ayed Sahadi Albay'ı iyi tanıdığınız için bize nereye kaçacağınızı söylemeyeceğinize ikna etti. Albay'ın buna aklı yattı, bizi San Ev'de bırakıp gitti. Kocanız çaresiz görünüyordu; Albay'la birlikte, ama size yardım etmek de istiyor. - Hayır, bana yardım etmek istemiyor, Tablet Kitabı Mukaddes'i istiyor. - Ahmed kötü bir adam değil, Clara, dedi Gian Maria. - Bana bir iyilik yapın da buradan kaçın. Ben buradan kolay çıkamam, bu iş günlerce hatta aylarca sürebilir, ama siz gitseniz iyi olur; yalnız kalırsanız dertlerime bir de sizin derdiniz eklenir, dedi Clara. - Çok etkileyici! diyerek sözünü kesti Miranda. Ama siz... Anlamıyorum, Gian Maria, sizin ne yaptığınızı anlamıyorum. - Size bunu anlatamam, nasıl açıklayacağımı bilmiyorum, ama inanın bana, vicdanımın sesine uyarak böyle davranıyorum, kötü bir şey yapmadığıma inanmıyorum. Ben... Clara'nın bu tabletlerin üstüne yatacağına inanmıyorum, bir gün onları geri verecek, o onların kendisine ait olmadığını farkında, ama bu koşullarda... Bazı soruları cevaplamak çok zordur, Miranda... - Şu ana kadar, ne siz ne de Clara sorularımı cevapladınız, yani ben bu soyguna karışmak istemiyorum. Yarın savaşın başlayacağına gelince, bundan emin misiniz?

- Aslında ayın yirmisinde başlayacak, yani Gian Maria'nın Irak'tan çıkmak için yarın zamanı var, dedi Clara. - Savaşın ayın yirmisinde başlayacağından nasıl emin olabiliyorsunuz? diye üsteledi gazeteci. - Albay söyledi... - Ama bildiğim kadarıyla Albay, Saddam'ın ordusuna mensup, ABD ordusuna değil, yani Bush'un hücum emrini vereceği günü bileceğine inanmam ya da... - Hangi dünyada yaşıyorsunuz, Miranda? diye sordu Clara acı acı. - Ya siz? - Benim yaşadığım dünyada insanlar iş gereği başkalarının hayatına ya da ölümüne karar verirler, iyi işler ve kârlı işler yapmak için. Bu savaştan çuvalla para kazanacak çok insan var, oldu Clara'nın öfkeli yanıtı. - Benim bildiğim bir şey varsa o da şu ki, savaş olunca insanlar ölürlər, insanlar hiç için ölürlər, dedi Miranda kızgınlıkla. - Hiç için mi? Hayır, yanlıyorsunuz. Az önce söyledim: Birilerinin para kazanması için ölürlər, birilerinin çok para kazanması için... Hem de bugün güç sahibi olanlar ve yarın da güç sahibi olacak olanlar güçlerini artırırılar. Bu savaş bunun için yapılacak, bütün savaşlar bunun için yapılır. Bunu ne siz durdurabilirsiniz, ne de ben... Bu savaş olmazsa, başka savaş olur; tarih budur, Miranda, insanlığın tarihi budur. Arkeolojide tek bir şey öğrendim o da kazıp çıkardığımız şehirlerin çoğu ya bir savaşta yakılıp yıkılmış ya da bir savaştan sonra terk edilmiş... Değiştirilemeyecek şeyler vardır. Clara katı konuşuyordu, konuşurken, çevresindeki gerçekleri anlamayan Miranda'ya acıma dolu gözlerle bakıyordu.

- Biliyor musunuz, siz ve ben hep karşıt cephelerde olacağız, yanıtını verdi gazeteci, Clara'ya karşı hissettiği aşağılama duygusunu saklamadan. Türdeşlerine felaket ve acı getirenler hep sizin gibi insanlardır. - Lütfen, lütfen! diyerek araya girmeye çalıştı Gian Maria. Bu kavga çok saçma, hepimizin sınırları bozuk... - Sınırlarımız mi bozuk? Clara'nın dediklerini duymadınız mı? Bu kadın için ne bir nesnenin ne de bir insanın değeri var, tek istediği arzularını tatmin etmek. Bence... bence o bir canavar... Miranda'nın sözleri onları öylesine sarstı ki konuşamadılar. Daha sabahın olmasına saatler vardı, odadaki gerilim hepsi için dayanılmaz olmuştu.

Clara, Miranda'ya aldırmadan Gian Maria'ya döndü.

- Sizden buradan gitmenizi rica ediyorum! - Peki, ya sen ne olacaksın? Ben sana yardım etmek istiyorum... - Irak'ın bir ucundan öbür ucuna bir rahiple beraber kaçabilir miyim sanıyorsun? Albay'ın bizi bulması ne kadar sürer sence? Elimde tek fırsat var, onu da senin için riske atmak istemem.

- Başına benim yüzümden bir şey gelmesini istemem, tek istediğim sana yardım etmek, diyerek karşı çıktı Gian Maria. Kapının birkaç kez vurulduğunu duyulunca ürkerek sustular. Miranda, tuvalete

girmelerini işaret etti, soma kapıyı açtı. Ayed Sahadi sınırlı gözüküyordu tek kelime söylemeden kapıyı itip girdi, kapıyı arkasından kapadı.

- Neredeler? diye sordu. - Kim nerde? - Kaybedecek zamanım yok! Nerede Clara? Tuvaletin kapısını itip, gülümsedi. Gian Maria, Clara ve Fatima duvara yapışmışlar, Fatima'nın yüzünde korku, Gian Maria'nın yüzünde kaygı, Clara'nın yüzünde meydan okuma vardı.

- Çıkın, gidiyoruz, emrini verdi Clara ile Fatima'ya. - Ben de gelmek istiyorum, dedi Gian Maria. - Ayak bağı olursun, dedi Clara. - Neden buradan gitmesi için ona yardımcı olmuyorsunuz? diye sordu Ayed, Miranda'ya. - Nasıl edebilirim ki? Söyleyin onu buradan nasıl çıkarabilirim. Bana az önce söylediklerine göre savaş yarın başlayormuş, yani sınıra gitmeye çalışmak intihar olur. Ayed Sahadi, Clara'ya sitem ederek baktı. Savaşın yarın başlayacağını söylemesine ne gerek vardı!

- Siz burada kalın, dedi Gian Maria'ya, Amerikalılar bu otelde gazetecilerin olduğunu biliyorlar, yani burayı bombalamazlar. - Sizinle birlikte gelmek istiyorum, diyerek ısrar etti Gian Maria. - Bize bir faydanız olacağını sanmıyorum... dedi Ayed yüksek sesle düşünerek. - Gian Maria, sen gelmeyeceksin. Benim hayatım tehlikede, yani gelmeyeceksin. Clara'nın sözleri tartışmaya yer bırakmayacak kadar kesindi, fakat Ayed Sahadi rahibin varlığının bir yararı olur mu olmaz mı hesabını yapıyordu.

- Onları nereye götüreceksin? diye sordu Gian Maria. - Sana bunu söylemem, Albay seni yeniden sorguya çekerse geçen seferki kadar nazik olmaz, yanıtını verdi Ayed. - Ama işkence yaparlarsa, Clara'nın sizinle gittiğini söyler, dedi Miranda. - Ama nereye gittiğimizi bilmiyor ki, yani gidiyoruz. Yüzlerinizi örtün ve ne diyorsam onu yapın. Her taraf gizli servis adamlarıyla dolu, dedi Ayed Sahadi. - Nasıl çıkacağız? diye sordu Clara. - Bir halının içinde, yani aslında iki halının içinde. Servis kapısında bir kamyon var, halıları taşımak için bekliyor, otelden böyle çıkacaksınız. Be

nimle daha sonra buluşacaksınız. Şimdi servis asansörüne gidiyoruz. Miranda ile Gian Maria'yı orada bırakıp odadan çıktılar. Gazeteci ferahlamış görünüyordu, rahip ise büyük bir üzüntü içindeydi.

- Bir kadeh alır mısınız? teklifinde bulundu Miranda. - İçki içmem, yanıtını verdi fısıldar gibi rahip. - Ben de içmem; birkaç şişe var, ikram için. Ama bu gece bir lokma alacağım. Tuvalette bir bardak aradı, dolabından bir şişe Bourbon açtı. İki parmağıyla bardağı dudaklarına götürdü, sıvının gırtlakını yaktığını ve birkaç saniye soma da içini ısıttığını hissetti.

- Clara sizin için ne ifade ediyor? diye soruverdi rahibe. Gian Maria ne yanıt vereceğini bilemeden ona baktı. Gerçeği söyleyemezdi.

- Hiçbir şey... Kafanızı yormayın boşuna. Ona karşı ahlaki bir görevim var, hepsi bu. - Ahlaki bir görev mi? Neden? - Çünkü ben rahibim, onun için, Miranda, onun için. Bazen Tanrı bizi hiç beklemediğimiz durumlara sokar. Size başka yanıt veremediğim için üzgünüm. Miranda, Gian Maria'nın açıklamasını kabul etti. Rahibin onu aldatmadığını biliyordu, içindeki ona acı verdiği anlaşılan çırpınmayı fark ediyordu.

- Savaşın yarın başlayacağı doğru mu? diye sordu. - Albay ve Ahmed böyle söylediler. - Bugün ayın on dokuzu... - Demek ki yarın bombalamaya başlayacaklar. - Onlar bunu nereden biliyorlar? - Bilmem, Washington'daki bazı adamlardan söz ettiler, ama doğrusu bilmiyorum. O sırada bana düşünebileceğiniz en korkunç dayacağı atmaktaydılar. - Evet, görüyorum, ya Ante Plaskiç nerede? - Odasında. Ona biraz daha fazla ders verdiler, ayağa kalkmamız ve buraya gelmemiz zor oldu. - Sizi kim getirdi? - Clara'nın hizmetçilerinden birinin kuzeni. - Şimdi ne yapmak niyetindesiniz? - Ben mi? Bilmem. Öyle hissediyorum ki... öyle hissediyorum ki başarısızlığa uğramak üzereyim. Clara'nın iyi

olduğunu bilmeden Irak'tan gidemem. - Ama onun saklanması gerekiyor, sizinle temasa geçemez. Kapının vurulması konuşmalarını yarıda kesti. Miranda ile Gian Maria sustular, kapının vurulduğunu sandıklarına inanmak istiyorlardı. Yeniden vurulduğunu ve kapıyı aç diyen sesi duydular.

Clara bembeyazdı, Fatima titriyor, Ayed Sahadi öfkeli görünüyordu.

- Çıkamadık, imkânsız! Albay kimseye güvenmiyor, oteli kuşatmış. Kamyonu denetlemişler, askerlerin gözetiminde. Bizi yakalamadılar, çünkü şoför yük taşıyacağından başka bir şey bilmiyor. Şimdi burada kalmaları gerekiyor. - Burada mı? Hayır, inanın burada kalamazlar. Başka bir yer arayın, ama odamda kalamazlar, diyerek kesin bir tavırla karşı çıktı Miranda. - Öyleyse, çıkıp askerlere onları tutuklamalarını söyleyin, diyerek ona meydan okudu Ayed. Bunu yapmayacaksanız, ben onları çıkarana kadar ya da gelip tutuklanana kadar burada kalacaklar. - Odamda kalamazlar! dedi gazeteci. - Benim odama gelsinler, diye önerdi Gian Maria. - Oda buldun mu sen? Kaçınıcı katta? diye sordu Ayed Sahadi. - Dördüncü katta. Korkunç bir oda, tek yatağı var, duşu çalışmıyor, ama olsun, ayarlarız. - Ya Ante Plaskiç? diye sordu Clara. - Birinci katta - Ama seni görmek isteyebilir, senin odana gelmesi şaşırtıcı olmaz, dedi Ayed. - Olabilir, gelirse, içeri almam. - Ya otelin temizlik servisi? Bir odada otel defterine yazılmamış iki Şii kadın görünce ne derler? diye sordu Miranda. - Dinleyin, duruma göre tavır almalıyız. Siz onları burada istemiyorsanız, Gian Maria'nın odasına giderler. İnşallah Albay oteli aramaz! Hadi, şimdi bizi odana götür. Yeniden çıktılar, Gian Maria da peşlerinden. Miranda kendine iki parmak daha Bourbon servisi yaptı, bir dikişte içip yattı. Yorgundu, uyumaya ihtiyacı vardı, ama uyku tutmuyordu. Birkaç saat sonra savaşın başlayacağı haberini kafasından atamıyordu. Clara ve Ayed bunu nasıl bilebiliyorlardı?

Telefonun sesi onu uyandırdı. Arkadaşları kahvaltıya bekliyordu, sonra çıkıp Bağdat sokaklarında kayıt yapacaklardı. On beş dakika sonra duştan çıkmış, ıslak saçlarla lobideydi.

Günün geri kalanını gergin geçirdi, ne yapacağını bilemiyordu: bildiklerini meslektaşlarıyla paylaşmalı mıydı, savaşın birkaç saat sonra başlayacağını onlara söylemeli miydi, yoksa susmalı mıydı?

Londra'daki patronuna telefon etti, patronu savaşın patlamak üzere olduğu konusunda kuvvetli söylentiler var dedi, "Bugün olur mu?" diye sorunca güldü.

- Bilseydim, ek baskı yapardım! Bugün ayın on dokuzu, iki gün önce Başkan Bush Saddam'a ultimatom çekti; biliyorsun bütün elçilikler boşaltıldı ve kendi vatandaşlarına Irak'tan çıkmalarını tavsiye ediyorlar, yani patlama her an başlayabilir, ama ne zaman olacağını bilmiyoruz.

Seni arayacağım. Sanırım, kafanıza bombalar düşmeye başlayınca, sen beni daha önce ararsın.

Miranda, Clara'dan ya da Gian Maria'dan haber almak için hiçbir şey yapmadı. Onların otelde, odasının bir alt katında olduğunu biliyor ve başlarına geleceklerden kaygılanıyordu, ama aynı zamanda da bir soygunun suç ortağı olmak istemediğini söylüyordu kendi kendine, Clara'nın yaptığı da buydu, Tablet Kitabı Mukaddes hırsızlığı.

O gece meslektaşlarıyla sohbetini özellikle uzattı, bomba seslerinin duyulmakta gecikmeyeceğinden emindi. Birden gökyüzü ateşlerle ve yıldırımlarla aydınlandı ve arkasından sağır edici bir gümbürtü koptu, herkes korkudan tir tir titredi. Tarih martın yirmisiydi, savaş başlamıştı.

Saatler sonra, basın bürolarından gelen haberle, Bağdat'taki seçkin gazeteciler Müttefik kuvvetlerin Irak'a girdiğini öğrendiler. Zarlar atılmıştı.

Mike Fernândeز sabırsızlıkla saatine baktı. Amerikan ve İngiliz birlikleri Irak'ın karadan işgaline başlamıştı; Tannenberg'le birlikte titizlikle hazırladıkları operasyon da bu saatte başlayacaktı. Yeşil berelilerin eski albayı, kendi kendine, "Hiçbir aksilik olmamalı" diye söylendi, Alfred Tannenberg'in ölümü bile en küçük bir hatanın bahanesi olamazdı. Oyuna çok para konmuştu; adamlar, eğer ganimeti ele geçirip de buluşma noktasına sağ salim ulaştırırlarsa dolgun ücretler alacaklarını biliyorlardı. Birkaç saatin sonunda herkes Irak'tan çıkmış olmalıydı.

Bağdat'ta, aynı anda, üstleri askeri üniformalı ve yüzleri dağ maskesiyle örtülü bir grup adam, birkaç saat önce girip saklandıkları depodan çıkmak için şeflerinden gelecek işareti bekliyorlardı.

Hepsi yıllarca Alfred Tannenberg'e hizmet etmişlerdi. Reisleri olan adamın cinayete kurban gitmesi onları kargaşa ve anlaşmazlık içine sokmuştu, fakat Tannenberg'in damadı onlara operasyonda hiçbir değişiklik olmayacağını, en önemlisi de, herkesin, yaptığı işe göre para alacağını söylemişti. Onlara şimdi kendisinin aile reisi olduğunu, onlardan, eski şefe gösterilen bağlılığı ve başarıyı göstermelerini beklediğini söylemişti.

Ceplerine koyacakları para onlara sorunsuz bir gelecek garantisi veriyordu, onun için görevi sürdürmeyi kabul etmekte duraksamamışlardı. Operasyondan sonra ne yapacaklarını zaman gösterecekti. Kuveyt sınırını geçip de ganimeti şu eski Amerikan subayına teslim ettikleri ana kadar sadakatle hizmet edeceklerdi; Amerikalı, emir vermeyi ve itaat ettirmeyi bilen bir adamdı, onu seviyorlardı.

Şefin cep telefonunun zili, zamanın geldiğini bildiriyordu. Şef telefonu açtı ve operasyona başlamak için bekledikleri emri dinledi.

- Gidiyoruz, dedi. Ayağa kalktılar ve silahlarını bir kez daha kontrol ettiler, maskelerini indirdiler yüzlerini kapadılar, siyah renkli kamuflaj tulumlarını giyip gecenin karanlığında görünmez olduktan sonra, onları bekleyen askeri kamyonu bindiler.

Bombalar ve uçaksavar bataryaları Bağdat'ın göğünü aydınlatıyordu, çalan sirenler evlerine kapanmış insanların yüreğine korku salıyordu.

Karşılaştıkları askeri araçların yanından hiç dikkat çekmeden geçtiler ve nihayet Bağdat Ulusal Müzesi'nin arka kapısında araçtan indiler, birkaç saniyede içerdediler.

Müze koruyan bekçilerden bir bölümü saatler önce gitmişti, gece çalışmayı isteyenler kalmıştı. Bombaların gümbürtüsü ve ışıkların sönmesi onları korkutmuyordu. Bütün alarmları kapatmışlardı, müze ellerinde savunmasız kalmıştı.

Yüzleri maskeli adamlar, ellerinde naylon torbalar bir bölümden öbür bölüme geçerek dikkatlice kendilerine verilen listede ismi yazılı objeleri topluyorlardı. Aralarında tek söz etmiyorlardı. Şefleri gibi görünen adam toplanan nesnelere incinip hasar görmemesine, özellikle de adamlardan birinin, heveslenip de, aldığı parçayı naylon torbanın dışına kaydırmamasına dikkat ediyordu.

Bir çeyrek saatten az bir zaman sonra adamlar ince ince oyulmuş fildişi paneller, silahlar, aletler, avadanlıklar, pişmiş topraktan sürahiler, tabletler, bazalttan, kumtaşından, diyoritten, kaymaktaşıdan altınlı gümüşlü heykeller, ahşap parçalar, silindir mühürler... Nesnelere öylesine çoktu ki hepsini kamyonu güçlükle yükleyebildiler.

Sonra, girdikleri gibi hızla müzeden çıktılar. Hiçbir Bağdatlı, o gece ulusal mirasının çalınıp götürüldüğünü aklına getirebilecek durumda değildi, çünkü o sırada tek yaptıkları ölmek için dua

etmekti.

Ahmed Hüseyini odasının karanlığında sabırsızlıkla bekliyordu. Cep telefonunun zilini duyunca kalbinin hızlandığını hissetti.

- Tamam, gidiyoruz, diyerek haber verdi komando şefi. - Her şey yolunda gitti mi? - Hiçbir terslik yok. İki dakika sonra başka bir adam ona benzer bir haber veriyordu; adamlarıyla birlikte şimdi Musul Müzesi'nden çıkmıştı. Bağdat'taki gibi, müzeye rekor sayılacak bir zamanda girip çıkarken hiçbir sorunla karşılaşmamışlardı. Neyi götüreceğini bilmek büyük avantajdı. Ahmed Hüseyini'nin hazırladığı liste, adamların gereksiz nesnelere yüklenmesini önlüyordu.

Arkeolojik Kazılar Dairesi müdürü, listeleri hazırlarken yürütecekleri objeler ve özellikleri hakkında sağlam ve kesin bilgiler vererek bir

bilim kişisi olarak bilgisinin derinliğini göstermişti!

Kayra'dan, Tikrit'ten ya da Basra'dan gelen öbür telefonlar da öncekilerle birleşti. Alfred Tannenberg'in komandoları ülkeyi enine boyuna talan ederek misyonlarını başarıyla tamamlamışlardı; naylon torbalar içinde Irak'ın ruhunu, Irak'ın tarihini götürüyorlardı; aslında insanlığın tarihini götürüyorlardı...

Ahmed Hüseyini bir sigara yaktı. Yanında, Albay'ın yeğeni başka bir telefonla konuşuyor, amcasına görevin başarısını haber veriyordu, aslında gerçekte görev bütün komandolar tek tek hedeflerine, Kuveyt'e, Suriye'ye, Ürdün'e... varana kadar tamamlanmış sayılmazdı.

Odanın ışıkları hâlâ kapalıydı. Bakanlıkta yalnızdılar ya da onlar öyle sanıyorlardı. Albay onlara, operasyonu koordineli olarak yürütmek için, oradan bir yere kıvıldamamalarını emretmişti; yanlışlıkla, her yana düşen bombalardan birine hedef olmamak için pencereleri kapamışlar, perdeleri indirmişlerdi.

Irak'tan nasıl ve ne zaman çıkacaklardı? Albay, Ahmed'e söz vermişti, en iyi adamı olan Ayed Sahadi uygun zamanda onu çıkaracaktı, ama Ayed şu ana kadar bir hayatiyet belirtisi göstermemişti, şu saatlerde kendi biriminde savaşıyor da olabilirdi Albayla birlikte Basra'ya gitmiş oradan Kuveyt'e doğru yola çıkmış da. Tannenberg ölünce, Hüseyini, Albay'a güvenmemeye başlamıştı; aslında kimseye güvenmiyordu, çünkü ona Clara'nın büyükbabasının sahip olduğu otoriteyi tanııyorlardı; yani onu feda etmeleri gerekirse hiç düşünmeden ederlerdi. Onu kaderiyle baş başa mı bırakacaklardı yoksa gerçekten Ayed onları aramaya gelecek miydi, bunu anlamak için daha saatler geçmesi gerekiyordu.

Paul Dukais bir sigara yaktı. Az önce Mike Fernânde'z'den operasyonun başarısını teyit eden bir telefon almıştı.

- Biz imkânsızı başardık, şimdi size yalnızca zoru başarmak kalıyor, diye şaka yaptı eski yeşil bereli. - Aman hata yapmayalım, delikanlı, diyerek şakayı sürdürdü Dukais. Üstesinden gelmişsiniz. - Tabii üstesinden geldik, efendim. - Kayıp var mı? - Bazı ekipler kendilerini savunmak zorunda hissettiler, ama ciddi bir şey yok efendim. - Güzel, ilk fırsatta eve dön, senin görevin bitti. - Önce yükler, varması gereken yerde mi, emin olmak istiyorum. - Tamam. Planet Security başkanı sevinçle ellerini ovuşturdu. Onun işi antikacılık değildi, ama değerli yükü gideceği yere ulaştırmak ona, satılan malların toplam değerinin yüzde ikisi kadar bir ödül dışında, başka büyük çıkarlar da sağlayacaktı.

Paul Dukais onlara iyi haberi iletğinde, Robert Brown ile Ralph Barry vakıf başkanlığının yıllık toplantısını hazırlıyorlardı. İki adam kendilerine uzun bir viski servisi yaparak hemen olayı kutladılar. Eğer mentoru George Wagner böyle bir habere kahkahalarla gülmüyorsa bunun kimsenin

ve hiçbir şeyin bu adamı etkilemesinin mümkün olmayışından başka bir açıklaması olamazdı.

- Söyle bana, Paul, şimdi sırada ne var? diye sordu Robert Brown. - Şimdi yük, uygun biçimde ambalajlanacak, sonra birkaç gün içinde, iki ya da üç günden fazla olmayacağını umduğum bir sürede, hedefine ulaşacak. Bir bölümü doğruca İspanya'ya gidecek, bir bölümü Brezilya'ya, bir bölümü de buraya gelecek. Alfred artık aramızda değil, fakat onun sağ kolu olan Haydar Annasir'in elinde, neyin nereye gideceğini gösteren detaylı bir liste var. Bir aksilik olmazsa, ki olması için bir sebep yok, olanaksız da zoru da başarmış olacağız.

- Ahmed Hüseyini'den ve Clara'dan haber var mı? - Mike diyor ki, Clara kayıplara karışmış, tabletleri de yanında götürmüş... Onu er ya da geç yakalarız elbette. Yanında arkeolojik bir servet bulunduran bir kadın ebediyen kaybolamaz. Sevgili Ahmed'e gelince, bizim çocuklar Irak'ı bombalamaya başladığında onun Irak'tan çıkarılması öngörülmüştü... Birkaç günlük bir mesele. - Onu çıkarabilecekler mi, emin misin? Rejimin adamlarından biri olarak... - Ahmed, Tannenbergin, Saddam'ın yakın çevresine yerleştirilmiş bir adamıydı, hakkında kötü bir hüküm vermeyelim... dedi Dukais edepsiz bir sinizm ve alaycılıkla. - Elbette, elbette, ben onun bilgisini ve entelektüel formasyonunu çok takdir ederim, diye yanıtladı Antik Dünya Vakfı başkanı Robert Brown. Clara'ya gelince, hiç meraklanma, onu bulacağız; Albay'dan başka, onu arayan çok özel bir adamım daha var. Son aylarda hep onun yakınlarındaydı. Onun izini bulabilecek biri varsa, o da bu adamdır. - Bağdat'ta mı? - Adamım mı? Evet, Clara'yla birlikte orada kaldı. Merak etme, o bu işi halledecek. - Ben Tablet Kitabı Mukaddes'i merak ediyorum... - Clara'yı bulunca tabletleri de ele geçiririz, Clara bizim teklifimize dayanamaz, dedi Paul Dukais kıkırdayarak. Clara otelin küçük odasına kapanmış ümitsizlik içindeydi, son birkaç gündür oradan dışarı hiç çıkmamıştı. Her an kapının açılıp Albay'ın onu öldürmek için içeri gireceği korkusuyla yaşıyordu. Miranda'yı da bir daha görmemişti, ama Gian Maria'dan haberlerini alıyor,

onu sorduğunu biliyordu. Gazeteci en azından onun bu odada olduğunu sır olarak saklamış, kimseye duyurmamıştı.

Gian Maria'ysa, her gün Ante Plaskiç'in Clara'nın nerede olduğuyla ilgili sorularına kaçamak yanıtlar verip duruyordu. Hırvat ona güvenmiyordu, rahip de Clara'yla ilgili ısrarlı soruları yüzünden, Hırvat'a olan güvenini kaybetmişti. Bereket versin, savaşın doğurduğu karmaşa Gian Maria'ya biraz nefes aldırdı. Herkes can korkusuna düşmüştü.

- Ayed gelmedi, diye yakındı Clara. - Meraklanma, şöyle ya da böyle çıkarız buradan, diye teselli etti rahip. - Ama nasıl? Bir savaşın ortasında olduğumuzu görmüyor musun? Amerikalılar kazanırsa beni tutuklarlar, Saddam kazanırsa yine kaçamam. - Tanrı'ya güven. Bu ana kadar bize yardım etti, çok şükür. Clara, Tanrı'ya güvenmem diyerek onun kalbini kırmak istemedi, o yalnız kendi güçlerine güvenirdi, başını eğip sustu. Fatima'nın durumu onu üzüyordu. Kadın yemek yemiyor ve göz göre göre zayıflıyordu. Şikâyet etmiyordu, ama yüzünden büyük bir ıstırap okunuyordu. Clara ısrarla durumlarının belirsizliği dışında bir derdi olup olmadığını soruyor, fakat Fatima'dan yanıt alamıyordu, kadıncağızın tek yaptığı gözleri yaşla dolarak onun yüzünü okşamak oluyordu.

Radyoyu dinliyordu, kısa dalgadan bağlandığı BBC ve başka yayınları izliyordu, fakat kendisine en iyi haberleri Gian Maria getiriyordu, bu haberleri, bağlı oldukları ajanslar, Bağdat'taki muhabirlerine iletiyorlardı.

2 nisan günü Gian Maria odaya girip, Amerikan birliklerinin Bağdat'ın hemen dışında olduğunu haber verdi, ertesi gün Amerikalıların, şehrin güneyindeki, Uluslararası Saddam Havaalanı'nı ele geçirdiği haberini getirdi.

- Ayed Sahadi nerede? Neden geri dönmedi? diye sorup duruyordu Clara. Gian Maria'nın bu

soruya verecek yanıtı yoktu. Birkaç kez Ayed'in numaralarına telefon etmişti, önceleri kısık sesli bir adam açıyordu, son günlerdeyse zil çalıyor ama kimse açmıyordu.

- Bana ihanet mi etti? - Bunu yapsaydı bizi tutuklardı, dedi Gian Maria. - Peki, öyleyse, neden gelmedi ya da haber göndermedi? - Yapamamıştır, belki de Albay onu gözetim altında tutuyordur. Bir akşamüstü odaya Miranda'yla birlikte geldi. Miranda, Clara'ya: - Hırvat arkadaşınız hiç durmadan sizi sorup duruyor, dedi - Biliyorum, fakat Ayed Sahadi beni uyardı, ona güvenmediğini söyledi. - Sizin burada olduğunuzu biliyor, bunu gizlemek mümkün değildi, dedi gazeteci.

- Kim söyledi ona? diye sordu Gara. - Aslında otel Iraklılarla dolu. Benim dostlarımdan çoğu kendilerine rehber tuttular, birçoğu ahabplarını getirdi, otel çalışanları da kendi ailelerini burada barındırıyor, burada yaşama şansı olduğunu biliyorlar. Amerikalılar ve İngilizler biz gazetecilerin burada olduğumuzu biliyorlar. Bu nedenle otel servisi sizin varlığınıza şaşmadı. Fatima'yla sizin burada kalmanıza ses çıkarmamaları için Gian Maria'nın bol bahşişler vermesine gerek kalmadı. Ama er ya da geç dostunuz Ante Plaskiç bunu öğrenecekti. Bana sizi sormak için yanaştı, ben hiçbir şey bilmediğimi söyleyince, burada olduğunuzu, Gian Maria'nın yanına sığındığınızı bildiğini söyleyiverdi. Ona yalan söyledim, Gian Maria tanıdığı birilerini odasına almıştır dedim, ama sanırım bana inanmadı, ben de olsam inanmazdım. Sadece dikkatli olun diye sizi uyarmak için söylüyorum. - Ne yapabiliriz? diye Gian Maria, Miranda'ya sordu. - Bilmiyorum, uyarmak istedim sadece. Plaskiç'e neden güvenmiyorsunuz anlamıyorum; o sizi ısrarla arıyor; ona yalan mı söyledim, yani burada Clara mı yoksa onun tanımadığı biri mi var anlamak için, her an çıkıp gelebilir. - Öyleyse buradan gitsem iyi olacak, dedi Clara. - Ama gidemezsin! Seni yakalarlar! diye bağırdı Gian Maria korkuyla. - Bıktım artık! diye haykırdı Clara. - Sakin olun! dedi Miranda. İsteri krizleri geçirmek size bir şey kazandırmaz. Gian Maria:

- Müsaade edin, sizin odanızda saklansın, diyerek yalvardı Miranda'ya - Hayır, üzgünüm, size söyledim işlediğiniz suça katılamam. - Kötü hiçbir şey yapmadık, diyerek savunmaya geçti Gian Maria. - Soygunculuk yapıyorsunuz, oldu Miranda'nın sert yanıtı. - Ben soygun yapmadım! Kazının masraflarını Profesör Picot ve büyükbabam ödediler, araçların ve yatırımın büyük bölümünü büyükbabam verdi. Size, bu ülke yeniden bir ülke olunca, bu parçaları Irak'a geri vereceğimi söyledim. Nereye gitmemi istiyorsunuz? Gian Maria bana sizlerin, burada olan gazetecilerin, Ulusal Müze'ye saldırıldı dediğinizi söyledi, yani şimdi ben tabletleri kime teslim etmeliyim sizce, Saddam'a mı? Miranda, Clara'nın dışa vurduğu acıyı kafasında tartarak sustu.

- Tamam, odama geçin, ama Hırvat dostunuz buraya gelip sizin burada olmadığınızı görene kadar... Buyurun anahtarını size veriyorum, odama geçin, ben gidiyorum, meslektaşlarım beni bekler. Belki biliyorsunuz belki bilmiyorsunuz, Bağdat'ın bazı çevre mahallelerinde Amerikalılar var. Her an şehrin merkezine gelebilirler. - Dikkatli olun, diye rica etti Gian Maria. Miranda teşekkürle gülümseyip veda etmeden odadan çıktı.

Gazeteci saatler sonra döndüğünde, Clara ile Fatima'yı odasında yatağın üstünde otururken buldu.

- Dostunuz Saddam'ın heykellerini yıkmaya başladılar, dedi selam yerine. - Kimler? diye Clara merakla sordu. - Iraklılar. - Bunu ödeyecekler, dedi Clara alçak sesle, Fatima da yeniden ağlamaya başladı. - Dünyanın bütün televizyonları o sahneyi filme aldı. Ha, bakın, Amerikalılar şehrin kontrolünü ele geçirdiler. Bu 9 nisan tarihe geçecek, dedi Miranda alaycı bir sesle. - Ne yapacağımı bilmiyorum.. diye mırıldandı Clara. - Ne yapacağınızı kendinize sorun, yanıtını verdi Miranda. - Saddam nerede? diye Fatima soruverince iki kadın şaşırdılar. - Kimse bilmiyor, sanırım saklandı. Müttefik birlikleri resmen savaşı kazandı, ama tek tük şurada burada kurşun atan adamlar var, Irak ordusunun bazı birlikleri de daha teslim olmadı, dedi Miranda. - Şimdi Irak'ı kim idare ediyor? diye

sordu Fatima tekrar. - Şu anda hiç kimse, Bağdat'ta savaş var, kazananlar daha kontrolü ele geçiremedi, kaybedenler de tamamen teslim olmadı, ama birçok Iraklı, Amerikan askerlerini selamlamak için sokaklara döküldü. Bu gibi durumlarda ne olup bittiğini kestirmek zordur, her şey karmakarışık, diye açıkladı gazeteci. - Sınırlar açık mı? diye sordu Clara. - Bilmem, sanırım değil, birçok Iraklı'nın komşu ülkelere kaçmaya çalıştığını tahmin ediyorum. - Siz ne zamana kadar Irak'ta kalacaksınız? diye sordu Clara. - Patron bana dönüş için müsaade verene kadar. Bu olaylar haber olmaktan çıkınca ben giderim, bu iş bir haftada mı olur bir ayda mı bilemem. Gian Maria biliyordu ki, Ante Plaskiç onun Clara'dan haberi olmadığına inanmamıştı. Bir keresinde Hırvat'la uzun uzun konuşmuş, yalan üstüne yalan söylemişti.

- Clara'nın odamda olduğunu nasıl düşünebilirsin? diye sitem etti. Burada sivil toplum kuruluşunda çalışırken tanıştığım iki kişiyi odamda misafir ettim. Bu otel Bağdat'taki tek güvenli yer olduğu için benden yardım istediler. Sonra onu odasına gelip bakmaya davet etti, böyle yaparsa Ante Plaskiç'in ikna olacağını düşünüyordu, fakat bunun böyle olmayacağını görmek hiç de zor değildi.

- Bizim için artık çekip gitme zamanı geldiğini düşünmüyor musun, Gian Maria?

- Şimdi Irak'tan çıkmanın zor olduğunu görüyorum. Önce iletişim sistemini yeniden onarmaları lazım, sonra da bizi bir arabaya doldurup sınıra götürmeleri... bilmem, şimdilik bana tehlikeli görünüyor. - Miranda'ya soralım, bazı gazetecilerin, Amerikalıların savaşı kazandıklarını görür görmez gideceğiz dediğini duydum, dedi Hırvat. - Çok iyi, yani biz onlarla birlikte gitmeyi deneyebiliriz, ama ben belki bazı yardımlarda bulunmak için kalabilirim, burada halkın ihtiyaçları pek çok, savaşın etkileri korkunç. Parçalanmış aileler var, anne ve babasını yitiren çocuklar, sakatlanan kadınlar erkekler,.. Ben rahibim, Ante, burada bana ihtiyaç var, diyerek kendini haklı çıkarmaya çalıştı. 15 nisanda koalisyon güçleri savaşı bitirdiklerini, savaşın kazanıldığını ilan ettiler. Bağdat karmakarışıktı ve Iraklılar uğradıkları bu akıl almaz soyguna ağlıyordu. Ulusal Müze yerle bir edilmişti, Irak'ın başka müzelerinde de durum aynıydı, birçok Iraklı ulusal gururlarının acımasızca çiğnendiğini hissediyordu.

Ahmed Hüseyini katıldığı bu nankörce ihanetten dolayı suçluluk hissediyordu. Ayed Sahadi ona çalınan parçaların Irak dışına çıktığını, güvenli yerlerde olduğunu söylemişti, her ikisi de birdenbire paraya boğulacaklardı. Bağlantı kurdukları adamın gelip onları bulmasını beklemekten başka yapacakları bir şey yoktu. Paul Dukais her şeyi mükemmel planlamıştı; onun adamlarından biri tehlikeli sorulara muhatap olmadan ülkeden çıkmaları için gereken evraklarla gelip onları alacaktı.

Ayed Sahadi, Clara'nın söz verdiği paradan da vazgeçmek niyetinde değildi. Otele aramaya gitmemişti, orada, götürebileceği başka her yerden daha güvende olacağını biliyordu, çünkü Albay'ın her tarafta gözleri ve kulakları vardı. Onu aramaya gittiği gece zaten gereksiz bir riske girmişti, bu yüzden durum düzeline kadar onu kaderiyle baş başa bırakmaya karar verdi. Şu anda Albay sağ salim sınırı geçmiş Kuveyt yolunda gidiyordu; orada sahte bir pasaportla, başka bir kimliğe bürünmüştü, Kahire'ye yakın lüks bir otelde dinlenen sıradan bir vatandaş olmuştu.

Ayed Sahadi, Palestina Oteli'nin lobisine girince bir grup gazeteci arasında Miranda'yı tanıdı, ateşli ateşli bazı Amerikalı subaylarla tartışıyordu. Gazetecinin gruptan uzaklaşmasını bekledi, ayrılınca yanına gitti.

- Bayan Miranda... - Ayed! Hepten kaybolduğumu sanmıştım. Arkadaşlarımız sizi özledi... - Tahmin ederim, ama gelseydim onların hayatını tehlikeye sokmuş olurdum; dahası, sizinle ve Gian Maria'yla iyi ellerde olduklarımı biliyordum. - Harika! Siz ölüleri başkasının sırtına yükleyenlersiniz, diye Miranda taşı gediğine oturttu, onun bu sözü Ayed'i kahkahaya boğdu.

- Güzel, söyleyin neredeler? - Yine benim odamdalar. Hırvat, yana yakıla Clara'yı sorup duruyor ne Gian Maria ne de Clara ona görünmek istiyorlar, böylece ben de yine onlara korunak

vermek zorunda kaldım. - Üzülmeysin, alıp götürmeye geldim. - Nereye gideceksiniz, sorabilir miyim? - Önce Ürdün'e, sonra Mısır'a. Bayan Clara'nın Kahire'de güzel bir evi var, büyükbabasının servetini orada saklıyor, size söylemedi mi? - Ürdün'e kadar nasıl gideceksiniz? - Birkaç arkadaşımız bizi götürecektir. - Ya Gian Maria? Ayed Sahadi omzunu silkti. Rahibi sırtında taşımaya hiç niyeti yoktu. Clara'yla yaptığı anlaşmanın içinde o yoktu, yani ona göre rahibin cehenneme kadar yolu vardı.

İkisi birlikte Miranda'nın odasına çıktılar; Miranda, Clara'nın bir an önce gözünün önünden toz olup gitmesini arzuluyordu. Clara, Ayed Sahadi'nin açıklamalarını sessizce dinledi.

- Bir aksilik olmaması için elimden geleni yapacağım, dedi. - Yoksa bir dolar bile alamazsın, diyerek Clara tehdit etti. - Biliyorum. - Size eşlik etmek istiyorum, diye Gian Maria araya girdi. Clara, Ayed'e baktı ve ona yanıt seçeneği bırakmadı. - Bizimle gelecek, o da aynı pakete giriyor. - Bu durumda daha fazla para almam gerekecek... bir de, bakalım, bizi buradan çıkarmaya gelen adamlar fazladan bir kişinin yükünü daha üstlenirler mi? - O benimle geliyor, dedi Clara eliyle Gian Maria'yı göstererek. - Ya dostunuz Ante Plaskiç'i ne yapacaksınız? diye sordu Miranda. - Siz, bizim adımıza, ona veda ediniz, diye yanıtını verdi Ayed Sahadi. - Aman ne hoş! diye bağırdı Miranda. Otelden çıktıklarında tepeden tırnağa siyahlara bürünmüş iki kadınla beraber giden Ayed Sahadi'ye dikkat eden olmadı. Ante Plaskiç'in lobinin bir köşesine saklanmış, gizli gizli onları gözetlediğini üçü de fark etmemişti.

Clara'nın elinde sıkı sıkı tuttuğu torba da Hırvat'ın gözünden kaçmadı, torbanın içinde tabletlerin, Tablet Kitabı Mukaddes'in olduğundan emindi. Tek yapması gereken Clara'yı izlemek ve ister zorla ister güzellikle tabletleri elinden almaktı, sahte amelebaşını öldürmek zorunda kalsa bile.

Ama içinden geçirdiği bütün bu niyetlerin hemencecik boşa gittiğini gördü. İki erkek ve iki kadın bir arabaya binip şehrin karmaşasında kayboluverdiler. Clara'yı yine elinden kaçırmıştı, onu şimdi Irak dışında aramak zorunda kalacaktı, nerede arayacağını biliyordu; er ya da

geç kadın Yves Picot'yla buluşacaktı, öyleyse, sorun, ondan önce oraya varıp beklemektir. Ante Plaskiç'in vardığı sonuca ondan çok önce Lion Doyle da ulaşmıştı, o da Clara'yı yok ederek görevini tamamlamak istiyordu. Profesör Picot, Ariadne'nin yumağıydı artık.

Roma her zamanki gibi güzeldi. Gian Maria aylardır şehirden bu kadar uzakta nasıl yaşayabildiğine şaşırıyordu. Her günkü telaşsız rutin işlerini ne kadar özlediğinin şimdi farkına varıyordu. Sabah erken edilen dualar, sakin okumalar...

Gian Maria kliniğe girip babasının odasına doğru yöneldi. Doktor Carlo Cipriani'nin sekreteri Maria onu sevgiyle selamladı.

- Gian Maria, sizi görmek ne büyük sevinç! - Sağol, Maria. - Buyurun, buyurun. Babanızın yanında kimse yok, ama bana sizin geleceğinizi söylemedi. - Ona sürpriz yapacağım; haber vermeyin, lütfen. Kapıya hafif hafif vurdu, sonra içeri girdi. Carlo Cipriani oğlunu görünce taş kesildi. Sanki hareket etmekte güçlük çekiyormuş gibi, ne yapacağını ne söyleyeceğini bilemeyerek ayağa kalktı. Gian Maria, odanın ortasında durmuş, gözlerini kırpmadan ona bakıyordu. Babası onun zayıfladığını, teninin rüzgârdan ve güneşten yandığını fark etti. Artık o her zamanki hastalıklı mızımız çocuk değildi; o şimdi tam bir erkekti, artık babasını gözleriyle tartan bambaşka bir erkek.

- Oğlum! diye bağırdı ürkek ürkek; sonra ona doğru yaklaştı ve coşkuyla kucakladı. Rahip babasının kucaklamasına karşılık verince, babası ferahladığını hissetti.

- Otur, otur, kardeşlerini çağırayım. Antonino da Lara da seni çok merak ettiler. Başrahibinden seninle ilgili pek haber alamıyorduk, iyi olduğunu söylüyordu, o kadar, ama nerede olduğunu söylemek istemiyordu. Niçin gittin, oğlum? - Senin cürüm işlemini önlemek için, baba. Carlo Cipriani o anda var oluşunun ağırlığını sırtında duydu, kamburlaşarak gidip bir koltuğa oturdu.

- Benim hikâyemi biliyorsun, onu ne senden ne de kardeşlerinden gizlemedim hiç. Beni nasıl mahkûm edersin? Sana ve Tanrı'ya beni affetmeniz için yalvardım. - Alfred Tannenbergen öldü, öldürüldü. Sanırım, biliyorsun. - Biliyorum, biliyorum, herhalde benden...

- Senden af dilemeni mi istiyorum? Az önce bu cürüm için mağfiret arayarak günah çıkarmaya gittiğini söylemedin mi? - Oğlum! - Senin vicdanım bu yükten korumak için neler yaptığımı hayal bile edemezsin, ama başaramadım. İnan, hayatının kirlenmemesi için hayatımı verirdim. - Üzgünüm, sana verdiğim zarar için özür dilerim, ama Tanrı'nın beni lanetleyeceğini sanmıyorum, çünkü bu... bu canavarın ölümünü istedim diye... - Canavarın hayatı bile Tanrı'nındır ve onu ancak "O" alır. - Görüyorum ki, beni affetmemişsin. - Pişman mısın, baba? - Hayır. Gözlerini oğlunun gözlerine dikmiş bakarken, Carlo Cipriani'nin sesi kaskatı ve kupkuruydu, tereddüden eser yoktu.

- Eline ne geçti, baba? - Adalet... Biz savunmasız küçük çocuklarken bizden esirgelediği adalet... Bu canavar bizden annelerimize sopayla vurmamızı istiyordu, onlara yük katın diyordu. Annemi ölürken gördüm ve hiçbir şey yapamadım, kız kardeşimi de öyle. Beni yargılamak sana düşmez. - Ben yalnızca bir rahibim ve senin oğlunum ve seni seviyorum, baba. Gian Maria yaşlı adama koşup ona tekrar sarıldı, ikisi de ağlıyordu. - Nerelerdeydin, oğlum? - Irak'ta, Safran denen küçük bir köyde, Alfred Tannenbergen öldürülmesini önlemeye çalışıyordum. Clara'nın hayatından da endişe ediyordum. - O benim kız kardeşimi öldürürken eli titremedi. Sağırdı kız kardeşim, canavarın emirlerini duyamıyordu. Onu parça parça etti. - Senin kız kardeşinin ölümünü Clara mı ödeyecek? diye sordu Gian Maria çok ciddi bir sesle babasından uzaklaşarak. Hekim yanıt vermedi. Koltuktan kalktı ve ona sırtım döndü, oğlunun yüzüne bakmadan odada dolaşmaya başladı.

- O masum, o size bir kötülük yapmadı, diye yakardı. - Gian Maria, anlamıyorsun, sen rahipsin, ama ben sadece bir insanım, belki senin gözünde insanların en kötüsüyüm, ama beni yargılama, oğlum, yalnızca affet beni. - Kimden af diliyorsun, oğlundan mı yoksa rahipten mi? - Her ikisinden de, oğlum, her ikisinden de. Carlo Cipriani oğlunun onu bir daha kucaklamasını arzu ederek sustu, ama

Gian Maria oturduğu yerden kalkıp, babasına veda etmeden, odadan çıktı, babasının yüreğini dolduran öfkeye kırgındı.

- Clara nerede? Enrique'nin sesi telefon hattından kesik kesik geliyordu, oysa en yüksek güvenli hattı kullanıyorlardı, öyle ki George Wagner öfkelenmişti.

- Paris'te Profesör Picot'un yanında. Merak etme, az önce Paul Dukais'le konuştum, bana Picot'un çevresine sızmış bir adamının hâlâ onun yanında olduğunu, bu adamın tabletleri alacağını söyledi. - Onları çok önceden almış olmalıydı, diyerek protesto etti Enrique Gómez, Sevilla'daki evinin sessizliğinde. - Evet, onları çoktan almış olması gerekirdi, ben Dukais'e, bize Tablet Kitabı Mukaddes'i teslim etmeden adama parasını ödememesini söyledim. Anlaşılan bu adam Irak'tan henüz dönmüş, Picot'ya yaklaşabilmiş, yani tabletlerin nerede olduğunu biliyordur. - Bir ekip kur... önerisinde bulundu Enrique. - Frankie de öyle söyledi. Zamanı gelince kurarız. Bildiğim kadarıyla, Profesör Picot buldukları her şeyi kullanarak bir sergi hazırlamak, Tablet Kitabı Mukaddes'i bilim çevrelerine ve bütün halka sunmak istiyormuş. Onu bir bankanın kasasında gizli tutuyorlar. Serginin açılışı yapılana kadar tabletler orada duracak, yani şimdilik beklemek zorundayız. O zamana kadar Dukais'in adamına ihtiyacımız olacak, çünkü o, Irak'ta profesörle birlikte bulunan grubun bir parçasını oluşturuyor, yani bize Clara'nın ve Picot'un attığı her adımı bildirmeye devam edebilir. - Ya kocası? - Ahmed mi? Ondan Clara'yı gözden kaybetmemesini istedik, ama görünüşe göre ayrılır, kız ona güvenmiyor, kocasının bize çalıştığını biliyor; yani işimize yarar mı bilmem. - Yaramaz olur mu, George; Ahmed bize olağanüstü yararlı oldu. O olmasaydı, müzeleri boşaltma operasyonu başarılı olamazdı. - Onu Alfred planladı, yanıtını verdi George fısıldar gibi. - Ama o uyguladı, Albay'la birlikte yaptılar, yaptıklarını inkâr edemeyiz. - Çok para alacaklar, ama şimdi, dostum, birinci işimiz şu Tablet Kitabı Mukaddes'i ele geçirmek. Çok özel bir müşterim var, İbrahim Peygamberim varlığını ve Yaratılış fikrinin onun aracılığıyla yayıldığını gösteren kanıta sahip olmak için milyonlarca dolar ödemeye hazır biri. - İhtiyatlı olalım, George; bize getirdikleri nesnelere pazara çıkarmak çılgınlık olur. - Bekleyeceğiz, sana söz veriyorum, ama şunu bil ki, bu Tablet Kitabı Mukaddes'i isteyen müşterinin ne onu sergilemeye ne de bir müzeye koymaya niyeti yok. - Senin Antik Dünya Vakfı'nın adamları hepsini envantere geçirdi mi? diye sordu Enrique. - Ahmed'in yardımıyla yapıyorlar. - Gönderdiklerin için bana da biri yardım etsin.

- Frankie de öyle söylüyor; merak etme, Robert Brown ile Ralph Barry'ye emir verdim, onlar bu işi üstlenecek. Yine de biraz ilerlemek istiyorsan Ahmed bir Sevilla gezisi yapabilir. - Clara'yı ne yapacağız? - Çok problem çıkarmıyor, ama bize kafa tutuyor... Kötü örnek oluyor... - Haklısın, eski dostum. Yves Picot, hattın öteki ucundaki, konuşmayı bir an önce bitirme derdinde olmayan muhabibini, ses çıkarmadan dinliyordu. On dakikadır profesör, tek kelime etmeden, söylenenlere dikkat kesilmişti. En sonunda, telefonu kapayınca, rahat bir nefes aldı. Clara, onu Safran'daki tapınaktan çıkarılan nesnelere bir an önce sergilenmesi için sıkıştırıyor, gerçekleştirmeyi tasarladıkları gibi bir serginin hazırlanmasındaki güçlükleri de sebeplerini de dinlemek bile istemiyordu. Clara Tannenber, sergiyi hazırlamak için yeterince çaba göstermediklerini söylüyordu. Nesnelere ambalajlarından çıkarılmamıştı, Lion'un çektiği fotoğraflar hazır, çalışmaya katılan arkeologlar kazıyla ve kazıda bulunan objelerle ilgili işin somut yönünü aktaran metinler yazmıştı; üstelik, Tablet Kitabı Mukaddes de ellerindeydi. Clara'nın, elinde durdukça ellerini yakan bu tabletleri dünyaya sunmaya ihtiyacı vardı, çünkü biliyordu ki her geçen gün onu elinden çekip almaları tehlikesi artıyordu, bir İsviçre bankasının kasasında bile olsa.

Yani Clara, profesörün hak ettiği tatile bile müsaade etmemişti, Paris'e geldi geleli, her gün onu arıyor, baskı yapıyordu.

Neyse ki, diye düşündü, Marta Gómez sanki bir beceriklilik timsali ve ayrıca serginin hazırlanması konusunda Clara'yla aynı arzuları paylaşıyor. Birkaç haftada destek ve para bulmak için birçok vakfi ve üniversiteyi harekete geçirmişti. Aslında çorbada onun da tuzu vardı; akademi ve finans dünyasındaki nüfuzlu dostlarına telefon etmiş, sergide büyük bir keşfi sunacaklarını bildirerek onları heveslendirmişti.

Fabián ne derse desin, Marta serginin ilk açılacağı yerin Madrid olmasını sağlamıştı. Oysa Fabián aslında açılışın Paris'te yapılmasını tercih ederdi, Louvre'da... Ama bunun için birkaç ay beklemeleri gerekiyordu. Çünkü Louvre'daki bütün sergilerin ve olağanüstü etkinliklerin programları, çok önceden hazırlanırdı.

Fabián ona bir İspanyol bankalar topluluğunun ve iki büyük işletmenin serginin hazırlanması için gereken finansmanı yüklenmeyi kabul ettiğini haber vermişti. Bunun dışında Complutense Üniversitesi'nin akademik yetkilileri ve İspanyol Eğitim ve Kültür Bakanlığı sorumluları da konuyla ilgilenmişlerdi. Sergi Madrid için büyük bir fırsattı, bu

başkent Ulusal Arkeoloji Müzesi'nde sergiyi misafir eden ilk başkent olacaktı; sergi daha sonra Paris'e, Berlin'e, Amsterdam'a, Londra'ya ve New York'a gidecekti.

İyi haberi iletmek için Clara'ya bizzat telefon etmeyi düşünse de, Marta'nın ona haber verdiğinden emindi. İki kadın daha da yakınlaşmış görünüyordular, serginin bir an önce açılışını yapma arzuları örtüşüyordu.

Dört arkadaş Berlin'de buluştular. Hans Hausser onlardan, yaşadığı şehre gelmelerini rica etmişti, çünkü son günlerde kendini iyi hissetmiyordu. Hans'ın zayıflığı ve yüzündeki hastalıklı solgunluk Mercedes'i kaygılandırdı.

- Karar verdiğimiz üzere Global Group başkanı Tom Martin'i görmeye Londra'ya gittim, ona görev tamamlanmadıkça geri kalanı ödemeyiz dedim. Daha önce telefonda konuşmuştuk, ama ciddi olduğumuzu anladı. - Ne dedi sana? diye sordu Mercedes. - Fiyatın arttığını söyledi, çünkü adamı, karşılaştığı büyük zorluklar nedeniyle, görevi yapmak için, önceden hesap edilenden daha çok zaman harcamış. Ben, olmaz, dedim, sözleşmedeki görevler tamamlanmadıkça başka bir tek avro bile vermeyeceğimizi söyledim. Tartıştık ve sonunda sabit bir fiyatta anlaştık. Eğer onun adamı önümüzdeki günlerde sorunu çözerse, ayrıca bir ödül vereceğiz; yapamazsa, yalnızca sözleşmedekini alacak. - Clara Tannenberg nerede? diye Bruno Müller sordu. - Birkaç gün öncesine kadar Paris'teydi, fakat şimdi Madrid'de, Orta Avrupalı bir grup arkeologla birlikte, birkaç aydır kazısını yaptığı bir tapınaktan çıkan objeleri sunacağı bir sergi düzenliyor. Irak'taki durumu nazarı itibara alırsak, bunu nasıl yapacaklar bilmiyorum, yanıtını verdi Hans Hausser. Carlo Cipriani üzgün ve dalgın görünüyordu, pek az konuşuyor ve gözlerini arkadaşlarından kaçırıyordu.

- Neyin var, Carlo? diye sordu Hans. - Hiç... Aslında, düşünüyorum da, belki de artık bu işi burada bırakmalıyız, diyorum. Nasılsa, Alfred Tannenberg öldü, yeminimizi yerine getirdik. - Hayır! diye bağırdı Mercedes. Geri adım atmayacağız! Onu ve onun bütün soyunu öldürmeye yemin ettik. Clara Tannenberg onun tek torunu, son Tannenberg o, onun ölmesi gerek. Bruno Müller ile Hans Hausser başlarını eğdiler, Mercedes'i hiçbir şeyin ve kimsenin tersi bir karara ikna edemeyeceğini biliyorlardı.

- Yaparız, yaparız, ama ben Carlo'nun demek istediğini anlıyorum, bu kızın bir günahı yok... - Günahı yok mu? Günahı olmayan benim annemdi, sizlerin annesiydi, kardeşlerimizdi. Mauthausen'de olan bizler hepimiz günahsızdık. Hayır, o masum değil, o, o canavarın tohumunun bir parçası. Siz onu

bırakıyorsanız... söyleyin bana... ben devam ederim, beni yalnız bırakmanıza da aldırmam, yanıtını verdi Mercedes öfkeyle. - Lütfen, Mercedes, tartışmayalım! Yapacağımız dediğimiz şeyi yapacağız, ama Carlo'nun düşüncesini de göz ardı etmeyelim, diyerek sözünü kesti Bruno. - Clara Tannenberg ölecek, siz istesenez de istemesenez de o ölecek, bundan emin olun, dedi Mercedes. Genç kadının ölümüne hiçbir şeyin ve kimsenin engel olamayacağını anladılar.

Ante Plaskiç, Arkeoloji Müzesi güvenlik görevlilerinden birinin dikkatli bakışları altında kutulardan kitapları çıkarıp boş raflara koyuyordu.

Yves Picot'nun gerçekten de duygusal bir adam olduğunu düşündü, çünkü serginin düzenlenmesinde işbirliği yapması konusunda Clara'nın o kadar imalı konuşmasına karşın, profesör onu ya da Safran'da çalışanlardan birini dışlamanın haklı bir nedeni olmayacağını savunmuştu. Profesör Gomez de onun bu kararını desteklemişti.

Böylece iki haftadır Madrid'de bulunuyordu, her şeyi yapıyordu; aslında Picot onu Marta Gomez'in emrine vermişti, o da Picot gibi Irak'ta geçirdikleri ayların ürününün, yararlı bir biçimde kullanılmasına katkıda bulunmaktan gurur duyuyordu.

Fabiân ve Marta, rekor sayılacak bir zamanda bir katalog bastırmayı başardılar: Safran tapınağı üzerine iki yüz sayfalık bir kitap. Picot katalogun satışının önemli olacağına emindi.

Yan gözle Lion Doyle'a baktı. Serginin hazırlanmasında onun da bulunduğunu görünce şaşmamıştı. Lion, onun tersine, başarılı bir fotoğrafçı olarak görülüyor, sempati uyandırıyor. Ante'ye, Lion'un görüldüğü kişi olmadığını düşünüyordu, tıpkı Ayed Sahadi'nin basit bir amelebaşı olmadığı gibi.

Rasgele duyduğu bölük pörçük konuşmalardan, Sahadi'nin Clara'yı kocası Ahmed Hüseyini'yle birlikte sağ salım Irak'tan çıkarmayı başardığını ve onları Kahire'ye kadar götürdüğünü öğrenmişti, sonra o Bağdat'ta durum belli olana kadar kalmaya karar vermişti. Kahire, anlaşılan, Clara'nın kocasından boşandığı yer de olmuştu, çünkü Ahmed Hüseyini Madrid'de yoktu, ama onun da serginin açılışına katılacağını işitmişti.

Kitapları sıraya dizirken artık bir kez daha başarısız olma şansının olmadığını düşündü.

Tablet Kitabı Mukaddes'i ele geçirmesi için onunla sözleşme yapan Planet Security şirketinin adamı açık açık konuşmuştu: tabletleri hemen elde etmesi gerekiyordu... Bunun için de soygunculuk konusunda uzmanlaşmış olan bir grubun yardımına güvenebilirdi, grup hazırды, Plaskiç ne zaman uygun olduğuna karar verirse, onlar, işe müdahale etmek için onun bir işaretini bekliyor olacaktı.

Son iki hafta içinde Arkeoloji Müzesi'nden hiç dışarı çıkmadığı söylenebilirdi, öyle ki müzenin içim iyice ezberlemişti, en önemlisi de, müzenin işçileri ve korumaları onun bina içindeki gidiş gelişlerine alışmışlardı.

Alarm sisteminin ve müzenin her köşesini kontrol eden ekranların bulunduğu salonda görevli olan korumalarla dostluk kurmaya ve sohbet etmeye özel çaba göstermişti.

Emrindeki adamlardan da dikkati çekmeden binaya alışmalarını istemişti, öyle ki hemen hemen hepsi sıradan turistler gibi girip, birkaç kez, onun ziyaretine geldiler. Tabletleri el koymak için fazla zamanları olmayacaktı, kaçmalarıysa işin en karmaşık tarafıydı. Planlarına göre, tabletlerin sergileneceği salon açılmadan önce tabletleri çalacaklardı, çünkü onları sonradan götürmek olanaksız sayılırdı, ona yeterince zaman verecekler miydi, bilmiyordu. Öte yandan, Picot, tabletlerin repliklerini yaptırmıştı, bu da serginin açılışından sonra replikleri müzede bırakıp asıllarım yeniden saklamayı düşündüklerini gösteriyordu, yani bu riski göze alamazdı.

Şu anda Madrid'de bir bankada olan Tablet Kitabı Mukaddes'i ne zaman Arkeoloji Müzesi'ne nakledeceklerini kimseden öğrenemediği için kaygılanıyordu. Marta ona tabletlerin varlığını büyük

bir sır gibi sakladıklarını ve bu büyük keşfi, bütün dünya basınının önünde halka açıklayacakları güne kadar da kimseye bildirmeyeceklerini söyledi.

Clara tabletlerin Vatikan bilginlerince analiz edilmek üzere Roma'ya gitmesine bile müsaade etmemişti. Gian Maria, tabletler için Santa Se-de'nin onların otantikliğini tanınmasından daha iyi bir onay olmayacağını ileri sürerek ısrar ettiyse de, Clara Tannenberg, Vatikan'ın apaçık deliller karşısında boyun eğmekten başka çaresi yoktur diye yanıtlamıştı bu öneriyi.

Açılışa iki gün vardı, müze sorumluları bir salonu, tabletleri herhangi bir tehlikeden koruyacak olağanüstü güvenlik araçlarıyla donatarak özel olarak hazırlamışlardı.

Clara ile Picot, Fabiân ile Marta, hep birlikte, ışıklarından panellerine kadar, bütün salonu düzenleme görevini yüklenmişlerdi, bu düzenleme sırasında tabletleri sergileyecekleri vitrinin önünden geçiyorlardı, ama tabletler sergi açılışı için müzenin kapıları açılmadan bir saat öncesine kadar yerlerine konmayacaklardı.

- Gergin misin? diye sordu Yves Picot, Clara'ya. - Evet, biraz, buraya kadar gelmek bize ne güçlükler mal oldu... Biliyor musun, büyükbabamı özlüyorum, o bu şekilde ölmeyi hak etmiyordu, bu anı ondan esirgediler. - Hâlâ onu kimin öldürebildiğini bilmiyor musun? Clara hayır dercesine başını sallarken gözyaşlarını tutamıyordu. - Tamam, tamam! Başka şeyler konuşalım, dedi Picot onu teselli etmek için elini omzuna koyarak. - Sizi rahatsız ediyor muyum? Yves Picot Clara'yı bıraktı; ne yapacağını bilemeyerek Miranda'ya bakakaldı. Gazeteci açılışa daha birkaç saat varken müzeye girmesine müsaade etsinler diye onların yardımını isteme yolunu seçmişti.

Clara, Miranda'ya yaklaşıp yanağından öptü, aynı zamanda da onu gördüğüne sevindiğini söyledi. Sonra salondan çıkıp onu Picot'yla yalnız bıraktı.

- Beni gördüğüne sevinmemiş gibisin... dedi gazeteci şaşkın şaşkın bakan profesöre. - Seni çok aradım, bulamadım, işyerinde sana söylemişlerdir sanırım, yanıtını verdi Picot, karşı çıkarak. - Biliyorum... Irak'ta beklenenden fazla kalmam gerekti, orada koşulların nasıl olduğunu biliyorsun. - Bu sergiyi nereden haber aldın? - Bak sen, Profesör! Ben gazeteciyim, ayrıca gazeteleri de okurum! Londra'da olağanüstü bir sunum yapacağını söylüyorlar... - Evet, Tablet Kitabı Mukaddesi - Biliyorum... Clara ile ben bu tabletler yüzünden bayağı ciddi güçlükler yaşadık. - Niçin? - Çünkü bana göre o bunları çaldı... Yani bunlar Irak'ındır ve onları müsaadesiz çıkarmaması lazımdı. - Söyle bana müsaadeyi kim verecekti; savaş başlamıştı, hatırlatırım. - Kocasını verebilirdi, adı Ahmed Hüseyini, değil mi? Antik Eserler bölümü başkanı değil miydi? - Lütfen, Miranda, saf olma! Zaten sonunda tabletlere biz sahip çıkacak değiliz. Irak'taki durum aydınlığa kavuşunca bu tabletler oraya dönecek. O zamana kadar Louvre'un deposunda kalacaklar, orası Mezopotamya sanatının en önemli müzesidir. Fabiân sinirli sinirli araya girdi.

- Yves, az önce bankadan telefon ettiler; zırhlı araba buraya doğru yola çıkmış. - Kapıya gidelim; bizimle gel, Miranda!

Tabletler yerlerine yerleştirildikten sonra Clara vitrini anahtarla kilitledi ve heyecanla Gian Maria'nın kolunu sıktı; sonra Picot, Fabiân ve Marta'nın buldukları tarafa dönüp gülümsedi.

Müze güvenlik şefi onlara o salon için özellikle aldıkları olağanüstü güvenlik tedbirlerini bir daha anlattığında, duydukları Clara'yı memnun etmiş gibiydi.

- Çok güzelsin, diyerek iltifat etti Fabiân. Clara, teşekkür makamında ona alnından bir öptü. Kırmızı döpiyes elbisesi bronzlaşmış yüzünü aydınlatıyor, bu da çelik mavisi bakışlarını daha da belirginleştiriyordu.

On dakika sonra İspanyol hükümeti üyelerinin, başbakan yardımcısı ile iki bakanın, daha sonra da dünyanın dört bir yanından, olağanüstü olacağı söylenen bir serginin açılışına katılmak üzere, yola

çıkan akademik otoritelerin gelmesinden az önce müzenin kapıları açılacaktı.

Avrupalı ve Amerikalı arkeologlar ve profesörler, müzenin başka başka salonlarında, vitrinlere dağıtılmış olarak sergilenen buluntuları övüyorlardı. Bu arada, Profesör Gomez ile Fabiân Tudela, İspanyol otoritelere bulunan objelerin ayrıntılarını anlatıyorlardı.

Garsonlar, ellerinde içki ve kanepelerle dolu tepsiler, bunca güzelliği bir arada görünce iştahları açılmışa benzeyen davetliler arasında dolaşıyorlardı.

Picot ile Clara daha bir saat kadar, davetlilere ve basına, gururla, Tablet Kitabı Mukaddes'i sakladıkları salonu göstermemeye karar vermişlerdi.

Davetliler arasında bu cumartesi akşamı için söz verilen sürprizin ne olabileceği konuşuluyordu.

Ante Plaskiç, Planet Security'nin adamlarını müzenin içinde dağıtmak olarak yerleştirdi; bir bölümü garson, bir bölümü güvenlik görevlisi, kimileri de davetli kılığındaydı. Lion Doyle'un, yüzüne yapışmış gibi duran gülümsemeyi de gözden kaçırmamıştı, gerçek bir gülümsemeden çok Lion'un içindeki gerilimi açığa vuran bir sırıtmaydı bu.

Soygunu, planlayabildiğince planlamıştı, artık tabletlerin sergilendiği salonun kapıları açılmadan önce onları ele geçirmekten başka çaresi yoktu. Büyük bir riski göze alıyorlardı, fakat Tablet Kitabı Mukaddes'i elde etmek için başka bir fırsat olmayacaktı. Karşılarına çıkacak sıkı güvenlik önlemlerini bir kez daha kafasından geçirdi ve alarmin bulunduğu salona doğru yürüdü. Tabletleri alıp müzeden çıkmak için on dakikası vardı.

- Bayanlar Baylar, bir dakika sessizlik, lütfen, dedi Yves Picot. Sizden bu salonlardaki ziyaretinizi bitirmenizi rica ediyorum, çünkü on beş dakika sonra sizden, bizimle birlikte, içinde değer biçilemez bir arkeolojik serveti bulduğumuz çok özel bir salona gelmenizi isteyeceğim, bu servetin keşfi, yalnızca akademik camiada değil, ama aynı

zamanda toplumda ve Kilise'de aşkın bir yansıma yaratacaktır. Lütfen, bize eşlik ediniz.

Profesör Yves Picot, Marta Gömez ve Fabiân Tudela, İspanya'nın başkan yardımcısına Tablet Kitabı Mukaddes'in bulunuşunun önemini anlatıyordu; daha geriden, bir bakanla ve Madrid Üniversitesi rektörüyle birlikte Clara geliyordu.

Chanel'den bir döpiyes giyinmiş yaşına göre yüzü çok güzel ve vakarlı zarif bir kadın, sakin ve fütursuz bir yürüyüşle Clara'ya doğru geliyordu. Kadın gülümsedi ve Clara tanımadığı bu kadının nazik gülümsemesine gülümseyerek karşılık verdi. Birden, biri kadını arkadan itmiş olmalı ki, kadın düşecek gibi oldu ve Clara'ya çarptı. Clara kadından ayrılırken, yüzü bir acıyla buruştu, bu sırada kadın özür diliyor ve dudaklarına resim gibi çizilmiş bir gülümsemeyle yürümeyi sürdürüyordu.

Clara rektöre göreceklere şeyin olağanüstü içerikli birkaç tablet olduğunu anlatıyordu, birden, elini göğsüne götürdü ve çevresindekilerin şaşkın bakışları önünde yere yığılıverdi.

Yves Picot ve Fabiân hemen diz çöküp Clara'nın gevşemiş vücudunu canlandırmaya çalıştılar, Clara gözlerini sanki bir kâbus görüyormuş gibi açıyor ve kapıyordu.

Fabiân bağırarak bir hekim ve bir ambulans çağırmalarını istedi, Miranda olağanüstü bir şeylerin olacağını sezdi. Ante Plaskiç, kumpanyasının adamlarına bir işaret yaptı, onlar da karşılanırla çıkan bu fırsattan yararlanmaları gerektiğini hemen anladılar.

Davetlilerden biri hekim olduğunu söyleyerek, Clara'yı muayene etmek için yaklaştı, kalp bölgesinde minicik bir iğne izi buldu.

- Çabuk bir ambulans gelsin, ölüyor! İki güvenlik görevlisi, peşlerinde zarif bir davetliyle birlikte, oradan sıvışarak Tablet Kitabı Mukaddes'in muhafaza edildiği salona yöneldiler. Ante hızlı adımlarla, monitörlerin müzenin en uzak köşesini bile gösterdiği küçük salona gitti. Kapıya vurmadan

içeri girip panelleri gözleyen görevliye iki el ateş etti. Adamın gövdesini bir köşeye sakladı ve kapıyı içeri girilemeyecek bir biçimde kapattı. Müzenin bütün alarmlarını fişten çekti. Ekranlardan adamlarının salona girişlerini, emniyet görevlisinin tepki göstermeden susturuculu bir tabancayla vuruluşunu net olarak gördü. İki dakikadan kısa sürede tabletleri bir torbaya doldurup oradan ayrıldılar.

Hırvat içinden gülümsedi. Görevini tamamlamak üzereydi. Onun köstebekliği olmasaydı, operasyon bu şartlarda gerçekleşemezdi.

Sonra gözlerini başka bir ekrana dikti, orada Clara'yı kollarına alan Picot'ya Fabiân'ın ve gerçek güvenlik görevlilerinin çıkışa doğru koşması için yolu açtıklarını gördü.

Nedenini bilmeden, belki de umursamaz tavırları yüzünden başka

bir monitörde yaşlıca bir kadın dikkatini çekti. Kadın olan bitene karşı kayıtsızdı, yavaş yavaş çıkış kapısına doğru yürürken en ufak bir tepki göstermiyordu.

Kendi kendine, kadının elindeki nedir acaba, diye sordu, çünkü bir şey saklıyor gibiydi, fakat ne olduğunu göremedi.

Mercedes Barreda, müzeden çıkınca Madrid ilkbaharının ılık havasını zevkle içine çekti. Arkeoloji Müzesi'nin bulunduğu Salamanca Mahallesi'nin armonisi her zaman hoşuna giderdi. Belli bir hedefi olmadan, yaşadığı anın sevinciyle dolu sakin sakin yürümeye başladı... Zarif giyimli iki erkeğin, yanından geçişine, onları bekleyen arabaya binişine dikkat bile etmedi. Clara'nın kalbine sapladığı, şimdi elinde sakladığı delgiden nasıl kurtulacağı dışında bir derdi yoktu. İz bırakmamıştı, çünkü ince deri eldivenleri vardı, yani delgiyi herhangi bir kanala atabilirdi, ama bunu o mahallede değil de, buradan uzakta, başka bir yerde yapsa daha iyi olurdu.

Bir saat, bir hedefsizce dolaştı, sonra bir taksiyi durdurdu, onu Ritz Otel'e götürmesini rica etti, orada kalıyordu.

Hemen Barselona'ya dönmeyi düşündü, sonra fikrini değiştirdi; kaçmasına hiç gerek yoktu, çünkü aranmıyordu, kimse bakmıyor, Clara Tannenberg'in ölümüyle ilgili olduğu düşünülüyordu. Yine de, elbisesini değiştirdi ve yeniden sokağa çıkıp istasyona doğru yürüdü. Prado Müzesi'ne yakın bir kanala gelince elindeki delgiyi attı. Otele dönerken Clara'nın hayatına ne kadar kolay son verdiğini düşünüyordu.

Onu nasıl öldüreceği konusunda hiç duraksamamıştı. Ergenlik çağında Barselona'da otururlarken büyükannesi ona Avusturya İmparatoriçesi Elisabeth'in katlini anlatmıştı.

İmparatoriçeye bir adam yaklaşmış ve ona bir delgi saplamış; az sonra imparatoriçe ölmüş, elbisesinde yalnızca iki üç damla kan lekesi varmış.

Rüyalarında Clara'yı öldürdüğünü görmeye başlayınca, delgiyi onun kalbine saplayacağı anı gözünde canlandırmıştı. Silahı bulması kolay olmamıştı. Aleti eskici dükkânlarında aramıştı. Ayrıca şirketinde çalışan işçilerin kullanılmış aletleri arasında da aramıştı. Sonunda aradığını, atık maddeler arasında bulmuş, onu bir sanat eseri gibi temizlemiş, cilalamıştı.

Otelin odasına dönünce buzdolabını açtı, bir şampanya şişesi çıkardı ve kendine bir kadeh şampanya ikram etti. Yıllardır ilk kez kendini coşkulu ve mutlu hissediyordu.

Lion Doyle öfkeden kuduruyordu. Clara Tannenberg ölmüştü, ama onu öldüren o değildi, bu da ücretinin kalanını alamayacağı anlamına

gelebilirdi. Clara'yı öldüren katilin bir profesyonel olduğunu düşündü: yoksa kim Clara'yı yüzlerce kişinin önünde göz göre göre öldürecek kadar cesur ve soğukkanlı olabilirdi ki. Clara'nın kalbine bir şey saplamışlardı, ince ve uzun bir cisim hayati organını delip geçmişti. Ama, kimdi bunu

yapan?

0, Clara'yı bu gece öldürmeyi planlıyordu. Clara'nın geceleri Marta Gomez'in evine gittiğini biliyordu, oraya giderse kimse şüphelenmezdi. Onu içeri alırlardı ve içeri girince de Tannenberg'i öldürüp görevini tamamlamış olurdu. Ayrıca Profesör Gómez'i de öldürmek zorunda kalabileceğini de hesaba katmıştı, ama bu sadece önemsiz bir aksilik olurdu. Şimdiyse, sorun, Tom Martin'e görevi bitirdiğini söyleyemeyecek olmasıydı. Gian Maria'nın ağladığını görmek Lion'u sınırlendiriyordu. Rahip çok üzgündü, yıkılmıştı, Miranda'yla birlikte müzeden çıkıp, Clara'nın cesedinin ölüm raporu ve otopsi için taşındığı hastaneye gittiler.

George Wagner toplantıyı henüz bitirmişti ki, sekreteri onu acil olarak arayan Paul Dukais'in telefonunu bağladı.

- Tamam, görev yerine getirildi, dedi Dukais. - Hepsi mi? - Evet, istediğin şey elimizde. Elbette... elbette arkadaşının torunu bir kazaya uğradı. Biri onu öldürdü. - Paket ne zaman geliyor? - Şimdi yolda, yarın ulaşır. Wagner hiçbir yorum yapmadı. Enrique Gómez ile Frankie Dos Santos da Clara'nın katli konusunda bir şey söylemediler. Umurlarında değildi, üstelik artık onunla yapacak hiçbir işleri yoktu.

Tek kaygıları, Irak müzelerinde yapılan yağmada talan edilen objeleri pazarlamaya başlamaktı. George, operasyonun başarısı ve Tablet Kitabı Mukaddes'in ele geçirilişi için özel olarak toplanıp kutlama yapmalarını önerdi. Tablet Kitabı Mukaddes'i alıcıya teslim etmeden önce eline almak için heyecanlanıyordu.

Lion Doyle, bir telefon kabininden Tom Martin'e telefon açtı.

- Clara Tannenberg'i öldürdüler, dedi. -Ee? - Kim yaptı bilmiyorum, diye hüzünlü bir sesle yanıt verdi. - Buraya gel, konuşmamız lazım. - Yarın gelirim. Hastanede Yves bekleme salonunda tek kelime etmeden bir aşağı bir yukarı gidip geliyordu. Miranda da, Fabián da, Marta da aynı durumdaydılar, içlerinden konuşmak gelmiyordu. Gian Maria'nınsa tek yapabildiği ağlamaktı.

İki polis müfettişi de, onlar gibi, otopsinin sonucunu bekliyordu.

Müfettiş Garcîa, onlardan, otopsi sonucunu aldıktan sonra, olayları aydınlatmaya çalışmak için komiserliğe gelmelerini rica etmişti. Adli tabip, Clara'ya otopsi yaptığı salondan çıktı.

- Bayan Tannenberg'in bir akrabası var mı? Picot ile Fabián, ne yanıt vereceklerini bilemeyerek bakiştılar. Marta duruma el koydu.

- Biz onun arkadaşlarıyız, burada başka kimsesi yok. Kocasıyla temasa geçmeye çalıştık, ama şu ana kadar nerede olduğunu bulamadık. - Pekâlâ; Bayan Tannenberg'i sivri bir nesneyle öldürmüşler, ince bir hançer ya da bir delgi... sivri ve uzun bir nesne... kalbe kadar girmiş... Üzgünüm. Hekim onlara otopsi sonucuyla ilgili başka ayrıntılar da verdi, sonra raporunu Müfettiş Garcîa'ya teslim etti.

- Müfettiş Bey, bir süre daha burada olacağım; başka herhangi bir açıklama gerekirse, beni çağırabilirsiniz. Orta yaşlı bir adam olan Müfettiş Garcia başıyla tasdik etti. Bu olay ilk bakışta görüldüğünden daha karmaşık bir olaya benziyordu, üstelik de araştırmanın acele sonuçlandırılması gerekiyordu. Basın bilgi almak için bakanlığa telefonlar yağdırıyordu. Basın için bundan daha çekici bir olay olamazdı: Iraklı bir kadın arkeolog, Madrid Arkeoloji Müzesi'nde politik ve akademik otoritelerin katıldığı ve bir paha biçilmez bir eserin sunulacağı duyurulan bir serginin açılışını yaparken katlediliyor, sergilenecek olan eser de iki yüz davetlinin, başkan yardımcısının ve hükümet üyelerinin gözleri önünde çalınıp götürülüyor.

Ertesi gün çıkacak gazetelerin başlıklarını kafasında canlandırıyor. Yalnız İspanya basını değil; bütün dünya medyasında olay yankılanacaktı. Daha şimdiden iki amirinden telefon almıştı, katil geride bir iz bırakmış mı bırakmamış mı açıklaması için ısrar ediyorlar, özellikle de suçun neden

işlendiğini bilmek istiyorlardı; olayın o gizemli buluntuyla ilgili olduğunu düşünüyorlardı. Başbakan yardımcısının eşiye çok sert çıkmıştı: hemen sonuç alınmasını emreliyordu.

Müfettişin öldürülen arkeolog hanımın arkadaşlarını sorguya çekmekle yapmak istediği de buydu.

Komiserlikte hava çok sıcaktı, bu yüzden biraz temiz hava girsin diye pencereyi açtı, aynı zamanda Picot'yu ve yanındakileri içeri çağırdı. Genç rahip iyice çökmüştü, hâlâ ağlıyordu; annesini kaybetmiş bir çocuk gibi Marta'ya sarılıyordu.

Gece uzun olacaktı, çünkü hepsi tek tek sorguya çekilecekti, polis iki sorunun yanıtını bulmaya çalışacaktı: Clara Tannenberg'i kim öldürdü, niçin öldürdü?

Müfettişin yardımcısı, tam dokuz haberleri verilmeye başlandığında odadaki televizyonu açtı. Hepsi, o akşam yaşadıklarının canlı görüntülerinin gözlerinin önünden geçtiğini görünce susup izlediler, bütün bu

imgeleri hayatları boyunca hatırlayacaklardı.

Spiker, Iraklı arkeologun öldürülmesinden başka, Arkeoloji Müzesi'nde önemli bir soygunun da gerçekleştirilmiş olduğunu bildirdi: Tablet Kitabı Mukaddes adı verilen paha biçilmez tabletler çalınmıştı. O gece basına ve topluma sunulacak olan önemli ve gizli parçaydı söz konusu olan.

Yves Picot masaya bir yumruk vurdu, Fabiân da bir küfür savurdu. "Clara'yı, Tablet Kitabı Mukaddesti çalmak için öldürdüler" dedi. Ne Picot'nun, ne Fabiân'ın, ne Marta'nın, ne de Miranda'nın sebebin bu olduğundan en ufak şüphesi vardı.

Gian Maria'nın ani çığılığı hepsini ürküttü. Rahip ekrana bakarken, çocuksu yüzü kapıldığı dehşetin ifadesiyle kaplanmıştı.

Ekranda Clara, çevrelerinde basın ve halkla çevrili olarak, Bakan Bey'in yanında yürüyordu; birden sendeler gibi oldu, sonra yürümeye devam etti, birkaç saniye sonra da çarpılmış gibi yere yıkılıverdi.

Bu görüntülerdi Gian Maria'nın gördüklerini, ne Müfettiş Garcia görebiliyordu, ne Picot, ne de Marta... Kargaşanın ortasında, şimşek gibi geçen bir saniye içinde, Gian Maria, çok iyi tanıdığı bir kadının silüetini yakalayivermişti.

Mercedes Barreda... Mauthausen'deki kız... Gian Maria'nın babasıyla birlikte, Hitler çılgınlığının sınırsız acılarını çeken küçük kız...

Gian Maria o an Clara'yı öldürenin Mercedes olduğunu anladı, göğsünde keskin bir acı duydu, bu aslında ruhundaki acının bedenine yansımaysıydı. Onu ihbar edemeyeceğini, mırıldandı kendi kendine, çünkü bu babasını da ihbar etmek demektir, ama bunu yapmamak onu Clara'nın ölümünde suç ortağı durumuna düşürmüyor muydu?

Müfettiş Garcia, ondan ekranda ne gördüğünü söylemesini rica etti; rahip, fısıldar gibi "Hiçbir şey görmedim" dedi. Yalnızca Clara'nın öldürülüşünü yeniden yaşamaya dayanamayıp, çığılık atmıştı... O kadar.

Ona inandılar. Yves Picot, Marta Gömez ve Fabiân Tudela ona inandı, ama Gian Maria'nın tavrı Müfettiş Garcia'nın kalbine şüphe tohumları ekmişti, Miranda'nın da.

Müfettiş, Gian Maria'nın, ona o kederli çığılığı attıran, bir şeyi ya da birini gördüğünden emindi; Miranda da, haberin videosunu elde edip, rahibin bu davranışını açıklayan bir şey bulana kadar tekrar tekrar incelemeyi kafasına koydu.

Yves Picot, Tablet Kitabı Mukaddes adını verdikleri sekiz tabletin nasıl bir şey olduğunu en ince ayrıntılarına varana kadar müfettişe anlattı, arkeolojik değeri konusunda olduğu kadar dinsel değeri konusunda da aydınlatıcı bilgiler verdi.

Müfettiş Garcia, olağanüstü bir öyküyle karşı karşıyaydı; üç arkeologun ve gazetecinin son aylarda Irak'ta yaşadığı karışık öyküyle... Gian Maria'dansa, ancak birkaç kelime daha koparabildi.

Amirleri, polis müfettişine baskı yapmayı sürdürüyorlardı: çünkü onların da basına ve kamuoyuna bir şey söylemeleri gerekiyordu. Yaşanan olay tam bir skandaldı; hem bir soygunun hem de bir cinayetin aynı anda gerçekleşmesi gerçekdışı görünüyordu.

Müfettiş, son saatlerde olanları Picot'ya ve onun meslektaşlarına tekrar tekrar anlattırdı: kimi görmüşlerdi, tabletlerin varlığını kimler biliyordu, kimden şüpheleniyorlardı? Ayrıca onlardan tabletlerle doğrudan ilişkisi olan herkesin tek tek durumlarını sordu. Hepsi Komiserlik Binası'ndan yorgunluktan tükenmiş olarak çıktılar, erişemedikleri bir yerde Ariadne'nin ipliğiyle ağını ördüğüne inanmışlardı.

Gece olup da rahip, Miranda'yla ve Picot'yla birlikte otele döndüğünde, "Bütün bunlardan sonra ben ne olacağım?" diye düşünerek derin bir ümitsizliğe kapıldı.

Carlo Cipriani taksiye bindi. Kendini yıkılmış hissediyordu, oysa Barselona'dan buraya uçuş iki saat bile sürmemişti.

Mercedes'ten, Hans'tan ve Bruno'dan zor ayrılmıştı. Onlar dört arkadaşı birbirine bağlayan şeyin, yaşamdan da, ölümden de daha güçlü olduğuna onu ikna etmeye çalışarak protesto etmişlerdi. Haklıydılar; çocukları dışında kimseyi arkadaşlarını sevdiği kadar sevmiyordu, onlar için nesi varsa verirdi, ama artık barışı aramanın zamanı gelmedi mi diye düşünüyordu, bunun için de tek çare onlardan uzaklaşmasıydı.

Mercedes'e hiçbir sitemde bulunmamıştı. Hans ve Bruno da bunu yapmadılar. Mercedes onlara ne yaptığını anlatmadı, çünkü anlatmasına gerek yoktu; onlar bir bakışla her şeyi anlamışlardı.

Mercedes son günlerde rahat uyuduğunu, dingin ve kendisiyle barışık olduğunu itiraf etti onlara. Bruno ne hissettiğini söyleyemedi. Hans'sa ağladı.

Şimdi, Roma'ya dönerken, Carlo Cipriani, kendi kendine, hayatının geri kalanına artık başka türlü yaklaşması gerektiğini söylüyordu. Bu düşüncelerle, Vatikan'ın San Pietro Meydanı'na yöneldi.

Bazilikaya girince, içinde, alacakaranlığın hafifliğini hissetti.

Aynı anda Müfettiş Garcia da, yanında bir rahiple birlikte, tapınaktan içeri girmektedir. Gian Maria'yı arıyorlardı. Müfettiş, içinden, Roma'ya gidip orada Gian Maria'yla yeniden konuşmak geldiği için âmirlerini ikna edip müsaade almıştı.

Müfettiş Garcia, yorgun adımlarla günah çıkarma hücrelerine giden adama dikkat etmedi, yanındaki rahip, adamın gittiği günah çıkarma hücrelerinde Gian Maria'nın olduğunu söyledi.

Carlo Cipriani günah çıkarma hücrelerine müfettişten önce vardı, ye

re diz çökerken genç adamın ihtiyarladığını ve acıdan yüzünün çarpıldığını görebildi.

-Ave Maria purissima. - Günahsız doğum yapan Meryem. - Peder, iki insanın ölümünden suçluyum. Umarım Tanrı beni affedebilir, umarım oğlum da... - Pişman mısın? - Evet, Peder. - Öyleyse, Tanrı seni bağışlasın... Seni bağışlayamadığım için, beni de bağışlasın! Müfettiş Garcia, yaşlı adamın, gözleri dolarak ayağa kalktığını gördü. Adam nefes alamıyor gibiydi ve bayılmak üzereydi.

- Kendinizi kötü mü hissediyorsunuz? - Yok, yok, merak etmeyin, dedi Cipriani, başını geriye çevirmeden yürürken. Gian Maria günah çıkarma hücrelerinden dışarı çıktı ve gelen polis müfettişinin elini sıktı.

- Buraya kadar gelip sizi rahatsız ettiğim için kusura bakmayın, sizi görmek için başrahipten

müsaade aldım. Sizinle yeniden, bir kere daha, konuşmak istiyorum. Mecbur değilsiniz, istemezseniz... dedi müfettiş. Gian Maria yanıt vermeden ona baktı, sonra onun yanında yürümeye başladı; o sırada babasının Michelangelo'nun Pieta'sının önünde dizlerinin üstüne çöktüğünü ve yüzünü ellerine gömdüğünü gördü. Ona ve kendine karşı derin bir acımanın içini doldurduğunu duydu; o gün yine Roma'ya yağmur yağıyordu.